

اتاق تبریز

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

شماره ۱۵ - مهر . آبان . آذر ۱۴۰۲

سه هفته
مه برنام تو

لا یحه
برنامه هفتم توسعه
(۱۴۰۶-۱۴۰۲)

سرابِ برنامه

برنامه هفتم توسعه با تعیین اهدافی آرمانی چون رشد اقتصادی ۸ درصدی، رشد سرمایه‌گذاری ۲۲/۶ درصدی، رشد موجودی سرمایه ۶/۵ درصدی، رشد ۲۳ درصدی صادرات غیرنفتی، دستیابی به تورم ۵/۹ درصدی و ... در شرایط فعلی کشور، بیشتر به آرمان، آرزو و سراب می‌ماند. این اهداف آرمانی در شرایطی تدوین شده که میزان اجرایی شدن برنامه ششم توسعه، ۹ درصد و میانگین اجرایی برنامه‌های توسعه شش دوره گذشته تنها ۳ درصد بوده است.

با آثار و گفتاری از:

یونس ژائله، مسعود بنابیان، سیدباقر شریف‌زاده، رحیم مرتضایی، پرویز محمدزاده، محمدباقر بهشتی، هادی قوامی، توکل آقایی هیر، احمد کاظم‌زاده، تقی قیصری، ساسان نیکرفتار خیابانی، ساناز شهابی، منصور حیدری، حسن اطاعت، جعفر ساعی‌نیا، امین طبقچی، ربابه بهلولی، ندا حیدری

ZAFAR
STEEL

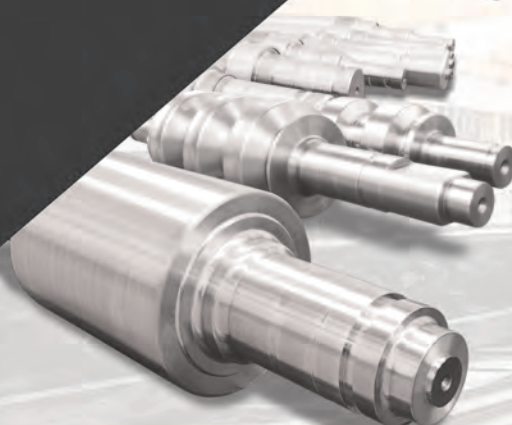
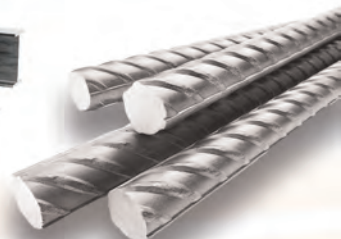
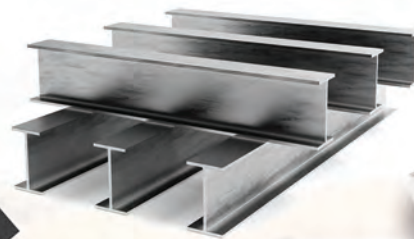
مجتمع فولاد ظفر بناب

ZAFAR STEEL COMPLEX

مجتمع فولاد ظفر بناب

تولید کننده مقاطع فولادی :

میلگرد | تیرآهن | شمش آهن | غلتک

www.mfzb.ir

+9841-37780786-96
+9841-37780850-59

آذربایجان شرقی - شهرستان بناب -
شهرک صنعتی - انتهای خیابان صنعت ۶

بسم الله الرحمن الرحيم

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
TABRIZ CHAMBER OF COMMERCE, INDUSTRIES, MINES & AGRICULTURE

اتاق تبریز

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

شماره ۱۵ - مهر . آبان . آذر ۱۴۰۲

صاحب امتیاز :

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

مدیر مسئول:

مسعود بنابیان

سر دبیر:

ساسان نیکی رفتار خیابانی

همکاران:

ساناز شهابی، منصور حیدری، پری اشتی، سجاد صداقت، علی ولی‌زاده‌فرد، سهند شهبازی، سیده الهام سلامی، رعنا باقرزاده کریمی، فرانک نوروزی، هادی ناصری، اولدوز اقدم ارسى، زینب رضازاده، افخم ابراهیمی، محمدسعید کرم‌زاده

عکس:

مریم یوسفی، مینا نوعی، بهزاد عزیزپور

نشانی:

تبریز، خیابان ارتش شمالی، شماره ۶۵، اتاق بازرگانی، صنایع،

معادن و کشاورزی تبریز

تلفن:

۳۵۲۶۴۱۱۱ (۰۴۱)

تلفن سفارش آگهی:

۳۵۲۶۴۱۱۳ - ۳۵۲۶۴۱۰۱ (۰۴۱)

وب سایت: www.tzccim.ir

تلگرام: @tzccim

اینستاگرام: @tzccim

توضیحات مجله:

نشریه اتاق تبریز از تمامی صاحبان اندیشه، و قلم در حوزه‌های مربوطه مقاله می‌پذیرد. از ارسال‌کنندگان مطالب درخواست می‌شود شرح کوتاهی از مشخصات فردی، سوابق علمی و تحصیلی، سوابق اجرایی، تالیفات و ترجمه‌های خود را به همراه عکس به نشانی ایمیل news@tzccim.ir ارسال کنند.

آراء و نظرات چاپ شده در نشریه لزوماً بیانگر دیدگاه نشریه اتاق تبریز نیست.

نشریه اتاق تبریز در ویرایش مطالب دریافتی آزاد است.

سخن مدیرمسئول

نادیده گرفتن جایگاه بخش خصوصی در برنامه هفتم

سخن سردبیر

برنامه ای برای رفع تکلیف

پرونده: سراب برنامه

گفتگو با رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز:

بخش خصوصی تدوین و اجرای برنامه‌ی توسعه را برعهده بگیرد

گفتگو با رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی همدان

گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز: آسیب‌شناسی برنامه هفتم توسعه

برنامه توسعه هیچ برنامه‌ای برای استفاده از نیروی کار مؤثر ندارد

گفتگو با پرویز محمدزاده، عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز

گفتگو با هادی قوامی، نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی

میزگرد بررسی جایگاه آب و کشاورزی در برنامه هفتم توسعه

دیدگاه کارشناسی کمیسیون‌های اتاق بازرگانی تبریز در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

نقد عمومی فصل شانزدهم برنامه پنج ساله هفتم توسعه

برنامه هفتم توسعه و مهار تورم

مروری بر برنامه‌ریزی در ایران: نقد برنامه هفتم توسعه

برنامه هفتم توسعه؛ از اساس بی‌اساس!

گزارش انجمن مدیران صنایع استان آذربایجان شرقی در نقد برنامه هفتم توسعه

برنامه ۵ ساله توسعه دولت کره جنوبی عامل انقلاب فرهنگی و اقتصادی این کشور

برنامه هفتم توسعه خوابی شیرین برای کابوس اقتصادی ایران است

تحلیل تورم در برنامه هفتم توسعه

نفرین‌منابع

نقدی بر برنامه هفتم توسعه از منظر تجارت بین‌الملل

دریچه‌ای به جهان

آذربایجان

معرفی کتاب

برنامه‌ریزی در ایران

دانش بنیان

گفتگوی اتاق تبریز با حسن اطاعت (کارآفرین، مدرس و مشاور کسب‌وکار)

انرژی

ناآرامی انرژی در کشور؛ فرصت‌ها و تهدیدها

گزارش‌ها

گزارش ویژه اتاق تبریز از بیست‌وهفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیر نفتی

گزارش ویژه اتاق تبریز از حضور تبریزی‌ها در دهمین نمایشگاه بین‌المللی کیف، کفش، چرم و صنایع وابسته

گزارش اتاق تبریز از هفدهمین نمایشگاه تولید مصنوعات طلا و جواهر و گهرسنگ‌ها

گزارش اتاق تبریز از شانزدهمین نمایشگاه شیرینی و شکلات و ماشین آلات مربوطه ایران

گزارش ویژه اتاق تبریز از حضور صنایع فولادی آذربایجان شرقی در بیستمین نمایشگاه ایران متافو

گزارش اتاق تبریز از نمایشگاه بین‌المللی واردات چین

گزارشی از ۲۰ ساعت بوت کمپ صادراتی

گزارش اختصاصی اتاق تبریز از نمایشگاه رینوتکس ۲۰۲۳

بزرگداشت «پرویز کلینی» مُرد صنعت و هنر در اتاق بازرگانی تبریز

رویدادهای اتاق بازرگانی تبریز

رویدادهای اتاق بازرگانی تبریز در سه ماه سوم سال ۱۴۰۲

گزارش تصویری

عملکرد اتاق بازرگانی تبریز

بخش بین‌الملل

شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

کمیسیون‌های مشورتی

پنجره واحد کسب‌وکار - کارنه تیر

صنوبر کارت - گواهی مبدأ

واحد آموزش

روابط عمومی

سخن مدیر مسئول

مسعود بنابیان

نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز

نادیده گرفتن جایگاه بخش خصوصی در برنامه هفتم

مشارکت داده شود. امر مسلم آن است که سازمان‌های متولی و تدوین کننده برنامه هفتم رسالت خود را انجام داده‌اند، ولی در تدوین یک برنامه همه‌جانبه باید آحاد جامعه مشارکت داده شد و اظهار نظر کنند و در همین راستا، سازمان‌های متولی با شناسایی مشکلات، برنامه مناسب و شایسته برای کشور تهیه کنند. نادیده گرفتن جایگاه بخش‌های مختلف که اثرگذاری بسیار بالایی در توسعه یک کشور دارند، نمی‌تواند منجر به تدوین یک برنامه کارآمد شود و به همین دلیل است که برنامه‌های تدوین شده به اهداف هدفگذاری شده نمی‌رسند. دومین مسئله که در تدوین برنامه‌های توسعه ایران مد نظر قرار نمی‌گیرد، انسجام در تدوین برنامه و اهداف تعیین شده است. یکی از موارد بسیار حیاتی برای توسعه اقتصادی ایران مهار تورم است و لازم است بستری در اقتصاد فراهم شود که ابزارهای کنترل تورم تقویت شده و با استفاده از آن ابزارها تورم را کاهش داد. با این حال، در برخی بندها الزاماتی ذکر شده است که هدف تعیین شده را زیر سوال می‌برد. به عنوان مثال اختیاراتی به بانک مرکزی داده است که با دخالت در بازار ارز، نرخ ارز را کنترل کند. اشکالی که مطرح می‌شود آن است که بانک مرکزی با تزریق و جمع‌آوری پول باید در بازار ارز دخالت کند و این امر منجر به از دست رفتن سیاست پولی کارآمد شده و هدف‌گذاری کاهش تورم محقق نخواهد شد. از سوی دیگر، با مطالعه برنامه هفتم مشاهده می‌شود که هدف اصلی برنامه هفتم تراز کردن بودجه به هر طریقی است. بنابراین، تراز کردن بودجه به هر طریقی ممکن است سایر اهداف تعیین شده را محقق نسازد. امروزه کشور درگیر رکود اقتصادی است و اینکه دولت به هر طریقی از تولیدکنندگان مالیات دریافت کند می‌تواند منجر به تشدید رکود شود. ملاحظه می‌شود که انسجام در تدوین برنامه نیز چندان مورد توجه قرار نگرفته است.

با عنایت به توضیحات ارائه شده در این شماره از نشریه به تحلیل برنامه هفتم توسعه اقتصادی پرداخته شده است. با اینکه بخش خصوصی نقشی در تدوین برنامه هفتم نداشته است، با این حال در محقق شدن بیشتر این اهداف نقش پررنگی خواهد داشت و فعالان بخش خصوصی دیدگاه و نظرات خود در ارتباط با برنامه هفتم توسعه را ارائه داده‌اند.

هدف از تدوین یک برنامه توسعه، بهبود سطح زندگی، کاهش فقر، توسعه منابع انسانی، حفاظت از محیط زیست، توسعه فناوری، عدالت اجتماعی و... است. در راستای دستیابی به توسعه، شش برنامه توسعه در ایران تدوین شده است و برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برای سال ۱۴۰۳-۱۴۰۷ تنظیم شده است. با این حال، شرایط فعلی این واقعیت را نشان می‌دهد که با وجود تدوین برنامه‌های توسعه، توسعه اقتصادی در کشور محقق نشده است. دلایل بسیار مهمی از جمله عدم تدوین برنامه مناسب و عدم اجرای مناسب سبب شده است تا برنامه‌های تدوین شده با موفقیت همراه نباشند ولی نکته قابل ذکر آن است که کشور به توسعه نیاز دارد و لازم است از تجربه‌های قبلی درس گرفته شده و با تدوین یک برنامه کارآمد می‌توان بر مشکلات غلبه کرده و رفاه اقتصادی را به ارمغان آورد.

برنامه هفتم توسعه در حالی تدوین شده است که کشور با ناترازی‌های بسیار گوناگونی در تمامی حوزه‌ها مانند کسری بودجه، ناترازی انرژی، مشکلات زیست محیطی مانند تنش آبی و سایر مشکلات که بصورت سیستماتیک با یکدیگر در ارتباط هستند، مواجه است. با در نظر گرفتن این مشکلات، اهدافی برای ۵ سال آینده تعیین شده است که کانال‌های رسیدن به آن‌ها مشخص نشده است. با وجود آنکه رسیدن به چنین اهدافی برای یک اقتصاد ایده‌آل است ولی باید این پرسش را مطرح کرد که چگونه می‌توان به این اهداف رسید؟ در برنامه هفتم توسعه اقتصادی بیان شده است که در طول ۵ سال متوسط رشد اقتصادی باید ۸ درصد باشد. آیا با امکانات فعلی اقتصاد چنین هدفی قابل دسترسی است یا صرفاً قرار است برنامه هفتم مانند برنامه‌های قبلی در حد شعار باقی بماند. از سوی دیگر، چه کسی یا چه سازمان و بخش‌هایی باید رشد اقتصادی ۸ درصدی را محقق نمایند؟ آیا سازمان برنامه و بودجه به عنوان متولی و تدوین کننده برنامه هفتم توسعه اقتصادی درصدد است به کارهای تولیدی روی بیاورد و به تنهایی رشد اقتصادی ۸ درصدی را ایجاد کند؟ یا این بخش خصوصی خواهد بود که توانایی تولید و تقویت اقتصاد کشور را دارد؟ اگر قرار است بخش خصوصی نقش مهمی در رسیدن به این اهداف ایفا نماید؛ جایز است که در تدوین برنامه نیز باید

ساسان نیک‌رفتار خیابانی

برنامه‌ای برای رفع تکلیف

بدون اینکه تغییری متناسب با سال‌های مورد اجرا در نظر گرفته شود، عملیاتی خواهد شد!!

زمانی که تدوین یک برنامه از ضمانت اجرایی برخوردار نیست و کسی پس از پایان برنامه یقه‌ی کسی را در رابطه با میزان تحقق برنامه یا چرایی عملیاتی نشدن و کم‌کیف آن نمی‌گیرد، برنامه‌ها تقوّل و لاق بوده و آرمانی نوشته می‌شوند، گویی اصلاً قرار بر این نیست که اجرایی شوند و کسی قرار نیست آسیب‌شناسی کرده و خطاها را اصلاح کند. «جامعه کوتاه مدت» دچار آلزایمر است. همیشه در حال آزمون و خطاست. گویی هیچ عقبه و تجربه‌ای برای یادگیری و عبرت و اصلاح وجود ندارد.

هدف از برنامه توسعه به کلی فراموش شده است. کم‌توجهی به تجارت بین‌الملل در مسیر افزایش رشد اقتصادی، اشاره بسیار کوتاه به تجارت دیجیتال (در شرایطی که مسیر تجارت دنیا کاملاً در این مسیر قرار گرفته است)، عدم توجه کافی به اهمیت کریدورهای بین‌المللی و نقش آن در شکوفایی اقتصاد و توسعه‌ی کشور، عدم اعتنا به توسعه‌ی پایدار و بحران‌های آب و انرژی، به‌روز نبودن برنامه نسبت به تحولات جهانی و سرعت تحولات جهانی، عدم توجه به وضعیت بین‌المللی کشور و تأثیر تحریم‌ها، عدم توجه و نبود راهکار برای ابرچالش‌هایی چون بحران آب و فرونشست‌ها، کسب و کار، اشتغال، صندوق‌های بازنشستگی و عدم توجه نسبت به اصلاح سیستم بانکداری ناکارآمد از جمله مشکلات کلان برنامه‌هفتم توسعه است.

در حالی که مهاجرت سرمایه‌ها و نیروی انسانی ماهر جوان به شدت افزایش یافته است، شاهد سکوت و اهمیت ندادن به جایگزین محصولات سرمایه‌ای و به‌روز هستیم. هنوز با تمام تجربه‌های تلخ گذشته باز هم سکان توسعه‌ی کشور به تیم اقتصادی دولت محول شده است. نتیجه‌ی تدوین برنامه توسعه دولتی، رشد اقتصادی صفر، فرار سرمایه‌ها و مغزها، تورم بالا و ... است. بیایید برای یک‌بار هم که شده به بخش خصوص خلاق و کارآفرین اعتماد کنیم و تدوین برنامه را برعهده‌ی این جمع قرار دهیم. چرا که کارآفرینان و تولیدکنندگان واقعی با عقلانیت و تجربه و استراتژی می‌توانند نقشه راهی نه خیال‌انگیز، بلکه برپایه‌ی تفکر سیستمی عملیاتی تدوین کنند و دولت هم یک‌بار نقش نظارتی را ایفا کند.

برنامه هفتم توسعه در شرایطی با یک سال تأخیر از طرف دولت به مجلس ارائه شد که در آن اهدافی چون رشد اقتصادی ۸ درصدی، رشد سرمایه‌گذاری ۲۲/۶ درصدی، رشد موجودی سرمایه ۶/۵ درصدی، رشد ۲۳ درصدی صادرات غیرنفتی، دستیابی به تورم ۵/۹ درصدی در سال آخر برنامه و ... مدنظر قرار گرفته است.

این اهداف آرمانی، در شرایطی توسط دولت تدوین شده که میزان اجرایی شدن برنامه توسعه ششم، ۹ درصد و میانگین اجرایی برنامه‌های توسعه شش دوره گذشته تنها ۳۰ درصد بوده است.

نقدهای مطرح شده درباره‌ی برنامه هفتم توسعه اکثراً منفی بوده و کارشناسان حوزه‌های مختلف، برنامه هفتم توسعه را آرزو و آمال دولت دانسته‌اند.

در جامعه‌ی کوتاه‌مدت، که استمرار، ثبات، عقلانیت و تجربه، محلی از اعراب ندارد، جامعه بی‌حافظه است؛ گویا هیچ پیش‌زمینه و عقبه‌ای وجود نداشته است. حاصل شش برنامه‌ی پیشین دولت، چیزی جز شکست نبوده است. میانگین رشد اقتصادی صفر، سرمایه‌گذاری منفی، رشد نقدینگی لجام‌گسیخته، تورم افسار گسیخته، سهم ناچیز صادرات غیرنفتی واقعی و ... و ارقام ناچیز اجرایی محقق شده برنامه، همگی گویای این واقعیت است. ولی از آنجایی که «ایران؛ جامعه کوتاه‌مدت» است، به‌سادگی حافظه‌ی ما دچار فراموشی می‌شود. باز هم برنامه به دست همین دولت‌ها نوشته می‌شود. باز هم آمال و آرزوها - که خود مولفان این برنامه هم به محقق نشدن آن آگاهند - در اهداف برنامه بیان می‌شود.

گویی همگی در حال اجرای یک برنامه‌ی نمایشی هستیم و همگان می‌دانند که تدوین برنامه باید هر پنج سال یکبار تدوین شود. برای اینکه صرفاً تدوین شده باشد، یعنی «برنامه برای برنامه»، گرچه همین اجرای یک فعالیت (تدوین برنامه پنج‌ساله بدون اینکه الزامات، زیرساخت‌ها، اهداف و استراتژی‌های رسیدن به اهداف مدنظر قرار گیرد) نیز به‌موقع انجام نمی‌شود و در برخی دوره‌ها، برنامه با تأخیر ابلاغ می‌شود. مثل همین برنامه هفتم که با تأخیر تدوین شد و به‌راحتی اعلام کردند که این برنامه با یک شیف‌ت یک‌ساله،

سرابِ پَرنامه

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز - مهر، آبان، آذر ۱۴۰۲

یونس ژائله، رئیس اتاق تبریز؛

بخش خصوصی

تدوین و اجرای برنامه‌ی توسعه را برعهده بگیرد

کند، وگرنه به آنی تمام سرمایه خود را از دست خواهد داد، همین امر علیرغم اینکه کار را برای بخش خصوصی حساس کرده است، نقطه قوت این بخش به‌شمار می‌رود، چرا که در نهایت منجر به انتخاب‌های عقلانی و نتیجه‌بخش خواهد شد، نه تصمیم‌های احساسی و رؤیادارانه.

پیشنهاد ما این است که دولت به‌عنوان پایلوت، تدوین و اجرای برنامه توسعه را به‌دست بخش خصوصی آذربایجان شرقی بسپارد و وظیفه نظارت را برعهده بگیرد. ما به‌عنوان بخش خصوصی پویا که دارای نقشه‌راه، برنامه و استراتژی هستیم، آمادگی کامل این کار را داریم و اطمینان می‌دهیم نتیجه بسیار مثبت خواهد بود و شاهد توسعه‌ی همه‌جانبه‌ی استان در تمامی حوزه‌های کشاورزی، معدن، صنعت و... خواهیم بود. اگر برنامه‌ی توسعه کشور توسط بخش خصوصی انجام پذیرد، بازرگانان، تولیدکنندگان و صنعتگران می‌توانند با آرامش و اعتماد بیشتری به سرمایه‌گذاری و توسعه‌ی واحدها و بنگاه‌های خود دست زنند. این امر شکوفایی هر چه بیشتر استان را در تمام ابعاد در پی خواهد داشت.

این کار مشخصاً به نفع دولت هم خواهد بود و کشور

زمانی که صحبت از توسعه اقتصادی می‌شود، نیاز به بسترسازی و تدوین برنامه جامع، به‌عنوان رکن اصلی و پیش‌شرط تحقق رشد و توسعه کشور ضرورت می‌یابد. با این حال باید اذعان کرد، نتیجه‌ی برنامه‌های تدوین شده توسط دولت، طی سال‌های متمادی چیزی نبوده است، جز توسعه‌ی ناهمگون. گویا برنامه‌های مختلف توسعه برای اجرایی نشدن نگاشته می‌شوند!

اینکه امروز علیرغم تمام ظرفیت‌ها، شعارها و برنامه‌ها، شاهد رشد یک‌سویه در کشور هستیم، خود به‌معنای واقعی، نشانگر شکست دولت در تدوین و اجرای برنامه‌های توسعه است. اکنون که دولت در حال تدوین لایحه برنامه هفتم توسعه است، باید این سوال را پرسید که تا چه حد، اهداف پیش‌بینی شده در برنامه‌های قبلی محقق شده است؟

به نظر بنده باید تدوین نقشه‌ی راه صنعت، توسط بخش خصوصی صورت گرفته و اجرا شود و دولت تنها مسئولیت نظارت بر برنامه‌ها را عهده‌دار باشد. بخش خصوصی مجبور است برای تمامی تصمیم‌ها و اقدامات خود، برنامه‌ریزی کرده و با سنجش هزینه و فایده، گام‌های سنجیده‌ای بردارد، تا بتواند بقای خود را تضمین

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
TABRAZ CHAMBER OF COMMERCE, INDUSTRY, MINES & AGRICULTURE

و استان می‌توانند از ارزش افزوده، افزایش درآمد و کاهش نرخ بیکاری برخوردار شود و به جای خروج سرمایه‌ها از استان، شاهد رشد سرمایه‌گذاری در منطقه خواهیم بود. باید فرصت را برای علاقه‌مندان سرمایه‌گذاری ایجاد کنیم و نقشه‌راه تعریف کرده و نشان دهیم، تا شاهد تولید ثروت در جامعه باشیم.

یکی از رسالت‌های اتاق‌های بازرگانی می‌تواند این باشد که با تدوین نقشه‌راه استراتژیک توسعه استان‌ها موجب شکوفایی اقتصاد و رشد و توسعه‌ی آبادانی باشیم.

یکی از نکات طلایی که در برنامه‌ریزی توسعه باید مد نظر قرار گیرد، خلق ثروت است. وجود تفکر خلق ثروت است که باعث می‌شود یک کشور توسعه یابد. خلق ثروت نقشی محوری به‌عنوان کاتالیزور توسعه پایدار و فراگیر دارد. رابطه خلق ثروت و توسعه، ارتباطی پویا بوده و هر دو عامل در یک تعامل پیچیده بر دیگری تأثیر می‌گذارد. از سوی دیگر، تولید ثروت شامل تولید ارزش اقتصادی از طریق ابزارهای مختلف از جمله تولید، تجارت و نوآوری است. رابطه بین توسعه و خلق ثروت همزیستی است، زیرا فرایند تولید ثروت، شتاب توسعه را تقویت و آن را حفظ می‌کند. متقابلاً، توسعه نیز به نوبه‌ی خود، محیطی مساعد برای افزایش ثروت به‌وجود می‌آورد. یکی از مکانیسم‌های کلیدی که از طریق آن، توسعه و تولید ثروت با هم تعامل دارند، رشد اقتصادی است. همانطور که یک جامعه توسعه می‌یابد، اقتصاد آن تمایل به رشد دارد که منجر به افزایش تولید، درآمد و فرصت‌های شغلی می‌شود. این گسترش اقتصادی که توسط عواملی مانند پیشرفت‌های تکنولوژیکی، زیرساخت‌های بهبود یافته و نیروی کار ماهر هدایت می‌شود، به خلق ثروت کمک می‌کند.

مختصان خلق ثروت، کارآفرینان، تولیدکنندگان و صادرکنندگان هستند، ولی با این وجود در برنامه هفتم توسعه، هیچ اشاره‌ای به اهمیت و نقش کارآفرینان و بخش خصوصی نشده است. رشد اقتصادی ۸ درصدی را بخش خصوصی باید ایجاد کند، ولی مشاهده می‌شود که هیچ جایگاهی برای کارآفرینان در برنامه‌ریزی تعریف نشده است. برنامه هفتم توسعه بیشتر حول‌وحوش نقش پررنگ دولت و سازمان‌های دولتی نگارش شده است و برنامه‌ای مشخص برای حضور بخش خصوصی در ۵ سال آینده کشور مشاهده نمی‌شود. این در حالی است که باید اقتصاد حول‌وحوش بخش خصوصی و با حضور کارآفرینان برنامه‌ریزی شده و دولت به نقش نظارتی خود بپردازد. تا زمانی که تفکر خلق ثروت توسط بخش خصوصی نه بخش دولتی در کشور حاکم نشود و برنامه‌ریزی بر این مدار استوار نباشد، توسعه‌ی اقتصادی واقعی در کشور به‌وجود نخواهد آمد.

متأسفانه منابعی که تولیدکنندگان به‌عنوان مالیات در اختیار دولت قرار می‌دهند تا در راستای توسعه و تقویت زیرساخت‌های اقتصادی هزینه شود، صرف پرداخت حقوق کارکنان دولتی می‌شود، این در حالی است که برای

پیشنهاد ما این است که دولت به‌عنوان پایلوت، تدوین و اجرای برنامه توسعه را به‌دست بخش خصوصی آذربایجان شرقی بسپارد و وظیفه نظارت را برعهده بگیرد. ما به‌عنوان بخش خصوصی پویا که دارای نقشه‌راه، برنامه و استراتژی هستیم، آمادگی کامل این کار را داریم و اطمینان می‌دهیم نتیجه بسیار مثبت خواهد بود و شاهد توسعه‌ی همه‌جانبه‌ی استان در تمامی حوزه‌های کشاورزی، معدن، صنعت و... خواهیم بود. اگر برنامه‌ی توسعه کشور توسط بخش خصوصی انجام پذیرد، بازرگانان، تولیدکنندگان و صنعتگران می‌توانند با آرامش و اعتماد بیشتری به سرمایه‌گذاری و توسعه‌ی واحدها و بنگاه‌های خود دست زنند. این امر شکوفایی هر چه بیشتر استان را در تمام ابعاد در پی خواهد داشت.

توسعه کشور باید زیرساخت‌های اقتصادی تقویت شود. در اقتصاد کشور عواید پرداخت مالیات به پرداخت کنندگان آن برنمی‌گردد و این حلقه، سبب عدم توسعه‌ی اقتصادی در کشور می‌شود. مسلم است که نتیجه‌ی چنین وضعیتی، بزرگ شدن بیش از حد دولت، تضعیف بخش خصوصی و به‌وجود آمدن تورم است. نبود تفکر خلق ثروت در برنامه‌ریزی کشور سبب شده است تا برنامه‌ی توسعه به تراز کردن بودجه‌ی دولت محدود شود.

تجربه‌ی کشورهای موفق شاهدی بر این امر است که تولید و خلق ثروت باید اولویت اصلی باشد، نه کسری بودجه!

در سایر مسائل و برنامه‌های توسعه نیز برنامه‌ریزی خلق ثروت مشاهده نمی‌شود. در مسئله مهمی مانند مدیریت آب، هیچ استراتژی مشخصی صورت نگرفته است و با مشخص کردن چند معیار کمی، نمی‌توان به تحقق آن دلخوش بود. برنامه هفتم توسعه باید مشخص کند که مشکل آب تا چه اندازه به بخش انسانی و عدم مدیریت مرتبط است و تا چه اندازه به تغییرات اقلیمی ارتباط دارد و راه‌حل‌های آنها چگونه است؟

بخش خصوصی بر این نکته واقف است که مشکل آب ضمن مشکلات شرب، امنیت غذایی کشور را نیز می‌تواند مختل کند. بنابراین، همواره مشکلات را رصد کرده و برای آنها استراتژی و راه‌حل ارائه می‌دهد. نمونه بارز این امر استقبال بخش خصوصی در رابطه با مقابله با بحران کم‌آبی از جمله ورود جدی به بحث بارورسازی ابرها است.

بخش خصوصی و تولیدکنندگان حتی به کوچکترین عوامل اقتصادی، سیاسی و جغرافیایی حساس بوده و برای آن برنامه دارند، ولی در تدوین هیچ کدام از برنامه‌ریزی‌های توسعه از پتانسیل آنها استفاده نمی‌شود. به‌عنوان مثال، تغییر میانگین یک درجه‌ای دما می‌تواند بر بحران ارزی کشور اثرگذار باشد و لازم است برنامه‌ی آن از قبل نگارش شود. زمانی که دمای هوا افزایش پیدا می‌کند احتمال کاهش تولید محصولات کشاورزی را افزایش داده و واردات غلات را بالا برده و احتمال فشار بر منابع ارزی را تقویت می‌کند. برنامه‌ریزان توسعه یک قاعده کلی که به دور از واقعیت‌های جامعه است را تدوین کرده و برای برنامه‌های نوشته شده نیز هیچ استراتژی جایگزینی در صورت عدم تحقق ندارند.

برنامه‌های توسعه تدوین شده توسط دولت، عملاً همگی با شکست مواجه شده‌اند. بیابید برای یکبار هم که شده، تدوین برنامه توسعه را به دست بخش خصوصی بسپاریم. بخش خصوصی برای آینده خود نقشه‌راه، استراتژی و برنامه دارد. بخش خصوصی از یک تفکر عملیاتی و تجربی برخوردار است. رشد، توسعه، تولید و آبادانی، کلیدواژه‌های آینده‌نگرانه بخش خصوصی هستند. دولت با اعتماد به بخش خصوصی می‌تواند، نقش نظارتی برنامه را ایفا کند. امری که می‌تواند یک توسعه چشم‌انداز و توسعه واقعی را به‌همراه داشته باشد.

گفتگو با رحیم مرتضایی، رئیس اتاق بازرگانی همدان؛

تکلیف فعالان اقتصادی

در برنامه هفتم توسعه، مشخص نشده است

رحیم مرتضایی، رئیس اتاق بازرگانی همدان در گفتگو با نشریه اتاق بازرگانی تبریز معتقد است: برنامه هفتم توسعه می‌تواند با انجام برخی اصلاحات، بخشی از خواسته‌های بخش خصوصی را تحقق بخشد.

● نظر شما در مورد کلیات برنامه هفتم توسعه چیست؟

در حال حاضر اظهار نظر کلی در مورد برنامه هفتم توسعه به لحاظ عدم اتمام رسیدگی در مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند عاری از اشتباه باشد. دسترسی به رشد اقتصادی ۸ درصد به طور متوسط در طول برنامه باتوجه به رشد بالای در نظر گرفته شده برای برخی از عوامل مؤثر صادرات غیرنفتی و... باتوجه به روند کنونی و نیاز به سرمایه‌گذاری اولیه ممکن به نظر نمی‌رسد.

● آیا تفاوت بارزی بین برنامه ششم و هفتم توسعه مشاهده می‌شود؟

در این برنامه نیز کما فی السابق دستگاه‌های دولتی موظف به تشکیل کمیته‌ها و کارگروه‌ها جهت اجرای قوانین، تهیه ابلاغ آئین‌نامه‌ها و بخشنامه‌های برنامه شده‌اند و متأسفانه از حضور بخش خصوصی کمتر در این کارگروه‌ها و کمیته‌ها در حد و وزن لازم استفاده شده است.

● نقاط قوت و ضعف برنامه هفتم توسعه چیست؟ و این برنامه تا چه حدودی پاسخگوی مشکلات فعلی خواهد بود؟

می‌توان گفت، در اصلاح ساختار بودجه نسبت‌های در نظر گرفته شده، بایستی به گونه‌ای اصلاح شود که نسبت بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به تولید ناخالص داخلی به رقمی پایین‌تر دست یابد. کاهش رشد نقدینگی که در بخش اصلاح نظام بانکی آورده شده با پرداخت‌های متعدد پیش‌بینی شده برای آن مغایر بوده و به نظر امکان‌پذیر نیست. زمان پیش‌بینی شده برای تهیه آئین‌نامه‌های مربوط به فصول برنامه باتوجه به شرایط جهانی و ملی زیاد بوده و بایستی در کوتاهترین مدت آئین‌نامه‌ها تهیه و ابلاغ شده تا امور اجرایی از ابتدا در مسیر صحیح قرار گیرد. در بخش عملکردهای اصلاحی نظام مالیاتی لازم است درصد نسبت مالیات به اعتبارات هزینه‌ای از ۸۰ درصد به ۶۰ درصد کاهش یابد. بند چ ماده ۲۷ قانون افزایش مالیات در خصوص تخصیص ۱۰ درصد مازاد بر ۵۰ درصد افزایش مالیات نسبت به سال قبل به استان‌ها باید حذف شود، این ماده تأکید به دریافت مالیات دارد.

تکلیف صندوق‌های بازنشتی و یکپارچه کردن آن در برنامه بایستی به‌طوری روشن مطرح شود. اصلاح قوانین تأمین اجتماعی هم طراز با سیاست‌های اعلامی و معافیت کارفرمایان از پرداخت مازاد ۳۰ سال اشتغال کارکنان نیز باید مد نظر قرار گیرد. مغایرت قوانین و تصمیمات شورای معادن با سیاست‌های برنامه توسعه هفتم در اعلام محوریت معادن به عنوان یکی از منابع مؤثر در توسعه باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد. ضریب خودکفایی در مورد محصولات کشاورزی نیز، بایستی به ضریب خود اتکالی تغییر یافته و رقم آن نیز اصلاح شود.

● تا چه حد مشکلات و چالش‌های بخش خصوصی در برنامه هفتم توسعه مورد توجه قرار گرفته است؟

در این برنامه به‌روشنی تکلیف فعالان اقتصادی در خصوص تعهدات ارزی بالاخص کشاورزی، مواد غذایی و خوراکی، دارو، هنر، صنایع دستی و... تعیین نشده است. همچنین در برنامه هفتم، مغایرت‌هایی بین نظام حاکمیت منوبات دولت مشاهده می‌شود، اگرچه خود مفهوم نظام حاکمیت به‌طور روشن تاکنون تعریف نشده است. جهت بررسی برنامه هفتم توسعه پیشنهاد می‌شود، کمیته‌ای با حضور بخش دولتی و خصوصی در زمینه‌های مختلف اقتصادی اتاق ایران تشکیل و پس از جمع‌بندی و تدوین نتایج را به تمامی ارکان اثرگذار در حاکمیت ارائه شود.

گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

آسیب‌شناسی برنامه هفتم توسعه

لایحه این برنامه، نقاط قوت و ضعف این برنامه را شناسایی کرده و با ارائه راهکار و برنامه‌های سیاستی لازم در جهت رشد و توسعه کشور در افق میان‌مدت و بلندمدت، مشارکت داشته باشند. هدف اصلی این گزارش ارائه چالش‌ها و آسیب‌های موجود هر حوزه و ارائه راهکارهای علمی و عملی در راستای رفع آن مشکلات است.

برنامه هفتم توسعه، به‌عنوان یکی از مهمترین سندهای مربوط به توسعه کشور، به‌منظور تعیین سیاست‌ها، اولویت‌ها و برنامه‌های اجرایی در بخش‌های مختلف از جمله اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تهیه شده است. در جهت تقویت برنامه هفتم توسعه، لازم است تا تمامی عاملان اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی، نخبگان، کارآفرینان، مدیران و سازمان‌های مختلف کشور با مطالعه

رشد اقتصادی

یکی از عوامل مهم در تقویت تولید، سرمایه است. سرمایه یکی از دو رکن اساسی تولید است که در اقتصاد ایران توجه مناسبی به آن نمی‌شود. بیشتر شواهد دلالت بر آن دارد که تجهیزات کارخانه‌ای در ایران مستهلک شده و حتی با وجود تمایل به سرمایه‌گذاری در این بخش، به دلیل تحریم‌های اقتصادی امکان جایگزینی آن میسر نمی‌شوند.	آسیب‌شناسی	
برقرار کردن محیط امن مناسب برای سرمایه‌گذاری (سرمایه‌گذاران داخلی) در کشور با مهیا کردن: • تنظیم روابط حسنه تجاری با کشورهای خارجی و تجاری که می‌توانند در تجهیز کردن تجهیزات کارخانه‌ای شرکت‌های تولیدی داخلی موثر باشند. • مهیا کردن شرایط آسان تجارت برای بازرگانان ایرانی و خارجی که بتوانند به راحتی محصولات را صادر و وارد کرده و همچنین تعهدات مالی خود را به آسان‌ترین نحو ممکن انجام دهند.	ارائه راهکار	۱
رقابت‌پذیری تولیدات داخلی در مقابل تولیدات خارجی، یکی از مهمترین عوامل کلان اقتصادی است که عدم توجه به آن سبب شده است، تولید و رشد اقتصادی در کشور از وضعیت نامناسبی برخوردار باشد. بعد از فروپاشی سیستم برتون وودز و استفاده از دلار آمریکا در مبادلات جهانی، تعیین نرخ ارز اهمیت بسیار ویژه‌ای در تقویت تولید به خود اختصاص داد که عدم توجه به نرخ ارز بهینه در اقتصاد ایران مشکلات کشور را دو چندان کرده و منجر به کاهش رقابت‌پذیری تولید در کشور شده است.	آسیب‌شناسی	
بر اساس علم اقتصاد، نرخ ارز تعیین‌کننده قدرت رقابتی محصولات خارجی در مقابل محصولات داخلی است. از سوی دیگر تورم سبب می‌شود تا محصولات داخلی گران‌تر شوند و در صورتی که کشورهای رقیب، تورمی کمتر از تورم کشور ما داشته باشند، قدرت رقابتی تولیدات داخلی به شدت نزول می‌کند. بنابراین وضعیت تورمی کشور، نشان‌دهنده افت رقابت‌پذیری تولیدات داخلی است. از سوی دیگر افزایش نرخ ارز، نشان‌دهنده تقویت رقابت‌پذیری است. در نتیجه بهتر است وضعیت تورمی در تعیین نرخ ارز مورد ملاک قرار گرفته و از دخالت‌های بی مورد بانک مرکزی جلوگیری به عمل آورده شود.	ارائه راهکار	۲

رشد اقتصادی		
۳	آسیب شناسی	در اقتصاد ایران به دلیل شرایط تورمی و پایین بودن نرخ بهره حقیقی، سیستم بانکی با تقاضای زیاد برای وام مواجه است و به دلیل ریسک های کُزگزینی و حاکم بودن سفارش و روابط در تخصیص اعتبار، بانک فاقد کارایی در تامین نقدینگی شرکت های تولیدی است. در این راستا بازار بورس می تواند محیط مناسبی برای تامین نقدینگی شرکت های تولیدی باشد. اما در اقتصاد ایران با دخالت های بی مورد و قیمت گذاری دستوری، نوعی بی اعتمادی نسبت به بازار شکل گرفته است و سبب شده است تا این بازار نیز با عدم کارایی مواجه شود.
	ارائه راهکار	در برنامه هفتم توسعه باید به اصل کارآمد شدن بازار بورس توجه جدی به عمل آورده شود.
	آسیب شناسی	با وجود سیاست پولی انبساطی در ایران، تامین نقدینگی شرکت های تولیدی بسیار با مشکل مواجه است. سیستم بانکی در ایران به طور خودسر در بیشتر فعالیت های سفته بازانه مشارکت دارد و باقی اعتبارات را نیز برای افرادی که در فعالیت های غیر مولد حضور دارند، تخصیص می دهد.
۴	ارائه راهکار	در راستای تامین نقدینگی شرکت ها لازم است، رویکرد تخصیص اعتبار در مقابل وثیقه منحل شود. همچنین نرخ بهره بهینه بر اساس شرایط اقتصاد تنظیم شده و اعتبار نیز بر اساس فعالیت و تشکیلات تولیدی بنگاه ها تخصیص یابد. اجرای این مراحل نیازمند تعریف و اجرای برنامه های سلسله مراتبی است که از دولت به بانک مرکزی، بانک مرکزی به سیستم بانکی و سیستم بانکی به بنگاه های تولیدی ادامه یابد. بر این اساس لازم است دولت از منابع بانک های تجاری رفع و پوشش کسری بودجه استفاده نکند. با انجام این کار فرصت برای بانک مرکزی ایجاد می شود که نظارت های موثر بر فعالیت های بانک های تجاری داشته باشد. بر این اساس، بانک مرکزی ملزم است تمامی بانک های تجاری با بدهی و ترانامه منفی را شناسایی کرده و آن ها را ملزم به فروش دارایی و پرداخت بدهی های خود کند. در ادامه بانک مرکزی با شناسایی بانک هایی که در تخصیص اعتبار، روند و عملکرد مثبت و بهینه ای دارند را در اجرای سیاست های پولی مشارکت خواهد داد. بدین صورت که بستر لازم برای این بانک ها برای مشارکت بیشتر با بانک مرکزی در خصوص دریافت و تخصیص وام را فراهم خواهد کرد. بنابراین با قرار گرفتن پول در خدمت بانک ها با عملکرد مثبت، این بانک ها اقدام به شناسایی شرکت های تولید محور خواهد کرد و با بررسی ترانامه و تشکیلات شرکت های تولیدی اقدام به ارائه خدمات و تجهیز اعتبار این بنگاه ها خواهد کرد. همچنین وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است به منظور توسعه نظام اعتبارسنجی، پایگاه داده اعتباری کشور را ایجاد کند. کلیه تامین کنندگان اطلاعات نظیر سازمان امور مالیاتی، قوه قضائیه، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه ها به تشخیص این وزارتخانه، مکلفند اطلاعات مورد نیاز را در اختیار پایگاه داده اعتباری کشور قرار دهند. اطلاعات این پایگاه مبنای پرداخت تسهیلات به بنگاه ها قرار می گیرد.
تورم		
	آسیب شناسی	ریشه های به وجود آمدن تورم در ایران در تقاضای پول و عرضه پول نهفته است. بنابراین هرگونه افزایش عرضه پول با ثابت ماندن تقاضای پول منجر به افزایش تورم یا کاهش ارزش پول می شود. ترانامه بانک مرکزی نشان می دهد که پایه پولی از سه طریق ممکن خلق می شود: از طریق بدهی بانک های تجاری به بانک مرکزی، بدهی دولت به بانک مرکزی و تغییرات ذخایر ارز و طلا. بنابراین اگر بانک مرکزی هر سه مورد را بتواند کنترل کند، مسئله تورم در اقتصاد ریشه کن خواهد شد. در اقتصاد ایران، بانک مرکزی به دلیل عدم استقلال، توانایی در کنترل پایه پولی ندارد. در این راستا بهتر است مخاطب تورم بانک مرکزی و دولت باشد. از سوی دیگر پایه پولی خلق شده توسط بانک مرکزی در سیستم بانکی کشور به نقدینگی تبدیل می شود. با بررسی عمیق تر می توان بیان کرد که علت خلق نقدینگی در ایران، کسری بودجه دولت است که با تغییرات پایه پولی همراه است. از سوی دیگر تغییرات ضریب تکاثر پول که مقدار آن از شاخص ۲ در اوایل انقلاب به عدد ۸ در سال ۱۴۰۰ رسیده است. در دهه ۱۳۸۰ با تبدیل دلارهای نفتی به ریال، پایه پولی تغییر کرده است و در دهه ۱۳۹۰ با استقراض مستقیم از بانک مرکزی و استفاده از منابع بانک های تجاری پول در ایران خلق شده و به تورم دامن زده است. با توجه به این توضیحات ریشه اصلی تورم در ایران، اضافه هزینه های دولت و قدرت خلق نقدینگی بانک ها است.
۱	ارائه راهکار	دولت به طرق مختلف می تواند کسری بودجه را تامین مالی کند: ۱) چاپ اوراق قرضه و استقراض از مردم ۲) استفاده از منابع بانک های تجاری ۳) فروش ارزهای خارجی ۴) فروش دارایی های دولت ۵) استقراض از خارج (که به دلیل تحریم شدن ایران عملاً امکان ندارد) بهترین راه حل ممکن برای پوشش کسری بودجه دولت، استقراض مستقیم از مردم است، چرا که در این راه حل نه تنها پایه پولی تغییر نمی کند، بلکه سبب می شود تا دولت انضباط مالی به خرج دهد و با حساسیت بیشتری به دخل و خرج، به دلیل برگرداندن اصل و سود پول قرض گرفته شده داشته باشد. بقیه موارد به دلیل تغییرات پایه پولی، تورمزا هستند و لازم است در برنامه هفتم توسعه این ساز و کار مد نظر قرار گیرد و با جلب اعتماد عمومی توسط دولت، مردم در حل مشکلات دولت مشارکت داشته باشند تا ساز و کار مهار تورم در کشور فراهم شود. ۱. دومین مورد مهم در بروز تورم، قدرت خلق نقدینگی بانک ها است. اجزای مختلف ضریب تکاثر نشان می دهد که ذخایر اضافی و قانونی بانک ها نقش مهمی در خلق نقدینگی دارد. تراز منفی بانک ها حاکمی از عدم توجه به خلق نقدینگی و عدم کنترل این قضیه است. بهترین راه حل این مسئله، افزایش نظارت بانکی و لزوم توجه به کفایت سرمایه است. نسبت کفایت سرمایه بر اساس مصوبه کمیته مال ۱۲ درصد است. این درحالی است اکثر بانک های داخلی از کفایت سرمایه بسیار پایین و بعضاً منفی برخوردار هستند. برای کاهش ریسک عملیات بانک ها، بانک مرکزی باید نظارت موثری برای افزایش کیفیت سرمایه و ترکیب و کیفیت دارایی بانک ها اعمال کند.

تورم		
با توجه به وضعیت تحریمی ایران و ثابت ماندن عرضه کل تولید به دلیل عدم ورود محصولات واسطه‌ای و سرمایه‌ای در دهه اخیر، هرگونه افزایش در تقاضای کل منجر به ایجاد تورم در کشور می‌شود. از سوی دیگر با توجه به منفی بودن نرخ بهره حقیقی در ایران و جذاب بودن وام‌گیری سبب می‌شود تا تقاضا برای وام‌گیری افزایش یابد و همچنین وجود روابط و سفارش‌ها در سیستم بانکداری و وجود کژگزینی سبب می‌شود تا وام‌های اعطا شده منجر به افزایش تقاضای کل شده و در فعالیت‌های مولد گردش نداشته باشد.	آسیب‌شناسی	
یکی از مهمترین ابزارهای بانک مرکزی در کنترل تورم استفاده از نرخ بهره است. در اقتصاد کشور ما این ابزار مهم به صورت دستوری تعیین شده و برای سال‌های متمادی ثابت مانده است. ویژگی مهم نرخ بهره این است که سبب انتقال تقاضای مصرف‌کنندگان به آینده می‌شود. این در حالی است که چون وضعیت عرضه کل در ایران مساعد نیست و وضعیت تورمی می‌تواند این وضعیت را وخیم‌تر کند، بنابراین لازم است از نرخ بهره استفاده شده و تقاضای کل را کنترل کرده و ملزومات تقویت عرضه کل فراهم شود. در این راستا توصیه بر آن است که در برنامه هفتم توسعه بر فرآیند تعیین نرخ بهره بهینه توجه شود.	ارائه راهکار	۲
در محاسبه تورم از میانگین تغییرات قیمت مجموعه‌ای از کالا استفاده می‌شود. در بین این کالاها، سهم بخش مسکن بسیار بالا است. به عبارت بهتر، کنترل قیمت بخش مسکن می‌تواند در کنترل تورم مفید واقع شود. از سوی دیگر به نظر می‌رسد، حضور بانک‌های تجاری در بازار مسکن و بنگاهداری این سازمان، نقش پررنگی در افزایش قیمت و ایجاد تورم دارد. با در نظر گرفتن این بحث و با توجه به تامین مالی کسری بودجه دولت توسط بانک‌های تجاری، مشخص می‌شود که دولت و بانک مرکزی نقش نظارتی خود بر بانک‌های تجاری را از دست داده‌اند. نتیجه استقراض دولت از منابع بانک‌های تجاری برای پوشش کسری بودجه آن است که از یک‌سو دولت با خیال راحت به افزایش هزینه‌های خود می‌پردازد و از سوی دیگر بانک‌های تجاری، نه تنها می‌توانند از بانک‌های مرکزی استقراض کنند، بلکه به سفته‌بازی و بنگاهداری روی آورده و با فاصله گرفتن از رسالت خود، به دلیل چشم‌پوشی دولت از تخلفات این سازمان، بر تورم دامن می‌زنند.	آسیب‌شناسی	۳
در برنامه هفتم توسعه باید این نکته مطرح شود که استفاده دولت از منابع بانک‌های تجاری، مطلقاً ممنوع است. همچنین نهادهای نظارتی باید بر بنگاهداری بانک‌های تجاری نظارت کرده و بانک‌ها را ملزم به خروج از فعالیت‌های سفته‌بازانه کنند.	ارائه راهکار	
تحت شرایطی که رکود اقتصادی در کشور حاکم است، استفاده از سیاست‌هایی که تقویت‌کننده تقاضای کل باشد، مسلماً تورم‌زا خواهد بود. در این راستا سیاست‌گذار همواره تسهیلات تکلیفی بسیار ارزان را به بانک‌ها تحمیل می‌کند. این راهکار ضمن آنکه منجر به انحراف اعتبارات از مسیر تولید و منفی شدن تراز بانک‌ها می‌شود، توسط اعتبارات‌گیرندگان به فضای سفته‌بازی هدایت خواهد شد.	آسیب‌شناسی	۴
از آنجایی که تسهیلات تکلیفی با نرخ‌های بهره کمتری پرداخت می‌شوند، احتمال ورود به فعالیت‌های سفته‌بازانه، به دلیل سودهای زیاد به شدت بالا است. از سوی دیگر در فضای رکودی کشور، تله نقدینگی به شدت فعال بوده و استفاده از سیاست پولی انبساطی، نه تنها منجر به ایجاد تولید نمی‌شود، بلکه به شدت تورم‌زا است و این تورم در عدم تحریک عرضه کل اقتصاد که مشکل اصلی اقتصاد امروز ایران است، نقش موثری ایفا می‌کند. اعطای کلیه تسهیلات تکلیفی در دوران رکود اقتصادی کشور ممنوع است.	ارائه راهکار	
آمارهای اقتصادی نشان می‌دهند، تورم‌های به شدت بالا در کشور زمانی رخ داده است که جهش ارزی به وقوع پیوسته است. در این راستا ارزآوری در جهت کنترل و جلوگیری از جهش ارزی نقش بسیار موثری ایفا می‌کند.	آسیب‌شناسی	۵
محدود کردن کلیه فعالیت‌های صادراتی که منجر به ارزآوری می‌شود، در طول برنامه توسعه مطلقاً ممنوع است.	ارائه راهکار	
در لایحه برنامه هفتم توسعه نوشته شده است که بانک مرکزی ملزم است در بازار ارز و طلا فعالیت داشته باشد. لازم است این بند از لایحه تشریح شود که منظور از حضور در این بازارها کنترل نوسانات آن است یا سرکوب و ثابت نگه داشتن قیمت این دو کالا. طبق اصول و مباحث پولی، بانک مرکزی می‌تواند از ابزارهای گوناگون در مبارزه با تورم استفاده کند. در دسترس‌ترین راه‌حل در این زمینه، کنترل پایه پولی است، اما دخالت در بازار ارز و طلا، نیازمند آن است که کنترل پایه پولی در اولویت بعدی قرار گیرد، به طوریکه حضور در بازار ارز، نیازمند تزریق و جمع‌آوری پول است. بنابراین این سیاست سبب می‌شود یکی از ابزارهای مهم بانک مرکزی در کنترل تورم یا اعمال سیاست پولی بهینه از بین برود.	آسیب‌شناسی	۶
طبق اصول اقتصادی، سیاست‌های پولی زمانی اثرگذاری بالایی بر اقتصاد دارند که رژیم ارزی کشور ثابت نباشد. در این راستا توصیه بر آن است که کنترل پایه پولی بر اساس تنظیم نرخ تورم، رشد اقتصادی و سرعت گردش پول باشد، نه براساس تنظیم نرخ ارز و طلا.	ارائه راهکار	

ساختار بودجه		
۱	آسیب شناسی	یکی از عوامل مهم در ایجاد کسری بودجه ایران، عدم پیش بینی دقیق درآمدها و هزینه های دولت است. در موارد متعددی بعد از تصویب بودجه سالیانه توسط مجلس، نهاد، سازمان ها و اشخاص با اعمال نفوذ پروژه هایی جدیدی را مطالبه می کنند. این در حالی است که چنین هزینه هایی در ساختار بودجه پیش بینی نشده و بالطبع محل تامین هزینه های آن ها نیز مشخص نشده است.
	ارائه راهکار	بعد از تصویب بودجه سالانه، تعریف پروژه و اضافه کردن هزینه بر ساختار بودجه توسط نهادها و سازمان ها مطلقاً ممنوع است. شایان ذکر است بعد از تصویب بودجه سالانه و در صورت تحقق مازاد بر درآمد از درآمد پیش بینی شده، دولت حق استفاده از آن درآمد در پوشش هزینه های جاری را ندارد.
۲	آسیب شناسی	یکی از موارد مهم در بی انضباطی مالی دولت، نبود شفافیت در ساختار بودجه است. دولت با ردیف های بودجه ای متنوعی روبرو است و همه ردیف های بودجه ای را تامین مالی می کند. این در حالی است که در مقابل این هزینه کرد سنگین، دولت هیچ گزارشی از عملکرد این سازمان ها ارائه نمی دهد.
	ارائه راهکار	دولت باید ردیف بودجه هایی که به اتلاف منابع منجر می شوند و هیچ گونه بهره وری برای کشور ندارند، را حذف کند.
۳	آسیب شناسی	یکی از موارد بسیار مهم که سبب شده است تا هزینه های جاری دولت هر روز افزایش یابد، دسترسی به منابع صندوق توسعه ملی است. از آنجایی که میزان بهره وری در بخش اداری دولت بسیار پایین است، منابع ارزی به پول ملی تبدیل شده و به دلیل بهره کم، تورم در کشور تقویت شده است.
	ارائه راهکار	سازمان برنامه و بودجه موظف است در تدوین بودجه سالانه، درآمدهای ارزی و ریالی خود را تفکیک و استفاده از منابع ارزی در هزینه های جاری در طول برنامه توسعه را مطلقاً ممنوع کند.
۴	آسیب شناسی	یکی از عوامل مهم در کاهش درآمد مالیاتی کشور، پاسخگو نبودن و عدم ارائه خدمات در قبال مالیات ستانی است که منجر به افزایش فرار مالیاتی شده است. متأسفانه در اقتصاد ایران درآمدهای مالیاتی، صرف امور و هزینه های جاری می شود که منفعتی برای پرداخت کننده مالیات ندارد. اگر وضعیت هزینه کرد درآمدهای مالیاتی در کشور مشخص شده و این درآمدها در زیرساخت های اقتصادی هزینه شود، انگیزه برای پرداخت مالیات افزایش خواهد یافت.
	ارائه راهکار	در جهت کاهش هزینه های دولت و افزایش درآمدهای مالیاتی، لازم است اندازه دولت کوچک شده و عدالت مالیاتی در کشور تحقق یابد.

اصلاح نظام مالیاتی		
۱	آسیب شناسی	یکی از منابع درآمدی مهم دولت، درآمدهای مالیاتی است. آمارهای تجربی نشان می دهند که درآمدهای مالیاتی، حتی کفاف هزینه های جاری دولت را نیز نمی دهد. بررسی آمارها نشان می دهد که فاصله گرفتن درآمدهای مالیاتی از هزینه های جاری در دهه ۱۳۸۰ اتفاق افتاده است. دلیل این امر حاکم شدن بیماری هلندی در ایران است. به عبارت بهتر، حاکم شدن درآمدی نفتی در اقتصاد ایران و افزایش واردات و رکود از یک سو و اقدام دولت به بزرگ کردن اندازه دولت از سوی دیگر، منجر به فاصله گرفتن درآمدهای مالیاتی از هزینه های جاری شده است.
	ارائه راهکار	از آنجایی که درآمدهای مالیاتی تابعی از درآمد ملی است؛ لازم است برای افزایش سهم درآمدهای مالیاتی در کشور، به ساختار تولید و فراهم آوردن شرایط رونق اقتصادی توجه شود. با رونق تولید، دولت می تواند با استفاده از سازوکارهای مختلف مانند تعریف پایه مالیاتی و انواع مختلفی از نرخ مالیاتی به افزایش درآمد از این محل فکر کند. بر این اساس توصیه بر آن است که مالیات گیری، باتوجه به ساختار تولیدی کشور تنظیم شود، نه بر اساس شرایط کسری بودجه دولت. مالیات ستانی برای پوشش کسری بودجه، بدون توجه به سیکل های تجاری، می تواند تولید را کاهش داده و از این محل پیش بینی دولت در مورد درآمدهای مالیاتی را محقق نسازد و وضعیت بودجه را به شدت ناپایدار کند. باتوجه به اینکه اقتصاد ایران در وضعیت رکودی به سر می برد، کاهش نرخ مالیات باعث افزایش تولید و حداکثر شدن درآمد مالیاتی می شود و توصیه بر آن است که دولت در برنامه هفتم توسعه، مالیات ستانی را براساس چرخه های تجاری کلان کشور تعیین کند.

امنیت غذایی و نظام مدیریت یکپارچه منابع آب		
آسیب شناسی	باتوجه به اهمیت استمرار تولید پایدار در محصولات کشاورزی و تأمین بخش مهمی از مواد غذایی مورد نیاز در داخل کشور و تقویت امنیت غذایی و باعنایت به اینکه، نه تنها امکان تخصیص آب جدید به بخش کشاورزی وجود ندارد، بلکه این بخش ضمن استمرار وظایف ذاتی خود، باید با رویکرد جدید کاهش تقاضای آب (با بهره گیری از روش های متعدد به کارگیری تکنولوژی های آگرونومی و آبیاری) به وظایف خود ادامه دهد، لذا تکیه بر افزایش بهره وری آب در تولیدات کشاورزی ضروری به نظر می رسد.	
ارائه راهکار	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران بر مبنای مطالعات و بررسی های علمی و تحریبات جهانی که توسط مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب و با همکاری مشترک متخصصین و مسئولان دستگاه های اجرایی انجام شد، «سند ملی ارتقای بهره وری آب کشاورزی» را تدوین کرده است. به منظور هماهنگی در اجرای این سند، تفاهم نامه ای بین اتاق ایران و وزارت جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۷ به امضاء رسید و در سال ۱۴۰۰ نیز با وزرای وقت جهاد کشاورزی و نیرو اصلاح و مورد تفاهم قرار گرفت. طی این مدت با انجام بررسی های تکمیلی، روش های پیشنهادی برای بازتخصیص آب و افزایش شاخص بهره وری آب کشاورزی، در سند مذکور در بخش های زراعی، باغبانی، تولیدات دامی و آبزیان بازنگری و در افق ۱۰ ساله در سطح ملی برآورد شده است. به نظر می رسد، تنها راه ممکن برای رهایی از ورود به مرحله بحران کم آبی، اجرایی کردن مفاد سند مذکور است. شایسته ذکر است که با اجرایی شدن برنامه، بازتخصیص آب و ارتقای بهره وری آن در کشاورزی، ضمن دسترسی به یک تولید مبتنی بر اصول علوم و فنون کشاورزی، می توان کشور را از ورود به مرحله بحران کم آبی نجات داد و از منابع تولیدی، بهره وری حداکثری را داشت.	۱
آسیب شناسی	عدم توجه به اقلیم هر منطقه و هماهنگ نبودن کشت محصولات با ظرفیت آبی و اقلیمی آن منطقه منجر این امر شده است که آب های زیرزمینی و سطحی کشاورزی با تهدیدات متعدد کم آبی و در نهایت، کاهش محصولات کشاورزی مواجه شود.	۲
ارائه راهکار	وزارت جهاد کشاورزی و وزارت علوم موظف اند با استفاده از پتانسیل نخبگان دانشگاهی تحقیقات لازم در مسئله اقلیم شناسی و کاشت محصولات مرتبط با این اقلیم در منطقه مناسب را در دستور کار قرار دهند.	
آسیب شناسی	در بخش کشاورزی، زمین ها به صورت سنتی مورد استفاده قرار گرفته و منابع آبی، به طرق غیر متمرکز و گاهی غیر قانونی مورد بهره برداری قرار گیرد. تحت این این سیستم برای مدت کوتاهی، تنها بخش کشاورزی نفع می برد و در افق بلندمدت و با بروز مشکلات اقلیمی، امنیت غذایی کشور با مشکل مواجه می شود. همچنین استفاده از سم و کود بی رویه برای سود در مدت کوتاهی، نتایج خسارت باری را برای آینده کشاورزی به وجود می آورد.	۳
ارائه راهکار	سازمان جهاد کشاورزی و وزارت کشور مکلف هستند با ایجاد بستر لازم و تهیه دستورالعمل و قوانین مرتبط نسبت به ایجاد شهرک های متمرکز کشاورزی و استفاده از روش های نوین کشاورزی از قبیل گلخانه های با سطح زیر کشت بالا نسبت به افزایش تولیدات محصولات کشاورزی و تولید محصول هدفمند با مدیریت بهینه منابع آبی، خاک، نهاده های کشاورزی اقدام کنند.	
آسیب شناسی	یکی از چالش های بزرگ کشاورزی در ایران که مانع تغییر روش کشاورزی و مدیریت صحیح آن برای رسیدن به استانداردهای کمی و کیفی جهانی است، پراکندگی و کوچک بودن اراضی کشاورزی است. ۸۶ درصد تولیدکنندگان بخش کشاورزی را در ایران خرده مالکان تشکیل می دهند و در مدت ۴۰ سال گذشته تعداد واحدهای تولیدی کشاورزی به بیش از دو برابر و اندازه زمین های آنها به یک سوم کاهش یافته است. مهمترین عامل کوچک شدن زمین های کشاورزی در ایران، قوانین مربوط به ارث است و به همین دلیل سالانه ۲۰۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی کوچک و کوچکتر می شود.	۴
ارائه راهکار	قوه قضائیه، وزارت کشور و مجلس شورای اسلامی مکلف هستند با وضع قوانین مرتبط نسبت به جلوگیری از کوچک شدن زمین های کشاورزی و تغییر کاربری (حوزه ویلاسازی و خانه باغ) اقدام سریع و علمی را حاصل کنند.	
آسیب شناسی	سیستم های آبی، اهمیت حیاتی برای انسان دارد و فواید بسیاری را برای جامعه در قالب منابع و سرویس های آبی فراهم می کند. ایران به دلیل قرار گرفتن در منطقه خشک و نیمه خشک، همواره با مشکل کمبود آب مواجه بوده است که در سال های اخیر، به دلیل رشد جمعیت، تغییر اقلیم، راندمان پایین کشاورزی، الگوی کشت نامناسب و شرایط اقتصادی و ... این مسئله با چالش شدیدتری روبرو شده است. بسیاری از صاحب نظران بر این عقیده هستند که ایران بیش از آنکه با مشکل کمبود آب مواجه باشد، به دلیل حکمرانی بد آب، در شرایط بحرانی تأمین و تقاضای آب قرار گرفته است. به منظور یافتن راهکارها و حرکت به سوی حکمرانی خوب و جهت برون رفت از این بحران، اقداماتی که می توان در این زمینه نام برد به شرح زیر است:	
ارائه راهکار	وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی مکلفند در دو سال اول برنامه هفتم توسعه، آمار دقیق منابع و مصارف آب را تهیه کرده و برنامه های زیر را در دستور کار قرار دهند. • لزوم بازنگری در کارایی سدهای ساخته شده و برنامه های در حال ساخت • استفاده از پساب • اصلاح الگوی کشاورزی • مدیریت روان آب ها • کشت برون مرزی	۵

ساختار بودجه		
آسیب‌شناسی		کشور ایران به‌دلیل وسعت جغرافیایی بی‌نظیر و بهره‌مندی از شرایط آب و هوایی، مستعد تولید و صادرات انرژی‌های تجدیدپذیر است. وجود پتانسیل در راستای تولید انرژی از منابع خورشیدی، تولید انرژی از توربین‌های بادی، وجود سرمایه انسانی و دانش داخلی در راستای توسعه این رویکرد از اهم این موارد به شمار می‌روند.
۱	ارائه راهکار	وزارت علوم و وزارت نیرو موظف هستند، در طول برنامه هفتم توسعه موانع زیر را که در تحقق این هدف دخیل هستند را رفع کنند: • لزوم تغییر دیدگاه سیاستگذاران سیاسی و اقتصادی کشور به استفاده از منابع انرژی تجدیدپذیر • جذب و توسعه دانش فناوری‌های نوین تولید و تجهیزات لازم جهت ساخت انرژی تجدیدپذیر، توسط مراکز تحقیقاتی و پژوهشی کشور و شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوری داخلی • اهمیت بالایی توجه به بهره‌برداری از معادن سیلیس کشور (با توجه به وجود معادن غنی سیلیس کشور، به‌عنوان ماده اولیه ساخت سل‌های خورشیدی) جهت ایجاد مزیت نسبی در تامین و ساخت سل‌های خورشیدی
آسیب‌شناسی		یکی از مهمترین معضلات اقتصادی ایران، پرداخت بارانه و افزایش قیمت حامل‌های انرژی است. با توجه به وضعیت تحریمی کشور، پرداخت بارانه و عدم اصلاح قیمت انرژی منجر به فشار هزینه‌ای سنگین بر بودجه دولت می‌شود. وجود ناترازی در بودجه، دولت را ملزم می‌کند که هر چند سال یکبار، اصلاح قیمت‌های انرژی را در دستور کار قرار دهد. عدم اصلاح قیمت حامل‌های انرژی، ضمن آثار سوئی که در ناترازی بودجه و افزایش هزینه‌های دولتی دارد، منجر به عدم صرفه‌جویی در انرژی می‌شود. افزایش قیمت حامل‌های انرژی و یکسان‌سازی با قیمت جهانی، می‌تواند مصارف غیرضروری را در کوتاه مدت حذف کرده و در بلندمدت، بخش‌های تولیدی به بهبود تکنولوژی استفاده از انرژی اقدام کرده و خانوارها نیز الگوی مصرف انرژی خود را بهبود بخشند.
۲	ارائه راهکار	چالش‌های مهم خصوصی‌سازی شامل عدم واقعی بودن قیمت انرژی و نبود بخش خصوصی قوی برای اداره و به‌سودرسانی صنعت برق است. اصلی‌ترین محرک در بازارهای آزاد برای رقابت، قیمت محصولات است که با توجه به عرضه و تقاضا معین می‌شود. بارانه‌های بی‌هدف در بخش انرژی باعث توزیع ناعادلانه ثروت و عدم شفافیت قیمت‌گذاری برق شده است. این بارانه‌های بی‌هدف، باعث عدم احساس ارزش کالای برق و انرژی شده است و شرایطی را به‌وجود می‌آورد که هر کسی، به‌هر نحوی که بتواند بیشتر انرژی مصرف کند، بیشتر نفع برده و از بارانه بخش انرژی بهره‌برد. این امر در مجموع باعث از بین رفتن و کاهش رفاه اجتماعی می‌شود. عدم وجود مکانیزم قیمت‌گذاری شفاف و پویا و بارانه‌های بی‌هدف انرژی، باعث زیان‌ده شدن توزیع انرژی و بالا رفتن تلفات در شبکه‌ها شده است. همچنین نبود بخش خصوصی قدرتمند باعث شده است که فرآیند خصوصی‌سازی در کشور به صورت صحیح با نتایج ملموس انجام نشود.
وزارت نیرو و سازمان برنامه و بودجه در سال اول برنامه توسعه موظف هستند، با بررسی کارشناسی مکانیسم قیمت‌گذاری شفاف و بهینه در حوزه انرژی را دنبال کرده و با تدوین برنامه‌ها و طرح‌های لازم، بستر ورود بخش خصوصی به این حوزه را طی برنامه هفتم توسعه فراهم کنند.		
مسکن		
آسیب‌شناسی		یکی از بخش‌های اصلی کشور ایران که نقش بسیار به‌سزایی در به‌وجود آمدن سیکل‌های تجاری و بروز و مهار تورم دارد، بخش مسکن است. اگر سرمایه‌گذاری در کشور بیش از حد متوجه صنعت ساختمان شود، می‌تواند با کاهش سرمایه‌گذاری در سایر بخش‌ها منجر به رکود اقتصادی شود. (رکود سال ۲۰۰۸ مصداق بارز آن است). از سوی دیگر با توجه به هزینه‌بالای مسکن در سبد خانوار، سرمایه‌گذاری و تولید در بخش مسکن صورت نگیرد، می‌تواند با جذب نشدن نقدینگی در این بخش تورم را به‌شدت تحت تأثیر قرار دهد. در لایحه برنامه هفتم توسعه، به جهش مسکن اشاره شده است، این در حالی است که اگر منظور برنامه همان شعار ساخت ۴ میلیون مسکن در طی ۴ سال باشد، می‌تواند تبعات و هزینه‌های بسیار سنگین برای اقتصاد کشور داشته باشد.
۱	ارائه راهکار	در برنامه هفتم توسعه، اصل بر تعیین بهینه میزان سرمایه‌گذاری در جهت تولید باید باشد. بر این اساس توصیه بر آن است از جدول داده و ستانده توازن و تعادل لازم برای توسعه بین بخش‌های مختلف اقتصادی تعیین و سهم بخش مسکن استفاده شود و در این راستا به‌رونتق بخش مسکن توجه شود.
*شایان ذکر است مخارج سالانه تامین مسکن برای کشورهای در حال توسعه رقمی بین ۷ الی ۱۸ درصد تولید ناخالص داخلی پیش‌بینی می‌شود.		
آسیب‌شناسی		باتوجه به با‌دوام بودن مسکن، این حوزه به یک کالای سرمایه‌ای تبدیل شده است. از آنجایی که اقتصاد ایران، به‌دلیل تحریم‌های اقتصادی با مشکل عرضه تولید مواجه است، تقویت بخش تقاضای کل منجر به ایجاد تورم در کشور شده است. با توجه به ویژگی سرمایه‌ای بودن بخش مسکن و اعمال سیاست پولی انبساطی در اقتصاد ایران، تقاضای به‌شدت بالایی برای سفته‌بازی بخش مسکن به‌وجود آمده است. از سوی دیگر این بخش از تقاضا از طرف عموم مردم صورت نگرفته است، بلکه سفته‌بازان و بخصوص بانک‌های کشور با تبدیل سپرده‌های مردم به مسکن منجر به تورم شدید در این بخش شده‌اند.
۲	آسیب‌شناسی	

مسکن		
۲	ارائه راهکار	با توجه به اینکه تولید کشور نیازمند تامین نقدینگی است، در برنامه هفتم توسعه باید اشاره شود که سرمایه‌گذاری بانک و سازمان‌های دیگر در فعالیتهای سفته‌بازی مطلقاً ممنوع بوده و لازم است تمامی سازمان‌ها در حوزه‌های تخصصی خود فعالیت کنند. در این راستا توصیه بر آن است که وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، فعالیتهای سفته‌بازی بخش بانکی در حوزه مسکن را رصد و از انجام یا تداوم آن جلوگیری کنند.

تامین اجتماعی و توزیع درآمد		
۱	آسیب‌شناسی	سازمان تامین اجتماعی بر اصل سه‌جانبه‌گرایی کارگر، کارفرما و دولت اتکا دارد و این سازمان رکن نظام تامین اجتماعی در ایران محسوب می‌شود. این سازمان حدود ۴۰ میلیون نفر از جمعیت کشور را تحت پوشش خود دارد و با قشر بزرگی از مردم ایران در ارتباط مستقیم است. با توجه به اثرپذیری کارگر، کارفرما و دولت از چالش‌های این سازمان، لازم است توازن تصمیم‌گیری در این سازمان رعایت شود. اساسنامه نشان می‌دهد که عضو کارگری و کارفرمایی، نقش‌چندانی در تصمیم‌گیری این سازمان ندارند و دولت در این سازمان نقش غالب را دارد.
	ارائه راهکار	در اساسنامه مصوب سال ۱۳۸۳، شورای عالی تامین اجتماعی از ۸ عضو دولتی، ۴ عضو کارفرمایی و ۳ نفر از نمایندگان بیمه‌شدگان تشکیل می‌شد که اعضای هیأت‌مدیره را انتخاب می‌کردند. بر این اساس لازم است، اساسنامه این سازمان مورد بازنگری قرار گرفته و مفاد اساسنامه سال ۱۳۸۳ اجرا شود.
۲	آسیب‌شناسی	آمارهای مربوط به هزینه و درآمد خانوار نشان می‌دهد، درصد جمعیتی که با درآمدی کمتر از دو دلار در روز زندگی می‌کنند، در سال ۱۳۹۱، ۰/۰۸ بوده که این رقم در سال ۱۴۰۰ به ۰/۷۲ رسیده است. (مرکز آمار ایران، گزارش هزینه و درآمد خانوار). برآوردهای مربوط به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نشان می‌دهد که با رشد شدید خط فقر طی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ نرخ فقر در سال ۱۳۹۸ به حدود ۳۲ درصد رسیده که بالاترین نرخ طی سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۸۸ بوده که با توجه به آن در سال ۱۳۹۸ حدود ۲۶/۵ میلیون نفر در زیر خط فقر قرار داشته‌اند (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ۱۴۰۰). علی‌رغم توجه قانون اساسی به موضوع فقر و محرومیت، مطابق آمار فوق، می‌توان مدعی شد که دامنه فقر درآمدی و فقر قابلیتی بالاخص در سال‌های اخیر در جامعه گسترش پیدا کرده است؛ فلذا توجه به فقر و محرومیت باید جزو اولویت برنامه‌های توسعه قرار بگیرد؛ چرا که توجه نکردن به فقر و محرومیت با شیوه مناسب، پیامدهای ناگوار اجتماعی، سیاسی و فرهنگی به‌بار آورده که به‌هیچ وجه قابل جبران نیست. عدم توجه به رشد فراگیر، به‌عنوان لازمه خروج کشور از فقر و محرومیت و توجه صرف به رشد تولید ۸ درصدی که با توجه به وجود تنگناها و تحریم‌ها غیرواقع‌بینانه و بلندپروازانه است، در جهت مبارزه با فقر و محرومیت راه به جایی نمی‌برد و دامنه این معضل را روز به روز گسترده‌تر می‌کند.
	ارائه راهکار	رساندن فقر مطلق به صفر، آن هم از طریق دولت و متوسل شدن به‌زور و پرداخت انواع مستمری و پرداخت یارانه پنهان و آشکار، کاری نشدنی و راهکاری شعارگونه است.
	ارائه راهکار	از آنجا که افزایش رشد اقتصادی و کاستن نابرابری در جامعه، در جهت مبارزه با فقر ضروری است؛ لذا توجه به رشد فراگیر که با افزایش رشد اقتصادی و کاهش نابرابری در جامعه همراه است، الزامی است. رشد فراگیر نیز حادث نمی‌شود، مگر با اصلاح نهادهایی همچون قواعد رسمی و حکمرانی که برگیرنده قوانین تضمین حقوق مالکیت و مبارزه با رانت در همه ابعاد است. اصلاحات نهادی زمینه لازم برای رشد فراگیر را فراهم آورده که نتیجه آن رفع فقر قابلیتی در کشور و ارتقا وضعیت درآمدی افراد خواهد بود.

سیاست خارجی		
۱	آسیب‌شناسی	تئوری‌های اقتصادی و مدل‌های رشد درون‌زا بر اهمیت واردات به‌عنوان کانال مهمی برای جریان فناوری و دانش خارجی به اقتصاد داخلی تأکید کرده‌اند. فن‌آوری‌های جدید می‌توانند در واردات کالاهای واسطه‌ای، مانند ماشین‌آلات و تجهیزات تبلور یابند که سبب می‌شوند، بهره‌وری نیروی کار به‌دلیل کسب دانش لازم، برای استفاده از فن‌آوری جدید در طول زمان افزایش یابد. بنابراین مشخص است که وابستگی تولید داخلی به کالاهای سرمایه‌ای، لزوم توجه به واردات را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر صادرات، فرصت ارسال تولید مازاد به خارج را فراهم کرده و از این طریق سبب ایجاد درآمد می‌شود. صادرات سبب افزایش پیشرفت فنی و صرفه جویی بیشتر می‌شود و از این طریق در بلندمدت به رشد اقتصادی کمک می‌کند.
	ارائه راهکار	با توجه به توضیحات ارائه شده، فراهم‌آوردن بستر لازم برای تعاملات بین‌المللی نقش بسیار موثری در پیشرفت و توسعه اقتصادی کشور دارد. بر این اساس لازم است وزارت امور خارجه مورد زیر را در دستور کار قرار دهد:
۲	آسیب‌شناسی	در برنامه هفتم سعی بر آن است که اقتصاد ایران به رشد اقتصادی بالا و مهار تورم دست یابد. دستیابی به این هدف متعالی، نیازمند حضور و برنامه‌ریزی در حوزه سیاست خارجی است. از آنجایی که هیچ کشوری آنقدر از لحاظ منابع و امکانات داخلی بهره‌مند نیست که بتواند صرفاً با تکیه بر آن امکانات (سرمایه‌گذاری داخلی، حجم بازار داخلی، مواد خام و اولیه، داشتن مزیت نسبی در تولید تمام کالا و ...) به جرگه کشورهای برتر صنعتی بپیوندد، در نتیجه کشورها برای رشد و توسعه اقتصادی خود نیازمند ارتباط با جهان بیرون هستند، و این ارتباط با جهان بیرون، به‌وسیله سیاست خارجی توسعه‌گرا و دیپلماسی اقتصادی صورت می‌گیرد.

ساختار بودجه		
۲	ارائه راهکار	وزارت امور خارجه مکلف است بر پایه توسعه اقتصادی، رویکردهای زیر را در مورد دیپلماسی اقتصادی مد نظر قرار دهد: ● جذب سرمایه‌گذاری خارجی ۱. مهمترین مزیت نسبی ایران در صادرات کالا و خدمات صنعت نفت و گاز است. کشور ایران به‌دلیل تحریم‌های متعدد، سال‌هاست که سرمایه‌گذاری متعددی در این حوزه صورت نداده است. از آنجایی که حضور سرمایه‌گذاران خارجی در این صنعت بسیار لازم است، وزارت امور خارجه باید با حضور و مذاکرات فعال، سرمایه‌گذاران خارجی را جهت سرمایه‌گذاری در میدان‌های نفت و گاز ایران متقاعد کنند. ۲. عدم ورود تکنولوژی به‌روز در کارخانجات، منجر به افزایش انتشار گازهای آلاینده در کشور شده است. در این راستا لازم است وزارت امور خارجه با دیپلماسی کاهش و رفع تحریم‌ها، بستر لازم برای حفظ زیست محیطی را با به‌روز کردن تکنولوژی سر و سامان دهد. ۳. تجار ایرانی برای صادرات و واردات کالاها همواره با مشکل نقل و انتقال وجوه روبرو هستند. در این راستا برای مراودات مالی بین‌المللی، پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی CFT و FATF از اهمیت بالایی برخوردار است، که هیچ توجهی به آن نشده و این نشان از محدودیت مالی و بانکی کشور ما در معاملات بین‌المللی دارد که توان رقابتی و فعالیت بانک‌ها و فعالان اقتصادی ما را در مقابل رقبای جهانی کاهش می‌دهد و قطعاً موجب افزایش نرخ برای کالا و خدمات ایرانی خواهد داشت. ● نگاه صادرات محور برای داشتن یک کشور صادرات محور، لازم است در برنامه هفتم توسعه اقتصادی بر مشارکت سازمان توسعه تجارت، وزارت امور خارجه و اتاق بازرگانی تأکید شده و تیم‌هایی تشکیل شود تا با مطالعه شرایط اقتصادی کشورهای مقصد و شناسایی نیازمندی‌ها آن‌ها از یک سو و شناساندن ظرفیت تولیدکنندگان و بازرگانان ایران به کشورهای خارجی، زمینه توسعه صادرات را فراهم آورند. در این راستا لازم است تجربه کشور ژاپن در دستور کار قرار گرفته و اصول زیر رعایت شود: - برپایی نمایشگاه‌هایی در خارج برای معرفی کالای ایرانی و شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی - اعزام هیأت‌هایی متشکل از بخش خصوصی و دولت به خارج برای تحقیق در مورد بازارها - ایجاد دفاتر بازرگانی در خارج - گسترش همکاری کشورهایی که اقتصادهای مکمل با اقتصاد ایران دارند. یکی از وظایف مهم وزارت امور خارجه بررسی کشورهایی است که محصولاتی که ایران نیاز دارد در آن کشورها با مازاد مواجه است.
	آسیب‌شناسی	با توجه به‌وجود مرزهای طولانی ایران با همسایگان و مشترک بودن در حوضه‌های آبریز فرامرزی فرات-دجله با عراق و ترکیه، کور-ارس با ترکیه، ارمنستان و جمهوری آذربایجان، اترک با ترکمنستان، قره قوم با ترکمنستان و افغانستان، پترگان-خواف با افغانستان، هامون و هیرمند با افغانستان و پاکستان و هامون مشکیل و رابج-باهوکالت با پاکستان، و با توجه به ادامه دار بحران آب در سال‌های اخیر، و وضعیت نامناسب کشور ایران از لحاظ منابع مدیریت آبی که اهمیت بسیار مهمی در آینده توسعه ایران دارد، تنش آبی می‌تواند وضعیت پایدار سیاسی کشورها را دچار ایراد کند.
	ارائه راهکار	وزارت امور خارجه مکلف است، مسئله بهره‌برداری از منابع آب مشترک بین ایران و همسایگان را در فضایی کاملاً غیرسیاسی حل و فصل کند تا امکان تغییر یا رد نتایج حاصل از این مذاکرات، حتی با تغییر حکومت‌های سیاسی نیز وجود نداشته باشد.

برای داشتن یک کشور صادرات محور، لازم است در برنامه هفتم توسعه اقتصادی بر مشارکت سازمان توسعه تجارت، وزارت امور خارجه و اتاق بازرگانی تأکید شده و تیم‌هایی تشکیل شود تا با مطالعه شرایط اقتصادی کشورهای مقصد و شناسایی نیازمندی‌ها آن‌ها از یک سو و شناساندن ظرفیت تولیدکنندگان و بازرگانان ایران به کشورهای خارجی، زمینه توسعه صادرات را فراهم آورند.

تجار ایرانی برای صادرات و واردات کالاها همواره با مشکل نقل و انتقال وجوه روبرو هستند. در این راستا برای مراودات مالی بین‌المللی، پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی CFT و FATF از اهمیت بالایی برخوردار است، که هیچ توجهی به آن نشده و این نشان از محدودیت مالی و بانکی کشور ما در معاملات بین‌المللی دارد که توان رقابتی و فعالیت بانک‌ها و فعالان اقتصادی ما را در مقابل رقبای جهانی کاهش می‌دهد و قطعاً موجب افزایش نرخ برای کالا و خدمات ایرانی خواهد داشت.

اولویت‌دارترین مسئله کشور، تقویت رشد اقتصادی است

برنامه توسعه هیچ برنامه‌ای برای استفاده از نیروی کار مؤثر ندارد

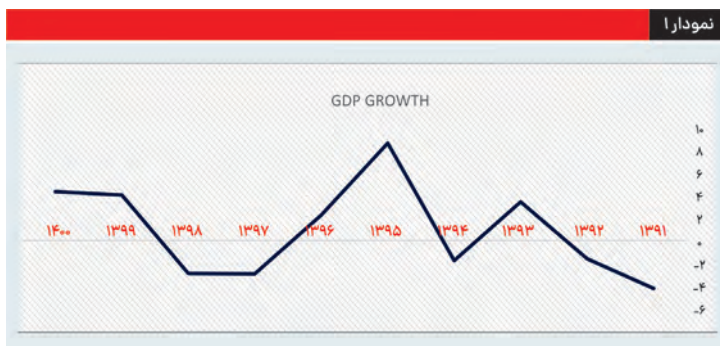
سید باقر شریف‌زاده
رئیس شورای راهبردی
مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

پیشرفت و ساخت منابع سرمایه‌ای دارند، از کشور مهاجرت کرده یا در حال مهاجرت هستند. بنابراین دانش و تخصص کافی در این حوزه وجود ندارد و لازم است تا با واردات محصولات سرمایه و وابسته‌ای این مورد مهم تقویت شود. ● از آنجایی که اقتصاد ایران به محصولات واسطه‌ای و سرمایه‌ای وابسته است؛ تحریم‌های اقتصادی، مانع بسیار بزرگی در جایگزینی محصولات سرمایه‌ای به شمار می‌رود و عدم توجه به رفع تحریم‌های اقتصادی مشکلات رشد اقتصادی را دوچندان خواهد کرد. به عبارت دیگر وجود تحریم‌های اقتصادی سبب می‌شود تا یکی از منابع اصلی تأمین ارز که از صادرات نفت و گاز باشد، با مشکل مواجه شده و با عدم تأمین ارز، محصولات سرمایه‌ای و واسطه‌ای جایگزین نشود و اقتصاد با استهلاک سرمایه مواجه شود. بنابراین در راستای رسیدن به رشد اقتصادی ۸ درصدی در هر سال لازم است تا مسئله تحریم‌های اقتصادی هر چه سریع‌تر حل شود. با رفع تحریم‌های اقتصادی می‌توان با استفاده از افزایش درآمدهای ارزی و مدیریت بهینه آن (عدم مدیریت این مورد می‌تواند تشدیدکننده رکود اقتصادی باشد) و لزوم توجه به نیروی کار مؤثر، رشد اقتصادی ۸ درصدی در اقتصاد را محقق کرد. با توجه به اینکه در سال اول اجرای برنامه هفتم توسعه قرار داریم و همچنان مسئله تحریم به قوت خود باقی مانده است و تلاشی نیز در این مورد صورت نمی‌گیرد، نمی‌توان به رشد اقتصادی ۸ درصدی چندان دل بست.

در تدوین برنامه توسعه، لازم است اولویت‌بندی‌هایی صورت گرفته و مشخص شود که بین تمامی مسائل و مشکلات موجود، کدام عامل نقش مهم‌تری دارد، تا رفع آن مسائل بر سایر مشکلات ارجحیت داده شود. در این راستا، رشد اقتصادی و تورم جزو آن دسته از مشکلاتی هستند که حل آن‌ها باید در اولویت قرار بگیرد. در تدوین برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، بر لزوم حل مسائل متعددی تأکید شده، این در حالی است که اگر حل یک‌سری مسائل در اولویت قرار بگیرد، می‌توان انتظار داشت تا مسائل دیگر نیز به مرور کم‌رنگ یا برطرف شود. به عبارتی در تدوین برنامه هفتم توسعه به مسائل متعددی از قبیل مسکن، ناترازی بانک‌ها، ثبات نرخ ارز و اشتغال و ... تأکید شده، این در حالی است که حل بیشتر این معضلات از راه افزایش رشد اقتصادی و مهار تورم می‌گذرد. بنابراین اولویت‌دارترین مسئله اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور تقویت رشد اقتصادی است.

طبق برنامه هفتم توسعه، رشد اقتصادی ۸ درصدی طی پنج سال و در بازه زمانی ۱۴۰۲-۱۴۰۶ پیش‌بینی شده است. در این راستا باید پیش‌شرط لازم در اجرای این طرح نیز بیان شود. طبق تئوری‌های رشد اقتصاد کلان، سه عامل بسیار مهم در افزایش رشد اقتصادی یک کشور تأثیر به‌سزایی دارند. سرمایه، نیروی کار و مورد سوم دانش! بنابر اعتقاد اقتصاددانان به ترکیب نیروی کار و دانش، نیروی کار مؤثر گفته می‌شود که اهمیت بسیار بالایی در پیشرفت و رشد و توسعه اقتصادی کشور دارد. بنابراین لازم است نقش نیروی کار مؤثر بر فرآیند رشد اقتصادی کشور باید بررسی شود.

به نظر می‌رسد مهاجرت افراد متخصص تأثیر بسزایی در مختل شدن فرآیند رشد اقتصادی ایران خواهد داشت و برنامه توسعه هیچ برنامه‌ای برای استفاده از نیروی کار مؤثر ندارد. در کنار این، وجود سرمایه در هر اقتصادی جزء لاینفک رشد اقتصادی آن کشور محسوب می‌شود. تجربیات اقتصادی ایران حاکی از آن است که بیشتر محصولات سرمایه‌ای نیازمند جایگزینی هستند، ولی با توجه به موارد زیر امکان چنین چیزی مقدور نبوده است: ● اقتصاد در زمینه پیشرفت تکنولوژیکی با مشکل مواجه شده و بیشتر تحصیل‌کردگانی که توانایی لازم در

طبق نمودار ۱، اقتصاد ایران در طی دهه ۹۰ به‌طور متوسط رشد اقتصادی ۰.۹ درصدی را تجربه کرده است. طی این ۱۰ سال کمترین آمار رشد اقتصادی در

طبق لایحه برنامه هفتم توسعه ۲۴ ماده در راستای رسیدن به رشد اقتصادی ۸ درصدی اشاره شده است. با وجود آن که شرایط به کارگیری این برنامه‌ها چندان مشخص نیست، جزو موارد مهم در افزایش رشد اقتصادی نیز محسوب نمی‌شوند. در راستای رسیدن به رشد اقتصادی مناسب (در ایران) لازم است وضعیت سیاسی کشور در جامعه بین‌الملل مشخص شود.

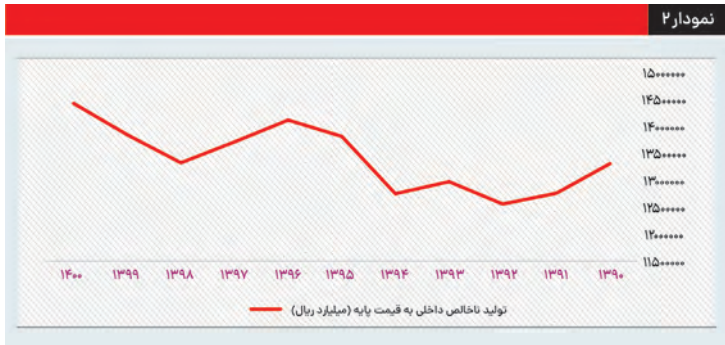
وجود تحریم‌های اقتصادی، این شوک را به اقتصاد و مردم منتقل می‌کند که آینده مبهم است و این مسئله چه از نظر اقتصادی کلان که واردات و صادرات را تهدید می‌کند. از لحاظ رفتاری نیز شجاعت و ریسک‌پذیری در جهت سرمایه‌گذاری را از سرمایه‌گذاران سلب می‌کند و همین روند منجر به افزایش مداخله دولت در اقتصاد که مسلماً با افزایش هزینه دولت همراه است خواهد شد. از سوی دیگر غیر قابل پیش‌بینی بودن اقتصاد و آینده مبهم، فضای اقتصادی کشور را به یک فضای سفته‌بازانه و رانتی تبدیل خواهد کرد و رقابت جای خود را به رفاقت خواهد داد. در کنار مشکلات داخلی، ابهام در آینده کشور ضمن خروج نخبگان از کشور منجر به مهاجرت سرمایه، سرمایه‌گذاران و کارآفرینان از کشور می‌شود.

در جهان امروز تمامی کشورها با منابع و سرمایه محدودی روبرو هستند و برای پیشرفت و توسعه اقتصادی نیاز دارند که از طریق برقراری ارتباط مؤثر با جهان، مازاد سرمایه خود را صادر کرده و کمبودهای خود را نیز تأمین کنند تا این امر محقق شود. این در حالی است که تحریم‌های اقتصادی ضمن ناکارآمد کردن جذب سرمایه‌های خارجی در اقتصاد ایران، منجر به پدیده خروج سرمایه از کشور شده است.

روند حساب سرمایه نشان می‌دهد که طی سال ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۰ تراز این متغیر معادل منفی ۱۵۵ میلیارد دلار در کشور است. منفی بودن حساب سرمایه در کشور این حقیقت را آشکار می‌کند که به دلیل ناطلمانی از بی‌ثباتی اقتصادی، نه تنها سرمایه‌ای جذب نشده است، بلکه خروج سرمایه از کشور نیز بالا بوده است.

از دیگر موارد مهم که برنامه هفتم توسعه و در ارتباط با رشد اقتصادی به آن اشاره نشده است، نحوه مدیریت نرخ ارز است. در ماده ۱۲ اشاره شده است که وزارت اقتصاد و دارایی مکلف است با همکاری گمرک از بیش‌اظهاری واردات و کم‌اظهاری در صادرات جلوگیری کند. به نظر می‌رسد که دولت کاملاً آگاه است که وجود چند نرخ ارز در کشور منجر به سوءاستفاده از نرخ ارز می‌شود؛ ولیکن راهکار غیر علمی در این باره طراحی کرده است، بطوریکه در لایحه برنامه هفتم توسعه اشاره شده است که جهت جلوگیری از چنین رویکردی باید تا کارگروهی از وزارت اقتصاد و گمرک را تشکیل دهند و به این مسئله رسیدگی کنند. این فعالیت ضمن آنکه برای دولت بسیار پرهزینه خواهد بود، احتمال موفقیت آن بسیار ضعیف است. از آنجایی که چند بازار ارز در کشور وجود دارد و بیشتر منابع

طی سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ تجربه شده است. در مقابل، سال ۱۳۹۵ پرتوترین سال از لحاظ رشد اقتصادی بوده است. از آنجایی که رشد اقتصادی نشان‌دهنده بزرگی اقتصاد نسبت به سال گذشته است، لازم است تا وضعیت تولید ناخالص داخلی حقیقی مورد بررسی قرار گرفته و مشخص شود که طی چه سال‌هایی تولید ناخالص داخلی وضعیت مناسبی داشته است.

ملاحظه می‌شود که تولید ناخالص داخلی از ابتدای دهه ۱۳۹۰ روند نزولی داشته است و این روند تا سال ۱۳۹۴ ادامه دار بوده است. در مقابل این روند در طی سال ۱۳۹۵ بهبود یافته و در سال ۱۳۹۶ به اوج خود رسیده است. مجدداً طی سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ تولید ناخالص داخلی روند نزولی به خود گرفته است و روند کاهشی ثبت کرده است. آمارهای ثبت شده برای رشد اقتصادی نشان از اهمیت بسیار بالایی رفع تحریم‌های اقتصادی بر رشد اقتصادی دارد. با توجه به آمارهای بیان شده می‌توان از تجربه رشد اقتصادی دهه ۱۳۹۰ در تبیین برنامه توسعه ۵ ساله هفتم استفاده کرد. با توجه به آمارهای اشاره شده، ملاحظه می‌شود که دقیقاً در سال‌هایی که اقتصاد ایران با تحریم مواجه شده، رشد اقتصادی آمارهای منفی ثبت کرده است. همچنین در طی توافق و کاهش تحریم‌های اقتصادی وضعیت تولید ناخالص داخلی در وضعیت مناسبی قرار گرفته است. از سوی دیگر تئوری‌های اقتصادی بر لزوم توجه به سرمایه و نیروی کار توجه دارند. بنابراین به نظر می‌رسد تحریم‌های اقتصادی سبب شده است تا سرمایه‌گذاری در کشور با مشکل مواجه شده و با عدم ورود تشکیلات سرمایه‌ای، هزینه تولید بسیار بالا رفته و منجر به کاهش رشد اقتصادی شود.

از آنجایی که آرمان نظام جمهوری اسلامی، یک نظام مبتنی بر اخلاق‌مداری و کمالات انسانی است، بهتر است دولت نحوه مدیریت نرخ ارز در برنامه هفتم توسعه را مد نظر قرار دهد و هدف‌گذاری نرخ ارز را به نحوی دنبال کند تا احتمال فعالیت رانت‌جویانه و فساد از صفر شود.

ارزی در اختیار دولت و در بازار رسمی دولتی توزیع می‌شود و با توجه به تورم موجود و بازار ارز آزاد که نرخ بسیار بالاتر از نرخ دولتی است، بالطبع منافع زیادی از تصاحب ارز برای صادرکنندگان و واردکنندگان وجود دارد. این امر ضمن آنکه سبب می‌شود تا انگیزه صادرات از بین برود، تقاضا برای واردات را افزایش می‌دهد. نتیجه چنین فرآیندی بسترسازی برای ایجاد جهش ارزی است. بنابراین با عدم ریشه‌یابی و ارائه راهکار مناسب، نه تنها نتیجه مطلوب ایجاد نخواهد شد، بلکه احتمال فساد و رشوه‌گیری بسیار محتمل است. از آنجایی که آرمان نظام جمهوری اسلامی، یک نظام مبتنی بر اخلاق‌مداری و کمالات انسانی است، بهتر است دولت نحوه مدیریت نرخ ارز در برنامه هفتم توسعه را مد نظر قرار دهد و هدف‌گذاری نرخ ارز را به نحوی دنبال کند تا احتمال فعالیت رانت‌جویانه و فساد از صفر شود.

در این راستا دولت می‌تواند با برچیدن نظام ارز چند نرخ و فراهم آوردن شرایط مناسب جهت تعیین نرخ ارز بهینه، از احتکار نرخ ارز جلوگیری کند. بنابراین، مسئله مدیریت نرخ ارز در رشد اقتصادی بسیار تعیین‌کننده است و عدم توجه به این مسئله در برنامه هفتم توسعه، می‌تواند عدم موفقیت برنامه توسعه را افزایش دهد. برنامه‌های اشاره شده برای افزایش رشد اقتصادی، نیاز به بازبینی مجدد دارد و لازم است مباحث ریشه‌ای اثرگذار بر رشد اقتصادی مطرح شده و راهکارهای لازم نیز در این راستا تنظیم شود.

از ۲۴ ماده بیان شده برای تقویت رشد اقتصادی، می‌توان به محاسبات غیرکارشناسانه این برنامه پی برد. با توجه به موارد طرح شده مشخص است که اگر برنامه‌ای در اقتصاد ایران تدوین شود که شرایط استفاده از نیروی کار مؤثر و سرمایه را به مطلوب‌ترین و بهینه‌ترین حالت ممکن فراهم آورد، می‌توان با دید مثبت به رقم خوردن رشد اقتصادی بالا و پایدار امیدوار بود.

در کنار سه عامل اصلی یاد شده عوامل کلان دیگری نیز وجود دارند که در رشد اقتصادی عمل می‌کنند. یکی از این عوامل، درآمدهای نفتی دولت است. در سال‌های اخیر بر این مسئله تأکید شده است که میزان وابستگی اقتصاد به نفت کاهش یابد. بر طبق این اعتقاد، وجود درآمدهای نفتی، سبب رکود در اقتصاد شده و مانع مهم در پیشرفت و توسعه اقتصادی کشور است. با در نظر گرفتن این بحث، تئوری‌های تجارت بین‌الملل بر این حقیقت تأکید دارند که همواره کشورها با محدودیت‌هایی در منابع روبرو هستند و لازم است تا مازاد تولیدات خود را صادر کرده و در تولید عواملی که مزیت ندارد، رویه واردات را در پیش بگیرد. بنابراین اقتصاد کشور در تولید نفت و گاز دارای مزیت است و از طریق صادرات نفت می‌تواند محدودیت‌ها و کمبودهای اقتصادی کشور را رفع سازد. بنابراین به نظر می‌رسد که نفت و درآمدهای نفتی، می‌تواند رفاه بیشتری را برای کشور به همراه آورد اما مشکلی که از ناحیه درآمدهای

ارزی بر کشور تحمیل شده است، منجر به قضاوت ناصحیح در مورد درآمدهای نفتی شده است.

تجربیات اقتصاد ایران نشان می‌دهد که با افزایش درآمدهای نفتی، ثابت نگه‌داشتن نرخ ارز، ثبات قیمت‌ها در کشور فراهم آورده است که در ابتدا رشد اقتصادی را افزایش داده، ولی با ادامه‌دار بودن درآمدهای سرشار نفتی رکود در کشور به وجود آمده است. دلیل اصلی این امر را می‌توان به شرح زیر بیان کرد:

مهمترین عامل در روند سرمایه‌گذاری در یک کشور وجود زیرساخت‌های مناسب است، چراکه سبب می‌شود تا هزینه‌های تولید به شدت کاهش پیدا کرده و از این طریق، افزایش تولید در آن کشور منطقی به نظر برسد. بنابراین درآمدهای نفتی اگر صرف ساخت و بازسازی زیرساخت‌های کشور، طبق استانداردهای قابل قبول شود، می‌تواند در فرآیند رشد اقتصادی مفید واقع شود. این در حالی است که در اقتصاد ایران درآمدهای ارزی از دو طریق بر اقتصاد ایران ضربه مهلک وارد کرده است. در مورد اول، وارد کردن درآمد نفتی در طیف درآمدهای دولتی است. این امر سبب شده است که هر موقع درآمدهای نفتی افزایش پیدا کند، دولت با خیال راحت هزینه‌های جاری خود را افزایش دهد. در مورد دوم نیز وجود درآمدهای نفتی سبب شده است تا ارز لازم برای واردات مهیا شود. در این راستا دولت با ثابت نگه‌داشتن نرخ ارز و همچنین وجود درآمدهای ارزی در ترازنامه بانک مرکزی و تبدیل ارز به ریال منجر به افزایش پایه پولی شده است. این فرآیند سبب مهیا شدن تورم در کشور شده و قدرت رقابتی تولیدکنندگان داخلی کاهش یافته و تعدیل نشدن نرخ ارز سبب ارزان بودن و سودآور بودن واردات شده است. در این راستا، واردات بی‌رویه منجر به حاکم شدن محصولات خارجی در اقتصاد ایران شده است و از این طریق کارخانه‌های داخلی به دلیل عدم توانایی در رقابت قیمتی از بازار خارج شده و رکود اقتصادی را بر اقتصاد تحمیل کرده است. اما اگر با درآمدهای نفتی برخورد عقلایی صورت پذیرد و برنامه مدون در این راستا تنظیم شود، می‌توان از این موهبت الهی به نحو احسن استفاده کرده و توسعه و پیشرفت اقتصادی بسیار زودتر از آن چیزی که باید، رخ دهد. بنابراین توصیه می‌شود در برنامه هفتم توسعه، بحث هزینه‌کرد درآمدهای نفتی بیشتر مورد توجه قرار گرفته و نحوه مدیریت آن مشخص شود. درآمدهای نفتی اگر به صورت ایده‌آل و بهینه مدیریت شود، توانایی کنترل تورم و افزایش رشد اقتصادی را خواهد داشت. بهترین توصیه در راستای مدیریت درآمدهای نفتی تفکیک بودجه ارزی و ریالی و هزینه‌کرد درآمدهای نفتی در تقویت زیرساخت‌های اقتصادی و محصولاتی سرمایه‌ای و واسطه‌ای است که نقش مهمی در تولید ایفا کرده و امکان تولید آنچه را که در اقتصاد وجود ندارد، را فراهم می‌کند.

در اقتصاد ایران درآمدهای ارزی از دو طریق بر اقتصاد ایران ضربه مهلک وارد کرده است. در مورد اول، وارد کردن درآمد نفتی در طیف درآمدهای دولتی است. این امر سبب شده است که هر موقع درآمدهای نفتی افزایش پیدا کند، دولت با خیال راحت هزینه‌های جاری خود را افزایش دهد. در مورد دوم نیز وجود درآمدهای نفتی سبب شده است تا ارز لازم برای واردات مهیا شود. در این راستا دولت با ثابت نگه‌داشتن نرخ ارز و همچنین وجود درآمدهای ارزی در ترازنامه بانک مرکزی و تبدیل ارز به ریال منجر به افزایش پایه پولی شده است.

گفتگوی نشریه اتاق تبریز با پرویز محمدزاده، عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز؛

برنامه‌های بدون مردمی سازی

پرویز محمدزاده، عضو هیئت علمی و دانشیار گروه اقتصاد دانشگاه تبریز، در گفتگو با نشریه اتاق تبریز به بررسی نقاط ضعف و قوت برنامه هفتم توسعه پرداخت. این استاد دانشگاه در مورد رشد اقتصادی، انتظارات این برنامه و همچنین مشکلات و چالش‌های پیش روی ایران اظهار نظر کرد. به اذعان وی، برنامه توسعه باید توسط بخش خصوصی نوشته شود، چرا که دولت اشرافیت کافی به دغدغه‌ها و مشکلات بخش خصوصی ندارد و بخش خصوصی باید حداقل در فرایند تدوین برنامه مشارکت جدی و فعال داشته باشد.

گفتگو:
فرانک نوروزی
اولدوز اقدام ارسبی

● برنامه هفتم توسعه با تأخیر دو ساله توسط دولت آقای رئیسی به مجلس ارائه شد، به نظر شما پیامدهای این تأخیر در سطح جامعه و اقتصاد به چه صورت می‌تواند باشد؟

پیش از پرداختن به پیامدهای تأخیر دو ساله در برنامه هفتم، لازم است ابتدا به تعریف برنامه و کارکردهای آن بپردازیم؛ این درک به ما کمک می‌کند تا بهتر به سوال شما پاسخ دهیم. در هر سازمان تصمیم‌گیرنده، وجود برنامه‌ای که بتواند فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها را سازمان‌دهی کند، امکان استفاده بهینه از منابع موجود برای تحقق اهداف را فراهم می‌کند. برنامه یک عمل آگاهانه است که تعیین می‌کند چگونه منابع موجود برای رسیدن به اهداف مشخص استفاده شوند. در سطح ملی، هنگام تدوین برنامه‌های توسعه، اصلی‌ترین چالش این است که درخواست‌ها و خواسته‌های جامعه زیاد، اما منابع محدود هستند. بنابراین،

برنامه باید به گونه‌ای طراحی شود که استفاده بهینه و مؤثر از منابع را در جهت توسعه کشور و تحقق اهداف ملی تضمین کند. تفاوت بین کشورهای پیشرفته و دیگر کشورها، عمدتاً در نحوه سازمان‌دهی و استفاده از منابع نهفته است؛ کشورهای پیشرفته کشورهایی هستند که توانسته‌اند به بهترین شکل از منابع خود استفاده کنند.

در واقع باید ابتدا اهداف مختلف و متضاد خود را اولویت‌بندی کنیم و سپس یک استراتژی جهت اهداف اولویت‌بندی شده تعیین کنیم. اگر بخواهیم تبیین ساده‌ی دیگری از برنامه داشته باشیم، باید گفت برنامه باید وضعیت موجود، مطلوب آینده و نحوه رسیدن به هدف را بیان کند. اولاً وقتی ما برنامه مشخصی نداریم یعنی هدف مشخصی نداریم ثانیاً به تبع نداشتن هدف مشخص، نحوه رسیدن به اهداف هم مشخص نشده‌اند.

بنابراین اقداماتی که انجام می‌دهیم یا تصمیماتی که

می‌گیریم به خاطر اینکه هدف مشخصی ندارند، می‌توانند مشکل‌ساز باشند و به همین دلیل نمی‌توانیم از این منابع به نحو احسن استفاده کنیم. معنی این جمله کاهش رشد اقتصادی، کاهش اشتغال، کاهش صادرات و کاهش رفاه خواهد بود.

یکی دیگر از کارکردهای بسیار مهم برنامه، رسیدن به اجماع فکری بین گروه‌های ذینفع است؛ گروه‌های ذینفع ممکن است اهداف مختلف داشته باشند، چه‌بسا ناسازگار باشند، اما برنامه می‌تواند اهداف همگرایی ایجاد کند و وقتی همگرایی به وجود نمی‌آید استفاده‌ی بهینه از منابع نیز محقق نمی‌شود. "داشتن یک برنامه ضعیف بهتر از نداشتن برنامه است".

در واقع، ابتدا باید اهداف متعدد جامعه را اولویت‌بندی کنیم و سپس استراتژی‌هایی را برای دستیابی به اهداف اولویت‌بندی شده تعریف نماییم. یک تبیین ساده از برنامه باید شامل توضیح وضعیت موجود، وضعیت مطلوب آینده و نحوه‌ی رسیدن به این هدف باشد. اولاً، نداشتن برنامه‌ای مشخص به معنای نداشتن هدف مشخص است و ثانیاً، در نبود یک برنامه‌ی مشخص، روش‌های دستیابی به اهداف به‌صورت واضح تعریف نشده‌اند. بنابراین، اقدامات و تصمیماتی که بدون هدف مشخص انجام می‌شوند می‌توانند مشکل‌ساز باشند و در نتیجه، ما نمی‌توانیم از منابع موجود به بهترین شکل ممکن استفاده کنیم. این امر می‌تواند به کاهش رشد اقتصادی، کاهش اشتغال، کاهش صادرات و در نهایت کاهش سطح رفاه منجر شود. یکی دیگر از کارکردهای مهم برنامه، ایجاد اجماع فکری بین گروه‌های ذی‌نفع است؛ این گروه‌ها ممکن است اهداف متفاوت و گاهی ناسازگار داشته باشند، اما برنامه می‌تواند به ایجاد همگرایی در اهداف کمک کند. وقتی همگرایی به وجود نیاید، استفاده بهینه از منابع نیز محقق نخواهد شد. در نهایت، داشتن یک برنامه ضعیف بهتر از نداشتن هیچ برنامه‌ای است.

● سوال دومی که مطرح شد، به اهداف اقتصادی برنامه هفتم توسعه و قابلیت تحقق آن‌ها مربوط می‌شود. آیا این اهداف دست‌یافتنی هستند یا دور از واقعیت قرار دارند؟

برای پاسخ به این سوال، نیاز به تحلیل دقیق اهداف و آمارهای ارائه شده در برنامه است. برنامه، رشد اقتصادی ۸ درصدی را پیش‌بینی کرده است، اما معمولاً اهداف برنامه‌ها بلندپروازانه تنظیم می‌شوند تا به‌عنوان محرک برای بهره‌برداری حداکثری از جامعه عمل کنند. باین‌حال، این بلندپروازی‌ها باید واقع‌گرایانه و قابل دستیابی باشند. البته باید توجه داشت، وقتی که بلندپروازانه بیان می‌شود به این دلیل بیان می‌شود که برای تحقق نرخ رشد ۸ درصد نیاز به یک سری تغییر و تحول ساختاری و بنیادین و نهادی است که در برنامه دیده نمی‌شود و از این حیث بلندپروازانه تلقی می‌شود. و آلا در صورت تغییر و تحول بنیادین در نهادهای اقتصادی، سیاسی جامعه این هدف دست‌یافتنی است.

هر برنامه‌ای دارای نقاط قوت و ضعف است. معمولاً، در برنامه‌های توسعه شاخص‌هایی برای سنجش وضعیت موجود و تعیین وضعیت مطلوب ارائه می‌شوند. اگر تحلیل صحیحی از وضعیت موجود نداشته باشیم، پیش‌بینی وضعیت مطلوب نیز می‌تواند دچار خطا شود. متأسفانه، برنامه هفتم به وضعیت موجود به‌خوبی نپرداخته است، که این خود یکی از نقاط ضعف اساسی برنامه است.

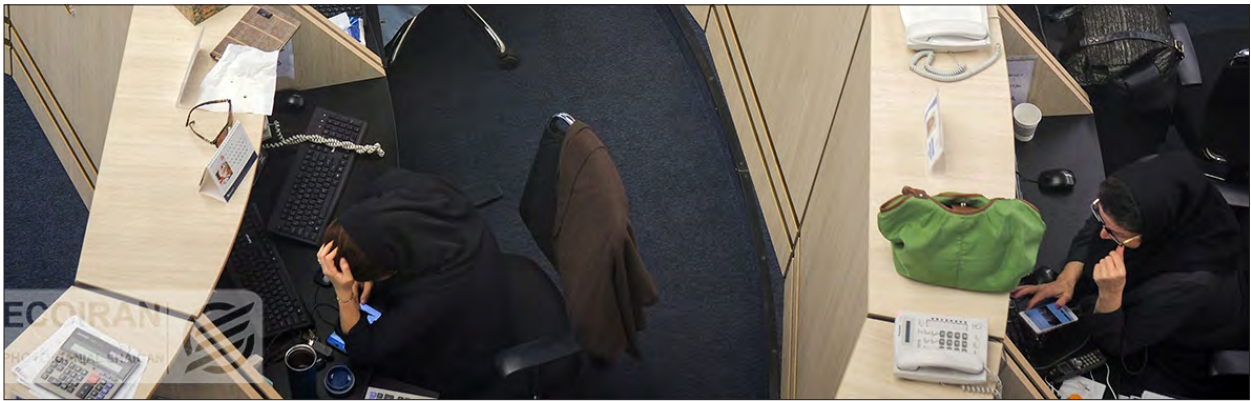
در ابتدای برنامه، چشم‌انداز کلانی از رشد اقتصادی ارائه شده است. این رشد ۸ درصدی شامل ۲.۸ درصد از طریق بهره‌وری کل عوامل تولید و ۵.۲ درصد از طریق تجهیز منابع جدید است. همچنین، ایجاد سالانه یک میلیون شغل جدید، افزایش ۱۲ درصدی صادرات نفتی و ۲۳ درصدی صادرات غیرنفتی در نظر گرفته شده است. باین‌حال، سوال اساسی این است که آیا رشد اقتصادی ۸ درصدی واقع‌بینانه است؟ برای پاسخ به این پرسش باید روند رشد اقتصادی کشور در سال‌های اخیر را مورد بررسی قرار دهیم. طبق آمارهای رسمی، رشد اقتصادی کشور در دهه‌های گذشته، به‌ویژه دهه‌های اخیر، تقریباً نزدیک به صفر بوده است. این واقعیت نشان می‌دهد که عملکرد ما در این زمینه ضعیف بوده است. تنها در یک دوره‌ی خاص، رشد اقتصادی نزدیک به ۸ درصد در تاریخ اقتصادی ایران پس از انقلاب اتفاق افتاده است.

پرسش دیگری که مطرح است این است که رشد اقتصادی از چه عواملی ناشی می‌شود؟ این موضوع بسیار پیچیده است و نباید با دیدگاه کمی‌گرایانه و نئوکلاسیک به آن نگاه کرد. به‌طور خلاصه، رشد اقتصادی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم عملکرد اقتصادی، نتیجه تولید است و تولید تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد، از جمله سرمایه انسانی، منابع اقتصادی، سرمایه‌های مالی، فناوری، منابع مالی، سرمایه‌های اجتماعی و نمادین، منابع طبیعی (مثل آب، جنگل، معدن و...). رشد اقتصادی زمانی اتفاق می‌افتد که یک یا چند ترکیب از این عوامل رشد کنند.

یکی از بزرگترین و مهم‌ترین چالش‌های آینده ما، مسئله نیروی انسانی است. نیروی انسانی که اکنون در فرآیند تولید به کار گرفته می‌شود، در آینده به دلایل متعدد با چالش‌های جدی مواجه خواهد شد. اولاً، فرآیند تولید در جهان به سمت استفاده از نیروی انسانی با مهارت‌های بالاتر پیش می‌رود و اگر ما همچنان در مرحله تولید متکی بر منابع باشیم، اقتصاد ما ضعیف‌تر خواهد شد. ثانیاً، چالش دیگری که در زمینه نیروی انسانی با آن مواجه هستیم، پدیده فرار مغزها است. نیروهای انسانی با کیفیت بالا از کشور خارج می‌شوند، که هزینه‌های بزرگی را به دنبال دارد؛ یعنی ما روی نیروی انسانی هزینه می‌کنیم و در زمان بهره‌برداری، این سرمایه به کشورهای دیگر منتقل می‌شود.

هرچند بحث مهاجرت نیروی انسانی در برنامه آورده شده است، اما به‌اندازه کافی مورد توجه قرار نگرفته است. همچنین، برنامه خاصی برای متوقف شدن مهاجرت نخبگان و بازگرداندن سرمایه‌های انسانی تدوین نشده است.

ما در دهه‌های اخیر با چالش تشکیل سرمایه مواجه هستیم که از جنبه‌های مهم رشد اقتصادی به شمار می‌رود. در برخی از بخش‌های اقتصادی، میزان سرمایه‌تتشکیل شده کمتر از استهلاک بوده است، به این معنا که حجم سرمایه‌های ما کاهش یافته است. این وضعیت، که به معنای سرمایه‌گذاری منفی است، انتظار رشد اقتصادی ۸ درصدی را غیرمنطقی می‌کند.

در مجموع، با توجه به وضعیت موجود و نحوه تدوین برنامه، به نظر می‌رسد که پیش‌بینی‌های اقتصادی برنامه دور از واقع‌گرایی است و احتمال دارد که تحول اقتصادی مورد انتظار اتفاق نیفتد، بلکه ممکن است مشکلات در برخی موقعیت‌ها تشدید شوند. از طرف دیگر، در مورد صادرات غیر نفتی که برنامه هفتم ۲۳ درصدی را پیش‌بینی کرده، با توجه به تحریم‌های مالی و بانکی موجود، این هدف نیز دست‌یافتنی به نظر نمی‌رسد. حتی در صورت صادرات، وارد کردن درآمدها به داخل کشور با مشکلات جدی روبرو هستیم.

● برای اولین بار در برنامه‌های توسعه ایران سرفصل مشخصی برای صنعت اختصاص داده نشده است، به نظر شما پیامدهای این برای بخش صنعت چه می‌تواند باشد؟

صنعت، به‌عنوان نیروی محرک اقتصادی، نیازمند توجه ویژه است، اما به نظر می‌رسد که این موضوع به‌اندازه کافی مورد توجه قرار نگرفته است. از آنجا که بخش کشاورزی با محدودیت‌های منابع طبیعی روبرو است، لذا نمی‌توان فشار زیادی بر منابع طبیعی وارد کرد. دولت آقای رئیسی پس از انتخابات بر رشد ۸ درصدی اقتصاد تمرکز داشته است، اما با توجه به محدودیت‌های کشاورزی در استان‌ها، تحقق این رشد از طریق بخش کشاورزی امکان‌پذیر نخواهد بود. در نتیجه، فشار اقتصادی بر بخش صنعت و خدمات افزایش خواهد یافت. صنعت، که به‌عنوان شاه‌کلید اقتصادی شناخته می‌شود، می‌تواند نقش مهمی در بهبود بهره‌وری و رشد اقتصادی، به‌ویژه از طریق بهبود تکنولوژی، فرایندها و استفاده از نیروی انسانی باکیفیت داشته باشد. علاوه بر این، دلیل اصلی رشد قابل توجه بخش خدمات در کشور ما، حضور گسترده‌ی واسطه‌گری در اقتصاد است. درحالی‌که در سطح جهانی، سهم بخش خدمات به دلیل ارائه خدمات نوآورانه و جدید بالا است. باین‌حال، عدم توجه کافی به این جنبه‌ها می‌تواند محدودیت‌هایی را برای رشد اقتصادی ۸ درصدی ایجاد کند.

یکی از نکات مثبتی که در برنامه هفتم مشاهده شده، تغییر نگرش از لحاظ اداری است. در گذشته، سازمان امور استخدامی مسئولیت رشد بهره‌وری را بر عهده داشت، اما این مسئولیت در برنامه هفتم به سازمان برنامه‌بودجه کشور

با این روند، در آینده شاهد کمبود نیروی انسانی متخصص و ماهر خواهیم بود. اگر این روند ادامه یابد، امکان دستیابی به رشد اقتصادی مورد نظر وجود نخواهد داشت. چراکه، نیروی انسانی ماهر و متخصص، شرط لازم برای تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی است. حتی اگر بقیه منابع رشد کافی داشته باشند، ولی نیروی انسانی ماهر و متخصص نداشته باشیم امکان رشد بالا را نخواهیم داشت. چراکه این نیروی انسانی است که مدیریت بقیه منابع رشد اقتصادی را هم بر عهده دارد. ضمن آنکه، بر اساس رویکرد انسان‌محوری، باید هدف غائی همه‌ی برنامه‌ی توسعه، رشد و تعالی انسان باشد. و در واقع هدف توسعه، توانمندسازی و شکوفایی انسان‌ها باید باشد.

ما در دهه‌های اخیر با چالش تشکیل سرمایه مواجه هستیم که از جنبه‌های مهم رشد اقتصادی به شمار می‌رود. در برخی از بخش‌های اقتصادی، میزان سرمایه تشکیل شده، کمتر از استهلاک بوده است، به این معنا که حجم سرمایه‌های ما کاهش یافته است. این وضعیت، که به معنای سرمایه‌گذاری منفی است، انتظار رشد اقتصادی ۸ درصدی را غیرمنطقی می‌کند.

طبق آمارهای رسمی سالانه شاهد خروج چندین میلیارد سرمایه از کشور هستیم که توسط سایر کشورها جذب می‌شود. روند تشکیل سرمایه ما کاهش یافته و سرمایه از کشور خارج می‌شود. در چنین شرایطی، تنها گزینه باقی‌مانده برای تامین سرمایه مورد نیاز برای رشد ۸ درصدی، سرمایه‌گذاری خارجی است. اما این گزینه نیز تنها در صورتی محقق می‌شود که ما بتوانیم با کشورهای خارجی تعامل موثری داشته باشیم.

اما وقتی در انتهای برنامه، به بخش دیپلماسی سیاسی و اقتصادی مراجعه می‌کنیم صحبت از مبارزه با استکبار جهانی است، یعنی همان روال قبلی ادامه خواهد داشت...

در واقع، صحبت من سر درست و یا غلط بودن مسئله مبارزه با استکبار جهانی نیست؛ مسئله این است که اولاً عبارت مبارزه با استکبار در برنامه‌های پیشین وجود نداشت، حتی اگر در عمل این مسئله در برنامه‌ها و رویکرد دیپلماسی سیاسی کشور قرار داشت، ولی در برنامه‌های توسعه با این صراحتاً اعلام نمی‌شد، اما الان به‌صورت عیان مبارزه با استکبار جهانی را بیان می‌کنیم و دوم اینکه در صورت تداوم این رویکرد، انتظار سرمایه‌گذاری خارجی نیز غیرمنطقی خواهد بود.

رشد اقتصادی
به‌عنوان یکی از
شاخص‌های مهم
عملکرد اقتصادی،
نتیجه تولید است
و تولید تحت تأثیر
عوامل متعددی
قرار دارد، از جمله
سرمایه انسانی،
منابع اقتصادی،
سرمایه‌های مالی،
فناوری، منابع
مالی، سرمایه‌های
اجتماعی و نمادین،
منابع طبیعی
(مثل آب، جنگل،
معادن و ...)، رشد
اقتصادی زمانی
اتفاق می‌افتد که
یک یا چند ترکیب
از این عوامل رشد
کنند.

درحالی که دو رویکرد عمده در برنامه‌ریزی وجود دارد: برنامه‌ریزی بخشی و برنامه‌ریزی منطقه‌ای. برنامه‌ریزی بخشی، تمرکز بر بخش‌های مختلف صنعت، کشاورزی و خدمات دارد. درحالی که برنامه‌ریزی منطقه‌ای بر استفاده از ظرفیت مناطق مختلف برای تحقق اهداف ملی تمرکز دارد. ما در گذشته شاهد شکست‌های متعدد در برنامه‌ریزی بخشی بوده‌ایم. در ابتدای دوره‌ی دولت آقای رئیسی، گرایش‌هایی به سمت برنامه‌ریزی منطقه‌ای مشاهده شد، اما اکنون متأسفانه چنین تفکری در برنامه وجود ندارد. به نظر من، برنامه‌ریزی منطقه‌ای می‌تواند به تحقق بیشتر مردمی‌سازی کمک کند. نوشتن برنامه بدون درک کامل چالش‌ها و پتانسیل‌های هر استان، در تضاد با مردمی‌سازی است. برای مثال، هنگامی که می‌خواهیم در یک روستا یا استان پروژه‌ای را اجرا کنیم، باید تمام ارگان‌ها و نهادها بر اساس یک برنامه مشخص و متمرکز با هم همکاری کنند، نه اینکه تنها چند نفر با گروه خاصی بدون درک شرایط واقعی، تصمیم‌گیری کنند. جزئی مهمی از مردمی‌سازی، ایجاد عدالت سرزمینی است که هنوز محقق نشده است.

اگر تدوین برنامه به صورت مشارکتی باشد، توانمندسازی از همان ابتدا اتفاق می‌افتد. اما چون در تدوین برنامه مشارکت کافی وجود نداشته، در اجرای آن نیز مشارکت به وجود نخواهد آمد. به همین دلیل، برنامه توانسته است به خواسته‌ها، نیازها، چالش‌ها و دغدغه‌های بخش خصوصی پاسخ دهد.

از دیدگاه‌های مختلف می‌توان به مردمی‌سازی نگاه کرد، و من از جنبه توزیع قدرت به آن پرداختم. مردمی‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که در عرصه سیاست، صدای تمامی مردم شنیده شود. برای جلب مشارکت و مردمی‌سازی واقعی، لازم است که در تمام فرایندهای برنامه‌ریزی مشارکت صورت گیرد. برنامه باید توسط بخش خصوصی و یا با مشارکت جدی بخش خصوصی نوشته شود، زیرا دولت به اندازه کافی از دغدغه‌ها و مشکلات بخش خصوصی آگاهی ندارد و بخش خصوصی باید حداقل در فرایند تدوین برنامه مشارکت جدی داشته باشد. اگر مردمی‌سازی در مرحله تدوین برنامه اتفاق نیفتد، در مرحله اجرا نیز اتفاق نخواهد افتاد.

ما در گذشته شاهد شکست‌های متعدد در برنامه‌ریزی بخشی بوده‌ایم. در ابتدای دوره‌ی دولت آقای رئیسی، گرایش‌هایی به سمت برنامه‌ریزی منطقه‌ای مشاهده شد، اما اکنون متأسفانه چنین تفکری در برنامه وجود ندارد. به نظر من، برنامه‌ریزی منطقه‌ای می‌تواند به تحقق بیشتر مردمی‌سازی کمک کند.

منتقل شده است. این تغییر نشان‌دهنده تحول در نگرش به مدیریت و برنامه‌ریزی است. باین همه، عدم توجه کافی به صنعت و توانمندی‌های صنعتی می‌تواند بر تحقق رشد اقتصادی تأثیر منفی داشته باشد و موجب شود که اهداف مورد نظر به طور کامل محقق نشوند.

● در برنامه جدید، به موضوع مردمی‌سازی و خصوصی‌سازی اقتصاد اشاره شده است، اما سوال اینجاست که تا چه حد این هدف قابل تحقق است؟

با توجه به رویکرد دولت آقای رئیسی که بر اهداف و ارزش‌های انقلاب اسلامی با دو محور مهم جمهوری و اسلامی تأکید دارد، مردمی‌سازی می‌تواند به عنوان یک شعار اساسی برای این دولت مطرح باشد. از نظر من، مردمی‌سازی به معنای مشارکت مردم در تعیین سرنوشت اقتصادی خود و دسترسی آزاد به منابع اقتصادی و امکانات جامعه برای بهره‌مندی از یک زندگی مرفه و امن است. باین حال، تجربه جهانی نشان داده است که مردمی‌سازی واقعی زمانی اتفاق می‌افتد که صدای همه گروه‌ها در عرصه‌ی سیاست و توزیع قدرت شنیده شود و قدرت به طور متعادل بین گروه‌های مختلف در چارچوب نظام اداری کشور توزیع شود.

مردمی‌سازی صرفاً با گروه‌های خاص و تمامیت‌خواه در عرصه سیاست محقق نمی‌شود. برای مردمی‌سازی واقعی، باید منابع اقتصادی برای همه‌ی فعالان اقتصادی قابل دسترس باشد و تسهیلات و منابع به صورت عادلانه توزیع شوند، نه فقط در اختیار گروه خاصی قرار گیرند. برای مثال: وقتی تسهیلات و منابع اقتصادی توزیع می‌شوند و وام‌های ۴ و ۶ درصدی تنها در اختیار گروه‌های خاصی قرار می‌گیرند، این نشان می‌دهد که دسترسی به بازار برای همه به طور یکسان فراهم نیست. تا زمانی که توسعه اقتصادی به درستی صورت نگیرد و قدرت به صورت متعادل توزیع نشود، وجود تمامیت‌خواهی در عرصه سیاست ادامه خواهد داشت و در این شرایط، بحث‌های مربوط به مردمی‌سازی تأثیرگذار نخواهند بود.

در برنامه نیز، اهداف بر اساس بخش‌ها تعریف شده‌اند، اما همچنان رویکرد برنامه‌ریزی ما بر پایه‌ی بخشی است،

برنامه هفتم توسعه

مسئله محور، برنامه محور و مشارکت محور

گفتگو با هادی قوامی؛ نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی

هادی قوامی؛ نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی و استاد دانشگاه فردوسی مشهد در گفتگو با نشریه اتاق تبریز به تحلیل جزئیات برنامه هفتم توسعه و جایگاه بخش خصوصی در این برنامه پرداخت.

گفتگو:
هادی قوامی
زینب رضازاده

● نظر شما در مورد کلیات برنامه هفتم توسعه چیست؟

برنامه هفتم توسعه بر آن است که ما را از وضعیت فعلی (سال ۱۴۰۳)، به وضعیت مطلوب (سال ۱۴۰۸) برساند. به عنوان مثال، در بازار کار، ما با مشکلاتی مواجه هستیم و دولت باید تلاش کند تا طی ۵ سال آینده، نرخ مشارکت اقتصادی جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله افزایش و نرخ بیکاری کاهش یابد. درباره نرخ رشد اقتصادی، یکی از ویژگی‌های اقتصاد ایران این است که رشد آن کم و نوسانات زیادی دارد. به عنوان مثال، در سال ۹۱ نرخ رشد اقتصادی منفی بوده است، یا در سال ۹۵ به نرخ ۱۲ درصد رسیده است. اگرچه در دوره‌ی بلندمدت، از سال ۱۳۳۵ تا ۱۴۰۱، نرخ رشد اقتصادی کمتر از ۳ درصد بوده و این نشان می‌دهد که با رکود اقتصادی مواجه بوده‌ایم. بنابراین هدف کلی و اولویت اصلی برنامه توسعه هفتم، باید پیشرفت اقتصادی همراه با ایجاد عدالت و نرخ رشد اقتصادی متوسط ۸ درصدی باشد.

یکی از دیگر مسائل موجود در کشور، تورم و تغییرات نرخ ارز است که باید در جهت ایجاد ثبات در سطح قیمت‌ها و کاهش تغییرات نرخ ارز پیشرفتی رقم بخورد و دولت برنامه‌های جامع و کاربردی در این زمینه طراحی کند. هدف این است که تورم طی ۵ سال تک‌رقمی شود.

نکته‌ی مهم دیگر این است که وضع موجود نه تنها خوب نیست، بلکه بر تورم و نرخ بیکاری نیز تأثیرگذار است. اصلاح ساختار بودجه دولت از طریق شفاف‌سازی بدهی‌ها و تعهدات عمومی دولت، مدیریت و پرداخت بدهی‌ها، واقعی کردن منابع و مدیریت مصارف دولت، اجتناب از کسری بودجه و تعیین و تکلیف طرح‌های عمرانی و اتمام طرح‌های نیمه‌تمام با واگذاری و مشارکت بخش خصوصی و غیردولتی صورت گیرد. در نهایت ما باید توانایی کاهش زمان بهره‌برداری طرح‌های عمرانی که از ۴ سال به ۱۸ سال افزایش یافته است را پیدا کنیم. این یکی از عواملی است که ممکن است به کاهش تورم منجر شود.

شفاف‌سازی و ضابطه‌مند کردن درآمدها و هزینه‌های شرکت نفت و شرکت‌های دولتی در بودجه، در راستای اصلاح ساختار بودجه قرار دارد. همچنین اصلاح نظام مالیاتی به نحوی

● برنامه هفتم توسعه را خود دولت تهیه کرده، با برنامه ششم توسعه که مجلس تهیه کرده بود، تفاوت‌هایی دیده می‌شود. برنامه هفتم مسئله محور، برنامه محور، تمرکززدا و مشارکت محور است.

که مالیات به عنوان منبع اصلی تامین بودجه جاری دولت تبدیل شود و ایجاد پایه‌های مالیاتی جدید مانند PIG (مالیات بر مجموع درآمدها)، جلوگیری از فرار مالیاتی و تقویت نقش تنظیم‌گری مالیات در اقتصاد با تأکید بر رونق تولید و عدالت مالیاتی باید در این برنامه گنجانده شود.

برای بهبود وضعیت نامطلوب تامین اجتماعی، تلاش برای استقرار یک نظام جامع تامین اجتماعی و توزیع بسته‌های مختلف حمایتی بیمه‌ای مازاد و تکمیلی برای تضمین ارائه عادلانه خدمات بیمه‌ای به گروه‌های مختلف درآمدی ضروری است.

این موضوعات پنج هدفی است که در حوزه اقتصاد می‌توان اشاره کرد: در حوزه امور زیربنایی هم حداقل شش هدف را می‌شود، مورد توجه قرار داد.

● تامین امنیت غذایی

تولید ۹۰ درصد محصول غذایی کشور با حفظ و بهبود منابع

ژنتیکی، منابع آبی و افزایش سطح ایمنی سلامت مواد غذایی به عنوان اهداف اصلی تولیدی مدنظر است. اصلاح الگوی کشت با توجه به مزیت‌های منطقه‌ای، مدیریت صحیح منابع آبی و تأکید بر تولید کالاهای راهبردی کشور از اولویت‌ها است.

*** استقرار نظام جامع مدیریت منابع آبی کشور و افزایش بهره‌وری پنج درصدی آب کشاورزی و کنترل و مدیریت آب‌های سطحی و افزایش منابع زیرزمینی آب از طریق آبخیزداری.** در واقع باید تلاش شود دستیابی به سایر آب‌ها مثل پساب‌های خانگی و کشاورزی به‌وجود بیاید. ایجاد یک نظام جامع مدیریت منابع آبی کشور و افزایش بهره‌وری پنج درصدی در زمینه آبیاری کشاورزی، کنترل و مدیریت منابع آب سطحی و افزایش منابع زیرزمینی آب از طریق روش‌های آبخیزداری، شامل تلاش‌هایی برای بهره‌گیری از سایر منابع آبی مانند پساب‌های خانگی و کشاورزی و تصفیه آن‌ها به‌منظور استفاده دوباره در دستور کار قرار گیرد و به صوت جدی دنبال شود.

*** افزایش حداکثری تولید نفت و گاز طبیعی با تمرکز بر میادین مشترک از دیگر اقداماتی است که مدنظر قرار گیرد.**

*** اجرای چند طرح بزرگ اقتصادی و ملی زیرساختی که بتواند تحولی را در بخش‌های مختلف ایجاد کند.**

*** تمرکز بر فعال‌سازی مزیت‌های جغرافیایی و سیاسی، به‌منظور تبدیل ایران به یک مرکز مبادلات تجاری، خدماتی و انرژی منطقه.**

*** تمرکز بر سیاست‌های آمایش سرزمینی هر منطقه، به‌طوری که برای رسیدن به مزیت‌های بالقوه و بالفعل هر منطقه مسیر توسعه‌اش را طی کند. توجه ویژه به دریاها، سواحل و بنادر از جمله اولویت‌های این اقدام است.**

● حوزه سیاسی

*** اقدامات فعال در زمینه دیپلماسی عمومی و تقویت رویکرد اقتصادمحور در سیاست خارجی، به‌جای توجه به مسائل غیرضروری و غیراقتصادی، به معنای تحقق سیاست‌های اقتصادی بیشتر در امور جهانی است. تمام این اقدامات باید انجام شود تا به وضعیت مطلوب موردنظر در سال ۱۴۰۸ دست یابیم.**

● تفاوت بارز برنامه ششم و هفتم در چیست؟

با توجه به اینکه برنامه هفتم توسعه را خود دولت تهیه کرده، با برنامه ششم توسعه که مجلس تهیه کرده بود، تفاوت‌هایی دیده می‌شود. برنامه هفتم مسئله محور، برنامه‌محور و تمرکززدا و مشارکت‌محور است.

مسئله‌محور برای مثال در حوزه آب یعنی چه کار کنیم تا در ۵ سال آینده بهره‌وری آب ارتقا پیدا کند؟ مصرف آب کشاورزی از ۸۰ میلیارد متر مکعب به ۶۰ میلیارد کاهش پیدا کند؟ یا در خصوص تورم، برای دستیابی به تورم تک‌رقمی، چه اقداماتی باید صورت بگیرد یا چه بخش‌هایی باید بیشتر برای نیل به این هدف مورد توجه قرار بگیرد!

● نقاط قوت و ضعف برنامه هفتم توسعه در چیست؟

وضع موجود نه تنها خوب نیست، بلکه بر تورم و نرخ بیکاری نیز تأثیرگذار است. اصلاح ساختار بودجه دولت از طریق شفاف‌سازی بدهی‌ها و تعهدات عمومی دولت، مدیریت و پرداخت بدهی‌ها، واقعی کردن منابع و مدیریت مصارف دولت، اجتناب از کسری بودجه و تعیین و تکلیف طرح‌های عمرانی و اتمام طرح‌های نیمه‌تمام با واگذاری و مشارکت بخش خصوصی و غیردولتی صورت گیرد.

در ارتباط با رشد اقتصادی، رویکردهای تحولی وجود دارد، این رویکردها شامل افزایش قدرت خرید مردم، کاهش فقر، رفع موانع کسب‌وکارها، مردمی‌سازی اقتصاد و ایجاد اشتغال و بهره‌گیری از ظرفیت صندوق توسعه ملی، به‌عنوان یک نهاد مؤثر در توسعه کشور هستند. در واقع، این رویکردها بیانگر امیدواری‌هایی درباره ارتقاء رشد اقتصادی هستند که شامل هدف‌گذاری برای رشد ۸ درصدی و افزایش سرمایه‌گذاری به میزان ۲۲/۶ در سال، هدف‌گذاری سالانه برای ایجاد یک میلیون شغل و متوسط رشد سالانه صادرات غیرنفتی است. رفع مشکلات کسب‌وکارها و سهام‌داری عام مردم در کلان پروژه‌ها و سامان دادن به نظام بانکی و کنترل بازار ارز و تثبیت آن از طریق بانک مرکزی، همچنین کاهش ناترازی بانک‌ها، به‌گونه‌ای که در پایان برنامه به یک وضعیت قابل قبول دست یابند.

هدف‌گذاری برنامه هفتم توسعه، کاهش رشد نقدینگی به ۱۳/۸ بوده و هدف آن، کنترل تورم است. کاهش وابستگی بودجه، به نفت و کاهش عمر پروژه‌های عمرانی و اصلاح رابطه مالی درآمدهای نفتی با بودجه دولت، هزینه‌های دولت و افزایش شفافیت بودجه و ایجاد افزایش پوشش بیمه و شفاف‌سازی دریافتی‌های صندوق‌های بازنشستگی از دولت نیز به‌عنوان نقاط قوت برنامه مطرح شده‌اند.

تعداد احکام برنامه را مجلس تقریباً دو برابر کرده است، و همچنین احکامی را وضع کرده است که انسجام درونی برنامه با چالش روبرو شده است و منابع برنامه را افزایش داده است. به عبارت دیگر، دولت باید ۸۰۰ میلیارد دلار منابع را برای تحقق برنامه تأمین کند. سوال اصلی این است که این منابع از کجا تأمین شوند؟ به این ترتیب، در برنامه آمده است که بخشی از این منابع از بانک‌ها، بازار سرمایه، بودجه عمومی، منابع داخلی شرکت‌های دولتی، صندوق توسعه ملی، منابع بخش خصوصی و منابع خارجی تأمین می‌شود. این منابع در هر سال به مقداری نزدیک به ۴۲۰۰ همت دلار می‌رسد. تأمین این حجم از منابع نقدی با چالش‌های بسیاری همراه است.

● برنامه ۵ ساله توسعه تا چه حدودی پاسخگوی مشکلات کشور است؟

این برنامه بر اساس وضعیت فعلی طراحی شده است، تا به سمت یک وضعیت مطلوب پیش برود و تا حد زیادی پاسخگو باشد.

● با توجه به شرایط موجود، این برنامه تا چه حد واقع‌بینانه نوشته شده است؟

معمولاً اهداف شش برنامه توسعه قبلی، آن‌چنان محقق نشده‌اند و در این برنامه هم به این نکته باید توجه کرد.

● برنامه هفتم توسعه تأثیر مثبتی در کاهش مشکلات بخش خصوصی و توسعه این بخش دارد؟

تنها بخشی از این برنامه، به استفاده از منابع بخش خصوصی و ارتقاء و پیشرفت فضای کسب‌وکار توجه دارد، تا شرایط را برای بخش خصوصی مناسب کند.

میزگرد بررسی جایگاه آب و کشاورزی در برنامه هفتم توسعه

چالش‌های زیست‌محیطی برنامه هفتم توسعه

گزارش: احمد کاظم‌زاده

ارومیه و مقابله با آثار و پیامدهای مخرب آن، تلاش‌های بی‌وقفه‌ای انجام داده است و اکنون نیز بنا دارد با کسب دیدگاه‌ها و نظرات کارشناسی اساتید دانشگاه و مدیران باتجربه استان، جهت تکمیل برنامه هفتم توسعه و رفع خلاءهای احتمالی بکوشد و نشست جاری با این هدف برگزار شده است.

اهتمام اتاق تبریز به احیای دریاچه ارومیه

حسین کوهستانی؛ رئیس گروه ترویج روستایی دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز و نائب رئیس کمیسیون گفت: با وجود اینکه رسالت اتاق بازرگانی تبریز احیای دریاچه ارومیه نیست، اما اتاق اهمیت نجات دریاچه ارومیه را درک کرده و در اولویت کاری خود قرار داده و تاکنون همه نشست‌های خود را از آغاز سال به بررسی راهکارهای نجات دریاچه اختصاص داده و به طرح‌های خوبی از جمله لزوم ایجاد کمربند سبز رسیده است و اکنون نیز با عنایت به خلاءهای موجود در برنامه هفتم توسعه قصد دارد با کسب نظرات کارشناسی و ارائه آن به کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی و اتاق بازرگانی ایران به‌نقش و مسئولیت خود در این زمینه عمل کند.

میزگرد بررسی جایگاه آب و کشاورزی در برنامه هفتم توسعه با حضور اساتید دانشگاهی و کارشناسان، در محل صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی استان برگزار شد.

بشیر جعفری؛ رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز و رئیس صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی استان در ابتدای جلسه در خصوص جایگاه و فعالیت‌های صندوق توضیحات مختصری داد و گفت: این صندوق بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی تشکیل شده و به‌صورت نیمه‌دولتی و نیمه‌خصوصی است (۴۹ درصد دولتی و ۵۱ درصد آن خصوصی) و اکنون در زمینه حمایت از کشاورزی فعالیت می‌کند. شعبات صندوق در روستاها و مراکز استان قابل توسعه است و صندوق در زمینه حمایت از اشتغال زنان نیز فعالیت می‌کند و در سه شهرستان استان این حمایت‌ها ادامه دارد. همچنین صندوق در صادرات و واردات نیز ورود کرده و اولین صندوق در کشور است که اقدام به کشت فراسرزیمینی کرده است.

وی با اشاره به عملکرد کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز از آغاز سال جاری تاکنون گفت: این کمیسیون با برگزاری نشست‌های متعدد و تهیه و ارائه طرح‌های کارشناسی، در راستای نجات دریاچه

مطالعه و ارائه پروژه‌های تعیین دقیق ذخایر سفره‌های آب زیرزمینی، تعیین آب تجدیدپذیر سفره‌ها، تعیین تعداد مدیریتی چاه‌های مصرفی و ارائه برنامه‌های مصرف بر مبنای آب تجدیدپذیر سفره‌ها در هر سال. تحت کنترل درآوردن مصارف آب‌های سطحی و حفظ حیات رودخانه‌ها، به‌منظور حفاظت محیط زیست و اکوسیستم رودخانه‌ها.

به‌دلیل خطرات عدیده ناشی از خشکیدگی دریاچه ارومیه لازم است اقدامات لازم جهت احیای آن در برنامه توسعه هفتم آورده شود.

توسعه گلخانه‌های پیشرفته و ارائه تسهیلات لازم به ازای کاهش سطح زیرکشت مزارع و یا تبدیل آن‌ها به کشت دیم.

تجمع چاه‌ها و حفظ یک چاه مادر و آب‌رسانی به مزارع و باغات از طریق چاه مادر (در حوضه آبی چای از هر پنج چاه می‌توان یکی را نگه داشت).

تفکیک اراضی منابع طبیعی و اراضی کشاورزی و تعیین تداخل آن‌ها و ممانعت جدی از تبدیل اراضی منابع طبیعی به کشاورزی

مطرح کردن باروری ابرها در قالب افزودن منابع آبی جدید به حوضه‌ها

بهرورز ساری صراف: استاد آب و هواشناسی

دانشکده برنامه‌ریزی و علوم محیطی دانشگاه تبریز در این نشست گفت: با توجه به‌ضرورت مشارکت متخصصان و مدیران باتجربه شاغل و بازنشسته و اساتید مجرب دانشگاه، در قالب تشکلهای رسمی (همانند کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی، خانه کشاورز و...) در تدوین نهایی و تکمیلی مفاد برنامه هفتم توسعه به‌ویژه فصول ۷ و ۸ (فصل ۷ درباره امنیت غذایی و ارتقاء و تولیدات کشاورزی و فصل ۸ مربوط به‌نظام مدیریت یکپارچه منابع آب)، پیشنهاد می‌شود این تشکلهای جهت مشارکت با سازمان‌های برنامه‌بودجه و مدیران سازمان‌های آب منطقه‌ای و جهاد کشاورزی، احکام رسمی دریافت کنند، تا وزارتخانه و سازمان‌ها ملزم به همکاری با این تشکلهای شوند.

وی ادامه داد: انتقال آب بین حوضه‌ای در حوضه دریاچه ارومیه، با توجه به‌وخامت اوضاع آن، مستثنی شود تا در صورت لزوم، بتوان در کنار مدیریت مصرف بهینه از ظرفیت انتقال بین حوضه‌ای نیز برای نجات دریاچه بهره گرفت. (بند ح ماده ۴۰)

ساری صراف ادامه داد: باید به دانشگاهیان و شرکت‌های دانش‌بنیان در حل مشکلات آب و کشاورزی، بهای بیشتری داده شود و درعین حال بودجه لازم برای گذاشتن واحدهای عملی برای دانشجویان دانشکده کشاورزی اختصاص یابد. همچنین بودجه لازم برای شرکت‌های صنایع تبدیلی، به‌عنوان تکمیل‌کننده حلقه زنجیره تولید تأمین شود.

احمد فاخری فرد: استاد مهندسی آب دانشگاه

تبریز در این نشست، پیشنهادهای اصلاحی و الحاقی خود را در خصوص مواد مرتبط با کشاورزی و آب لایحه برنامه هفتم توسعه کشور به شرح زیر بیان کرد:

در ماده ۳۳ در تبصره ۱، جمله زیر به‌نحوی گنجانده شود: «جهاد کشاورزی باید با اتخاذ تدابیر مدیریتی و تشویقی به سمت یکپارچه‌سازی اراضی خرد کشاورزی موجود حرکت کند که معضل بزرگی از نظر مدیریت منابع آب و کشاورزی ایجاد کرده‌اند».

در ماده ۳۳ بند پ - لازم به ذکر است که حمایت‌های کاشت و داشت، نمی‌تواند به‌انتهای زنجیره تولید منتقل شود، مثل بذر و کود.

در ماده ۳۳ بند ث - لازم است در این خصوص دانشگاه‌ها نیز وارد جریان شوند، زیرا نیروهای محقق دانشگاه‌ها مثل اساتید و دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی، می‌توانند نقش مؤثری ایفا کنند.

در ماده ۳۴ - به‌دلیل حساسیت موضوع بهتر است، جهت کنترل کیفی مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، دانشگاه‌ها نیز ورود کنند.

ماده ۳۵ - این ماده در لایحه ارائه شده توسط دولت وجود داشت، اما در مجلس حذف شد. (منظور از اراضی ملی از نظر کاربری چیست؟ آیا اراضی منابع طبیعی است یا اراضی محیط زیست است؟ در این صورت تکلیف مصارف اضافی آب در شرایط بحرانی فعلی چیست؟ آیا نتیجه بازگذاشتن دست جهت توسعه اراضی کشاورزی بدون احتساب آب مصرفی در نظر گرفته شده است؟)

ماده ۳۹ - بند ث - (در این راستا لازم است تمامی چاه‌های مصرفی کشاورزی به‌کنترلهای هوشمند مجهز شوند و تحویل آب بر مبنای الگوی کشت و سیستم آبیاری نوین صورت پذیرد و تمامی کنترلهای هوشمند در اتاق‌های کنترل سازمان آب کنترل شوند، نه توسط مأمورهای میدانی.)

بند زیر به ماده ۳۹ اضافه شود:

بند الحاقی ۵ - وزارت نیرو مکلف است نسبت به نوسازی شبکه‌های آب شهری اقدام کند تا از پرت ۳۰ درصدی آب شرب ممانعت به‌عمل آید.

ماده ۴۰ - بند ح - (امید است این قانون شامل رودخانه زاب نشود، زیرا بخش اعظمی از آب این رودخانه وارد کشور عراق می‌شود، بدون اینکه ایران، حقایقه خود را برداشت کند. انتقال آب زاب به دریاچه ارومیه جهت ممانعت از یک فاجعه محیط زیستی، لازم است).

در ماده ۴۱ - بند زیر اضافه شود:

بند الحاقی ۲ - وزارت نیرو در احداث تصفیه‌خانه‌های جدید از روش‌های مدرن غشائی استفاده کند که هزینه آن به‌مراتب کمتر از تصفیه‌خانه‌های قدیمی، به‌دلیل مساحت زیاد و بتن‌ریزی سرسام‌آور است.

مواردی که می‌تواند به برنامه هفتم توسعه اضافه شود:

در برنامه قبلی قید شده بود که مواد آلی خاک از نیم درصد به یک درصد برسد، اما به‌دلیل نبود بودجه، هنوز هیچ اقدام عملی صورت نگرفته و اکنون نیز به‌صورت وحشتناکی از خاک استفاده می‌شود و ایران در فرسایش خاک جزو سه کشور اول دنیا است.

در ماده ۳۳ در تبصره ۱، جمله زیر به نحوی گنجانده شود: «جهاد کشاورزی باید با اتخاذ تدابیر مدیریتی و تشویقی به سمت یکپارچه سازی اراضی خرد کشاورزی موجود حرکت کند که معضل بزرگی از نظر مدیریت منابع آب و کشاورزی ایجاد کرده اند».

وی بر ضرورت ممانعت از احداث شهرک های مسکونی و صنعتی در اراضی مرغوب کشاورزی تأکید کرد.

تأمین بودجه، مسئله اصلی و حلقه مفقوده است

احمد بایبوردی، رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی با تأکید بر اینکه مرکز تحقیقات از ارتباط با دانشگاه ها استقبال می کند، افزود: بهره گیری از ظرفیت دانشگاه ها مستلزم تأمین بودجه است. در حال حاضر، دومین سالی است که الگوی کشت ملی ارائه شده، اما ریالی بودجه اختصاص نیافته است و لذا تأمین بودجه مسئله اصلی و حلقه مفقوده است.

وی گفت: در دنیا محاسبه ارقام پروژه ها، با توجه به زمان بردن آن ها به شرکت های دانش بنیان و بخش خصوصی ارائه می شود تا مثلاً با بازنشسته شدن فردی، پروژه روی زمین نماند، اما دولتی بودن ساختار در ایران، باعث می شود، نتایج مورد انتظار از این پروژه ها حاصل نشود.

بایبوردی اظهار کرد: در برنامه قبلی قید شده بود که مواد آلی خاک از نیم درصد به یک درصد برسد، اما به دلیل نبود بودجه، هنوز هیچ اقدام عملی صورت نگرفته و اکنون نیز به صورت وحشتناکی از خاک استفاده می شود و ایران در فرسایش خاک جزو سه کشور اول دنیاست.

علی اکبر نکونام، دکترای مدیریت اجرایی و دانشجوی دکترای توسعه کشاورزی اظهار کرد: مجلس شورای اسلامی به فصول ۷ و ۸ لایحه برنامه هفتم توسعه به دلیل مغایرت با اسناد فرادستی ایراد گرفته است. چرا باید به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده شود در زمین های کشاورزی شهرک های تفریحی ایجاد کند. صدور آب مجازی باید تحت هر شرایطی ممنوع شود. برنامه هفتم توسعه باید با آینده پژوهی همراه شود.

فرامرز افشانی، مدیر صنایع تبدیلی و غذایی سازمان جهاد کشاورزی استان بیان داشت: هیچ برنامه ای با فرمایش دستوری موفق نمی شود. باید گزارش های پایش در سرمزرعه انجام شود نه دانشگاه. باید در دانشکده های کشاورزی دست کم ۲۰ واحد درس عملی گنجانده و بودجه لازم برای آن تهیه شود. در برنامه هفتم، جایگاه مشخص برای صنایع تبدیلی به عنوان ضامن امنیت غذایی دیده نشده است.

مدیران ارشد آخرین یافته های علمی را دنبال نمی کنند

ابوالفضل مجنونی، معاون پژوهشی دانشگاه تبریز گفت: بخش اجرایی نمی تواند خود را با علم و دانش روز تطبیق دهد و مدیران ارشد آخرین یافته های علمی را دنبال نمی کنند.

وی با بیان اینکه برنامه ششم از جهاتی در مقایسه با برنامه هفتم بهتر بود، افزود: در برنامه ششم، برای مثال بودجه مشخصی برای آبیاری تحت فشار تخصیص یافته بود، هرچند به دلیل ناهماهنگی وزارت نیرو و جهاد کشاورزی محقق نشد، چراکه در مقطعی که آب زیاد بود، استقبالی از آبیاری تحت فشار صورت نمی گرفت و در مواردی که آب کم بود، از نصب کنتور استقبال نمی شد.

در تدوین برنامه های توسعه، بهای بیشتری به دانشگاه ها داده شود

اکبر تقی زاده، استاد علوم دامی دانشگاه تبریز بر لزوم تغییر نگرش به دانشگاه ها تأکید کرد و افزود: باید در تدوین برنامه های توسعه، بهای بیشتری به دانشگاه ها داده شود.

وی گفت: باید به این نکته توجه شود که چاه های آب از چاه های نفت ارزشمندتر است، لذا باید اقدامات بایسته و شایسته تری، برای حفاظت از آب های زیرزمینی صورت گیرد.

تقی زاده ادامه داد: با توجه به سهم بالای ضایعات در کشور، باید هدف گذاری مناسب و مشخص در برنامه هفتم توسعه برای کاهش ضایعات صورت گیرد و بودجه متناسب با آن تعیین و ارائه شود. در حال حاضر بیش از یک میلیون طوقه نیشکر، نزدیک به یک میلیون تن پنبه دانه در مغان و بیش از یک میلیون تن ضایعات گلخانه ای هدر می رود. همچنین نیاز است در دانشگاه ها واحدهای درسی لازم در رشته های مربوطه برای کاهش ضایعات محصولات کشاورزی ایجاد و اضافه شود.

محمد زاهدشکویان، رئیس دانشگاه مراغه گفت: جایگاه علمی دانشگاه ها و اساتید با ارج نهادن به علم و تجربه آن ها در حوزه امنیت غذایی و کشاورزی و ... شکل می گیرد و دولت مکلف به حمایت مالی از دانشگاه ها، برای خرید تجهیزات مورد نیاز و راه اندازی تجهیزات مراکز تحقیقاتی پیشرفته مورد نیاز بخش صنعت و کشاورزی و خدمات در کشور است.

وی اضافه کرد: دولت باید از دانشگاه ها و مؤسسات تحقیقاتی دارای محصولات دانش بنیان نیز حمایت کند و در حوزه مأموریت تعریف و تأیید شده از سوی وزارت علوم تحقیقات و فناوری یا شورای عالی انقلاب فرهنگی باشد.

زاهدشکویان در ادامه تأکید کرد: احیای مراتع و دامنه های کوه های مرتفع، از جمله سهند و تعیین

تلقى می‌شود، درعین حال دیپلماسی آب نیز ابزار راهبردی برای دستیابی به مدیریت یکپارچه منابع آب محسوب می‌شود. بنابراین با توجه به توضیحات ارائه شده، پیشنهاد می‌شود، ارتباط ارگانیک و ساختاری میان مثلث (توسعه پایدار، مدیریت یکپارچه منابع آب و دیپلماسی آب) در برنامه هفتم، شفاف‌سازی شده و به‌صورت دقیق، تبیین و زیرساخت‌های آن فراهم شود.

وی بیان کرد: چهارمین ویژگی مدیریت یکپارچه منابع آب، فراهم کردن بسترهای لازم برای استفاده چندمنظوره از آب در بخش‌های مختلف مصرف است. برای مثال استفاده نمونه‌ای از چندمنظوره کردن آب در بخش کشاورزی، می‌تواند به این شکل باشد که از منابع آبی موجود، به‌خصوص منابع زیرزمینی، قبل از اینکه مستقیماً به مزرعه داده شود، ابتدا برای تولید و پرورش آبزیان از جمله ماهی یا پرندگان مثل غاز استفاده شود و سپس آب باقیمانده که آغشته به کود ماهی است به مزرعه داده شود که در این صورت با افزایش تولید گوشت سفید از وابستگی به گوشت قرمز که بسیار آبربر است، کاسته می‌شود و هم اینکه به افزایش ضریب سلامت در جامعه کمک می‌کند و درعین حال وابستگی به کود شیمیایی را کاهش می‌دهد.

کاظم‌زاده ادامه داد: نمونه دیگر چندمنظوره‌سازی، استفاده از آب در بخش خانگی است که می‌تواند، به‌صورت ترویج کشت آپارتمانی صورت گیرد و بسیاری از منابع آبی که مثلاً از شستن برنج و سبزیجات و میوه‌جات به فاضلاب ریخته می‌شود، در تولید صیفی‌جات و سبزیجات استفاده شود. جالب است بدانید، بیش از ۲۰ درصد نیازهای سبزیجات و صیفی‌جات در ژاپن و برخی دیگر از کشورهای شرق آسیا از طریق کشت آپارتمانی تأمین می‌شود. همچنین نمونه دیگر چندمنظوره‌سازی آب در بخش صنعت، به‌صورت بازچرخانی آن است. وی گفت: پنجمین ویژگی مدیریت یکپارچه منابع آب توسعه و ترویج مدیریت مشارکتی، با حضور آبربران میسر می‌شود که در این زمینه جلب مشارکت دو قشر عظیم یعنی کشاورزان و زنان ضروری است و در فرهنگ‌سازی، به‌عنوان دو ریل قطار عمل می‌کنند، لذا باید در برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری بایسته و شایسته در این زمینه صورت گیرد.

وی با تأکید بر لزوم دستیابی به «ایران سبز» در تدوین نقشه راه برنامه هفتم توسعه افزود: با توجه به افزایش گرمایش زمین و تغییرات اقلیمی ناشی از آن، چند سالی است که لزوم کاشت بیش از یک تریلیون درخت در جهان در دستور کار قرار گرفته و بسیاری از کشورها، طرح‌های کلانی را در دستور کار قرار داده‌اند که از جمله آن‌ها می‌توان به احداث دیوار سبز در چین با هدف‌گذاری کاشت ۷۰ میلیارد درخت، خاورمیانه سبز با هدف‌گذاری کاشت ۵۰ میلیارد درخت، یا عربستان سبز با هدف‌گذاری کاشت ۱۰ میلیارد درخت اشاره کرد.

الگوی کشت و جلوگیری از تخریب خاک، به‌خصوص در مراتع، می‌تواند از بروز آسیب‌های غیر قابل برگشت جلوگیری کند.

اسماعیل فاتحی‌فر؛ رئیس دانشگاه صنعتی

سه‌هنگ نیز در این میزگرد پیشنهادهایی در خصوص موضوع آب و کشاورزی در برنامه هفتم توسعه از جمله لزوم تأمین منابع آینده صنایع غذایی و جهت‌دهی به‌سمت تولید آن‌ها، ایجاد سازوکار برای کوچک نشدن زمین‌های کشاورزی، دسته‌بندی محصولات استراتژیک از نظر آبربر بودن و عدم اعطای مجوز به صادرات محصولات آبربر و... ارائه کرد.

مصطفی قنبری؛ دبیر خانه کشاورز آذربایجان شرقی

گفت: در برنامه‌های توسعه توجه چندانی به نقش مردم نشده است و باید این خلاء در برنامه هفتم در راستای توسعه مدیریت مشارکتی رفع شود. وی تأکید کرد: ارتباط بین دانشگاه و بخش کشاورزی، به‌خصوص کشاورزان باید افزایش یابد.

باید پیش‌نیازها و الزامات مدیریت یکپارچه منابع آب فراهم شود

احمد کاظم‌زاده؛ مشاور کمیسیون کشاورزی اتاق

بازرگانی تبریز و مدیر گروه هیدروپلیتیک انجمن ایرانی مطالعات غرب آسیا (IAWAS) اظهار کرد: اختصاص فصل جداگانه تحت عنوان مدیریت یکپارچه منابع آب در لایحه برنامه هفتم توسعه، گامی به جلو، جهت حل بنیادین و ریشه‌ای ابرچالش آب در کشور محسوب می‌شود، اما باید توجه داشت که مدیریت یکپارچه منابع آب، دارای پیش‌نیازها و الزاماتی است که باید فراهم شود وگرنه چیزی جز بازی با مفاهیم و کلمات نخواهد بود. وی گفت: شاید بتوان گفت نخستین پی نیاز مدیریت یکپارچه منابع آب، این است که برنامه‌ریزی‌های اقتصادی در سطح کلان کشور بر اساس پارادایم «توسعه و به‌خصوص توسعه پایدار» صورت گیرد نه بر اساس «رشد». در ایران این دو مفهوم، مترادف هم به‌کار گرفته می‌شود، در حالی که این دو پارادایم کاملاً متفاوت هستند و مثل کارد و پنیر عمل می‌کنند. در توسعه، دستیابی به شکوفایی اقتصادی و رفاه اجتماعی با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی همراه است، اما در رشد، دستیابی به شکوفایی اقتصادی به هر قیمت ولو با تخریب محیط زیست صورت می‌گیرد.

کاظم‌زاده اضافه کرد: دومین و سومین لازمه مدیریت یکپارچه منابع آب، ایفای نقش پل ارتباطی آن میان توسعه پایدار از یک‌سو و دیپلماسی آب از سوی دیگر است. به‌عبارت روشن‌تر در حالی که مدیریت یکپارچه منابع آب، ابزاری استراتژیک در راستای دستیابی به توسعه پایدار

پیشنهادهای اصلاحی و الحاقی برای لایحه برنامه هفتم توسعه کشور (بخش آب و کشاورزی)

ردیف	ماده	متن ماده	پیشنهاد اصلاحی
۱	ماده ۳۳ - بند الف	الف- برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) محصولات موضوع ماده (۳۱) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۸۹/۴/۲۳ را بر اساس یک برنامه پنجساله تهیه و هر ساله تا سه ماه قبل از شروع سال زراعی در هر حوضه آبخیز ودشت، تعیین و کلیه حمایت‌های قیمتی و غیرقیمتی خویش را براساس این برنامه اجرا کند. در برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) ضوابط مربوط مشتمل بر محدودیت یا ممنوعیت کشت بر اساس شرایط اقلیمی و آب و خاک، محدودیت‌های کشت محصولات غیر راهبردی در اراضی مستعد محصولات راهبردی و کشت متراکم محصولات راهبردی در دشتهای حاصلخیز و مستعد تعیین می‌شود.	پیشنهاد به شرح زیر به ماده ۳۳- بند الف- اضافه شود: «و تحویل حقابه بر مبنای الگوی کشت تهیه شده انجام پذیرد.»
۲	ماده ۳۳ - تبصره ۱	تبصره ۱- در راستای ارتقای تولید داخلی محصولات اساسی کشاورزی و ایجاد انگیزه در کشاورزان، قیمت تضمینی محصولات اساسی بر اساس قانون اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب ۹۹/۸/۵ و بر اساس نرخ ارز مرکز مبادله ارز و طلای ایران محاسبه می‌شود.	در تبصره ۱، جمله زیر بنحوی گنجانده شود: "(جهاد کشاورزی باید با اتخاذ تدابیر مدیریتی و تشویقی به سمت یکپارچه سازی اراضی خرد کشاورزی موجود حرکت کند که معضل بزرگی از نظر مدیریت منابع آب و کشاورزی ایجاد کرده اند)".
۳	ماده ۳۳- بند پ	ب- حمایت از کشاورزان متناسب با میزان رعایت برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) تعیین شده صورت می‌گیرد در غیر اینصورت هرگونه حمایت به منزله تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است.	بند پ - (حمایت های کاشت و داشت نمی‌تواند به انتهای زنجیره تولید منتقل شود مثل بذر و کود)
۴	ماده ۳۳- بند ث	برای کوچک‌سازی و افزایش اثربخشی نظام آموزش، پژوهش و فناوری بخش کشاورزی و بازتعریف نقش دولت و افزایش نقش بخش غیردولتی، ساختار سازمانی، وظایف و اختیارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی(تات) و مؤسسات تحقیقاتی و پژوهشی وزارت جهاد کشاورزی را برای ایفای کارکردهای مدیریت خلاق، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری، بازطراحی و تا پایان سال اول برنامه به تصویب شورای عالی اداری برساند.	بند ث - (لازم است در این خصوص دانشگاه ها نیز وارد جریان بشوند زیرا نیروهای محقق دانشگاه ها مثل اساتید و دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی می‌توانند نقش مؤثری ایفا کنند). ماده ۳۴- (به دلیل حساسیت موضوع بهتر است جهت کنترل کیفی مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی دانشگاه ها نیز ورود کنند).
۵	ماده ۳۴	به منظور افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی و جلوگیری از تعارض منافع، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی مجازند برای کارآمدسازی نظارت بهداشتی و فنی دولت بر کارخانه‌ها و کارگاه‌های تهیه مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی موضوع قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی مصوب ۱۳۴۶/۴/۲۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی و قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی و کشتارگاه‌ها و کارخانه‌های تولید و تهیه فرآورده های خام دامی موضوع قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰/۳/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی و قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ نسبت به صدور مجوز تأسیس کانون‌های مسئولان فنی و بهداشتی با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی اقدام کنند.	ماده ۳۵- منظور از اراضی ملی از نظر کاربری چیست آیا اراضی منابع طبیعی است یا اراضی محیط زیست می‌باشد؟ در اینصورت تکلیف مصارف اضافی آب در شرایط بحرانی فعلی چیست؟ آیا نتیجه باز گذاشتن دست جهت توسعه اراضی کشاورزی بدون احتساب آب مصرفی در نظر گرفته شده است؟

ردیف	ماده	متن ماده	پیشنهاد اصلاحی
۶	ماده ۳۵	این ماده در لایحه ارائه شده توسط دولت وجود داشت اما در مجلس حذف شد: وزارت جهاد کشاورزی در راستای امنیت غذایی و خودکفایی در کالاهای اساسی، احیای مراتع (چرای دام) و جنگل‌های دست کاشت به صورت آبی و دیم، مکلف است در طول برنامه، اراضی ملی و دولتی خارج از محدوده و حریم شهرها و روستاها که قابل سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری می‌باشند را با اولویت متقاضیان بومی و دانش‌آموختگان بخش کشاورزی صرفاً به صورت اجاره با حق بهره‌برداری مشخص واگذار کند.	ماده ۳۹- بند ث- (در این راستا لازم است تمامی چاه‌های مصرفی کشاورزی به کنتورهای هوشمند مجهز بشوند. و تحویل آب بر مبنای الگوی کشت و سیستم آبیاری نوین صورت پذیرد تمامی کنتورهای هوشمند در اتاق‌های کنترل سازمان آب کنترل شوند نه توسط مأمورین میدانی)
۷	ماده ۳۹- بند ث	مدیریت مصرف و بهره‌وری آب شرکت‌های کشت و صنعت و اشخاص حقیقی و حقوقی دارای اراضی آبی بیش از ده هکتار موظفند به منظور افزایش بهره‌وری آب کشاورزی، شبکه‌های آبیاری نوین (سطحی و یا زیرسطحی) اراضی خود را تا پایان سال دوم برنامه با حمایت‌های مصوب هیأت وزیران اجرا کنند. در صورت عدم اجرا، از ابتدای سال سوم برنامه، آب بهای شرکت‌های مزبور به بالاترین نرخ آب کشاورزی منطقه اخذ می‌شود. وزارت جهاد کشاورزی و شورای عالی راهبری برنامه موظف به نظارت بر حسن اجرای این بند است.	بند زیر به ماده ۳۹ اضافه شود: بند الحاقی ۵- وزارت نیرو مکلف است نسبت به نوسازی شبکه‌های آب شهری اقدام نماید تا از پرت ۳۰ درصدی آب شرب ممانعت بعمل آید.
۸	ماده ۴۰- بند ح	ح- انتقال آب بین شش حوضه آبریز داخلی برای مصارف غیرشرب ممنوع است. تأیید تخصیص آب و اجرای طرح‌های انتقال آب شرب بین حوضه‌های آبریز و استان‌ها پس از طی مراحل فنی و تصویب در شورای عالی آب با لحاظ نیازهای زیست محیطی طبق استانداردها و حدود مجاز مندرج در اسناد و قوانین برای حقایقه‌های مبدأ امکان‌پذیر است.	ماده ۴۰- بند ح - (امید است این قانون شامل رودخانه زاب نشود زیرا بخش اعظمی از آب این رودخانه وارد کشور عراق می‌شود بدون اینکه ایران حقایقه خود را برداشت نماید. انتقال آب زاب به دریاچه ارومیه جهت ممانعت از یک فاجعه محیط زیستی، لازم است).
۹	ماده ۴۱	مرتبط با بازچرخانی پساب	در ماده ۴۱- بند زیر اضافه شود: بند الحاقی ۲- وزارت نیرو در احداث تصفیه‌خانه‌های جدید از روش‌های مدرن غشائی استفاده کند که هزینه آن به مراتب کمتر از تصفیه‌خانه‌های قدیمی بدلیل مساحت زیاد و بتن ریزی سرسام آور است.

پیشنهادهای مرتبط با مدیریت یکپارچه آب در برنامه هفتم توسعه در جهت تأمین پیش نیازها و شاخص ها و الزامات آن	
۱۰	مطالعه و ارائه پروژه های تعیین دقیق ذخایر سفره های آب زیر زمینی و تعیین آب تجدید پذیر سفره ها و تعیین تعداد مدیریتی چاه های مصرفی و ارائه برنامه های مصرف بر مبنای آب تجدید پذیر سفره ها در هر سال.
۱۱	تحت کنترل در آوردن مصارف آب های سطحی و حفظ حیات رودخانه ها به منظور حفاظت محیط زیست و اکوسیستم رودخانه ها.
۱۲	به دلیل خطرات عدیده ناشی از خشکیدی دریاچه ارومیه لازم است اقدامات لازم جهت احیای آن در برنامه توسعه هفتم آورده شود.
۱۳	توسعه گلخانه های پیشرفته و ارائه تسهیلات لازم به ازای کاهش سطح زیرکشت مزارع یا تبدیل آن ها به کشت دیم.
۱۴	تجمع چاه ها و حفظ یک چاه مادر و آب رسانی به مزارع و باغات از طریق چاه مادر (در حوضه آبی چای از هر پنج چاه می توان یکی را نگه داشت).
۱۵	تفکیک اراضی منابع طبیعی و اراضی کشاورزی و تعیین تداخل آن ها و ممانعت جدی از تبدیل اراضی منابع طبیعی به کشاورزی
۱۶	مطرح نمودن باروری ابرها در قالب افزودن منابع آبی جدید به حوضه ها
۱۷	به دانشگاهیان و شرکت های دانش بنیان در حل مشکلات آب و کشاورزی بهای بیشتری داده شود و درعین حال بودجه لازم برای گذاشتن واحدهای عملی برای دانشجویان دانشکده کشاورزی اختصاص یابد.
۱۸	احداث شهرک های مسکونی و صنعتی در اراضی مرغوب کشاورزی ممنوع شود.
۱۹	در برنامه هفتم توسعه، بودجه لازم برای شرکت های صنایع تبدیلی به عنوان تکمیل کننده حلقه زنجیره تولید تأمین شود.
۲۰	تأمین بودجه مصوبات قانونی قبلی که اجرا نشده اند از جمله: الگوی کشت ملی، افزایش مواد آلی خاک و جلوگیری از فرسایش خاک و) در اولویت باشد
۲۱	صدور آب مجازی از جمله در محصولات پرآب بر ممنوع شود.
۲۲	برنامه هفتم توسعه با آیند میزوهی همراه شود.
۲۳	در برنامه هفتم توسعه، تخصیص بودجه برای آبیاری تحت فشار در نظر گرفته شود.
۲۴	در برنامه هفتم توسعه، موادی برای حفاظت از آب های زیر زمینی مصوب شود.
۲۵	در برنامه هفتم توسعه، توجه به کاهش ضایعات در قالب دروس دانشگاهی تصویب شود.

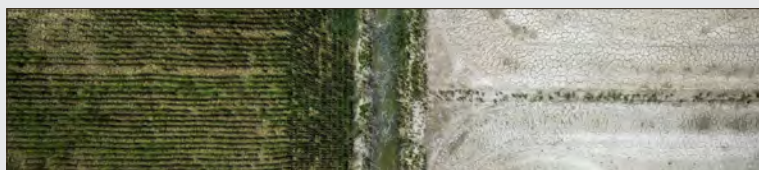
پیشنهادهای مرتبط با مدیریت یکپارچه آب در برنامه هفتم توسعه در جهت تأمین پیش نیازها و شاخص ها و الزامات آن	
۲۶	برنامه ریزی های اقتصادی در سطح کلان کشور بر اساس پارادایم "توسعه و بخصوص توسعه پایدار" صورت بگیرد نه بر اساس «رشد».
۲۷	پیشنهاد می شود ارتباط ارگانیک و ساختاری میان مثلث: توسعه پایدار، مدیریت یکپارچه منابع آب و دیپلماسی آب در برنامه هفتم شفاف سازی و به صورت دقیق تبیین و زیرساخت های آن فراهم شود.
	با توجه به اینکه لازمه مدیریت یکپارچه منابع آب ایفای نقش پل ارتباطی این مدیریت میان توسعه پایدار و دیپلماسی آب است.
۲۸	بسترهای لازم برای استفاده چندمنظوره از آب در بخش های مختلف مصرف فراهم شود.
۲۹	هدف گذاری شایسته و بایسته جهت توسعه و ترویج و فرهنگ سازی مدیریت مشارکتی با حضور آب بران (کشاورزان و زنان).
۳۰	با توجه به اختصاص امنیت غذایی و مدیریت یکپارچه منابع آب به عنوان سرفصل های ۷ و ۸ برنامه هفتم توسعه این موارد به عنوان دروس درسی به دانشکده های مربوطه در دانشگاه ها اضافه شود تا کار مطالعاتی بنیادین در این موارد صورت گیرد و دانش لازم تولید شود.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
Tehran Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture

دیدگاه کارشناسی کمیسیون های اتاق بازرگانی تبریز در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

دیدگاه کارشناسی کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

برنامه‌های توسعه بدون حضور جامعه مدنی و بخش خصوصی بی‌معنی است

۲ پیشنهاد می‌شود نرخ عوارض آلاینده‌های تولیدی آلاینده با تشخیص سازمان محیط‌زیست و به نسبت میزان آلاینده‌های آن‌ها به صورت درصدی از قیمت فروش محصولات و در یک بازه مشخص مانند (صفر تا ۱٪) تعیین و به واحدهای تولیدی با انگیزه و تولید بالا تخصیص داده شود.

۳ با توجه به ماهیت آلاینده‌های برخی از واحدهای تولیدی مانند پتروشیمی‌ها، پالایشگاه‌های نفت و گاز و واحدهای استخراج نفت و گاز، پیشنهاد می‌شود عوارض آلاینده‌های این گروه از فعالیت‌ها بین نیم تا یک درصد (۵٪ تا ۱۰٪) قیمت فروش محصولات آن‌ها تعیین شود. این امر علاوه بر مشمول شدن این گروه از فعالیت‌ها در فهرست دائمی فعالیت‌های آلاینده، انگیزه اصلاح و تعدیل آلاینده‌های در نتیجه کاهش عوارض پرداختی را به فعالان این گروه خواهد داد تا با به‌کارگیری روش‌های علمی و کاستن از آلاینده‌های مشمول درصد پایینی از نرخ عوارض آلاینده‌های باشند. مرجع قانونی تعیین میزان آلاینده‌های و نرخ عوارض (بین ۵٪ تا ۱۰٪) نیز سازمان حفاظت از محیط‌زیست کشور خواهد بود.

۴ پیشنهاد می‌شود واحدهای تولیدی آلاینده که طبق فهرست اعلام‌شده از سوی سازمان حفاظت محیط‌زیست، مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌های شده‌اند، در صورتی که در طول سال نسبت به رفع آلاینده‌های اقدام کنند، با درخواست واحد مزبور و تأیید سازمان حفاظت از محیط‌زیست از فهرست واحدهای آلاینده خارج شوند. در این صورت واحدهای

در بند الحاقی ماده ۲۷ لایحه قانون برنامه هفتم توسعه آمده است: «عوارض آلاینده‌های صنایع و معادن با اولویت اختصاص آن عوارض به محل استقرار صنایع و معادن مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزیر اقتصاد و همکاری وزیر صمت و رئیس سازمان محیط‌زیست به تصویب هیئت‌وزیران برسد».

این بند برای اولین بار در قانون برنامه‌های توسعه آمده است و می‌تواند به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه صنایع مطرح شود.

در قانون چنین طرح شده است که عوارض آلاینده‌های بر اساس جمعیت تقسیم می‌شود، اما برای اولین بار در این ماده آورده شده است که اولویت عوارض آلاینده‌های باید برای روستا، شهرستان یا شهری باشد که در آنجا صنایع و معادن آلاینده وجود دارد.

پیشنهادهای کارشناسی:

۱ پیشنهاد می‌شود در تصویب عوارض آلاینده‌های واحدهای تولیدی آلاینده (چه واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمی و چه سایر واحدهای تولید آلاینده) انگیزه اصلاح ساختار تولید با هدف برطرف کردن روش‌های تولید آلاینده صورت گیرد. این موضوع می‌تواند فعالان این بخش را برای بررسی، مطالعه و استفاده از روش‌های نوین در رفع آلاینده‌های ترغیب کند.

یادشده از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام (تاریخ صدور نامه) سازمان حفاظت محیط زیست به سازمان امور مالیاتی، مشمول پرداخت عوارض آلاینده می شود.

۵ واحدهای تولیدی که در طول سال بنا به تشخیص و اعلام سازمان حفاظت از محیط زیست به فهرست واحدهای آلاینده محیط زیست اضافه شوند، از اول دوره مالیاتی بعد از تاریخ اعلام (تاریخ صدور نامه) سازمان حفاظت محیط زیست، مشمول پرداخت عوارض آلاینده می شوند.

۶ پیشنهاد می شود عوارض این بند شامل واحدهای مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی نیز شود. عوارض وصولی، بین شهرداری ها و دهیاری های همان شهرستان و سازمان های متولی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی توزیع شود تا با اولویت در طرح های رفی یا کاهنده آلاینده و ایجاد و توسعه و نگهداری فضاها و کمربندهای سبز مصرف شود.

۷ سازمان های متولی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی از نظر توزیع عوارض این موضوع حسب مورد شهرداری یا دهیاری تلقی شده و به نسبت جمعیت مستقر در این مناطق از عوارض موضوع این تبصره برخوردار شوند.

۸ پیشنهاد می شود واحدهای تولیدی به منظور ارتقای مهارت و سلامت کارکنان خود، مراکز آموزشی و ورزشی ایجاد یا در این خصوص هزینه کنند. در این قالب با اعلام وزارت کار و امور اجتماعی، واحدهای تولیدی می توانند برای ۱۰ درصد عوارض موضوع بند (ج) ماده ۲۸ را تا سقف هزینه صورت گرفته، درخواست استرداد کنند، در صورت تأیید هزینه های مزبور توسط سازمان امور مالیاتی وجوه مربوط قابل تهاتر یا استرداد خواهد بود.

۹ عوارض وصولی بند «ج» ماده (۲۸) در هر شهرستان به نسبت ضریب جمعیت بین شهرداری ها و دهیاری ها و یا سازمان های متولی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی همان شهرستان توزیع شود. معادل ۱۰ درصد از عوارض بند «ج» ماده (۲۸) وصولی از مؤدیان واقع در شهرک های صنعتی به حساب شهرک صنعتی مربوطه برای تأمین هزینه ارائه خدمات شهری و عمرانی واریز شود.

* موارد مربوط به بند (ج) ماده ۳۹ - مدیریت مصرف و بهره‌وری آب:

تغییرات اقلیمی و خشکسالی طی سال های اخیر از عوامل اصلی اثرگذار در تشدید تنش آبی کشور بوده اند و از این رو، ضروری است برنامه ریزی ویژه ای برای مقابله با آثار سوء این عوامل صورت گیرد.

وجود نگاه جزیره ای در کشور به آب و مسائل مرتبط با آن موجب شده است که بهره برداری از منابع آب بیش از ظرفیت آن ها، بهره‌وری نازل در تمام بخش های مصرف با تأکید بر بخش کشاورزی، نبود سیستم پایش و قابل اطمینان برای منابع آب، تشدید مناقشه های آبی محلی و منطقه ای و تشدید پدیده های جدی هیدرولوژیکی مانند خشکسالی و سیل، از جمله چالش های جدی ما در حوزه آب باشد.

در حال حاضر حدود ۲۲ میلیون هکتار منطقه کم آب در ایران وجود دارد. خشکی طبیعی، تغییرات آب و هوایی و تغییر اقلیم، نبود یا محدود بودن ظرفیت ذخیره آب در آبخوان ها و کاهش متوسط بارش از یک سوم به یک چهارم در کشور از میانه دهه ۷۰، از جمله عوامل مؤثر بر ایجاد کم آبی در کشور هستند.

متأسفانه در لایحه برنامه هفتم توسعه هم هنوز به سبب به عنوان یک منبع آبی جدید نگاه شده است و تمامی تالاب های فلات مرکزی که ۵۱ درصد مساحت کل کشور را دربر گرفته، خشک شده است. با این وصف، لایحه برنامه هفتم توسعه فاقد طرحی مشخص برای احیای تالاب ها است، آن هم در بحرانی ترین دوره محیط زیستی کشور! افزایش بی سابقه و ۲/۱ درجه ای میانگین دما در کشور هم یکی از موارد تنش آبی در واحدهای صنعتی در طول برنامه هفتم خواهد بود.

این موارد باعث شده است که تبخیر آب در ایران ۲۷ میلیارد مترمکعب افزایش یابد. علاوه بر این ذخایر آبی در ایران از ۱۳۵ میلیارد مترمکعب به ۸۸ میلیارد مترمکعب کاهش یافته و هیچ گونه پیش بینی و راهکاری که حاکی از بهبود این وضعیت در آینده باشد، در برنامه هفتم توسعه وجود ندارد و برعکس؛ تمامی پیش بینی ها از وخامت بیشتر این وضعیت حکایت می کنند.

عدم محقق شدن اهداف سند چشم انداز ۱۴۰۴ در بسیاری از حوزه ها از جمله محیط زیست کاملاً مشهود است و به همین دلیل باید اصلاحات جدی در لایحه برنامه هفتم توسعه کشور انجام بگیرد.

بهترین روش برای مدیریت مصرف و استفاده از آب در بخش صنایع، افزایش بهره‌وری از آن و به کارگیری مجدد آن در چرخه تولید و صنعت است که این کار نیاز به زیرساخت ها و استراتژی هایی دارد که هر صنعتگر می بایست نسبت به حوزه فعالیت خود این زیرساخت ها را ایجاد و شیوه نامه هایی در مجموعه یا کارخانه خود اعمال کند. از این رو صنعتگران و تولیدکنندگان بهتر است از کارشناسان مربوطه برای اصلاح مصرف آب در مجموعه خود مشاوره بگیرند و در جهت حفظ منابع آبی کشور تلاش کنند.

در خصوص این ماده، اگر میزان باز تخصیصی آب در خصوص صنایع موجب کاهش مصرف واحدهای تولیدی شود، قطعاً مشکلاتی در حوزه تولید و به تبع آن مشکلات کارگری و ... به وجود خواهد آمد.

لذا در حال حاضر مهم ترین راهبردهای پیشنهادی برای کاهش مصرف آب در کارخانه های صنعتی تولید فولاد عبارتند از:

۱- استفاده هرچه بیشتر از شبکه های آبی با چرخه بسته یا نیمه بسته با عملکرد بالا برای چرخه های خنک کاری فرایندهای تولیدی یا نیروگاهی (برای نمونه برج های خنک کننده).

۲- استفاده نکردن از شبکه های دررو یا یکبار مصرف در خنک کاری تولیدی یا نیروگاهی

عوارض وصولی
بند «ج» ماده (۲۸)
در هر شهرستان
به نسبت ضریب
جمعیت بین
شهرداری ها و
دهیاری ها و یا
سازمان های متولی
اداره مناطق آزاد
تجاری - صنعتی
و ویژه اقتصادی
همان شهرستان
توزیع شود. معادل
۱۰ درصد از عوارض
بند «ج» ماده (۲۸)
وصولی از مؤدیان
واقع در شهرک های
صنعتی به حساب
شهرک صنعتی
مربوطه برای تأمین
هزینه ارائه خدمات
شهری و عمرانی
واریز شود.

۳- طراحی مدارهای چرخه آبی به منظور استفاده از آب خروجی واحد به عنوان ورودی واحد دیگر با توجه به میزان کیفیت آب مورد نیاز هر واحد.

۴- استفاده از شبکه های مؤثر و به روز بازیافت و تصفیه پساب تولیدی.

نگاهی به فصل «حکمرانی منابع آب» در لایحه قانون برنامه هفتم توسعه، بیانگر این است که نه تنها برای اجرای قوانین و سیاست های کلان تنظیم شده در حوزه مدیریت منابع آب کشور هیچ پیش بینی انجام نشده، بلکه از کیفیت قانون گذاری و پشتوانه کارشناسی آن نیز کاسته شده است. در مجموع آنچه که در متن لایحه قانون برنامه هفتم در فصل مدیریت منابع آب پیش بینی شده، به نظر نمی رسد از توانایی لازم برای بهبود بخشیدن به وضعیت منابع آبی کشور برخوردار باشد. این مسئله خود مهر تأییدی بر این حقیقت تلخ است که بسیاری از مدیران و تصمیم سازان، هنوز پژواک صدای مهیب بحران آب را نشنیده اند یا آن را جدی نمی پندارند. از سوی دیگر حل نشدن موضوع ضمانت اجرایی قوانین تصویب شده هم خود موضوع مهمی است که باید برای حل و فصل ریشه ای آن چاره ای اندیشید، چراکه قوی ترین و مترقی ترین قوانین تدوین شده هم بدون ضمانت اجرای درست و بدون انحراف، از توان اثرگذاری برخوردار نخواهند بود.

***موارد مربوط به بند (ب) ماده ۴۸- حوزه معادن:**

با توجه به وجود توانمندی بالقوه سرزمینی، کشور ما جزو چند تأمین کننده مهم برخی مواد معدنی در جهان قرار گرفته است که از آن دسته می توان به مس، سنگ آهن، سنگ های نما و تزئینی و... اشاره کرد.

سرمایه گذاری های سنگینی نیز در صنایع وابسته مانند فولاد، سیمان، ذوب مس و روی در طول دهه های گذشته انجام شده است و در حال حاضر بخش معدن یکی از بخش های دارای ظرفیت برای رشد اقتصادی کشور است. همانند احکام مرتبط با بخش معدن در قانون برنامه ششم توسعه که فاقد یک طرح کلی منسجم از توسعه بخش معدن بوده و صرفاً به صورت جسته و گریخته به برخی مسائل حوزه پرداخته بود، در لایحه برنامه هفتم توسعه نیز چنین وضعی قابل مشاهده است. مرور لایحه برنامه هفتم توسعه نشان می دهد، اگرچه تلاش شده است، توسعه معدن و صنایع معدنی با نگاه زنجیره ای در این لایحه مدنظر قرار گیرد اما به دلیل عدم تطابق و تدقیق هدف گذاری با اهداف توسعه بخش و ضعف در تعیین تکلیف چالش های اصلی آن، نمی توان احکام لایحه در این بخش را کاملاً اثر بخش دانست.

در خصوص جدول ماده (۴۷) که اهداف کمی سنجه های عملکردی طرح های پیشران و زنجیره ارزش را معرفی می کند، می توان به مواردی همچون انقطاع اهداف کمی تعیین شده با احکام مندرج در لایحه، توقف توسعه صنعت فولاد، لزوم واردات سنگ آهن، هدف گذاری صنعت مس به جهت توسعه

و پیش بینی رشد های دور از انتظار در صنعت مس اشاره کرد. موضوع توقف توسعه صنعت فولاد از جمله نکات مثبت این جدول و به طور کلی لایحه به شمار می رود.

این موضوع به آن معناست که تدوین کنندگان لایحه بر محدودیت های فعلی کشور بر سر راه صنعت فولاد واقف هستند و توسعه آن را، حداقل در این زنجیره، بیش از این میزان به صلاح نمی دانند. هدف این لایحه، با توجه به ذخایر گسترده و محدودیت های کشور در حوزه انرژی مثبت ارزیابی می شود؛ اما یک طرح کلی منسجم با هدف گذاری مشخص از توسعه این زنجیره در برنامه دیده نمی شود.

این لایحه در راستای جبران عقب ماندگی حوزه اکتشاف کشور و به منظور تشویق فعالان معدنی به انجام فعالیت های اکتشافی، به دو مورد اشاره کرده است. اول موضوع اعطای معافیت موضوع تبصره (۵) ماده (۱۲) قانون اصلاح معادن مصوب سال ۱۳۹۰ به سرمایه گذاری اکتشافی که منجر به صدور پروانه بهره برداری شود؛ که در این رابطه باید در نظر داشت که اعمال معافیت مذکور بدون در نظر گرفتن اولویت های کشور در تأمین مواد اولیه صنایع معدنی راهبردی کشور، می تواند موجب کاهش درآمدهای دولت ناشی از حقوق دولتی شود، بی آنکه نیاز صنایع را رفع کند. بر این اساس مواد معدنی مشمول این بند باید با توجه به شاخص ارزیابی واردات مواد اولیه و نقش آن ها در توسعه زنجیره ارزش صنایع راهبردی کشور انتخاب شوند.

در لایحه برنامه هفتم توسعه در ادامه به حل و فصل چالش های بخش معدن و نیروهای مسلح پرداخته است. موضوعی که باید در قبال سایر نهادها و سازمان های ذی مدخل مانند سازمان انرژی اتمی نیز اجرا شود. همچنین در احکام مندرج در لایحه برنامه هفتم، هیچ اشاره ای به مشکلات فعالان معدنی در راستای اخذ مطالعات اکتشافی مورد نظر نشده است. در این راستا پیشنهاد می شود، بندی به ماده (۴۸) لایحه الحاق شود که در آن وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف به ارائه داده ها و اطلاعات موجود اکتشافی کشور به عموم شود و در قالب ارائه گزارش های ادواری از روند پیشرفت آن گزارش ارائه کند.

به منظور توسعه بهره برداری از معادن و افزایش نظارت بر آن نیز دو مورد در لایحه برنامه هفتم ذکر شده است. در خصوص الزام کلیه معادن کشور به صدور بارنامه در خروجی واحد تولیدی نیاز است به تبصره آن اشاره کرد که در آن معادن مواد رادیواکتیو از شمول آن مستثنی شده اند. این در حالی است که بنابر قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کشور، سازمان انرژی اتمی موظف به پرداخت حقوق دولتی برای محصولات جانبی معادن خود شده است. از این رو به نظر می رسد، این استثنا باید محدود به مواد رادیواکتیو شود. همچنین در بندی از ماده (۴۸) سرمایه گذاری بهره برداران معادن در احداث نیروگاه های تجدیدپذیر مشمول معافیت موضوع تبصره (۵) ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون معادن مصوب سال (۱۳۹۰) خواهد شد. علیرغم اینکه این موضوع در دستورالعمل های وزارت صنعت، معدن و تجارت، ذیل این ماده از قانون معادن آمده است،

متأسفانه در لایحه برنامه هفتم توسعه هم هنوز به پساب به عنوان یک منبع آبی جدید نگاه شده است و تمامی تالاب های فلات مرکزی که ۵۱ درصد مساحت کل کشور را دربر گرفته، خشک شده است. با این وصف، لایحه برنامه هفتم توسعه فاقد طرحی مشخص برای احیای تالاب ها است، آن هم در بحرانی ترین دوره محیط زیستی کشور! افزایش بی سابقه و ۲/۱ درجه ای میانگین دما در کشور هم یکی از موارد تنش آبی در واحدهای صنعتی در طول برنامه هفتم خواهد بود.

بودجه سال ۱۴۰۲ کشور، سازمان انرژی اتمی موظف به پرداخت حقوق دولتی برای محصولات جانبی معادن خود شده است. از این رو به نظر می‌رسد این استثنا باید محدود به مواد رادیواکتیو شود.

لذا پیشنهاد می‌شود تبصره این ماده به صورت زیر اصلاح شود:

تبصره- «معادن مواد رادیواکتیو صرفاً در خصوص حمل و نقل مواد رادیواکتیو از شمول این ماده مستثنی است» موضوع عدم دسترسی به زمین، از جمله دیگر چالش‌های این حوزه محسوب می‌شود. در میان دلایل مختلف، دخالت مخرب برخی نهادهای ذی‌مدخل موضوع ماده (۱۶) قانون اصلاح قانون معادن مصوب سال (۱۳۹۰) اعم از محیط زیست، منابع طبیعی، انرژی اتمی، راه و شهرسازی، وزارت کشور، نیروهای مسلح و... در حوزه معدن اهمیت ویژه‌ای دارد. در این راستا و برای حل و فصل برخی چالش‌ها در بند (پ) ماده (۱۰۲) لایحه وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف شده با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تا پایان سال اول برنامه آیین‌نامه اجرایی نحوه بهره‌برداری از معادن واقع در محدوده‌های مربوط به نیروهای مسلح را تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.

این حکم که حرکتی رو به جلو محسوب می‌شود باید در قبال سایر نهادها و سازمان‌های ذی‌مدخل سازمان انرژی اتمی نیز اجرا شود. وجود برخی ناهماهنگی‌ها میان سازمان‌های مذکور و بخش معدن موجب کند شدن روند توسعه این بخش مهم از اقتصاد کشور شده است. از این رو پیشنهاد می‌شود در این ماده نسبت به تعیین تکلیف چالش‌های بخش معدن با سازمان انرژی اتمی نیز اقدام شود.

لذا پیشنهاد می‌شود این حکم به صورت زیر اصلاح شود:

«پ- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان

اما تثبیت این حکم در قانون برنامه می‌تواند جنبه‌های مثبتی داشته باشد. موضوع تأمین سوخت و ماشین آلات سنگین مورد نیاز معادن در لایحه پیشنهادی دولت نیز مورد غفلت واقع شده است. به همین منظور پیشنهاد می‌شود، تمهیدات لازم جهت فروش نفت، گاز و گازوئیل مورد نیاز از معادن در بستر بورس انرژی با الزام معادن بزرگ به تأمین بخشی از سوخت خود صرفاً از این طریق ایجاد شود. همچنین با توجه به عقب‌ماندگی کشور در اکتشاف ذخایر جدید، نوسازی ناوگان، ماشین آلات معدنی و ارتقا فناوری بهره‌برداری در معادن، می‌توان از منابع حاصل از این اصلاح قیمت بهره برد. در خصوص صنایع معدنی تنها یک ماده و آن نیز در خصوص ساماندهی جوازهای تأسیس آن‌ها در لایحه پیشنهادی مشاهده می‌شود. در این حکم وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف به صدور، لغو یا تمدید جواز تأسیس این واحدها با رویکرد ایجاد حداکثر ارزش افزوده، توازن در زنجیره تولید و رعایت ملاحظات سند ملی آمایش شده است. این ماده می‌تواند به عنوان ابزاری مؤثر، برای سیاست‌گذاری واحدهای در حال احداث صنایع عمل کند، اما هیچ اشاره‌ای به موضوع عدم پایداری تأمین انرژی این واحدهای صنعتی نشده است. لذا پیشنهاد شد واحدهای صنایع انرژی‌بر، از قبیل پتروشیمی و فولاد، در خصوص بهره‌برداری از میادین گازی کوچک جدید و همچنین گازهای مشتعل، در اولویت قرار گیرند و امکان توسعه فعالیت‌های این واحدها باید وابسته به سرمایه‌گذاری در تأمین انرژی شود.

در لایحه برنامه هفتم توسعه به منظور غلبه بر چالش عدم امکان نظارت بر معادن در بند (پ) ماده (۵۹)، کلیه معادن کشور مکلف به صدور برنامه در خروجی واحد تولیدی خود شده‌اند. این ماده می‌تواند نقش مثبتی بر اعمال نظارت بر معادن، به خصوص معادن کوچک و متوسط و افزایش وصول حقوق دولتی، داشته باشد. در تبصره این ماده معادن مواد رادیواکتیو مستثنی شده‌اند، این در حالی است که بنابر قانون

در مجموع آنچه که در متن لایحه قانون برنامه هفتم در فصل مدیریت منابع آب پیش‌بینی شده، به نظر نمی‌رسد از توانایی لازم برای بهبود بخشیدن به وضعیت منابع آبی کشور برخوردار باشد. این مسئله خود مهر تأییدی بر این حقیقت تلخ است که بسیاری از مدیران و تصمیم‌سازان، هنوز پژواک صدای مهیب بحران آب را نشنیده‌اند یا آن را جدی نمی‌پندارند.

**مرور لایحه برنامه
هفتم توسعه نشان
می‌دهد، اگرچه
تلاش شده است،
توسعه معدن و
صنایع معدنی با
نگاه زنجیره‌ای در
این لایحه مدنظر
قرار گیرد اما به
دلیل عدم تطابق و
تدقیق هدف‌گذاری
با اهداف توسعه
بخش و ضعف
در تعیین تکلیف
چالش‌های اصلی
آن، نمی‌توان
احکام لایحه در
این بخش را کاملاً
اثربخش دانست.**

انرژی اتمی تا پایان سال اول برنامه، آیین‌نامه اجرایی نحوه بهره‌برداری از معادن واقع در محدوده و حریم‌های امنیتی، ایمنی و حفاظتی استقرار یگان‌ها و میادین تیر نیروهای مسلح و صنایع دفاعی و مناطق مرزی و محدوده‌های واجد اختلاط میان مواد پرتوزا و مواد معدنی طبقه‌های یک و دو موضوع ماده (۳) قانون اصلاح قانون معادن مصوب سال ۱۳۹۰ را تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند.

همانطور که ملاحظه شد، در احکام مندرج در لایحه برنامه هفتم هیچ اشاره‌ای به مشکلات فعالان معدنی در راستای اخذ اطلاعات اکتشافی مورد نظر نشده است که یکی از مشکلات قابل توجه در این حوزه به شمار می‌رود. در لایحه برنامه هفتم، در راستای جبران عقب‌ماندگی فوق و به منظور تشویق فعالان معدنی به انجام فعالیت‌های اکتشافی، سرمایه‌گذاری در این حلقه در صورتی که منجر به صدور پروانه بهره‌برداری شود را مشمول معافیت موضوع تبصره (۵) ماده (۱۲) قانون اصلاح قانون معادن مصوب سال ۱۳۹۰ قرار داده است. به نظر می‌رسد تدوین کنندگان لایحه، این ماده را در راستای افزایش جذابیت اقتصادی عملیات اکتشاف آورده‌اند. این حکم از آن جهت که موضوع اکتشاف را در لایحه برنامه مورد توجه قرار داده، قابل اتکا است. اما باید در نظر داشت که اعمال این معافیت بدون در نظر گرفتن اولویت‌های کشور در تأمین مواد اولیه صنایع معدنی راهبردی کشور، می‌تواند موجب کاهش درآمدهای دولت ناشی از حقوق دولتی شود، بی‌آنکه نیاز صنایع را رفع کند. به بیان دیگر درحالی که نسبت بالایی از معادن در برخی زنجیره‌ها، با توجه به رکود بازارهای مرتبط، تعطیل هستند یا با حداقل ظرفیت خودکار می‌کنند، اعمال معافیت از پرداخت حقوق دولتی می‌تواند به تشدید این روند معیوب بینجامد. اما در طرف مقابل اگر بتوان از این

طریق فعالان بخش را به یافتن ذخایر بزرگ‌مقیاس مواد اولیه صناعی چون فولاد، مس و آلومینیوم سوق داد، می‌تواند به رونق آن‌ها کمک کند. از این رو به نظر می‌رسد این معافیت باید در برخی مواد معدنی با ذخایر نسبتاً بزرگ اعطا شود. لذا بهتر است متن زیر به انتهای این بند الحاق شود:

«مواد معدنی و میزان ذخیره مشمول این بند، با توجه به شاخص ارزش‌بری واردات مواد اولیه و نقش آن‌ها در توسعه زنجیره ارزش صنایع راهبردی کشور، هرساله به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب شورای عالی معادن ابلاغ می‌شود.»

در خصوص بند (۲) ماده الحاقی ۲۹: (دولت مکلف است از طریق شرکت‌های تابعه ذی‌ربط وزارت نفت نسبت به کاهش یارانه نفت و گاز در معادن عمده کشور و پروژه‌های بالادستی نفت و گاز کشور، به‌گونه‌ای اقدام کند....)

در مخالفت با این بند باید گفت، شرایط اقتصادی جامعه و وضعیت تورمی اقتصادی کشور به نحوی است که مردم از این شرایط زجر می‌کشند و شرایط کنونی کشور اقتضای این موضوع را ندارد، وگرنه کاستن یارانه انرژی سیاست درستی است که دولت به‌درستی آن را تدبیر کرده است. به عبارتی با تصویب این ماده الحاقی، شرایطی فراهم می‌شود که برای برخی از دهک‌های اجتماعی، زندگی کردن کمی سخت‌تر از گذشته شود و این نگران‌کننده است. بنابراین باید شرایط اقتصادی و معیشتی مردم را بسنجیم و در زمان خودش این موضوع انجام شود.

اینکه قیمت سوخت برای معادن ۵۰ درصد گران شود و قیمت تمام‌شده تغییر نکند، محال است. مگر می‌شود قیمت سوخت را ۵۰ درصد افزایش دهیم و در نهایت بگوییم با حفظ قیمت تمام‌شده کالا! لذا این ماده نیز باید اصلاح شود.

دیدگاه کارشناسی کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

لزوم بومی سازی فناوری انرژی های تجدیدپذیر

برای هزینه کرد جهت توسعه انرژی های تجدیدپذیر و کاهش اثرات آلاینده های محیط زیست مطابق آیین نامه ها باشد.

بند ماده ۳۹ (مدیریت مصرف و بهره‌وری آب):

آب مورد نیاز صنایع آبر به جز صنایع غذایی، بهداشتی و آشامیدنی از پساب و آب نامتعارف تأمین می شود. وزارت نیرو مکلف است در مواردی که امکان تأمین آب از پساب یا آب دریا وجود ندارد، مشروط به وجود آب بر اساس قیمت تمام شده، مجوز آب متعارف را به صورت موقت صادر کند.

نظر کمیسیون: مجوز آب متعارف به صورت موقت برای صنایع آبر مانند فولاد و غیره به نظر درست نیست. چرا که امکان قطع آب صنایع با سرمایه گذاری بعد از احداث عملاً وجود نخواهد داشت. لذا باید از همان ابتدا صنایع آبر را در مکان هایی مجوز احداث داد که با مشکل آب مواجه نبوده و یا در کنار دریا و آب احداث شوند. لذا مجوزهای موقت در آینده مشکل ساز هستند.

در مورد جدول اهداف کمی سنجه های عملکردی انرژی (برق)

نظر کمیسیون: کل ظرفیت نامی منصوبه در انتهای برنامه توسعه برابر ۱۲۴۴۸۵ مگاوات است در حالیکه حداکثر توان تولیدی برق در اوج بار برابر ۸۷۱۴۰ مگاوات در نظر گرفته شده است. در اینجا اختلاف بین ظرفیت منصوبه و تولید به نظر منطقی نیست. یا حداکثر نیاز مصرف برق در اوج بار نیز ۸۵۵۰۸ مگاوات پیش بینی شده است که با ظرفیت نامی منصوبه

بند الحاقی ۳ در ماده ۲۲:

باهدف حمایت از واحدهای تولیدکننده مواد و انرژی از پسماندها، صنایع بزرگ نظیر سیمان و فولاد مکلفند بخشی از انرژی مورد نیاز خود را به ویژه در ماه های اوج مصرف انرژی به صورت خرید تضمینی، از سوخت جامد مشتق شده از پسماندها تأمین کنند. همچنین وزارت نیرو ملزم به خرید تضمینی انرژی برق تولیدی از پسماندها، وزارت نفت ملزم به خرید تضمینی یا صدور مجوز فروش مواد سوختی مایع تولیدی از پسماندها و وزارت جهاد کشاورزی ملزم به خرید تضمینی کودهای آلی حاصل از فرایندهای بازیافت پسماندها می باشند.

نظر کمیسیون: در این زمینه، بهتر است تا معیاری برای خرید قیمت تضمینی مشخص شود. به عنوان مثال می توان در تعیین قیمت خرید تضمینی میزان سوخت صرفه جویی شده و میزان کاهش کربن را لحاظ کرد. همچنین مشابیه سایر انرژی های تجدیدپذیر مجوز صادرات انرژی الکتریکی تولیدی را داد.

بند الحاقی در فصل ۴ اصلاح نظام مالیاتی:

بند الحاقی - عوارض آلاینده گی صنایع و معادن با اولویت اختصاص آن عوارض به محل استقرار صنایع و معادن مطابق آیین نامه ها خواهد بود که با پیشنهاد وزیر اقتصاد و همکاری وزیر صمت و رئیس سازمان محیط زیست به تصویب هیئت وزیران برسد.

نظر کمیسیون: عوارض آلاینده گی صنایع و معادن با اولویت اختصاص آن عوارض به محل استقرار صنایع صرفاً

در رابطه با نظام راهبردی انرژی به منظور حل مشکل ناترازی انرژی باید جایگاه بخش خصوصی در حوزه صنعت برق و تولید انرژی به صورت شفاف تعیین شود و موضوع تجدید ساختار صنعت برق و خصوصی سازی به صورت دقیق اجرایی شود. در حال حاضر اکثر نیروگاه های واگذار شده و همچنین اکثر نیروگاه های تجدیدپذیر مقیاس بزرگ عقد قرارداد شده برای احداث بخش های خصولتی هستند.

بار منفی خود را نشان داده است. هم اکنون در دنیا بحث حذف کامل سوخت های فسیلی تا پایان سال ۲۰۵۰ مطرح است. از سوی دیگر پیش بینی می شود میزان تقاضا برای خرید نفت در سال های آینده به سرعت کاهش پیدا کند و به همین دلیل درآمد کشورهای تولید و صادرکننده نفت نیز پیش بینی می شود تا سال ۲۰۳۰ به نصف کاهش یابد. مفهوم این موضوع این است که اتکا به ارقام و اعداد مالی متکی بر منابع نفتی و گازی در سال های آینده می تواند به عنوان یک اشتباه استراتژیک در حوزه تولید و مصرف انرژی تصمیم گیرندگان این حوزه را به خطا دچار نمایند به همین دلیل پیشنهاد می شود این نظام راهبردی صنعت انرژی از مفاهیم واقعی موجود روز دنیا در برنامه ریزی و هدف گذاری بهره بجوید. پیشنهاد می شود در زمینه سرمایه گذاری بر روی روش های نوین و جایگزین حامل های فسیلی انرژی توجه بیشتری لحاظ شود.

بر اساس مطالب مندرج در نظام راهبردی انرژی، بیشتر توجه در تأمین منابع مالی لازم برای تولید انرژی، به تهاثر با میزان سوخت صرفه جویی شده فسیلی معطوف بوده است و بدیهی است در صورت وقفه در میزان درآمدهای نفتی کشور این منابع دچار بحران خواهند شد. پس لازم است روش دیگری برای این مهم پیش بینی شود. یکی از راه های حل این مسئله فروش انرژی به قیمت واقعی است و به عبارت دیگر بهای انرژی مصرفی به صورت واقعی از مصرف کننده باید اخذ شود و یا در صورت در نظر گرفتن ابزارهای حمایتی برای موارد خاص پیش بینی شده از روش های تأمین مالی از جمله مالیات و عوارض و اختصاص آن به پشتیبانی منابع تولید انرژی پاک اشاره کرد.

بدیهی است این مطالب عنوان شده، ناقض مفاهیم توسعه توان استخراج منابع فسیلی و یا بهبود بهره وری در مصرف انرژی و یا صرفه جویی در آن نبوده و سرمایه گذاری مطمئن و مفید در این زمینه ها می تواند به مدیریت اقتصادی کشور کمک نماید. آنچه بیشتر مدنظر هست عدم توجه کافی در این سطور به فرایندها و مسیرهایی هست که جهان در حال حاضر به دنبال آن است. کشور ما باید به توسعه منابع تجدیدپذیر و پاک انرژی توجه کند در سال ۲۰۲۲ در کشور ترکیه تنها دو درصد از افزایش ظرفیت منصوبه متعلق به منابع فسیلی بوده و ۹۸ آن مربوط به توسعه منابع تجدیدپذیر از جمله باد و خورشید بوده است.

همخوانی ندارد. در این جداول بایستی یک هدف گذاری برای ظرفیت منصوبه ذخیره سازی انرژی که در دنیا مورد توجه است نیز صورت بگیرد. در رابطه با نظام راهبردی انرژی به منظور حل مشکل ناترازی انرژی باید جایگاه بخش خصوصی در حوزه صنعت برق و تولید انرژی به صورت شفاف تعیین شود و موضوع تجدید ساختار صنعت برق و خصوصی سازی به صورت دقیق اجرایی شود. در حال حاضر اکثر نیروگاه های واگذار شده و همچنین اکثر نیروگاه های تجدیدپذیر مقیاس بزرگ عقد قرارداد شده برای احداث بخش های خصولتی هستند.

در رابطه با مصرف انرژی به منظور ترغیب و اجبار مصرف کنندگان به اصلاح الگوی مصرف و کاهش شدت مصرف انرژی و استفاده بهینه از انرژی می بایست شاخص شدت مصرف در محاسبات هزینه انرژی مصرفی مشترکین لحاظ شود. همچنین به منظور مدیریت دقیق انرژی (چه تولید و چه مصرف) بایستی در برنامه هفتم اهداف کمی در خصوص هوشمندسازی شبکه برق لحاظ شود. نکته دیگری که در این برنامه لحاظ نشده است بحث تولید و بومی سازی فناوری های مربوطه به انرژی های تجدیدپذیر و نیروگاه هایی با تجهیزات هوشمندسازی شده و مورد استفاده در صنعت برق است. به نظر با این اهداف مدنظر برنامه، خواهان این هستیم که صرفاً مصرف کننده تکنولوژی های مدرن باشیم تا تولیدکننده آن. لذا بایستی یک سری هدف گذاری و راهکارهایی در خصوص تولید و بومی سازی فناوری های فوق الذکر در برنامه هفتم لحاظ شود.

این مطالب و گزاره ها تماماً بر روی حامل های انرژی فسیلی مبتنی بوده، در حالی که هم اکنون در مجامع فنی و تخصصی حوزه انرژی جهان از دهه ۲۰۲۰ به عنوان آخرین دهه ی طلایی حامل های انرژی فسیلی در جهان نام برده می شود. به عبارت دیگر جهان هم اکنون به جای سرمایه گذاری روی تولید انرژی برق و حرارت از منابع فسیلی به اشکال دیگر تولید روی آورده است از جمله آن ها انرژی های تجدیدپذیر به ویژه باد و خورشید و همچنین هیدروژن سبز می باشند. از سوی دیگر برای بالا بردن بهره وری لازم به تکنولوژی ذخیره انرژی توجه ویژه ای معطوف شده است. یکی از دلایل این تغییر رویکرد، کاهش قابل ملاحظه قیمت انرژی های تجدیدپذیر در مقایسه با انرژی های فسیلی است. این در حالی است که در ایران به دلیل پرداخت سوبسیدهای غیرمفید به حامل های انرژی به ویژه قیمت ارزان سوخت و برق مصرفی، این اختلاف در شاخص های اقتصادی

دیدگاه کارشناسی کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

ارز چند نرخي مانع صادرات غيرنفتي

بر برگشت ارز حاصل از صادرات و فروش آن در مرکز مبادلات ارز و طلای ایران یا واردات از محل صادرات تأکید شده است. در چند سال اخیر صادرکنندگان غیر پتروشیمی و فولاد با نرخ برگشت ارز مشکل داشته‌اند و همین امر باعث کاهش میزان صادرات شده و بیشتر صادرکنندگان نتوانسته‌اند، ارز حاصل از صادرات سنوات قبل را مسترد کنند. با ادامه سیاست‌های فعلی و تا زمانی که ارز تک‌نرخي و واقعی نشود، قطعاً امکان تحقق میزان صادرات غیرنفتی پیش‌بینی‌شده در برنامه هفتم نیز میسر نخواهد شد.

تنها راه برون‌رفت از شرایط بحران ارزی فعلی، واقعی و تک‌نرخي کردن (شدن) ارز است که هم واردکننده و هم صادرکننده بتواند در برنامه بودجه‌بندی سالانه خود، نرخ فوق را اعمال کنند و صادرکننده با رغبت کار کند و واردکنندگان نیز از واردات کاذب به دلیل استفاده از تفاوت نرخ خودداری کنند.

تا زمانی که سیاست‌های کلی صادرات در خصوص نرخ ارز و قوانین برگشت ارز حاصل از صادرات اصلاح نشود، امکان تحقق هدف افزایش ۲۳ درصدی در حوزه صادرات غیرنفتی محقق نخواهد شد.

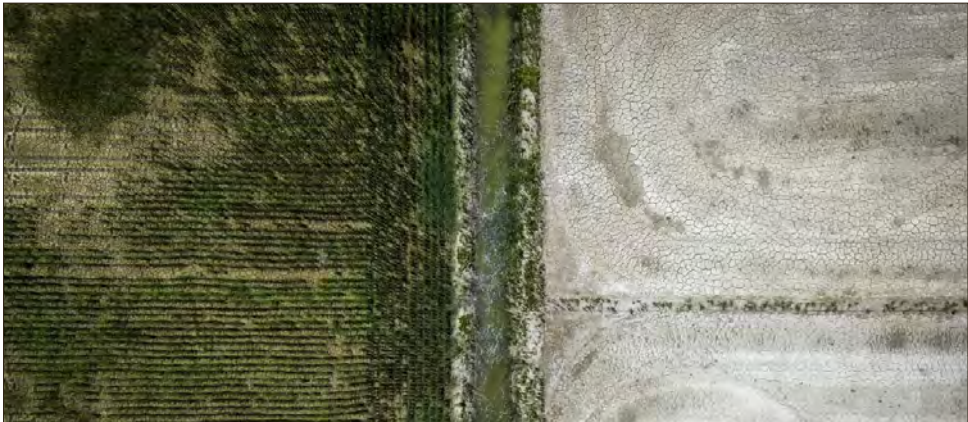
ماده ۴ محیط کسب‌وکار - بند ب

در این بند اشاره شده است که نرخ سود بازرگانی واردات متناسب با سیاست‌های تجاری و صنفی کشور بازنگری شود. گرچه در این بند به تفصیل به هیچ موردی اشاره نشده و کلی‌گویی شده است، یک مورد بسیار مهم در خصوص تعرفه‌های کالاهایی که در داخل کشور تولید می‌شوند و به دلیل تولید داخل، واردات تعرفه‌های فوق ممنوع است، در حالی که تولید داخل نیاز کشور را برآورده نمی‌کند و تولیدکننده به دلیل انحصاری بودن کالا، تولید خود را به قیمت دلخواه می‌فروشد. در حالی که در سایر کشورها صرفاً حقوق ورودی کالاهایی که تولید داخل دارند، نسبتاً بالا است تا رقابت سالمی ایجاد شود. از مصادیق این تعرفه‌ها می‌توان به لیفتراک زیر ۱۰ تن اشاره کرد که در انحصار چند شرکت بوده که آن‌ها هم تولید خالص و کامل ندارند و عمدتاً مونتاژ هستند و پاسخگوی نیاز بازار نیست.

ماده ۱۱ سیاست‌های ارزی - بند الف

در خصوص برگشت ارز حاصل از صادرات، همچنان

دیدگاه کارشناسی کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز
در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

جای «ایران سبز» در برنامه خالی است

برابر افزایش خواهد یافت) اما هیچ اشاره‌ای به این معضل نشده است و این خلاء تلقی «توسعه» از برنامه هفتم را همچون برنامه‌های پیشین زیرسوال می‌برد؛

در ذیل ماده ۷۴ از فصل ۱۵ تحت عنوان ارتقای فرهنگ عمومی و رسانه در خصوص ترویج فرهنگ صرفه‌جویی در زمینه مصرف آب، برق و گاز سالانه ۵ درصد هدف‌گذاری شده است حال آنکه اولاً این موضوع کمیت‌پذیر نیست و دوم اینکه صددرصد هم کم است. برای مثال در ایران ضایعات بخش کشاورزی دست‌کم ۳۰ درصد است که سالانه باعث هدرروی حدود ۱۶ میلیارد مترمکعب آب شیرین می‌شود حال آنکه دریاچه ارومیه برای نجات به حدود دو میلیارد مترمکعب آب نیاز دارد و با اجرای چهار ابرپروژه انتقال آب از دریای عمان و خلیج فارس به استان‌های شرقی با صرف بیش از ۱۴۱ هزار میلیارد تومان تنها قادر است حدود ۸۴۰ میلیون مترمکعب آب را آن‌هم آب شور و تصفیه نشده به این استان‌ها برساند. یا اینکه سالانه در ایران حدود ۱۰۰ میلیارد دلار یارانه سوخت فسیلی داده می‌شود که در نهایت به افزایش گازهای گلخانه‌ای منتهی می‌شود. این موارد و موارد مشابه زیاد نشان می‌دهد که فرهنگ‌سازی مصرف بهینه و جلوگیری از اسراف باید در اولویت اول کشور باشد و تعیین ۵۰ درصد بسیار تقلیل‌گرایانه است؛

ذیل فصل ۲۱ درخصوص سیاست خارجی، وزارت امور خارجه مطابق بند پ از ماده ۱۰۰ تحت عنوان دیپلماسی سیاسی مکلف به کنشگری فعال در عرصه سیاست خارجی، مطابق بند پ از ماده ۱۰۱ ذیل دیپلماسی اقتصادی، مکلف به فراهم کردن زمینه استفاده بیشتر روابط اقتصادی و تجاری خارجی با همکاری اتاق بازرگانی ایران و اتاق تعاون و مطابق بند خ از ماده ۱۰۱ مکلف به بهره‌گیری از کشت فراسرزیمینی در جهت امنیت غذایی و پیگیری امور حقایقه‌ها از کشورهای همسایه شده است که این موارد درخور تحسین بوده و نشان می‌دهد دیپلماسی آب و دیپلماسی کشاورزی به تدریج جای خود را در برنامه‌ی توسعه و سیاست خارجی پیدا می‌کند.

باوجود اینکه اسم برنامه، «توسعه» است اما کمافی السابق در عمل «رشد» مبنای تهیه و تألیف برنامه قرار گرفته و لذا بهتر است به آن «برنامه رشد» گفته شود نه «برنامه توسعه». برخلاف تصور و گفتمان رایج در ایران بخصوص در نهادهای دولتی و حاکمیت، رشد و توسعه دو «مفهوم» و «پارادایم» کاملاً متفاوت هستند و دارای شاخص‌های جداگانه هستند که در مواردی مثل کارد و پنیر عمل می‌کنند و در کل رشد جنبه «کمی» اما توسعه جنبه «کیفی» دارد؛

سرفصل‌های برنامه هفتم فاقد پیوست است که جزئیات را به‌طور دقیق مشخص کند و این خلاء هم‌روند اجرا را به تأخیر می‌اندازد و هم باب تفسیر را برای مجریان بازمی‌گذارد؛

نکته‌ی باری که در نسخه‌ی نهایی برنامه‌ی هفتم به چشم می‌خورد «حذف» بسیاری از مواردی است که در نسخه‌ی پیشین به آن‌ها اشاره و البته با نقدهای بسیاری همراه شده بود. در برخورد با این موارد از شیوه‌ی «حذف» یا به اصطلاح پاک کردن صورت مسئله به جای حل مسئله استفاده شده و این نشان می‌دهد که ظاهراً تهیه‌کنندگان برنامه استدلال قوی برای خود نداشتند؛

باتوجه به اینکه افزایش گازهای گلخانه‌ای علت‌العلل تغییر اقلیم در جهان و ایران است و در دنیا گام‌های عملی برای مقابله با این معضل همچون «کربن صفر» چه از طریق کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و چه کاشت نهال در حد میلیاردی برداشته شده است اما در برنامه هفتم یک چنین هدف‌گذاری مشخص دیده نمی‌شود. از این دید جای «ایران سبز» در برنامه هفتم بسیار خالی است؛

گفته می‌شود جلوی ضرر را از هرجایی که بگیرد منفعت است. این رویکرد در برنامه هفتم دیده نمی‌شود و برای مثال باوجود اینکه طبق مطالعات مشخص شده است که خشکی دریاچه ارومیه چندین استان کشور را با حدود ۱۰ میلیون نفر تحت تأثیر قرار خواهد داد و به یک معنا سرنوشت استان‌های هم‌جوار حوضه بخصوص شهر تبریز به عنوان پایتخت دوم ایران به یک طوفان بند است (که شدت بادها و طوفان‌ها بعد از خشکی دریاچه به دلیل اختلاف فاحش دما تا چندین

دیدگاه کارشناسی کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق تبریز
در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

رانت و فساد مانع موفقیت برنامه توسعه

نبود رویکرد جامع و عملی مبارزه با فساد اقتصادی و حذف رانت‌های اقتصادی اشاره کرد. یکی از مشکلات اساسی و اصلی اقتصاد کشور، رانتی بودن بدنه اصلی اقتصاد است. تا زمانی که در اقتصاد، رانت و فساد وجود دارد و رقابت سالم وجود نداشته باشد موفقیت برنامه‌های مناسب توسعه امکان‌پذیر نخواهد بود.

وجود معافیت‌های متعدد در بخش‌های مختلف، عدالت مالیاتی را در بین فعالان اقتصادی زیر سؤال می‌برد. اخذ وصول مالیات در بخش‌های دیگر مثل کشاورزی، فرهنگی و ... با حداقل نرخ مالیاتی به گسترش عدالت مالیاتی می‌انجامد. بر اساس آمارهای اعلامی از مراجع مختلف اقتصادی، حدود ۵۰ درصد اقتصاد کشور به انحاء مختلف معاف از مالیات می‌باشند. بر این اساس فشار مالیاتی بر صنایع موجود مضاعف است که در صورت هدفمند کردن معافیت‌ها، فشار مالیاتی مضاعف از دوش فعالان اقتصادی کاسته خواهد شد.

وجود معافیت‌های متعدد در بخش‌های مختلف، عدالت مالیاتی را در بین فعالان اقتصادی زیر سؤال می‌برد. اخذ وصول مالیات در بخش‌های دیگر مثل کشاورزی، فرهنگی و ... با حداقل نرخ مالیاتی به گسترش عدالت مالیاتی می‌انجامد.

این برنامه پنج‌ساله در قالب یک لایحه شامل ۲۲ فصل و ۷ بخش مختلف است که بخش‌های اقتصادی، زیربنایی، فرهنگی و اجتماعی، علمی، فن‌آوری و آموزش، سیاست خارجی، دفاعی و امنیتی، اداری، حقوقی و قضایی را شامل می‌شود. شروع برنامه از سال ۱۴۰۲ تا سال ۱۴۰۶ تهیه و تدوین شده و اولین برنامه در راستای تحقق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی است.

اهم اهداف برنامه هفتم عبارتند از رشد اقتصادی ۸ درصدی، رشد تشکیل سرمایه ناخالص، سرمایه‌گذاری ۲۲/۶ درصدی و رشد موجودی سرمایه ۶/۵ درصدی و ...

لایحه برنامه هفتم توسعه دارای رویکردهای اقتصادی مهمی است که در صورت تقویت آن‌ها و تصویب قوانین مناسب مربوطه می‌تواند نقش اساسی و مهمی را در اصلاح ساختارهای نامناسب اقتصادی کشور داشته باشد.

از ضعف‌های اصلی برنامه‌ی فوق، می‌توان به

دیدگاه کارشناسی کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز
در مورد لایحه برنامه هفتم توسعه

برنامه هفتم، مغایر توسعه صادرات

از سال ۱۳۹۵ تاکنون به‌خاطر تبصره ماده ۱۲۱ آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی، اعاده فرش‌های ایرانی به کشور، فاقد توجیه است. از همان ابتدا تمامی نهادهای بخش خصوصی برای رفع این مشکل تلاش کردند و در نهایت توافقی مبنی بر تدوین لایحه‌ای برای اصلاح مواد ۶۵ و ۱۱۹ قانون امور گمرکی اضافه شد، اما همین امر نیز از سال ۱۳۹۸ تاکنون انجام نشده است. در این زمینه انتظار می‌رود دولت از طریق تدوین لایحه‌ای جدید یا استفاده از لوایح در حال بررسی در کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی از جمله لایحه اصلاح قانون امور گمرکی یا لایحه الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۳)، دو تبصره به مواد ۶۵ و ۱۱۹ قانون امور گمرکی اضافه کرده و فرش دستباف ایرانی، امکان اعاده به کشور را باز یابد.

در برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری برای رشد ۲۳ درصدی صادرات غیرنفتی انجام شده است که نشان‌دهنده آگاهی طراحان برنامه از اهمیت صادرات غیرنفتی و ارزآوری است، اما بندهایی در همین لایحه وجود دارد که نه تنها مخی توسعه صادرات بلکه کاملاً مغایر با آن است. با توجه به اینکه اکثریت قریب به اتفاق صادرکنندگان در حوزه‌های سنتی مانند فرش، صنایع دستی و کشاورزی، به‌عنوان شخص حقیقی فعالیت دارند، بند «ب» ماده ۲۷ لایحه برنامه هفتم، عملاً به‌معنای حذف معافیت مالیاتی، به‌عنوان آخرین سیاست تشویقی برای این قشر است، که سبب کاهش صادرات خواهد شد. اگرچه این بند از خروجی نهایی کمیسیون تلفیق حذف شده بود، اما گویا برای بررسی مجدد به کمیسیون ارجاع شده است.

خسارت جبران ناپذیر عدم اجرای برنامه‌های توسعه قبلی به اقتصاد کشور

محمدباقر بهشتی
استاد اقتصاد دانشگاه تبریز

نداشته است. این امر در پیشگفتار لایحه‌مقدماتی برنامه هفتم نیز نوشته و قید شده بود که تولید ناخالص داخلی که قرار بود از ابتدای ۱۳۸۴ تا پایان برنامه ششم سالانه ۸ درصد رشد کند فقط ۱/۸ درصد رشد کرده است! برای آن که معنی این ارقام مشخص‌تر شود توضیح زیر ضروری است.

اگر در دوره ۱۳۸۴-۱۴۰۰ اقتصاد کشور سالانه ۸ درصد رشد می‌کرد، آنگاه تولید ناخالص داخلی سال ۱۴۰۰ معادل ۳/۴۳ برابر سال ۱۳۸۴، در حالی که ۱/۳۳۰ برابر شده است. مفهوم آن این است در صورت داشتن رشد ۸ درصد سالانه، تولید ناخالص داخلی ایران (مطابق با محاسبات مرکز آمار ایران) از رقم ۵۷۲۱۴۱۵ میلیارد ریال (به قیمت سال ۱۳۹۰) به ۱۹۶۰۱۲۴۰ میلیارد ریال در سال ۱۴۰۰ باید می‌رسید در حالی که میزان تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۰ برابر ۷۵۶۹۴۰۸ میلیارد ریال شده است که معادل ۳۸/۶ درصد رقم برنامه‌ریزی شده است. به عبارت دیگر در طول ۱۶ سال از ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۰ حدود ۶۱/۴ درصد تولید برنامه‌ریزی شده تحقق نیافته است. این آمار و ارقام به‌خوبی نشان‌دهنده تفاوت برنامه نگارش شده با واقعیت‌های تجربی و ثبت شده است. بنابراین عدم اجرای برنامه‌های چهارم، پنجم و ششم، خسارت جبران‌ناپذیری به اقتصاد کشور وارد کرده است. با توجه به موارد بیان شده، می‌توان بیان کرد که دو عامل در پیشبرد توسعه اقتصادی کشور اهمیت دارد. مورد اول داشتن برنامه مناسب است و در مورد دوم اجرای صحیح همان برنامه است. از این‌رو، در گام اول باید بررسی به عمل آید که آیا برنامه هفتم توسعه همگام با واقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی کشور است و برنامه‌های تنظیم شده از نظر عقلایی می‌تواند مشکلات کشور را کاهش دهد. در مرحله بعدی لازم است نقاط ضعف این برنامه مشخص شده و با ارائه آمارهای تجربی، برنامه و سیاست‌گذاری‌های مهمی که می‌توانند جایگزین برنامه‌های ضعیف شوند، معرفی شوند.

زمانی که در آذر ماه ۱۳۸۲ چشم‌انداز بیست ساله کشور ابلاغ شد، مقرر شد، در افق چشم‌انداز یعنی سال ۱۴۰۴ ایران از لحاظ اقتصادی، علمی و فناوری در منطقه (خاورمیانه، شمال آفریقا و آسیای میانه) در رتبه اول قرار گیرد. برای رسیدن به این هدف، پیش‌بینی شده بود چهار برنامه توسعه تهیه و اجرا شود. برنامه چهارم، اولین برنامه پنج‌ساله بود که در قالب چشم‌انداز و در راستای تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌المللی تهیه و در تاریخ ۱۳۸۳/۶/۱۱ قانون آن آماده شده بود (یعنی هنوز از دوران برنامه سوم بیش از شش ماه باقی بود که قانون برنامه چهارم توسعه آماده شده بود). شروع برنامه چهارم توسعه با روی کارآمدن رئیس‌جمهور جدید ۱۳۸۴ همراه شد. در این دوران ضمن عدم اجرای برنامه چهارم توسعه، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی هم غیر فعال شده و منجر به این امر شد که لایحه برنامه پنجم توسعه با یک سال تأخیر به مجلس تقدیم شود و در نتیجه دوره برنامه پنجم به جای ۱۳۸۹-۱۳۹۳ به دوره ۱۳۹۰-۱۳۹۴ تغییر یافت. بعد از پایان دوره برنامه پنجم به دلیل نامعلوم بودن وضعیت روابط بین‌المللی، برنامه ششم هم با یک سال تأخیر به تصویب رسید. دوره این برنامه هم از ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ تعیین شد. متأسفانه دولت نتوانست بعد از دوره برنامه ششم، برنامه هفتم را تدوین و جهت تصویب به مجلس تقدیم دارد. مجلس و دولت اظهار داشتند که برنامه ششم یک سال تمدید شده است، یعنی برنامه پنج ساله به شش ساله تبدیل شد!

بنابراین برنامه ششم در سال ۱۴۰۱ خاتمه یافته است. از این‌رو بایستی قانون برنامه هفتم توسعه در نیمه اول سال ۱۴۰۱ تقدیم مجلس می‌شد. در این راستا لایحه‌ای که دولت تقدیم مجلس کرده است، دوره برنامه هفتم را از ۱۴۰۲ لغایت ۱۴۰۶ مشخص کرده بود که به دلیل ماه‌ها بررسی و تصویب آن در مجلس منطقی به نظر نمی‌رسد و لازم بود دوره برنامه هفتم توسعه، دوره ۱۴۰۳-۱۴۰۷ تعیین شود. ملاحظه می‌شود از ابتدای شروع چشم‌انداز بیست ساله (۱۳۸۴-۱۴۰۴) اراده محکم برای تحقق آن وجود

نقد عمومی فصل شانزدهم برنامه پنج ساله هفتم توسعه جمهوری اسلامی ایران

زن، خانواده و جمعیت

اجرا) و همچنین تأثیرگذاری که بر اساس میزان تطابق شرایط پس از برنامه یا مداخله با اهداف تعیین شده در برنامه قابل تشخیص خواهند بود (می^۱، ۲۰۰۵).

براساس مباحث مطرح شده در مورد روال منطقی تعریف، اجرا و ارزیابی یک برنامه، چنین برنامه‌ای ضرورتاً بایستی مبتنی بر کارشناسی و بهره‌گیری از مجموع ظرفیت‌های کارشناسی و تخصصی مرتبط در تمامی مراحل پنج‌گانه باشد. دور شدن شرایط ایده‌آل برنامه‌نویسی، اجرا و ارزیابی آن، اگر برنامه را به کلی از مسیر خود منحرف کنند، دست کم دستیابی به اهداف برنامه را بسیار دشوار کرده و زمینه هدررفت بخش بزرگی از منابع مالی و انسانی تخصیص داده شده برای برنامه مداخله‌ای مورد نظر خواهد شد.

با این مقدمه، نگاشته مختصر حاضر، نگاهی نقادانه به فصل شانزدهم «برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت کشور» خواهد داشت که در اول آذرماه سال ۱۴۰۲ توسط مجلس شورای اسلامی به شورای محترم نگهبان ارسال شده است. با توجه به مجال کوتاه پیش رو، سعی گردیده تنها به نکات عمده پرداخته شده و طرح موارد جزئیتر، که اتفاقاً در جای خود نیازمند بررسی و روشنگری هستند، به مجال دیگری وانهاده شود. بدین ترتیب، در ادامه، مباحثی در چهار محور شامل: (۱) عدم تناسب عنوان انتخابی برای فصل شانزدهم، شبیه عنوان انتخابی برای کل برنامه! (۲) نگاه به‌ظاهر غیر کارشناسی با کمتر کارشناسی و عموماً جزیره‌ای به مبحث و مسائل خانواده و جمعیت، (۳) نگاه معلول - محورانه در تعیین مسائل مهم مرتبط با خانواده و جمعیت و نهایتاً (۴) عدم توجه به مبحث ارزیابی در برنامه پیشرفت، به‌عنوان نقدهای عمومی وارد بر فصل شانزدهم برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت کشور، به اجمال مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

اولین نکته‌ای که زمان خوانش برنامه هم در عنوان کلی و هم

توکل آقایی هیر

دانشیار جمعیت‌شناسی دانشگاه تبریز

معلوم نیست چرا برنامه‌ای در سطح ملی، ضروری بوده از عنوان "زن، خانواده و جمعیت" برای یکی از فصول بسیار مهم برنامه استفاده کند؟ شاید سوال شود که آیا مسائل حوزه جمعیت و خانواده تنها از راه توجه بیشتر فقط به زنان، می‌گذرد؟ و اینکه آیا در برنامه‌های به پیشرفت، نیازی به توجه به مردان و مسائل مبتلا به آن‌ها نیست؟

برنامه‌های توسعه ملی، به‌ویژه آن‌هایی که دارای بُرد متوسط یا بلند باشند، در عمل، به‌عنوان نقشه راه حرکت یک کشور جهت تبدیل شرایط موجود به شرایط مطلوب یا حفظ وضعیت مطلوب (در صورت وجود) می‌توانند در نظر گرفته شوند. چنین برنامه‌هایی شامل مداخلات مستقیم یا غیرمستقیم (آشکار یا پنهان) است که توسط نهادهای رسمی و حکمرانی، برای تأثیرگذاری بر متغیر(های) هدف و در اصل، به‌منظور ایجاد تعادل و هماهنگی بین جنبه‌های مختلف حیات فردی و اجتماعی نظیر: جمعیت، اقتصاد، سیاست، فرهنگ، محیط زیست و نظایر آن‌ها انجام می‌شوند. با یک نگاه فرابندی، یک برنامه توسعه شامل: شرایط، وقایع و نتایجی است که ایده اولیه برنامه (مداخلاتی) را به تعریف، اجرا و اهداف تعیین شده توسط آن برنامه پیوند می‌دهد. یک برنامه توسعه مناسب، لازم است در عین توجه به جزئیات مهم و در عین جامع بودن، توالی منطقی و درستی از اقدامات یا گام‌های لازم برای دسترسی به اهداف تعیین شده را در برگیرد.

یک برنامه از جنس توسعه اقتصادی و اجتماعی ملی، که ضرورتاً بایستی به همه جوانب فردی و اجتماعی حیات انسانی نظر داشته باشد، معمولاً طی مراحل معینی طرح، تعریف و عملیاتی می‌شود. این مراحل به‌طور خلاصه عبارتند از: (۱) شناسایی و پذیرش مسئله یا مسائلی در ارتباط با یک یا چندین بخش از مجموعه مسائل زندگی فردی یا اجتماعی و صورت‌بندی درست خود مسئله و نیز شناسایی ارتباط آن (ها) با یکدیگر در بسترهای زمانی و مکانی محلی، ملی و فراملی؛ (۲) طرح مسئله و شکل‌گیری یا ایجاد حساسیت و حمایت عمومی و در ادامه حمایت سیاسی به‌نحوی که مسائل موجود به عرصه عمومی وارد یا کشانده شده و در عمل، توجهات محافل رسانه‌ای و سیاست‌گذاری را به خود جلب کنند، (۳) تعریف و تهیه برنامه توسعه یا برنامه مداخلاتی مورد نیاز به شکل کارشناسی و با در نظر گرفتن تمامی جوانب امر، (۴) ابلاغ، اجرا و عملیاتی کردن برنامه‌های مداخلاتی مصوب و (۵) نهایتاً ارزیابی برنامه در دو زمینه فرایندی (شامل تعریف و

1 May, Jon F. (2005). "Population Policy," In Handbook of Population, Poston et al. (Eds.). New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers. Chapter 28, Pp. 52-827.

کشور که نیازمند توجه جدی هستند، قلمداد کرد. این در حالی است که برنامه هفتم تقریباً به بیشتر این مسائل اولویت‌دار و مهم جمعیت و خانواده در کشور، یا اصلاً نپرداخته و یا با اشاراتی ناکافی از کنار آن‌ها عبور کرده است، و بیشتر مواد و تبصره‌های این فصل، اغلب به مباحث کم‌اهمیت و یا با اولویت‌های پایین‌تر پرداخته است.

اهمیت موضوع آن‌وقت معلوم می‌شود که توجه شود ساختار سنی جوان کشور، خود هم مسئله است و هم راهکار مواجهه با مسئله! بدین معنی که ساختار سنی جوان فعلی گرچه مسائل عدیده جمعیتی و مرتبط با خانواده را در حال حاضر و آینده ایجاد کرده و خواهد کرد، در عین حال راه‌حل بسیاری از مشکلات و مسائل مذکور مجدداً در توجه به خود این ساختار سنی جوان نهفته است. برای توضیح بیشتر باید اشاره کرد که مسائل حال حاضر مرتبط با جمعیت (مانند؛ کاهش ازدواج و یا بالا رفتن سن متوسط اولین ازدواج، افزایش طلاق و باروری پایین‌تر از سطح جانشینی) و نیز مسائل آتی جمعیتی کشور (مانند؛ سالمندی جمعیت و اغلب تبعات آن) همگی تحت تأثیر ساختار سنی فعلی و آتی جمعیت کشور ایجاد شده و در عین حال مواجهه منطقی و مدیریت صحیح مسائل مذکور تنها از طریق توجه به شرایط زندگی جمعیت جوان فعلی کشور امکان‌پذیر خواهد بود. گرچه به جرأت می‌توان ادعا کرد که این مسئله جایگاه اول را در اولویت‌بندی مسائل خانواده و جمعیتی کشور داشته و دارد، ولی متأسفانه چندان در مواد و تبصره‌های فصل شانزدهم برنامه مورد توجه قرار نگرفته است. شناسایی اولویت‌ها، از اساسی‌ترین امورات مبنایی برای برنامه‌ریزی درست و خواهد توانست ضمن هدف قرار دادن مسائل اصلی، دسترسی به اهداف تعیین شده را میسر و از هدررفت منابع به نحو چشمگیری پیشگیری نماید.

به‌طور خلاصه تأکید می‌کنم که تقریباً راه‌حل تمامی مشکلات فعلی و آتی جمعیتی (و به دلیل ارتباط تنگاتنگ جمعیت با سایر حوزه‌ها، می‌توان ادعا کرد راه‌حل بسیاری از مسائل اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و نظایر آن‌ها) در شناخت و درک صحیح و جامع‌نگرانه، طرح درست مسئله، ارزیابی راه‌های درست مواجهه با شرایط جوانی جمعیت کشور و انتخاب بهترین و مناسب‌ترین راه‌کارهای مواجهه با آن نهفته است. متأسفانه اغلب به دلیل؛ مواجهه غیر کارشناسی و غیرعلمی با مسئله، گرفتاری بدنه سیاست‌گذاری با نیازها و مشکلات عدیده فوتی و فوری در بیشتر بخش‌ها، سهل‌انگاری و یا عدم درک صحیح از اهمیت موضوع، بخش قابل ملاحظه‌ای از آنچه در مطالعات جمعیت شناختی و اقتصادی از آن تعبیر به فرصت جمعیتی می‌شود را از دست داده‌ایم. البته هنوز هم، گرچه دیر شده، به‌هرحال، توجه جدی به شرایط زندگی جمعیت جوان کشور می‌تواند راه‌های مؤثری را برای عبور از مشکلات امروز و فردای جمعیتی و حتی غیرجمعیتی کشور، پیش‌رویمان بگشاید.

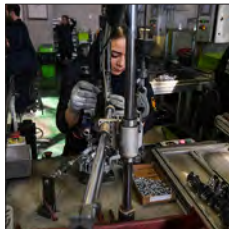
بایستی تأکید شود که شاید تنها راه نجات کشور از مسائل آتی جمعیتی خود مانند؛ باروری پایین، سالمندی جمعیت و تبعات ناشی از این دو اتفاق جمعیت شناختی در حوزه‌های اقتصاد، سیاست و جامعه، همگی از مسیر بهبود شرایط زندگی جمعیت جوان همین امروز کشور می‌گذرد. مساعدتر کردن شرایط زندگی جمعیت جوان امروز، که به هر دلیلی در شرایط بی‌ثباتی اقتصادی و اجتماعی، در حال دست و پنجه نرم کردن با مسائل عدیده زندگی خود است، نوید روزهای خوب در آینده را نمی‌دهد. جمعیت جوان امروزی در صورت بهبود شرایط

در عنوان فصل شانزدهم برنامه (و چه‌بسا در عناوین انتخابی برای سایر فصول نیز که مورد توجه این مقال کوتاه نبوده است) به چشم می‌خورد، انتخاب عناوینی سوگیرانه، غیرجامع و نامسمی برای برنامه و همچنین حداقل برای فصل شانزدهم این برنامه است. برخلاف روال سابق برنامه‌های از این دست در کشور، که اغلب عنوان کلی "برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی" را داشته‌اند، در عنوان کلی برنامه پنج ساله هفتم، معلوم نیست چرا و به چه علتی عنوان "پیشرفت" که مفهومی بیشتر کمی و اخص نسبت به مفهوم جامع و کمی-کیفی "توسعه" است، در عنوان برنامه مورد استفاده قرار گرفته است؟ باید امیدوار بود که چنین نگاه کمی‌گرا و تک‌بعدی و تقلیل‌گرایانه که در عنوان برنامه قابل مشاهده است، ویژگی محتوای برنامه در بخش‌های مختلف آن نبوده باشد، (که متأسفانه و ظاهراً، چنین نیز هست). استفاده از عبارت "پیشرفت" به جای "توسعه" در عنوان کلی برنامه، نه تنها دستاوردی شکلی و محتوایی نسبت به گذشته محسوب نمی‌شود، بلکه چنین عنوانی، از ابتدا می‌تواند دست‌کم شائبه تک‌بعدی‌نگری و تقلیل‌گرایی را در محتوای برنامه نیز (درست یا غلط)، ایجاد کند.

چنین مشکلی در عنوان‌گذاری فصل شانزدهم برنامه نیز به چشم می‌خورد. معلوم نیست چرا برنامه‌ای در سطح ملی، ضروری بوده از عنوان "زن، خانواده و جمعیت" برای یکی از فصول بسیار مهم برنامه استفاده کند؟ شاید سوال شود که آیا مسائل حوزه جمعیت و خانواده تنها از راه توجه بیشتر فقط به زنان، می‌گذرد؟ و اینکه آیا در برنامه‌های به تعبیر خود برنامه؛ پیشرفت، نیازی به توجه به مردان و مسائل متبale آن‌ها نیست؟ باید تأکید شود که نگارنده، بدون داشتن هیچ نوع رویکرد سوگیرانه جنسیتی، شخصاً معتقد است که در امر عمومی توسعه، جایگاه شایسته و بایسته‌ای باید به هر دوی زنان و مردان داده شود، و این امر از دقت در مبنای تمامی برنامه‌های توسعه‌ای ملی و فراملی مترقی قابل استنباط است که مشارکت هر دو جنس، پیش‌شرط لازم و بسیار مهمی برای پیشبرد اهداف جمعیتی، اقتصادی و... است. چنین عنوان‌گذاری سوگیرانه‌ای (چه عمدی اتفاق افتاده باشد و چه سهوی)، به دور از استانداردهای شکلی و محتوایی برنامه‌نویسی توسعه در سطح ملی است. می‌توان اطمینان داشت که چنین خطاهایی در ادامه، از آنجایی که از چشم افراد خبره مرتبط با موضوع در سطوح مختلف ملی تا بین‌المللی پوشیده نخواهد ماند، اتفاق خوشایندی نمی‌تواند باشد. مثلاً عنوان "خانواده و جمعیت" در حکم عنوانی فراگیر، می‌توانست عنوان مناسب‌تری برای این فصل از برنامه باشد که عنوانی فراجنسیتی است.

فارغ از مشکل نحوه عنوان‌گذاری فصل شانزدهم برنامه، دومین مسئله در ارتباط با محتوای مواد و تبصره‌های آن، نگاه غیر کارشناسی است که فصل زن، خانواده و جمعیت در تعیین و همچنین اولویت‌بندی مسائل حوزه خانواده و جمعیت امروز ایران از آن رنج می‌برد. با توجه به یافته‌های اخیر مطالعات علمی جمعیت شناختی در کشور، که البته بحث در این زمینه مجال و فضای دیگری عملاً می‌طلبد، با این حال، به‌عنوان شواهدی بر این مدعا، شاید بتوان مسائلی مانند؛ ساختار سنی جوان جمعیت کشور، باروری مقطعی پایین‌تر از سطح جانشینی، و در دهه‌های آتی، سالمندی جمعیت کشور و تبعات ناشی از آن در زمینه تأمین اجتماعی، سلامت و شبکه خویشاوندی، را از جمله اولویت‌دارترین مسائل مرتبط با خانواده و جمعیت در حال و آینده

استفاده از عبارت "پیشرفت" به جای "توسعه" در عنوان کلی برنامه، نه تنها دستاوردی شکلی و محتوایی نسبت به گذشته محسوب نمی‌شود، بلکه چنین عنوانی، از ابتدا می‌تواند دست‌کم شائبه تک‌بعدی‌نگری و تقلیل‌گرایی را در محتوای برنامه نیز (درست یا غلط)، ایجاد کند.

زندگی اش (یعنی داشتن محیط مراقبتی و تربیتی مناسب خانوادگی، کسب سرمایه انسانی لازم برای زندگی در دنیای امروزی، زندگی پرنشاط و توأم با امیدواری به آینده، پیدا کردن شغل و شرایط شغلی مناسب، ازدواج به هنگام و فرزند آوری به تعداد مکفی) کمک بسیاری به حل مسائل کرده و یا دست کم نقش بسیار مؤثری در کاستن از تأثیرات نامناسب مسائل مذکور، که گاهی با عنوان بحران‌های جمعیتی آتی ایران از آن‌ها یاد می‌شود، خواهد داشت.

لازم است توجه شود که تحت شرایط زندگی امروزین (تورم و هزینه‌های سرسام‌آور زندگی، شرایط به نسبت نامناسب و بی‌ثباتی شغلی، کاهش نسبی سرمایه اجتماعی و مسائل بسیار دیگری که مجال پرداختن به همه آن‌ها در این فرصت کوتاه وجود ندارد)، جوان‌های ایرانی برخلاف گذشته که فرزندان بیشتر از تعداد مورد دلخواه، و اغلب ناخواسته، می‌آوردند، امروزه تحت شرایط سخت زندگی، این بار امکان تحقق رؤیاهای مربوط به ازدواج و فرزند آوری خود را پیدا نمی‌کنند. اگر زمانی مسائل اصلی مرتبط با باروری در کشور، سطح بالای آن و مولد ناخواسته بوده، امروزه مشکل اصلی این حوزه، باروری بسیار پایین و عدم امکان تحقق ایده‌آل‌های باروری، به معنی آوردن فرزندان کمتر از تعداد فرزندان دلخواه، است. مطالعات زیادی نشان می‌دهد که هنوز هم زوجین ایرانی حدود دو فرزند را تعداد ایده‌آل فرزندان خود ذکر می‌کنند، و مشکل اساسی امروزه آن‌ها این است که تحت شرایط پیش آمده، امکان تحقق ایده‌آل‌های فرزندآوری خود را پیدا نمی‌کنند. هر نوع برنامه توسعه یا سیاست‌گذاری در این زمینه، از نظر نویسنده این مقال، لازم است ابتدا به موانع تحقق ایده‌آل‌های فرزندآوری زوجین ایرانی معطوف باشد و در غیر این صورت، به بیراهه خواهد رفت.

علاوه بر این، بدون شک مسائل حوزه خانواده و جمعیت در خلاء تجربه نشده و در ارتباطی تنگاتنگ و تنیده با سایر بخش‌های حیات فردی و جمعی شامل: زیست محیطی، اقتصاد، اجتماع، سیاست و فرهنگ قرار دارند. به همین دلیل نیز ضروری بوده تا فصل شانزدهم برنامه، ضمن پرداختن به مسائل اولویت‌دار حوزه خانواده و جمعیت، این مسائل را در متن کلان‌تر اقتصادی و اجتماعی آن‌ها ببیند. برعکس انتظار، آنچه از مرور مقدماتی مواد و تبصره‌های فصل شانزدهم برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت کشور استنباط می‌شود، تسلط نوعی نگاه فردی-انگاران به نسبت به مسائل خانواده و جمعیتی (و نه ساختاری، که اتفاقاً ضرورت برنامه بوده)، و آن هم بیشتر با محوریت مسائل دارای اولویت‌های پایین‌تر است و متأسفانه علیرغم انتظار، از توجه به ارتباط نزدیک مسائل جمعیتی با زیست جهان‌های اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی کلان کشور، تقریباً خبری در برنامه نیست. شاید در فصول دیگر برنامه، در زمینه مسائل مرتبط با جمعیت مواد و تبصره‌هایی وجود داشته باشد که قطعاً هم چنین خواهد بود، اما منظور نویسنده بیشتر این است که لازم بوده ارتباط و برهم‌کنش مسائل خانواده و جمعیت با مسائل دیگر مرتبط، به صورت دیالکتیکی، در فصل شانزدهم برنامه، مورد توجه قرار گیرند.

به عنوان مسئله سوم، باید اذعان داشت که بدون تردید اموراتی مانند: ترویج الگوهای صحیح همسرگزینی، اشتغال و مهارت‌های شغلی زنان، توسعه مراکز مشاوره خانواده، کاهش میانگین سن ازدواج، کاهش میزان طلاق، افزایش میزان باروری کل، توسعه زیرساخت‌های شتاب‌دهی نوآوری، و کاهش سقط جنین هرچند در جای خود اموری مهم و قابل توجه هستند، اما به نظر نگارنده، بیشتر آن‌ها اموری تبعی بوده و در مقایسه با بحث ساختار سنی جوان جمعیت

کشور، اموری ثانوی محسوب می‌شوند. مگر نه این است که اگر شرایط زندگی جوانان (و البته تمامی جمعیت) بهبودی حاصل نماید، بسیاری از مشکلات تبعی مذکور، اگر نه کاملاً از بین نروند، قطعاً رو به کاستن خواهند گذاشت؟ بیشتر مواردی که ذکر شد، که در واقع سرفصل‌های اصلی برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت در فصل شانزدهم را تشکیل می‌دهند، در واقع معلول شرایط زندگی جوانان کشور است و در واقع برنامه از این حیث به جای هدف گرفتن علت‌های مبنایی و اساسی مسائل خانواده و جمعیت، بیشتر مواجهه با معلول‌ها را در دستور کار خود قرار داده است. به عنوان مثال، بدون بهبود شرایط زندگی جمعیت جوان (و تازه با سخت‌تر شدن هر روزه شرایط زندگی آن‌ها به‌ویژه در ارتباط با مسائل اقتصادی)، با کدام استدلال منطقی و عقلانی می‌شود از جوانان انتظار داشت که تمایل بالایی به ازدواج داشته و در ادامه برای ازدواج به هنگام و آوردن تعداد کافی از فرزندان اقدام نمایند، که مثلاً نیاز به توسعه مراکز مشاوره ازدواج به عنوان اولویت اول برنامه در این زمینه موضوعیت داشته باشد؟ این حرف، به هیچ وجه منکر اهمیت نقش، جایگاه و کارکرد مراکز مشاوره خانواده و ازدواج نبوده و نیست، بلکه هدف، توجه دادن خواننده به ضرورت تعیین درست اولویت‌های کاری و سیاست‌گذاری در ارتباط با مسائل خانواده و جمعیت در کشور است.

نکته چهارم و آخر اینکه، از هر برنامه توسعه‌ای یا مداخله‌ای در هر سطحی که بوده باشد (و این امر برای برنامه‌های توسعه در سطوح ملی یا بالاتر اهمیت بیشتری نیز می‌یابد)، انتظار می‌رود که خود برنامه اولاً برپایه ارزیابی‌های دقیق برنامه مشابه قبلی چه به لحاظ فرایندی و چه به لحاظ تأثیرگذاری نوشته و تنظیم شود و ثانیاً، برنامه امکانات و زمینه‌های لازم برای ارزیابی دقیق خود را نیز پیش‌بینی و پیشنهاد کرده باشد. هرچند در اسناد مرتبط با قانون پنج ساله هفتم پیشرفت کشور، ارزیابی کلی برنامه ششم توسعه، نشان از موفقیت یا تحقق کامل تنها ۹ درصد از برنامه ششم دارد، اما در جزئیات و به‌ویژه در ارتباط با ارزیابی فرایند تعریف و عملیاتی سازی برنامه ششم توسعه، مطالب آن چنانی در دسترس نیست و در خود برنامه هفتم نیز امکانات لازم برای ارزیابی فرایندی و تأثیر برنامه در تمامی بخش‌های آن به‌طور روشن در نظر گرفته نشده است. این در حالی است که زمینه بوده تا در ابتدای هر فصل، گزارش مختصر و مفیدی از نتیجه ارزیابی‌های برنامه قبلی ارائه و در واقع همین ارزیابی‌ها بایستی مبنای تعیین مسیر آتی و پیشنهاد کننده تعدیل‌های ضروری در برنامه جدید را گوشزد کرده باشد تا برنامه توسعه جدید، ضمن رفع نواقص برنامه قبلی، مسیر صحیح‌تر، کوتاه‌تر و کم‌هزینه‌تری را جهت دستیابی به اهداف برنامه و سیاست‌گذار، ترسیم کند.

به امید روزی که برنامه‌های توسعه ملی و محلی، بیش‌ازپیش، از تمامی ظرفیت‌های کارشناسی و تخصصی مربوطه در تمامی بخش‌های برنامه و در تمامی مراحل آن، از طرح مسئله تا ارزیابی، نوشته و عملیاتی شوند. این مهم تنها زمانی محقق خواهد شد که جایگاه شایسته و بایسته‌ای به علم و تخصص، کار کارشناسی و صاحب‌نظران دلسوز و باتجربه و متعهد به توسعه کشور عزیزمان ایران، در امر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری داده شود. تنها از این طریق خواهیم توانست به دور از هر نوع جهل، کوتاه‌نگری، پیش‌داوری، تقلیل‌گرایی و مصلحت‌اندیشی‌های بی‌مورد، با تهیه و اجرای مناسب برنامه‌های توسعه منطبق با واقعیت‌های فعلی و آتی کشور، مسیر سرفرازی ایران و ایرانی را در افق آینده بگشاییم.

برنامه هفتم تقریباً به بیشتر این مسائل اولویت‌دار و مهم جمعیت و خانواده در کشور، با اصلاً نپرداخته با اشاراتی ناکافی از کنار آن‌ها عبور کرده است، و بیشتر مواد و تبصره‌های این فصل، اغلب به مباحث کم‌اهمیت و یا با اولویت‌های پایین‌تر پرداخته است.

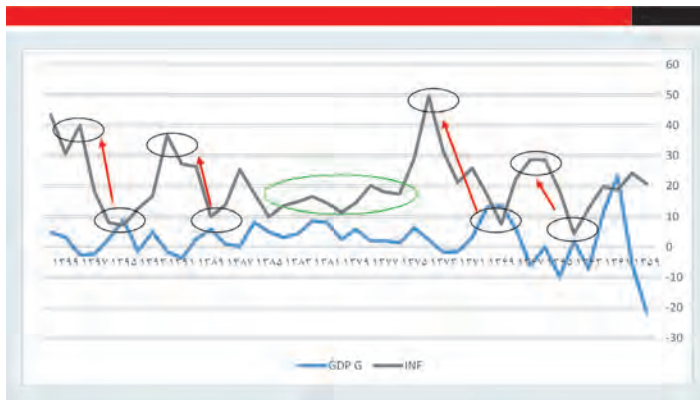

برنامه هفتم توسعه و مهار تورم

منصور حیدری
دکترای اقتصاد پولی و

کارشناس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز

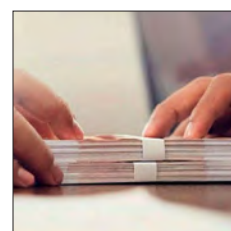
با توجه به روند تورم در سال‌های ۱۳۵۹-۱۴۰۰ مشاهده می‌شود که طی ۴ سال میزان تورم تک‌رقمی بوده است و در طی این سال رشد اقتصادی مثبتی نیز در اقتصاد ثبت شده است. اما نکته بسیار مهم که باید مورد توجه قرار گیرد، آن است که روند استمرار کنترل تورم در اقتصاد ایران پایدار نبوده است و دقیقاً یکسال بعد از تورم‌های تک‌رقمی جهش تورمی در اقتصاد ایران مشاهده شده است. این رویکرد می‌تواند ناشی از سرکوب مالی در سیستم بانکی باشد. به عبارت بهتر با استفاده از نرخ بهره بالا می‌توان سهم شبه پول از نقدینگی را افزایش داد و اثرگذاری نقدینگی بر تورم کاهش داد. اما از آنجایی که سیستم بانکی نمی‌تواند بهره پول را بپردازد بعد از مدتی و با کاهش نرخ بهره بانکی منجر به اثرگذاری پول جاری و شبه پول دوره گذشته در تورم جاری شود. از سوی دیگر مشاهده می‌شود که تورم‌های دو رقمی مابین ۱۰-۲۰ درصدی پایداری بالایی داشته است و در دوران دهه ۱۳۸۰ رشد اقتصادی مثبتی را نیز به ارمغان آورده است. بنابراین پرسشی که مطرح می‌شود این است که آیا تورم ۹/۵ درصدی قابلیت پایداری دارد؟

تورم یکی از متغیرهای کلیدی در اقتصاد کلان است که ضمن ناپایدار کردن محیط اقتصاد کلان برای سرمایه‌گذاری و مختل کردن اشتغال و تولید، صدمات جبران‌ناپذیری از بعد اجتماعی و فرهنگی برای کشور دارد. نکته بسیار مهمی که در لایحه برنامه هفتم توسعه بدان اشاره نشده است، وجود انسجام در تعیین هدف‌گذاری‌های متغیرهای اقتصادی است. بر این اساس که چون رشد اقتصادی ۸ درصدی برای ۵ سال آینده ترسیم شده است، لازم است بررسی شود که این رشد اقتصادی در چه نرخ‌ی از تورم اتفاق می‌افتد. در دهه‌های اخیر اثبات شده است که تورم تا حدی رشد اقتصادی را افزایش می‌دهد و بعد از عبور از حد آستانه‌ای منجر به کاهش رشد اقتصادی می‌شود. در لایحه برنامه هفتم توسعه اقتصادی بر نرخ تورم ۹/۵ درصدی تأکید شده است. به نظر می‌رسد که تعیین این هدف با توجه به ساختار اقتصاد ایران نیازمند سرکوب مالی و سرکوب ارزی از جانب دولت و بانک مرکزی است. اجرای این دو راهکار سبب خواهد شد در کوتاه‌مدت اقتصاد از شر تورم رها شود اما به‌محض نااطمینان شدن شرایط اقتصادی و سیاسی تورم‌های بسیار بالا بر اقتصاد تحمیل خواهد شد که حاصلی جز نتیجه‌ی فعلی نخواهد داشت.

در این راستا مهمترین پیشنهاد در زمینه تورم که در لایحه برنامه هفتم توسعه باید تغییر یابد، میزان نرخ هدف‌گذاری تورم ۹/۵ درصدی است. در پیوست شماره ۳ به تفصیل معایب این نرخ بیان شده و سایر نکات مهار تورم در خصوص مدیریت ارزی و سیستم خلق نقدینگی بیان شده است.

برای پاسخ به این پرسش مجدداً لازم است تا روند تورم در ایران مورد توجه قرار بگیرد و مشخص شود که در طی تورم‌های مختلف، وضعیت شاخص‌های اقتصادی به چه نحوی بوده است.

به نظر می‌رسد هدف‌گذاری تورمی انجام شده به‌دور از واقعیت‌های اقتصادی ایران است و لازم است این سیاست‌گذاری و این هدف‌گذاری برای ۵ سال بعد کاملاً تغییر یابد. با توجه به آمارهای ثبت شده برای تورم، به نظر می‌رسد وجود تورم در حدود ۱۵ یا ۱۶ درصدی امکان تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی را فراهم می‌آورد. بطوریکه در موارد متعددی که نرخ تورم ۱۶ درصد بوده رشد اقتصادی ۸ درصدی محقق شده است.

در کنار هدف‌گذاری تورمی، برنامه هفتم توسعه هدف‌گذاری رشد نقدینگی ۱۳/۸ درصدی را در نظر گرفته است. از این‌رو می‌توان سه هدف‌گذاری را مدنظر قرار داد؛ بطوریکه رشد اقتصادی ۸ درصد، نقدینگی ۱۳/۸ درصد و تورم ۹/۵ درصد خواهد بود. بر اساس تئوری‌های اقتصاد کلان، عامل چهارمی وجود دارد که با سه متغیر اشاره شده ارتباط و تناسب دارد. این عامل، رشد سرعت پول است. اگر سه هدف‌گذاری اشاره شده محقق شود، باید سرعت گردش پول ۳/۷ درصد در سال باشد. بررسی آمارهای اقتصاد نشان می‌دهد که دقیقاً در دو سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ مقدار سرعت گردش پول ۳ برابر بوده است و دقیقاً رکود اقتصادی در کشور حاکم شده است. به نظر می‌رسد هدف‌گذاری تورمی انجام شده به‌دور از واقعیت‌های اقتصادی ایران است و لازم است این سیاست‌گذاری و این هدف‌گذاری برای ۵ سال بعد کاملاً تغییر یابد. با توجه به آمارهای ثبت شده برای تورم، به نظر می‌رسد وجود تورم در حدود ۱۵ یا ۱۶ درصدی امکان تحقق رشد اقتصادی ۸ درصدی را فراهم می‌آورد. بطوریکه در موارد متعددی که نرخ تورم ۱۶ درصد بوده رشد اقتصادی ۸ درصدی محقق شده است. بنابراین اگر هدف‌گذاری تورمی ۱۶ درصدی در کشور انجام پذیرد، احتمال تقویت رشد اقتصادی بسیار بالا است. بنابراین لازم است تا هدف‌گذاری تورم ۹/۵ درصدی مورد بازنگری قرار گرفته و همسو با آن هدف‌گذاری رشد نقدینگی و رشد سرعت گردش نقدینگی مدنظر قرار گیرد تا بهترین تعادل ممکن برای افزایش رشد اقتصادی مهیا شود.

در وهله دوم ذکر این نکته بسیار ضروری بوده و آن این است که با چه ابزارهایی دولت درصدد است تا تورم را از میزان ۴۳/۳۸ در سال ۱۴۰۰ به میزان ۹/۵ درصد در سال ۱۴۰۶ برساند؟

قبل از بررسی راهکارهای اشاره شده در برنامه توسعه در جهت کنترل تورم، باید به این مسئله پرداخته شود که از لحاظ علمی چه عاملی منجر به تورم می‌شود. یکی از پذیرفته‌شده‌ترین بحث‌های موجود در رابطه با توضیح تورم، نظریه مقداری پول است. این تئوری بیان می‌کند که اگر رشد نقدینگی بیشتر از رشد اقتصادی باشد، تورم حتماً به وجود خواهد آمد. بر اساس آمارهای اقتصادی، متوسط رشد نقدینگی در طی سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۹ حدود ۲۷ درصد در هر سال بوده و رشد تولید نیز در این بازه ۲/۴۴ درصد بوده است. این مورد نشان می‌دهد که رشد نقدینگی جذب فرایند تولید نشده است و می‌توان انتظار داشت که رشد نقدینگی در بروز تورم اقتصاد ایران نقش مؤثری داشته باشد. در راستای دستیابی به اهداف تعیین‌شده در حوزه تورم لازم است تا اجزای مختلف نقدینگی مورد بررسی قرار گرفته و با کنترل عوامل آن از ایجاد تورم جلوگیری به‌عمل آورده شود.

عوامل به وجود آورنده نقدینگی بدین صورت است که پول ایجاد شده توسط بانک مرکزی (پایه پولی) در سیستم بانکی و در فرایند اعطای وام با ضربی که بیشتر از واحد است تبدیل به نقدینگی می‌شود. از سوی دیگر عوامل مختلفی سبب می‌شوند که پایه پولی و ضربی تکثیر پول دستخوش تغییر شده و از این طریق منجر به تغییرات خلق نقدینگی در سیستم بانکی شود. بررسی اجزای پایه پولی حاکی از آن است سه عامل مهم در تغییرات پایه پولی نقش مهمی ایفا می‌نمایند. این سه عامل عبارت است از دارایی‌های خارجی بانک مرکزی، بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی و بدهی دولت به بانک مرکزی. با توجه به اجزای مختلف پایه پولی و مکانیسم خلق نقدینگی به‌عنوان مهمترین عامل ایجاد تورم در ایران، به بررسی راهکارهای برنامه هفتم توسعه پرداخته می‌گردد.

طبق لایحه برنامه هفتم توسعه

● تدوین برنامه سالانه کنترل تورم توسط بانک مرکزی

● افزایش نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها از طریق الزام سهامداران به افزایش سرمایه

● الزام بانک مرکزی به ارزیابی کیفیت دارایی‌های بانک‌ها و تشکیل شرکت مدیریت دارایی‌های بانک‌ها،

● تصویب اختیاراتی برای شورای پول و اعتبار برای نظارت و برخورد با بانک‌های ناتراز

● توسعه اختیارات بانک مرکزی در خصوص اشراف اطلاعاتی به موجودی ارزهای صرافی‌ها و صادرکنندگان

● مجاز شدن بانک مرکزی به هرگونه مداخله در بازارهای ارز و طلا

بر این اساس بانک مرکزی ملزم است سالانه هدف‌گذاری تورم داشته باشد و با استفاده از ابزارهای پولی نرخ تورم تعیین‌شده را محقق کند. در ادامه راهکارهای اشاره شده در راستای کنترل بدهی‌های بانک‌های تجاری است و در دو مورد آخر سیاست‌های کلی تعریف‌نشده در راستای مدیریت ارزی صورت گرفته است.

به نظر می‌رسد مسائل بسیار مهم‌تری وجود دارد که در راستای کنترل تورم به آن‌ها اشاره نشده است و عملیاتی کردن این راه‌کارها با توجه به موارد زیر در هاله‌ای از ابهام قرار دارد:

یکی از ویژگی‌های مهم اقتصاد ایران، بالا بودن اندازه دولت است. دولت از سه طریق ممکن سعی دارد تا هزینه‌های بالا بودن اندازه دولت را رفع نماید. در مورد اول با استفاده از اوراق قرضه می‌تواند از مردم تأمین مالی کند و این کار را می‌تواند بدون تغییر پایه پولی انجام دهد. در مورد دوم می‌تواند با تبدیل درآمدهای ارزی به ریال و تغییرات پایه پولی هزینه‌های خود را پوشش دهد. در مورد بعدی با چاپ پول یا با استفاده از منابع بانک‌های تجاری می‌توان هزینه‌های

خود را پوشش دهد. بنابراین برای داشتن برنامه کارآمد در توسعه اقتصادی و حرکت طبق آن برنامه لازم است تا چند مورد از شاخص‌های کلید مورد ارزیابی قرار گیرد. در راهکارهای ارائه شده هیچ توجهی به مسئله تحریم و فروش نفت و درآمد ارزی و جایگاه دارایی خارجی ایران نشده است. در مورد دوم هیچ اشاره‌ای به این مسئله نشده است که نقش دولت در به وجود آمدن بدهی بانک‌های تجاری به بانک مرکزی در حد جدی خواهد بود. به عبارت بهتر اگر دولت از منابع بانک‌های تجاری در راستای پوشش هزینه استفاده کند، آیا می‌توان به مثبت کردن ترازنامه بانک‌های تجاری امیدوار بود؟

به عبارت دیگر دولت با استفاده از منابع بانک‌های تجاری بهانه لازم برای بانک‌ها را فراهم می‌نماید که بدهی خود به بانک مرکزی را افزایش دهد. ثمره چنین فرآیندی افزایش بی‌رویه پایه پولی بوده و افزایش تورم در کشور است. شایان ذکر است که تأمین نقدینگی بانک‌های تجاری تنها به این امر ختم نشده و بانک‌های تجاری با توجه به وضعیت تورمی به بنگاهداری رو آورده و اقدام به خرید طلا، ارز، زمین و مسکن شده و وضعیت تورمی کشور را شعله‌ور می‌کند. در این راستا سیاست‌ها و راهکارهای ارائه شده توسط برنامه هفتم توسعه مبنی بر نظارت عملکرد ترازنامه و وضعیت دارایی بانک‌های تجاری زمانی می‌تواند محقق شود که از تأمین مالی دولت توسط بانک تجاری خودداری شود. در راستای این بحث، در تدوین برنامه هفتم توسعه در مورد کنترل تورم، اختیارات بیشتر به شورای پول و اعتبار در راستای کنترل ناترازی بانک‌های تجاری داده شده است. نکته‌ای که بسیار مهم است و باید بدان پرداخته شود این است که اگر دولت نقشی در به وجود آمدن این ناترازی داشته باشد، چگونه با آن بانک برخورد خواهد شد. به نظر می‌رسد این بند از برنامه توسعه قابلیت اجرایی نداشته باشد و در صورت اجرا نیز ناموفق خواهد بود. برای داشتن انضباط پولی در سیستم اقتصادی کشور لازم است تا تمامی تصمیمات پولی و بانکی توسط بانک مرکزی و با استقلال بیشتری انجام پذیرد و تا زمانی که دولت در تعیین اعضای یک شورا یا سازمان نقش داشته باشد، احتمال موفقیت آن طرح بسیار کمتر است. در راستای کنترل ترازنامه بانک‌های تجاری و جلوگیری از بنگاهداری این بانک‌ها و خلق تورم، بهتر است یک سازمان مستقل که تعاملی با دولت نداشته باشد، تعریف شود.

بنابراین لازم است سیستمی در بدنه اجرایی کشور به وجود آید که تحت آن سیستم اعضای شورا یا سازمان‌هایی که متولی کنترل تورم هستند با اختیار کامل و به صورت صلاحیتی و تخصصی در درون سازمان انتخاب شوند و از عزل و نصب دستوری این سازمان‌ها جلوگیری به عمل آورده شود. یکی از این سازمان‌ها سازمان شورای پول و اعتبار است و لازم است نحوه

تعیین این شورا به‌طور کامل در برنامه هفتم توسعه تشریح شده و میزان استقلال این شورا مشخص شود. در مورد سوم بانک مرکزی ملزم شده است تا با دخالت در بازار ارز و طلا از تلاطم قیمت این دو نرخ بکاهد. اشاره نشده است که دخالت بانک مرکزی چگونه می‌تواند با کنترل نرخ ارز از تغییرات نقدینگی جلوگیری کند. دولت برای داشتن انضباط پولی و مالی لازم است تا بین دو هدف کوتاه‌مدت و بلندمدت تفکیک قائل شود. اگر هدف دولت از طراحی برنامه توسعه اهداف بلندمدت است، لازم است بر این نکته توجه داشته باشد که کنترل نرخ ارز مستلزم دخالت در بازار ارز بوده و نیازمند تزریق و جمع‌آوری پول ملی است.

بنابراین کنترل نرخ ارز می‌تواند در کوتاه‌مدت اثرات ضد تورمی داشته باشد ولی در بلندمدت و با تغییرات نقدینگی می‌تواند تورم را رکود را به اقتصاد تحمیل نماید. بهترین راه حل برای حل مسئله تورم داشتن انضباط پولی بوده است. از آنجایی که در اقتصاد ایران نرخ بهره به صورت دستور تعیین می‌شود لازم است هدف عملیاتی بانک مرکزی پایه پولی باشد و هدف میانی تغییرات نقدینگی باشد و دولت با رصد عوامل به وجود آورنده نقدینگی تمهیدات لازم را در دستور کار قرار دهد تا مسئله تورم در کشور حل شود و در هدف‌گذاری نقدینگی اصلاً توجهی به تغییرات نرخ دلار و طلا نداشته باشد.

مهمترین اصل در تحلیل ارتباط پول و تورم، نحوه تبدیل پول به تورم است. تجربیات اقتصادی نشان می‌دهند که اگر پول خلق شده توسط سیستم‌های مالی جذب شوند نه تنها تورم را نخواهد بود، بلکه با تبدیل به سرمایه‌گذاری فرآیند تولید را تقویت خواهد کرد. اما اگر پول خلق شده به تقاضا تبدیل شود به شدت بر تورم اثر می‌گذارد. بنابراین لازم است در اقتصاد کشور بر مؤسسات مالی و بازار سهام و سرمایه کارآمد تأکید و حمایت ویژه‌ای شود تا این بخش‌ها بتوانند نقش مؤثری در مهار تورم و تقویت رشد اقتصادی ایفا نمایند. در برنامه هفتم توسعه لازم است برنامه‌ای مشخص شود که در آن به کارآمد کردن مؤسسات مالی پرداخته شده و حیطه وظایف نظارتی دولت و شرکت‌های تولیدی و سرمایه‌گذاران در آن به تفصیل بیان شوند.

یکی از بحث‌ها در مکانیسم‌های انتقال پول برخورداری بانک‌های تجاری از منابع بانک مرکزی است، در این راستا ضرورت دارد، نحوه تخصیص اعتبار توسط بانک مرکزی بر اساس ترازنامه بانک‌های تجاری صورت گیرد. از آنجایی که مبرهن است که بانک‌های تجاری در به وجود آمدن تورم نقش مهمی را ایفا می‌کنند، لازم است تا تخصیص اعتبار از سوی بانک مرکزی به بانک‌های تجاری بر اساس ترازنامه شرکت‌ها باشد و از تجهیز نقدینگی بانک‌هایی که زیان انباشته بالایی دارند، به شدت جلوگیری به عمل آورده شود.

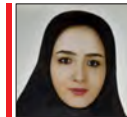
مروری بر برنامه‌ریزی در ایران؛ نقد برنامه هفتم توسعه

مقدمه

از سال ۱۹۱۷ تا ۱۹۹۰ در شرق، دوره شوروی کمونیستی، برنامه‌ریزی در اوج و شکوه خود بود و دولت به‌عنوان متولی اقتصاد عمل می‌کرد، در این دوره، برنامه‌ریزی مقابل بازار قرار داشت. در جریانی دیگر در غرب، پیشنهاد «کینز» سرمایه‌داری دولتی از ابتدای ۱۹۳۳، تحت عنوان سوسیال دموکراسی در تقابل با لیبرال دموکراسی به‌وجود آمد. تاریخچه برنامه‌ریزی در ایران نیز به ۱۳۲۷ برمی‌گردد، اولین برنامه هفت ساله ایران در این زمان تدوین شد، اما ملی شدن صنعت نفت در این سال، موجب عدم اجرایی شدن این برنامه شد. به عبارت ساده، اولین برنامه توسعه در ایران با شکست مواجه شد.

سه برنامه اول قبل انقلاب، هفت ساله بودند، پس از آن برنامه‌ها پنج ساله شدند. بحث ورود بودجه به برنامه از سال ۱۳۴۳ طرح و در سال ۱۳۴۴ تصویب شد. اولین بودجه برنامه‌ای در دهه ۴۰ و ۵۰ تدوین شده که جزو دو برنامه موفق سوم و چهارم توسعه بوده است. اما در برنامه پنجم، شوک نفتی و افزایش درآمد حاصل از نفت، منجر به تجدید برنامه پنجم توسعه شد که این عامل، خود برنامه پنجم و ششم را با شکست روبرو کرد. بعد از وقوع انقلاب سال ۱۳۵۷ و پس از بازسازی‌های

ندا حیدری
دانشجوی کارشناسی ارشد اقتصاد
دانشگاه زنجان

تجدید ساختاری در کشور، برنامه اول توسعه در سال ۱۳۶۷ تدوین شد، که بروز جنگ، مانع از اجرایی شدن برنامه اول و دوم توسعه شد و در نهایت دو برنامه اول، به سرانجام نرسیدند. پس از آن سازمان برنامه کشور، جایگاه خود را به‌عنوان سازمان توسعه و عمران کشور از دست داده و بیشتر یک سازمان بودجه‌ای تلقی شد. هدف از ایجاد سازمان برنامه بودجه، سازماندهی درآمدهای حاصل از نفت بود.

شایان ذکر است که درآمدهای حاصل از نفت، و تعیین تکلیف بودجه نفت، یکی از دلایل اصلی برنامه‌نویسی در ایران است. با توجه به نوسانات قیمت نفت و در طی سال‌ها چندین شوک نفتی ایجاد شده بر قیمت نفت، درآمدهای حاصل از نفت گاهی افزایشی و گاهی هم به دلیل تحریم‌های نفتی ایران درآمدهای نفتی کاهش یافته است.

اهداف غیرواقع‌بینانه در برنامه هفتم توسعه

در برنامه هفتم توسعه که به‌تازگی توسط مجلس به تصویب رسید، شکاف بین منابع و مصارف، به‌وضوح دیده می‌شود. در اهدافی که در این برنامه ۵ ساله تدوین شده است، در فصل اول، رشد اقتصادی ۸ درصدی در نظر گرفته شده، است، اما این عدد از کجا آمده؟ از

زمان تدوین برنامه چشم‌انداز ۲۰ ساله، جهت رسیدن به اهداف این برنامه، کشور می‌بایست هر سال رشد اقتصادی ۸ درصدی را تجربه کند، بدون اینکه به منابع مالی و پایه‌های اقتصادی آن توجهی شود. طبق برآورد کارشناسان اقتصادی، برای اینکه کشور بتواند رشد ۸ درصد را تجربه کند، به ۲۰۰ میلیارد دلار نیاز داریم. حال سوال اینجاست که این میزان از کجا تامین خواهد شد؟ همچنین مشاهده می‌شود که رشد بهره‌وری ۲/۸ برای کشور در نظر گرفته شده است. گفتنی است، طبق محاسبات، رشد بهره‌وری در ایران در ۴۰ سال گذشته، به دلیل نوسان در رشد، یک سال منفی و یکسال مثبت بوده و در مجموع تاکنون رشد بهره‌وری ما صفر بوده است.

در بخش سوم جدول، به خالص رشد شاغلان اشاره شده است که نزدیک ۴ درصد رشد در این حوزه مد نظر قرار گرفته است. اگر کشور بتواند رشد ۸ درصد را تجربه کند، سالانه باید یک میلیون شغل ایجاد شود. این در حالی است که طبق آمار، خالص اشتغال در چهار سال اخیر منفی بوده است. قابل ذکر است در زمان شیوع ویروس کرونا در سال ۹۸، جمعیت فعال کشور تقریباً یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر کاهش یافته است. با این شرایط، ایجاد یک میلیون شغل در سال واقع‌بینانه نیست. همینطور در بخش‌های بعدی، جدول اعدادی جهت رشد آمده که با واقعیت فاصله معناداری دارد.

ویژگی‌های برنامه هفتم توسعه

از ویژگی بارز برنامه هفتم توسعه می‌توان به اهداف ایده‌آل و در عین حال بدون توان در تجهیز منابع اشاره کرد. نتیجه چنین برنامه‌ای عدم تحقق اهداف آن خواهد بود و نتیجه بدتر؛ افزایش هزینه‌های تحمیل شده بر اقتصاد و جامعه است. به این صورت که در چنین برنامه‌هایی، هزینه‌تراشی و افزایش هزینه‌ها بر دولت، بدون هیچ‌گونه تجهیز منابعی مالی، قانونی می‌شود. در واقع برای تجهیز منابع، هیچ راهنما و قانون مشخصی در برنامه هفتم مشاهده نشده است. به عبارت دیگر اتفاقی که در واقع می‌افتد؛ پایدارسازی هزینه‌ها، در کنار عدم اقدام به افزایش منابع است. مشخص است این منابع از طریق کسری بودجه تامین خواهد شد که در نهایت منجر به تحمیل تورم بر همه افراد جامعه می‌شود.

از ویژگی‌های دیگر این برنامه، عدم تطابق بین اهداف و قیود برنامه است. به عنوان مثال؛ رشد ۸ درصدی در اقتصاد و رشد سالانه یک میلیون شغل که قبلاً به آن اشاره شد، یا رشد ۵/۵ درصدی در بخش کشاورزی، بدون توجه به کمپابی و مشکل بحران آب در ایران، نیز چنین شرایطی در بخش ساختمان و صنعت وجود دارد. رشد ساخت‌وساز طی سال‌های اخیر کاهش یافته و در بخش صنعت نیز به دلیل تحریم‌ها

و افزایش قیمت ارز، بسیاری از شرکت‌ها و واحدهای تولیدی ورشکسته و بسته شدند. چنین رشدی در سال‌های بعد، بدون پشتوانه مالی واقعی، رشد واقعی و بی‌نتیجه خواهد بود.

در فصل دوم، اصلاح نظام بانکی و مهار تورم، هدف از میزان رشد نقدینگی ۱۳ درصد و تورم ۹ درصد بیان شده است و در ادامه جهت عملیاتی‌شدن این اهداف، به بانک‌ها دستور افزایش منابع داده شده است، اما منبع افزایش منابع با راهکار چگونگی آن به تفکیک و تفصیل بیان نشده است. اما با توجه به افزایش هزینه‌های دولت و کسری بودجه این امر چگونه عملی خواهد شد؟ آن‌هم در شرایطی که رشد نقدینگی کشور در حال حاضر نزدیک ۳۰ درصد و تورم ۴۰ درصد است. در فصل‌های بعدی و در ادامه نیز چنین اهداف و برنامه‌هایی نگاشته شده است که در این جا تفکیک و توضیح هرکدام بی‌شمار است.

از طرفی شرایط دیپلماسی و سیاست‌های خارجی ما با سرمایه‌گذاری اقتصادی در کشور تناقض دارد، چراکه سرمایه در دست کشورهای است که از نظر استکبار جهانی با آن کشورها رابطه مناسبی نداریم. از مشکلاتی که برای رسیدن به برنامه، پیش روی ما است؛ تناقض در سیاست خارجی ما و تحریم‌هایی است که علیه ایران وجود دارد، که منجر به ایجاد تورم و کاهش رشد اقتصادی شده است.

نتیجه‌گیری

در برنامه‌نویسی تحقق اهداف برنامه بسیار مهم است. هدف از برنامه تسریع در رشد است و نه خود رشد، چراکه هر سیستم پویایی، ملزم به رشد خواهد بود، بنابراین کیفیت رشد در اینجا مهم است. رسالت برنامه بسترسازی و فراهم کردن شرایطی جهت رشد است، نه اینکه خود برنامه مانع از رشد شود. از دیدگاه دکتر عظیمی از جمله شرایط اساسی برای موفقیت در برنامه‌ریزی می‌توان به؛ مناسب بودن فرایند برنامه‌ریزی، شکل و طبیعت ساختار سیاسی کشور، نفوذ نظام جهانی توسعه در کشور و مشخص کردن حدود منابع موجود در کشور اشاره کرد، که در برنامه هفتم توسعه، به ندرت به این مسائل، با دقت و جزئیات پرداخته شده است. متأسفانه طی دهه‌های اخیر، برنامه‌نویسی در ایران از جنس عادت شده و هر پنج سال، برنامه‌ای جهت توسعه کشور تدوین می‌شود، بدون اینکه هیچ یک از اهداف آن تحقق یابد. مثل اینکه برنامه می‌نویسیم تا برنامه‌ای نوشته باشیم و این برنامه نوشتن‌ها خود بر جامعه و اقتصاد کشور ایجاد هزینه می‌کند و گاهی مشاهده می‌شود، خود برنامه ماهیت ضد توسعه پیدا می‌کند. امید است در سال‌های بعد اقتصاد ایران در مسیر توسعه و پیشرفت رشد چشمگیری داشته باشد.

متأسفانه طی دهه‌های اخیر، برنامه‌نویسی در ایران از جنس عادت شده و هر پنج سال، برنامه‌ای جهت توسعه کشور تدوین می‌شود، بدون اینکه هیچ یک از اهداف آن تحقق یابد. مثل اینکه برنامه می‌نویسیم تا برنامه‌ای نوشته باشیم و این برنامه نوشتن‌ها خود بر جامعه و اقتصاد کشور ایجاد هزینه می‌کند

برنامه هفتم توسعه؛ از اساس بی اساس!

یادداشت به طور مختصر بخشی از آن‌ها را مرور می‌کنیم؛

درگیر توسعه نامتوازن، تخیلات و توهمات بجای برنامه هفتم توسعه هستیم (مصطفی هاشمی طباطبائی)

دولت و مجلس می‌دانند که با توجه به عدم اجرای بخش‌های زیادی از برنامه‌های پنج ساله گذشته (اول تا ششم)، برنامه‌ای که چندین ماه صرف تدوین و بحث و دعوای بین دولت و مجلس و کمیسیون‌ها و صحن مجلس بوده، اجرا نمی‌شود. اما وقت کشور را صرف تصویب خورش جا نیفتاده‌ای می‌کنند که مثلاً بگویند خوب ما حالا برنامه هفتم هم داریم! برخی از افراد از جمله قشری از روحانیان معتقدند که ما توسعه اسلامی داریم، اما نمی‌گویند توسعه اسلامی چیست؟ و برخی، چون حجت‌الاسلام مصباحی‌مقدم که همیشه دستی در تصمیمات اقتصادی داشته‌اند، می‌گویند که ما در ۴۰ سال گذشته الگو نداشته‌ایم، ولی نمی‌گویند حالا الگویشان چیست؟

جعفر ساعی نیا
کارشناسی ارشد رشته اقتصاد
دانشگاه علم و صنعت

متن کامل لایحه برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه جمهوری اسلامی ایران در نشست روز دوشنبه سوم مهر توسط مجلس تصویب و منتشر شد. لایحه برنامه هفتم توسعه برای دوره زمانی ۱۴۰۳ تا ۱۴۰۷ تدوین گردیده و دارای ۲۴ فصل و شامل بخش‌های اقتصادی، زیربنایی، فرهنگی و اجتماعی، علمی، فناوری و آموزشی، سیاست خارجی، دفاعی و امنیتی و اداری، حقوقی و قضایی است. تهیه‌کنندگان لایحه مدعی هستند که برنامه هفتم محلی برای اصلاح قوانین جاری کشور نبوده و در تنظیم لایحه برنامه هفتم؛ مسئله محوری و نگاه به اولویت‌های کشور مورد توجه قرار گرفته است. با این حال، پس از انتشار لایحه برنامه هفتم توسعه، انتقادات کلی و عمومی زیادی از سوی کارشناسان و اقتصاددانان به این لایحه وارد آمده است که در این

لایحه برنامه هفتم نه وزن برنامه پنج ساله دارد، نه گرایش به عدالت و نه محوریت پیشرفت، با منافع ملی بازی نکنید (عزیزی)

رئیس کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه مدعی شده است که کمیسیون تأکید بر مهار تورم و تحقق رشد ۸ درصدی اقتصاد دارد، و رویکرد عدالت و پیشرفت در بررسی تمام احکام لایحه برنامه هفتم توسعه رعایت می‌شود. باید خدمت این برادر عزیز بیان کرد که خودتان و دیگران را با عباراتی پوپولیستی دچار انحراف شناختی نکنید. آنچه به‌عنوان لایحه برنامه هفتم ارائه شده، در وزن برنامه پنج ساله نیست. فاقد اولویت‌بینی در منافع ملی است. نه عدالت‌محور است و نه ارمغان‌آور پیشرفت. تقاضا داریم نظرات دلسوزان این سرزمین را بشنوید. تصویب این لایحه و تبدیل آن به برنامه پنج ساله هفتم، فجایای نکبت‌باری می‌آورد. به سوگند نمایندگی خودتان پایبند باشید.

متنی که دولت به‌نام برنامه هفتم توسعه داده، اصلاً برنامه نیست؛ فقط یک چیزهای کلی نوشته‌اند (فتح‌الله توسلی نماینده مجلس)

برنامه هفتم توسعه که دولت‌مردان نوشته‌اند، بیشتر کلیات است و من خودم به این نوشته، برنامه نمی‌گویم. منظورم این نیست که چرا آن‌ها وارد جزئیات نشدند، ولی اینکه هدف این باشد که با این برنامه در پنج سال آینده به یک جای قابل قبولی برسیم، مهم است. به‌طور مثال، این برنامه در خصوص توسعه روستایی هیچ چیزی ندارد. آیا توسعه روستایی، هدف جمهوری اسلامی هست یا نیست؟ متأسفانه در مورد این موضوع مهم، هیچ بحثی نشده است، یا مثلاً برای اینکه قرار است برای صنایع کوچک، صنایع سنگین و مادر در پنج سال آینده چه اتفاقی بیفتد یا در مورد گردشگری و فضای گردشگری کشور و کشاورزی با توجه به خشکسالی و تغییر اقلیمی که داریم چه می‌خواهیم بکنیم، نقشه راه خاصی دیده نشده است.

برنامه هفتم در حد رفع تکلیف نوشته شده است (علی قنبری، اقتصاددان)

«برنامه هفتم توسعه بی‌پایه و اساس است. پس از برنامه توسعه ششم، این برنامه توسعه باید تنظیم می‌شد و به مجلس تقدیم می‌شد، با این وجود این کار بسیار با تأخیر اتفاق افتاد.» برنامه هفتم توسعه، چهارمین برش از سند چشم‌انداز ۲۰ ساله ایران است و برای افق زمانی پنج ساله ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۶ تدوین شده است. در اولین خطوط برنامه توسعه هفتم از قدرت اجرایی پایین برنامه‌های توسعه قبلی انتقاد شده و از قابلیت اجرای بالای برنامه توسعه هفتم سخن به میان آمده است، باین وجود آمار و ارقام ذکر

شده در برنامه توسعه هفتم و فقدان سند پشتیبان، حکایت دیگری را روایت می‌کند.

برنامه هفتم را طوری ننویسیم که قطار پیشرفت تبدیل به قطار شهربازی شود! (بابک نگهداری مرکز پژوهش‌های مجلس)

حواسمان باشد برنامه توسعه هفتم را به‌گونه‌ای ننویسیم که قطار پیشرفت کشور تبدیل به قطار شهربازی شود.

توسعه‌ای که محور اصلی برنامه هفتم توسعه نیست (حشمت‌الله فلاحت‌پیشه نماینده سابق مجلس)

مسئولیت تدوین کامل برنامه هفتم توسعه را به یک نفر سپرده بودند و قرار بود یک نفر جمع‌بندی کند و آن یک نفر مرحوم شد. از این رو تأخیری شکل گرفت و بعد از آن چیزی تحت عنوان لایحه قانون برنامه سرهم‌بندی شد و با تأخیر یک‌ساله به مجلس داده شد. همچنین رئیس‌جمهور، زمان ارائه آن جمله‌ای را گفت، به‌معنای فرار از پاسخگویی در آینده، تحت این عنوان که «قوانین برنامه گذشته هم حداکثر ۳۰ درصد اجرا شده است».

برنامه هفتم توسعه؛ از اساس بی‌اساس!

«در بخش مقدمه برنامه هفتم توسعه اشاره شده که برنامه‌های پیشین از قدرت اجرایی قابل قبولی برخوردار نبودند، اما برنامه فعلی کاملاً کارشناسی شده و قدرت اجرایی دارد.

این اظهارات در شرایطی مطرح شده که با نگاهی به اعداد و ارقام ذکر شده در برنامه هفتم، متوجه می‌شویم بسیاری از بخش‌های برنامه، قدرت اجرایی چندانی ندارند». شکست این برنامه از پیش مشخص است.

برنامه هفتم ضعیف‌ترین برنامه دولت‌های پس از انقلاب است (جلال محمودزاده نماینده مجلس)

آنچه باعث بی‌اثر شدن برنامه هفتم توسعه شده، دولت است: لایه‌گری در دولت زیاد است و دستگاه‌های اجرایی که قدرت بیشتری دارند و وزرایی که به رئیس‌جمهور و بدنه دولت نزدیک‌تر هستند، مصوبات بیشتری را به برنامه تحمیل می‌کنند و حافظ منافع قسمت خودشان هستند و همین باعث می‌شود که برنامه از حالت فنی خارج شود.

برنامه هفتم و تعیین این واقعیت که در کجای اقتصاد اثباتی، دستوری یا اسلامی ایستاده‌ایم؟ (امین دلیری)

امروز در کجای اقتصاد اثباتی، دستوری یا اسلامی ایستاده‌ایم؟ برنامه هفتم توسعه در کجای این اقتصادها ایستاده است؟ واقعیت این است که از اقتصاد اثباتی صرفاً

عملیاتی نشدند، اما برنامه هفتم توسعه را باید رکورددار یکی از ضعیف‌ترین و بی‌نظم‌ترین برنامه‌ها در تمام دهه‌های اخیر دانست.

لایحه برنامه هفتم توسعه، فاقد سناریوسازی برای شرایط تحریمی و واقع‌گرایی در برنامه‌ریزی است (محمد قاسمی؛ رئیس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران)

در برنامه هفتم توسعه، شرایط کشور عادی تلقی شده و تکلیف هیچ‌کدام از مشکلات ساختاری روشن نیست؛ درحالی‌که این سند بالادستی باید مبنای سایر اسناد کشور باشد. به این ترتیب شبیه برنامه‌های قبلی باید چند سال صرف نوشتن اسنادی کنیم که تازه به نقطه شروع اجرای برنامه هفتم توسعه برسیم.

نمی‌گذاریم آینده کشور با تصمیمات عجولانه برنامه هفتم اداره شود (قاسم ساعدی، نماینده مجلس)

ما باید با آرامش خاطر و از سر فرصت وارد بحث‌های کارشناسی شویم، اما دولت مدام می‌گویند، چون وقت کم است، همه چیز را زود تصویب کنید و از خیلی مسائل مهم برای به تصویب نهایی رساندن عبور کنیم. برنامه هفتم توسعه کشور، از جمله برنامه‌هایی است که رویکرد دولت سیزدهم و نظام را با توجه به پیچیدگی‌هایی که در عرصه داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی داریم به مردم نشان می‌دهد. مهمترین دیدگاه ما در بررسی برنامه هفتم توسعه کشور، بهبود اوضاع اقتصاد مملکت و معیشت مردم است. اکنون همگان گره‌های موجود در زندگی مردم را می‌شناسند و همه هنر دولت و مجلس باید این باشد که برنامه، رضایت ملت را در آینده دربرداشته باشد.

حال باید دید آیا مجلس برای اصلاح لایحه برنامه توسعه هفتم که مورد انتقاد بسیاری از کارشناسان و متخصصان امور سیاسی و اقتصادی کشور است، قدمی برمی‌دارد یا برنامه هفتم نیز همچون برنامه‌های توسعه‌ی قبلی که تحقق نیافته‌اند، صرفاً سندی برای رفع تکلیف دولت و مجلس برای پاسخگویی به مردم خواهد بود.

رهاسازی قیمت‌ها بنا بر توصیه اندیشه و قدرت طرفداران حاکمیت بازار که از ۲ دهه گذشته تاکنون در دستور کار دولتمردان بوده و از اقتصاد دستوری، فقط اقتصاد برنامه‌ای التقاطی موردتوجه برنامه‌نویسان و دولتمردان قرار گرفته است.

خلاء نهاد راهبر توسعه در ایران و آفت عدم تمرکز بخشی در دولت + ضعف نظارت‌های موثر (بابک نگهداری)

برنامه‌های توسعه باید بر اساس یک تحلیل جامع راهبردی نسبت به شرایط بین‌المللی، منطقه‌ای و داخلی کشور نگاشته شوند و این تحلیل راهبردی باید به‌عنوان بخشی از برنامه، در ابتدای آن آورده شود. برنامه‌های توسعه قرار نیست به همه امور جاری کشور رسیدگی کنند، بلکه باید محلی برای پرداختن به اولویت‌های اصلی کشور باشند. وقتی کشور فاقد نهاد راهبر توسعه بوده و آفت عدم تمرکز بخشی در دولت وجود دارد و نهادهای نظارت بازرسی در ضعیف‌ترین وضعیت خود هستند، چه انتظاری می‌توان از خروجی‌های برنامه‌های توسعه پنج ساله داشت.

برنامه‌های توسعه پنج ساله بر اساس خیال نوشته می‌شود تا واقعیات اقتصادی کشور (ایمان زنگنه، اقتصاددان)

در حیطه برنامه‌نویسی همواره یک نگاه آرمانی نسبت به بندها و یا بخش‌ها و فصول برنامه وجود داشته که اتفاقاً خیلی انطباقی با محیط واقعی اقتصاد ایران ندارد و در ادامه نیز این آرمان‌ها اجرا نمی‌شود، یعنی در بهترین حالت شاید بتوان گفت کمتر از نیمی از این برنامه‌ها امکان اجرا دارند. اگر به گزارش‌های موجود سازمان‌های ذی‌ربط همچون دیوان محاسبات درباره میزان تحقق برنامه‌های توسعه نیز نگاه کنید، می‌بینید که کمتر از ۴۰ درصد هم اجرا نشده است.

برنامه هفتم توسعه؛ برنامه‌ای با محوریت رویا و خیال!
هدف از برنامه‌های توسعه افزایش رشد اقتصادی و بهبود شرایط رفاهی مردم عنوان شده بود؛ هرچند در برخی موارد، اهداف طراحی شده در بعضی از حوزه‌ها هیچ‌وقت

گزارش انجمن مدیران صنایع استان آذربایجان شرقی در نقد برنامه هفتم توسعه

الزامات تدوین برنامه توسعه کارآمد

منجر به این شد که این دو برنامه به اهداف خود نرسند.

عدم پیش‌بینی ابر چالش‌های کشور

یکی دیگر از الزامات برنامه‌های توسعه، پیش‌بینی ابر چالش‌های کشور در برهه زمانی اجرای برنامه است. متأسفانه این برنامه فاقد آن است. مهم‌ترین ابر چالش‌های اقتصادی ایران شامل آب، کسب‌وکار و اشتغال‌زایی، روابط بین‌الملل، مشکل صندوق‌های بازنشستگی، مردمی کردن اقتصاد و رشد تعاونی‌ها، بهبود شاخص‌های محیط زیست و... است، که برای به‌سرانجام رسیدن برنامه هفتم توسعه، باید چاره‌ای اندیشید و ریل‌گذاری برنامه را از پیچ و خم این مشکلات انجام داد.

برنامه هفتم توسعه در شرایطی که فضای سیاسی و اقتصادی مبهم و غیرقابل اطمینان است، باید اجرایی شود. به عبارت دیگر بسترهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی که در مرحله اول، زمینه‌های اعتمادسازی برای اجرای برنامه را نیاز دارد، وجود ندارد و همچنان فضای سیاسی داخلی و سیاست خارجی دچار بی‌ثباتی است و تحریم نیز پابرجاست. مهم‌تر اینکه تیم اقتصادی دولت که مجری اصلی برنامه هستند، باید تیم متشکل و با بنیه کارشناسی باشند و این مسئله با وجود شعارها و شاخص‌های خوبی که در برنامه وجود دارد، چه در بحث رشد اقتصادی، نرخ تورم، اشتغال و چه موضوع صادرات و واردات قابلیت تحقق یافتن را پیدا کند.

لایحه برنامه هفتم توسعه که سند بالادستی کشور محسوب شده که چشم‌انداز و مسیر حرکت سه قوه را در پنج سال آینده ترسیم می‌کند، در ۴۲ فصل (۱۱۱ ماده) و در چارچوب اسناد بالادستی و ۴۲ سیاست ابلاغی مقام معظم رهبری و سند تحول دولت مردمی تدوین شده است. برنامه تدوین شده در ۴۲ فصل با ایرادهایی مواجه است که به شرح زیر توضیح داده می‌شود:

عدم رعایت اصول اولیه برنامه

یکی از ابتدایی‌ترین الزامات برنامه‌های توسعه، داشتن اصول اولیه‌ی یک برنامه است، به‌صورتی که بر مبنای واقعیت‌های موجود، تدوین شده باشد و زمینه‌های لازم و مسائل موجود را در برنامه‌ریزی در نظر بگیرد. در برنامه هفتم توسعه، رشد اقتصادی ۸ درصدی و ایجاد یک میلیون شغل سالانه و... هدف‌گذاری شده است. گزاره‌هایی که در این برنامه به آن اشاره شده است، بیشتر از آنکه در شمایل یک برنامه بتوان به آن‌ها نگاه کرد، به شکل ایده‌آل و آرزو قابل تحلیل هستند. با این حال امکان تحقق اعدادی که در برنامه گنجانده شده است، نزدیک به صفر است. حال این سؤال مطرح است که چرا آن را تکرار می‌کنیم؟ نکته دیگر اینکه برنامه‌های توسعه‌ای، بدون توجه به چالش‌های منطقه‌ای و جهانی نوشته می‌شود. در دهه ۹۰، دو برنامه پنجم و ششم را داشتیم، اما ایران در این دهه درگیر تحریم بود، بنابراین عامل تحریم و سایر عوامل دیگر که به آن پرداخته می‌شود،

نشان می‌دهد که مسئله‌شناسی مشخصی، مبنای طراحی برنامه هفتم توسعه و رویکردهای مطرح در آن نیست. اگر برنامه‌های توسعه گذشته آسیب‌شناسی نشود، دلایل و عوامل ناکامی، در برنامه هفتم توسعه نیز تکرار خواهد شد و این یک خطای غیرقابل بخشش است. نگرش سیستمی راه‌حل علمی برای تدوین ارتباط اجزاء با کل برنامه است که بایستی مدنظر قرار گیرد.

عدم تجربه برنامه‌های قبلی

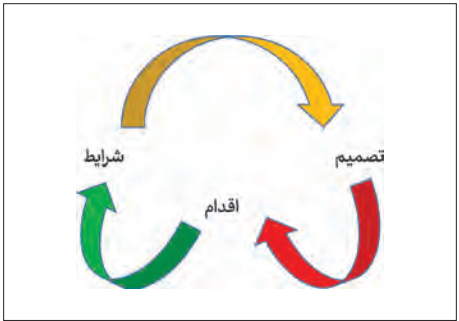
ارزیابی‌ها از میزان اجرایی شدن برنامه‌های توسعه قبلی به عملکردی در حدود ۹ درصد اشاره دارد. همچنین با توجه به ارزیابی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، تحقق اهداف برنامه برای برنامه ششم توسعه حتی زیر ۱۰ درصد است که این آمار، نشان از عدم آسیب‌شناسی برنامه‌های گذشته و بی‌توجهی به چالش‌ها در اجرای برنامه توسعه است.

عدم حضور بخش خصوصی در تدوین برنامه

برنامه توسعه قرار است مسیر حرکت کشور را در یک دوره زمانی بلندمدت مشخص کند، بنابراین این سند که تفاهت‌نامه‌ای میان سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، مدیران و ذینفعان برنامه است، یکی از مهم‌ترین ذینفعان برنامه بخش خصوصی است. اما باید پرسید چگونه می‌توان بدون حضور بخش خصوصی و نظرسنجی از آن، به تدوین برنامه توسعه اقدام کرد؟ حضور مؤثر نمایندگان بخش خصوصی (از جمله اتاق‌های بازرگانی و انجمن‌ها) در فرایند تهیه و تدوین برنامه‌های توسعه، از اهمیت بالایی برخوردار است، اما به نظر می‌رسد تدوین نظام‌نامه برنامه هفتم در چهارچوب برنامه‌ریزی غیر مشارکتی و از بالا به پایین صورت گرفته است و این یکی از آفت‌های برنامه هفتم توسعه خواهد بود، چراکه بیشتر سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان از نزدیک ملزومات محیط‌های اقتصادی عوامل دخیل در آن را لمس نکرده‌اند، بلکه این بخش خصوصی است که در میانه میدان حضور دارد.

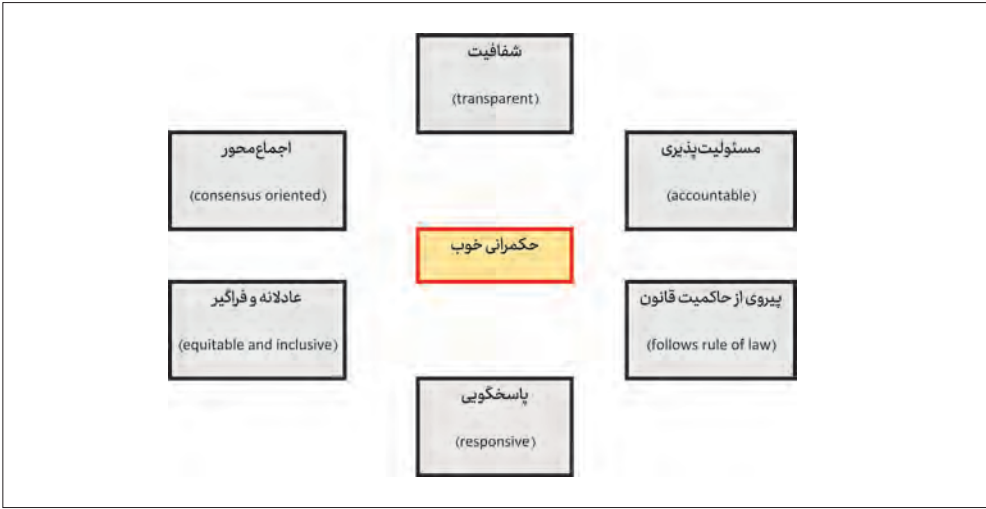
عدم تخصص‌گرایی در برنامه

در واقع بیشتر از مشکلی که در خود برنامه وجود دارد، باید به نحوه تنظیم این برنامه و نبود سازوکار مناسب تعریف‌شده و برپایه منافع ملی در تنظیم این برنامه اشاره کرد. برنامه هفتم مبتنی بر تخصص‌گرایی تنظیم نشده است. در واقع ما قبل از اینکه چه برنامه‌ای تنظیم کنیم و کیفیت این برنامه چگونه باشد، باید به این سؤال پاسخ دهیم که یک برنامه‌ی توسعه چیست و چگونه باید تنظیم شود؟ در واقع از حوزه‌ی علم و نظریه باید به حوزه‌ی فراتر از علم و فراعلم در این زمینه رجوع کنیم. برای دستیابی به یک نظام برنامه‌ریزی مناسب، باید روی میانی متمرکز شد تا سایر زیرمجموعه‌های تصمیم‌ساز نیز شاخص‌های حکمرانی خوب (good governance) و روند اصلاحی را آغاز کنند.

تدوین برنامه از لحاظ ضعف ساختاری، اقدامات اصلاحی و نگرش سیستمی، فقدان تعریف سازوکاری برای مشارکت در تدوین برنامه، آشفتگی در نگرش و ساخت برنامه و عدم پایبندی به اولویت‌های برآمده از استراتژی انتخابی از اهم ایراداتی است که به نظام‌نامه‌ی برنامه هفتم توسعه وارد است. برای دستیابی به یک تصویر از شرایط صفر برنامه، پرداختن به حداقل سه مسئله دلایل توفیق یا عدم توفیق برنامه‌های گذشته، شرایط محیطی (بین‌المللی) تدوین برنامه و وضعیت اقتصاد سیاسی و شرایط نهادی حاکم بر طراحی برنامه اهمیت دارد. فقدان توجه به این موضوعات

تدوین برنامه از لحاظ ضعف ساختاری، اقدامات اصلاحی و نگرش سیستمی، فقدان تعریف سازوکاری برای مشارکت در تدوین برنامه، آشفتگی در نگرش و ساخت برنامه و عدم پایبندی به اولویت‌های برآمده از استراتژی انتخابی از اهم ایراداتی است که به نظام‌نامه‌ی برنامه هفتم توسعه وارد است.

برنامه ۵ ساله توسعه دولت کره جنوبی عامل انقلاب فرهنگی و اقتصادی این کشور

نویسنده: Prof. Park Sangin
مترجم: سیده الهام سلامی

کره به این سادگی نیست. یک رویکرد مبتنی بر مدل رشد سولو^۱، منابع بالقوه رشد اقتصادی را از نظر پیشرفت تکنولوژیکی و انباشت سرمایه‌ی فیزیکی و نیروی انسانی به ازای هر کارگر مشخص می‌کند. با این حال، این عوامل تنها بخشی از علل تقریبی رشد و موفقیت اقتصادی هستند. به عبارت دیگر، تحلیل‌های قبلی مبتنی بر مدل رشد سولو بوده‌اند و به شرح این مطلب پرداخته‌اند که چرا کشورهای دیگر فناوری‌های خود را بهبود بخشیده و با در بحث دیجیتالی و نیروی انسانی به‌اندازه‌ی کره پس از سال ۱۹۶۰ سرمایه‌گذاری نکرده‌اند. باید گفت دولت کره جنوبی جزئیات برنامه‌ی توسعه‌ی خود را که توسط نخبگان دانشگاهی این کشور طی جلسات متعدد با رئیس‌جمهور وقت آقای پارک نوشته شد منتشر نکرد. با این حال مقالات بسیاری سعی در کشش این برنامه‌ی توسعه داشته و تلاش کرده‌اند با کنار هم قرار دادن جزئیات علنی که در سطح اجتماعی و دولتی مطرح شدند، رویکرد کره جنوبی را تحت بررسی قرار دهند. از این رو، برای به دست آوردن تجربه‌های قابل تعمیم از سیستم برنامه توسعه‌ی کشور کره جنوبی، باید علل اساسی رشد اقتصادی کره را درک کنیم.

چهار فرضیه برای علل اساسی رشد اقتصادی این کشور وجود دارد: فرضیه شانس، فرضیه جغرافیا، فرضیه فرهنگ و فرضیه نهادها. اگرچه این چهار علل مکمل هم هستند، اما نشان می‌دهند که تأثیر استعمار اروپا بر نهادهای اقتصادی، علت اصلی واژگونی برنامه‌های توسعه در میان مستعمرات اروپایی سابق در ۵۰۰ سال گذشته بوده است. یکی از علل موفقیت اقتصادی کره جنوبی دوری از استعمار اروپا بر این کشور و یا کسب‌وکار آن است. تفاوت‌های موجود در نتایج اقتصادی فعلی به‌طور اصلی

چهار فرضیه برای علل اساسی رشد اقتصادی این کشور وجود دارد: فرضیه شانس، فرضیه جغرافیا، فرضیه فرهنگ و فرضیه نهادها. اگرچه این چهار علل مکمل هم هستند، اما نشان می‌دهند که تأثیر استعمار اروپا بر نهادهای اقتصادی، علت اصلی واژگونی برنامه‌های توسعه در میان مستعمرات اروپایی سابق در ۵۰۰ سال گذشته بوده است. یکی از علل موفقیت اقتصادی کره جنوبی دوری از استعمار اروپا بر این کشور و یا کسب‌وکار آن است.

رابرت ای. لوکاس جونیور^۱، اقتصاددان برنده جایزه نوبل، در مقاله خود که در سال ۱۹۹۳ در مجله اکونومتریکا^۲ چاپ شد، رشد اقتصادی کره را یک معجزه خواند. این مقاله به مقایسه کره با فیلیپین پرداخته بود. در سال ۱۹۶۰، این دو کشور تقریباً استانداردهای زندگی یکسانی داشتند که بر اساس تولید ناخالص داخلی سرانه آن‌ها اندازه‌گیری می‌شد و در بسیاری از جنبه‌های دیگر نیز مشابهت آن‌ها غیرقابل انکار بود. تشابه در اندازه‌ی جمعیت، توزیع جمعیت، ثبت نام در مدارس، ساختار صنعت، و کالاهای صادراتی. با این حال، از سال ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۸، تولید ناخالص داخلی سرانه در فیلیپین حدود ۱/۸ درصد در سال رشد کرد، در حالی که درآمد سرانه در کره ۶/۲ درصد در سال افزایش یافت؛ بنابراین، تا سال ۱۹۸۸ درآمد کره‌ای‌ها حدود سه برابر درآمد در فیلیپین بود.

دگرگونی مداوم اقتصاد و جامعه‌ی کره از اوایل دهه ۱۹۶۰ توسط بسیاری از کشورهای در حال توسعه که مشتاق یادگیری از تجربه‌ی توسعه‌ی کره هستند، مورد استقبال بی‌نظیری قرار گرفت. بسیاری از کتب و مقالات، عواملی را که به رشد اقتصادی کره کمک می‌کنند، تجزیه و تحلیل کرده‌اند؛ اما، تعمیم تجربه‌ی

^۱ Robert E. Lucas, Jr.
^۲ Econometrica

^۳ Solow Growth Model

توسط تفاوت در نظام‌های حقوق مالکیت توضیح داده می‌شوند که از طریق میانگین محافظت در برابر خطر مصادره اندازه‌گیری می‌شوند. اما به نظر نمی‌رسد که این تفاوت‌ها تحت تأثیر متغیرهای جغرافیایی یا متغیرهای فرهنگی (شامل هویت قدرت استعماری، نسبت معاصر اروپایی‌ها در جمعیت، و نسبت جمعیت‌های مختلف دینی) قرار گرفته باشند. به‌طور خلاصه، شواهد ارائه شده، نشان می‌دهند که نظام‌ها و برنامه توسعه آن‌ها علت اساسی رشد اقتصادی هستند.

داگلاس نورث^۴، مورخ اقتصادی، نهادها را به‌عنوان قواعد بازی در یک جامعه یا به‌طور رسمی‌تر، به‌عنوان محدودیت‌های ابداع شده توسط انسان تعریف می‌کند که تعاملات را شکل می‌دهند. پیامدهای کلیدی او از نهادها، اهمیت انگیزه‌ها است. به معنای محدودتر، نهادهای اقتصادی را شامل ترتیبات اجتماعی، قوانین، مقررات و سیاست‌هایی می‌داند که بر انگیزه‌های اقتصادی و در نتیجه انگیزه‌های سرمایه‌گذاری در فناوری، سرمایه‌فیزیکی و سرمایه انسانی تأثیر می‌گذارد. ازاین‌رو، نهادهای اقتصادی ساختار حقوق مالکیت، حضور و عملکرد بازارها، فرصت‌های قراردادی در دسترس افراد و شرکت‌ها را تشکیل می‌دهند. با توجه به این موارد می‌توان نقش دولت را در توسعه‌ی اقتصادی کره با برنامه‌ی ویژه نوشته شده توسط نخبگان دانشگاهی این کشور از دهه‌ی ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰ تحلیل کرد.

رویکرد نهادها در کشور کره جنوبی به‌صراحت هماهنگی تمامی مؤسسات را در نظر می‌گیرد، بر اساس این باور که شکست هماهنگی در بازار اقتصادهای توسعه‌نیافته گسترده است و اینکه دولت می‌تواند مؤسسات هماهنگی کارآمدی را در اقتصادهای توسعه‌نیافته فراهم کند، باید گفت که در برنامه‌ی توسعه‌ی این کشور مؤسسات دولتی عمدتاً برای ایفای نقش فعال در تخصیص منابع بین افراد و شرکت‌ها طراحی شده‌اند. به‌عبارت‌دیگر، هم نهادهای بازار و هم نهادهای دولتی به‌عنوان اصلی‌ترین نهادهای هماهنگ‌کننده در این اقتصاد محسوب می‌شوند.

اقتصاد توسعه‌نیافته، اقتصادی است که در آن شکست نهادهای وجود دارد به این معنا که سه نهاد اقتصادی که در بالا توضیح داده شد به‌خوبی توسعه‌نیافته‌اند، اما گسترش تقاضای کلی می‌تواند رشد اقتصادی پایدار را برای یک دوره‌ی زمانی قابل توجه تحریک کند. اقتصادی خوب کار می‌کند که بازار آن با حقوق مالکیت و نهادهای قراردادی مؤثر مشخص می‌شود و در آن نهاد، هماهنگ‌کننده است و دولت فقط در صورت شکست بازار وارد عمل می‌شود.

هر کشوری باید ویژگی‌های توسعه اقتصادی کره و نقش‌هایی را که دولت این کشور از اوایل دهه ۱۹۶۰ تا اواخر دهه ۱۹۸۰ ایفا کرد، مرور کند. رشد سریع اقتصادی در این سه دهه با تحول ساختاری قابل توجهی در اقتصاد کره همراه بود. همانطور که به تفصیل خواهد آمد، در اواخر دهه‌ی ۱۹۸۰، مؤسسات قراردادی به‌خوبی توسعه‌یافته بودند و مشکل اطلاعات نامتقارن در بخش بانکی و مالی به میزان قابل توجهی کاهش یافت. در نتیجه، ترویج گسترده آزادسازی مالی، واردات و ارزی را به دنبال داشت. ازاین‌رو، در اواخر دهه‌ی ۱۹۸۰، اقتصاد کره دیگر یک اقتصاد معمولی توسعه‌نیافته نبود.

^۴ Douglass North

جای تعجب نیست که اهداف اصلی اولین برنامه‌ی توسعه‌ی مالی کره (۱۹۶۲ تا ۱۹۶۶) ایجاد اقتصادی قانونی بود. چارچوب‌هایی برای تعیین محدوده حقوق مالکیت، مقررات حاکم بر فعالیت‌های تجاری و ماهیت قراردادهای

بخش عمده‌ی برنامه‌ی توسعه‌ی دولت در کشور کره جنوبی بر روی سیاست‌های اقتصادی و پیامدهای آن در دوره رئیس‌جمهور پارک چانگ هی^۵ تمرکز دارد که از سال ۱۹۶۲ تا ۱۹۷۹ در کره بر سر کار بود. نقش دولت کره اساساً با تأکید بر سیاست‌های متفاوت در دوره‌ی ریاست جمهوری چون دو هوان^۶ از سال ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۷ یکسان باقی ماند. رشد اقتصادی کره از اوایل دهه‌ی ۱۹۶۰ تا اواخر دهه‌ی ۱۹۸۰ بر صنعتی‌سازی صادرات محور متمرکز بود. در طول این دوره قابل توجه، کره را می‌توان به‌عنوان دولتی با دفتر مرکزی و شرکت‌های فردی به‌عنوان بخش‌های تجاری آن توصیف کرد. در آغاز این دوره، کره با شرایط اجتماعی و اقتصادی چالش‌برانگیزی روبرو بود.

در اوایل دهه‌ی ۱۹۶۰، کره کشوری فقیر بود: حدود ۲۵ میلیون نفر از مردم کره با سرانه تولید ناخالص داخلی ۸۰ دلار آمریکا در سال ۱۹۹۶ زندگی می‌کردند. همانطور که در جدول نشان داده شده است، ساختار اقتصاد کره نسبتاً ساده بود. در سال ۱۹۶۰ تنها ۲۸/۵ درصد از مردم کره در شهرهایی با جمعیت بیش از ۵۰۰۰۰ نفر زندگی می‌کردند و ۳۷ درصد از تولید ناخالص داخلی کره در بخش کشاورزی محقق می‌شد. جمعیت نسبتاً زیاد و منابع طبیعی اندک، کره را مجبور به واردات مواد غذایی و مواد خام کرد. از پایان جنگ کره تا اوایل دهه ۱۹۶۰، اقتصاد کره به‌شدت به کمک‌های خارجی وابسته بود و در سال ۱۹۶۲، پس‌انداز داخلی تنها ۱۶/۷ درصد از سرمایه‌گذاری ناخالص داخلی را تشکیل می‌داد. در نتیجه، دسترسی به ارز، اعتبار بانکی و یارانه‌های دولتی عامل کلیدی موفقیت کسب‌وکار بود.

۲۰۰۰	۱۹۹۰	۱۹۸۰	۱۹۷۰	۱۹۶۰	
۴۶,۱۳۶	۴۳,۵۲۰	۳۷,۴۰۷	۳۱,۴۳۵	۲۴,۹۵۴	جمعیت (هزار)
۹,۷۷۰	۵,۸۸۳	۱,۵۹۷	۲۴۳	۸۰	تولید ناخالص داخلی سرانه (دلار آمریکا)
۷/۸۹	۱/۷۴	۱/۶۰	۱/۴۳	۵/۲۸	شهرنشینی (درصد)
۶/۴	۷/۸	۴/۱۴	۸/۲۶	۵/۳۶	سهم کشاورزی در تولید ناخالص ملی (درصد)
۹/۳۹	۷/۲۸	۳/۳۴	۲/۱۵	۸/۱۶	صادرات به تولید ناخالص ملی (درصد)
۲/۲۸	۱/۳۷	۰/۳۲	۶/۲۶	۸/۱۲	سرمایه‌گذاری ناخالص داخلی به تولید ناخالص ملی (درصد)
-۴/۸	۴/۲	۷/۳۵	۷/۳۴	۳/۸۳	پس‌انداز خارجی به سرمایه‌گذاری ناخالص داخلی (درصد)
۲۱,۶۶۱	۱۸,۰۸۵	۱۳,۶۸۳	۹,۷۴۵	۸,۵۲۲	مجموع کارگران (هزار)
۹/۱۰	۴/۱۷	۰/۳۴	۴/۵۰	۴/۵۶	سهم کارگران مزرعه (درصد)
۱/۴	۴/۲	۱/۴	۵/۴	۷/۱۱	نرخ بیکاری (درصد)
۰/۶۱	۰/۶۰	۰/۵۹	۴/۵۷	۱/۵۰	نرخ مشارکت نیروی کار (درصد)
۴/۱۱۶	۰/۷۱	۷/۳۵	۴/۱۶	-	دستمزد واقعی (۱۹۹۵=۱۰۰)
۲/۹۷	۶/۹۲	۸/۷۶	۵/۴۰	-	ثبت‌نام مدرسه، متوسطه (درصد)
۳/۷۸	۸/۳۶	۸/۱۲	۱/۷	-	ثبت‌نام مدرسه، دوره سوم (درصد)

منبع: بانک جهانی

رشد سریع اقتصادی برای سه دهه (دهه‌ی ۱۹۶۰ تا ۱۹۸۰) با تحول ساختاری قابل توجهی در اقتصاد کره همراه بود. همانطور که در جدول نشان داده شده است، تا سال ۱۹۹۰، ۷۴/۱ درصد از مردم کره در شهرهایی با جمعیت بیش از ۵۰۰۰۰ نفر زندگی می‌کردند و تنها ۸/۷ درصد از تولید ناخالص داخلی کره در بخش کشاورزی تولید می‌شد. در سال ۱۹۶۵، بخش کشاورزی ۵۶/۴ درصد از کل کارگران را تشکیل می‌داد که در سال ۱۹۹۰ به ۸/۷ درصد کاهش یافت. تا سال ۱۹۹۰ با رشد اقتصاد، ثبت‌نام مدارس سریعتر رشد کرد. این همبستگی‌های بسیار مثبت بین رشد اقتصادی و ثبت‌نام در مدارس متوسطه وجود یک حلقه بازخورد

^۵ Park Chung Hee
^۶ Chun Doo Hwan

مثبت در بعد فرهنگ‌سازی موفق دولت را نشان می‌دهد: با رشد اقتصاد، سرمایه‌گذاری روی بخش نیروی انسانی بیشتری انجام شد که رشد اقتصادی آتی را تقویت کرد.

از زمانی که رئیس‌جمهور کره آقای پارک، که از طریق کودتای نظامی در سال ۱۹۶۱ قدرت را در دست گرفته بود، از سال ۱۹۶۲ برنامه‌های توسعه پنج ساله را آغاز کرد که هفت مورد از آن تا سال ۱۹۹۷ اجرا شد و منجر به استراتژی رشد اساسی کره جنوبی گشت. تغییر ساختار اقتصادی و محیطی این کشور در طول سال‌ها تکامل یافته‌اند. باین حال، به‌ویژه تا اواسط دهه ۱۹۸۰، طرح‌های استراتژی تجاری ویژه‌ای برای کره جنوبی ارائه شده بودند، که در آن رئیس‌جمهور (به‌ویژه آقای پارک) مدیر اجرایی و هیئت برنامه‌ریزی اقتصادی بود. بخش برنامه‌ریزی استراتژیک برای دستیابی به هدف (بازسازی کشور از طریق صادرات)، صنایع و حوزه‌های تجاری را انتخاب کرد، پروژه‌هایی را به شرکت‌های خصوصی و شرکت‌های دولتی واگذار کرد و آن‌ها را تامین مالی داد تا این پروژه‌های واگذار شده را به نحو احسن اجرا کنند.

برای اجرای برنامه‌ی توسعه، دولت کره به‌جای تشویق به ورود شرکت‌های جدید، از گسترش شرکت‌های خصوصی موجود حمایت کرد. به‌ویژه، سیاست دولت برای ترویج صنایع سنگین و شیمیایی در دهه‌ی ۱۹۷۰ منجر به رشد تعداد کمی از شرکت‌ها و گروه‌های تجاری بسیار بزرگ (که در زبان کره‌ای چپول نامیده می‌شود) شد. در نتیجه، نسبت تمرکز بازار در کره بسیار بالاتر از ژاپن یا تایوان بود. در سال ۱۹۷۷، ۳۰ گروه تجاری بزرگ ۳۴/۱ درصد از کل فروش تولید و ۲۰/۵ درصد از اشتغال تولید را به خود اختصاص دادند.

سهام ۳۰ گروه تجاری بزرگ در فروش تولید همچنان به رشد خود ادامه داد و در سال ۲۰۰۰ به ۴۴/۱ درصد رسید، درحالی که سهم این گروه‌های تجاری در اشتغال تولید همچنان کاهش یافت و به ۱۰/۴ درصد در سال ۲۰۰۰ رسید.

علاوه بر این، دولت کره از ایجاد شرکت‌های دولتی (موسوم به

شرکت‌های عمومی) در هر زمینه‌ای که لازم می‌دانست، از جمله آهن و فولاد، نفت و مواد شیمیایی و گردشگری، تردیدی نداشت. در سال ۱۹۶۳ تنها ۵۲ شرکت دولتی وجود داشت، اما این تعداد در سال ۱۹۷۰ به ۱۱۹ و در سال ۱۹۹۳ به ۱۳۷ شرکت رسید. شرکت‌های دولتی در سال ۱۹۶۳، ۷ درصد تولید ناخالص داخلی، ۹/۲ درصد در سال ۱۹۷۰ و ۹/۵ درصد در سال ۱۹۹۳ را به خود اختصاص دادند.

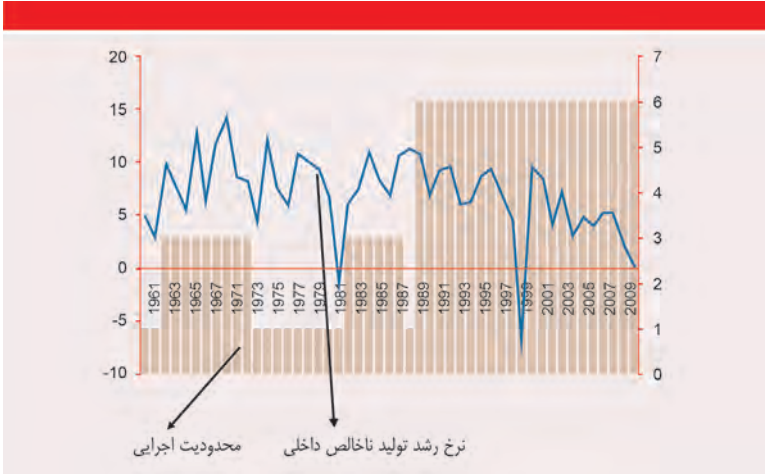
دولت کره، به‌ویژه رئیس‌جمهور، بر عملکرد شرکت‌ها نظارت می‌کردند و برای آن‌ها پاداش یا جریمه در نظر می‌گرفتند. در دولت رئیس‌جمهور پارک، وزارت تجارت و صنعت به شرکت‌های بزرگ‌تر کره‌ای اهداف صادراتی سالیانه را اختصاص داده که دپارتمان را با عنوان «اتاق وضعیت صادرات» برای نظارت بر صادرات این شرکت‌ها مسئول کردند. کنفرانس ماهانه ارتقای صادرات، که به‌عنوان یک مجمع برای بازنگری و گسترش حمایت‌های مختلف اداری عمل می‌کرد، همیشه با حضور رئیس‌جمهور پارک و همچنین تمام مقامات مهم دولتی و کارشناسان خصوصی مرتبط با تجارت برگزار می‌شد. اگر بنگاهی در تحقق اهداف صادراتی خود موفق می‌شد، مزایای متعددی از جمله اعتبار و وام ترجیحی، معافیت‌های مالیاتی و یارانه کسب می‌کرد.

علاوه بر این، دولت کره از تمام اقدامات اختیاری ممکن برای ارتقای صادرات و رشد اقتصادی استفاده کرده است. هزینه‌های کاربران برای برق، آب، حمل‌ونقل، ارتباطات، و سایر خدمات برای تولیدکنندگان صادراتی تحت کنترل قیمت دولت بود. دولت همچنین در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ شهرک‌های صنعتی صادراتی را توسعه داد، که از طریق آن‌ها فرصتی را برای شرکت‌های صادراتی فراهم کرد تا مکان‌های صنعتی را با قیمت‌های بسیار پایین خریداری کنند. دولت به کنترل دستمزدها، محدود کردن فعالیت‌های اتحادیه‌های کارگری و حفظ نرخ ارز مطلوب برای صادرات کمک کرد.

رشد سریع اقتصادی ناشی از ترویج تهاجمی صادرات مستلزم

در اواخر دهه‌ی ۱۹۸۰، مؤسسات قراردادی به‌خوبی توسعه‌یافته بودند و مشکل اطلاعات نامتقارن در بخش بانکی و مالی به میزان قابل توجهی کاهش یافت. در نتیجه، ترویج گسترده آزادسازی مالی، واردات و ارزی را به دنبال داشت. از این رو، در اواخر دهه‌ی ۱۹۸۰، اقتصاد کره دیگر یک اقتصاد معمولی توسعه‌نیافته نبود.

آن سیاست صنعتی سازی صادرات محور به عنوان یک فشار بزرگ عمل می کرد. از سوی دیگر، توضیح بسیار قابل قبول تری برای اوج اقتصادی کره می توان ارائه داد که آن، افزایش شدید تقاضای سرمایه گذاری در اوایل دهه ۱۹۶۰ است.

بالین حال، این استدلال ها بیشتر در مورد علل تقریبی توسعه اقتصادی کره است. از این رو باید به نقش دولت از طریق نهادهای هماهنگ کننده توجه بیشتری شود. در واقع، علل اساسی توسعه اقتصادی کره را می توان در نقش دولت کره در غلبه بر شکست نهادها در ایجاد اثرات بازخورد مثبت بین رشد اقتصادی صادرات محور، از طریق بهره‌وری سرمایه‌گذاری‌های عظیم، و انباشت سرمایه‌ی انسانی بیان کرد.

با توجه به ضعف حقوق مالکیت و مؤسسات قراردادی و مشکل شدید اطلاعات نامتقارن در بخش بانکی و مالی، این بازار نیست، بلکه دولت کره است که هماهنگی را بین مؤسسات اصلی فراهم کرده است. دولت کره صنایع صادراتی را به عنوان محرکی برای رشد اقتصادی پایدار انتخاب کرد و فعالانه درگیر استقراض خارجی برای تأمین مالی صنایع و شرکت‌های هدف شد. از این رو، نقش آن را می توان به عنوان مقری توصیف کرد که به شدت بر یک سیستم فرماندهی و کنترل و اقدامات اختیاری متکی است. بقا و رشد شرکت‌ها با اقدامات اختیاری دولت تعیین می شد که شرکت‌های بزرگ موجود را بر شرکت‌های کوچک یا جدید ترجیح می داد و بسیاری از شرکت‌های عمومی جدید را با نظارت خود ایجاد می کرد.

این بدان معنا نیست که نقش فعال دولت تنها راه خروج از تله‌ی توسعه نیافتگی و آغاز توسعه اقتصادی شدید است. همانطور که در صنعتی شدن کشورهای اروپای غربی و ایالات متحده نشان داده شده است، شوک‌های تکنولوژیکی ممکن است منجر به توسعه نهادهای اقتصادی شود که در نهایت منجر به اوج‌گیری می شود. به طور طبیعی، نهادهای اقتصادی متمایز برای توسعه به احتمال زیاد به نهادهای سیاسی و نخبگان قدرت مختلف منجر می شوند.

منبع: دپارتمان مدیریت و تجارت بین الملل دانشگاه ملی سنول، کره‌ی جنوبی نشر: ۲۰۲۳

سرمایه‌گذاری‌های گسترده بود که عمدتاً از طریق استقراض خارجی تأمین می شد. نسبت پس انداز خصوصی کره (در مقایسه با ژاپن و تایوان)، حداقل تا دهه ۱۹۷۰، نسبتاً پایین بود که همواره اطلاعات نامتقارن و نهادینه سازی ضعیف از دلایل آن بوده است. دولت کره تنها وام گیرنده معتبر از نظر وام دهندگان خارجی بود و نقش کلیدی در استقراض خارجی داشته و طبیعتاً مؤسسات بانکی تحت کنترل دولت بود. کنترل دولت بر مؤسسات بانکی، ابزار اصلی برای هدایت و تنظیم شرکت‌های خصوصی آن دوران بود.

در اوایل دهه‌ی ۱۹۶۰، کره یک اقتصاد نامتعادل معمولی با شکست نظام‌های کلیدی بود. برای نظام‌های حقوق مالکیت، معمولاً از معیار "محدودیت بر اجرا" از مجموعه داده‌های Polity IV استفاده می شود. این معیار درجه‌ی محدودیت سیاستمداران و نخبگان قدرتمند سیاسی را نشان می دهد و از ۱ تا ۷ است، که امتیاز بالاتر نشان دهنده محدودیت‌های بیشتر است. کره از انتهای جنگ کره تا سال ۱۹۵۹ امتیاز ۲ را دریافت کرد و در سال‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۶۱ امتیاز ۱ را کسب نمود.

برای نظام‌های قراردادی چندین معیار وجود دارد. قراردادهای مالی در دهه‌ی ۱۹۶۰ بیشتر به صورت غیررسمی و بین دوستان و خانواده ترتیب داده می شدند. می توانیم استنباط کنیم که وقتی نظام‌های قراردادی نادرست در کشور توسعه یابند باعث به خطر افتادن اقتصاد کشور می شود زیرا اجرای قرارداد از طریق نظام قانونی احتمالاً در نظام‌های ضعیف قراردادی هزینه‌ی برتری دارد.

در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، Kay، (شکلی از باشگاه اعتباری چرخشی) یکی از مهم ترین ترتیبات مالی غیررسمی برای کره‌ای‌ها بود که ۴۵ تا ۹۰ درصد از خانوارهای شهری در آن شرکت کردند. علاوه بر این، تا اوایل دهه‌ی ۱۹۹۰، کره‌ای‌های روستایی به طور خاصی به مؤسسات مالی غیررسمی متکی بودند تا به بانک‌ها یا سایر مؤسسات مالی رسمی. ترتیبات مالی کوچک و غیررسمی رایج، همراه با نسبت بسیار پایین پس انداز خانوارها در دهه‌ی ۱۹۶۰، نشان دهنده مؤسسات قراردادی ضعیف در کره بود. جای تعجب نیست که اهداف اصلی اولین برنامه‌ی توسعه‌ی مالی کره (۱۹۶۲ تا ۱۹۶۶) ایجاد اقتصادی قانونی بود. چارچوب‌هایی برای تعیین محدوده حقوق مالکیت، مقررات حاکم بر فعالیت‌های تجاری و ماهیت قراردادها.

بالین حال، تشکیل مؤسسات قراردادی با رشد سریع اقتصادی همراه بود. ترتیبات مالی غیررسمی تا سال ۱۹۹۰ تقریباً به طور کامل جایگزین معاملات رسمی نهادی شد. پس اندازهای داخلی در سال ۱۹۸۶ از سرمایه‌گذاری داخلی فراتر رفت و به دنبال آن آزادسازی گسترده‌ای در زمینه‌های مالی، واردات و ارز انجام گرفت.

همانطور که در بالا بحث شد، سیاست دولت کره "اول رشد" و "اول صادرات" موفق بوده که در دوران برنامه‌ی توسعه‌ی ۵ ساله کره جنوبی به طور مؤثری مدیریت شد. بالین حال، اختلافاتی در مورد سهم صادرات در توسعه‌ی اقتصادی کره وجود دارد. بین سال‌های ۱۹۶۳ و ۱۹۷۳، بزرگترین تغییر مطلق در تولید بخش کره ناشی از صادرات بود، درحالی که مهم ترین منبع رشد کره، رشد ورودی نیروی کار است. دولت مدلی را پیشنهاد کرد که در

بین سال‌های ۱۹۶۳ و ۱۹۷۳،

بزرگترین تغییر مطلق در تولید بخش کره ناشی از صادرات بود، درحالی که مهم ترین منبع رشد کره، رشد ورودی نیروی کار است.

دولت مدلی را پیشنهاد کرد که در آن سیاست صنعتی سازی صادرات محور به عنوان یک فشار بزرگ عمل می کرد. از سوی دیگر، توضیح بسیار قابل قبول تری برای اوج اقتصادی کره می توان ارائه داد که آن، افزایش شدید تقاضای سرمایه‌گذاری در اوایل دهه ۱۹۶۰ است.

برنامه هفتم توسعه برای ایجاد تورم برنامه ریزی می کند

امین طبیحی نوبهار
پژوهشگر اقتصاد سیاسی

نمی توان به رشد ۸ درصدی رسید. زیرا یکی از ملزومات رشد این است که تورم کاهش یابد. در واقع به نظر می رسد که برنامه هفتم توسعه برای ایجاد تورم برنامه ریزی می کند. در عین حال هدف گذاری برنامه هفتم توسعه از نرخ رشد نقدینگی نیز برای هر سال به طور میانگین ۲۰.۴ درصد و در سال آخر برنامه نیز ۱۳.۸ درصد است. اگر قرار است نقدینگی ۲۰ درصد رشد کند، با در نظر گرفتن رشد اقتصادی ۸ درصدی، تورم باید کمتر از رقم در نظر گرفته شده در برنامه باشد و بنابراین مشخص نیست که هدف رشد ۲۰ درصدی نقدینگی بر چه اساسی تعیین شده است؟ اگر نقدینگی ۲۰ درصد و بخش واقعی اقتصاد ۸ درصد رشد کنند و رشد بخش مالی نیز برای مثال ۱۵ درصد باشد، متوسط تورم باید ۴ یا ۵ درصد باشد و این یک تناقض جدی است.

این اوصاف سنجه ای در برنامه ششم و پنجم با ادبیات مشابهی تکرار شده و در بازه زمانی سال ۹۶ تا ۱۴۰۰ رشد تورم، نقدینگی و بیکاری در متوسط سالانه به ترتیب ۱۷، ۸.۸ و ۱۰.۲ تعیین شده اما شاخص آن بر اساس آمار نهادهای ذی ربط ۳۶.۷، ۳۷ و ۱۱.۶ بوده است. اگر ما بخواهیم انحراف برنامه را مثلاً در حوزه رشد تورم سالانه ببینیم در بازه ۴ ساله مذکور در بحث کنترل تورم، سالی ۲۰ درصد و در مجموع ۴ ساله ۸۰ درصد انحراف داشته ایم. یا در بحث نقدینگی ما ۲۷.۹ درصد سالانه انحراف داشته ایم که در مجموع ۴ سالانه آن انحراف ۱۱۱ درصدی را به ارمغان آورده است.

بر اساس آخرین آمار بانک مرکزی از تورم؛ تورم نقطه به نقطه مواد غذایی در فروردین ماه تا ۹۰ درصد هم افزایش داشته است. در عین حال نهادهایی همچون مرکز پژوهش های مجلس و اندیشکده کسب و کار دانشگاه شریف، نرخ تورم سال ۱۴۰۲ را بین ۵۰ تا ۵۵ درصد می دانند و چشم اندازی برای کاهش آن نمی بینند. به طور قطع کاهش نرخ تورم کار بسیار سختی است و مسائل تورم ساز به طور مدام در حال تشدید است. ناترازی بانک ها، ناترازی بودجه، ناترازی صندوق های بازنشستگی و ناترازی ارزی کشور در حال تشدید است و در این شرایط کنترل تورم کار بسیار سختی خواهد بود و به همین دلیل است که تأکید داریم برنامه ها مبتنی بر واقعیت باشد.

توجه داشته باشیم که ناترازی های تورم ساز بسیار شدت گرفته اند، چرا که حتی در شرایط برجام شاید در بازه زمانی یک ساله تورم به دلیل کاهش انتظارات تورمی فروکش کند، اما به دلیل این مشکلات ساختاری دوام پیدا نمی کند و از آن جایی که ریشه هایی تورم حل نشده، رشد تورم دوباره آغاز خواهد شد.

در فصل سوم برنامه هفتم توسعه، برای مهار تورم و ایجاد ثبات در سطح عمومی قیمت ها و نرخ ارز و برای بانک ها در راستای رفع ناترازی که یکی از عوامل اساسی تورم محسوب می شود، تکالیفی در نظر گرفته شده است که به شرح زیر است:

الف- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان مسئول اتخاذ و اجرای سیاست پولی و پیگیری هدف مهار تورم مکلف است با همکاری دستگاه های ذی ربط و با استفاده از ابزارهای سیاست پولی از جمله کنترل رشد نقدینگی به گونه ای اقدام کند که در پایان برنامه، نرخ تورم تک رقمی شود. برنامه عملیاتی سالانه مربوط حداکثر تا پایان خرداد هر سال با پیشنهاد بانک مرکزی به تصویب شورای پول و اعتبار رسیده و برای اطلاع عموم منتشر می شود. همچنین بانک مرکزی موظف است، گزارش عملکرد در خصوص نحوه تحقق این اهداف و دلایل احتمالی عدم تحقق برنامه کاهش تورم را به صورت عمومی منتشر کند.

ب- بانک مرکزی به عنوان مسئول سیاست گذاری ارزی کشور موظف است، اختیار هر نوع مداخله ارزی و ریالی در بازارهای ارز و طلا را داشته و می تواند به روش های مختلف در کلیه بازارهای ارز و طلا مداخله و نسبت به خرید یا فروش ارز و طلا اوراق بهادار مبتنی بر ارز و طلا با مشتقات آن ها اقدام کند.

ج- دستگاه های اجرایی موضوع ماده ۱، قانون بانک ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی، صرافی ها و کلیه صادرکنندگان (حقیقی و حقوقی) شامل دولتی، عمومی و خصوصی موظف اند کلیه اطلاعات و جریان درآمدی موجود و آتی خود را تحت ضوابط و مطابق با شیوه ای که بانک مرکزی مشخص می کند، در اختیار این بانک قرار دهند و در رابطه با زمان و میزان عرضه و نحوه آن با هماهنگی بانک مرکزی عمل کنند.

اما در این الگوی مبهم، هدف گذاری شده است که سالی ۱۰ درصد از نرخ تورم کاسته شود، تا در پایان برنامه هفتم نرخ تورم زیر ۱۰ درصد و حداکثر ۵/۹ درصد شود. این اهداف قابل سنجش و ردیابی است. در برنامه هفتم پیش بینی شده است در بخش اشتغال، به یک میلیون شغل در سال برسیم که تحقق یا عدم تحقق این موضوع خود بر تورم تأثیرگذار است.

علم اقتصاد تأکید دارد که اگر دولت بخواهد تورم را کاهش دهد، باید به صورت ضربتی و قاطع عمل کند. اما همین که دولت بنا دارد که تورم را در طول «۵ سال» به زیر ۱۰ درصد برساند، به طور قطع به نتیجه نخواهد رسید؛ مگر اینکه روش دیگری را به جز سیاست های این برنامه در پیش بگیرد. تناقض فاحشی وجود دارد، اگر همین تورم ۱۷ درصدی محقق شود، هیچ وقت

برنامه هفتم توسعه خوابی شیرین برای کابوس اقتصادی ایران

فرانک نوروزی و اولدوز اقدم ارسی

لایحه برنامه هفتم با انبوهی از انتظارات و برنامه‌ریزی‌های نسبتاً رویاپردازانه، از سوی کارشناسان، انتقادات زیاد و در برخی مواقع بسیار اساسی به خود دیده است. باتوجه به بروز حاشیه‌های زیادی در خصوص لایحه برنامه هفتم توسعه، از جمله تأخیر دو ساله در ارائه آن به مجلس، در این گزارش سعی شده است به بررسی و تحلیل گزیده ماده‌های بخش اقتصادی به‌خصوص در حوزه صادرات غیر نفتی، سیستم بانکداری کشور، انرژی و... پرداخته شود.

همسایه از جمله عراق و ترکیه صورت گرفته است». همچنین در مورد انرژی برق باید به مشکلات صنعتگران در ماه‌های گرم سال و قطعی برق اشاره کرد که در سال‌های اخیر باعث متضرر شدن بخش صنعت شده و چاره‌اندیشی در این زمینه صورت نگرفته است. همچنین بخش خانگی نیز درگیر قطعی برق در تابستان است. آیا با این شرایط انتظار رشد ۸ درصدی در حوزه انرژی وجود دارد؟ پاسخ این سوال نیز در لایحه برنامه هفتم داده نشده است.

بر اساس بند ۳ ماده ۳ بخش اقتصادی این برنامه، به تجهیز منابع طی سال‌های ۱۴۰۶ تا ۱۴۰۲ تأکید ویژه‌ای شده است. تجهیز منابع به دو صورت امکان‌پذیر است: ۱- واردات ۲- تکنولوژی داخل کشور

در این رابطه باید گفت، واردات تجهیزات از خارج از کشور به دلیل مشکلات ارزی و گمرکی از راه قانونی بسیار دشوار است. از طرفی تجهیز منابع از طریق تکنولوژی داخل کشور نیز نیازمند نیروی انسانی ماهر است که متأسفانه در سال‌های اخیر شاهد خروج این دسته از نیروی انسانی از کشور هستیم، از سوی دیگر به دلیل ناپایداری شرایط اقتصادی فعلی کشور به دلیل تورم، سرمایه‌گذاری در کشور بسیار سخت و کم‌رنگ شده است.

با این تفاسیر یا باید مشکلات ورود و خروج ارز به کشور حل شود یا راهی برای حفظ و نگهداری و همچنین استفاده بهینه از سرمایه‌های انسانی اندیشیده شود. همان اصلی که روزنامه شرق، بارها بر آن تأکید کرده است: «باید برنامه‌ای بنویسیم که برای دولت قابلیت اجرایی شدن داشته باشد».

در نهایت باید تأکید کرد، هر برنامه‌ای نقاط قوت و ضعفی دارد. برنامه هفتم توسعه نیز از این قاعده مستثنی نیست. باین حال باتوجه به شرایط اقتصادی کشور، وجود تورم افسارگسیخته، سیستم بانکداری ناکارآمد، وجود بخش‌نامه‌های خلق الساعه، نبود ثبات در عرصه سیاسی و تصمیم‌گیری‌های کلان، عدم ارتباط و تعامل مناسب با سایر کشورها، شاید بهتر است اعتراف کنیم، برنامه هفتم توسعه خوابی شیرین برای کابوس اقتصادی ایران است.

طبق ماده ۲ فصل ۱ این برنامه، بایستی رشد ۲.۸ درصدی بهره‌وری عوامل کل تولید را در ۵ سال آینده داشته باشیم. با توجه به منفی بودن نرخ بهره‌وری در دو دهه‌ی گذشته، محقق شدن این هدف به رشد تک‌تک عوامل بهره‌وری بستگی دارد. برای مثال ایجاد زمینه‌ی پرورش نیروی کار ماهر و باکیفیت برای آینده‌ی اقتصاد کشور و سرمایه‌گذاری در این زمینه مورد توجه است. البته باتوجه به نرخ منفی سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر در کشور، اعمال سیاست‌های تشویقی برای سرمایه‌گذارها یک امر ضروری است، همچنین بر اساس موارد فوق باید به رشد اشتغال و صادرات غیر نفتی نیز توجه جدی شود. اما باید دید صادرات غیر نفتی با سیستم بانکی فعلی کشور محقق‌شدنی است یا خیر!

در ماده ۲ لایحه برنامه هفتم توسعه، با هدف‌گذاری رشد ۲۳ درصدی صادرات غیر نفتی روبرو هستیم. این مهم در شرایطی مطرح شده است که کشور و صادرکنندگان سال‌هاست با مشکلاتی همچون ورود و خروج ارز از طریق راه‌های قانونی به کشور مواجه هستند. همچنین مواردی مثل عدم اتصال سیستم بانکی کشور به سیستم بانکی بین‌المللی و پافشاری به عدم پیوستن به پیمان FATF این مشکلات را تشدید می‌کند. با این تفاسیر موجود، این سوال مطرح می‌شود که این رشد ۲۳ درصدی صادرات غیر نفتی چگونه محقق خواهد شد؟! روزنامه شرق در یادداشتی به این سوال چنین پاسخ می‌دهد که «باید احکام برنامه توسعه ضمانت اجرایی داشته باشند».

● تراژدی انرژی

در ماده (۲) توجهی به بخش انرژی‌های آب، برق و گاز نیز شده است.

خبرگزاری فارس طی گزارشی در این مورد چنین مطرح کرده است که «سودآوری دو میلیارد دلاری از واردات گاز از ترکمنستان محقق شده است. همچنین واردات ۱۰ میلیون متر مکعب گاز ترکمنستان از خرداد ماه امسال آغاز شده است. این خرید به قیمت پایین‌تر به‌منظور تأمین گاز استان‌های شمال و شمال‌شرقی و صادرات گاز ایران به قیمت بالاتر به کشورهای

تحلیل تورم در برنامه هفتم توسعه

هادی ناصری، زینب رضازاده

اقتصادی است. افزایش تولید، باعث می‌شود که نیاز به واردات کالاها کاهش یافته و در نتیجه میزان تورم کمتر شود. در این برنامه، توسعه صنایع داخلی و بهره‌وری بالا در تولید کالاها و خدمات، یکی از اولویت‌های اصلی است. علاوه بر این، در برنامه هفتم توسعه، توجه ویژه‌ای به بهبود نظام مالی و بانکی، می‌تواند منجر به کاهش تورم و استحکام اقتصادی شوند. اصلاحاتی مانند بهبود نظام مالی و پولی، افزایش شفافیت در عملکرد بانک‌ها و کاهش ریسک‌ها، در برنامه هفتم توسعه مورد توجه کارشناسان و مسئولان قرار گرفته است.

همچنین، دیگر راهبردهایی همچون کاهش بیکاری و افزایش شاخص‌های اجتماعی و فرهنگی نیز در برنامه هفتم توسعه ایران تعریف شده است. کاهش بیکاری و افزایش درآمد مردم، می‌تواند به کاهش تورم کمک کند و در نتیجه اقتصاد کشور را بهبود بخشد.

نرخ تورم

متوسط نرخ تورم در برنامه ششم توسعه ۸/۸ درصد بود و این هدف در برنامه هفتم به‌طور متوسط ۱۹/۷ درصد

برنامه هفتم توسعه ایران، یک برنامه جامع برای توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور است که تحت نظارت ستاد توسعه ملی ایران اجرا می‌شود. این برنامه برای دوره زمانی ۵ ساله (۱۴۰۳ تا ۱۴۰۸) طراحی شده است و در آن اهداف و راهبردهایی برای توسعه کشور در بخش‌های مختلف تعیین شده است. یکی از مسائل مهمی که در برنامه هفتم توسعه ایران مورد توجه قرار گرفته است، تورم است.

تورم یکی از مسائل اقتصادی مهم است که بر اقتصاد و زندگی روزمره مردم تأثیر می‌گذارد. افزایش قیمت‌ها و کاهش ارزش پول ملی، عوامل اصلی تورم هستند. در برنامه هفتم توسعه ایران، تلاش برای کنترل تورم و کاهش آن، یکی از اهداف مهم است.

برای تحقق این هدف، چندین راهبرد در برنامه هفتم تعریف شده است. یکی از این راهبردها، کنترل عرضه پول است. افزایش عرضه پول می‌تواند منجر به افزایش تورم شود. در برنامه هفتم توسعه، به کنترل عرضه پول و کنترل سیاست‌های پولی توجه ویژه‌ای شده است تا تورم در مرزهای قابل قبولی باقی بماند.

راهبرد دیگر برنامه هفتم توسعه، افزایش تولید و رشد

تعیین شده که قرار است در سال پایانی برنامه، یعنی سال ۱۴۰۶ به ۹/۵ درصد برسد. با توجه به نرخ‌های تورمی بالا در کشور طی سال‌های اخیر به نظر می‌رسد که اکنون رسیدن به تورم قبل از پنج سال اخیر به‌عنوان هدف تعیین شده است. نرخ تورم ۸/۸ درصد در سال ۱۳۹۶ در حالی تعیین شد که نرخ تورم سالانه در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ زیر ۱۰ درصد بود و نرخ تورم سال ۱۳۹۴ نیز حدود ۱۱ درصد بود. اما اکنون که کشور تورم بالای ۵۰ درصد را تجربه می‌کند، رسیدن به چنین نرخ، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و علمی و البته کنترل کسری بودجه است. در واقع مجلس، لایحه برنامه هفتم را به "طرح برنامه" تبدیل کرد که این تغییرات سبب ناترازی بودجه به‌میزان حدود ۲۰۰ هزار میلیارد ریال در طول اجرای برنامه هفتم توسعه خواهد شد.

در این بین نهادهای داخلی همچون مرکز پژوهش‌های مجلس و اندیشکده کسب‌وکار دانشگاه شریف، نرخ تورم سال ۱۴۰۲ را بین ۵۰ تا ۵۵ درصد می‌دانند و چشم‌اندازی برای کاهش آن نمی‌بینند. از طرفی تورم ۲ رقیمی بالایی در کشور وجود دارد و هدف این است که در پایان برنامه این عدد تک رقیمی شود.

باید این موضوع رفع ابهام شود که این رقم ۹.۵ درصد از کجا آمده است و باید دید از چه مدل اقتصادی استفاده شده که این رقم به‌دست آمده است. متأسفانه، در شرایطی قرار داریم که پیش‌بینی وضعیت اقتصادی طی شش ماه آینده برای اهل فن و فعالان اقتصادی غیر ممکن شده است، با این اوصاف چگونه می‌توان به اهداف این برنامه دست یافت؟

از جمله نقاط ضعف لایحه برنامه هفتم، عدم واقع‌گرایی بخش قابل توجهی از اهداف کمی و عدم ارتباط برخی اهداف با احکام هر بخش است. با توجه به تحلیل آسیب‌شناسی از علت کاهش چشمگیر در دستاوردهای برنامه ششم توسعه، ادامه این روند ممکن است باعث تبدیل کارکرد برنامه‌های توسعه از یکی از مهم‌ترین اجزای نظام تدبیر به یک الزام فنی و صرفاً یک وظیفه قانونی شود.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی تلاش کرده است تا تحلیل استراتژیک خود از محیط داخلی و بیرونی کشور را به‌منظور ایفای نقش مشورتی خود برای دستگاه‌های تصمیم‌گیر کشور، در راستای ایجاد یک فضای گفت‌وگویی جدید و تغییر مسیر سیاست‌گذاری کشور در برنامه‌های پیشرفت و توسعه، با استفاده از رویکرد جدیدی به‌نام «مأموریت‌گرایی چندبعدی»، در افق برنامه هفتم ارائه داده شود.

سیاست‌های مأموریت‌گرا می‌توانند به‌عنوان سیاست‌های عمومی و نظام‌مند تعریف شوند؛ یعنی سیاست‌هایی که برای دستیابی به اهداف مشخص از دانش یا فناوری پیشرفته برای رفع مشکلات بزرگ استفاده می‌کنند.

در پیشنهاد این مرکز برای برنامه هفتم پیشرفت و توسعه، محور اصلی برنامه به‌شکل «پیشرفت داخلی به همراه گسترش بین‌المللی اقتصادی (استقرار اقتصاد مقاوم) بیان شده است که برای دستیابی به آن، چهار هدف راهبردی اصلی شامل توسعه پایدار ارزش‌آفرین سرمایه‌گذاری، کاهش پایدار تورم، ارتقاء حاکمیت و توانمندسازی نهادهای دولتی و تقویت جامعه، باید به‌عنوان مجموعه‌ای از مأموریت‌های مشخص توسط نهاد برنامه‌ریزی کشور پیگیری شوند.

مقایسه اهداف کلیدی شاخص‌های کلان برنامه ششم و هفتم

مقایسه اهداف تعیین شده در برنامه هفتم توسعه با برنامه ششم توسعه ممکن است جالب توجه باشد. یک تفاوت کلیدی درباره تدوین برنامه‌های ششم و هفتم وجود دارد و آن این است که برنامه ششم در سال ۱۳۹۶، یعنی یک سال قبل از تحریم‌های سنگین غرب نوشته شد. به‌همین دلیل، این برنامه در شرایط عدم تحریم نوشته شده بود و دولت وقت، امید زیادی داشت که با رفع انزوای اقتصادی به اهداف خود برسد. اما برنامه هفتم توسعه در حالی نوشته شده است که ایران تحت تحریم‌های شدید بین‌المللی قرار گرفته است و بیش‌ازپیش بر انزوای اقتصادی آن افزوده شده است و شاخص‌های کلان اقتصادی در بدترین شرایط تاریخی خود قرار دارند. بنابراین، محوریت برنامه هفتم توسعه شامل رفع ناترازی‌های ناشی از تحریم‌ها است؛ ناترازی‌هایی که به‌دلیل سال‌ها تحریم به‌شدت افزوده شده‌اند. حتی در شرایط غیرتحریمی، اقتصاد ایران با معضل ناترازی‌ها و کسری بودجه روبه‌رو بود و تورم‌های بالا در چند دهه اخیر نشانه بارزی از این وضعیت بود. مقایسه اهداف تعیین شده در دو برنامه توسعه ششم و هفتم نشان می‌دهد که برخی از اهداف شاخص‌های کلان، باوجود تفاوت بسیار در پس‌زمینه‌های تدوین (شرایط غیرتحریمی برنامه ششم و شرایط تحریمی برنامه هفتم)، اما بسیار به‌هم نزدیک هستند.

تحلیل نظام بانکداری در برنامه هفتم توسعه

باید توجه داشت که نظام بانکی کشور، مجموعه‌ای به‌هم پیوسته از بانک مرکزی، بانک‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری خصوصی، در کنار بانک‌های خصوصی است که باوجود مالکیت خصوصی این قبیل بانک‌ها، تاکنون هیچ دولتی از مدیریت تام و تمام بر آن‌ها چشم‌پوشی نکرده است. پس در اعمال هر برنامه توسعه‌ای برای اصلاح نظام بانکی، باید پیوستگی بین اجزای متشکل نظام بانکی کشور رعایت شود. بدون تردید نایبستی در این زمینه تفاوتی بین بانک‌های خصوصی و دولتی باشد. بر این مبنا نمی‌توان بار مسئولیت‌ها و برنامه‌های اصلاح نظام

● ● ●
مقایسه اهداف
تعیین شده
در دو برنامه
توسعه ششم
و هفتم نشان
می‌دهد که
برخی از اهداف
شاخص‌های
کلان، باوجود
تفاوت
بسیار در
پس‌زمینه‌های
تدوین (شرایط
غیرتحریمی
برنامه ششم و
شرایط تحریمی
برنامه هفتم)،
اما بسیار به‌هم
نزدیک هستند.

مرکزی و درآمد حاصل از سود سهام توزیع شده و حق تقدم فروش رفته، نسبت به سهام مازاد موضوع ماده (۵) قانون اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی در طول سال‌های برنامه که به‌عنوان منابع افزایش سرمایه در بودجه‌های سنواری پیش‌بینی می‌شود، به‌صورت جمعی - خرجی صرف افزایش سرمایه بانک‌های دولتی به‌عنوان سهم دولت می‌شود.»

در مورد افزایش سرمایه بانک‌ها باید توجه داشت که افزایش سرمایه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری از طریق تجدید ارزیابی‌ها، فی‌نفسه تأثیر چندانی در افزایش جریان نقدینگی بانک‌ها ندارد و به‌عبارتی، نقدینگی جدیدی به بانک‌ها وارد نمی‌کند، بلکه فقط از نظر حسابداری، افزایش سرمایه بانک را به‌همراه دارد و ناترازی بانک‌ها را از نظر دفتری جبران می‌کند، اما در این تکلیف قانونی برای رفع ناترازی، افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی‌ها، نوعی امتیاز قانونی است که فقط به بانک‌های دولتی تعلق گرفته است.

همچنین نباید فراموش کرد که بخشی از ناترازی فعلی شبکه بانکی کشور، مولود تسهیلات تکلیفی است که هرساله در قانون بودجه و سایر قوانین به‌شبکه بانکی کشور تکلیف می‌شود. دولت که برای اجرای برنامه‌های مختلف خود از منابع بانکی بهره می‌برد، باید برای برگشت اصل و سود این تسهیلات نیز مسئولیت داشته باشد. بنابراین بهتر است در همین برنامه تصویب شود که دولت مکلف به تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات تکلیفی است. درهرحال، مشارکت بخش غیردولتی در افزایش سرمایه بانک‌های غیردولتی، مستلزم آن است که سرمایه‌گذاران بانک‌ها، سرمایه‌گذاری در این زمینه را سودآور تشخیص دهند؛ وگرنه درصورتی که این سرمایه‌گذاری سودآور نباشد، بخش خصوصی نیز از این افزایش سرمایه استقبال نخواهد کرد.

بانکی را برعهده بانک مرکزی نهاد و درعین حال، استقلال بانک مرکزی را در سیاست‌گذاری امور پولی و بانکی کشور نادیده گرفت.

در اشاره به ماده ۸ بند ب بخش دوم برنامه هفتم توسعه، درحالی‌که سیاست‌های ابلاغی بر کوچکتر شدن ساختار دولت تأکید دارد، تغییرات جدیدی در لایحه برنامه هفتم مبنی بر ایجاد ۱۵ دستگاه و نهاد دولتی جدید در نظر گرفته شده است.

به گفته رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اصفهان، ایجاد نهادهای دولتی جدید، نه‌تنها ناکارایی‌ها را رفع نمی‌کند، بلکه حتی می‌تواند سبب تشدید آن شود. فصل دوم برنامه هفتم توسعه به تشریح برنامه‌های اصلاح نظام بانکی پرداخته است. در مورد این برنامه‌ها نکات زیر جالب توجه است:

اصلاح ناترازی بانک‌ها

خلاصه این برنامه (اصلاح ناترازی بانک‌ها) این است که هیئت مدیره هر بانک غیردولتی و خصوصی مکلف است، حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون، برنامه راهبردی خود را برای افزایش سرمایه به بانک مرکزی ارائه کند. بانک مرکزی نیز بایستی حداکثر ظرف دو ماه، نظر خود را به بانک ذی‌ربط اعلام کرده و بانک براساس نظر بانک مرکزی، اقدامات اداری لازم را برای افزایش سرمایه انجام دهد؛ وگرنه بانک مرکزی مجاز خواهد بود سهام عرضه کند، اما در مورد بانک‌های دولتی، نه‌تنها چنین مقرراتی حاکم نیست، بلکه برای افزایش سرمایه به بانک‌های دولتی اجازه داده شده است که افزایش سرمایه را از محل تجدید ارزیابی‌های خود تأمین کنند. همچنین در بخشی دیگر از این برنامه در مورد نحوه افزایش سرمایه بانک‌های دولتی مقرر شده است: «بخشی از مالیات متعلق به بانک‌های دولتی و بانک مرکزی، سهم سود دولت از بانک‌های دولتی و بانک

نفرین منابع

رَبابه بَهلولی

کارشناس ارشد اقتصاد
دانشگاه تبریز

درآمد مالیاتی بیشتر در پی تسهیل ایجاد کسب و کارها بوده و از گسترش آن‌ها استقبال خواهند کرد. بنابراین، انواع وام‌های بانکی و راه‌های تأمین مالی را برای کسب و کارهای موجود و جدید راه‌اندازی کرده و شبکه بانکی را به ایجاد ابزارهای جدید تأمین مالی و تسهیل اخذ اعتبار تشویق خواهند کرد.

افزون بر آن، محدودیت‌ها و تعرفه‌های گمرکی را برای صادرات کالاها و واردات کالاهای واسطه‌ای و مواد اولیه و تجهیزات پایین می‌آورند تا قیمت تمام‌شده محصولات داخلی کاهش یافته و مزیت نسبی موجود حفظ شود. دور از ذهن نیست که در چنین جوامعی سیستم مالیاتی و گمرکی پیشرفته خواهد بود. افزون بر آن، برای مقررات‌گذاری و اداره جامعه، نیاز به مطالعات گسترده و استفاده از نخبگان به‌منظور به حداقل رساندن تبعات منفی حکمرانی بر زندگی اقتصادی و اجتماعی افراد در اولویت خواهد بود. این جامعه بر این اساس، نیازمند سیستم آموزشی نوین با محوریت قرار دادن پرورش استعدادها برای به‌کارگیری در جامعه خواهد بود. حال اگر این کشور منابع طبیعی در اختیار خود را که در حالت اول برای ایجاد مزیت رقابتی در اختیار کسب و کارها و شرکت‌ها گذاشته بود، به‌صورت خام به جهان عرضه کند، چه رخ خواهد داد؟

نفرین منابع یکی از مباحثی است که اقتصاد ایران با پیامدهای آن در طی چند دهه اخیر دست‌به‌گریبان بوده است. اما این‌که این نفرین چیست و چرا در ادبیات اقتصادی وارد شده به بحث مزیت رقابتی بازمی‌گردد. در جهان کنونی، هر کشوری برای بقا باید در زنجیره تأمین محصولات تولیدی جهان حضور داشته باشد و بخشی از آن را برعهده بگیرد. برای این کار، هر کشوری با توجه به استعداد منابع و نهاده‌های تولیدی، باید در تولید محصولاتی سرمایه‌گذاری کند که آن را در مقایسه با رقیب باکیفیت بهتر یا با قیمت تمام‌شده کمتر تولید می‌کند. یکی از راه‌های کاهش قیمت محصولات داخلی، پایین آوردن ارزش پول ملی است که مصادف با گران‌تر شدن ارزهای خارجی در کشور است. در این حالت، محصولات داخلی نسبت به مشابه خارجی خود ارزان‌تر شده و لذا محصولات داخلی در رقابت با محصولات مشابه خارجی مزیت کسب کرده و بازار را از آن خود خواهند کرد. این امر با افزایش صادرات و ورود سرمایه به کشور، منجر به تقویت اقتصاد داخلی می‌شود. این امر، سرمایه‌گذاری خارجی را در کشور تشویق کرده و ورود سرمایه منجر به رونق کسب و کار در کشور می‌شود.

دولت‌ها در چنین جوامعی تنها متکی به درآمدهای مالیاتی و گمرکی هستند. آن‌ها برای به دست آوردن

در این حالت، درآمد حاصل از فروش منابع خام جای درآمد مالیاتی و گمرکی را خواهد گرفت. این امر موجب می شود دولت دیگر به فکر حفظ مزیت نسبی حاصل از قیمت پایین محصولات تولیدی شرکتها نباشد، زیرا که به جای مالیات گرفتن از آنان، این مبلغ را با فروش منابع خام می تواند به راحتی به دست آورد. پس ارتباط میان دولت و کسب و کارها و در نهایت مردم قطع می شود، زیرا که نیازی به آنها ندارد. این موقعیت باعث می شود که دولت در اداره کشور و قانون گذاری و ارائه بخشنامه ها به وضعیت کسب و کارها توجهی نداشته باشد و اهمال و سهل انگاری در کارها توجیه شود. در چنین جوامعی، شما نمی توانید ثبات در قوانین و بخشنامه ها و رویه ها را ببینید. سردرگمی صاحبان کسب و کارها و مردم، پیچیدگی کارها، سخت بودن گرفتن وام و اعتبار برای افراد، اهمال کاری و رفتار ارباب- رعیتی با مردم از سمت کارگزاران دولتی از جمله مواردی است که در چنین جوامعی عادی است. در این حالت، کسب و کارهای خصوصی تضعیف شده و فرصت تأمین سرمایه را از دست خواهند داد.

زمانی ضربه ی مهلک تر به کسب و کارهای داخلی می خورد که با توجه به ورود ارز خارجی به داخل بدون توجه به صادرات محصولات نهایی شرکتها، به جهت ورود ارز حاصل از صادرات منابع، قیمت ارز خارجی در بازار کمتر از حد واقعی خود تعیین می شود. این امر باعث می شود قیمت محصولات تولیدی شرکت های داخلی گران تر از حالتی شود که ارز منابع وارد نمی شد. این موضوع مزیت قیمت پایین تر را از کسب و کارها می گیرد و آنها به تدریج بازارهای خارجی خود را از دست خواهند داد. در آخر، با تضعیف کسب و کارهای داخلی و با توجه به این که دولت منابع پولی بیشتری (به جهت دارا بودن ارز حاصل از فروش منابع خام) در اختیار دارد، کسب و کارها را صاحب شده و بخش دولتی را در اقتصاد وارد می کند. با توجه به اعتبار بالای دولت، اخذ وام از شبکه بانکی برای آنها سهل تر خواهد بود. این امر دولت را در اخذ اعتبار از شبکه بانکی، رقیب بخش خصوصی می کند. با سخت تر شدن فضای کسب و کار به جهت قانون گذار بودن بخش دولتی و با قوی تر شدن این بخش از منظر منابع پولی، بخش خصوصی در بخش بانکی رقابت را به بخش دولتی خواهد باخت و در نهایت، چاره ای جز واگذاری فعالیت و کسب و کار خود به دولت نخواهد داشت و این موضوع مترادف با بزرگتر شدن دولت در اقتصاد است.

در نهایت، دولت همه کاره این جامعه خواهد بود و با توجه به این که منابع مالی حاصل از فروش منابع طبیعی خام را در اختیار دارد، در صورت مواجهه با ضرر و زیان، آن را با این منابع جبران خواهد کرد. این امر موجب می شود مدیران و کارکنان دولت به ناکارایی عادت کرده و میزان کار مفید آنان کمتر باشد. در این جامعه، تصمیمات از بالا به پایین گرفته می شود.

نظر افراد و زندگی و معیشت آنان، وضعیت اقتصادی

تا زمانی که منابع خام برای فروش باشد و این منابع خریدار داشته باشد، شرایط تغییر نمی کند. اگر منابع خام تمام شود یا خریدار برای آن نباشد یا بر سر مقدار فروش محدودیت خارجی وضع شود، ناکارایی دولت نمود پیدا خواهد کرد و آنجاست که کمبودها منجر به بروز اعتراضات اقتصادی و اجتماعی می شود. در این مرحله است که تبعات نفرین منابع خود را به مردم و دولت به وضوح نشان می دهد.

و اجتماعی، رونق کسب و کارها و میزان عمل به قوانین و مقررات در چنین جامعه ای مهم نیست. در این اجتماع افرادی که به مراکز قدرت نزدیک تر هستند، بهره بالاتری از منابع پولی برده و فساد در آن نهادینه می شود. این جوامع معمولاً به کارایی قوانین و اثر آنها بر افراد و کسب و کارها اهمیتی نمی دهند. توجه و استخدام نخبگان و سرمایه گذاری در پرورش آنها در اولویت نیست، لذا در این جوامع همه چیز رو به افول می رود و تنها دولت است که بزرگتر و بزرگتر می شود. همه موارد بیان شده تاکنون، همان نفرین منابع است که در ابتدای بحث بیان شد.

حال این امر تا کجا ادامه می یابد؟

همانطور که احتمالاً حدس می زنید تا زمانی که منابع خام برای فروش باشد و این منابع خریدار داشته باشد. اگر منابع خام تمام شود یا خریدار برای آن نباشد یا بر سر مقدار فروش محدودیت خارجی وضع شود، ناکارایی دولت نمود پیدا خواهد کرد و آنجاست که کمبودها منجر به بروز اعتراضات اقتصادی و اجتماعی می شود. در این مرحله است که تبعات نفرین منابع خود را به مردم و دولت به وضوح نشان می دهد.

حال راهکار برون رفت از این مهلکه چیست؟

یکی از راهکارها در اول بحث شد، این که منابع خام برای تولید به بنگاه ها عرضه شود. این موضوع کمی پیچیده است و قیمت گذاری منابع و این که مالکیت این منابع با کیست، سؤالاتی است که پاسخ آن در جوامعی همچون آمریکا با اعمال مالکیت خصوصی بر منابع پاسخ داده شده است. در این کشور، هر کس هر منبع طبیعی ای را کشف کند، مالکیت آن را نیز در اختیار خواهد داشت.

راهکار دوم ایجاد صندوق ارزی برای دریافت منابع ارزی حاصل از صادرات منابع خام است. این صندوق برای اولین بار در نروژ ایجاد شد. کارکرد این صندوق بدین گونه است که منابع ارزی حاصل از فروش مواد خام به طور کامل به این صندوق واریز می شود. متولیان این صندوق موظفند منابع مالی آن را صرف سرمایه گذاری در کسب و کارهای خارجی کنند و سود حاصل از این سرمایه گذاری ها نیز صرف سرمایه گذاری بیشتر در کشورهای خارجی می شود. در این حالت، این کشور به جهت سرمایه گذاری های درست در تنگناهای بین المللی دارای اهرم های ارزشمند جهت ارائه بوده و فشارهای بین المللی برای این کشور کاهش می یابد. افزون بر آن، کسری بودجه در چنین جوامعی با وارد کردن سود سرمایه گذاری این صندوق قابل جبران خواهد بود. علاوه بر این، با توجه به این سرمایه گذاری ها، کشورهای مقصد سرمایه گذاری صندوق به دنبال سرمایه گذاری متقابل به دلیل وجود منابع طبیعی ارزان خواهند بود. این موضوع، امنیت سرمایه گذاری هر دو طرف را تضمین خواهد کرد. همان اتفاقی که برای عربستان پس از چند دهه گذشتن از تأسیس صندوق توسعه ارزی رخ داده است.

نقدی بر برنامه هفتم توسعه از منظر تجارت بین الملل

نگاه خالی از شناخت واقعیت‌های روز تجارت جهانی

علی زارع رجبی
دانشجوی کارشناسی ارشد
حقوق تجارت بین الملل

مخرب‌تری بر شرایط تجارت کشور می‌گذارد. نگاه محدود به تجارت با برخی همسایگان که عمدتاً خواهان کیفیت‌های به‌روز جهانی نیستند، صنعت ما را بدعادت می‌سازد و نگاه محدود به آسیای غربی و آفریقا، هیچ‌گاه در کنار رقبای استعمارگری همچون چین و رقبای منطقه‌ای از قبیل برزیل در آمریکای جنوبی و روسیه در اوراسیا، اثرگذاری موفقی نخواهد داشت، چراکه ما در مورد حدود ۱۶۰ موافقت‌نامه ترجیحی که از پیش شرط‌های تجارت آزاد است، در سال‌های متمادی که با ۶۰ کشور جهان منعقد کرده‌ایم، هیچ اثری از تجارت آزاد، نه در متن موافقت‌نامه‌ها و نه در بطن سیاست‌گذاری‌ها نمی‌بینیم که نویددهنده موفقیت ما در عرصه‌های ذکر شده باشد.

تورم افسار گسیخته، تحریم‌ها و چالش‌های داخلی، نه‌تنها دولت و قانون‌گذار را بلکه جامعه را دچار محدودیت در درک واقعیت‌های روز تجارت کرده و همچنین شعاع دید ما را چنان محدود کرده که راهکاری جز تولید کالا حتی به قیمت عدم توجه به مزیت‌ها و استانداردها و صیانت از منابع و صادرات آن به هر نحوی حتی بدون نظرسنجی بازارهای بین‌المللی نمی‌بینیم. حتی در فصل اول لایحه آمده است که وزارت صمت در جهت تقویت، حمایت و آموزش شرکت‌های خرد و متوسط تسهیلگر صادرات بکوشد. گویی جو انگیزشی، با جیب خالی تاجر صادرکننده به مشام قانون‌گذاران هم رسیده و آن‌ها را مجذوب خود کرده است. درحالی‌که امروز کشورهای توسعه‌یافته بیشتر نرم‌افزار تولید می‌کنند و ارزش محصولات نرم و معنوی آن‌ها سر به افلاک می‌کشد و کشورهای درحال توسعه

هر نقد و بررسی جامعی باید دربرگیرنده همه جوانب مربوط به موضوع باشد. در خصوص نقد یک قانون، آن‌هم نقد قانونی در قامت برنامه توسعه، بایستی علاوه بر تشخیص و احصاء نیت قانون‌گذار، امکانات و واقعیات و تجربه‌های گذشته یا دیگران را هم مدنظر قرار داد. لازمه نقد از منظر تجارت بین‌الملل، شناخت و تعریفی جامع از شرایط است. امروزه تجارت بین‌الملل به‌هیچ‌عنوان دیگر در قالب سنتی و قدیمی که صرفاً اشاره به خریدوفروش یا به تعبیری صادرات و واردات کالا داشت، محدود نمی‌شود، چراکه جنبه‌های بسیاری به این عرصه اضافه شده است و همچنان روش‌ها و متدهای فنی، حقوقی و تجاری، مدام به‌روز و افزون می‌شود.

در عصری که ملت‌ها سرمست گردش سرمایه در سراسر جهان تحت لوای سرمایه‌گذاری هستند و سود سرشاری از حوزه مالکیت فکری نصیب خود می‌سازند، در قانون برنامه توسعه پنج ساله‌ای که به‌عنوان سند راهبرد توسعه کشور مطرح است، حتی کلمه‌ای هم مربوط به این عناوین دیده نمی‌شود. قانون‌گذار در سایه عدم توجه به امکانات و شرایط موجود و التفات نداشتن به واقعیات روز، ما را دچار آرزواندیشی کرده که یکی از نمودهای آن، در لایحه پیش‌نویس برنامه توسعه هویدا است. البته تحریم‌های آمریکایی و بین‌المللی هم سهم زیادی در ایجاد این شرایط سخت اقتصادی داشته‌اند، ولی همچنان عملکرد و نگاه خالی از شناخت واقعیت‌های روز تجارت جهانی و چشم‌انداز محدود که خود مجدداً باعث محدودیت‌های ثانوی می‌شود، اثر

به هر قیمتی تولید می کنند و صادر می کنند تا بتوانند از کشورهای توسعه یافته تکنولوژی یا حداقل لایسنس تولید خریداری کنند. مالکیت فکری و حمایت های حقوقی و حاکمیتی برای کشورهای در حال توسعه برای دستیابی به توسعه پایدار همه جانبه یک امر ضروری زیربنایی در سطح ملی و بین المللی شناخته شده است.

جذب سرمایه مستقیم خارجی برای کشورهای در حال توسعه به اندازه ای مهم است که هندی که همواره تا دهه های اخیر پیرو اندیشه پسالستعماری و بدینی نسبت به سرمایه گذاری و تجارت آزاد بوده تا ۱۷ اکتبر سال ۲۰۲۳ توانسته با ۱۴ میلیارد دلار جذب سرمایه از چین پیشی بگیرد. حمایت ها از نظام مالکیت فکری و حقوق مخترعان همچون تسهیل ثبت در عرصه ملی کافی نیست ولی ما به دلیل عدم عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی (WTO) از حمایت و ثبت بین المللی محروم هستیم.

حمایت از حقوق مالکیت فکری باعث افزایش و رشد تکنولوژی، نوآوری و انتشار فناوری می شود. این امر باعث رقابتی شدن بازار داخل و توان رقابت در بازارهای بین المللی می شود که مقصود لایحه برنامه هفتم توسعه نیز هست.

ایجاد یک صنعت پیشرفته با راهکارهای علمی و اصولی امکان پذیر است و هدف نهایی تجاری سازی است که با عدم توجه به راهکارهای اصولی و صرفاً با شعار دانش بنیان نمی توان یک صنعت پیشرفته مهیا کرد که محصولات با ارزش افزوده بیشتر و فناوری بالا تولید و صادر می کند. عدم توجه به مباحث انتقال فناوری، جذب سرمایه گذار و نگاه محدود به تجارت جهانی بسیار کار را بیهوده می سازد.

کم توجهی قانون برنامه هفتم توسعه به مقوله ی تجارت بین الملل از همان فصل اول، (فصل رشد اقتصادی) هویدا است. چرا که نگاه محدود قانون گذار را مجاب نموده که صرفاً به امر صادرات توجه کند. همچنین اشاره کوتاه فصل ۱۳ به اقتصاد دیجیتال نشان می دهد که به هیچ عنوان قانون گذار ما معرفت کامل به امر تجارت الکترونیک و دیجیتال ندارد. سهم تجارت الکترونیک ما از کل حجم اقتصاد کشور ۴ درصد است و این در حالی که تجارت الکترونیک در تجارت بین الملل یک اصل اساسی است و مقوله رمز ارزها و اقتصاد دارایی های دیجیتال بسیار می تواند کمک حال تجار بخش خصوصی به ویژه در شرایط تحریمی باشد. این در حالی است که در کشور همسایه ما ترکیه این عدد ۲۰ درصد را نشان می دهد.

با وجود بی توجهی عجیب به تجارت بین الملل در این سند، نکات و مواردی هم وجود دارد که از منظر تجارت بین الملل شایان توجه است. مانند فصل ۱۲ (ترانزیت و اقتصاد دریا محور) که توجه بدان بسیار ضروری بوده و سند هدف های بسیار خوبی را نشانه گرفته از جمله در جهت تسریع و تجهیز صنعت لجستیک کشور به دانش و

تکنولوژی های نوین را می توان اشاره کرد. مثلاً ماده ۵۹ یا ماده ۵۸ مشوق ها و حمایت ها یا ماده ۶۰ اقتصاد دریا محور و علاوه به این موارد فصل ۲۳ و ۲۱ نکات لازم و ضروری را عنوان کرده اند.

ماده ۱۰۰ (دیپلماسی اقتصادی) فصل ۲۱ شامل ۷ بند است. با وجود این که محدودیت و اولویت بندی نامناسبی اتخاذ کرده ولی به ضروریات بسیاری اشاره و هدف گذاری کرده است. همچون بند ب در خصوص انعقاد و تعمیق موافقت نامه های تجاری ترجیحی و آزاد که نشان از توجه به ناکارآمدی های قبلی در این خصوص دارد.

بند پ (سازوکارهای دوجانبه بین اتاق های بازرگانی کشورهای هدف تجاری به منظور رسمیت بخشی به مراکز دآوری و میانجی گری تجارت بین الملل مرضی الطرفین با همکاری معاونت حقوقی رئیس جمهور و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران فراهم نماید).

البته باید اذعان داشت که بدون تصحیح و ترمیم قوانین در خصوص دآوری، این سیاست گذاری ناموفق خواهد بود. ما در قوانین در خصوص دآوری و میانجی گری با وجود الگو برداری از قوانین نمونه، کاستی ها و موارد مبهم و ناکارآمد در قوانین خود داریم. این یک بحث حقوقی است که خارج از اختیارات وزارت امور خارجه است. در ادامه، بند (ت) به نظر می رسد تعارضاتی با سیاست های مطرح در بازار سرمایه دارد. ولی بندهای ث و ح بسیار لازم و ضروری هستند.

جالب است کشور در شرایط فعلی که در فصل ۲۳ شعار کوچک سازی دولت را می دهد در بند (ج) اعطای کمک های توسعه ای به کشورهای دیگر را هدف گذاری و طرح می کند.

البته در این سند از منظر تجارت بین الملل انتظار می رفت که در خصوص تعهدات ارزی صادرات غیر نفتی بخش خصوصی، در مورد حداقل افزایش مدت فرصت بازگشت ارز حاصل اقدام می شد که به جبران کاهش ۶۰ درصد صادرات ایران در سال ۱۴۰۱ شود.

در فصل آخر (فصل ۲۴) فصل تحول قضایی و حقوقی جا داشت ایجاد امکان دسترسی برخط و آنی در وضعیت حقوقی و اقتصادی شرکت ها به صورت شفاف برای همگان پیش بینی می شد.

در امر تجارت بین المللی چه در صادرات و واردات و چه در مشارکت ها و پیمانکاری ها و سرمایه گذاری خارجی مهم است.

در کل وضعیت عمومی ایران در عرصه تجارت جهانی بسیار نامطلوب است.

کشور عزیز ما ایران همچنان استوار ایستاده، این ایستادگی بیشتر مدیون ثروت های عالی این سرزمین است نه شتاب و جهش در اقتصاد و تجارت بین الملل. نیک است که قدر دان این ثروت ها باشیم و از فرصت ها و امکانات موجود نهایت استفاده مطلوب را داشته باشیم و نسل آینده را هم بی نصیب نگذاریم.

دریچه‌ای به جهان

|

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز - مهر، آبان، آذر ۱۴۰۲

امور بین الملل اتاق بازرگانی تبریز

آذربایجان

اطلاعات عمومی کشور آذربایجان در سال ۲۰۲۲

مساحت	۸۶۶۰۰ کیلومتر مربع	۱۱۲ امین کشور دنیا (دارای مساحتی کمی بیش از مجموع مساحت استان‌های آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی)
جمعیت	۱۰ میلیون و ۱۷۵ هزار نفر	رتبه ۹۱
پایتخت	باکو	با جمعیت ۲ میلیون و ۶۱۰ هزار نفر (با حومه ۲ میلیون و ۶۷۵ هزار نفر)
موقعیت جغرافیایی و همسایگان	کشوری واقع در قفقاز جنوبی که از جنوب با ایران، از غرب با ارمنستان و ترکیه، و از شمال با گرجستان و روسیه مرز زمینی دارد. همچنین این کشور دارای مرز آبی با کشورهای ترکمنستان و قزاقستان در دریای خزر است.	
شهرهای مهم	گنجه، سومقائیت، نخجوان، شوشا، خانکندی	
واحد پول	مانات آذربایجان (۱ دلار آمریکا = ۱/۷۰ مانات)	
زبان رسمی	ترکی آذربایجانی	
مذهب	اکثریت مسلمان شیعه (۹۷ درصد)، مسیحی (۳ درصد)	
نوع حکومت	جمهوری نیمه ریاستی	
تولید ناخالص داخلی	۷۸/۷ میلیارد دلار	رتبه ۷۳
رشد تولید ناخالص داخلی	۴/۶ درصد	رتبه ۷۸
درآمد سرانه	۷۷۳۷ دلار	
نرخ تورم	۱۳/۹ درصد	
نرخ بیکاری	۵/۵ درصد	

اطلاعات عمومی کشور آذربایجان در سال ۲۰۲۲	
وضعیت روابط دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران با جمهوری آذربایجان	روابط دیپلماتیک میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان برقرار است و دو کشور دارای سفارتخانه در پایتخت یکدیگر هستند. البته سفارت جمهوری آذربایجان در تهران به دلایلی فعلاً بسته است. همچنین جمهوری اسلامی ایران دارای سرکنسولگری در شهر نخجوان و جمهوری آذربایجان دارای سرکنسولگری در شهر تبریز نیز هست.
وضعیت بخش اقتصادی نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در جمهوری آذربایجان	هم‌اکنون سفارت جمهوری اسلامی ایران در باکو دارای رایزن اقتصادی است ولی رایزن بازرگانی مستقر ندارد. همچنین سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در نخجوان نیز دارای رایزن اقتصادی است.
وضعیت اتاق مشترک ایران-جمهوری آذربایجان	اتاق مشترک بازرگانی ایران و آذربایجان فعال بوده و در شهر تهران مستقر است.

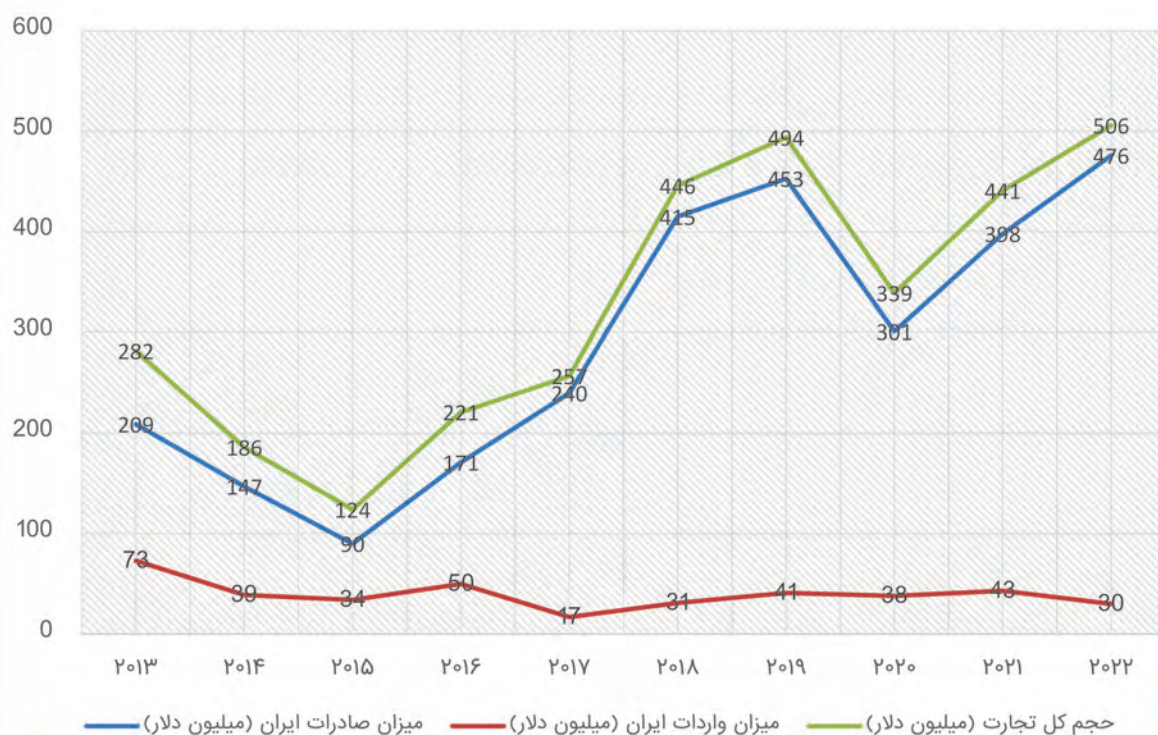

شاخص‌های مربوط به تجارت با آذربایجان در سال ۲۰۲۲	
بزرگترین صادرکنندگان کالا به آذربایجان	فدراسیون روسیه
	ترکیه
	چین
	آلمان
	ترکمنستان
	قزاقستان
	آمریکا
	ایران
بزرگترین واردکنندگان کالا از آذربایجان	ایتالیا
	ژاپن
	ایتالیا
	ترکیه
	اسرائیل
	هند
	یونان
	اسپانیا
بزرگترین شریک تجاری آذربایجان	فدراسیون روسیه
	کرواسی
	جمهوری چک
	بریتانیا
ایران	

میزان تجارت جمهوری آذربایجان با ایران طی ۱۰ سال اخیر

سال	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
میزان صادرات ایران (میلیون دلار)	۲۰۹	۱۴۷	۹۰	۱۷۱	۲۴۰	۴۱۵	۴۵۳	۳۰۱	۳۹۸	۴۷۶
میزان واردات ایران (میلیون دلار)	۷۳	۳۹	۳۴	۵۰	۱۷	۳۱	۴۱	۳۸	۴۳	۳۰
حجم کل تجارت (میلیون دلار)	۲۸۲	۱۸۶	۱۲۴	۲۲۱	۲۵۷	۴۴۶	۴۹۴	۳۳۹	۴۴۱	۵۰۶

خلاصه تجارت ایران-آذربایجان

موضوع بررسی	مقدار	میزان تغییرات نسبت به سال ۲۰۲۱
مجموع کل واردات ایران از آذربایجان	۳۰ میلیون دلار	۳۰- درصد
مجموع کل صادرات ایران به آذربایجان	۴۷۶ میلیون دلار	۲۰+ درصد
مجموع کل تجارت ایران با آذربایجان	۵۰۶ میلیون دلار	۱۵+ درصد
موضوع بررسی در سال ۲۰۲۲	مقدار	سهم ایران از این تجارت در سال ۲۰۲۲
حجم کل تجارت آذربایجان با جهان	۵۳ میلیارد دلار	۱ درصد
میزان کل واردات آذربایجان از کل جهان	۱۴/۵ میلیارد دلار	۳/۳ درصد

مهمترین اقلام وارداتی ایران از آذربایجان در سال ۲۰۲۲

۱	پنبه حلاجی نشده	۸ میلیون و ۶۱۷ هزار دلار	۷	تخته	۱ میلیون دلار
۲	گاز طبیعی	۶ میلیون و ۵۸۹ هزار دلار	۸	پلی پروپیلن	۵۸۰ هزار دلار
۳	نیروی برق	۵ میلیون و ۴۷۳ هزار دلار	۹	پنبه ابریشم و ابریشم خام	۵۲۸ هزار دلار
۴	کنجاله و سایر آخال های جامد	۱ میلیون و ۲۹۲ هزار دلار	۱۰	گرافیت مصنوعی	۴۴۸ هزار دلار
۵	لوله های فولادی	۱ میلیون و ۱۷۶ هزار دلار	۱۱	پارچه	۳۷۰ هزار دلار
۶	اجزا و قطعات ماشین آلات صنعتی	۱ میلیون دلار			

مهمترین اقلام صادراتی ایران به آذربایجان در سال ۲۰۲۲

۱	محصولات فولادی شامل میلگرد، تیر آهن، نبشی و ...	۷۰ میلیون دلار	۱۹	کفش	۶ میلیون دلار
۲	پلی اتیلن	۴۶ میلیون دلار	۲۰	ظروف آشپزخانه شیشه ای	۵ میلیون دلار
۳	آلومینیوم به صورت کار نشده	۲۸ میلیون دلار	۲۱	سوهان، گز، پشمک	۵ میلیون دلار
۴	کره	۲۷ میلیون دلار	۲۲	نخ و الیاف مصنوعی	۵ میلیون دلار
۵	کاشی و سرامیک	۲۶ میلیون دلار	۲۳	ظروف آشپزخانه پلاستیکی و ملامین	۴ میلیون دلار
۶	پلی کلرو وینیل	۱۳ میلیون دلار	۲۴	فلفل فرنگی	۴ میلیون دلار
۷	ورق های پلی اتیلن، پلی استایرن، پلی پروپیلن	۱۲ میلیون دلار	۲۵	بادمجان	۴ میلیون دلار
۸	سیب زمینی	۱۰ میلیون دلار	۲۶	کرنبات ها	۴ میلیون دلار
۹	انواع سنگ	۱۰ میلیون دلار	۲۷	چینی آلات بهداشتی	۴ میلیون دلار
۱۰	شیشه فلوت	۸ میلیون دلار	۲۸	قطعات خودرو	۴ میلیون دلار
۱۱	شونده ها	۸ میلیون دلار	۲۹	تخته	۴ میلیون دلار
۱۲	پرتقال	۸ میلیون دلار	۳۰	پنیر	۳ میلیون دلار
۱۳	کیسه پلاستیکی	۸ میلیون دلار	۳۱	میوه خشک	۳ میلیون دلار
۱۴	پارچه	۷ میلیون دلار	۳۲	کیوی	۳ میلیون دلار
۱۵	ماهی	۷ میلیون دلار	۳۳	مفتول آلومینیومی	۳ میلیون دلار
۱۶	بیسکوئیت، ویفر، وافل	۷ میلیون دلار	۳۴	رنگ و رزین	۳ میلیون دلار
۱۷	شیر و خامه شیر	۶ میلیون دلار	۳۵	گاز طبیعی	۳ میلیون دلار
۱۸	خرما	۶ میلیون دلار	۳۶	مواد شیمیایی	۳ میلیون دلار

معرفی کتاب

|

برنامه‌ریزی و توسعه در ایران

نویسنده: جورج بی. بالدوین

مترجم: میکائیل عظیمی

ناشر: علم

توسعه اقتصادی

(با رویکرد جنگ و توسعه‌نیافتگی در کشورهای اسلامی)

نویسنده: احمد قربانی

ناشر: کتابراه

برنامه‌ریزی توسعه

نویسندگان: مرجان فقیه نصیری، شمس‌الدین

حسینی، افسانه شفیعی، بهاره عربانی، احمد

تشکینی

ناشر: انتشارات شرکت چاپ و نشر بازگانی

توسعه پایدار و سیاست‌های نئولیبرالی

نویسنده: علی طاهری

ناشر: انتشارات رواق اندیشه

جایگاه بنگاه‌های کوچک و متوسط در توسعه اقتصادی ایران

نویسنده: عبدالله رحیم لوی بنیس

ناشر: انتشارات شرکت چاپ و نشر بازگانی

اقتصاد ایران در تنگنای توسعه

نویسندگان: حمید زمان‌زاده،

محمدصادق الحسینی

ناشر: نشر مرکز

برنامه‌ریزی در ایران

بر اساس تجارب گروه مشاوره دانشگاه هاروارد در ایران

نویسنده: تاس اچ مک‌لئود

مترجم: علی اعظم محمدبیگی

National Planning in Iran Thos H. McLeod

تقی قیصری

کتاب «برنامه‌ریزی در ایران» از یک سو چالش‌های یک گروه آکادمیک در تراز جهانی را بیان می‌کند که از جهانی با بنیان‌های دموکراسی، به جهانی از لحاظ تاریخی و اجتماعی و لایه‌های قدرت، به شدت پیچیده، و همچنان تحت حاکمیت استبداد مطلقه اداره می‌شد، پرتاب شده بود. از سوی دیگر، با مراجعه به مصاحبه‌های تاریخی کارشناسان ارشد اقتصادی و رؤسای سابق سازمان برنامه، ابوالحسن ابتهاج تا خداداد فرمان‌فرمایان و عبدالمجید مجیدی، و علینقی عالیخانی می‌توان به‌صراحت دریافت که «منویات ملوکانه» به محوریت «کوتوله‌های سیاسی» به تعبیر ابتهاج، همه‌ی تلاش‌های فکری مدیران و کارشناسان سازمان برنامه را به کناری می‌نهاد و هرآن‌چه را که منافع محافل پشت‌صحنه‌ی قوای سه‌گانه‌ی ظاهراً مستقل رقم می‌زد در ارکان حاکمیت جاری می‌شد. علاقه‌مندان به حقایقی که «بنیان‌های فروپاشی برنامه‌ریزی کلان» را در این کشور تحکیم کردند، می‌توانند به آرشبو «طرح تاریخ شفاهی هاروارد» مراجعه کنند و مصاحبه‌های افراد ذکر شده را از زبان خودشان بشنوند. در نمودار مشخص است که روایت ثابت ماندن قیمت خودکار بیک در دوره‌ی نخست‌وزیر هویدا افسانه‌ای بیش نبوده و در آستانه‌ی سقوط رژیم پهلوی، تورم لجام‌گسیخته‌ی سال‌های پیش به ۲۷ درصد رسیده بود. رقمی که با داستان‌سرایی‌های بعضی رسانه‌های زرد در باره‌ی وضعیت تثبیت شده‌ی تورم و برنامه‌ریزی کلان و اقتصاد پیش از انقلاب سنخیتی ندارد.

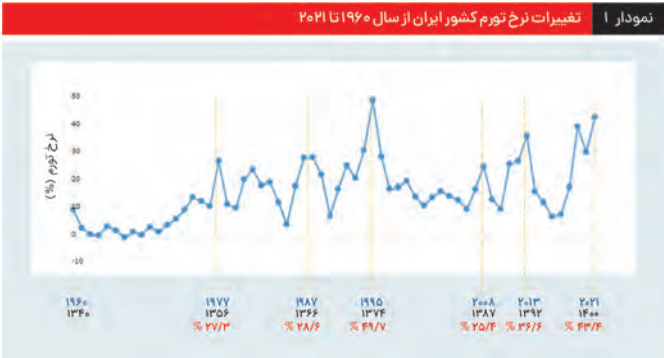
عبدالمجید مجیدی یکی از رؤسای باسواد و کاردان سازمان برنامه‌ی دوره‌ی پهلوی ریشه‌های تزلزل اقتصادی و اجتماعی جامعه را چنین بیان می‌کند:

«گرفتاری ما این بود که نهادهای مملکت درست کار نمی‌کرد- بنیادها، حکومت مشروطه، درست کار نمی‌کرد یعنی مجلس یک مجلس واقعی که طبق قانون اساسی عمل نکند نبود. دادگستری مان یک دادگستری‌ای

یکی از دستاوردهای انقلاب مشروطه، در جهت مدرنیزه کردن جامعه، تبدیل بنیان تصمیم‌های استراتژیک از «منویات ملوکانه» به «عقل جمعی» و «دانش جمعی» بود. در این فاصله‌ی زمانی تلاش‌های اغلب نیروهای ملی و کاردان برای بازگرداندن دستاوردهای مشروطه که با تحکیم‌های ملوکانه‌ی آن دوره در حال بازگشت به دوره‌ی پیش از مشروطه بود، عقیم ماند. به‌جز دوره‌های زمانی محدودی، رفته‌رفته، روشن‌اندیشان به تبعید و انزوا رانده شدند و چالپوسان و بله‌قربان‌گوها اهرم‌های واقعی قدرت را در پشت صحنه (و حتی گاهی روی صحنه) به دست گرفتند. برنامه‌ریزی واقعی توسعه با منافع هیچ‌یک از آنان سازگار نبود، زیرا وجود سازمان برنامه‌ی واقعی به معنی کنترل و حساب‌رسی بودجه‌های جذب شده بود.

در فاصله‌ی بیش از ۴۰ سال از پیروزی انقلاب مشروطه، اولین برنامه‌ی عمرانی ۷ ساله‌ی کشور تدوین شد. دومین برنامه‌ی عمرانی نیز برای بازه ۱۳۳۴ تا ۱۳۴۰ تدوین و تصویب شد. این دو دوره، به‌دلیل کم‌تجربه بودن در امر برنامه‌ریزی کلان، و اعمال نظرهای غیرکارشناسی، از نظر ساختار و ارکان محتوایی چندان پخته و منسجم نبود. از سوی دیگر سیطره‌ی «منویات ملوکانه» با شدت تمام و با قالبی دیگر بر همه‌ی ارکان حاکمیت از سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان تا لایه‌های اجرایی پابرجا بود. در اواخر برنامه‌ی دوم عمرانی، تصمیم گرفته می‌شود از تجربه‌های یک تیم دانشگاهی آمریکایی به سرپرستی تامس مک‌لئود برای تدوین برنامه‌ی سوم استفاده شود. در آن زمان مک‌لئود تجربه‌های متعددی در حوزه‌های مختلف برنامه‌ریزی کلان در آمریکا داشت، در رشته‌ی اقتصاد با درجه‌ی پی‌اچ‌دی از دانشگاه هاروارد فارغ‌التحصیل شده بود و رئیس دانشکده‌ی اقتصاد دانشگاه ساسکاچوان بود. تجارب و مدارج دانشگاهی مک‌لئود را می‌توانید در این لینک بخوانید:

https://esask.uregina.ca/entry/mcleod_thomas_h_1918-.htm

استراتژیست‌های هارواردی در گزارش خود آورده بودند که: «در برخوردی فکری در ایران آنچه راه حل مسئله به نظر می‌رسد معمولاً راه حل نیست، بلکه نوعی سازش ناپایدار است که با متقاعد شدن یا تغییر نگرش فرد چندان سروکار ندارد. در این شرایط، چون افراد با یکدیگر برخورد شخصی می‌کنند نه عقیدتی، برخوردها معمولاً با صف‌آرایی و یارگیری علیه همدیگر حل می‌شود، نه با برهان و استدلال. در این صف‌آرایی، پیش‌قراولان افکار به پایگاه تجمع گروه‌های رقیب بدل می‌شوند. این گروه‌ها وجه مشترک خود را در عنصری می‌جویند که بسیار دور از ملاحظات خاص برخورد فکری مورد نظر است. از سوی دیگر، پرده‌ای از «تعارف» و «نزاکت خاص ایرانی» آنچنان ارتباطات جامعه با این گروه را پوشانده بود که ارزیابی ماهیت واقعی نگرش‌های فوق تقریباً ناممکن می‌نمود...» چون در نظر آنان «در ایران اشخاصی چون ابوالحسن ابتهاج و حسن ارسنجانی بسیار کم بودند که نظرانشان را با خشونت تمام و بی‌پرده بگویند.» [۳]

در حال حاضر چاپ ترجمه‌ی کتاب «برنامه‌ریزی در ایران» تمام‌شده و علاقه‌مندان می‌توانند آن را از کتابخانه‌های مراکز دانشگاهی تهیه کنند. متن بی‌دی‌اف اصل کتاب را به زبان انگلیسی می‌توانید از طریق مکاتبه به نشانی ایمیل نگارنده دریافت کنید.

منابع

1. <https://www.macrotrends.net/countries/IRN/iran/inflation-rate-cpi>
2. <https://www.macrotrends.net/countries/MYS/malaysia/inflation-rate-cpi>
3. <http://tarikhirani.ir/fa/news/7115/>

۴. خاطرات عبدالمجید مجیدی؛ عبدالمجید مجیدی؛ انتشارات گام نو؛

چاپ چهارم؛ ۱۳۹۸

۵. خاطرات ابوالحسن ابتهاج؛ به‌کوشش علیرضا عروزی؛ انتشارات

ماهریس؛ چاپ هفتم؛ ۱۴۰۱

که آن‌طور که - به اصطلاح قانون اساسی - مستقلاً و با قدرت عمل بکند نبود. دولت‌مان که قوه مجریه بود آن‌طوری که باید و شاید، قدرت اجرایی نداشت.» (خاطرات عبدالمجید مجیدی، ص ۱۷۵)

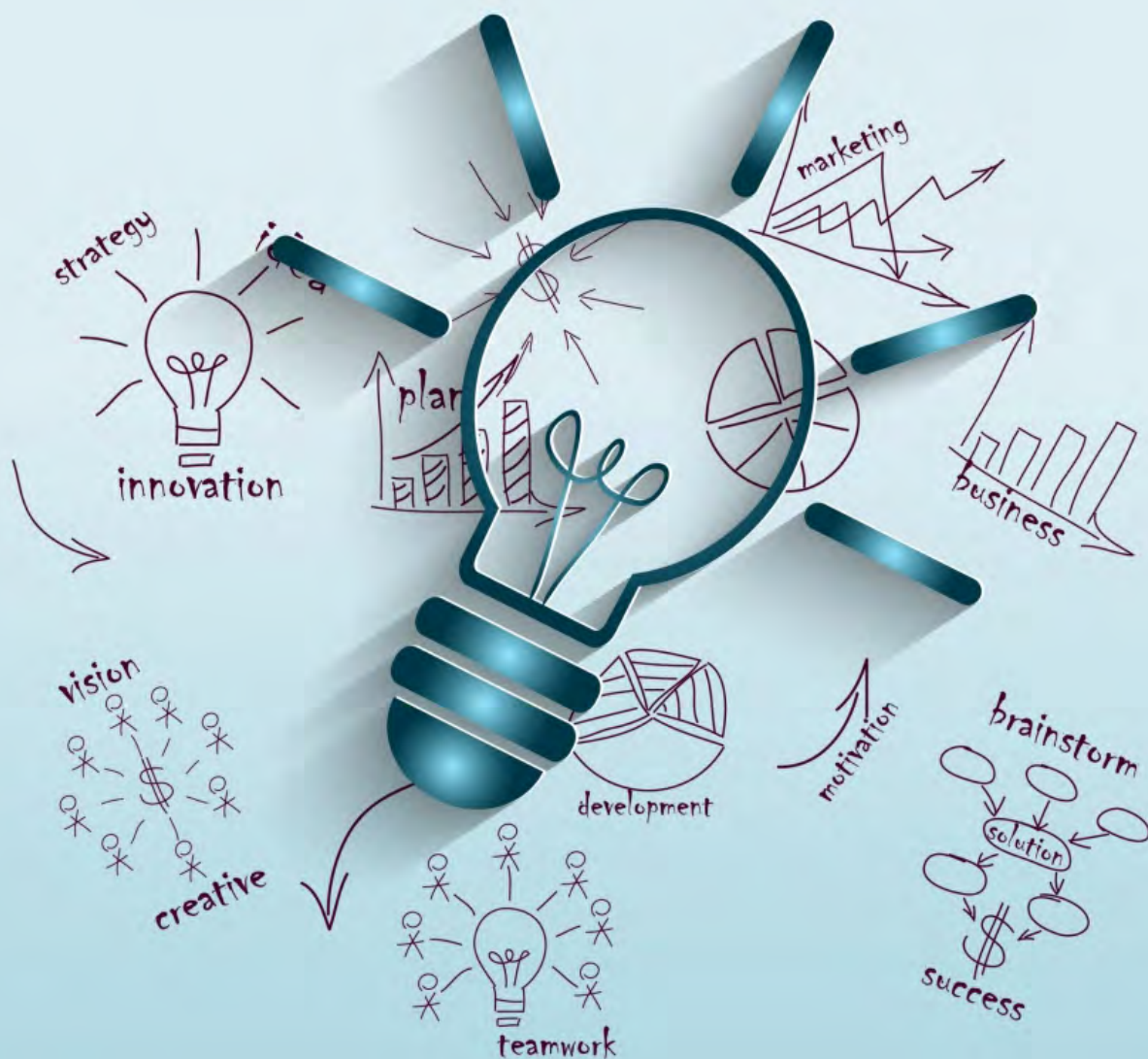
ابوالحسن ابتهاج یکی از رؤسای سابق سازمان برنامه که مک‌لئود را به ایران دعوت کرد، در مصاحبه‌ای می‌گوید: «برای مبارزه با فساد در دوره پهلوی بسیار تبلیغات صورت گرفت. اما مبارزه با فساد که در واقعیت رخ داد، یک تبلیغ تلویزیونی بود که بگویند فلانی و فلانی را گرفتیم که ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ تومان یک جنس را گران فروخته بودند.»

این نقل‌قول‌ها از زبان کسانی بیان می‌شود که از جمله‌ی افراد سالم و کارداران رده‌بالای جامعه بودند. همان‌هایی که صحنه‌گردانان پشت‌صحنه همه‌ی تلاش‌های کارشناسانه‌ی آن‌ها را به گرداب می‌ریختند و به ریش همه‌شان می‌خندیدند. سازمان برنامه به صحنه‌ی «نمایش» مدرنیسم و دموکراسی اقتصادی تبدیل شده بود، بی‌آن‌که مدل‌های اقتصادی و برنامه‌های تدوین شده توسط آن‌ها امکان اجرا و پیاده‌سازی در صحن واقعی جامعه را پیدا کند.

مک‌لئود از زاویه‌ی خود به شکست برنامه‌ریزی کلان عمرانی در ایران می‌پردازد. تعارض منافع شدید دارودسته‌ی تک‌سالاری (مونارشی) حاکم بر سرنوشت کشور در اوایل دهه‌ی ۱۳۴۰ عملاً تلاش‌های این گروه مشاوران آکادمیک بین‌المللی را عقیم می‌گذارد. عمده‌های این مونارشی به‌شدت ناکارآمد و به‌شدت فاسد از نظر اقتصادی، شیری می‌خواهند بی‌بال و بی‌دم و بی‌اشکم! که ظاهر و پوسته‌ی کار شبیه «برنامه‌ی عمران ملی» باشد اما در عمل درآمد نفت را به حساب‌های اعضای محفل تک‌سالاران واریز کند. منافع ملی، توسعه، فقرزدایی، صنعتی‌شدن، پیشرفت علمی، پیشرفت فرهنگی، همه حرف‌های زیبایی بود که باید در سرفصل‌های برنامه‌های عمرانی نوشته می‌شد اما در متن و ارکان برنامه، دست همان عملی مونارشی حاکم با کلی‌گویی و عددسازی در هر کاری برای بهره‌مندی از درآمدهای نفتی باز گذاشته می‌شد. به این ترتیب «تمدن بزرگ»، تصویری واقعی از آن شیر بی‌بال و بی‌دم و بی‌اشکم بود که قرار بود «برنامه» آن را بزرگ کند و به هیبت آن شیر غران و نیرومند و چالاک و هوشمند آرمانی درآورد ... تا مگر چندصباحی با شعارهای عظمت‌طلبانه، و با آمارهای ساختگی صدای جامعه‌ی متوقع و مطالبه‌گر را بخوابانند.

خواندن این کتاب را به فعالان اقتصادی و مدیران تشکلات و مادر تشکلات از اتاق‌های بازرگانی تا خانه‌های صنعت، انجمن‌های مدیران، کانون‌های کارفرمایی، و کانون‌های سراسری اتحادیه‌های صنفی که در حالت آرمانی باید بتوانند بر جهت‌گیری‌های برنامه‌های کلان تأثیر بگذارند توصیه می‌کنیم.

پی‌نوشت: به بهانه‌ی اصلاحات برنامه‌ی هفتم توسعه، اگر چنین عزمی درواقع وجود داشته باشد، نتایج برنامه‌های توسعه را که در عمل منجر به شکل‌گیری اقتصادی سالم و پویا و مبتنی بر فعالیت مولد و کارآمد یا عکس آن خواهد شد، می‌توان در بعضی شاخص‌های اقتصادی به‌عین لمس کرد. نتیجه‌ی اجرای سیاست‌های سلامت اداری و شفافیت اقتصادی و سپردن برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی به «اهل» آن، خود را به‌روشنی در نمودار شکل ۲ نشان می‌دهد. مقایسه‌ی شاخص‌گویی تغییرات نرخ تورم در بازه‌ی ۶۰ ساله‌ی دو کشور ایران و مالزی می‌تواند هشدارهای خوبی برای اصلاح برنامه‌ی فعلی و تدوین برنامه‌های آتی به ما بدهد، هرچند دست ما کوتاه و خرما بر نخیل است. آمار و ارقام نمودارها از منابع بانک جهانی گرفته شده است.

دانش بنیان

با توجه به تحولات گسترده جهانی در حوزه فناوری و بهره‌گیری شرکت‌های مختلف از تکنولوژی‌های نوین، هر مجموعه‌ای برای بقای خود در عرصه ملی و جهانی ملزم به به‌روز کردن مداوم خود است، در غیر این صورت پس از گذشت مدتی، توان رقابتی خود را از دست خواهد داد. با توجه به اهمیت این قضیه، گفتگویی با حسن اطاعت: کارآفرین، مدرس و مشاور کسب‌وکار انجام شده است:

گفتگو: رعنا باقرزاده کریمی

گفتگوی نشریه اتاق تبریز با حسن اطاعت (کارآفرین، مدرس و مشاور کسب‌وکار)

برای رقابت در بازار باید به قواعد آن توجه داشت

• زیست‌بوم نوآوری استان در مقایسه با کل کشور در چه وضعیتی قرار دارد؟

در استان فضای نوآوری به دو طیف قابل تقسیم است: طیف اول سنتی بوده و یک شیوه سنتی نوآوری از قدیم در استان رایج است. به خاطر صنعتی بودن استان و روحیه اقتصادی و فنی مردم استان آذربایجان شرقی، یک نوآوری مبتنی بر مهندسی معکوس از قدیم‌الایام وجود دارد. بر این اساس ماشین‌آلات مختلف مورد استفاده

در صنایع مختلف طی دو نسل وارد کشور می‌شدند و سپس بلافاصله از طریق مهندسی معکوس در استان باز مهندسی شده و مجدد ساخته می‌شد. این دانش، در واقع بازتولید یک سیستم و دستگاه بوده که از طریق مهندسی مجدد و یا مهندسی معکوس به‌دست آمده و در واقع نوآوری محسوب نمی‌شود. اما چون این دانش در کشور وجود نداشته در استان به‌عنوان یک ارزش افزوده نوآورانه محسوب شده و به‌نوعی در رده نوآوری قرار می‌گرفت. در

حال حاضر این رویکرد ادامه داشته و در اکثر حوزه‌ها، تولیدکنندگان ماشین‌آلات و صنایع مختلف کشور در مواجهه با مشکلات کاربری، از ظرفیت متخصصان استان آذربایجان شرقی استفاده می‌کنند.

طی ۱۰ الی ۱۵ سال اخیر طیف دیگری از نوآوری در قالب ایجاد بیزینس‌های نوپا و سریع‌الرشد در استان رشد کرد که متأسفانه این طیف پایدار نبود. طی بازه زمانی مذکور با بیش از ۵۰ استارت‌آپ در ارتباط بودم یا به تهران و خارج از کشور مهاجرت کرده، یا در شرکت‌های بزرگ و ادارات دولتی استخدام شدند و تعداد بسیار اندکی با ناامیدی همچنان تلاش می‌کنند که به‌نوعی ایده‌شان را تجاری‌سازی کرده و به تولید انبوه برسانند.

بنابراین اگر چنانچه اکوسیستم استان به دو طیف سنتی و نوین تقسیم شود از نظر من طیف دوم عملاً به نتیجه قابل قبولی ختم نشده است. در کل کشور نیز چنین فضایی وجود دارد و منجر به نتایج قابل قبولی نشده است. اما در مقایسه استان آذربایجان شرقی با کل کشور متوجه خواهیم شد که استان نسبت به کل کشور موقعیت ممتازی ندارد.

● برای توسعه زیست‌بوم نوآوری استان چه پیشنهادی دارید؟

برای توسعه زیست‌بوم نوآوری باید به نقش تغذیه‌کننده‌ها توجه ویژه‌ای داشت. هیچ سازمان دولتی و خصوصی به‌عنوان تأمین‌کننده و تغذیه‌کننده این اکوسیستم وجود ندارد و هیچ کدام از این نهادها چنین مسئولیتی را بر عهده نگرفته و چنین نقشی را برای خود قائل نیستند. بنابراین زمانی که در یک اکوسیستم تغذیه‌کننده‌ای وجود نداشته باشد اجزای اکوسیستم منبع تغذیه نداشته و بستر رشد و توسعه فراهم نخواهد بود. از این‌رو اولین گام برای توسعه زیست‌بوم نوآوری در استان تبیین نقش هر کدام از نهادها است.

نهادهای دولتی باید به این نکته توجه کنند که برای ایفای نقش بهتر بدون هرگونه دخالت و تعیین و تکلیفی، زیرساخت‌های لازم مالی، علمی، فنی، لجستیک و ... را ایجاد کنند. از بخش خصوصی نیز انتظار می‌رود با تأمین مالی برای تیم‌های نوآور و فناوری بستر لازم برای توسعه فضای استارت‌آپی استان را فراهم کنند.

● بازیگران اصلی این زیست‌بوم، در ارتقای اکوسیستم نوآوری چه نقشی می‌توانند ایفا کنند؟

هر کدام از ارگان‌ها یا سازمان‌ها چنانچه متناسب با رسالت و ماهیت وجودی‌شان در این حوزه نقشی را بر عهده بگیرند گام مهمی در توسعه زیست‌بوم نوآوری برداشته خواهد شد.

● دلیل عدم موفقیت برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان چیست؟

متأسفانه در شرکت‌های دانش‌بنیان بدون توجه به نیاز بازار، پروسه شکل‌گیری ایده جدید و یا ایجاد محصول طی می‌شود. شکل‌گیری ایده و ایجاد محصول تنها یکی از اجزای کسب‌وکار است و بقیه موارد به سایر عوامل از قبیل تقاضای بازار، میزان ریسک‌پذیری، مدیریت و میزان شناسایی فرصت‌ها و اتخاذ استراتژی‌های مناسب در مقابل تحولات کسب‌وکار بستگی دارد. نبود این تخصص‌ها و به‌صرف داشتن یک محصولی یا ایده، ورود به فضای کسب‌وکار را با شکست مواجه خواهد کرد. بنابراین در صورتی که به قواعد بازار توجه نشود و محصول از کیفیت مطلوب و قیمت رقابتی برخوردار نباشد، بازار به احتمال زیاد از محصول دانش‌بنیان استقبال نخواهد کرد. اخیراً طی بخشنامه‌ای، به سازمان‌های دولتی ابلاغ شده است که باید از محصولات دانش‌بنیان خریداری کنند. این در حالی است که اگر چنانچه یک محصول از کیفیت مناسبی برخوردار نباشد، در صورت بروز هرگونه مشکلی، توسط یک سازمان نظارتی مورد بازخواست قرار خواهد گرفت.

به عقیده بنده بزرگترین مانع برای رشد شرکت‌های دانش‌بنیان، داشتن دیدگاه محصول‌گرا به جای دیدگاه بازارگرا است و باید دیدگاه بازارگرا جایگزین دیدگاه محصول‌گرا شود.

از دیگر مشکلات شرکت‌های دانش‌بنیان، عدم توان تأمین بودجه برای تحقیقات بازار و بازاریابی است. با توجه به شرایط اقتصادی کشور و بالا بودن نرخ پول تمایلی برای سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دانش‌بنیان نیز وجود ندارد.

● اتاق بازرگانی به‌عنوان پارلمان بخش خصوصی چه نقشی در ارتقای اکوسیستم نوآوری استان می‌تواند ایفا کند؟

بیشتر اتاق بازرگانی رویکرد سنتی داشته ولیکن در دوره جدید فضای جدیدی شکل گرفته و بنده از این بابت خوشحال هستم. اما متأسفانه بخش خصوصی، به‌ویژه بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی با فضای استارت‌آپی آشنا نبوده و ایده‌ها و راهکارهای مبتنی بر دانش شرکت‌های نوآور و فناور به کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی راه پیدا نمی‌کنند.

از طرفی با توجه به عواملی که پیش‌تر هم به آن اشاره شد، سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نیز علاقه‌ای به سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دانش‌بنیان ندارند. اما باید حمایت از کسب‌وکارهای دانش‌بنیان، نوآور و فناوری را به‌عنوان یک مسئولیت اجتماعی قبول کنند. چرا که اگر این بستر برایشان فراهم نشود سرنوشت این تیم‌ها سرنوشت مطلوبی نخواهد بود.

به عقیده بنده آشنا کردن اعضای اتاق با فضای نوآوری استان باید در اولویت اتاق بازرگانی قرار گیرد.

به عقیده بنده
بزرگترین مانع برای
رشد شرکت‌های
دانش‌بنیان،
داشتن دیدگاه
محصول‌گرا به
جای دیدگاه بازارگرا
است و باید دیدگاه
بازارگرا جایگزین
دیدگاه محصول‌گرا
شود.

انرژی

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز - مهر، آبان، آذر ۱۴۰۲

ناترازی انرژی در کشور؛ فرصت‌ها و تهدیدها

آرش نجفی؛ رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران در نشست تخصصی دولت و بخش خصوصی که با محوریت موارد فنی، اقتصادی و تأمین مالی نیروگاه‌های خورشیدی، به‌همت کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز برگزار شده بود، به‌تشریح چالش صنایع در حوزه تأمین انرژی پرداخت که در ادامه به‌طور مفصل طرح می‌شود.

اصلاح الگوی مصرف صورت نگرفته است. اتفاق جالبی که در دوران کرونا رخ داد، تغییر یکباره مدل نظامی جامعه بود و در این بازه به یکباره شیب مصرف گاز متفاوت شد. پس از گذر از دوران کرونا برخلاف انتظارات، همچنان شیب مصرف گاز ثابت ماند. نتیجه این پرمصرفی کشور باعث شده است تا GDP ایران ۴۴۰۰ دلار (با جمعیت ۸۰ میلیون) باشد این در حالی است که GDP کشور آمریکا (با جمعیت ۳۰۰ میلیون نفری) با جمعیتی بسیار بیشتر از ایران، ۷۶۰۰۰ دلار است. مقدار حجمی انرژی مصرفی هر دو کشور مشابه هم بوده و این امر نشان می‌دهد، ایران از یک سیستم انرژی مصرفی خود درآمذایی می‌کند.

واقعیت این است که تولیدکننده‌های کشور در ایام مختلف سال، به‌دلیل قطعی‌های مکرر گاز و برق، با مشکل مواجه شده و نمی‌توانند به درآمد و سود لازم دست یابند. همین امر خود عاملی موثر در ایجاد مشکلات عدیده در کشور است، چراکه همزمان با وجود مشکل در خصوص تأمین انرژی، سایر هزینه‌ها همچنان پابرجا بوده و باعث بالا رفتن قیمت تمام شده و در نهایت افزایش تورم می‌شود، بنابراین صادراتی در کشور صورت نخواهد گرفت.

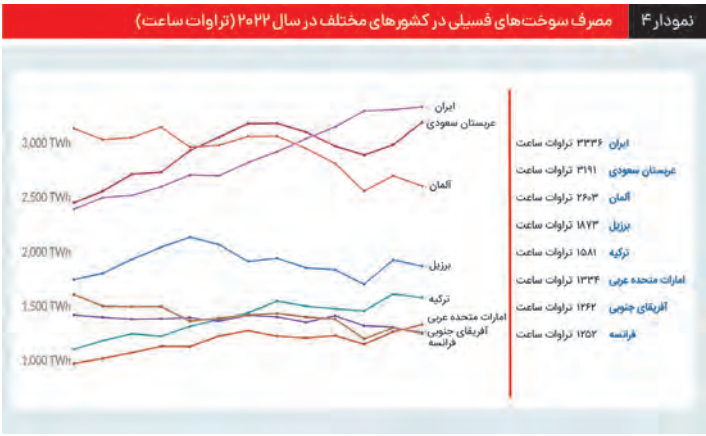
باید گفت با توجه به مشکلات جاری، ایران در معرض ورشکستگی اقتصادی قرار دارد و ریزش کارشناسان از بخش مولد کشور به زیان صنایع و کشور است. بنابراین ضروری است تا سال ۲۰۳۰ در بدنه کارشناسی خود تغییراتی بنیادی ایجاد کنیم.

از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰، ۲۴ درصد افزایش مصرف گاز در کشور تجربه شده که این نرخ، به‌طور متوسط سالانه رشد ۲۴ درصدی داشت اما به یکباره در سال ۱۳۹۵ نزدیک ۳۰/۵ درصد جهش در مصرف گاز مشاهده شد. ناترازی گاز در واقع کانون ناترازی کشور به حساب می‌آید و ورود به حوزه انرژی تجدیدپذیر یکی از راه‌های برون‌رفت از این خطر است. در این زمینه افزایش تولید گاز راه چاره نبوده و فقط بخشی از این جریانات خواهد بود. ۱۲۲ میلیارد مترمکعب سالانه به بخش خانگی گاز داده می‌شود، درحالی‌که مصرف گاز صنایع ۴۵ میلیارد مترمکعب و نیروگاه‌ها ۷۱ میلیارد متر مکعب است. در این شرایط هیچ تلاش مؤثری در راستای کاهش مصرف گاز و

نمودار ۱ | مقایسه مصرف سرانه گاز کشور با کشورهای مختلف

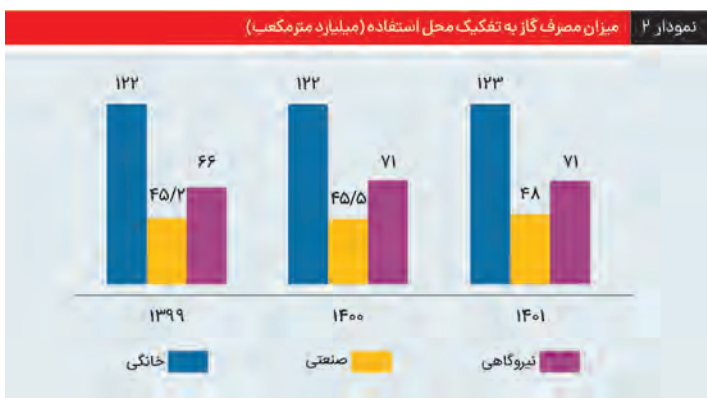

اکنون راندمان نیروگاه‌های سیکل ترکیبی کشور ۴۶ درصد است. این مقدار در نیروگاه‌های اتمی ۳۳ درصد، نیروگاه‌های حرارتی ۳۹ درصد و نیروگاه‌های بخاری ۳۲ درصد است و هزینه‌هایی که در نیروگاه‌های اتمی شده است، باید تداوم یابند. نیروگاه اتمی باید به‌عنوان یک استراتژی انرژی پاک مطالبه شود. در حال حاضر نباید بحث برق را نیز نادیده گرفت. کشور نتوانسته است شرایط برق را طوری به‌ثبت برساند که توانیر اجازه خط ترانزیت برق را بدهد. ریشه این مشکل در رگلاتوری برق است و تولیدکنندگان باید فضای ترانزیتی را فراهم کنند. اکنون توانیر صرفاً واسطه‌گری و توزیع را انجام داده و درآمد بسیار بالایی را به‌دست می‌آورد.

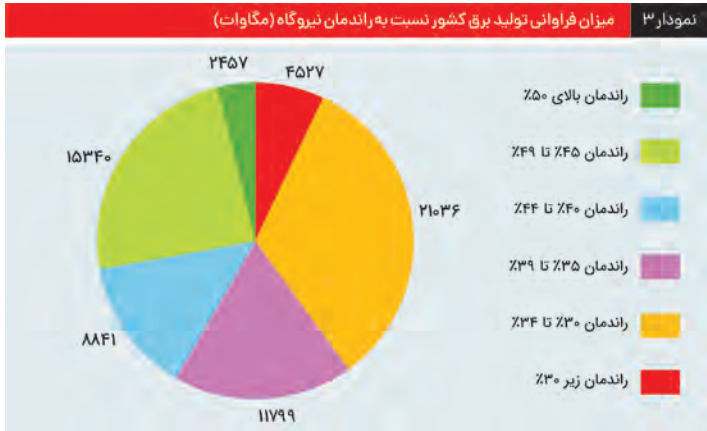
با مقایسه کشور ایران و ترکیه مشاهده می‌شود که ترکیه نصف ایران انرژی مصرف کرده و دو برابر یا بیشتر از ایران درآمد دارد. فارغ از امارات متحده عربی و عربستان سعودی که مدل توریست‌پذیری آن‌ها متفاوت است، باید ایران را به‌عنوان یک کشور پرمصرف در حوزه انرژی در نظر گرفت، بدتر اینکه انرژی مصرفی در ایران صرف راندمان نمی‌شود. صادرات کالا در ایران به‌دلیل پایین بودن کیفیت، عدم وجود مهارت در به‌کارگیری تکنولوژی و عدم رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی، تنها در حال صادرات انرژی ارزان‌قیمت بوده و در واقع محصولی را صادر نمی‌کنند.

در رابطه با بنزین باید گفت، در گذشته روش پلکانی برای افزایش قیمت بنزین انجام شده بود و حساسیتی در جامعه ایجاد نمی‌شد ولی با سرکوب قیمت بنزین و افزایش مجدد حساسیت ایجاد شد. اکنون فاصله این پله‌ها زیاد است و قیمت حامل‌های انرژی، بدون تعیین ابزار کاهنده، افزایش یافته است. بنابراین اگر بخواهیم بالانس قیمت انجام گیرد، باید مصرف را پایین بیاوریم. در واقع ارزانی قیمت سوخت در شرایط فعلی برای جامعه بسیار مضر بوده و هیچ منفعتی ندارد. در سال ۱۳۹۸ با افزایش قیمت بنزین، شدت مصرف مقداری تعدیل شد. با

بحث بهینه‌سازی در ایران ۶ میلیارد دلار سرمایه لازم دارد که همین مقدار خواهد توانست ۸۰ میلیارد دلار کسری تولیدی را صرفه‌جویی و جبران کند. بنابراین باید سرمایه‌گذاری‌های لازم در خصوص در کاهش مصرف انجام گیرد. افرادی که مایل هستند در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر سرمایه‌گذاری کنند، باید توجه داشته باشند که امتیازات و طرح‌های تشویقی که دولت به سرمایه‌گذاران ارائه می‌دهد، دارای دوام زیادی نبوده و استمرار نخواهند داشت.

در دولت سیزدهم سیاست معقول‌تر و مطلوب‌تری پیش آمد که معوقات را از محل ماده ۱۲ گاز صرفه‌جویی شده (به‌واسطه ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی بوجود آمده) محاسبه می‌کند. در حال حاضر روند تسویه حساب قابل قبول است. به جهت پایداری اقتصادی در حال مذاکره هستیم تا از طرف دولت جواز صادر شود، تا ۸ ماه سال که مصرف برق از مرحله پیک پایین می‌آید، قابلیت صادراتی وجود داشته باشد. اگر این مورد مصوب شود، پیشنهاد می‌کنیم تا سرمایه‌گذاری حتماً صورت بگیرد تا تولیدات انرژی رخ دهد. باید در نظر داشت، آذربایجان شرقی یک استان کارآمد اقتصادی است و می‌تواند به‌راحتی فرایند صادراتی را با دولت هماهنگ کند.

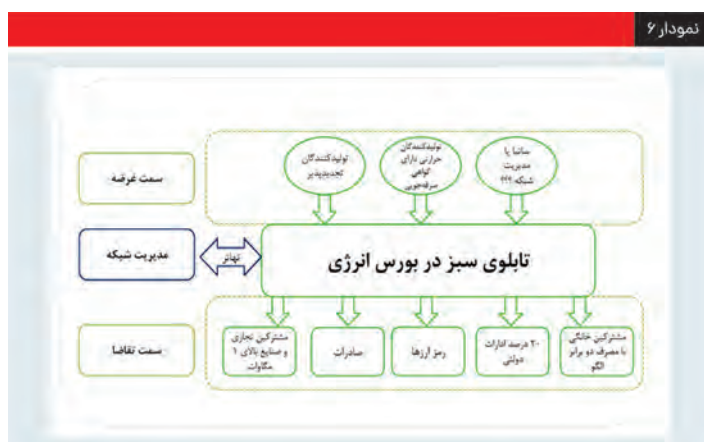
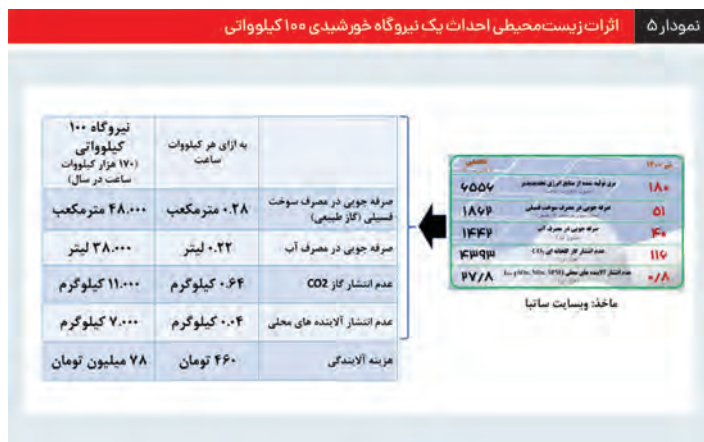
است. در بحث تعویض ناوگان خودرویی نیز با کمیسیون حمل و نقل فعالیت‌هایی در حال انجام است. در نهایت باید گفت، تا ۱۰ سال آینده باید وضعیت مصرف انرژی کشور تغییر کند، در غیر این صورت با چالش‌های اساسی مواجه خواهیم بود.

اینکه ایران کشوری صنعتی است، همواره مواد اولیه خود را خام یا نیمه‌خام عرضه می‌کند و ما نتوانسته‌ایم صنایع پتروشیمی و صنایع نفتی خود را به سمتی ببریم که کالای ما نیمه‌خام نباشد و تنها موفق شده‌ایم، در پالایشگاه اراک به شاخص‌های استانداردهای جهانی برسیم و این مبین ضعف ما در به‌کارگیری از تکنولوژی‌های به‌روز دنیا است. حمل و نقل کشور یکی از عوامل اصلی آلودگی در منطقه است. ما سالانه ۱۰ میلیارد دلار در نیروگاه‌ها سوخت مایع مصرف می‌کنیم، در حالی که اگر همین ۱۰ میلیارد دلار، به‌مدت یک‌سال سرمایه‌گذاری شود، مشکل ناترازی گاز برطرف خواهد شد. اکنون در برخی از کشورها اولویت اصلی از نفت به انرژی‌های تجدیدپذیر تغییر پیدا کرده است. دنیا برای ۲۰۳۵ در حال آماده شدن است و از سوخت فسیلی به‌طور جدی فاصله خواهد گرفت اما ایران فرصت کافی برای این تغییر ندارد.

در ایران فعلاً توانسته‌ایم زیر ۱۰۰۰ مگاوات سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر داشته باشیم که ۳۱۰ مگاوات آن، بادی و ۳۸۴ مگاوات آن، خورشیدی است. ایران از نظر عملکردی در این رابطه بسیار عقب‌تر از جوامع دیگر در حال حرکت است. پس صنایع باید در رابطه با مدیریت و برنامه‌ریزی بام‌های سوله‌های خود چاره‌ای بیندیشند.

بر اساس آمار از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ جمعیت کشور ۱۲ درصد افزایش دارد، در این مدت ۳۵ درصد تولید برق رشد کرده، در حالی که ۴۵ درصد مصرف برق در کشور افزایش داشته است. همچنین ۵۴ درصد رشد مصرف گاز داشته‌ایم.

حقیقت این است که نوع مصرف در کشور ما به‌طور کلی اشتباه است. فارغ از اینکه دولت باید اهتمام جدی در این خصوص بورزد، نیاز است دولت ابزارهای کاهنده مصرف را در اختیار صنایع قرار دهد. نیاز جدی بخش خصوصی، ایجاد ایده است. ساخت بخاری هرموتیک یکی از مواردی است که اکنون به‌طور جدی مورد توجه

گزارش ویژه اتاق تبریز از
بیست و هفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیر نفتی

هم صدایی بخش خصوصی و دولتی

گزارش: ساناز شهبابی

۲۷مین همایش ملی توسعه صادرات غیر نفتی ایران با حضور نزدیک به یک هزار نفر روز پنجشنبه دوم آذر ماه سال جاری برگزار شد. این همایش در حالی به کار خود پایان داد که نمایندگان بخش خصوصی و بخش دولتی برای هم‌صدایی بیشتر کنار هم جمع شده بودند. در این همایش که با حضور مسئولان کشوری، استانی و روسا و هیئت نمایندگان اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور در تبریز برگزار شد، نمایندگان بخش خصوصی به بیان دغدغه‌های به حق خود پرداختند و از بایدها و نبایدهای مسیر توسعه و پیشرفت کشور گفتند، دولتمردان نیز از هست‌ها و نیست‌ها و محدودیت‌ها سخن راندند.

همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران، راهی برای نهادسازی پایدار و توسعه صادرات غیرنفتی کشور

وزیر اقتصاد و دارایی کشور، برگزاری این همایش را نوعی نهادسازی پایدار برای توسعه صادرات غیر نفتی عنوان کرد. سید احسان خاندوزی، با بیان این مطلب اظهار کرد: سال‌هاست همایش توسعه صادرات غیرنفتی کشور در تبریز برگزار می‌شود که قطب تجارت، بخش خصوصی و مرکز تمدن‌سازی ایران است.

وی افزود: در موضوع صادرات غیر نفتی ما ابتدا باید ببینیم کجا ایستاده‌ایم، در وهله‌ی بعد باید مسیری را که بخش خصوصی و دولتی قرار است به‌طور مشترک طی کنند، بررسی کرده و در آخر موانعی را که سرعت‌گیر حرکت به سمت اهداف است را بشناسیم.

خاندوزی گفت: طبق آمار ۸ ماهه اول سال ۱۴۰۲ در حوزه تجارت خارجی، میزان واردات ما ۲۴.۷ تن به ارزش ۴۲.۱ میلیارد دلار بوده که ۴ درصد از نظر وزنی و ۱۲ درصد از نظر ارزشی افزایش داشته است.

وی تأکید کرد: در این ۸ ماهه ۹۰ میلیون تن صادرات غیر نفتی به ارزش ۳۲ میلیارد دلار را در آمار خود داریم که در مقایسه با ۸ ماهه اول سال گذشته ۲۷ درصد افزایش وزنی و

۱.۶ درصد افزایش ارزشی داشته است.

خاندوزی این تفاوت در ارقام و درصدها را ناشی از عدم پیچیدگی اقتصاد ایران عنوان کرد و گفت: ما نیازمند این هستیم که به سمت اقتصادی فناورانه با پیچیدگی‌های بیشتر روی بیاوریم و به‌جای صادرات احجام وزین و سنگین روی کالاهای فناورانه تمرکز کنیم.

وی تأکید کرد: در ظاهر تراز تجاری کشور مثبت نیست اما باید توجه داشته باشیم که این موضوع مربوط به کاهش قیمت‌های جهانی و بین‌المللی است و نه داخلی.

وزیر اقتصاد و دارایی کشور اذعان کرد: ما در حال حاضر در مرحله گذر از اقتصاد نفتی به سمت اقتصاد متکی بر تولید صادرات‌محور و دانش‌بنیان هستیم و باید با تمام قوا به سمت این هدف حرکت کنیم و این همایش نیز باید در این راستا سیاست‌گذاری کند.

خاندوزی تأکید کرد: کشورها اگر به دنبال رقابت‌پذیری با یکدیگر هستند، باید ریشه‌های رقابت‌پذیری تولید کالاها را در داخل کشور بر مبنای کیفیت و فناوری تقویت کنند، بنابراین مواجهه‌ی تزئینی با صادرات برای کشوری که نیازمند تأمین مازاد ارزی است، کاملاً غلط است.

وی گفت: دولت باید ممنوعیت‌های صادراتی را از میان بردارد تا صادرکنندگان با بخشنامه‌های ناگهانی غافلگیر

● ● ●
وزیر اقتصاد و دارایی: ما در حال حاضر در مرحله گذر از اقتصاد نفتی به سمت اقتصاد متکی بر تولید صادرات‌محور و دانش‌بنیان هستیم و باید با تمام قوا به سمت این هدف حرکت کنیم و این همایش نیز باید در این راستا سیاست‌گذاری کند.

این دولت موفق شود. ژانله گفت: لازم است تا فکری برای این مسئله مهم شود. واقعیت این است که ریشه اغلب مشکلات موجود، عمدی است و ربطی به تحریم‌ها ندارد. یونس ژانله افزود: ۴۰ سامانه مختلف در حوزه اقتصاد و فعالان اقتصادی وجود دارد، در شرایطی که کشور دچار کمبود منابع است، چه کسی مسئول این شرایط، مانع‌تراشی‌ها و فرصت سوزی است؟! رئیس اتاق تبریز ادامه داد: بخش خصوصی باید به‌دور از مانع‌تراشی‌ها، آزادانه‌تر در این حوزه فعالیت کند. وی تأکید کرد: لطفاً ما فعالان اقتصادی را به بخش‌های مختلف پاس ندهید، ما از خود شما می‌خواهیم تا وارد عمل شوید.

ژانله با اشاره به نرخ کارمزدها و هزینه‌های مالی برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان گفت: چگونه می‌شود با این حجم هزینه و مانع‌تراشی‌ها حرف از رونق اقتصاد زد. بیابید از ادامه این راه اشتباه حذر کنیم.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز تصریح کرد: راهکار واقعی و مؤثر بهبود شرایط اقتصادی کشور، یکسان‌سازی و واقعی‌سازی نرخ ارز برای صادرات است و این خواسته مشترک و مهم فعالان اقتصادی است.

وی گفت: ما باید اجازه دهیم هر کس با هر مقدار و امکان که می‌تواند ارزآوری کند.

ژانله تأکید کرد: باید پذیرفت ما در جنگ هستیم و لازم است تا از تمام امکانات و بسترها برای توسعه روابط و ورود به بازارهای جهانی بهره‌مند شویم.

یونس ژانله با اشاره به وجود کربدورهای در حال احداث در منطقه افزود: لازم است تا با دیپلماسی قوی‌تر، روابط خود را با کشورهای همسایه گسترده کرده و تعمیق بخشیم.

وی با انتقاد از وضعیت دیپلماسی موجود کشور به‌ویژه در ارتباط با کشورهای همسایه گفت: دیپلماسی موجود، چوب لای چرخ اقتصاد می‌گذارد.

ژانله تأکید کرد: باید راهمان را به کشورهای همسایه و دنیا باز کرده و به کربدورهای مهم و حیاتی منطقه متصل

رئیس اتاق بازرگانی
تبریز : راهکار
واقعی و مؤثر
بهبود شرایط
اقتصادی کشور،
یکسان‌سازی و
واقعی‌سازی نرخ ارز
برای صادرات است
و این خواسته
مشترک و مهم
فعالان اقتصادی
است.
ما باید اجازه دهیم
هر کس با هر
مقدار و امکان که
می‌تواند ارزآوری
کند.

نشوند و اگر قرار است دستورالعملی صادر شود، دستگاه‌ها ملزم هستند دست‌کم از یک ماه پیش آن را اعلام کنند، چراکه سیاست‌گذاران نباید به‌صورت غیرمترقبه، تمام حساب‌وکتاب چند ماهه‌ی سرمایه‌گذار را به هم بریزند. سید احسان خاندوزی در پایان گفت: امیدواریم این همایش در سال‌های آینده نیز در تبریز خوش‌نام و درخشان باهدف برداشتن تمرکز از صادرات تمرکزگرا بر روی نفت برگزار شود.

با کدام استراتژی قرار است مشکلات صادرات حل شود؟!

رئیس اتاق بازرگانی تبریز گفت: حال بخش خصوصی خوب نیست و لازم است مسئولان با نگاهی نو، به‌صورت جدی در پی حل مشکلات این بخش باشند.

یونس ژانله گفت: همایش توسعه صادرات غیرنفتی سال‌های سال باهدف مرور وضعیت اقتصادی کشور و توسعه صادرات غیر نفتی برگزار می‌شود، ولی متأسفانه نتایج نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد وضعیت اقتصادی کشور چندان مناسب نیست.

وی ادامه داد: ما باور داریم مشکلات قابل حل است، ولی در عمل شاهد این مهم نیستیم، چرا یک عده نمی‌خواهند

شویم.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز گفت: با حرف و حدیث نمی‌شود کاری انجام داد و لازم است تا مسئولان جدی‌تر به این حوزه ورود کنند.

وی گفت: با کدام استراتژی قرار است مشکلات صادرات حل شود؟!

ژائله با بیان اینکه وضعیت لجستیک ما در تمام حوزه‌های دریایی، زمینی، هوایی و راه‌آهن در بدترین شکل و شرایط ممکن است گفت: با وضعیت حمل و نقل فرسوده و به‌روز نشده، ما نمی‌توانیم به بازارهای جهانی ورود کنیم.

وی ضمن ابراز گلایه از نبود شرکت‌های بزرگ در حوزه حمل و نقل کشور، این مسئله را مشکلی جدی برای حوزه صادرات دانست و افزود: نبود شرکت‌های فعال و قدرتمند و بزرگ موجب شده تا توانیم هیچ قراردادی با فروشگاه‌های زنجیره‌ای بزرگ نداشته باشیم.

وی گفت: نمی‌شود تورم را بالا برد، نقدینگی را افزایش داد و همچنان انتظار حل مشکلات را داشت.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز اظهار کرد: متأسفانه تداوم شرایط و رویکرد مسئولان موجب شده تا شعار سال، به رشد تورم و مهار تولید ختم شود.

یونس ژائله گفت: ما اگر برای تولید ثروت نقشه کاربردی و واحدی نداشته باشیم، نمی‌توانیم به حل مشکلات فائق آییم.

وی ابراز امیدواری کرد: با درایت وزیر اقتصاد و دارایی شاهد نتایج خوبی در این راه باشیم.

وی با بیان اینکه دولت فعلی توانسته قدم‌های خوبی در ایجاد ثبات بردارد، افزود: این امر تولید و سرمایه‌گذاری در بخش اقتصاد را افزایش داده است و این خبر برای اقتصاد کشور نویدبخش است.

فعالیت ۵۵ مرکز تجاری در کشورهای هدف صادراتی

رئیس سازمان توسعه تجارت ایران، از فعالیت ۵۵ مرکز تجاری در کشورهای هدف خبر داد.

مهدی ضیغمی اظهار کرد: مشکل چند نفری بودن ارز،

یک مشکل سیستمی بوده و تلاش‌های زیادی برای رفع آن شده، ولی این مشکل تا به حال حل نشده است.

وی افزود: مجبور هستیم تا عوارض ایجاد شده در بحث چند نفری بودن ارز را حل کنیم، اما این اقدامات بسیار راهگشا نیستند. ما در سازمان توسعه تجارت تلاش می‌کنیم تا بتوانیم به عنوان خانه صادرکنندگان کشورمان، نماینده آن‌ها در دولت بوده و مسائل را مطرح و رفع کنیم.

وی با اشاره به مشکل تفاوت نرخ ارز نیمایی و بازار گفت: امسال یک نرخ توافقی را ایجاد کردیم که منابع آن غالباً صادرکنندگان غیرنفتی واقعی، خرد و کالاهای کشاورزی هستند.

ضیغمی ادامه داد: سازمان توسعه تجارت ایران وظیفه دارد تا بازارهای جدیدی را ایجاد کرده، صادرات کشور را متنوع کرده و به گروه‌های کالایی جدید فرصت دهد.

وی خاطر نشان کرد: امسال تعداد رایزنان بازرگانی به ۲۵ نفر رسیده و تا آخر سال جاری نیز به تعداد ۳۰ تا ۳۵ نفر خواهد رسید و تلاش داریم تا سال بعد نیز این تعداد را به ۷۵ رایزن برسانیم؛ هم‌چنین تعداد ۵۵ مرکز تجاری فعال نیز در کشورهای هدف داریم.

وی افزود: زمانی که نرخ ارز نزدیک به بازار بود، بر اساس رفتار صادرکنندگان، بخش قابل توجهی از ارز صادرات به سیستم بانکی بازگشت پس مشکل از صادرکنندگان نیست و

● ● ●
**رئیس اتاق بازرگانی
تبریز: وضعیت
لجستیک ما در
تمام حوزه‌های
دریایی، زمینی،
هوایی و راه‌آهن
در بدترین شکل
و شرایط ممکن
است.
با وضعیت
حمل و نقل فرسوده
و به‌روز نشده،
ما نمی‌توانیم به
بازارهای جهانی
ورود کنیم.**

غیرنفتی تأمین می‌شود. وی با بیان اینکه امیدواریم با دیپلماسی اقتصادی پیگیر شده از سوی رئیس‌جمهور محترم، اتفاقات خوبی پیش‌رو داشته باشیم، اظهار کرد: در نشستی که قرار است با حضور سران اتحادیه اوراسیا در روسیه برگزار شود، توافقنامه بین ایران و سایر کشورها امضا می‌شود و در این راستا شاهد پیوستن ایران به تجارت آزاد اوراسیا خواهیم بود. وی خاطرنشان کرد: با تداوم این روند، رویکرد کشور از فضای بسته تجاری به تعاملی با کشورها تبدیل شده و ظرف سال آینده، اخبار خوبی برای تجارت کشور خواهیم داشت.

توسعه صادرات غیرنفتی با برطرف شدن برخی از چالش‌های خودساخته محقق می‌شود

نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان شرقی تأکید کرد: توسعه صادرات غیرنفتی با برطرف شدن برخی از چالش‌های خودساخته و نه با شعار و یا وعده و وعیدها محقق می‌شود. حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمدعلی آل‌هاشم اظهار کرد: صادرات، تجلی قدرت و توانمندی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری اقتصادی یک کشور است. صادرات، ریشه در تولید و فضای کسب‌وکار دارد و به‌عنوان موتور محرکه اقتصادی و رمز بقای کشور در بازارهای جهانی نقش مهمی را در عرصه اقتصاد ایفا می‌کند.

وی افزود: تقویت ظرفیت‌های تولید، ایجاد ظرفیت‌های جدید و هموار کردن راه توسعه صادرات، نقش دولت را به‌عنوان تضمین‌کننده سرمایه‌گذاری‌های موجود و کاهش انحصار پررنگ‌تر می‌کند. صادرات غیرنفتی نیز یکی از مهمترین راه‌های کسب درآمد و رشد اقتصادی کشورها به شمار می‌رود و از زاویه نقش‌آفرینی و زنجیره‌های ارزش جهانی، نقش کلیدی در امنیت اقتصادی و سیاسی کشور ایفا می‌کند.

آل‌هاشم ادامه داد: امروز و در شرایط تحریمی اقتصاد کشور، توسعه صادرات غیرنفتی و ارزآوری حاصل از آن، از اهمیت راهبردی و حیاتی برخوردار است. کسانی که در این عرصه راهبردی و حیاتی فعالیت می‌کنند، قابل احترام، تکریم و تجلیل هستند. قطعاً ارزش کار کسانی که برای تقویت و توسعه اقتصاد کشور قدم برمی‌دارند، کمتر از مدافعان امنیت و مجاهدان فی سبیل الله نیست. این عزیزان را می‌شود مدافعان امنیت اقتصادی نامید.

امام جمعه تبریز گفت: مسئولان صادرات غیرنفتی کشور را حدود ۵۳ میلیارد دلار ذکر می‌کنند و البته متخصصان و کارشناسان نیز ظرفیت ۱۰۰ میلیارد دلاری در این زمینه را دور از دسترس ندانسته و اذعان دارند که تجار باهوش و باذکاوت ایرانی در صورت فراهم بودن زیرساخت‌ها و اعمال سیاست‌های ارزی و گمرکی بهتر، این توان را دارند تا به لحاظ وزنی و دلاری، رکورد این موضوع را بشکنند و تراز منفی تجاری کشور را مثبت کنند.

وی افزود: گاه در برخی آمارهای اعلامی، بدون اشاره به حجم و وزن صادرات گفته می‌شود که فلان درصد رشد

● ● ●

**امام جمعه تبریز:
امروز و در شرایط
تحریمی اقتصاد
کشور، توسعه
صادرات غیرنفتی
و ارزآوری حاصل
از آن، از اهمیت
راهبردی و حیاتی
برخوردار است.
کسانی که در این
عرصه راهبردی و
حیاتی فعالیت
می‌کنند، قابل
احترام، تکریم و
تجلیل هستند.
قطعاً ارزش کار
کسانی که برای
تقویت و توسعه
اقتصاد کشور قدم
برمی‌دارند، کمتر از
مدافعان امنیت
و مجاهدان فی
سبیل الله نیست.
این عزیزان را
می‌شود مدافعان
امنیت اقتصادی
نامید.**

باید ساختارها اصلاح شود.

رئیس سازمان توسعه تجارت با اشاره به مشکلات کارت بازرگانی و تعهدات ارزی صادرکنندگان در سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰، گفت: مرداد ماه سال گذشته مصوب کردیم که تعهدات ارزی صادرات سال ۹۷ را با جریمه ریالی جبران کنیم، ولی چون زیرساخت‌ها در برخی دستگاه‌ها حاضر نبود، این موضوع یک سال زمان برد ولی ظرف ۱۰ روز آینده سامانه بالا می‌آید و صادرکنندگان می‌توانند برای سال ۹۷ جریمه ریالی خود را پرداخت کنند.

وی افزود: برای تعهدات ارزی از سال ۹۸ تا ۱۴۰۰ نیز مصوب کردیم تا ارز خود را به نیمایی بیاورند و مشکلشان حل شود و امیدواریم تعیین تکلیف صادرکنندگانی که امکان این کار را ندارند، با مدلی شبیه به سال ۹۷ انجام دهیم و تا پایان سال، پرونده تعهدات ارزی صادرکنندگان تا سال ۱۴۰۰ بسته شده و مسائل حل شود.

وی با بیان اینکه تعهدات سال ۱۴۰۱ کارت بازرگانی تا پایان دی تمدید شده است، افزود: بر اساس قوانین، کارت بازرگانی به‌صورت سیستمی اطلاعات را می‌خواند. می‌خواهیم برای همه صادرکنندگانی که به دلیل تعهدات ایجاد شده طی چهار سال (۹۷ تا ۱۴۰۰) کارت بازرگانی آن‌ها بسته شده است، می‌توانند پرونده خود را از طریق استان به کمیته رفع تعهد ارزی ارسال کنند و ما نیز اختیار داده‌ایم تا اگر بخش صادرات بسته است، بخش واردات این افراد را باز کنند تا تاجرانی که مشکل واردات مواد اولیه را داشتند، با این کار رفع تعهد ارزی آن‌ها حل شده و کارت به‌صورت یک‌طرفه باز شود.

ضیغمی با تأکید بر اینکه باید تبعیض بین واردکنندگان و صادرکنندگان رفع شود، افزود: کشورهایی داریم که رفتاری با صادرکنندگان دارند که می‌تواند الگویی برای ما باشد. کشورهایی در شاخص‌های صادراتی جهان پیشرو هستند و ما نیز اگر نمی‌توانیم مشکلات ارز را حل کنیم حداقل باید با در نظر گرفتن شرایط، مشکلات جدیدی ایجاد نکنیم.

وی افزود: چالش جدی در کشور ایجاد شده که نتیجه یک اتفاق خوب است، آن‌هم این است که رشد تولید کشور نیاز به سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، مواد اولیه و ماشین‌آلات دارد. این کار نیز نیاز به ارز دارد که آن‌هم از طریق صادرات

است، ادامه داد: اقتصاد کشور ما با مشکلات بسیار بزرگی روبرو است و انتظار این است که مسئولان نظام با روش‌های علمی و درست این مشکل را یک‌بار برای همیشه حل کنند. حسن‌زاده تأکید کرد: تلاش و اهتمام تولیدکنندگان کشور ما واقعا ستودنی است، اما این که چرا ما نمی‌توانیم در بازارهای جهانی جایگاه خود را پیدا کنیم، سوالی است که پیدا کردن پاسخ آن می‌تواند راهگشا باشد.

وی ادامه داد: همفکری و تعامل بخش دولتی و بخش خصوصی می‌تواند مسیری را برای حل مشکلات اقتصادی و صادرات باز کند، تا هم مردم و هم واحدهای تولیدی بتوانند از منافع آن بهره‌مند شوند.

حسن‌زاده گفت: شایسته نیست که به خاطر عدم تعهد ارزی، کارت بازرگانی واحدهای تولیدی باطل شود.

صمد حسن‌زاده در پایان خاطرنشان کرد: همفکری و تعامل بخش دولتی و خصوصی، تدوین بخشنامه‌ها بر اساس واقعیت و اجرای قوانین به شکل عادلانه و درست می‌تواند در این برهه از زمان، بار بزرگی را از شانه‌های اقتصاد کشور بردارد.

قوانین موجود، صادرات و واردات را در تقابل باهم قرار می‌دهد

دبیر هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی تبریز در بیست و هفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیرنفتی ایران که با حضور مسئولان کشوری، استانی و روسا و هیئت نمایندگان اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور در تبریز برگزار شد، با بیان این مطلب اظهار کرد: صادرات و واردات هم‌زاد یکدیگرند و از مقوله‌های اصلی تجارت هستند، اما برخی دستورالعمل‌ها و مصوبات به‌گونه‌ای تدوین می‌شوند که این دو حوزه در تقابل با یکدیگر قرار می‌گیرند. رضا جعفری افزود: طبق تحقیقات و مطالعات انجام شده در کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز و مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز، تحریم‌های بانکی، عدم تعامل با کشورهای دنیا و چند نرخ بودن ارز، سه مشکل عمده‌ای هستند که صادرات را با چالش مواجه کرده‌اند.

جعفری گفت: ایران از سال ۱۳۵۷ در تحریم است، اما معضل اصلی صادرکنندگان در این برهه از زمان، تحریم‌های پولی، مالی و بانکی است که به‌شدت مشکل‌ساز است. وی با اشاره به وجود تورم در کشور تأکید کرد: حرف تجارت

نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران: شایسته نیست که به خاطر عدم تعهد ارزی، کارت بازرگانی واحدهای تولیدی باطل شود. همفکری و تعامل بخش دولتی و خصوصی، تدوین بخشنامه‌ها بر اساس واقعیت و اجرای قوانین به شکل عادلانه و درست می‌تواند در این برهه از زمان، بار بزرگی را از شانه‌های اقتصاد کشور بردارد.

دلاری داشته‌ایم، در صورتی که در صادرات غیرنفتی، بیشتر این رشدها به سبب افزایش قیمت جهانی است نه افزایش حجم در صادرات.

آل‌هاشم خاطرنشان کرد: این پویایی و تحرکی که دستگاه دیپلماسی دولت و وزارت خارجه به‌وجود آورده است، فرصت خوبی برای افزایش مبادلات تجاری با کشورهای مقصد و تقویت همکاری‌های اقتصادی است. در این بین نقش سفارتخانه‌ها و رایزن‌های اقتصادی کشور برای بسترسازی و ایجاد روابط اقتصادی با کشورهای مختلف و تسهیل مراودات اقتصاد بسیار اهمیت دارد.

امام جمعه تبریز گفت: وقتی صحبت از زیرساخت‌ها می‌شود، به برخی موارد می‌توان اشاره کرد از جمله ضعف در شبکه حمل‌ونقل که یک مشکل جدی در توسعه صادرات است. میزان بهای حمل‌ونقل کالاهای صادراتی و اصلاح وضعیت پایانه‌های مرزی و جاده‌های منتهی به آن‌ها باید جزئی از یک برنامه ملی و همه‌جانبه به‌منظور تحول جدی در امر صادرات و ارتقای کمی و کیفی تولیدات صادراتی باشد. وی با اشاره به مشکلاتی چون نظام چند نرخ ارز، غفلت از دانش روز در زمینه صادرات به‌دلیل عدم حضور مستمر در عرصه‌های جهانی، افزود: صادرات غیرنفتی قبل از هرچیز به وجود یک چرخه شفاف و مستقیم تولید، با تأکید بر کیفیت محصولات تولیدی بستگی دارد. بدون تردید، تولیدکنندگان در چنین چرخه‌ای به حمایت‌های دولتی و هم‌چنین برطرف کردن بسیاری از موانع که مقرر نامیده می‌شود، نیاز دارند. وی ادامه داد: یک واحد صنعتی صادرات محور، نیازمند سیستم مستمر، پایدار و صریح برای تأمین منابع مالی است. آل‌هاشم گفت: حمایت مشخص مالی از واحدهای صادرات‌محور در زمینه توسعه و نوسازی، به‌ویژه لزوم به‌روز کردن تجهیزات موردنظر، تخصیص مبالغی تحت عنوان مشوق و جواز مؤثر صادراتی از جمله مواردی هستند که به‌طور جدی سبب افزایش صادرات و ارتقای شاخص کیفی کالاها و محصولات تولیدی خواهند بود.

صدور بخشنامه‌های خلق‌الساعه اعتماد عمومی را خدشه‌دار می‌کند

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز گفت: صدور بخشنامه‌های خلق‌الساعه اعتماد عمومی را خدشه‌دار می‌کند. صمد حسن‌زاده با بیان این مطلب اظهار کرد: انتظار می‌رود تصویب قوانین و تدوین بخشنامه‌ها به شکلی باشد که همه جوانب در آن سنجیده شود، تا واحدهای تولیدی، صادرکنندگان و همچنین مردم اعتماد خود را از دست ندهند. وی با اشاره به برگزاری موفق این همایش در دوره‌های قبلی افزود: این همایش چند سال به‌دلیل اپیدمی کرونا برگزار نشد، اما حتی در این مدت نیز مسئولان و متولیان با همفکری، نهایت تلاش را انجام می‌دادند.

نایب‌رئیس اتاق ایران با طرح این سوال که معلوم نیست حلقه مفقوده کجاست که اقتصاد ما را به چنین روزی درآورده

اقتصادی نیست، تصریح کرد: حمایت از تولید و صادرات با شعار امکان‌پذیر نیست و لازم است تمام دستگاه‌ها جهت افزایش حمایت از بخش تولید و صادرات حرکت کنند. سید محمدرضا تاج‌الدینی با اشاره به شعار انتخاب شده برای بیست و هفتمین همایش ملی صادرات غیر نفتی ایران با عنوان «نجات صادرات غیر نفتی با نرخ واقعی» گفت: این شعار بسیار خوب بوده و حرف دل تمام فعالان حوزه تولید و صادرات است. وی تأکید کرد: متأسفانه ما همیشه دیر به هشدارها و الزامات توجه می‌کنیم.

رئیس مجمع نمایندگان شمال غرب کشور گفت: برای تحقق رونق اقتصادی باید به دو مسئله مهم مورد توجه قرار گیرد، اولین مورد بازگشت ارز و سرمایه به کشور و دومین مورد، توجه به انرژی و توانی است که این ارز با خود می‌آورد. تاج‌الدینی تأکید کرد: ارز حاصل از صادرات باید با نرخ واقعی به بدنه اقتصاد کشور بازگردد و در این صورت است که تولید و صادرات به نفع کشور و به نفع فعالان اقتصادی خواهد بود.

نماینده مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی گفت: سرمایه و ثروت در جامعه مثل خون در بدن است. این توصیه جدی مقام معظم رهبری از سال‌ها پیش بوده است و اگر خیلی پیش‌تر، به سخنان رهبری در حوزه اقتصاد توجه می‌شد، شرایط اقتصاد کشور این‌گونه نبود.

وی با اشاره به مشکل تعلیق کارت‌های بازرگانی اظهار داشت: اگر قوانین در راستای حمایت از تولید و صادرات نباشد، نمی‌شود انتظار فعالیت و رونق بخش اقتصاد را داشت. تاج‌الدینی خواستار عملکرد دقیق و جدی بخش گمرک در قطع پای قچاق و ارائه گزارش‌های درست و کامل در این حوزه شد و افزود: در غیر این صورت واردکنندگان با مشکل روبرو خواهند شد.

هدف‌گذاری صادرات ۱/۶ میلیارد دلاری آذربایجان شرقی تا پایان سال

مدیرکل صمت آذربایجان شرقی، از هدف‌گذاری برای

عضو هیئت‌رئیس
اتاق بازرگانی تبریز:
کریدور شمال-
جنوب امتیاز بسیار
بالایی است که
به‌تنهایی می‌تواند
۳۰ میلیارد دلار
درآمد ترانزیتی برای
کشور ایجاد کند.
اگر هرچه سریع‌تر
چاره‌ای نیندیشیم،
تهدیدهای بزرگی
از سوی کشورهای
همسایه در راه
است که ممکن
است این بازار را از
ما بگیرد.

این است که نرخ ارز باید به‌صورت تدریجی و به شکلی افزایش یا کاهش یابد که از تنش‌ها و ضربات شدید جلوگیری شود. عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به قرارگیری ایران در موقعیت مناسب از نظر جغرافیایی اذعان کرد: کریدور شمال-جنوب امتیاز بسیار بالایی است که به‌تنهایی می‌تواند ۳۰ میلیارد دلار درآمد ترانزیتی برای کشور ایجاد کند. وی تأکید کرد: این کریدور است که ما را به مسیر صادرات هنگفت اروپا وصل می‌کند و اگر هرچه سریع‌تر چاره‌ای نیندیشیم، تهدیدهای بزرگی از سوی کشورهای همسایه در راه است که ممکن است این بازار را از ما بگیرد. جعفری در پایان گفت: کشور عراق علیرغم وضعیت نامساعد خود توانسته است با سیاست‌های درست، تورم بالای خود را کنترل کند و ما در ایران نیز باید هر چه سریع‌تر این مشکل را تحت کنترل بگیریم.

بخشنامه‌ها و مصوبات کشور، همسو با بحث توسعه و رونق اقتصادی نیست

رئیس مجمع نمایندگان شمال غرب کشور در بیست و هفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیرنفتی ایران که با حضور مسئولان کشوری، استانی و روسا و هیئت نمایندگان اتاق‌های بازرگانی سراسر کشور، برگزار شد، با بیان اینکه بخشنامه‌ها و مصوبات کشور، همسو با بحث توسعه و رونق

فعالیت صادرکنندگان اصلاح نشود، فعالان و تجار از گردونه تجارت خارج می‌شوند، اظهار کرد: علیرغم مشکلات، انصافاً تجار استان ما عملکرد قابل قبولی داشتند و طی هشت ماهه سال جاری برابر آمار گمرک، بیش از ۹۶۰ میلیون دلار صادرات غیرنفتی از استان ما انجام گرفته که نسبت به سال قبل افزایش جزئی یک درصدی به لحاظ ارزش و ۱۱ درصدی به لحاظ وزنی داشته است.

وی افزود: هدف گذاری ما برای صادرات غیرنفتی امسال به ارزش یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار است که امیدواریم باهمت فعالان اقتصادی تا پایان سال به آن برسیم.

وی ادامه داد: امسال افزایش ۲/۵ برابری صادرات به روسیه را داشتیم که نشان می‌دهد تجار از این بازار شناخت خوبی یافته‌اند و اقبال خوبی به آن نشان داده‌اند. در بررسی بازارهای هدف صادراتی استان، کشورهای همسایه رشد قابل توجهی داشتند و شرکای اصلی تجاری استان ما شامل ترکیه، عراق و ارمنستان سه بازار عمده هدف صادراتی هستند.

عظمایی گفت: در حوزه واردات نیز به ارزش یک میلیارد و ۶۰ میلیون دلار در هشت ماهه ابتدای سال جاری واردات داشتیم که نسبت به سال گذشته ۲۹ درصد به لحاظ ارزش و ۲۰ درصد به لحاظ وزنی افزایش یافته است. عمده افزایش واردات در رده کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای و در خدمت تولید است و آمار واردات کالاهای مصرفی روند کاهشی دارد. وی در پایان از برگزاری مراسم تجلیل از صادرکنندگان برتر استان به‌زودی با اتمام روند ارزیابی خبر داد.

مدیرکل صمت
آذربایجان شرقی:
این همایش، ۲۶
دوره به صورت
موفقیت‌آمیز در
تبریز با مشارکت
فعال همه فعالان
اقتصادی برگزار
شده است و هر
سال شاهد برگزاری
پرونیق‌تر از سال
قبل بودیم، تا
جایی که از ادوار
اولیه این همایش
به خاطر دارم، جزو
همایش‌هایی بوده
که مورد توجه
سیاست‌گذاران و
تصمیم‌گیرندگان
بوده است.

دستیابی به صادرات ۱/۶ میلیارد دلاری استان تا پایان سال ۱۴۰۲ خبر داد.

محمد جعفر عظمایی اظهار کرد: این همایش، ۲۶ دوره به صورت موفقیت‌آمیز در تبریز با مشارکت فعال همه فعالان اقتصادی برگزار شده است و هر سال شاهد برگزاری پرونیق‌تر از سال قبل بودیم، تا جایی که از ادوار اولیه این همایش به خاطر دارم، جزو همایش‌هایی بوده که مورد توجه سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان بوده است.

وی تأکید کرد: عمده مشکلات و مسائل حوزه تجارت مربوط به سطوح ملی است و موردی وجود ندارد که در سطح استان و حیطه اختیارات استانی باشد. این به واسطه چند دلیل اساسی است از جمله این که خود صنعتگران و فعالان اقتصادی مطالبه‌گر هستند و همین امر انگیزه مضاعفی به مدیران دستگاه‌های اجرایی داده است تا مشکلات را پیگیری کنند.

وی افزود: همگرایی بسیار مؤثر و مفیدی بین مدیران دستگاه‌های استان وجود دارد و به محض طرح موضوع و مشکل، دنبال رفع موانع هستند. مدیران ارشد استان نیز شخصاً در قالب جلسات متعدد، مسائل را پیگیری می‌کنند. ما جزو معدود استان‌هایی هستیم که از تمام ظرفیت‌ها در قالب جلسات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، کارگروه توسعه صادرات و... استفاده کرده و دارای رتبه‌های کشوری از لحاظ برگزاری این جلسات هستیم. عظمایی در تشریح مشکلات حوزه تجارت استان، گفت: عدم تخصیص سهمیه ارزی متناسب با نیاز واحدهای تولیدی، یکی از این مشکلات است. در ایفای تعهدات ارزی نیز به لحاظ تفاوت نرخ ارز در بازار مشکلاتی وجود دارد و حتی صادرکنندگان تر از اول استان نیز رغبتی نشان نمی‌دهند که صادرات به نام خودشان انجام شود. در این زمینه لازم است تا روش‌های متنوع و نوینی از طرف بانک مرکزی برای ایفای تعهدات ارزی اجرا شده یا شرایط مقداری تعدیل شود. وی با اشاره به مشکل عدم تعریف سازوکار اجرایی برای ایفای تعهدات ارزی صادرکنندگان قبل از ۱۴۰۰ گفت: ایفای تعهدات ارزی صادرکنندگان از سال ۹۷ تا ۱۴۰۰ با تکلیف مانده است و جای تعجب دارد که چرا حل و فصل نمی‌شود. مدیرکل صمت آذربایجان شرقی با بیان این که اگر زمینه

دهمین نمایشگاه بین المللی
کفش، کیف، چرم
و صنایع وابسته

محل دائمی نمایشگاههای بین المللی
۲۳ لغایت ۲۶ مهر ماه ۱۴۰۲

The 10th International Exhibition
of Footwear, Bag, Leather
and Related Industries

Tehran, Chamran Highway, Tehran Int'l Fair Ground
15 - 18 Oct. 2023 / Tehran - Iran

شماره مجوز: ۱۴۰۱/۳۲۰/۴۹۷۱۸
تاریخ مجوز: ۱۴۰۱/۱۲/۰۳

MPLEX(12) 2023

گزارش ویژه اتاق تبریز از حضور تبریزی ها در دهمین
نمایشگاه بین المللی کیف، کفش، چرم و صنایع وابسته

درخشش تولیدی های کفش و چرم تبریز در ایمپکس دهم

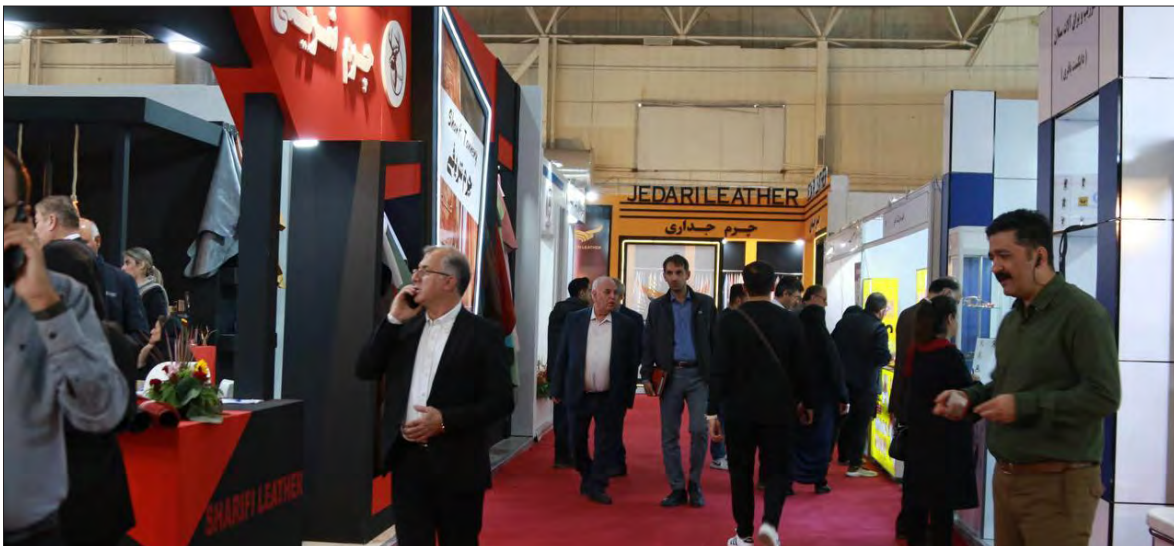
دهمین نمایشگاه بین‌المللی کیف، کفش، چرم و صنایع وابسته (امپکس)، از تاریخ ۲۳ لغایت ۲۶ مهرماه ۱۴۰۲ (۱۵ تا ۱۸ اکتبر ۲۰۲۳) از ساعت ۸ صبح تا ۱۵ عصر در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. این نمایشگاه با حضور ۱۷۱ شرکت و با حضور تولیدکنندگان و صادرکنندگان کیف، کفش، چرم و صنایع وابسته برگزار شد.

افزایش صادرات در کنار فروش داخلی، معرفی ظرفیت‌های این بخش اقتصادی، برنامه‌ریزی برای حل مشکلات، موانع و نقاط ضعف موجود این صنعت، ایجاد بسترهای مناسب برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی، ایجاد زمینه اشتغال و کارآفرینی، آشنایی دست‌اندرکاران با محصولات، نوآوری‌ها و ظرفیت‌های موجود، ایجاد فضای رقابتی سالم میان تولیدکنندگان داخلی برای ارتقای کیفیت تولید و ایجاد ارتباط مستقیم و رو در رو میان تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان، مهمترین اهداف برگزاری دهمین نمایشگاه بین‌المللی کیف، کفش، چرم و صنایع وابسته (امپکس) بود.

بازدید از این دوره نمایشگاه، هم‌نشینی و صحبت با تولیدکنندگان، تاجران و صادرکنندگان تبریزی حاضر در این نمایشگاه نشان داد که این نمایشگاه یکی از بهترین فرصت‌ها برای تولیدکنندگان است تا بتوانند محصولات خود را به بازدیدکنندگان ارائه کنند و با همکاران خود فضای گفت‌وگو را شکل دهند. اما یکی از مهم‌ترین مباحثی که در این نمایشگاه به چشم می‌آمد گالایه تولیدکنندگان از وضعیت بد صادرات و مشکلات پیرامون آن بود. تولیدکنندگان و صادرکنندگان تبریزی کیف، کفش، چرم و صنایع وابسته آن نشان داده‌اند که در موارد مختلف در کشور مقام اول را دارند اما همه تقریباً از یک دغدغه مشترک حرف می‌زدند و آن مسئله صادرات بود. مسئله‌ای که باید از سوی مسئولان امر با ظرافت بیشتری مورد توجه قرار گیرد چرا که این صنعت می‌تواند یکی از درخشان‌ترین رویکردها برای اقتصاد ایران را شکل دهد.

این گزارش تلاش کرده که دغدغه‌های اصلی، مسائل و مشکلات تبریزی‌های حاضر در نمایشگاه بین‌المللی کیف، کفش، چرم و صنایع وابسته را بررسی کند و نظر آنها درباره نمایشگاه دهم را جویا شود.

گزارش: سجاد صداقت

نمایشگاه به شهر آفتاب منتقل شود

مسعود بنایان، نائب رئیس اتاق تبریز و مدیرعامل چرم خاوران، یکی از کسانی است که می‌تواند درباره صنعت چرم و حضور در نمایشگاه دهم حرف‌های بسیاری داشته باشد.

بنایان با اشاره به وضعیت نمایشگاه دهم درباره بزرگ‌ترین مشکل این دوره می‌گوید: بزرگ‌ترین مشکل نمایشگاه زمان برگزاری آن است و ساعت ۸ تا ۱۵ زمان مناسبی برای شهر تهران نیست. نمایشگاه هم در روزهای کاری برگزار می‌شود و خیلی از مشتری‌ها می‌خواستند صبح بروند و کارشان را انجام دهند و بعدازظهر به نمایشگاه بیایند اما این ساعت برگزاری اصلاً خوب نبود. وی ادامه می‌دهد: زمان برگزاری نمایشگاه هم باید حرفه‌ای‌تر انتخاب می‌شد. نمایشگاه مربوط به چرم، کفش و پوشاک باید مشخص باشد که بهاره است یا

زمستانه. چون ما تابستان را پشت سر گذاشتیم و تقریباً زمستان را هم برای صنعت کفش پشت سر گذاشتیم و به تابستان سال آینده هم خیلی مانده است. یعنی نمایشگاه باید طوری برگزار شود که تولیدکنندگان در حوزه کفش بتوانند محصول آن فصل را عرضه کنند. چون برای محصولات مربوط به زمستان همه سفارش‌های خود را گرفته‌اند و گذشته است. البته امسال زمان نمایشگاه نسبت به پارسال بهتر بود، چون پارسال نمایشگاه دی ماه برگزار شد. از لحاظ بازدیدکننده هم به دلیل همان مسئله ساعت برگزاری نمایشگاه، عملاً از ۸ تا ۱۱ تعطیل است و بازدیدکننده‌ای نداریم. بازدیدکننده معمولاً بین ۱۱ تا ۱۵ به نمایشگاه می‌آیند و این وضعیت برای غرفدار به گونه‌ای فشرده می‌شود و نمی‌توانیم به‌خوبی به بازدیدکننده‌ها خدمات بدهیم.

چینش غرفه‌ها حرفه‌ای نیست

مدیرعامل چرم خاوران تصریح کرد: در مورد خود نمایشگاه هم باید بگویم که به نظر من چینش غرفه‌ها حرفه‌ای نیست. وقتی وارد یک سالن می‌شوید می‌بینید که عرضه‌کننده‌های مواد اولیه، محصول نهایی، چرم طبیعی، چرم مصنوعی و... در کنار هم حاضر هستند. به نظر من اگر چینش غرفه‌ها حرفه‌ای‌تر انجام می‌شد، خیلی بهتر بود. متأسفانه این تفکیک انجام نشده و بیشتر بر اساس ارتباطی که با مجری نمایشگاه وجود داشته، چینش انجام شده است. در مورد چرم طبیعی به نظر من ظلم شده و در سالن خلیج فارس که سالن اصلی نمایشگاه است هیچ سهمی به چرم طبیعی داده نشده است. قاعدتا چرم طبیعی باید در آن سالن غرفه داشت.

بنابیان با اشاره به بحث مشکلات خدمات نمایشگاهی در نمایشگاه بین‌المللی تهران گفت: مشکلاتی مانند ترافیک ورودی و ترافیک خروجی همواره وجود دارد و این در حالی است که این نمایشگاه به مترو دسترسی ندارد. به نظر من اگر شرکت نمایشگاه‌ها با همکاری شهرداری تهران برنامه‌ای بریزد که این نمایشگاه‌ها به شهر آفتاب منتقل شود خیلی بهتر از نمایشگاه بین‌المللی است. به نظر می‌رسد با این وضعیت دیگر برگزاری نمایشگاه‌ها در این مکان جواب نمی‌دهد. از سمت دیگر چهار روز برای نمایشگاه چرم و کفش و پوشاک زیاد است چرا که در همه دنیا زمان نمایشگاه سه روز است.

نائب رئیس اتاق تبریز ادامه داد: امسال در حال تجربه رکود سنگینی در صنعت چرم و کفش هستیم و قطعاً نمایشگاه هم از این رکود متأثر شده است. البته مجموعه ما از نمایشگاه راضی است و ازدحام در غرفه ما وجود دارد اما کلیت نمایشگاه به نسبت سال‌های قبل خیلی خلوت‌تر است.

وی افزود: دلیل دیگر هم این است که نمایشگاه ما کاملاً داخلی شده است. متأسفانه ما الان از کشورهای همسایه و کشورهای آسیای میانه هم دیگر نمی‌توانیم کسی را به ایران بیاوریم تا از نمایشگاه بازدید کند. این مسئله به عوامل مختلفی مربوط می‌شود. الان کشور ترکیه یکی از قطب‌های چرم و کفش در دنیاست. در سیستم گمرکی ایران ساختاری وجود دارد که واردات از ترکیه ممنوع است. با توجه به این موضوع آنها چرا باید به ایران بیایند؟ بقیه کشورها هم به آن حالت به ایران نمی‌آیند. مثلاً در نمایشگاه‌های ترکیه، ایتالیا یا دبی می‌بینیم که بازدیدکننده‌هایی از همه دنیا حضور دارند اما در ایران چنین فضایی وجود ندارد.

بنابیان با اشاره به تعدد برگزاری نمایشگاه‌های چرم و کفش در طول سال در کشور گفت: این نمایشگاه‌ها در تهران، تبریز، قم، مشهد، همدان و... برگزار می‌شود. اگر این نمایشگاه‌ها تجمیع شود و مثلاً دو بار در سال برگزار شود وضعیت واقعا متفاوت خواهد بود.

مشکل بزرگ پیمان‌سپاری ارزی

بحث صادرات در صنعت کفش و چرم یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های تولیدکنندگان است که بنابیان اشاره‌ای موشکافانه به آن دارد: در زمینه صادرات مشکلی که ما داریم بحث پیمان‌سپاری ارزی است. ما در صنعت کیف و کفش یا چرم هیچ رانتی مانند صنایع انرژی نداریم. همه محصولات ما از کف بازار و شاید با قیمت‌های بالاتر از محصولات خارجی خریداری می‌شود و نمی‌توانیم ارز ۵۰ هزار تومانی را در نیما با دلار ۴۱ هزار تومانی عرضه کنیم. ما واقعا در بازارهای بین‌المللی ان سود را نداریم که ارز حاصل از صادرات را ۲۰ درصد ارزان‌تر به دولت بدهیم که در اختیار واردکننده قرار بدهد و او از شرکت‌های خارجی کالای خود را ۲۰ درصد ارزان‌تر بخرد. نحوه پیمان‌سپاری ارزی در ایران به شکلی است که صادرکننده، ۲۰ درصد به واردکننده یارانه می‌دهد.

کسی که عقل دارد سمت صادرات نمی‌آید و ترجیح می‌دهد که کارهای وارداتی انجام دهد. با این شرایط هیچ کالایی که به رانت انرژی، رانت پتروشیمی یا فولاد نداشته باشد، قطعاً صادراتی نخواهد داشت. شما در عمل هم می‌بینید قسمت اعظم صادرات غیرنفتی ایران خصوصاً است. هم‌اکنون هیچ کالای صنعتی ما با این شرایط تحریم جایگاهی ندارد. ما کالاهایمان را به صورت امانی می‌فروشیم و گرفتاری‌های زیادی داریم.

وی در پایان تصریح کرد: در مورد صنعت چرم هم الان به دلیل کاهش مصرف گوشت قرمز، پوست خام به عنوان ماده اولیه چرم خیلی گران و نایاب است و از همه جای دنیا ۲۰ تا ۳۰ درصد گران‌تر است و عملاً نمی‌توان صادرات خاصی انجام داد.

بهترین برندهای حاضر در نمایشگاه، تبریزی هستند

علیرضا جباریان فام، رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان کیف و کفش و صنایع وابسته استان آذربایجان شرقی، با اشاره به نمایشگاه‌هایی که در این صنعت در کشور برگزار می‌شود، گفت: ما در کشور

نمایشگاه ما کاملاً داخلی شده است. متأسفانه ما الان از کشورهای همسایه و کشورهای آسیای میانه هم دیگر نمی‌توانیم کسی را به ایران بیاوریم تا از نمایشگاه بازدید کند.

سه نمایشگاه اصلی در حوزه کیف و کفش داریم که در شهرهای تهران، تبریز و قم برگزار می‌شود. در این نمایشگاه واحدهای تولیدی متعددی از شهر تبریز حضور دارند که این واحدها توانمندی زیادی در حوزه صادرات دارند. حتی می‌توان گفت بهترین برندهایی که در این نمایشگاه حضور دارند از شهر تبریز هستند.

وی ادامه داد: ما در تبریز پتانسیل خوبی داریم. ۳۰۰۰ واحد تولیدی و ۵۵ واحد صنعتی بزرگ در حوزه کفش در تبریز داریم. همچنین بزرگ‌ترین واحد تولید چرم ایران را در تبریز داریم. بزرگ‌ترین کارخانه تولیدکننده مواد پلی‌اتان ایران در تبریز است. بزرگ‌ترین کارخانه تولید زبیره کفش ایران در تبریز است. وجود این واحدها در تبریز زنجیره تولید را تکمیل کرده است.

این تولیدکننده تصریح کرد: اتحادیه ما در ۱۰ سال گذشته در حوزه صادرات منفعل بود اما در چند ماه اخیر تلاش کرده‌ایم که دوباره به امر صادرات رونق دهیم. در همین مدت به کشورهای ترکمنستان و لیبی صادرات داشته‌ایم. هیئت‌هایی از روسیه و یونان داشته‌ایم و سفارش‌هایی از برخی کشورها داشته‌ایم که جالب است بدانید ایران با برخی از این کشورها مراودات اقتصادی ندارد. ما موفق شدیم در نمایشگاه ترکیه مشتری‌های خوبی را جذب کنیم اما متأسفانه نمی‌توانیم به ترکیه صادرات داشته باشیم چرا که تعرفه گمرکی سنگینی را برای کفش ایرانی به عنوان رقیب در نظر گرفته است.

راه‌اندازی مرکز تخصصی فناوری، نوآوری، آموزش و صادرات کفش و چرم

جباریان‌فام با تأکید بر به‌روز شدن این صنعت از یک خبر خوب در حوزه چرم و کفش در تبریز سخن گفت: دانشگاه صنایع در تبریز مرکزی داشت که قرار شد تحویل اتحادیه صادرکنندگان کفش داده شود و انشاالله از ۱۰ روز آینده مرکز فناوری و نوآوری و آموزش و صادرات می‌کنیم. کل مرکز در اختیار اتحادیه کیف و کفش و چرم قرار می‌گیرد که موجب رشد در صنعت چرم و کفش کشور خواهد شد.

وی در زمینه وضع تولید محصولات این صنعت بیان

کرد: در حوزه مواد اولیه و در ۴، ۵ سال گذشته چرم ما رشد خیلی خوبی داشته است ولی از نظر قیمت در مقایسه با رقیبان در دنیا قیمت بالاتر است. الان واردات چرم ممنوع نیست اما تعرفه گمرکی بالایی دارد و به هیچ وجه صرف نمی‌کند که چرم را وارد کنیم و به همین دلیل تولیدکننده ترجیح می‌دهد از چرم داخلی استفاده کند. یکی از پتانسیل‌های رشد صنعت کفش ایران، چرم است و الان در تبریز چرم‌های خیلی خوبی تولید می‌شود.

جباریان‌فام رکود حاکم بر کشور را تنها مخصوص به ایران نمی‌داند: رکودی در جهان وجود دارد که در کشورها و نمایشگاه‌های مختلف می‌توانیم آن را مشاهده کنیم و تنها مخصوص ایران نیست. این رکود در نمایشگاه بین‌المللی تهران هم اثر گذاشته است.

این تولیدکننده هم نسبت به ساعت برگزاری نمایشگاه انتقاد دارد: ساعت برگزاری نمایشگاه اصلاً مناسب نیست و مشکلاتی بین شرکت نمایشگاه‌ها و شهرداری و فرمانداری درباره بحث ترافیک وجود دارد. جالب است که نمایشگاه ساعت ۱۵ تمام می‌شود اما بعد از آن کنسرت‌ها شروع می‌شود و آن هم ترافیک را به وجود می‌آورد.

جباریان‌فام در پایان درباره اهمیت صادرات در صنعت کفش و چرم گفت: واحدهای بزرگ کشور به دلیل اینکه نمی‌توانند محصولات خود را صادر کنند مجبور هستند آن را داخل کشور بفروشند و این کار به واحدهای کوچک‌تر فشار می‌آورد چرا که قدرت رقابت چندانی در داخل کشور برای آنها باقی نمی‌ماند.

واردات مواد اولیه مشکل بزرگ چرم‌سازان

علی علی‌بیگی، مدیرعامل چرم علی‌بیگی، هم با اشاره به وضعیت اقتصادی کشور و تأثیر آن در بازار چرم گفت: در دو سه سال اخیر رکود، تورم و... باعث شد که بازار چرم تعریف چندانی نداشته باشد.

وی با اشاره به برگزاری راضی‌کننده نمایشگاه، انتقاد اصلی را به ساعت برگزاری این رویداد معطوف می‌کند: نمایشگاه از ساعت ۸ شروع می‌شود و ساعت ۱۵ به پایان می‌رسد. اما با وجود این مسئله، امسال استقبال مردم از نمایشگاه خوب بوده و ارتباط‌ها برقرار شده است. این اقدام یک روحیه برای چرم‌سازها بوده و ما را به سمت وضعیتی بهتر می‌رساند.

مدیرعامل چرم علی‌بیگی با اشاره به مشکلات واردات مواد اولیه گفت: مشکلات واردات مواد اولیه واقعا به یکی از مشکلات بزرگ چرم‌سازان تبدیل شده است. وضعیت هزینه تمام شده انرژی (آب، برق، گاز و...) برای ما به عنوان تولیدکننده بسیار زیاد در می‌آید. قیمت انرژی یک‌دفعه ۷ تا ۸ برابر شده است. کفشی که باید به طور نرمال با قیمت ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار تومان به بازار برسد، الان حدود یک میلیون تومان قیمت تمام شده آن است. مشتریان کفش‌های چرم هم کسانی هستند که

ما در تبریز پتانسیل خوبی داریم. ۳۰۰۰ واحد تولیدی و ۵۵ واحد صنعتی بزرگ در حوزه کفش در تبریز داریم. همچنین بزرگ‌ترین واحد تولید چرم ایران را در تبریز داریم. بزرگ‌ترین کارخانه تولیدکننده مواد پلی‌اتان ایران در تبریز است. بزرگ‌ترین کارخانه تولید زبیره کفش ایران در تبریز است. وجود این واحدها در تبریز زنجیره تولید را تکمیل کرده است.

بازدیدکننده خارجی در نمایشگاه امسال خیلی کم بوده، گفت: وضعیت روز به روز برای تولیدکننده‌ها سخت‌تر می‌شود. صنعت کیف و کفش صنعتی است که به نیروی کار زیادی احتیاج دارد و با کمترین سرمایه می‌توان ایجاد شغل کرد اما شرایط به طور درستی برای ما فراهم نشده است. شرایط برای صادرات چندان فراهم نیست. متأسفانه قیمت مواد اولیه در ایران خیلی بالا رفته در حالی که مثلاً در ترکیه قیمت مواد اولیه پایین‌تر است و عملاً زمینه‌های رقابت با محصولات این کشور در زمینه صادرات وجود ندارد.

محمدی ادامه داد: مواد اولیه با کیفیت جهانی در ایران وجود ندارد و ما برای رقابت احتیاج به وارد کردن برخی از اقلام داریم. حتی اگر بخواهیم رقابت بهتری داشته باشیم باید چرم را هم وارد کنیم هر چند الان وارد کردن چرم غیرقانونی است. با این کار هم قیمت و هم کیفیت یک ثبات جهانی پیدا می‌کند. متأسفانه ما در ایران چرم گیاهی نداریم و نمی‌توانیم به استانداردهای اروپایی برسیم و کیفیت چرم ما قابل مقایسه با چرم ترک یا ایتالیایی نیست.

صنعت کفش و چرم در رکود و بحران به سر می‌برد

جلیل شریفی، مدیرعامل چرم شریفی، یکی دیگر از تولیدکننده‌های چرم است که از تبریز در نمایشگاه شرکت کرده و درباره آن گفت: امسال نمایشگاه خوب بوده اما تنها مشکل این است که به دلیل ساعت برگزاری نامناسب عملاً دو ساعت ابتدایی صبح تبدیل به زمان پرت شده است و ۵ ساعت باقی مانده هم برای ارائه محصولات به همه مشتریان و بازدیدکنندگان زمان کافی نیست. در سال‌های گذشته حتماً در روزهای برگزاری نمایشگاه یک روز پنجشنبه یا جمعه بود اما امسال نمایشگاه بین‌روزهای یکشنبه تا چهارشنبه برگزار شد و این امر کار را برای ما سخت کرد.

این تولیدکننده چرم با اشاره به وضعیت خوب زیرساخت‌های نمایشگاهی در این دوره، مشکل اصلی صنعت کفش و چرم را به خاطر رکود و تورم حاکم بر کشور می‌داند: این صنعت در رکود و بحران به سر می‌برد و هیچ کدام یک از شرکت‌ها با ظرفیت صددرصد کار نمی‌کنیم و به نظر می‌رسد این فضا هر روز سخت‌تر می‌شود. هدف ما از شرکت، حضور در نمایشگاه و بهره بردن از فرصت دیدار رودررو با مشتریان بوده است. حضور در نمایشگاه به ما کمک می‌کند که به‌روز باشیم و بتوانیم از نظرات و پیشنهادها همکاران و مشتریان استفاده کنیم.

معمولاً حقوق مشخصی می‌گیرند و این قیمت برای آنها زیاد در می‌آید.

علی‌بیگی در پایان درباره مشکلات کنونی تولید تصریح کرد: هر سال که گذشته شرایط تولید سخت‌تر شده است. متأسفانه الان هفته‌ای یک بار برق کارخانه ما قطع می‌شود و این امر هزینه تمام شده را افزایش می‌دهد. چرم‌سازی یک کار خیلی خیلی پیچیده است. روزی که برق قطع می‌شود، تولید کم و جنس خراب می‌شود و کارگرها هم سر کار نمی‌آیند. عملاً با این وضعیت ما ۵ روز در هفته کار می‌کنیم که این تعداد روز جوابگوی این صنعت سنتی ما نیست.

نبودن روز تعطیل در زمان برگزاری نمایشگاه

مصطفی محمدی، مدیرعامل آناک چرم، یکی دیگر از تولیدکنندگانی است که درباره برگزاری نمایشگاه می‌گوید: نمایشگاه بد نبوده اما معمولاً نمایشگاه‌ها را طوری برنامه‌ریزی می‌کنند که یک روز تعطیل در آن باشد که امسال متأسفانه وجود ندارد. اگر ساعت برگزاری از ۱۰ تا ۱۸ بود خیلی بهتر می‌شد چرا که کسی از ساعت ۸ صبح برای بازدید از نمایشگاه نمی‌آید. این تولیدکننده با اشاره به این مسئله که

متأسفانه قیمت مواد اولیه در ایران خیلی بالا رفته در حالی که مثلاً در ترکیه قیمت مواد اولیه پایین‌تر است و عملاً زمینه‌های رقابت با محصولات این کشور در زمینه صادرات وجود ندارد.

تربیت نیروی ماهر در صنف کفش خیلی کم شده است

طاها گل محمدی، مدیرعامل تولیدی کفش بالنزا، هم مانند سایر شرکت کنندگان در امپکس دهم نسبت به ساعت و زمان برگزاری نمایشگاه انتقاد دارد، ضمن اینکه مشکلات دیگری را نیز مطرح می کند: یکی از بزرگ ترین مشکلات نمایشگاه ساعت برگزاری آن است. از طرف دیگر متأسفانه روزهای برگزاری نمایشگاه در روزهای تعطیل نیست. تاجران بین المللی چندانی در نمایشگاه حضور ندارند. متأسفانه اطلاع رسانی خوبی درباره نمایشگاه انجام نشده است. بالاخره کشور ما یک کشور صنعتی است و باید بتوانیم تجارت را به صورت فرامرزی انجام دهیم. این گونه نباشد که ما بگوییم کار می کنیم و همه تولیدات را در داخل کشور به فروش می رسانیم. بلکه باید تولیدکننده واسه همه دنیا فروش داشته باشد. باید وارد مقوله صادرات شویم چرا که بازارهای داخلی به شکلی نیست که تولیدکننده به تنهایی بتواند به آن اعتماد کند.

وی درباره مشکلات تولید در این صنعت ادامه داد: درد دل تولید کننده خیلی زیاد است. در بحث های مواد اولیه، نیروی انسانی، نوسانات ارزی و... می توان درباره مشکلات تولیدکننده صحبت کرد. اما مسئله نیروی کار متخصص در صنف ما مشکلاتی را به وجود آورده است. طوری شده که ما به عنوان تولیدکننده باید در کارمان خلاقیت داشته باشیم و محصولی را تولید کنیم که مورد توجه قرار بگیرد. تولید جنس باکیفیت مستلزم نیروی کار ماهر است و متأسفانه تربیت نیروی ماهر در صنف ما خیلی کم شده است؛ نیروی کاری که در زمینه کفش فعالیت می کند، باید آکادمیک شود.

وی افزود: از سوی دیگر ماشین آلاتی که الان در صنف کفش وجود دارد، واقعا فرسوده هستند و ما با ماشین آلاتی کار می کنیم که مربوط به ۵۰ سال پیش است. تولید به روز، مستلزم ماشین آلات جدید است و نمی توان تولید به روز و باکیفیت را با ابزارهای ۵۰ سال پیش انجام دهیم.

این تولیدکننده در پایان و در پاسخ به این سوال که وضعیت کلی صنعت کفش را چگونه می بیند، گفت: صنعت کفش در ۴، ۵ سال اخیر پیشرفت داشته اما آن گونه جلو نرفته که بگوییم ما می توانیم مانند ترکیه یا ایتالیا شویم و به همه دنیا جنس ارسال کنیم. اگر بخواهیم به آن حدی برسیم که بتوانیم صادرات خوبی انجام دهیم، مستلزم حمایت دولتی هستیم. بالاخره ما مشکلاتی در زمینه صادرات داریم که باید حل شود و شرایط صادرات در صنعت ما فراهم نیست.

چشم انداز صنعت کفش در تبریز بسیار روشن است

صمد گل محمدی، مدیرعامل تولیدی کفش شمس، ضمن تقدیر از زیرساخت های فراهم شده در نمایشگاه

بین المللی تهران درباره بازار کفش در ایران گفت: کسی که بخواهد خود را در بازار امروز نشان دهد باید به روز کار کند. تولیدی هایی که به روز کار می کنند، در محصولاتشان تنوع دارد، روی قالب و چرم خوب کار می کنند و... بازار خوبی دارند.

این تولیدکننده درباره مشکل اصلی صنعت کفش تصریح کرد: قیمت انرژی در کشور ترکیه که رقیب ما در حوزه تولید کفش است، ۱۰ برابر و قیمت نیروی کار ۲ یا ۳ برابر ایران است. ما مشکل تولید نداریم اما مشکل صادرات داریم. مشکل بزرگ ما این است که جنس را چگونه و به چه کسی بفروشیم و چگونه پول مان را برگردانیم؟

او در پایان درباره آینده صنعت کفش تبریز گفت: چشم انداز صنعت کفش در تبریز بسیار روشن است چرا که جوانان وارد کار شده اند و تولیدی ها به روز شده اند و آینده به نظر درخشان می رسد. یکی از مهم ترین نکات درباره صنعت کفش، کفش و چرم در تبریز به دلیل وجود چرم شهر تبریز است که نیمی از مصرف چرم کشور را تامین می کند. زیره کفش خوبی هم در ۱۰ سال اخیر در تبریز تولید می شود و من آینده کفش تبریز را از شهرهای دیگر بهتر می بینم.

چشم انداز صنعت کفش در تبریز بسیار روشن است چرا که جوانان وارد کار شده اند و تولیدی ها به روز شده اند و آینده به نظر درخشان می رسد. یکی از مهم ترین نکات درباره صنعت کفش و چرم در تبریز به دلیل وجود چرم شهر تبریز است که نیمی از مصرف چرم کشور را تامین می کند.

گزارش اتاق تبریز از هفدهمین نمایشگاه
تولید مصنوعات طلا و جواهر و گوهرسنگ‌ها

برگزاری نمایشگاه طلا و جواهر تبریز با استانداردهای اروپایی

وی افزود: مطمئنم سال بعد با پتانسیل‌های موجود، این نمایشگاه با کیفیت بهتری برگزار خواهد شد. فهمی در خصوص تاثیر برگزاری نمایشگاه بر روی صادرات گفت: رویدادهایی از این دست تاثیر صد درصدی بر روی صادرات دارند و ما را به آینده این هنر صنعت امیدوار می‌کند.

داوود همتی؛ مدیر گالری همتی نیز در خصوص تاثیر برگزاری نمایشگاه در توسعه صادرات گفت: اگر بازاریابی محصولات به‌درستی اتفاق بیفتد، برگزاری نمایشگاه می‌تواند قدم بسیار موفقی محسوب شود.

وی افزود: کیفیت برگزاری نمایشگاه امسال بسیار بالا بود و هر کدام از ما چه تولیدکننده، چه بنکدار و چه صادرکننده، وظیفه داریم در معرفی هنر و صنعت، نقش خود را ایفا کنیم. علیرضا قاسمی؛ مدیر تولیدی طلا و جواهر رز نیز اظهار کرد: تبریز در برگزاری نمایشگاه مدتی بود که به بن‌بست رسیده بود اما امسال این نمایشگاه بسیار با کیفیت برگزار شد.

وی افزود: البته جا داشت در غرفه‌سازی برای غرفه‌داران شرایط مطلوب‌تری در نظر گرفته شده و در حوزه تبلیغات فعالیت بیشتری صورت می‌گرفت.

قاسمی گفت: من در نمایشگاه‌های خارجی زیادی شرکت کرده‌ام و معتقدم که برگزاری نمایشگاه، نقطه عطف توسعه تولید و پیشرفت صادرات است و این موضوع تنها به نفع ذینفعان این صنعت نیست، بلکه به سود اقتصاد شهر و استان خواهد بود.

گزارش: پری اشتري

هفدهمین نمایشگاه تولید مصنوعات طلا و جواهر و گوهرسنگ‌ها با حضور تولیدکنندگان و صادرکنندگان و طراحان در نمایشگاه بین‌المللی تبریز برگزار شد. میر محمد پور اقدم شریانی؛ رئیس اتحادیه طلا و جواهر آذربایجان شرقی در گفتگو با خبرنگار اتاق تبریز، ضمن تقدیر از حضور پررنگ تولیدکنندگان، فروشندگان و صادرکنندگان مصنوعات طلا و نقره و جواهر و گوهرسنگ اظهار کرد: در این نمایشگاه که از ۲۵ تا ۲۸ آبان در محل نمایشگاه بین‌المللی تبریز برگزار شد، بیش از ۸۰ غرفه حضور پررنگ داشتند.

وی افزود: حضور تولیدکنندگان مصنوعات و همچنین ماشین‌آلات و فناوری از کشور ترکیه و همچنین بازدیدکنندگان متعدد از شهرهای مختلف کشورهای عراق و ترکیه، علاوه بر اینکه کلمه بین‌المللی را برای این نمایشگاه معنا کرد، باعث شد به توسعه صادرات این هنر صنعت امیدوار شویم. شریانی گفت: برگزاری میز کشوری هنر صنعت مصنوعات طلا و جواهر و اولین همایش توسعه صادرات طلا، نقره و جواهرات در دانشگاه تبریز، همزمان با نمایشگاه، نشانه این است که اتفاقات خوبی پیش‌روی این هنر صنعت اشتغال‌آفرین است.

بر اساس این گزارش، حامد فهمی؛ مدیر برند ارمغان، این نمایشگاه را بسیار با کیفیت ارزیابی کرد و گفت: نمایشگاه امسال نسبت به سال‌های گذشته بسیار قوی‌تر بود و با متدهای اروپایی برگزار شد و جا دارد از اتحادیه طلا و جواهر استان، به خاطر فعالیت‌هایشان تشکر کنیم.

استقبال چشمگیر مردم از شانزدهمین نمایشگاه شیرینی و شکلات و ماشین آلات مربوطه ایران

گزارش: پری اشتیری

توجه است، اما برای توسعه تولید و صادرات نیازمند حضور بازدیدکنندگان متخصص و همچنین تجار بین المللی هستیم، که متأسفانه در این دوره از نمایشگاه اتفاق نیفتاد. همچنین همزمانی آن با نمایشگاه طلا و جواهر مشکلات را دوچندان کرده بود. جودی تأکید کرد: اگر اتحادیه‌ها، برگزارکننده نمایشگاه‌های

تخصصی باشند، کیفیت به مراتب افزایش می‌یابد. وی ادامه داد: با توجه به تخصص و تسلط اتحادیه‌ها بر زیر و بم شرکت‌های تولیدی، توزیعی و صادراتی، حضور و متولی‌گری آن‌ها در برگزاری نمایشگاه‌هایی از این دست مؤثرتر خواهد بود. فلاح؛ مدیر غرفه فروش برنج که از آمل برای شرکت در این جشنواره آمده بود، در خصوص بی‌برنامگی مسئولان نمایشگاه گفت: طی این چند روز محل غرفه من سه مرتبه تغییر کرد و در نهایت غرفه‌ای به من داده شد که بزرگتر از نیاز بود و در نهایت من ناچار شدم، هزینه بیشتری بابت غرفه‌ای پرداخت کنم که از آن راضی نبودم.

بر اساس این گزارش، دیگر غرفه‌داران از استقبال مردم و فروش محصولات راضی بودند و این نشان‌دهنده این است که این نمایشگاه بیشتر مورد استقبال جامعه عمومی هدف بوده و اهداف بلندمدت در خصوص تولید و صادرات را دنبال نمی‌کرده است.

به نظر می‌رسد از مشکلات اساسی شانزدهمین نمایشگاه شیرینی و شکلات و ماشین آلات مربوطه ایران، عدم برنامه‌ریزی، اطلاع‌رسانی و کج‌سلیقگی در چینش غرفه‌ها بود. اختصاص سالن کوچک (پروین اعتصامی) به غرفه‌های مربوط به ماشین‌آلات صنعتی و قرار دادن برخی صنایع غذایی در کنار ماشین‌آلات، باعث سردرگمی بازدیدکنندگان و در نتیجه ایجاد بی‌نظمی شده بود و ظاهراً ستاد اجرایی نمایشگاه نیز چندان پاسخگوی غرفه‌داران نبود.

شانزدهمین نمایشگاه شیرینی و شکلات و ماشین آلات مربوطه ایران از تاریخ ۲۵ تا ۲۸ آبان‌ماه سال جاری در تبریز در حالی به کار خود پایان داد که شاهد حضور پررنگ تولیدکنندگان و صادرکنندگان استان و تبریز در نمایشگاه بودیم. البته در این بین نباید از استقبال گسترده مردم نیز غافل شد.

رضا جعفری؛ مدیرعامل گروه صنایع غذایی پامین در گفتگو با خبرنگار اتاق تبریز، در خصوص برگزاری شانزدهمین نمایشگاه شیرینی و شکلات و ماشین آلات مربوطه ایران گفت: برگزاری نمایشگاه‌ها با موضوعات مختلف و به صورت منطقه‌ای، اتفاق بسیار مثبتی است و حتماً باید مورد حمایت قرار بگیرد.

وی افزود: برگزاری این نمایشگاه در استان آذربایجان شرقی که در حوزه صنایع غذایی، به‌خصوص شیرینی و شکلات حرفی برای زدن دارد، باید به شکل ویژه اتفاق بیفتد و ما نیز در انجمن صنایع غذایی استان، از هر رویدادی که به عرضه و نمایش توانمندی‌های تولیدهای صنایع غذایی کمک کند، حمایت می‌کنیم. در این دوره از نمایشگاه نیز از شرکت‌های زیادی برای شرکت در نمایشگاه دعوت کردیم اما حضور تولیدی‌ها و صنایع، کم‌رنگ بود.

جعفری گفت: البته این نمایشگاه ایرادهای ساختاری در زمینه کفسازی، تهویه هوا و ... داشت و متولیان نیز به ناچار بی‌رسته سالن‌ها را پر کرده بودند. ما امیدواریم در دوره‌های بعدی، شرکت برگزارکننده با کمک مجموعه نمایشگاه بین‌المللی، استاندارد و دیگر مسئولان استانی، بتوانند این مشکلات را برطرف کنند.

تورج جودی؛ دبیر انجمن صنایع غذایی استان در رابطه با کیفیت برگزاری نمایشگاه گفت: اگر هدف نمایشگاه، معرفی صنایع و بازاریابی در سطح کلان باشد، باید تخصصی‌تر و با کیفیت بالاتری برگزار شود.

وی افزود: بازدید عموم مردم از نمایشگاه، چشمگیر و قابل

بیستمین نمایشگاه بین المللی متالورژی

ایران متافو

The 20th INTERNATIONAL EXHIBITION OF

IRAN **METAFO**

STEELEXP • NOFEREXP • THERMEXP • MINEXP •

فولاد - صنایع معدنی - فلزات غیر آهنی (مس، آلومینیوم، روی، ...) - لوله و پروفیل - ریخته گری
قالب سازی - ماشین کاری - آهنگری - نسوزها - کوره های صنعتی و عملیات حرارتی

گزارش ویژه اتاق تبریز از
حضور صنایع فولادی آذربایجان شرقی در
بیستمین نمایشگاه ایران متافو ۱۴۰۲

تبلور بخش خصوصی در میان فولادی ها

گزارش: سجاد صداقت

بیستمین نمایشگاه بین‌المللی متالورژی (ایران متافو) صبح جمعه سوم آذرماه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی افتتاح و آغاز به کار کرد. در این دوره از برگزاری متافو ۱۴۰۲، صنایعی نظیر فولاد، صنایع معدنی، فلزات غیرآهنی، ریخته‌گری، ماشین‌کاری، نسوزها و... حضور داشتند. بیستمین نمایشگاه بین‌المللی متالورژی با مشارکت ۶۳۹ شرکت داخلی و خارجی از ۲۲ کشور خارجی آلمان، چین، ایتالیا، ژاپن، ترکیه، اسپانیا، انگلیس، فرانسه، هنگ‌کنگ، سوئیس، هند، روسیه، تایوان، کره جنوبی، جمهوری چک، امارات، اسلوانی، آفریقای جنوبی، مالزی، اتریش، آمریکا و سوئد در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد.

این نمایشگاه باهدف بهره‌مندی حداکثری از توان و ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، با محوریت فولاد، صنایع معدنی، فلزات غیرآهنی، مس، آلومینیوم، روی، ریخته‌گری، قالب‌سازی، ماشین‌کاری، آهنگری، نسوزها، گروه‌های صنعتی و عملیات حرارتی با حضور فعالان این حوزه از ایران، برپا شده بود.

۴۶۰ شرکت داخلی، قریب به ۷۰ شرکت دانش‌بنیان و ۸۸ شرکت خارجی در این دوره متافو با نمایش صنایع معدنی، فلزات غیرآهنی، فولاد، ریخته‌گری، قالب‌سازی، ماشین‌کاری، آهنگری، نسوزها، کوره‌های صنعتی و عملیات حرارتی، فولاد و سایر گروه‌های مرتبط دایر شده بود. تعداد شرکت‌کنندگان در نمایشگاه امسال ۳۰ درصد نسبت به سال گذشته افزایش یافته بود و گروه‌های اصلی نمایشگاه، آهن و فولاد هستند که به‌صورت گسترده حضور داشتند.

یکی از ویژگی‌های ایران متافو ۱۴۰۲ حضور پررنگ صنایع فولادی استان آذربایجان شرقی در این نمایشگاه بود. حضور در میان صنایع فولادی استان آذربایجان شرقی که بخش مهمی از آن‌ها برپایه‌ی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی شکل گرفته، یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های ایران متافو ۱۴۰۲ بود.

این گزارش تلاش کرده ضمن گفتگو با فعالان صنعت فولاد آذربایجان شرقی، نگاهی دقیق به وضعیت نمایشگاه ایران متافو ۱۴۰۲ و وضعیت صنایع فولادی در این استان داشته باشد.

بسیار زود است. به نظر ما برگزاری نمایشگاه بین‌ساعات ۱۰ تا ۱۷ بهتر بود. البته با توجه موقعیت محل دائمی نمایشگاه بین‌المللی تهران، معضلات شهری و ترافیک هم وجود دارد. وی افزود: متأسفانه تا جایی که من اطلاع دارم بالغ بر ۴۰۰ شرکت فولادی یا شرکت‌های حاضر در حوزه فولاد به

عدم حضور تعداد زیادی شرکت فولادی در نمایشگاه به دلیل کمبود فضا

کریم رحیمی، مدیرعامل فولاد ناب تبریز، با اشاره به این مسئله که امسال استقبال بسیار خوبی از نمایشگاه انجام شده، گفت: ساعت شروع نمایشگاه با توجه به ماهیت آن

وی افزود: انرژی و نیروی کار ارزان، توانمندی‌های صنایع فولادی و قیمت پایین فولاد تولیدشده در ایران، باعث شده کشورهای حوزه‌ی خلیج فارس، افغانستان، عراق، آذربایجان، ارمنستان، گرجستان، کشورهای قفقاز و... همه به سمت کشور ما سوق پیدا کنند.

نایب‌درختان ادامه داد: اگر این تحریم‌های ظالمانه نبودند، ما با فولاد می‌توانستیم در جامعه جهانی از نظر اقتصادی نقش بازی کنیم و محصولات خود را بهتر بفروشیم. ولی متأسفانه با توجه به کیفیت محصولات و پایین بودن قیمت، متأسفانه به علت تحریم‌ها اکثر کشورهای اروپایی نمی‌توانند از ما خرید کنند. از سوی دیگر به دلیل تلاش برای دور زدن تحریم‌ها و رساندن محصولات به دست مشتریان، بهای تمام‌شده برای مصرف‌کننده گران است.

مدیر بازرگانی شرکت آذرفولاد امین با اشاره به حضور خریداران خارجی در نمایشگاه ایران متافو امسال تصریح کرد: در این نمایشگاه بازدیدکننده خارجی هم حضور دارد و حداقل ۵۰ درصد از بازدیدکننده‌های ما خارجی هستند اما فقط ۱۰ درصد از آن‌ها موفق می‌شوند که از ما جنس بخرند. دولت باید تدابیری برای این مشکل انجام دهد تا این مسائل و مشکلات را برطرف.

نایب‌درختان با اشاره به ساعت برگزاری نمایشگاه گفت: ساعت برگزاری نمایشگاه خوب نیست. روز افتتاحیه نمایشگاه جمعه بود و مردم در نمایشگاه حضور داشتند اما با شروع روز کاری مردم سر کار می‌روند و توانایی برای آمدن به نمایشگاه را ندارند. حتی همین چند وقت پیش که ما در نمایشگاه اربیل در کشور عراق حضور داشتیم، آن نمایشگاه از ساعت ۱۱ شروع می‌شد و تا ساعت ۷ بعدازظهر ادامه داشت.

آذربایجان شرقی بزرگ‌ترین بخش خصوصی حوزه فولاد

نایب‌رئیس انجمن فولاد آذربایجان با اشاره به وضعیت صنایع فولادی در این استان گفت: آذربایجان شرقی بزرگ‌ترین بخش خصوصی حوزه فولاد و به‌خوبی در حال کار است و جز صنایع موفق ایران و استان محسوب می‌شود. هم‌اکنون در آذربایجان شما کارخانه‌ای را پیدا نمی‌کنید که کارگران در آن اعتصاب کنند یا از نظر حقوق و مزایا گله‌مند باشند. بخش خصوصی حوزه فولاد در آذربایجان شرقی به‌خوبی فعال است.

وی درباره چالش‌های این صنعت تصریح کرد: متأسفانه برخی از قوانین دست‌وپاگیر دولتی در مقابل فعالان حوزه فولاد وجود دارد که مشکلاتی برای ما به وجود آورده است. بزرگ‌ترین مشکل ما کارت‌های بازرگانی یک بار مصرف است. دارندگان این کارت‌ها، بارهای داخلی را به قیمت ارزان می‌خرند و در بازارهای جهانی می‌فروشند اما تا آنجایی که ما خبر داریم ۸۰ درصد

دلیل کمبود جا نتوانستند امسال غرفه بگیرند. این در حالی است که می‌شد با در نظر گرفتن سالن‌های بیشتر و فضای بزرگ‌تر این قضیه را حل و فصل کرد. رحیمی تأکید کرد: نمایشگاه، محل تلاقی واحدهای تولیدی با تامین‌کنندگان است. هم‌چنین فرصت بسیار خوب و مغتنمی است تا واحدها بتوانند تجارب و دستاوردهای همدیگر را ببینند و به یکدیگر انتقال دهند.

این فعال حوزه فولاد ادامه داد: با توجه به اینکه در روز اول نمایشگاه هستیم به نظر می‌رسد، استقبال خوبی از نمایشگاه صورت گرفته و این مسئله نشان می‌دهد که جایگاه فولاد در کشور جایگاه برجسته‌ای است.

مدیرعامل فولاد ناب تبریز با اشاره به موقعیت صنایع فولادی در اقتصاد ایران گفت: صنایع فولادی بعد از پتروشیمی و میعانات گازی از نظر حجم صادرات و میزان ارزش‌آوری، واقعا جایگاه بسیار خوبی دارد.

۲۰ درصد واحدهای فولادی کشور در استان آذربایجان شرقی قرار دارد

او ضمن بیان وضعیت صنایع فولادی در استان آذربایجان شرقی تصریح کرد: علی‌رغم اینکه استان آذربایجان شرقی پایه‌ی معدنی آهن ندارد، اما جایگاه بسیار خوبی در حوزه‌ی صنایع فولادی دارد. به‌طوری‌که نزدیک ۲۰ درصد واحدهای فولادی کشور را استان ما دارد. نزدیک ۱۵ درصد حجم تولید کشور به این استان مربوط است. نزدیک ۱۰ درصد از صادرات کل کشور از این استان انجام می‌شود.

وی ادامه داد: ذکر این نکته خیلی به‌جا خواهد بود که بگویم تمامی این شرایط توسط بخش خصوصی در استان آذربایجان شرقی اتفاق افتاده و من فکر می‌کنم با رفع بعضی از مشکلات و چالش‌هایی که وجود دارد، می‌توانیم شاهد توسعه بسیار زیادی باشیم.

رحیمی در پایان با اشاره به چالش‌های این صنعت گفت: مباحثی چون حامل‌های انرژی، تأمین مواد خام و پایدار و بحث سرمایه در گردش و... از مهم‌ترین چالش‌های این حوزه در استان آذربایجان شرقی است. اگر برای این موارد و مسائل راهکاری ارائه و برای آن چاره‌اندیشی شود، فکر می‌کنم استان ما توانایی این را دارد که از جایگاه امروز نیز بالاتر برود.

بهای تمام‌شده برای مصرف‌کننده خارجی به دلیل تحریم‌ها گران است

حسین نایب‌درختان، نایب‌رئیس انجمن فولاد آذربایجان و مدیر بازرگانی شرکت آذرفولاد امین درباره‌ی شرایط برگزاری بیستمین دوره ایران متافو گفت: فضای نمایشگاه در روز افتتاحیه خیلی خوب بوده، چراکه ایران دومین تولیدکننده‌ی آهن اسفنجی در دنیاست.

آن‌ها تعهداتشان را انجام نمی‌دهند. خواهش ما از مسئولان امر این است که این کارهای بازرگانی را مدنظر داشته باشند و در راستای حل این مشکل اقدام کنند.

نمایشگاهی مفید برای صنعت فولاد

علی نواداد، دبیر انجمن فولاد آذربایجان، با اشاره به برگزاری نمایشگاه ایران متافو ۱۴۰۲ گفت: برگزاری نمایشگاه‌ها عمدتاً باهدف شناساندن ظرفیت‌های مختلف در واحدهای صنعتی و تولیدی است. ایران متافو برای صنعت فولاد در این زمینه انصافاً در طول نمایشگاه‌های مختلف تأثیر بسزایی داشته است. امروز که اولین روز نمایشگاه است، خوشبختانه ازدحام جمعیت داریم. این نمایشگاه در هر حالت برای صنعت فولاد مفید خواهد بود. وی افزود: برگزاری این نمایشگاه‌ها در جهت معرفی ظرفیت‌ها به همکاران در شهرها و استان‌های مختلف هم مفید است. ما بعضاً فکر می‌کنیم که نمایشگاه‌ها برای معرفی ظرفیت‌های بین کشورهای مختلف است. احساس من این است که حتی در استان آذربایجان شرقی افرادی هستند که به‌دنبال آشنایی با ظرفیت‌های فولادی استان می‌باشند و در تلاش برای کسب اطلاعات هستند.

نواداد تأکید کرد: این ظرفیت‌ها هر چه بیشتر در فضای نمایشگاهی معرفی شود، در جهت بهبود وضعیت صنعت و تولید در کشور است.

این فعال صنعت فولاد با اشاره به این مسئله که استان آذربایجان شرقی رتبه اول تولید بخش خصوصی در فولاد را دارد، گفت: بعد از استان‌های اصفهان و خوزستان که بخش دولتی در آن فعال است یا نهایتاً خصولتی هستند، ظرفیت استان آذربایجان شرقی در بخش خصوصی است و فقط یک واحد از ۸۵ واحد در استان مربوط به بخش دولتی است.

ظرفیت تولید فولاد در استان آذربایجان شرقی سالانه ۶ میلیون تن است

دبیر انجمن فولاد آذربایجان تأکید کرد: ما سالانه ۶

میلیون تن تولید فولاد داریم. البته ظرفیت اسمی استان در این صنعت ۱۲ میلیون تن است اما به دلیل مشکلات کمبود انرژی برق در تابستان و کمبود انرژی گاز در زمستان و سایر مواردی که می‌تواند پیش بیاید، فعلاً همین ۶ میلیون تن تولید می‌شود.

وی افزود: ۱۵ تا ۲۰ درصد این محصولات به‌عنوان صادرات به کشورهای مختلف انجام می‌شود. ۴۰ هزار نفر در این صنعت اشتغال داریم و از نظر تبادل مالی حتی در اقتصاد منطقه و کشور هم تأثیرگذار است.

نواداد درباره‌ی چالش‌های عمده‌ی این صنعت گفت: چالش عمده‌ی فولادی‌ها چالش انرژی است. متأسفانه در تابستان به دلیل کمبود انرژی برق حداقل یک روز در هفته تعطیل هستیم. بعضاً به دلیل برخی از ناهماهنگی‌ها این تعطیلی می‌تواند دو روز هم شود و دو روز تعطیلی بدون اطلاع مشکلات بیشتری هم دارد.

پیشرفت تکنولوژی، مصرف آب در صنعت فولاد را منطقی کرده است

این فعال حوزه‌ی فولاد افزود: یکی از مسائلی که در افکار عمومی درباره‌ی صنعت فولاد مطرح می‌شود، مسئله‌ی مصرف زیاد آب است. اما با توجه به پیشرفت تکنولوژی خوشبختانه غالب مصرف آب صنعت فولاد در استان آذربایجان شرقی به‌صورت چرخشی به درون صنعت برمی‌گردد و روندی که در طول سال‌های گذشته بوده الان بهبود پیدا کرده و مصرف آب در این صنایع منطقی شده است.

نواداد ادامه داد: اخیراً من بازدیدی از یکی از واحدهای جدید در حال احداث بازدید داشتم. این کارخانه ۸۰ لیتر در ثانیه فاضلاب منطقه را وارد مجموعه می‌کند و ۶۸ لیتر آن را به‌عنوان آب قابل استفاده می‌کنند و مابقی را در حوزه‌ی صنعت فولاد مورد استفاده قرار می‌دهند.

دبیر انجمن فولاد آذربایجان در پایان گفت: ساعت برگزاری نمایشگاه مناسب نیست و من در هیچ نمایشگاه داخلی و خارجی ندیدم که نمایشگاه ساعت ۸ صبح برگزار شود. همچنین بازدیدکننده‌ی خارجی روز اول نمایشگاه زیاد نبوده و چندان نفعی که حضور داشتند چینی بودند.

بخش خصوصی باعث رشد صادرات فولاد می‌شود

علی منافرویان، مدیرعامل شرکت فولاد نصر آذربایجان با اشاره به برگزاری نمایشگاه در روز افتتاحیه گفت: امسال نمایشگاه ایران متافو از سال‌های قبل رونق بیشتری دارد و همکاران و بازدیدکنندگان در حال تلاش زیادی هستند. صنایع فولادی در استان آذربایجان شرقی فعال هستند و نزدیک به ۷۰ درصد از محصولات تولیدی این استان صادر می‌شود و محصولات کیفیتی جهانی دارد.

منافرویان با اشاره به حضور بخش خصوصی در

ایران در حال وقوع است. بازار به‌طور مدام تحت تأثیر قرار می‌گیرد و بالا و پایین می‌شود. شرکت‌های فولادی هم اگر بخواهند در بازارهای داخلی یا خارجی ادامه حیات داشته باشند، باید دیده شوند، با مشتریان ارتباط بگیرند، مشتریان خارجی را پیدا و بازار جدید ایجاد کنند. حضور در نمایشگاه قطعاً به‌عنوان یکی از ابزارهای توسعه بازار، ارتباط و حفظ نام و توسعه‌ی برند لازم است.

نمایشگاه وجهه‌ی بین‌المللی خود را ندارد

خیری یکی از مشکلات بزرگ ایران متافورا عدم حضور بازدیدکننده‌ی خارجی می‌داند: اگر نگاهی به فضای نمایشگاه بیندازید، فکر نمی‌کنم به تعداد انگشتان مشتری خارجی در غرفه‌ها ببینید. تا چند سال پیش اما وضعیت به گونه دیگری بود. معمولاً از هند، ایتالیا، کشورهای اروپایی، آفریقایی، آسیای شرقی، چین، حاشیه‌ی خزر و حاشیه‌ی خلیج فارس در نمایشگاه مشتری داشتیم. متأسفانه نمایشگاه آلان شکل بین‌المللی خود را ندارد و بسیار کم‌رنگ شده است.

وی ادامه داد: تعدد شرکت‌های فولادی در استان آذربایجان شرقی زیاد است و بیش از ۲۰ شرکت فعال در زمینه‌های ریخته‌گری، ذوب، نورد و... به فعالیت مشغول هستند.

او با اشاره به چالش‌های پیش روی صنایع فولادی استان گفت: متأسفانه نگرانی‌هایی برای صنایع فولادی درباره‌ی تأمین مواد اولیه وجود دارد چون در استان آذربایجان شرقی سنگ آهن وجود ندارد و ما باید سهمی از منابع سنگ آهن کشور داشته باشیم. همچنین ما درگیر مشکل انرژی به‌خصوص آب و برق هستیم.

خیری در پایان خاطرنشان کرد: از سوی دیگر موقعیت استراتژیک استان آذربایجان شرقی با همسایه‌های ایران باعث شده که ظرفیت مناسبی برای این ارتباط شکل بگیرد. همچنین محصولی که در این استان تولید می‌شود قابل رقابت با بهترین محصولات تولیدشده در دنیاست. آذربایجان شرقی هم به لحاظ نیروی انسانی و هم سرمایه‌گذاری به لحاظ سخت‌افزاری موقعیت مناسبی در کشور دارد.

اگر نگاهی به فضای نمایشگاه بیندازید، فکر نمی‌کنم به تعداد انگشتان مشتری خارجی در غرفه‌ها ببینید. تا چند سال پیش اما وضعیت به گونه دیگری بود. معمولاً از هند، ایتالیا، کشورهای اروپایی، آفریقایی، آسیای شرقی، چین، حاشیه‌ی خزر و حاشیه‌ی خلیج فارس در نمایشگاه مشتری داشتیم. متأسفانه نمایشگاه آلان شکل بین‌المللی خود را ندارد و بسیار کم‌رنگ شده است.

صنعت فولاد استان آذربایجان شرقی گفت: ۷۰ درصد صنعت فولاد در آذربایجان شرقی در اختیار بخش خصوصی و ۳۰ درصد در دست بخش دولتی است. اگر آن ۳۰ درصد بخش دولتی هم در اختیار بخش خصوصی بود، حتماً صادرات ما رشد می‌کرد و باعث افزایش تولید می‌شد. او در پایان گفت: ساعت برگزاری نمایشگاه اگر ۱۰ صبح تا ۵ بعدازظهر بود، خیلی بهتر می‌شد.

فرصتی برای تعامل در زمینه تأمین مواد مصرفی

نازلی صحرایی، مدیر بازرگانی صنایع فولاد کاوه تیکمه‌دش، با بیان این مطلب که امسال یکی از سال‌های شلوغ نمایشگاه ایران متافو از نظر حضور صنایع فولادی است، گفت: در روز اول نمایشگاه ما از ساعت ۸ صبح بازدیدکننده داشتیم. تعداد مراجعه‌کننده به غرفه‌ی ما خیلی زیاد بوده و توانستیم با مشتری‌های تازه و قدیمی ارتباط برقرار کنیم. این دیدارها و تعاملات برای تولیدکننده‌ها از لحاظ تأمین مواد مصرفی خیلی می‌تواند مساعد باشد. همچنین تأمین‌کننده‌های مواد اولیه هم حضور خوبی در نمایشگاه داشته‌اند.

صحرایی با اشاره به این مسئله که استان آذربایجان شرقی در زمینه صنایع فولادی کارخانه‌های قدرتمندی مخصوصاً در زمینه نورد دارد، تصریح کرد: رقابت سالمی بین این کارخانه‌ها وجود دارد و این رقابت باعث رشد صنعت در استان و بالا رفتن کیفیت محصولات شده است. از سوی دیگر رقابت سالمی هم برای تولید محصولات تازه وجود دارد که کمک زیادی به پیشبرد کارها می‌کند.

مدیر بازرگانی صنایع فولاد کاوه تیکمه‌دش درباره‌ی چالش‌های صنایع فولادی استان گفت: تنها مشکل فعالان در زمینه تولید نورد درباره‌ی تأمین شمش‌های قوسی است که کارخانه‌های تولیدکننده آن دور و صنایع فولادی استان مجبور به‌صرف هزینه‌ی حمل‌بالایی هستند.

حضور در ایران متافو برای حفظ جایگاه و توسعه‌ی بازار

نورالله خیری، مدیر توسعه‌ی منابع انسانی و روابط عمومی شرکت فولاد جاوید بناب، با اشاره به این مسئله که صنایع حاضر در ایران متافو با یک هدف واحد در نمایشگاه شرکت نمی‌کنند، گفت: شرکت فولاد جاوید بناب که ۲۰ سال سابقه فعالیت دارد برای حفظ جایگاه و توسعه‌ی بازار شرکت در نمایشگاه شرکت کرده است. خوشبختانه این شرکت مشتری‌های خود را دارد و عمده مشتری‌ها هم بازارهای صادراتی هستند و به بیش از ۱۴ یا ۱۵ کشور صادرات دارد و عمده تولیدات هم صادر می‌شود.

وی معتقد است: شرکت‌های فولادی قطعاً به حضور در نمایشگاه نیاز دارند. ما رکود نسبی در داخل کشور داریم و یک سری وقایع و اتفاقات بین‌المللی هم در اطراف

中国国际进口博览会
CHINA INTERNATIONAL
IMPORT EXPO

2023
5th-10th.NOV

国家会展中心(上海)
National Exhibition and
Convention Center (Shanghai)

گزارش اتاق تبریز از نمایشگاه بین المللی واردات چین

نوید امجد، رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز، در ششمین نمایشگاه بین‌المللی واردات چین در شانگهای حضور یافت. در ادامه گزارشی مختصر از این نمایشگاه ارائه می‌شود.

سطح جهانی تبدیل کرده و با تقویت همکاری‌ها و ارتقای رفاه مشترک اقتصاد و تجارت جهانی، کانال‌های جدیدی برای کشورها و مناطق برای انجام تجارت باز کند.

ششمین نمایشگاه بین‌المللی واردات چین در شانگهای

ششمین نمایشگاه بین‌المللی واردات چین در شانگهای با موضوع عصر جدید و آینده مشترک روز ۱۴ آبان ماه ۱۴۰۲ (۵ نوامبر ۲۰۲۳) کار خود را آغاز کرد و تا ۱۹ آبان، (۱۰ نوامبر ۲۰۲۳) پذیرای مقامات سیاسی و اقتصادی، تجار و بازرگانان و فعالان عرصه تولید و صنعت از نقاط مختلف جهان بود.

این نمایشگاه با حضور بیش از سه هزار و ۴۰۰ تولیدکننده در چهار بخش مشتمل بر غرفه‌های ملی، تجاری، اقتصاد بین‌الملل و تبادل فرهنگی برگزار شد و فعالان اقتصادی، تولیدکنندگان و صنعتگران کشورهای مختلف در حوزه‌های خدمات تجاری و خودرو، تجهیزات پزشکی، بهداشت و درمان، غذایی و کشاورزی، صنایع

آشنایی با نمایشگاه بین‌المللی واردات چین (China International Import Expo)

در ماه مه ۲۰۱۷ شی جین پینگ رئیس‌جمهور چین، در مجمع کمربند و جاده، برای همکاری‌های بین‌المللی اعلام کرد که این کشور، نمایشگاه بین‌المللی واردات چین (CIIE) را از سال ۲۰۱۸ برگزار خواهد کرد.

این اقدام مهمی برای دولت چین است که CIIE را برای حمایت قاطع از آزادسازی تجارت و جهانی شدن اقتصادی و باز کردن فعالانه بازار چین به روی جهان نگه دارد. این کار، کشورها و مناطق سراسر جهان را برای تقویت همکاری‌های اقتصادی و تجاری و ترویج تجارت جهانی و رشد اقتصادی جهانی به منظور بازتر کردن اقتصاد جهانی تسهیل می‌کند.

دولت چین صمیمانه از مقامات دولتی، جوامع تجاری، غرفه‌داران و خریداران حرفه‌ای در سراسر جهان برای شرکت در CIIE و کشف بازار چین استقبال می‌کند. کشور چین می‌خواهد با همه کشورها، مناطق و سازمان‌های بین‌المللی همکاری کند تا CIIE را به یک نمایشگاه در

نهادهای اقتصادی ایران در نمایشگاه واردات چین، بیانگر اراده متقابل و زمینه‌های مساعد برای ایجاد جهش‌های پرثمر در روابط دو کشور است و من به‌عنوان معاون اول ریاست جمهوری اسلامی ایران، به شما اطمینان می‌دهم، هرگونه عقد قرارداد تجاری و سرمایه‌گذاری بین طرفین مورد پشتیبانی کامل دولت قرار می‌گیرد.

معاون اول رئیس جمهور گفت: امیدوارم شرکت‌های مختلف چینی در این نمایشگاه، فرصت شناخت بهتر و بیشتر از توانمندی و ظرفیت‌های ایران، در زنجیره‌های تأمین و تولید مشترک و افزایش واردات از ایران را به‌دست آورند.

وی همچنین بر لزوم بسترسازی برای فعالیت بخش خصوصی دو کشور و فعالان اقتصادی ایران و چین تأکید کرد و افزود: باید با فراهم کردن زمینه فعالیت بخش خصوصی دو کشور اقتصاد خود را به نقطه بازدارندگی برسانیم تا دشمنان نتوانند به اقتصاد ما آسیب وارد کنند.

بازدید وزیر صمت از ششمین نمایشگاه بین‌المللی واردات چین

عباس علی‌آبادی، وزیر صمت در همایش تجاری ایران و چین با حضور در ششمین نمایشگاه بین‌المللی واردات چین گفت: تفاهم‌نامه بین ایران و چین که در بالاترین سطح طرح و تصویب شده، زمینه را برای رشد سریع تعاملات فراهم کرده است.

وی با اشاره به طرح «یک کمر بند- یک جاده» چین گفت: این طرح فرصت‌های متعددی را برای توسعه زیرساخت‌های ایران مانند بنادر، راه آهن و ... ارائه می‌دهد و می‌تواند توسعه و رشد اقتصادی دو کشور را تسهیل کند.

وزیر صمت ایران با اشاره به اینکه باید در جهت توسعه تجارت ایران-چین گام‌های اساسی برداشته شود، خاطرنشان کرد: در سال ۲۰۲۲ واردات غیر نفتی چین از ایران ۶۳۵ میلیارد دلار بوده که عمده آن فرآورده‌های پتروشیمی، معدنی، فلزات، دارو، کشاورزی و شایلات بوده است.

علی‌آبادی اضافه کرد: صادرات چین به ایران ۹۴۴ میلیارد دلار بوده که عمده آن تجهیزات ماشین‌آلات الکترونیکی، برقی و نیروگاهی، حمل و نقل انواع کالا و تجهیزات صنعتی و فلزی محصولات شیمیایی کالا و محصولات پلاستیکی و منسوجات بوده است.

وی تأکید کرد: ایران در زمینه محصولات پتروشیمی و پالایشگاهی و برخی محصولات دانش‌بنیان، تجربیات و دستاوردهای قابل توجهی دارد که می‌تواند برای بازرگانان چینی جذاب باشد.

وزیر صمت با اشاره به اینکه روابط ایران و چین، امروز بیش از هر زمان دیگری فرصت رشد دارد، گفت: روابط دیرینه ایران و چین به چند قرن می‌رسد که همیشه در فضای مثبت‌اندیشانه دنبال شده است.

هوشمند و فن‌آوری اطلاعات و کالاهای مصرفی در این رویداد مهم جهانی حضور داشتند.

با توجه به توافقی‌های سال گذشته بین دو کشور، حضور شرکت‌های ایرانی در این نمایشگاه بسیار چشمگیر بود و بیش از ۵۰ شرکت و ۲۵۰ تاجر ایرانی در حوزه‌های مختلف در این دوره از نمایشگاه شرکت داشتند.

افتتاح پايون ملی ایران

با آغاز به کار نمایشگاه بین‌المللی واردات چین، محمد مخبر، معاون اول رئیس جمهور در راس یک هیئت صنعتی- تجاری برای شرکت در این نمایشگاه و توسعه روابط اقتصادی با چین، به شانگهای سفر کرد و پایون جمهوری اسلامی ایران با حضور وی افتتاح شد.

مخبر در افتتاحیه رسمی پایون ایران گفت: ایران و چین از دیرباز همسایگان تمدنی و شرکایی توانمند در عرصه تعاملات تجاری و اقتصادی بوده‌اند.

وی ادامه داد: ما در صدد احیای پیوندهای تاریخی، تجاری و اقتصادی ایران و چین هستیم، چرا که امروز مشارکت جامع راهبردی و اراده رهبران دو کشور، فضایی بی‌نظیر برای گسترش همکاری‌های همه‌جانبه ایجاد کرده است.

مخبر افزود: حضور فعال و پررنگ شرکت‌ها و

نگرانی‌ها و پیشنهادات

• مشکلات مالی و انتقال پول

با توجه به مرادوات رو به افزایش ایران و چین، انتظار بر این است که راه‌حلی جهت تسهیل تبادلات مالی از سوی دولت ارائه شود. همچنین بازرگانان و تجار ایرانی نیز می‌توانند در خصوص دریافت و پرداخت‌های مورد نیاز با هماهنگی یکدیگر اقداماتی را مبذول دارند تا نیاز به انتقال بانکی برای مرادوات به حداقل برسد.

• نیاز به تسلط به زبان چینی

در بازار بزرگ چین، کلیه شرکت‌ها از نفرات چینی برای فروش و ارائه خدمات استفاده می‌کنند و چون اکثر آنها دارای نمایندگی در چین هستند، این کار برای آنها توجیه اقتصادی دارد، بنابراین بهتر است شرکت‌های ایرانی و مشخصاً اتاق بازرگانی، بایستی در این خصوص تسهیلات لازم را فراهم کنند.

• شرکت در پاپیون ملی

شرکت در پاپیون ملی باعث می‌شود تا تولیدکنندگان و صنعتگران از حوزه تخصصی خود فاصله داشته باشند، لذا پیشنهاد می‌شود با افزایش تعداد شرکت‌کنندگان و اطلاع‌رسانی کشوری، امکان حضور در سالن‌های مرتبط برای هر یک از فعالان فراهم شود.

بازدید سفیر جمهوری اسلامی ایران در چین از پاپیون ایران

محسن بختیار؛ سفیر جمهوری اسلامی در چین با حضور در ششمین نمایشگاه بین‌المللی واردات چین در شانگهای، ضمن حضور در پاپیون ایران، از توانمندی‌های تولیدی و صنعتی کشورمان بازدید کرد. وی در ادامه با اشاره به برنامه‌ریزی‌هایی که از هم‌اکنون برای حضور پویاتر فعالان اقتصادی ایران در رویدادهای بین‌المللی سال‌های آتی، همانند نمایشگاه واردات شانگهای انجام خواهد شد، گفت: حضور متمرکز شاخص‌تر و در کنار آن با تنوع بیشتر از محصولات تولیدی و صنعتی در چنین رویدادهای مهمی در نظر است. در این بازدید وی در جریان مشکلات صنعت قیر قرار گرفت.

مزیت اصلی نمایشگاه بین‌المللی واردات چین بازدیدکنندگان حرفه‌ای

مزیت اصلی نمایشگاه بین‌المللی واردات چین، بازدیدکنندگان حرفه‌ای آن بود که بیش از ۱۵۴ کشور مختلف در این رویداد حضور به‌هم رساندند.

تخصصی بودن نمایشگاه

با توجه به اینکه در این نمایشگاه حضور برای عموم آزاد نیست و کلیه شرکت‌کنندگان بایستی از قبل برای بازدید ثبت‌نام کنند، مراجعه به غرفه توسط افراد مرتبط و متخصص صورت می‌گیرد.

• بازار گسترده کشور چین

با توجه به اینکه چین دارای بازار گسترده‌ای برای کلیه صنایع است، حضور در نمایشگاه و ارائه توانمندی‌ها باعث گشایش بازار بسیار گسترده‌ای خواهد شد.

• آشنایی با توانمندی سایر کشورها

با توجه به اینکه نمایشگاه بین‌المللی واردات چین، مختص واردکنندگان به چین است، حضور در نمایشگاه منجر به آشنایی با توانمندی سایر کشورها و همچنین زمینه‌های فعالیت آنها در چین می‌شود.

• آشنایی با فعالیت‌های شرکت‌های مرتبط

با توجه به حضور کلیه کشورها و شرکت‌های معتبر امکان آشنایی با شرکت‌های مرتبط و نحوه فعالیت آنها ممکن است.

سلسله رویدادهای فناوریانه رینوتکس 2023

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

RINOTEK 2023

سازمان عامل استقرار و توسعه منطقه ویژه علم و فناوری ربع رشیدی

بوت کمپ صادراتی

با مشارکت کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود محیط کسب و کار
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

۵ تا ۹ آذرماه ۱۴۰۲
اتاق بازرگانی تبریز

گزارشی از ۲۰ ساعت بوت کمپ صادراتی

افت نمایشگاه رینوتکس در سالهای اخیر

گزارش: ساناز شهابی

رویداد بوت کمپ صادراتی از سلسله رویدادهای فناورانه رینوتکس ۲۰۲۳، از پنجم الی نهم آذرماه سال جاری به همت کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق تبریز، در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

این دوره ۲۰ ساعته با سخنرانی میرهادی سیدی؛ مشاور امور بین الملل سازمان توسعه تجارت ایران و بهروز حسن الفت؛ مدرس مرکز تجارت بین الملل در راستای آشنایی با مرکز تجارت بین الملل و ابزارهای تحلیل بازار صادراتی از جمله نقشه تجاری، نقشه دسترسی به بازار، قواعد مبدأ و اقدامات بهداشتی و فنی برگزار شد.

جعفر محرمپور؛ دبیر اتاق تبریز در ابتدای این نشست، گفت: بوت کمپ صادراتی با مشارکت کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد، دانش بنیان و بهبود محیط کسب و کار اتاق تبریز، همزمان با رویداد رینوتکس در حال برگزاری است.

وی با بیان اینکه نمایشگاه رینوتکس در سالهای اخیر از نظر کیفی افت پیدا کرده است، ابراز امیدواری کرد: امسال شاهد برگزاری این رویداد با کیفیتی بالاتر از سالهای قبل باشیم.

محرمپور با تأکید بر اهمیت برگزاری دورههای آموزشی با محوریت اجرایی و عملی گفت: اتاق تبریز در نظر دارد، علم و عمل را به هم گره بزند و با کمک اساتید امر، آموزش تجارت را ساده سازی کرده و بستر آموزش را در اختیار مخاطبان قرار دهد.

دسترسی به بانک اطلاعات تجاری از مزایای آشنایی با بوت کمپ صادراتی

در ادامه این نشست میرهادی سیدی؛ مشاور امور بین الملل سازمان توسعه تجارت ایران مباحثی در خصوص این رویداد و اهمیت آن ارائه کرد و گفت: سازمان توسعه تجارت ایران در سال ۱۳۹۵ به منظور بهره مندی از توان تخصصی کارشناسان بین المللی در توسعه صادرات غیر نفتی کشور، تفاهم نامه ای را با مرکز بین المللی تجارت منعقد کرد که این تفاهم نامه پس از تخصیص کمک اتحادیه اروپا به مرکز بین المللی تجارت برای ارائه کمک های تخصصی به سازمان توسعه تجارت ایران، از اواخر سال ۱۳۹۷ اجرایی شد.

وی دسترسی به بانک اطلاعات تجاری ۱۰ الی ۱۲ مرکز تجارت بین المللی را از جمله مزایای برگزاری بوت کمپ صادراتی عنوان کرد و افزود: این دوره ۲۰ ساعته باهدف آگاه سازی و افزایش اطلاعات تجار برای بهره مندی از آخرین اطلاعات موجود در حوزه تجارت و کاملاً به صورت رایگان برگزار می شود.

سیدی با اشاره به سابقه موفقیت آمیز برگزاری این دوره از سالهای گذشته تاکنون گفت: تنها در مهر ماه سال جاری، یک هزار نفر در سراسر ایران از آموزش های بوت کمپ صادراتی بهره برده اند.

بر اساس این گزارش در نخستین روز میرهادی سیدی؛ مشاور امور بین الملل سازمان توسعه تجارت ایران و بهروز

گفت: متأسفانه علت اصلی این شرایط، سوء مدیریت و سوء نگرشی است که در سال‌های متمادی به اقتصاد و مسائل کشورمان داشتیم و شاید ریشه آن در ۱۰۰ سال گذشته باشد. وی با اشاره به غنی بودن ایران از نظر منابع طبیعی، افزود: با بررسی تاریخ ملت‌ها نمی‌توان هیچ کشوری را دید که صرفاً با دارا بودن منابع طبیعی، سرنوشت خوبی برایش رقم خورده و این موهبت الهی نمی‌تواند متضمن آینده روشن برای هیچ کشوری باشد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر در حیطه خام‌فروشی نزدیک به ۱۰ تا ۱۵ درصد زنجیره ارزش را به دست می‌آوریم و گاه منابع حتی ارزشی زیر ۱۰ درصد برایمان ایجاد می‌کند، ادامه داد: افزایش صادرات و اهتمام بیشتر بر روی تکمیل زنجیره ارزش از جمله آیتم‌های مهم برای بهبود وضعیت اقتصادی است و در این راستا نیز نیازمند دانش صادراتی هستیم.

امجد با اشاره به برگزاری رویداد بوت‌کمپ در اتاق بازرگانی تبریز نیز گفت: یکی از وظایف اتاق تبریز به‌عنوان بستر و همراه فعالان اقتصادی استان، آموزش و ارتقای دانش فعالان اقتصادی است و در این راستا اقدام به برگزاری این بوت‌کمپ صادراتی کرده است.

وی افزود: رویداد بوت‌کمپ صادراتی اتاق تبریز در سطح خوبی با حضور اساتید بسیار حاذق برگزار شد.

حسن الفت؛ مدرس مرکز تجارت بین‌الملل (ITC) به ارائه مباحث مرتبط پرداختند.

در دومین روز بوت‌کمپ صادراتی رینوتکس ۲۰۲۳، رضا جعفری؛ دبیر هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی تبریز، ضمن ابراز خرسندی از برگزاری این سلسله رویدادها در اتاق تبریز گفت: هدف نهایی اتاق، توانمندسازی و افزایش مهارت، آشنایی با مباحث روز دنیا در حوزه تجارت و کسب‌وکار و در نهایت افزایش قدرت رقابت‌پذیری تولیدکنندگان و تجار در بازارهای داخلی و خارجی است و ما تمام تلاش خود را برای تحقق این مهم انجام می‌دهیم.

بوت کمپ صادراتی در ایستگاه پایانی

پنجشنبه ۹ آذر ماه، بعد از چند روز متوالی تدریس و آموزش در اتاق بازرگانی تبریز، نهایتاً بوت‌کمپ صادراتی با برگزاری ورکشاپی با حضور شرکت‌های فعال و دانش‌بنیان در زمینه صادرات و ناصر انزلچی؛ مدرس مرکز تجارت بین‌الملل برگزار و جوایز نفیسی به چهار ارائه برتر اهدا شد.

نوید امجد؛ رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب‌وکار اتاق تبریز که در ورکشاپ اختتامیه این رویداد، حضور داشت، با اشاره به گالایه‌مندی‌ها از وضعیت اقتصادی کشور از قبیل مشکلات ارزی و تورم بالا

RINOTEX

The 11th Rab'e Rashidi Innovation and Technology Exhibition 2023

یازدهمین نمایشگاه نوآوری و فناوری ربع رشیدی

۱۴ الی ۱۷ آذر ماه ۱۴۰۲
نمایشگاه بین المللی تبریز
ساعت برگزاری: ۱۳ الی ۱۹
www.rinotex.ir

گزارش اختصاصی اتاق تبریز از
نمایشگاه رینوتکس ۲۰۲۳

رینوتکس ۲۰۲۳
آغازی برای راه‌های نرفته

گزارش: افخم ابراهیمی

یازدهمین نمایشگاه رینوتکس تبریز روز سه‌شنبه ۱۴ آذرماه آغاز و عصر روز جمعه ۱۷ آذرماه به کار خود پایان داد. به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، این نمایشگاه به‌عنوان بزرگترین و مهمترین رویداد با محوریت نوآوری و فن‌آوری در مکان نمایشگاه بین‌المللی تبریز با حضور و مشارکت نهادهای دولتی، شرکت‌های دانش‌بنیان و دانشگاه‌ها برگزار شد. به اذعان مجریان و مهمانان این رویداد، افزوده شدن بخش دانش‌آموزی با عنوان رینوفست فضای این نمایشگاه را امیدبخش و متفاوت کرده بود. در این گزارش نگاهی اجمالی به نمایشگاه رینوتکس ۲۰۲۳ از نظر شرکت‌کنندگان انداخته‌ایم.

فضای نمایشگاه امیدوارکننده است

مهرداد سعادت؛ رئیس اتاق بازرگانی ایران و ترکیه در خصوص ارزیابی فضای نمایشگاه گفت: فضای نمایشگاه امیدوارکننده است و حضور مسئولان در نمایشگاه و تعامل با نخبگان می‌تواند زمینه‌ساز اعتمادسازی و تغییر باور مسئولان نسبت به نخبگان کشور شود.

وی گفت: تعامل نخبگان و فعالان بخش نوآوری می‌تواند به شبکه‌سازی منجر شود که اتفاق ارزشمندی برای توسعه کار خواهد بود.

سعادت ابراز امیدواری کرد این نمایشگاه تداوم داشته و نتایج آن نیز ملموس باشد، چراکه برگزاری نمایشگاه و درک ظرفیت و توانمندی‌های بالای موجود در استان و کشور موجب می‌شود تا مسئولان جدی‌تر از قبل از این ظرفیت‌ها در مسیر توسعه و رشد تجارت، اقتصاد و صنعت بهره‌مند شوند.

وی در ارتباط با خروجی حضور در یازدهمین نمایشگاه رینوتکس گفت: علاوه بر امضا تفاهم‌نامه‌های مشترک متعدد بین اتاق بازرگانی ایران و ترکیه با دانشگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و خصوصی بناست تا شرکت‌های دانش‌بنیان با همکاری اتاق مشترک ایران و ترکیه در نمایشگاه‌های ترکیه نیز حضور یابند و جوانان توانمند این خاک علاوه بر معرفی خود در ترکیه بتوانند از تجربیات موفق این کشور نیز بهره‌مند شوند.

تعامل صنعت با صاحبان اندیشه ارزشمند است

دکانی؛ مدیر روابط عمومی شرکت ایدم که برای نخستین بار در این نمایشگاه حضور یافته بود، با خوب توصیف کردن فضای نمایشگاه و قدردانی از همکاری خوب مجریان این نمایشگاه اظهار کرد: شرکت ایدم امسال با احساس نیاز به جذب فکرهای نو، در حوزه تولید قطعاتی که به دلیل

حسینی؛ مدیر عامل شرکت زیست فناوری تاورژ که در حوزه کشاورزی فعال است، هدف از شرکت مجموعه‌اش در نمایشگاه را تجاری‌سازی عنوان کرد و افزود: من سال گذشته نیز در نمایشگاه بودم و باید بگویم نمایشگاه یازدهم در ابعاد مختلف رشد کیفی و در برخی ابعاد نیز افت کیفی نسبت به سال قبل داشته است.

وی گفت: بخش کشاورزی سال گذشته رونق بیشتری داشت، ولی متأسفانه به‌رسم همیشه شاهد کم‌لطفی نسبت به حوزه کشاورزی هستیم.

حسینی از حضور کمرنگ مسئولان در نمایشگاه گلایه کرد و اظهار داشت: اگر بستر نمایشگاه فرصتی برای همگرایی و نزدیکی بخش خصوصی و نهادهای دولتی را سبب شود، می‌توان گفت به هدف خود رسیده است. وی ادامه داد: حقیقت این است که نمایشگاه‌ها خروجی قابل قبولی ندارند، چراکه همه‌چیز در حد وعده و قول، باقی می‌ماند.

حسینی معتقد است: محدودیت فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان حوزه کشاورزی با در نظر گرفتن اهمیت، شرایط

تحریم‌ها، این مجموعه را با چالش روبرو کرده است، در نمایشگاه رینوتکس حضور یافت.

وی تعامل با دانشجویان و صاحبان اندیشه در فضای بر محوریت ابتکار و نوآوری بسیار لذت‌بخش و البته ارزشمند عنوان و تأکید کرد: مجموعه ایدم مصمم به تداوم شرکت در نمایشگاه رینوتکس در سال‌های بعدی است، چراکه معتقد است بهره‌مندی از فکرهای خلاق و مؤثر جوانان در عرصه فن‌آوری و نوآوری در برهه‌ای که تحریم‌ها به‌دنبال آسیب‌رسانی بر روند تولید داخلی هستند، بسیار مهم است.

انتقال تجربیات، به مدد نمایشگاه رینوتکس

آیسان اصل محمدپور؛ مخترع و نماینده سازمان جهانی مالکیت معنوی اختراعات نیز با مثبت ارزیابی کردن روند و فضای برگزاری نمایشگاه رینوتکس ۲۰۲۳ گفت: لازم است تا تجربیات اهل فن به جوانان نوآور منتقل شود.

وی معتقد است: این انتقال تجربیات مانع از به خطا رفتن جوانان و هدر رفت انرژی و زمان آن‌ها خواهد شد.

وی تأکید کرد: جوانان ایرانی باید بدانند که در صورت ارتباط با فضاها و نهادهای درست و باتجربه، می‌توانند به هرچه می‌خواهند برسند، بدون اینکه بخواهند به مهاجرت به‌عنوان تنها گزینه برای بهبود شرایط و رونق کسب‌وکارشان در حوزه فن‌آوری و نوآوری بیندیشند.

ضعف قوانین و وعده‌های بی‌عمل، سد راه شرکت‌های دانش‌بنیان

حاضر و مشکلات متعدد این بخش به دلیل ضعف در سیاست‌گذاری‌های کلان و عدم اصلاح و بروز رسانی قوانین این حوزه است که مانع از بهره‌مندی از توان این شرکت‌ها در بخش کشاورزی می‌شود.

پیش شرط پیشرفت و ثروت در عصر حاضر نگاه نوآورانه است

بهرام آشفته؛ هنرمند نام‌آشنایی است که آثار کم‌نظیر وی از مواد بازیافتی فلزی، نمودی عینی از نوآوری در هنر به شمار می‌رود. وی که به شکل افتخاری به دعوت مجریان نمایشگاه ۲۰۲۳ با چند اثر در نمایشگاه حضور دارد، معتقد است نمایشگاه رینوتکس، بستری برای نگاه جدی به حوزه فن‌آوری و نوآوری در عصری است که لازمه پیشرفت و ثروت‌آوری در آن توجه به نوآوری است.

ضرورت توجه به تجاری سازی در کنار نوآوری

مهدی موسایی؛ دبیر اتاق مشترک بازرگانی ایران و ترکیه در خصوص ظرفیت های استان آذربایجان شرقی گفت: آذربایجان شرقی سرزمینی غنی، ولی کمتر دیده شده است.

موسایی با بیان اینکه استان آذربایجان شرقی سرزمینی غنی و توانمند در حوزه نوآوری است، گفت: متأسفانه این استان با وجود پتانسیل بسیار بالا کمتر دیده شده است و توانمندی های آن کمتر در قالب تجاری قرار گرفته است.

وی گفت: معمولاً دوستانی که در این زمینه کار و فعالیت می کنند از دانش بالایی در زمینه طراحی و ساخت برخوردارند، ولی در قالب تجارت قرار نگرفتند. موسایی ادامه داد: اگر در کنار صنعت فناوری های که در حال شکل گیری است، تجاری شدن نیز جدی گرفته شود، می توان به تداوم حیات این راه کمک شایانی کرد.

رینوتکس باید از نگاه صرفاً نمایشگاهی خارج شود

غلامرضا کیانی؛ دبیر اجرایی انجمن شرکت های دانش بنیان در ارتباط با نمایشگاه ۲۰۲۳ اظهار داشت: برگزاری نمایشگاه رینوتکس اتفاقی ارزشمندی است و بی شک برگزاری نمایشگاه در این قالب و شرایط اقتصادی حتماً دشوار بوده، ولی باید پذیرفت که این نمایشگاه می تواند وزن تر باشد.

وی ادامه داد: لازم است تا از فکر برپایی صرف نمایشگاهی بیرون بیاییم و به ورودی و خروجی آن

بیندیشیم.

کیانی گفت: توجه به بازار آفرینی، بازاریابی و تجاری سازی ظرفیت ها یکی از مهم ترین حوزه های مطرح برای فعالیت و دوام فعالیت شرکت های دانش بنیان است که باید در این حوزه جدی تر عمل شود.

وی تصریح کرد: اینکه من چهار روز در این نمایشگاه بودم، کافی نیست باید دید توانسته ایم در این مدت بازاری برای تولیدات خود فراهم کنیم یا خیر.

حضور کمرنگ سازمان های دولتی و شهری

خسرو زمان که با ارائه اختراع خود به عنوان کانکس سه بعدی در نمایشگاه رینوتکس حضور داشت، درباره کم و کیف نمایشگاه گفت: ما به دعوت پارک علم و فناوری استان و با رونمایی از کانکس سه بعدی در این نمایشگاه شرکت کردیم و خوشبختانه همکاری خوبی را از سوی متولیان امر شاهد بودیم.

وی نمایشگاه رینوتکس را خاص و متفاوت توصیف کرد و ادامه داد: تنها موردی که می تواند یک ضعف عنوان شود، حضور کمرنگ سازمان های دولتی و شهری، به منظور آشنایی و بهره مندی از سال ها تلاش شرکت های دانش بنیان است که بی شک ارتباطی به مجربان نمایشگاه ندارد.

می توان گفت، رینوتکس ۲۰۲۳، تبریز، آغازی بر راه های نرفته بسیاری بوده است که می توانند خلأ ارتباطی بین صنعت و شرکت های دانش بنیان را در مسیر بُرد بُرد پُر کنند.

نمایشگاه ربع رشیدی

- تعداد طرح های واسله: ۷۹۱
- تعداد طرح های حاضر: ۵۶۱
- تعداد طرح های خارج از استان: ۷۹

رینوفست

اولین جشنواره نوآوری و فناوری نقش آفرینی

- تعداد طرح های واسله: ۷۴۵۰
- تعداد طرح های حاضر در بخش مسابقات: ۸۴۹
- تعداد طرح های حاضر در بخش نمایشگاه: ۳۶۶
- تعداد طرح های برگزیده: ۵۲

جشنواره طرح های فناورانه

- تعداد طرح های شرکت کننده: ۱۱۵
- تعداد برگزیدگان رتبه اول: ۵
- تعداد طرح های شایسته تقدیر: ۸

جایزه ملی فناوری ایران - ربع رشیدی

- تعداد بخش های جشنواره: ۲۳
- تعداد برگزیدگان جایزه ملی: ۱۹
- تعداد برگزیدگان شایسته تقدیر: ۱۵

رویدادهای تخصصی

- سمینار ارزش گذاری فناوری
- پوت کپ ساندرا
- پوت کپ مذاکرات نتیجه بخش
- تأمین مالی جمعی
- دعوتی (ارائه به سرمایه گذار)
- ریورس پیچ صنایع غذایی
- ریورس پیچ صنایع شیمیایی
- ریورس پیچ تیرهای هیدریدی
- ریورس پیچ محله زیست
- ریورس پیچ معولان جسمی و حرکتی
- سمینار مذاکره با سرمایه گذاران
- سمینار شهر هوشمند
- ورکشاپ مالکیت فکری
- ورکشاپ شبکه های کامپووری
- همایش کوشش تجربه ها
- کارگاه استراتژی فروش

اتحاد ۲۳ تفاهم نامه و قرارداد

به ارزش بیش از ۵۰۰ میلیارد ریال

RINOTEK 2023

یازدهمین نمایشگاه نوآوری و فناوری ربع رشیدی

۱۴۰۲ آذر ۱۷ تا ۱۹

نمایشگاه بین المللی تبریز

۴۵۰۰۰ بازدید عمومی

بزرگداشت «پرویز کلینی» مرد صنعت و هنر در اتاق بازرگانی تبریز

مراسم بزرگداشت مرد هنر و صنعت، «پرویز کلینی» در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

طی مراسمی از یک عمر فعالیت هنری پرویز کلینی در کنار فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی وی تجلیل به عمل آمد.

در این مراسم، مسعود بنایان، نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز گفت: پرویز کلینی شناخته‌شده‌تر از آن است که بخواهیم از فعالیت‌های او صحبت کنیم و ناگفته کارنامه وی نشان می‌دهد که در حوزه مسئولیت اجتماعی تا کنون چه کرده‌است.

وی تأکید کرد: یکی از افتخارات تبریز قدمت و سابقه خوب این شهر و فعالیت دیرپای اتاق بازرگانی به عنوان اولین اتاق تجارت کشور است و وقتی کسی مثل پرویز کلینی بدون هیچ چشمداشتی در هیئت نمایندگان این ارگان فعالیت ثمربخشی دارد، یعنی به وظیفه خود در حوزه مسئولیت اجتماعی به خوبی عمل کرده است، چرا که رابط بخش خصوصی و دولت بودن در شرایط سختی که داریم، کار بسیار مشکلی است.

بنایان گفت: اتاق تبریز نه تنها در حوزه اقتصاد بلکه در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی نیز یکی از قدیمی‌ترین‌ها و اصیل‌ترین‌هاست اما با این حال باید تلاش کنیم بیشتر و بیشتر در حوزه هنر و اندیشه ورود کنیم.

وی ادامه داد: در این حوزه به تمام هنرمندان و صاحبان اندیشه نیاز داریم و معتقدیم اتاق تبریز متعلق به همه شهروندان است و ما قصدمان این است که با کمک صاحبان هنر از حرکت تک‌بعدی خارج شویم و در راه هنر و اندیشه گام برداریم.

حسن علیزاده پروین؛ رئیس شورای سیاست‌گذاری مجله غروب، در این مراسم گفت: تقارن و تعامل هنر و فرهنگ با صنعت تولید یکی از مهم‌ترین موضوعات این جلسه است، چرا که در کشورهای توسعه‌یافته به این نتیجه رسیده‌اند که فرهنگ و هنر در توسعه‌ی صنعت و تولید و اقتصاد نقش مهمی دارند و این کمک و یاری دو طرف و متقابل است.

وی افزود: ما در هر دو حوزه صنعت و هنر پتانسیل بسیار بالایی داشته و وظیفه داریم به عنوان اهالی رسانه در کنار اصحاب فرهنگ و صنعت باشیم تا این پتانسیل بالقوه شود.

تبریز باغ استعدادهای بزرگ است

عبداللهی فرد، رئیس وقت کتابخانه تربیت نیز در این مراسم با اشاره به ویژگی‌های هنری و اخلاقی پرویز کلینی گفت: کلینی برای من مثل یک الگو است چرا که در سخت‌ترین شرایط توانست هنر و اقتصاد را همزمان در زندگی خود و در شهر تبریز پیش ببرد.

وی افزود: تبریز در تمام زمینه‌ها باغ استعدادهای بزرگ و دارای شخصیت‌های برجسته است و در برخی موارد احساس می‌کنم در حق بسیاری از این بزرگان کم‌لطفی

گزارش: پری اشتري

شده است.

عبداللهی فرد تأکید کرد: به همین خاطر ما قدم به قدم پرویز کلینی را در تمام عرصه‌های فعالیتش تعقیب کرده‌ایم و معتقدیم که پرویز کلینی هنرمندی تحسین شده است و قطعاً در موفقیت گروهی از هنرمندانی که تحت عنوان گروه تئاتر امروز با وی همکاری کرده‌اند، تأثیر مهمی داشته است.

در پایان این مراسم، پرویز کلینی ضمن قدردانی و تشکر از اتاق بازرگانی تبریز و نشریه غروب اظهار کرد: مسئله تئاتر در شهر ما بسیار مهم و دارای سابقه‌ای طولانی است.

مهدی لژی، عضو هیئت بازمینی اداره کل فرهنگ و ارشاد استان و عضو گروه تئاتر امروز نیز در این مراسم در خصوص شخصیت پرویز کلینی گفت: خدای بزرگ امانت خود را به دست انسان عاشق سپرده است و این عشق در هر کسی باشد قابل تمجید و تعظیم است که پرویز کلینی و اعضای گروه تئاتر امروز مزین و مجهز به عشق بودند، عشق به هنر.

وی افزود: اعضای این گروه هر یک جزیره‌ای بودند که به تنهایی مشغول کار بودند اما با جذب عشق به تئاتر به مدیریت کلینی کنار یکدیگر جمع شدند و نتیجه آن، فعالیت بی‌وقفه و خستگی‌ناپذیر این گروه بود.

لژی تأکید کرد: کلینی نه فقط در تئاتر و هنر بلکه در حوزه اقتصاد و در زمینه دوستی نیز نمونه و فراموش‌نشده‌ای است.

آرزویم ایجاد یک مجموعه تئاتری برای جوانان

هنرمند تبریز است

پرویز کلینی مقانی نیز در مراسم بزرگداشت خود گفت: فعالیت تئاتری من و دوستانم به دوران دانش‌آموزی برمی‌گردد و برنده شدن ما در مسابقات تئاتر دانش‌آموزی نقطه آغاز فعالیت تئاتری ما شد و تنها دلیل ماندن ما در این مسیر فقط و فقط عشق به تئاتر بود و در آن دوران ما مسئولانی داشتیم که تمام قد از ما حمایت می‌کردند.

وی افزود: من معتقدم تئاتر در عرصه زندگی و جامعه نقش بسیار پررنگی دارد و آرزو دارم که جوانان تحصیلکرده‌ای که امروز در عرصه تئاتر فعالیت دارند، علیرغم محدودیت‌های فراوان و موانع، بتوانند ثابت قدم باشند.

پرویز کلینی در پایان گفت: من گرچه در حال حاضر در عرصه تئاتر فعالیتی ندارم اما هر جا صدای تئاتر هست، من نیز در آن صدا نقشی دارم. آرزوی بزرگ من این است که بتوانم یک مجموعه تئاتری برای جوانان هنرمند ایجاد کنم و اگر موفق به این کار شوم رسالت شخصی و تئاتری خود را ایفا کرده‌ام.

گفتنی است این ویژه‌نامه با استقبال پرشور اهالی صنعت و هنر همراه بود و در پایان مراسم اتاق بازرگانی تبریز با اهدای تندیس و هنرمندان پیشکسوت تئاتر با اهدای هدیه و گل از پرویز کلینی مقانی تقدیر کردند.

رویدادهای اتاق

بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

پاییز ۱۴۰۲

اقدامات اتاق بازرگانی تبریز در خصوص موضوع «بازگشت ارز حاصل از صادرات»

که اخیراً در موضوع برگشت ارز حاصل از صادرات، و رفع تعهدات ارزی، صادر شده است، مسائلی مطرح شده که موجب نگرانی فعالان اقتصادی کشور علی الخصوص صادرکنندگان شده است. در وضعیت کنونی و شرایط بین المللی خاصی که برای کشورمان در اثر تحریم های ظالمانه ایجاد شده حمایت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان که در خط مقدم تحریم و جنگ اقتصادی قرار دارند، از اوجب واجبات است. بر کسی پوشیده نیست کسب و حفظ بازارهای بین المللی و صادرات کالاهای ایرانی به کشورهای مختلف دنیا در شرایط فعلی جز با حمایت دولت و مسئولان اقتصادی کشور امکان پذیر نیست."

رئیس اتاق بازرگانی تبریز طی نامه ای به وزیر صمت خواستار رسیدگی به مشکلات «بازگشت ارز حاصل از صادرات» شد. با توجه به مشکلات عدیده ناشی از بازگشت ارز حاصل از صادرات، برای فعالان اقتصادی، اتاق بازرگانی تبریز در راستای انجام وظایف ذاتی خود، اقدام به بررسی کارشناسی در خصوص چالش های بازگشت ارز حاصل از صادرات کرده است و نتایج به دست آمده از تحقیقات صورت گرفته از خرداد ماه سال جاری را در قالب نامه ای به همراه پیشنهادات کاربردی به وزیر صمت ارسال کرده است. در متن نامه چنین آمده است: "همانگونه که مستحضری در بخشنامه هایی

در پنجمین جلسه کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز مطرح شد؛ ضرورت توسعه زیرساخت های گردشگری استان

در پنجمین جلسه کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق بازرگانی تبریز بر ضرورت توسعه زیرساخت های گردشگری استان تاکید شد. در ابتدای این نشست، عباسی؛ دبیر کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز به تشریح محورهای پنجمین جلسه پرداخت و گفت: محوریت این نشست بررسی موانع و مشکلات رزرواسیون بلیت هواپیما و قطار در حوزه گردشگری، پیگیری موضوع حذف پیمان سپاری ارزی صادرات فرش، آسیب شناسی نمایشگاه فرش در تهران و بررسی مشکلات صنایع دستی استان است.

اهمیت حوزه گردشگری در اقتصاد کشور

احد عظیم‌زاده؛ رئیس کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز با مقایسه میزان پروازهای تبریز و اصفهان گفت: بین ۱۰ الی ۱۲ پرواز در طول شبانه‌روز در مسیر تبریز و تهران در جریان است، این در حالی است که تنها یک پرواز از اصفهان به مقصد تهران دایر است، این امر نشان از تلاش فعالان این حوزه دارد.

وی با اشاره به اینکه اقتصاد ایران متکی به درآمد نفت است، گفت: متوسط هزینه‌ای که یک گردشگر خارجی به‌هنگام مسافرت به ایران هزینه می‌کند، برابر با فروش صد بشکه نفت است.

عظیم‌زاده ادامه داد: این امر نشان از اهمیت حوزه گردشگری در اقتصاد کشور دارد، با این حال هنوز زیرساخت‌های لازم برای پذیرش گردشگر در استان فراهم نیست و قبل از هر چیز باید به فکر توسعه این حوزه باشیم. وی با اشاره به برگزاری سی‌امین نمایشگاه بین‌المللی فرش تهران، یکی از دلایل نارضایتی‌های پیش‌آمده در این دوره از نمایشگاه را عدم هماهنگی بین فعالان این حوزه دانست و گفت: قدرت بخش خصوصی غیر قابل انکار است و ما باید در کنار هم مطالبات خود را طلب کنیم. رئیس کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز با بیان اینکه صنعت فرش دستباف باید به‌روز شود، گفت: اگر وضع به‌همین منوال پیش برود، این صنعت از بین خواهد رفت.

وی تأکید کرد: سرمایه‌گذاری در بخش صنایع دستی و گردشگری می‌تواند با اشتغال‌زایی، تاحدودی مانع از مهاجرت به سایر کشورها شود، بنابراین دولت باید به فعالان این حوزه تسهیلات ویژه‌ای اعطا کند.

عظیم‌زاده در خاتمه از تلاش مستمر برای حذف پیمان‌سپاری ارزی صادرات فرش خبر داد.

گردشگری در آذربایجان شرقی مغفول مانده است

مسعود بنابیان؛ نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با بیان اینکه حوزه گردشگری در کنار صنعت، معدن، تجارت و کشاورزی از ارکان اساسی توسعه اقتصادی به‌شمار می‌رود، افزود: این حوزه از اهمیت زیادی برخوردار است.

وی با اشاره به انتخاب احد عظیم‌زاده، به‌عنوان رئیس کمیسیون گردشگری اتاق ایران گفت: کمیسیون‌ها در اتاق ایران از جایگاه والایی برخوردار هستند و امیدواریم با حضور وی در اتاق ایران، شاهد وقوع اتفاقات مبارکی در این بخش باشیم.

بنابیان با بیان اینکه گردشگری در شهر ما مغفول مانده و آنطور که باید و شاید این حوزه توسعه نیافته است، افزود: گردشگری می‌تواند منبع درآمدی برای استان بوده، به رشد تولید داخلی نیز کمک کرده و تمامی حوزه‌ها از آن منتفع شوند و جا دارد در این زمینه بیشتر سرمایه‌گذاری شود. نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با تأکید بر اینکه صنعت فرش با نام

تبریز عجین است، ادامه داد: صنعت فرش و چرم به نوعی اصالت تبریز به‌شمار می‌روند و ما باید از ظرفیت کمیسیون فرش صنایع دستی و گردشگری اتاق ایران برای توسعه این حوزه استفاده کنیم.

محمد ملکی؛ نایب رئیس کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز ضمن تأکید بر اهمیت گردشگری، بر لزوم سرمایه‌گذاری در این حوزه تأکید کرد.

وی با اشاره به وجود برخی مشکلات اساسی و زیربنایی در حوزه گردشگری در کشور گفت: یکی از این مسائل خرید بیت‌ابری‌ها و قطار است که به یک چالش تبدیل شده است.

ملکی ضمن قدردانی از اتاق بازرگانی تبریز که در سالهای گذشته با حمایت‌های خود، زمینه حضور هوایمایی ترکیش در استان را فراهم کردند، گفت: با توجه به پتانسیل‌های استان لازم است تا خطوط هوایمایی از سایر کشورها نیز به‌صورت مستقیم از تبریز راه‌اندازی شود.

در ادامه این نشست نمایندگان حاضر از آژانس‌های مسافرتی به بیان مشکلات خود در رابطه با خرید بیت‌ابریما و قطار اشاره و مطرح کردند، بلیت‌ها در دقایق ابتدایی به فروش می‌رسد و همین امر مشکلات متعددی برای آژانس‌های مسافرتی به وجود آورده است.

جمشیدی؛ معاون مدیر کل فرودگاه‌های استان گفت: در حال حاضر قیمت بلیت هوایما در مقایسه با اتوبوس و سواری پایین است و به دلیل تفاوت پایین قیمتی، بسیاری از افراد ترجیح می‌دهند، با هوایما سفر کنند و همین امر باعث افزایش تقاضا شده است.

سلیمانی؛ نماینده شرکت راه‌آهن استان آذربایجان شرقی گفت: واگذاری فروش بلیت قطار به بخش خصوصی و فروش اینترنتی بلیت‌ها نقش مهمی در ایجاد رضایت در جامعه داشته است.

وی ادامه داد: ما از یکسو با محدودیت ناوگان و امکانات در حوزه حمل و نقل ریلی و از سوی دیگر با افزایش تقاضا برای سفرهای ریلی مواجه هستیم، به همین دلیل بلیت‌ها ظرف دقایق ابتدایی به فروش می‌رسند. در واقع مشکل اصلی ما این است که عرضه و تقاضا برای خرید بلیت در کشور همخوانی ندارد.

در ادامه نشست، فعالان حوزه فرش استان به بیان دیدگاه‌ها و نظرات خود در خصوص سی‌امین نمایشگاه بین‌المللی فرش تهران پرداختند. افزایش بی‌رویه کرایه غرفه‌ها، کمبود تبلیغات محیطی و شهری برای نمایشگاه و نبود ارتباطات بین‌المللی مناسب از جمله موارد مطرح شده در این نشست بود.

مسائل و چالش‌های فعالان صنایع دستی استان نیز در این جلسه مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نمایندگان حاضر در نشست خواستار حمایت‌های مادی و معنوی از جمله در خصوص تخصیص مکان برای فعالیت کارگاه‌های هنری شدند.

در دومین جلسه میز تجاری روسیه در اتاق بازرگانی تبریز مطرح شد؛

لزوم ایجاد خط اعتباری برای تجارت با روسیه

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به اعمال تحریم‌های جهانی علیه ایران و روسیه گفت: در حال حاضر فرصت مناسبی برای افزایش تعاملات تجاری با این کشور وجود دارد.

ضرورت فعال‌سازی همکاری تجاری بین اتاق‌های ایران و اتاق‌های روسیه

رحیم روایی؛ نماینده معاونت اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی در این نشست بر ضرورت فعال‌سازی همکاری تجاری بین اتاق‌های ایران و اتاق‌های روسیه تأکید کرد.

روایی راه‌اندازی صندوق سرمایه‌توسعه صادرات و واردات، تعیین مفادی جهت افزایش خدمات فنی و مهندسی، بررسی همکاری‌های فنی و تبادل تجربیات، لزوم بهره‌گیری از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و موسسات دانشگاهی، برگزاری هفته فرهنگی مشترک مخصوصاً با جمهوری تاتارستان، موافقت با ایجاد کنسرسیوم برای صنایع متوسط، تعیین آزمایشگاه‌های مرتبط برای کشاورزی، برنامه‌ریزی برای کشت فراسرزمینی و تجارت محصولات دامی در برابر محصولات صیفی را از جمله راهکارهای موثر در این زمینه دانست.

وی بر لزوم اعتمادسازی در حوزه لجستیک برای حمل و نقل از مسیر ایران تأکید کرد و تأخیر در ترخیص کالا در گمرک و شرایط نامساعد برخی انبارها را از دلایل عدم اعتماد شرکت‌های روسی دانست.

سید ولی غفاری؛ نماینده امور گمرکات استان آذربایجان شرقی در این نشست در پاسخ به مشکلات مطرح شده در خصوص گمرک گفت: برخلاف کشورهای دیگر که مرجع تصمیم‌گیری در مرزها، گمرک است، در ایران گمرک صرفاً مجری است و بر اساس بخشنامه‌های صادره از مراجع مربوطه در رابطه با ترخیص یا قرنطینه کالاها عمل می‌کند. وی تعدد مراجع تصمیم‌گیری در مرزها را یک بحث ملی دانست و

در دومین جلسه میز تجاری روسیه در اتاق بازرگانی تبریز بر لزوم ایجاد خط اعتباری برای تجارت با روسیه تأکید شد.

در ابتدای این نشست شهبازی با اشاره به اینکه اعضای میز روسیه در اتاق بازرگانی تبریز فعلاً ۲۵ نفر هستند، به تشریح موارد مطرح شده در جلسه نخست این میز پرداخت و افزود: رفع تعهدات ارزی یکی از موارد مطرح شده در این نشست بود که پس از طرح در کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق، و انجام پایش در خصوص مشکلات تجار استان، در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان و کارگروه توسعه صادرات غیر نفتی مورد بررسی قرار گرفت و همچنین به‌صورت جداگانه نتایج پایش و پیشنهادات در قالب نامه‌ای به وزیر صمت و استاندار آذربایجان شرقی ارائه شد. وی با اشاره به طرح پیشنهاد استقرار دبیرخانه اتحادیه اقتصادی اوراسیا در تبریز گفت: پس از پیگیری‌های به عمل آمده مشخص شد به دلیل ساختار دولتی، امکان استقرار آن در استان‌ها وجود ندارد. شهبازی از تلاش برای بازگشایی کنسولگری روسیه در تبریز و پیگیری آن از طریق وزارت امور خارجه خبر داد.

شهبازی خواستار عضویت اعضای میز تجاری روسیه اتاق تبریز در اتاق مشترک ایران و روسیه شد و تشریح کرد: برای عضویت در این میز اعضا لازم است، با ورود به سایت فرم تعهدنامه را تکمیل کرده و سپس به اتاق مشترک ایران و روسیه تحویل دهند.

لزوم استمرار اعزام هیات‌های بخش خصوصی آذربایجان شرقی به فدراسیون روسیه

سیدیوسف حسینی؛ دبیر میز روسیه در اتاق تبریز با اشاره به اعزام هیئت تجاری ۵۰ نفره به روسیه در تیر ماه گفت: این سفر نتایج خوبی به‌همراه داشت اما لازمه به ثمر رسیدن آن وجود استمرار در برگزاری جلسات و تداوم اعزام هیات است که متأسفانه تا کنون انجام نشده است.

از مقصد آذربایجان شرقی به روسیه در ۵ ماهه نخست سال جاری گفت: سیاست دولت و سازمان توسعه تجارت ایران، حمایت از افزایش تجارت با کشورهای همسایه است.

وی با اشاره به علاقه‌مندی سازمان توسعه تجارت به تشکیل جلسات میزهای تجاری به صورت ملی با حضور مسئولان کشوری در استان‌ها، گفت: ظرفیت خوبی در میزهای تجاری بین آذربایجان شرقی با کشورهای روسیه، ارمنستان و ترکیه وجود دارد، بنابراین باید تمرکز بیشتری روی این سه کشور صورت پذیرد.

هنربر با اشاره به مشکل رفع تعهدات ارزی گفت: خوشبختانه روسیه جزو کشورهایی است که مرادفات تجاری دوسویه بوده و هم صادرات و هم واردات به این کشور داریم، بنابراین تعاملات بانکی را می‌توان از این طریق حل کرد.

حسین‌زاده: نماینده وزارت خارجه راه‌اندازی خط اعتباری بین تبریز و روسیه را پیشنهاد خوب و قابل پیگیری عنوان کرد و افزود: با توجه به شرایط تحریمی روسیه، احتمال قبول چنین پیشنهادی از سوی این کشور قوی است.

گفت: نبود یک مرجع تصمیم‌گیری واحد باعث بروز مشکلات متعددی شده است.

غفاری با اذعان بر اینکه برخی رفتارهای سلیقه‌ای در گمرک وجود دارد، گفت: گمرک مجری تصمیم‌گیری سایر سازمان‌ها است.

وی دلیل معطلی در گمرک را حساسیت نسبت به سالم‌سازی واردات و صادرات اعلام کرد و افزود: برخی اوقات طولانی شدن روند نظارت موجب نارضایتی می‌شود، اما به دلیل بروز موارد متعدد قاچاق یا کیفیت پایین اجناس، ما مجبور به سخت‌گیری هستیم.

غفاری با اشاره به مشکلات به وجود آمده به واسطه کارت‌های بازرگانی اجاره‌ای گفت: در صورتی که کالایی توسط شرکت تولیدکننده صادر شود، با توجه به فیلترهای متعدد درون کشور به راحتی می‌توان کالا را ترخیص کرد، اما زمانی که با کارت بازرگانی شخصی و حقیقی طرف هستیم، لازم به سخت‌گیری و حساسیت بیشتر است.

محمدتقی هنربر، رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره کل صمت آذربایجان شرقی نیز در این نشست با اشاره به رشد ۲۶۶ درصدی صادرات

تودیع و معارفه رئیس مرکز داوری اتاق بازرگانی تبریز

تبریز قدردانی و طی حکمی عزیز امن‌الهی به‌عنوان رئیس مرکز داوری اتاق تبریز معرفی شد.

گفتنی است، عزیز امن‌الهی پیش از این در سمت معاون قضائی رئیس کل دادگستری آذربایجان شرقی مشغول به فعالیت بود.

مراسم تودیع و معارفه رئیس مرکز داوری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز با حضور رئیس و هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در این مراسم از زحمات ناصر امامی فرد، رئیس سابق مرکز داوری اتاق

در سمینار «تامین مالی از طریق بازار سرمایه» مطرح شد:

لزوم ورود شرکت‌ها به بازار سرمایه برای تامین مالی

و انتشار اوراق اجاره با دو هدف تامین دارایی با تامین نقدینگی صورت می‌گیرد که عدم وجود محدودیت در مصرف وجوه جمع‌آوری شده از محل انتشار اوراق مذکور از جمله مزایای آن به شمار می‌رود.

باقری با بیان اینکه انتشار اوراق مزایای جهت خرید دارایی‌های مورد نیاز شرکت و معمولاً با هدف تامین سرمایه در گردش شرکت‌ها و تهیه مواد و کالای اولیه صورت می‌گیرد، گفت: خدمات اوراق سلف موازی استاندارد نیز از ابزارهای تامین مالی است که می‌تواند به پشتوانه برآورد فروش شرکت در آینده، جهت تامین نقدینگی مورد نیاز سرمایه در گردش شرکت انتشار یابد.

عضو غیر موظف هیئت مدیره فرابورس ایران، گواهی سپرده کالایی را از جمله روش‌های تامین مالی سرمایه از بازار سهام دانست و تشریح کرد: از جمله مزایای گواهی سپرده کالایی، کاهش هزینه‌های انبارداری و جابجایی بین انبارها، مدیریت فاصله زمانی بین تولید و فروش کالا توسط تولیدکننده، کاهش بی‌ثباتی قیمت‌ها و تسهیل تامین مالی تولیدکننده است.

باقری با اشاره به اهمیت تامین مالی جمعی گفت: در این نوع تامین مالی جمعی، منابع مورد نیاز راه‌اندازی یا توسعه یک کسب و کار، منابع نقش مشارکت‌کننده در طرح را دارند و در سود و زیان شریک است.

وی اضافه کرد: تامین مالی جمعی در ایران به چهار گروه اصلی مبتنی بر پاداش مبتنی بر امور خیرخواهانه، مبتنی بر بدهی و مبتنی بر سهام است.

باقری در ادامه به تشریح روش‌های تامین مالی مبتنی بر سرمایه پرداخت و گفت: از مزایای پذیرش در بازار سرمایه می‌توان به بهرهمندی از معافیت مالیاتی، شفافیت و اعتبار قیمت سهام، بهره‌گیری از امکانات وثیقه‌گذاری سهام و اخذ ساده‌تر تسهیلات بانکی، تامین مالی آسان و ارزان، نقل و انتقال سهام به صورت آسان، سریع و کم هزینه و معرفی شرکت و محصولات به طیف وسیعی از اقشار جامعه اشاره کرد.

شفافیت مالی، لازمه ورود به بازار بورس

اشکان زودفکر، نماینده شرکت بورس با تاکید بر نقش بازار سرمایه در تامین مالی بنگاه‌ها گفت: در کشورهای پیشرفته تامین مالی از بازار سرمایه رواج دارد و شرکت‌هایی که دوره رشد و تجاری‌سازی را طی کرده‌اند، می‌توانند بخشی از سهام خود را در بازار بورس

سمینار «تامین مالی از طریق بازار سرمایه» به همت کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی تبریز و مشارکت خانه صنعت، معدن و تجارت استان با حضور مدیران استانی تالار بورس منطقه ای، فرابورس کشور، نمایندگان اداره کل امور اقتصادی و دارایی، کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان و جمعی از مدیران واحدهای صنعتی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

مهدی امینی، رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی تبریز با بیان اینکه بازار سرمایه در استان آذربایجان شرقی کمرنگ است، گفت: در حال حاضر کشورهای موفق به بازارهای سرمایه اهمیت ویژه‌ای می‌دهند، امادر ایران تنها ۱۱ درصد تامین مالی از طریق بازار سرمایه انجام می‌گیرد.

وی با اشاره به سیاست‌های دولت در خصوص مهار تورم گفت: به خاطر سیاست‌های مهار تورم، تسهیلات مختص صنایع از جمله تسهیلات تبصره ۱۸ سال ۱۴۰۱ تاکنون پرداخت نشده است، بنابراین ما باید برای تامین مالی به سمت بازار سرمایه و بورس حرکت کنیم.

امینی دلیل حضور کمرنگ شرکت‌های آذربایجان شرقی در بازار سرمایه را نبود آموزش کافی و آشناسازی با فضای بورس عنوان کرد.

اهمیت بازار سرمایه در تامین مالی شرکت‌ها

بابک باقری، عضو غیر موظف هیئت مدیره فرابورس ایران به تشریح فرایندهای تامین مالی از بازار سرمایه و فرایندهای تامین مالی جمعی پرداخت.

وی تامین مالی مبتنی بر سرمایه و تامین مالی مبتنی بر بدهی را از انواع روش‌های تامین مالی از طریق بازار سرمایه عنوان کرد.

باقری در تشریح نحوه تامین مالی از طریق انتشار اوراق بدهی با بیان اینکه اوراق بدهی یکی از انواع اوراق بهادار است که به منظور تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی منتشر می‌شود، افزود: این اوراق به صورت صکوک و سایر اوراق عرضه می‌شود. مدل‌های ضمانت در فرایند انتشار اوراق بهادار بدهی شامل ضمانت اشخاص حقوقی، توثیق و رتبه اعتباری است.

وی اوراق اجاره را یکی دیگر از روش‌های تامین مالی از بازار سرمایه عنوان کرد و ادامه داد: این اوراق می‌تواند به پشتوانه بخشی از دارایی‌های موجود شرکت در نظر گرفته شود

اما این امر برای شرکت‌هایی که در بورس پذیرش شده‌اند از طریق عرضه نماد و خرید سهام توسط شرکت‌های سرمایه‌گذاری در سریع‌ترین زمان ممکن تامین مالی می‌شوند. وثوقیان؛ مسئول اعتبارات بانک ملی آذربایجان شرقی با اشاره به محدودیت‌های بانک‌ها در پرداخت تسهیلات گفت: در برخی از بانک‌ها مصارف نسبت به منابع ۱۰۰ درصد است و عملاً بانک‌ها با این شرایط تورمی نمی‌توانند پاسخگوی نیاز شرکت‌ها باشند. وی با اشاره به سیاست‌های انقباضی دولت به منظور کنترل تورم، تامین مالی از طریق اوراق بدهی، اوراق صکوک، اجاره و مرابحه را از بهترین روش‌های تامین مالی شرکت‌ها عنوان کرد.

در خاتمه این سمینار نماینده اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان به مقایسه دوشهر تبریز و اصفهان از نظر حضور در بازار بورس پرداخت و گفت: اصفهان بالغ بر ۴۰۰ شرکت پذیرفته شده در بورس دارد، اما در آذربایجان شرقی تنها ۲۳ شرکت اقدام به پذیرش سهام آنها در بورس کرده‌اند.

وی با تاکید بر سیاست‌های انقباضی دولت در راستای تورم‌زدایی و کاهش میزان پرداخت وام توسط بانک‌ها است گفت: شرکت‌ها برای تامین نقدینگی ملزم به ورود به بازار سرمایه هستند.

عرضه کنند.

وی با بیان اینکه قبل از ورود به بورس، شفافیت مالی شرکت‌ها در حداقل‌ترین حالت ممکن است، گفت: برای ورود به بازار بورس لازم است تا تمام فرایندهای مالیاتی شرکت‌ها شفاف‌سازی شود، لذا نقش حساب‌رسان و موسسات حسابرسی در این بین از اهمیت بالایی برخوردار است.

زود فکر گفت: زمانی که شرکت‌ها به سمت انتشار اوراق بدهی می‌روند، بازپرداخت آن باید سر موعد مقرر انجام شود و نمی‌توان با لابی‌گری از پرداخت آن طفره رفت و هرگونه تاخیر در رتبه‌بندی اعتباری شرکت‌ها درج می‌شود و شرکت‌های بدحساب در آینده نمی‌توانند از بازار سرمایه تامین مالی کنند.

وی با اشاره به هزینه و فرصت عرضه سهام در بازار بورس گفت: شرکت‌ها با ورود به بورس تا ۱۰ درصد و حتی بیشتر می‌توانند از معافیت مالیاتی بهره‌مند شوند، همچنین برندی که وارد تابلوی بورس می‌شود، از لحاظ تبلیغاتی و بازاریابی در معرض دید قرار می‌گیرد.

نماینده شرکت بورس ادامه داد: اگر شرکتی نیاز به تامین مالی اضطراری داشته باشد، به دلیل طولانی بودن فرایند دریافت وام از بانک‌ها نمی‌تواند در لحظه وام دریافت کند،

اولین جلسه هم‌اندیشی انجمن شرکت‌های دانش بنیان استان آذربایجان شرقی برگزار شد

ارائه برنامه‌های مدوّن انجمن و ترسیم نقشه راه، عضوگیری، دعوت از صنایع بزرگ استان برای حضور افتخاری در این انجمن از جمله موارد مطرح شده در این نشست بود. در ادامه این دیدار مدیران عامل شرکت‌های دانش بنیان و فناور به بیان دغدغه‌های خود پرداختند.

گفتنی است در پایان این نشست، غلامرضا کیانی؛ معاون سابق فناوری و نوآوری پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی، به عنوان دبیر اجرایی انجمن معرفی شد.

اولین جلسه هم‌اندیشی هیئت مدیره انجمن شرکت‌های دانش بنیان استان آذربایجان شرقی با جمعی از مدیران عامل شرکت‌ها دانش بنیان و فناور در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در ابتدای این نشست جعفر احمدی شالی؛ رئیس انجمن شرکت‌های دانش بنیان استان به تشریح اهداف و برنامه‌های این تشکل در راستای تقویت اعضا و تسهیل فرایندها جهت توسعه شرکت‌های دانش بنیان پرداخت.

در دیدار رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با رئیس اتاق بازرگانی تبریز مطرح شد؛

بهره‌مندی از ظرفیت‌های بازار سرمایه برای توسعه و تامین مالی شرکت‌ها

اگر ثروت ایجاد نکنیم، کسری بودجه دولت حل نمی‌شود

مجید عشقی؛ رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار کشور با تأکید بر وجود کسری بودجه دولت گفت: تا زمانی که ما ثروت ایجاد نکنیم، همیشه کسری بودجه خواهیم داشت، با این حال تولید ثروت توسط بخش دولتی امکانپذیر نیست.

وی با اشاره به نقش بخش خصوصی در ثروت‌آفرینی گفت: هر اندازه بخش خصوصی بزرگتر شود، سهم دولت نیز از درآمدهای ناشی از آن افزایش می‌یابد.

عشقی با تأکید بر لزوم آشناسازی شرکت‌ها برای ورود به بازار سرمایه گفت: برگزاری همایش و کارگاه‌های آموزشی در استان‌هایی که ظرفیت اقتصادی بالایی دارند، از اولویت‌های کاری در سازمان بورس به شمار می‌رود، به‌طوری‌که طی حضوری که در چند استان داشتیم، نتایج خوبی در خصوص بحث تامین مالی شرکت‌ها از بازار سرمایه به دست آمده است.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار کشور با اشاره به برخی از تصمیمات خلق الساعه در کشور و تبعات ناشی از آن بر بازار سرمایه گفت: در حال حاضر یکی از سختی‌های کار ما صرف زمان به‌منظور توجیه شرکت‌ها برای ورود به بازار بورس است.

در دیدار رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با رئیس اتاق بازرگانی تبریز بر لزوم بهره‌مندی از ظرفیت‌های بازار سرمایه برای توسعه و تامین مالی شرکت‌ها تأکید شد.

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز در دیدار با رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با بیان اینکه شرکت‌های آذربایجان شرقی در زمینه ورود به بازار سرمایه مشارکت بالایی ندارند، گفت: شرکت‌های ما تاکنون نتوانسته‌اند از ظرفیت‌های بازار بورس برای تامین مالی و مشارکت استفاده کنند.

وی ضمن انتقاد از نگرش منفی برخی از مسئولان دولتی نسبت به بخش خصوصی گفت: متأسفانه افرادی در بدنه دولت‌ها هستند که اعتقادی به بخش خصوصی ندارند و همین امر مانع از توسعه این بخش می‌شود.

ژائله ادامه داد: بخش خصوصی هر آنچه در توان دارد، برای ثروت‌آفرینی و ایجاد اشتغال در جامعه استفاده می‌کند و در بیشتر موارد نیز در انجام کارهای خیر پیش‌قدم است، بنابراین دولت باید از این بخش حمایت کند، چرا که هر اندازه بخش خصوصی توانمند شود، به همان میزان درآمدهای دولت نیز افزایش می‌یابد.

ژائله خروج سرمایه از کشور را نگران‌کننده دانست و افزود: اگر روند به همین منوال ادامه یابد، خروج سرمایه‌ها از کشور بیشتر خواهد شد.

در نشست هم‌اندیشی انجمن آزمایشگاه‌های همکار استان آذربایجان شرقی مطرح شد؛ حرکتی نوین در جهت توسعه صنعت آزمون استان

جلسه هم‌اندیشی آزمایشگاه‌های همکار آزمون و کالیبراسیون آذربایجان شرقی، با حضور ۴۰ آزمایشگاه در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. این نشست با محوریت بررسی ایجاد و اجرای طرح درگاه پرداخت در سازمان استاندارد و فراخوان نواقص تعرفه توسط انجمن ایران، موضوع پیمانکار فرعی و اصلاح گواهینامه‌ها به‌صورت آزمون محور، مشکلات آزمایشگاه‌های همکار، استاندارد صنایع و تغییرات اساسنامه انجمن استانی تشکیل شد. مجتبی مسعود؛ رئیس انجمن استان آذربایجان شرقی در این نشست در تشریح عملکرد سال ۱۴۰۱ گفت: در سال گذشته پنج کارگروه تخصصی غذایی، بسته‌بندی، ساختمانی و شیمیایی، فلزی و خودرو، برق و الکترونیک، هیدرواستاتیک در ذیل انجمن استان تشکیل شده است. وی با تأکید بر نقصان درک استاندارد در صنایع افزود: انجمن آزمایشگاه‌های همکار مشکلات و نقصان‌های درک استاندارد‌ها توسط صنایع را بررسی و شناسایی می‌کند و تصمیم دارد با هماهنگی اتاق بازرگانی تبریز به بررسی مسائل واحدهای تولیدی بپردازد. در ادامه این جلسه دغدغه‌ها و مشکلات آزمایشگاه‌ها توسط اعضای انجمن طرح و بر لزوم استمرار این جلسات در راستای افزایش کیفیت فعالیت‌ها، تبادل نظرات و اندیشه‌ها و بهره‌گیری از خرد جمعی تأکید شد.

جلسه هم‌اندیشی آزمایشگاه‌های همکار آزمون و کالیبراسیون آذربایجان شرقی، با حضور ۴۰ آزمایشگاه در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. این نشست با محوریت بررسی ایجاد و اجرای طرح درگاه پرداخت در سازمان استاندارد و فراخوان نواقص تعرفه توسط انجمن ایران، موضوع پیمانکار فرعی و اصلاح گواهینامه‌ها به‌صورت آزمون محور، مشکلات آزمایشگاه‌های همکار، استاندارد صنایع و تغییرات اساسنامه انجمن استانی تشکیل شد. مجتبی مسعود؛ رئیس انجمن استان آذربایجان شرقی در این نشست در تشریح عملکرد سال ۱۴۰۱ گفت: در سال گذشته پنج کارگروه تخصصی

کسب رتبه دوم شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی در سال ۱۴۰۱

در جلسات اصلی، مدارک و مستندات مربوط به برگزاری جلسات، سایر اقدامات اداری و اجرایی و دستاوردهای استانی از شاخص‌های ارزیابی عملکرد شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی به‌شمار می‌رود. گفتنی است، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی در نیمه اول سال ۱۴۰۱ نیز در جایگاه اول قرار گرفته است

بر اساس نتایج ارزیابی و پایش عملکرد شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در سال ۱۴۰۱، شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی موفق به کسب رتبه دوم بین ۳۱ استان شد. بر این اساس شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی در رتبه دوم قرار گرفت. تشکیل جلسات اصلی، طرح موضوعات و دستور جلسات اقتصادی

در چهارمین نشست مجمع تشکل‌های صادراتی فرش دستباف کشور در اتاق تبریز مطرح شد

صیانت از صنعت فرش دغدغه صنعتی نیست بلکه منافع ملی است

احمد عظیم‌زاده؛ رئیس کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق بازرگانی تبریز، مطالبه‌گری را وظیفه اصلی کمیسیون‌ها و اتحادیه‌های فرش دانست.

وی با اشاره به رهاشدگی صنعت فرش از سوی دولت گفت: ما باید به‌صورت مداوم برای احقاق حقوق خود از دولت تلاش کنیم تا بتوانیم این صنعت مظلوم واقع‌شده را دوباره احیا کنیم.

عظیم‌زاده با بیان اینکه صنعت فرش، شناسنامه دوم کشور است، افزود: چرا نباید صندوق ذخیره ارزی از حوزه فرش به‌عنوان صنعت ملی کشور حمایت کند؟!

وی گفت: اگر روند همین‌طور ادامه یابد، نه تنها صادرات فرش دستباف رونق نمی‌گیرد، بلکه وضع بدتر خواهد شد.

برای رونق صادرات فرش باید راهکارهای اساسی اندیشیده شود

احمد کریمی اصفهانی؛ رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف ایران در این نشست با اشاره به کاهش میزان صادرات فرش دستباف گفت: برای رونق صادرات فرش باید راهکارهای اساسی اندیشیده شود.

کریمی اصفهانی با بیان اینکه حدود ۱۰ درصد اشتغال کشور به حوزه بافندگی مربوط می‌شود، تولید و صادرات فرش دستباف را به‌دلیل اشتغال‌زایی در جامعه دارای اهمیت دانست.

وی با تأکید بر لزوم اصلاح قانون رفع تعهد ارزی برای صادرکنندگان فرش

چهارمین نشست مجمع تشکل‌های صادراتی فرش دستباف کشور به میزبانی اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

مسعود بناییان؛ نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز گفت: فرش، خاویار، پسته و زعفران به‌عنوان شناسنامه ملی کشور در جهان شناخته می‌شوند، بنابراین باید در حفظ جایگاه آنها تلاش بیشتری صورت گیرد.

وی ادامه داد: در رابطه با صنعت فرش باید قوانینی که قابلیت اجرایی نداشته و دست و پای فعالان این بخش را بسته‌اند، اصلاح شوند.

بناییان به مسئله کارت‌های بازرگانی اشاره کرد و گفت: از آنجا که بیشتر فعالان حوزه فرش در بازار سرقفلی دارند و فاقد سند ملکی و کد رهگیری هستند، امکان دریافت یا تمدید کارت بازرگانی برایشان میسر نمی‌شود و همین امر مانع تمدید کارت‌های بازرگانی عده‌ای از فعالان اقتصادی شده است.

وی با تأکید بر اهمیت این مسئله خواستار رسیدگی جدی برای رفع این مشکل از سوی نهادهای مربوطه شد.

بناییان با اشاره به دغدغه تجار در رفع تعهد ارزی گفت: همه ما با بازگشت ارز حاصل از صادرات موافق هستیم، چرا که هیچ فعال اقتصادی نمی‌تواند بدون بازگشت سرمایه‌اش به کشور صادرات انجام دهد، اما تا زمانی که شرایط پیمان‌سپاری فراهم نیست، نمی‌توان از فعالان اقتصادی توقع زیادی داشت.

مطالبه‌گری، وظیفه اصلی کمیسیون‌ها و اتحادیه‌های فرش

وی افزود: فرش دستباف کشور از نظر مواد اولیه، رنگ و... دچار مشکل است و باید در این زمینه اقدامات اساسی صورت گیرد. هریسچیان بر لزوم شناخت بازارهای جهانی و تطابق با نیازها و سلاقی روز دنیا تاکید کرد.

وی ابراز امیدواری کرد، در این نشست راهکارهای جدیدی برای بهبود رتبه صادراتی فرش دستباف ایران ارائه شده و در قالب پیشنهاد و مصوبه به نهادهای بالادستی ارائه شود.

منتظر ابلاغ مصوبه تسهیل رفع تعهد ارزی فرش هستیم

مرتضی حاجی آقامیری، رئیس کمیسیون فرش اتاق بازرگانی ایران گفت: از زمانی که مسئله رفع تعهد ارزی از فروردین ماه سال ۱۳۹۷ به دلیل شرایط خاص تحریمی کشور به صورت موقت مطرح شد، بخش خصوصی در رابطه با تبعات این موضوع هشدار داده بود، اما متأسفانه مورد توجه قرار نگرفت که هیچ، بلکه طرحی که قرار بود به طور موقتی اجرا شود، تبدیل به قانون شد. وی تاکید کرد: در شرایطی که صادرات فرش به خصوص فرش دستباف با مشکلات متعددی مواجه است، رفع تعهدات ارزی، صادرات را سخت‌تر می‌کند. حاجی آقامیری ضمن انتقاد از حذف معافیت‌های مالیاتی در قانون بودجه هفتم گفت: معافیت‌های مالیاتی آخرین سیاست تشویقی دولت از صادرکنندگان فرش بود که متأسفانه در حال کمرنگ شدن است.

وی با اشاره به اینکه بر اساس بودجه ۱۴۰۲، قرار بود میزان رفع تعهد ارزی فرش و صنایع دستی در زمینه مواد اولیه کاهش یابد، ابراز امیدواری کرد این موضوع به‌زودی محقق شود.

در پایان این نشست بیانیه پایانی چهارمین نشست مجمع تشکل‌های فرش دستباف ایران قرائت شد.

گفت: اگر دولت در این خصوص چاره‌ای نیندیشد، صادرات فرش با چالش جدی مواجه خواهد شد. همچنین با توجه به میزان اشتغال‌زایی این صنعت، باید قبول کنیم حفظ اشتغال قشر عظیمی از جامعه مهم‌تر از رفع تعهد ارزی است.

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف ایران با اشاره به سختگیری دولت در مورد فرش‌های مرجوعی به کشور گفت: صادرات فرش ایران در حال حاضر حدود ۵۰ میلیون دلار است، این در حالی است درآمد کشور ترکیه از روفه و تعمیر فرش‌های ایرانی ۱۵۰ میلیون دلار یعنی دو برابر کل صادرات فرش دستباف ایرانی است و متأسفانه دولت به بهانه ورود فرش خارجی به داخل کشور، مانع از بازگشت فرش‌های مرجوعی به کشور می‌شود.

وی افزود: کشور ترکیه به واسطه ترمیم فرش نه تنها برای شهروندان خود اشتغال‌زایی کرده است، بلکه بسیاری از فعالان فرش استان را با اعلام فراخوان راهی کشور خود کرده است و بیشتر روفه‌گرهای ایران به ترکیه مهاجرت کرده‌اند.

کریمی اصفهانی بحث عدم تمدید کارت بازرگانی به دلیل نبود سند تک‌برگ را از دیگر مشکلات فعالان این حوزه دانست و خواستار رفع موانع موجود در وزارت صمت شد.

نزول جایگاه صادراتی فرش دستباف ایران

احد هریسچیان، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرش دستباف استان آذربایجان شرقی با اشاره به نزول جایگاه صادراتی فرش دستباف ایران گفت: متأسفانه آمار گمرک ایران نشان‌دهنده افت میزان صادرات کشور طی سال‌های اخیر است.

حضور مدیران تشکل‌های صادراتی فرش دستباف کشور در تبریز

لرزم بازگشت فرش دستباف به دوران طلایی خود

ما این است تا با وجود تمام مشکلات موجود در این حوزه کم‌کاری نکنیم و کیفیت فرش‌های تبریز و دیگر شهرهای کشور به همان کیفیت گذشته باقی بماند.

این گزارش حاکی است، مهمانان حاضر در تبریز نیز در این بازدید نظرات و تجربیات خود را مطرح و تأکید کردند که مشکل اصلی امروز فرش دستباف ایران، مقاوم نبودن رنگ در برابر نور است و اگر در این زمینه کم‌کاری شود، قالی‌های ما نمی‌توانند مثل گذشته برند باشند.

پورفرشچی‌زاده نیز در حاشیه این بازدید گفت: باید بپذیریم که فرش ایران دیگر آن کیفیت گذشته را ندارد و برای حل این مشکلات باید نهایت تلاش خود را بکنیم تا جایگاه گذشته را به فرش و قالی دستباف ایران برگردانیم. گزارش اتاق بازرگانی تبریز می‌افزاید، اعضای اتحادیه‌های صادرکنندگان فرش دستباف ایران، سپس از کارگاه رنگرزی غفوریان بازدید کردند و با بررسی دستگاه‌ها و فنون رنگرزی این کارگاه، به تبادل نظر در این حوزه پرداختند. در این بازدید احد هریس‌چیان، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرش دستباف

هیئتی ۲۲ نفره از تشکل‌های صادراتی فرش دستباف ایران از اقصی نقاط کشور از جمله همدان، اصفهان، مشهد و ... برای شرکت در مجمع تشکل‌ها در تبریز حاضر شدند تا با بازدید از کارگاه‌های فرش و کارخانه‌های رنگرزی تبریز و شرکت در مجمع صادرکنندگان فرش کشور در اتاق بازرگانی به بررسی مشکلات موجود در حوزه صادرات فرش بپردازند.

در ابتدای این دیدار اعضای هیئت از «خانه تولید رنگ آذر» بازدید کردند. محمد معنوی آذر، مدیرعامل خانه تولید رنگ آذر در جریان این بازدید در خصوص موانع موجود بر سر راه تولید فرش با کیفیت و معضلات تولید رنگ گفت: ما در حوزه تولید رنگ مشکلات عدیده‌ای داریم و طی سالیان اخیر متأسفانه درجا زده‌ایم. فرایند تولید رنگ، ۹۹ درصد وابسته به ارز است، به همین دلیل ما از نوسانات ارزی صدمات جبران‌ناپذیری می‌بینیم. ما ناچاریم مواد اولیه خود را از هند و چین تهیه کنیم اما از آن جایی که به کیفیت اهمیت بیشتری می‌دهیم، بدون در نظر گرفتن قیمت مواد خود را تهیه می‌کنیم، چرا که صنعت رنگ موضوع بسیار حساسی است و تلاش

داشتیم. تولیدات تک‌بافی و عدم مطالعه در خصوص نیاز بازار از معضلات اصلی صادرات فرش است. همچنین مشکلات مربوط به بیمه و کارگر و ... باعث فرار سرمایه‌گذار شد و عوامل مختلف دیگر نیز دست به دست هم دادند تا بازار را از دست بدهیم و مشکلات سیاسی دهه اخیر نیز مزید بر علت شدند. ما باید این را باور کنیم که اولاً نمی‌توانیم به گذشته برگردیم و دوماً نباید با نسخه بیست سال پیش برای صادرات تولید کنیم. این وظیفه دولت و اتحادیه‌هاست که مطالعات لازم را در این خصوص انجام داده و به تولیدکننده ارجاع بدهند تا مطابق با نیاز بازار جهانی تولید کند.

وی افزود: در حال حاضر تولیدات ما یا صرفاً هنری هستند و قیمت بالای آن‌ها توان خرید را سلب می‌کند یا مطابق با نیاز داخلی بوده و مورد پسند مشتری غیرایرانی نیستند. بنابراین حضور اتحادیه‌ها در تبریز و برگزاری نشست در خصوص بررسی مشکلات موجود، فرصت مناسبی برای بررسی این مسائل و شروع مجدد است تا در حوزه صادرات به نتایج مطلوب برسیم. گفتنی است تشکلهای صادراتی فرش دستباف کشور پس از اتمام بازدید، برای بررسی تخصصی‌تر مشکلات این حوزه در اتاق بازرگانی تبریز تشکیل جلسه داده و به تبادل نظر پرداختند.

استان آذربایجان شرقی، این سفر و مجمع را مغتنم دانست و گفت: در این نشست و دیدارها مشکلات مربوط به صادرات فرش مطرح می‌شوند و اطلاعات بسیار خوبی در این میان رد و بدل خواهد شد.

وی افزود: امروزه همه می‌دانیم که مواد اولیه به کار رفته در تولید فرش باید از کیفیت بالایی برخوردار باشد، تا نام فرش ایرانی همچون ۱۰۰ سال گذشته زبانش باشد و این رویدادها فرصتی برای بررسی معضلات از زوایای مختلف است تا به ما کمک کند در این حوزه بتوانیم ریشه‌ای عمل کنیم. بنا به این گزارش هیئت ۲۰ نفره تشکلهای صادرکنندگان فرش دستباف ایران سپس از خانه مشروطه، مسجد جامع، بازار سرپوشیده تبریز و تیمچه مظفریه بازدید کردند و بازار تبریز را سرمنشأ اتفاقات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در کشور عنوان کردند.

در پایان این بازدید، یعقوب فرشکاران، نائب رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرش دستباف آذربایجان شرقی گفت: در دهه اخیر صادرات فرش به دلیل نبود خریدار خارجی دچار مشکلاتی شده که بخشی از آن مربوط به تحریم‌ها است ولی بخش مهمی از آن مربوط به قانونگذار و همچنین بخش خصوصی است، چرا که ما اشکالاتی در تولید داریم و نسبت به گذشته افول زیادی

آیین نکوداشت کریم مردانی آذری برگزار شد

نشان عالی دوست‌دار کودک بر سینه خیر مدرسه‌ساز

مردانی آذری، خیرین مدرسه‌ساز، فعالان اجتماعی و ... برگزار شد، برنامه‌های متعددی در تکریم وی به اجرا درآمد.

قرائت قرآن، اجرای موسیقی توسط دانش‌آموزان مدارس حاج کریم مردانی آذر، گرامیداشت نودمین سالگرد تولد، اجرای اهدای گل و شادمانی به وسیله دانش‌آموزان مدارس مردانی آذری صورت گرفت.

در این آیین از تمبر اختصاصی خیر بزرگ مدرسه‌ساز کشور و مجسمه سردیس حاج کریم مردانی آذری رونمایی شد. همچنین شهردار تبریز "نشان عالی دوست‌دار کودک" را برای اولین بار به حاج کریم مردانی آذری اهدا کرده و از پروژه تولید فیلم سینمایی با محوریت شخصیت خیر ملی مدرسه‌ساز، جناب آقای کریم مردانی آذر خبر داد.

آیین نکوداشت کریم مردانی آذری، خیر ملی و چهره بین‌المللی مدرسه‌ساز با حضور مسئولان استانی در تبریز برگزار شد.

در آیین نکوداشت کریم مردانی آذر که در سالن همایش‌های بین‌المللی تبریز در خاوران برگزار شد، جمعی از هیئت‌نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز حضور داشتند و از زحمات این خیر مدرسه‌ساز قدردانی کردند.

گفتنی است اتاق بازرگانی تبریز به‌عنوان اسپانسر در تجلیل از این خیر مدرسه‌ساز سهیم بود.

در این مراسم که با استقبال گسترده شهروندان تبریزی، چهره‌های سرشناس این شهر، دانش‌آموزان مدارس احداث شده توسط حاج کریم

در نشست مشترک کمیسیون صنایع و انرژی
و کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز مطرح شد؛

توسعه بخش تولید وابسته به حوزه انرژی است

لزم تشکیل کنسرسیوم با مجموعه‌هایی برای تامین انرژی تجدیدپذیر در استان تاکید کرد.

رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز با اشاره به برگزاری چندین جلسه و سمینار در این رابطه در کمیسیون صنایع اتاق تبریز اضافه کرد: در این جلسات سعی کردیم با ارائه اعداد و ارقام، جامعه صنعتی را نسبت به قضیه تامین انرژی حساس کنیم.

پایدار تاکید کرد: روز به روز مصرف انرژی افزایش می‌یابد اما هیچ اقدامی از سوی دولت برای افزایش ظرفیت برق انجام نمی‌شود. به همین دلیل نیاز است تا بخش خصوصی در این راه قدم بردارد و شرکت‌هایی که توان راه اندازی و هدایت نیروگاه‌ها را دارند، یا پیش از این چنین مسیری را طی کرده‌اند، سایر صنایع را راهنمایی کنند.

کوچه‌مشکی؛ رئیس گروه کاری انرژی کمیسیون صنایع اتاق تبریز در این نشست گفت: کمیته انرژی بیش از ۱۰ جلسه برای بررسی و ارزیابی نحوه تامین انرژی پایدار واحدهای صنعتی و ممیزی و بهره‌وری برگزار کرده است و علاوه بر انرژی برق درصدد ارائه راهکارهایی به منظور تامین انرژی‌های گاز و آب نیز هست. در رابطه با حوزه انرژی نیز باید گفت که صنایع مایل به سرمایه‌گذاری هستند، اما به شرطی که شرایط FS مربوطه تهیه و از شرکت‌ها ذیصلاح اجرایی اطلاعات لازم دریافت شوند. در همین راستا تهیه پروپوزالی جهت بیان امکان عملیاتی شدن طرح و نکات مثبت و منفی پیش از انجام اقدامات ضروری است. وی گفت: بر اساس اطلاعات موجود در استان آذربایجان شرقی حدود ۱۵۰ واحد صنعتی خصوصی فعال با مصرف بالای یک مگاوات مصرف برق داریم. کوچه‌مشکی، چندین عامل از جمله شدت مصرف انرژی و ارزش صادراتی را در قیمت نهایی انرژی دخیل دانست و اضافه کرد: در سایر استان‌ها بخش خصوصی اقدام به راه‌اندازی نیروگاه‌های خورشیدی کرده‌اند، در استان ما نیز هفت منطقه

نشست مشترک کمیسیون صنایع و انرژی احداث با کمیسیون معادن و فلزات اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در ابتدای این نشست امید اسمعیل ظفر؛ رئیس کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز به تشریح دستور جلسه پرداخت و گفت: این نشست با هدف بررسی دو محور بررسی روش‌های تامین انرژی پایدار واحدهای صنعتی و افزایش بهره‌وری و ممیزی‌های مربوط به بررسی مسائل و مشکلات معاملات با شرکت‌های بازرگانی و تجاری برگزار شد.

وی با اشاره به مشکل تامین برق در تابستان گفت: اکنون نیز در آستانه فصل زمستان با چالش تامین انرژی گاز مواجه خواهیم بود.

ظفر، کمبود انرژی را یکی از عوامل منفی اثرگذار در کاهش ظرفیت تولیدی واحدها دانست و افزود: صنایع از این شرایط خسارات جبران‌ناپذیری می‌بینند، لذا تامین انرژی پایدار در شرایط فعلی یک ضرورت است.

لزم تشکیل کنسرسیوم برای تامین انرژی تجدیدپذیر

یونس اکبرپور پایدار؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز، تامین انرژی را دغدغه اصلی واحدهای صنعتی استان عنوان کرد و افزود: ما برای توسعه تولید وابسته به انرژی هستیم و این امر به‌خصوص در صنایع معدنی و فلزات محسوس‌تر است.

وی با بیان این مطلب گفت: بر اساس قانون از سال جاری واحدهای تولیدی بالای یک مگاوات مصرف برق، طبق قانون به ازای هر یک مگاوات مصرف مازاد، ۱ درصد جریمه خواهند شد و این یک هشدار برای واحدهای صنعتی است. ما مجبوریم ناترازی انرژی را به نحوی جبران کنیم، چرا که سرمایه‌گذاری ارزان‌تر از مبالغ جریمه خواهد بود.

پایدار با اشاره به اینکه واحدهای صنعتی مجبور به تولید انرژی هستند، بر

به‌همین منظور شناسایی شده و شرکت شهرک‌های صنعتی برای تجهیز آن‌ها، ورود و سرمایه‌گذاری کرده است.

وی از اعلام آمادگی گروه کاری انرژی برای برگزاری جلسات تخصصی‌تر در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر خبر داد.

بهروز مهدوی؛ عضو هیئت مدیره فولاد آذربایجان میانه در این نشست گفت: هر کشور دارای مزیت خاص خود است و انرژی گاز بزرگترین مزیت برای ایران محسوب می‌شود، به‌طوری‌که ما دومین تولیدکننده گاز جهان هستیم. اما سوال اینجاست که چرا علیرغم این توانمندی ما در آذربایجان شرقی نیروگاه گازی نداریم. وی تصریح کرد: اگر تولید انرژی برق با استفاده از پانل‌های خورشیدی پروژه موفق‌تری است، چرا خود دولت به این مقوله ورود نمی‌کند. ما باید وزارت نیرو را متقاعد کنیم تا نیروگاه گازی احداث کند.

ملازاده؛ کارشناس معاونت اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی در این جلسه از برگزاری جلسات متعدد در معاونت اقتصادی استانداری و اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه گذشته خبر داد و هدف از برگزاری این نشست‌ها را ترغیب بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی و تجدیدپذیر دانست. وی گفت: در حال حاضر دولت در آماده‌سازی زیرساخت‌های تولید برق پیش‌قدم شده است و تاکنون هفت مکان به‌همین منظور مشخص شده که چهار محل چارلویماق، هشت‌رود، شهرک صنعتی بعثت و شهرک سرمایه‌گذاری خارجی به تأیید رسیده است.

ملازاده گفت: اکنون بهترین فرصت برای برون‌رفت از بحران تامین انرژی وجود دارد و دولت نیز حتی تا ۱۰۰ درصد به این واحدها تسهیلات تخصیص می‌دهد و ما در حال پیگیری برای نحوه دریافت این تسهیلات برای صنایع استان هستیم.

سلیمان نوروزی؛ نائب رئیس کمیسیون معادن و فلزات و رئیس خانه معدن استان گفت: در حال حاضر نیاز برق واحدهای صنعتی به‌صورت کامل تامین نمی‌شود و یک روز در هفته قطعی برق داریم. بنابراین برای رفع نیاز خود باید به این موضوع ورود کنیم.

وی ادامه داد: با این حال افرادی که قبلاً به این موضوع ورود کرده و به تولید برق پرداخته‌اند، همچنان قطعی یک روز در هفته را دارند و تنها پاسخی که به اعتراض آنها داده شده، این است که برقی که شما به شبکه ارائه می‌دهید بحث دیگریست و قطعی برق یک بحث دیگر. اگر سیاست وزارت نیرو در این خصوص

تغییر نیابد، این موضوع زیر سوال خواهد رفت. نوروزی ادامه داد برای اینکه تولید برق توجیه اقتصادی داشته باشد، باید از برق تولیدی به شبکه ارائه داده شود و اگر وزارت نیرو همان روال سال قبل را در این خصوص پیش بگیرد، تنها مشکل وزارت نیرو حل می‌شود و مشکل برق واحدها از بین نخواهد رفت.

کریم رحیمی؛ نائب رئیس کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز گفت: تا سال ۱۴۲۰ با این حجم از سرمایه‌گذاری و سیاست دولت، قطعی برق و گاز به‌شدت افزایش خواهد یافت.

وی با بیان اینکه برق برای کشور یک مزیت بود، اما اکنون به چالش و تهدید تبدیل شده است، تأکید کرد: دولت باید برای ناترازی انرژی اقدامات فوری انجام دهد.

رستمی؛ کارشناس حوزه انرژی کارگروه انرژی کمیسیون صنایع در این جلسه گفت: دولت فضای مناسبی برای سرمایه‌گذاری در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر در نظر گرفته است.

وی گفت: منطقه آذربایجان برای نصب پانل‌های خورشیدی شرایط مساعدی دارد.

رستمی افزود: یکی از مشکلات نیروگاه‌های خورشیدی تمیز کردن سطوح سلول‌ها بود که با ورود نسل جدید پانل‌های خورشیدی مجهز به فناوری خودتمیزکننده، نگهداری آن را راحت‌تر کرده است.

سیاهی؛ مشاور گروه کاری انرژی کمیسیون صنایع گفت: طی سال‌های آینده ناترازی انرژی شدت خواهد یافت، به همین دلیل مجبور به ورود به حوزه تامین انرژی هستیم.

وی ادامه داد: سقف‌های سوله چندین واحد صنعتی در استان مستعد نصب پانل‌های خورشیدی هستند و استان ما پتانسیل بالایی در بحث ممیزی و مدیریت انرژی دارا است.

در پایان این نشست شرکت‌کنندگان، تضمین بازگشت سرمایه از سوی وزارت نیرو، لزوم تسهیل فرایندهای اداری، مشکلات محیط زیستی، لزوم شناسایی و جمع‌آوری مزرعه‌های غیر مجاز رمز ارز که مصرف برق را به‌شدت افزایش داده‌اند، ضرورت استفاده از انرژی‌های بادی و زمین گرمایی و عدم اجازه ورود تکنولوژی‌های کارکرده به کشور را از چالش‌های تامین برق پایدار عنوان کردند.

در نشست انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودرو کشور مطرح شد؛

زنگ خطر نابودی قطعه سازان خودرو در کشور

وی اضافه کرد: با آزادسازی واردات خودروی نو به جای خودروی دست دوم، خودروهای مالکان فعلی به عنوان خودروی دست دوم در داخل کشور عرضه می شود و فضای رقابتی بازار در خودرو تسهیل خواهد شد.

سبد صنعت قطعه سازی هر روز کوچکتر می شود

یونس اکبرپور پایدار، رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز در این نشست به دغدغه ها و چالش های قطعه سازان اشاره کرد و گفت: سبد صنعت قطعه سازی به دلیل فشارها هر روز کوچکتر می شود. پایدار با اشاره به سختگیری های سازمان بازرسی تعزیرات حکومتی و ضبط کالا یا جریمه شرکت ها، بر لزوم تسهیل شرایط فعالیت صنعتگران تاکید کرد. وی ثبت کد رهگیری برای قطعات خودرو را یکی دیگر از چالش های این صنعت دانست و گفت: ثبت کد رهگیری برای محصولات علاوه بر اینکه پروسه ای زمانبر است، هزینه تولید را افزایش می دهد. در این خصوص لازم است تا حداقل محصولاتی که به خودرو سازان عرضه می شوند، کد رهگیری اخذ نکنند.

اهتمام شرکت شهرک های صنعتی در توسعه صنایع کوچک و متوسط

سجاد مطلبی، سرپرست شرکت شهرک های صنعتی استان با بیان اینکه آذربایجان شرقی بین کلانشهرها، بیشترین حجم سرمایه گذاری توسط بخش خصوصی را دارد، افزود: حدود ۹۴ درصد صادرات صنعت استان ما در دست بخش خصوصی است.

وی بر اهتمام شرکت شهرک های صنعتی در توسعه صنایع کوچک و متوسط تاکید کرد.

مطلبی ایجاد خوشه صنایع را یکی از عوامل تاثیرگذار در توسعه واحدهای صنعتی دانست و گفت: خوشبختانه از اواخر دهه ۸۰، خوشه قطعات خودرو در استان راه اندازی شده است.

وی ضمن ابراز خرسندی از فعالیت مستمر و مطالبه گری انجمن قطعه سازان خودروی آذربایجان شرقی افزود: این انجمن یکی از ارکان تصمیم گیری برای ارائه BDS برای ورود به شرکت ها هستند.

نشست مشترک هیئت مدیره انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودرو کشور با هیئت مدیره انجمن قطعه سازان آذربایجان شرقی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

آرش محبی نژاد، دبیر انجمن قطعه سازان خودروی کشور در نشست مشترک با اعضای هیئت مدیره انجمن قطعه سازان استان آذربایجان شرقی بر لزوم اتحاد و همدلی بین انجمن های تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودرو تاکید کرد.

محبی نژاد با بیان اینکه تولید کل خودرو سازی تا پایان مرداد ماه سال ۱۴۰۲ نسبت به بازه زمانی مشابه در سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است، گفت: سهم عمده تولید خودرو در کشور طی این مدت مربوط به خودرو سازان بخش خصوصی است.

وی با تاکید بر اینکه زنگ خطر شرایط فوق بحرانی در صنعت خودرو و قطعه سازی کشور به صدا درآمده است، افزود: صنعت خودرو سازی نیازمند نقشه راه مشخص و سیاست گذاری واحد و متمرکز است.

دبیر انجمن قطعه سازان خودروی کشور تصریح کرد: بار اصلی این بحران بر دوش زنجیره تامین خودرو سازی قرار گرفته است.

وی انتقاضی عمل کردن بانک ها و کمبود ارز را از تهدیدهای جدی صنعت خودرو سازی کشور دانست و ادامه داد: این انجمن در راستای انجام وظایف خود مبنی بر ایجاد ارتباط بین قطعه سازان و خودرو سازان کشور و سایر نهادهای ذیربط در این سال ها با مذاکرات و مکاتبات، مشکلات، چالش ها و هشدارها را به خودرو سازان، وزارت صمت، وزارت اقتصاد، نمایندگان مجلس و سایر مجموعه های تصمیم گیر و تصمیم ساز کشور به دفعات منعکس کرده اما متأسفانه تاکنون نتیجه قابل توجهی را شاهد نبوده ایم.

محبی نژاد در خصوص واردات خودروی کارکرده به کشور نیز گفت: عدم اطلاع از سابقه این خودروها و نحوه نگهداری آنها، عدم دسترسی به قطعات یدکی اصل در بازار یدک به دلیل قیمت بالا و جایگزینی با قطعات متفرقه و بی کیفیت، تنوع و گستردگی خودروهای کارکرده در مقابل عدم وجود نمایندگی خدمات پس از فروش از جمله چالش های واردات خودروی کارکرده به کشور به شمار می روند.

میز تجاری عراق در اتاق بازرگانی تبریز تشکیل شد

آذربایجان شرقی گفت: وضعیت آماری صادرات استان به عراق در شأن ما نیست.

هنربر به مشکل کارتهای اجاره‌ای، مشکلات رفع تعهد ارزی، مشکلات گمرکی و تخلیه و بارگیری در مرزها، پیلهوری و بازارچه‌های مرزی اشاره کرد و افزود: در سال‌های گذشته همواره عراق در رده‌های اول یا دوم از نظر میزان صادرات بوده است و همین امر نشان از اهمیت تجارت با این کشور دارد و باید همچنان تجارت با این کشور را افزایش دهیم.

وی بر لزوم تشکیل جلسات میز تجاری عراق با حضور مسئولان ملی و کشوری تأکید کرد و از اعلام آمادگی سازمان توسعه تجارت در راه‌اندازی دفتر تجاری در این کشور تأکید کرد.

رحیم روایی؛ نماینده معاونت اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی در این نشست ضمن تأکید بر اهمیت مبادلات تجاری با کشور عراق گفت: میزهای تجاری می‌توانند به‌عنوان بازوی اجرایی کمیسیون‌های اتاق بازرگانی عمل کرده و در نهایت به توسعه تجارت استان کمک کنند.

وی با تأکید بر سیاست‌های معاونت اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی مبنی بر رفع مشکلات بخش‌های تجاری استان گفت: ما در استانداری برای جمع‌بندی مشکلات و پیگیری موارد قابل تحقق، تا حصول نتیجه آماده هستیم.

روایی با بیان اینکه برخی مشکلات از قبیل مباحث مرتبط با استاندارد، مبادلات بانکی، حمل و نقل و تعهدات ارزی، دغدغه ملی هستند، افزود: برخی مسائل، اختصاصی کشورها هستند که از آن جمله می‌توان به عدم تطابق استانداردهای ایران با استانداردهای جهانی اشاره کرد، من به جرأت می‌گویم اگر این مورد رفع نشود، به‌زودی شاهد از دست رفتن بازار عراق خواهیم بود. وی گفت: صادرات کل ایران به کشور عراق در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۰ میلیارد دلار بوده است که ۳۷ درصد از این میزان، مربوط به صادرات گاز است، اما با توجه به عضویت عراق در پیمان آب و هوای پاک پاریس، این کشور سعی در تولید گاز دارد و طی سال‌های آتی احتمالاً صادرات گاز ایران به این کشور متوقف خواهد شد، بنابراین باید به فکر افزایش صادرات محصولات دیگر باشیم.

اولین جلسه میز تجاری عراق با حضور نمایندگانی از بخش دولتی و خصوصی با هدف احصاء مشکلات تجارت و تسهیل شرایط صادرات به این کشور در اتاق بازرگانی تبریز تشکیل شد.

مسئول امور بین‌الملل اتاق تبریز در ابتدای این نشست با اشاره به استقرار دبیرخانه میزهای تجاری استان در اتاق بازرگانی تبریز، از تلاش برای شناسایی دغدغه‌ها و چالش‌های مرتبط با حوزه تجارت با کشورهای هدف از طریق برگزاری جلسات میزها خبر داد.

شهبازی با اشاره به راه‌اندازی میزهای تجاری کشورهای فدراسیون روسیه، قزاقستان، گرجستان، جمهوری آذربایجان و ارمنستان در اتاق تبریز و قدردانی از زحماتی که در سال‌های گذشته توسط علی‌شاهد در چارچوب میز تجاری عراق در استان صورت گرفته است، گفت: میز تجاری عراق ششمین میز تجاری اتاق تبریز است که با هدف احصاء مشکلات تجارت با این کشور و ارائه راهکار در راستای رفع موانع موجود، تشکیل شده است.

وی از اعضای میز عراق خواست تا ضمن بیان مشکلات خود، پیشنهادهای کاربردی در رابطه با رفع موانع موجود با کشور عراق را به‌صورت کتبی به دبیرخانه میزهای تجاری اعلام کنند.

صادق نامدار؛ سرپرست امور گمرکات استان آذربایجان شرقی ضمن تأکید بر همکاری دوجانبه بین بخش خصوصی و دولتی در راستای افزایش میزان تجارت در استان گفت: کل صادرات کشور به عراق در سال گذشته مبلغ چهار میلیارد و ۵۴۰ میلیون دلار بود که سهم آذربایجان شرقی از این میزان ۱۵۱ میلیون دلار است.

وی با بیان اینکه آذربایجان شرقی دارای رتبه ۱۳ از نظر میزان صادرات به عراق در کشور است، گفت: حجم صادرات ما به‌عنوان یک استان صنعتی به این کشور پایین است.

نامدار، ترکیه را به‌دلیل کیفیت بالای محصولات، اصلی‌ترین رقیب برای تجارت با عراق دانست.

وی وجود بخشنامه‌های خلق‌الساعه در دو کشور عراق و ایران را از دیگر چالش‌های تجاری عنوان کرد.

محمدنقی هنربر؛ رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره کل صمت

در کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز مطرح شد؛

خلأ ارتباط بین دانشگاه و صنعت در استان

برای برقراری ارتباط بین دانشگاه از نظر علمی و صنعت از نظر کاربردی بایکدیگر ایجاد شود.

وی تاکید کرد: دانشگاه‌های ما باید رویکرد کاربردی داشته باشند و این امر نیازمند تغییر اساسی در رویکرد نظام آموزشی است. وظیفه دانشگاه صرفاً ارائه مقالات علمی نیست، بنابراین عدم هماهنگی بین آموزش و پژوهش با نیازهای صنعت باید تبدیل به مطالبه شود.

شریف‌زاده با تاکید بر اینکه برای توسعه همه باید با هم رشد کنند، افزود: لذت کسب درآمد باید از طریق کارآفرینی به‌وجود بیاید، نه پشت میزنشینی. مهدی امینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز گفت: تاکنون در کشور موفق به ایجاد ارتباط بین صنعت و دانشگاه نشده‌ایم و خلأ این امر کاملاً محسوس است.

وی گفت: اقتصاد ایران امروز دچار مشکل شده و نیاز به به‌روزرسانی دارد. امینی عدم وجود قانون مشخص و شفاف در حوزه کارآموزی در واحدهای صنعتی را یکی دیگر از چالش‌های ارتباط بین مراکز علمی و صنعتی عنوان کرد.

ارتباط بین دانشگاه و صنعت جدی گرفته نشده است

حمیدیه؛ نائب رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز در این

هفتمین کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز با محوریت بررسی راهکارها و ارائه پیشنهادات برای ایجاد ارتباط بین دانشگاه‌ها و صنعت برگزار شد.

یونس اکبرپور پایدار؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز گفت: کمیسیون صنایع سعی می‌کند پلی برای تقویت ارتباط دانشگاه با صنعت ایجاد کند.

وی در تشریح عملکرد کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز گفت: برگزاری چند جلسه در گروه کاری انرژی، انعقاد تفاهم‌نامه با معاون وزیر نیرو و برگزاری جلسه مشترک با کمیسیون معادن و فلزات در خصوص استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر از جمله اقدامات راهبردی کمیسیون بر ایجاد ارتباط بخش علم و صنعت بایکدیگر است.

پایدار، ارتباط علم و صنعت را رابطه‌ای دوسویه و متقابل عنوان کرد و از تلاش برای تقویت آن خبر داد و گفت: دانشگاه باید علم خود را در صنعت جاری کند.

نیازهای صنعت باید تبدیل به مطالبه شود

سید باقر شریف‌زاده؛ رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز گفت: عدم ارتباط بین دانشگاه و صنعت معضلی جدی است و باید سازوکارهایی

بهشتی تصریح کرد: دانشگاه‌ها انگیزه‌ای برای ارتباط با صنعت ندارند. وی با تأکید بر اینکه دانشگاه باید مرکز تربیت نیروی انسانی مورد نیاز توسعه باشد، اضافه کرد: راه برقراری ارتباط بین دانشگاه و صنعت، طرح تقاضا و نیازها از طریق صنعت و به دنبال آن تولید علم و انجام پژوهش در دانشگاه‌ها برای رفع موارد مطرح شده است و این امر می‌تواند در شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز به‌طور جدی بررسی شود.

بافنده؛ عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد تبریز، صنایع را موتور محرک ارتباط با دانشگاه‌ها دانست و افزود: ابتدا باید اعلام نیاز از طریق صنعت صورت بگیرد.

وی با اشاره به تعریف ماموریت‌های مسئله محور در دانشگاه آزاد اسلامی تبریز و انجام چندین پروژه از جمله تأسیس چند مرکز تحقیقاتی به‌خصوص در حوزه چرم و کفش یا تعریف عناوین پایان‌نامه‌های دانشجویی کاربردی در دبیرخانه علمی گفت: متأسفانه صنعت از این فعالیت‌ها استقبال نکرد.

سعیدی؛ معاون پژوهش و فناوری دانشگاه فنی و حرفه‌ای آذربایجان شرقی با اشاره به برگزاری جلسات متعدد در حوزه برقراری ارتباط بین صنعت و دانشگاه گفت: صنعت مستقل از دانشگاه به وجود آمده است و طی سال‌ها تلاش، هنوز این ارتباط شکل نگرفته است.

نشست با تأکید بر اینکه تاکنون ارتباط بین دانشگاه و صنعت جدی گرفته نشده است، گفت: طی دو سه سال اخیر توجه بیشتری به ارتباط بین دانشگاه و صنعت شده است، صنعت مسیر خودش را طی می‌کند و مباحثی که در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود، برطرف‌کننده نیازهای جدید صنعت نیست.

وی با بیان این مطلب گفت: گرچه ما قادر نیستیم به‌صورت ریشه‌ای این مشکل را حل کنیم، اما می‌توان با انجام اقدامات کوچک در استان و نیازسنجی تا حدودی این ارتباط را تقویت کرد.

دانشگاه‌ها انگیزه‌ای برای ارتباط با صنعت ندارند

محمدباقر بهشتی؛ عضو هیئت علمی دانشگاه تبریز گفت: در کشورهایی که دانشگاه و صنعت با هم ارتباط گرفته‌اند، دولت بخش کوچکی از هزینه‌های دانشگاه‌ها را تقبل می‌کند و تأمین مالی دانشگاه‌ها عمدتاً از طریق ارتباط با صنعت انجام می‌شود.

وی با بیان اینکه در کشورهای توسعه‌یافته تاریخ تولد صنعت و دانشگاه هم‌زمان بوده است و این دو بخش برابر با هم پیش رفته‌اند، افزود: صنعت ما نسبت به دانشگاه جوان‌تر است و این فاصله تاکنون رفع نشده است. ما در ایران دانشگاه به معنای دانشگاه نداریم، بلکه مراکز آموزش عالی ما محدود به اعطای مدرک شده‌اند.

**در سومین کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز مطرح شد؛
اهتمام بر رفع چالش‌های تجار و بازرگانان استان**

صادرکنندگان را بحث چند نرخ بودن ارز عنوان کرد و افزود: این امر مشکلات عدیده‌ای برای تجار به وجود آورده است، بنابراین تک‌نرخ کردن ارز در شرایط فعلی ضرورت دارد.

وی با تأکید بر اینکه صادرات استان آذربایجان شرقی نسبت به سایر استان‌ها افت کرده است، از عارضه‌یابی و سپس ارائه راهکار برای این موضوع در اتاق تبریز خبر داد.

رئیس اتاق بازرگانی تبریز با بیان اینکه تبریز از دیرباز به عنوان چهارراه تجارت غرب و شرق شناخته می‌شود، اضافه کرد: متأسفانه استان ما سالیان متمادی این موقعیت را از دست داده است و تاکنون نتوانسته ایم به جایگاه قبلی خود بازگردیم.

سومین کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز با حضور رئیس اتاق بازرگانی تبریز، رئیس کمیسیون، نماینده صندوق ضمانت صادرات و جمعی از فعالان اقتصادی برگزار شد.

در ابتدای این نشست شهبازی دبیر کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز به تشریح دستور جلسه این نشست در دو محور اقدامات انجام یافته در کمیسیون‌های قبلی و نتیجه پیگیری‌ها و همچنین صندوق ضمانت صادرات پرداخت.

آذربایجان شرقی چهارراه تجارت غرب و شرق

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز، یکی از چالش‌های اساسی

افزود: مشکلات صادرکنندگان پس از احصاء در این کمیسیون جهت بررسی بیشتر و ارائه راهکارها به مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز اعلام می‌شود. حسینی همچنین با تأکید بر لزوم حل مشکلات فعالان اقتصادی در زمینه رفع تعهدات ارزی گفت: در این رابطه پیشنهادات کاربردی به استاندار ارائه شده، همچنین دغدغه‌ها و راهکارهای قابل اجرا، طی نامه‌ای به وزیر صمت اعلام شده است و امیدواریم در آینده نزدیک خبرهای خوبی در این زمینه بشنویم.

در ادامه این دیدار نماینده صندوق ضمانت صادرات به تشریح نحوه کارکرد و خدمات این صندوق پرداخت. سپس حاضران در جلسه به بیان مشکلات خود در زمینه صادرات، پرداختند.

ژائله با اشاره به وجود ضعف در حوزه حمل و نقل و لجستیک در استان گفت: این یک نقطه ضعف کشوری است که حوزه حمل و نقل ما هیچ برنامه منضبطی برای تأمین زنجیره لجستیک ندارد.

وی ایجاد پایانه‌های صادراتی را از اولویت‌های صادراتی استان دانست و افزود: با این حال متأسفانه همکاری‌های لازم در این زمینه صورت نمی‌گیرد.

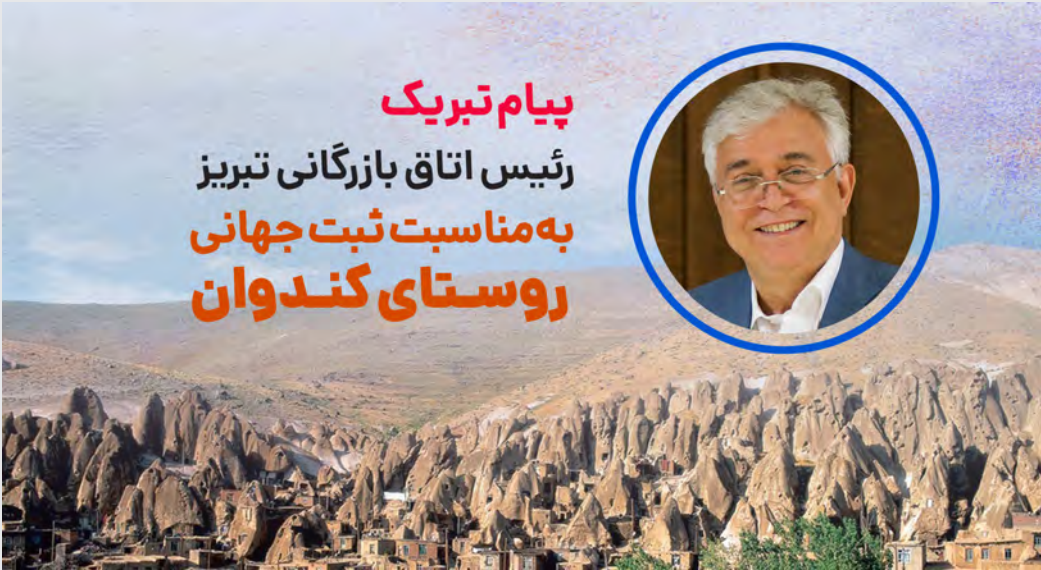
سید یوسف حسینی، رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز ضمن تبریک ۲۹ مهر ماه، روز ملی صادرات به فعالان اقتصادی از انجام اقدامات عملی در راستای کاهش دغدغه‌های صادرکنندگان استان در قالب نامه‌نگاری و برگزاری جلسه با مسئولان استانی و کشوری خبر داد.

وی با بیان اینکه فعالان اقتصادی در خط مقدم جنگ اقتصادی هستند،

پیام تبریک
رئیس اتاق بازرگانی تبریز
به مناسبت ثبت جهانی
روستای کندوان

قطعا قرار گرفتن روستای کندوان به‌عنوان نخستین روستای ایران در فهرست بهترین دهکده‌های جهانی گردشگری، لوح زرینی دیگر بر تاریخ پر افتخار این دیار است.

امید است پس از این رویداد مبارک شاهد توسعه هرچه بیشتر صنعت گردشگری در استان و رونق اقتصادی ساکنان کندوان باشیم».

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز طی پیامی ثبت جهانی روستای کندوان را به مردم استان آذربایجان شرقی تبریک گفت.

متن پیام تبریک رئیس اتاق بازرگانی تبریز
 «ثبت جهانی روستای کندوان گام بزرگی در راستای توسعه صنعت گردشگری استان آذربایجان شرقی به‌شمار می‌رود.

در نود و هشتمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی مطرح شد:

رفع تعهدات ارزی، مشکل بزرگ صادرکنندگان آذربایجان شرقی و کشور

اقتصادی یک چالش اساسی است، اما تا زمانی که شرکتها دفاتر مالیاتی دقیق، درست و قابل اتکا نداشته باشند، ادارات مالیاتی نمی‌توانند به‌صورت قانونمند رفتار کنند.

وی تاکید کرد: مالیات باید بر اساس معیار واقعی سود اخذ شود.

مشکل رفع تعهدات ارزی، دغدغه ملی است

صمد حسن‌زاده؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز گفت: مشکل رفع تعهدات ارزی یک دغدغه ملی است و باید پیشنهادات کاربردی و مکتوب برای رفع این معضل ارائه شود. متأسفانه این موضوع به‌دفعات از سوی فعالان اقتصادی مطرح شده، راهکار اساسی در خصوص نحوه بازگشت ارز که مشکلی برای واحدهای تولیدی ایجاد نکند، ارائه نشده است.

وی گفت: نتیجه‌ی سختگیری‌ها، رواج استفاده از کارت‌های بازرگانی غیر است که به ضرر دولت است، چرا که پس از گذشت یکسال، دولت هیچ دسترسی به این افراد یا دفاتر آنها نخواهد داشت.

نود و هشتمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با محوریت بررسی دلایل عدم رفع تعهدات ارزی واحدهای تولیدی و مشکلات مالیاتی شرکت‌ها حمل و نقل بین‌المللی با حضور استاندار آذربایجان شرقی، معاون اقتصادی استانداری، رئیس سازمان صمت و جمعی از شرکت‌های خصوصی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در ابتدای این نشست، یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز با اشاره به اینکه سیستم حمل و نقل کشور، راننده محور است، افزود: وظیفه شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی صدور بارنامه در قبال مبالغ ناچیز است و پیشنهاد ما برای رفع این مشکل دریافت مبلغ ثابت است.

وی با اشاره به کاهش صادرات به دلیل وجود قوانین سختگیرانه در کشور گفت: این عوامل باعث استفاده از کارت‌های بازرگانی یکبار مصرف یا کارت‌هایی که به نام خود صادرکنندگان نیست، شده است.

مالیات باید بر اساس معیار واقعی سود اخذ شود

عابدین خرم؛ استاندار آذربایجان شرقی گفت: مالیات برای تمامی فعالان

تعهدات ارزی، مشکل صادرکنندگان

سیدیوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز در این جلسه گفت: مشکل رفع تعهدات ارزی یک موضوع فراگیر و در سطح ملی است، در استان آذربایجان شرقی نیز بیش از ۵۰۰ واحد تولیدی با این موضوع درگیر هستند.

حسینی ادامه داد: مسئله تعهدات ارزی باعث ایجاد مشکلات عدیده‌ای برای صادرکنندگان شده و همچنین انگیزه برای صادرات را گرفته است، به طوری که بخش اعظمی از صادرکنندگان از صادرات کناره‌گیری کرده‌اند. همچنین تحمیل هزینه‌های اضافی امکان رقابت را از ما گرفته است.

تراز تجاری استان، افزایش جزئی داشته است

محمد جعفر عظمایی؛ مدیر کل صمت آذربایجان شرقی گفت: بر اساس تبصره ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، تمامی صادرکنندگان پس از انجام صادرات باید برابر با میزان ارز اظهار شده، ارز به کشور وارد کنند. وی با اشاره به مشکلات ناشی از رفع تعهد ارزی برای صادرکنندگان گفت: در حال حاضر بسیاری از شرکت‌ها آماده رفع تعهد ارزی هستند، اما سازوکار اجرایی برای تعهد ارزی صادرات بین سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ تعریف نشده است، البته این امر در دستور کار وزیران قرار دارد و در صورت تحقق، ۵۰ درصد مشکل صادرکنندگان و کارت‌های تعلیقی حل می‌شود.

عظمایی ادامه داد: برخی از شرکت‌ها به دلیل رفع مشکل تعهد ارزی، صادرات ریالی انجام می‌دهند.

وی با اشاره به اینکه تراز تجاری کشور در ۶ ماهه نخست سال جاری منفی بوده است، افزود: خوشبختانه تراز تجاری استان طی این مدت نسبت به مدت مشابه افزایش جزئی نیز داشته است و این امر به همت بخش خصوصی فعال استان میسر شده است.

کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به جلسه اخیر معاونان اقتصادی در کشور گفت: در این جلسه دو موضوع مطرح شد؛ صادرات ریالی که مورد موافقت و تأیید هیئت وزیران نیز بود و دومی بحث تعهد ارزی که مقرر شد به صورت هدفمندتر بررسی شود.

کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به جلسه اخیر معاونان اقتصادی در کشور گفت: در این جلسه دو موضوع مطرح شد؛ صادرات ریالی که مورد موافقت و تأیید وزیر کشور نیز بود و دومی بحث تعهد ارزی که مقرر شد به صورت هدفمندتر بررسی شود.

حاشیه سود صادرکننده، بسیار پایین است

رضا جعفری؛ عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز ضمن قدردانی از رویکرد جدید دولت در خصوص این موضوع گفت: اگر این مسئله با جدیت پیگیری و محقق شود، بسیاری از مشکلات فعلی کشور در حوزه اقتصادی حل خواهد شد.

وی ضمن قدردانی از رویکرد جدید دولت در خصوص این موضوع گفت: اگر این مسئله با جدیت پیگیری و محقق شود، بسیاری از مشکلات فعلی کشور در حوزه اقتصادی حل خواهد شد.

وی با اشاره به تفاوت ۲۰ درصدی نرخ دلار در بازار آزاد و نرخ بانکی گفت: حاشیه سود صادرات برای صادرکننده زیر ۱۰ درصد است و همین امر جلوی توسعه صادرات را می‌گیرد.

جعفری تعیین یک نرخ واحد برای ارز را پیشنهاد کوتاه مدت برای بهبود شرایط اقتصادی برای تجار دانست.

آذربایجان شرقی به آزمایشگاه سیار نیاز دارد

صادق نامدار؛ سرپرست ناظر امور گمرکات استان آذربایجان شرقی گفت: صادرات استان طی ۶ ماه گذشته افزایش داشته است.

وی تأکید کرد: هزینه و زمان دو اصل مهم در تجارت هستند، ما در گمرک‌های استان به دلیل نبود آزمایشگاه سیار زمان را از دست می‌دهیم، به همین دلیل تجار برای صادرات به سایر استان‌ها مراجعه می‌کنند.

در پایان نودو هشتمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، اتاق بازرگانی تبریز از زحمات و خدمات لیلی اورنگی ناظر سابق امور گمرکات استان آذربایجان شرقی، امیرحسین بهداد مدیرکل سابق دامپزشکی استان و محمدحسین باقری رئیس سابق خانه صنعت، معدن و تجارت استان تقدیر به عمل آورد.

سرپرست ناظر گمرکات استان آذربایجان شرقی: مدیریت زمان و هزینه مهمترین رسالت گمرک است

استان، از همراهی تیم اتاق بازرگانی تبریز در این بازدیدها برای بررسی مشکلات از نزدیک خبر داد.

وی همچنین خواستار تکمیل آزمایشگاه‌های تعیین ماهیت کالا در گمرکات استان شد و اضافه کرد: به دلیل نبود آزمایشگاه‌های مجهز در گمرک‌های استان، زمان زیادی صرف انتقال محصولات به سایر استان‌ها برای آزمایش می‌شود.

محرم‌پور با اشاره به وجود مشکلات متعدد در حوزه صدور کارگو، خواستار اجرای کامل ماده ۱۲۸ و ۱۲۹ گمرکی شد و ادامه داد: گمرک استان باید همکاری بیشتری با کارگزاران رسمی دولت داشته باشد تا بدین نحو فعالیت افراد غیر حرفه‌ای و فاقد مجوز به حداقل ممکن برسد.

وی در خاتمه با اشاره به برگزاری دوره‌های متعدد آموزشی در اتاق بازرگانی تبریز در خصوص صدور کارت بازرگانی و همچنین آموزش جامع تجارت بین‌الملل، از اعلام آمادگی برای برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک با گمرک خبر داد.

استقرار آزمایشگاه‌های همکار در گمرک‌های استان در آینده نزدیک

صادق نامدار، سرپرست ناظر امور گمرکات استان آذربایجان شرقی با اشاره به سابقه چندین ساله فعالیت خود در بخش‌های مختلف امور گمرکی گفت: ما همراه بخش خصوصی بوده و مشکلات مرزی را از نزدیک لمس کرده‌ایم و با اشراف کامل به دغدغه بخش خصوصی آماده رفع برخی از مشکلات قابل حل در حوزه استانی هستیم.

وی از توافق با سازمان استاندارد برای استقرار آزمایشگاه‌های همکار در گمرک‌های استان، جهت تسهیل فرایندها و تسریع در انجام امور خبر داد.

وی با اشاره به ضرورت استفاده از ظرفیت کارگزاران رسمی دولت افزود: بهتر است کارگزاران در رابطه با تعیین میزان حق الزحمه انعطاف به خرج دهند، تا بدین نحو تمایل برای همکاری با آنها از سوی شرکت‌ها و تجار افزایش یابد.

نامدار با اشاره به وجود برخی مشکلات در گمرک نوردوز و جلفا گفت: برخی از موارد مطرح شده در این نشست ملی بوده و از اختیار ما خارج است، اما برخی از مشکلات قابل اصلاح است.

وی با اشاره به مشکلات مطرح شده در صدور کارگوی هوایی گفت: ۱۳ سازمان به‌صورت هم‌زمان در مرزها دخیل هستند و همین امر باعث افزایش فرایند رسیدگی به امور می‌شود.

نامدار تسهیل تجارت و حمایت از واحدهای تولیدی را از وظایف ذاتی گمرک دانست و گفت: تداخل وظایف در مرزها را بزرگترین آسیب را به تجارت خارجی می‌زند، با این حال اگر تمامی سازمان‌ها به اصل ماده ۱۹ قانون گمرکی مبنی بر مدیریت واحد در مرزها پایبند باشند، شاهد افزایش سرعت فرایندها خواهیم بود.

پنجمین جلسه کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق بازرگانی تبریز با حضور سرپرست ناظر امور گمرکات استان، مدیران کل گمرکات آذربایجان شرقی، اعضای انجمن شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی و انجمن کارگزاران گمرکی، رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز، دبیر اتاق تبریز و مدیران ادارات ذیربط برگزار شد.

احمد فتاح‌زاده، رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز محور این نشست را طرح مشکلات فعالان اقتصادی در حوزه گمرکات استان به خصوص گمرک نوردوز و جلفا با حضور سرپرست ناظر امور گمرکات استان اعلام کرد.

وی ضمن قدردانی از زحمات ناظر قبلی گمرکات استان، ابراز امیدواری کرد، با حضور سرپرست جدید بخشی از مشکلات گمرکی استان حل شود.

فتاح‌زاده تعدد قوانین و مقررات، نبود زیرساخت‌ها، طولانی بودن و زمان‌بر بودن فرایندهای مربوط به رویه‌های گمرکی، دیوی محموله‌ها در گمرکات و خواب سرمایه و افزایش هزینه‌های گمرکی به واسطه عدم قبول گواهی مبدأ و گواهی‌های اخذ شده از طرف واردکننده، انجام مراحل طولانی و زمان‌بر آزمایشگاه و افزایش هزینه ارائه خدمات گمرکی و در نتیجه افزایش قیمت تمام‌شده برای مصرف‌کننده را از جمله مشکلات گمرکی استان عنوان کرد و از اهتمام برای رفع موانع موجود از طریق تعامل با مسئولان مربوطه خبر داد.

لزوم کاهش هزینه‌ها و کاهش زمان انجام خدمات در گمرک‌های استان

جعفر محرم‌پور، دبیر اتاق بازرگانی تبریز در ابتدای این نشست با اشاره به اینکه به عملکرد گمرک آذربایجان شرقی هم‌نقد‌هایی وارد است و هم نکات مثبتی وجود دارد، هدف از برگزاری این نشست را طرح مشکلات فعالان اقتصادی در امور گمرکی عنوان کرد.

وی با تأکید بر اینکه استان آذربایجان شرقی تبدیل به پایلوت برای آزمون و خطای برخی مصوبات گمرکی شده است، گفت: همین امر باعث بروز مشکلات عدیده‌ای برای فعالان اقتصادی استان شده است، بنابراین لازم است تا در این زمینه چاره‌ای اندیشیده شود.

محرم‌پور دو خواسته اصلی بخش خصوصی از اداره کل امور گمرکات استان را کاهش هزینه‌ها و کاهش زمان انجام خدمات دانست و افزود: انتظار بخش خصوصی این است که نگاهی که در سایر گمرک‌های کشور وجود دارد، در گمرک استان نیز جاری باشد، نه اینکه کالایی حق عبور از مرز استان ما را نداشته باشد، اما از سایر مرزها به راحتی عبور کند.

دبیر اتاق بازرگانی تبریز با استقبال از پیشنهاد بازدیدهای میدانی و دوره‌ای از گمرکات

درخشش صادرکنندگان آذربایجان شرقی در همایش ملی توسعه صادرات غیرنفتی

شرکت تراکتورسازی ایران به عنوان صادرکننده ممتاز ملی تجلیل به عمل آمد.

همچنین شرکت‌های تولیدی - صادراتی ارس تارلا امیر، مهراصل و صنایع رنگ اطلس فام سهند، حائز رتبه صادرکننده نمونه ملی شدند. بر این اساس شرکت شکوه بناب نیز شایسته تقدیر شناخته شد.

همزمان با بیست و نهم مهرماه روز ملی صادرات، در مراسمی که به همین مناسبت در سالن اجلاس سران برگزار شد؛ از پنج صادرکننده استانی تجلیل به عمل آمد. در این مراسم که با حضور عباس علی آبادی؛ وزیر صنعت، معدن و تجارت و جمعی از مقامات کشوری و صاحبان صنایع برگزار شد؛ از

در نشست تخصصی فرایندها و تجارب صادراتی مطرح شد؛

رفع تعهدات ارزی دغدغه اصلی صادرکنندگان است

همچنین دغدغه‌ها و راهکارهای قابل اجرا، طی نامه‌ای به وزیر صمت اعلام شده است و امیدواریم در آینده نزدیک خبرهای خوبی در این زمینه بشنویم. وی صدور بخشنامه‌های خلق الساعه را از دیگر دغدغه‌های صادرکنندگان دانست.

در ادامه این نشست، نمایندگانی از بخش خصوصی و اساتید دانشگاهی به بیان دیدگاه‌های خود در خصوص موانع و پتانسیل‌های صادراتی استان پرداختند.

نشست تخصصی فرایندها و تجارب صادراتی به همت انجمن علمی اقتصاد برگزار شد.

در این نشست که به مناسبت روز ملی صادرات برگزار شد، سید یوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز به بیان چالش‌های بخش خصوصی در حوزه صادرات پرداخت.

حسینی با تاکید بر لزوم حل مشکلات فعالان اقتصادی در زمینه رفع تعهدات ارزی گفت: در این رابطه پیشنهادات کاربردی به استاندار ارائه شده،

در ششمین کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز طرح شد؛

لزوم ارائه راهکاری برای کاهش ضایعات بخش کشاورزی

آل هاشم همچنین بر لزوم کشت قراردادی به عنوان راهکاری برای مدیریت الگوی مصرف تاکید کرد.

شهرام شفیعی با اشاره به وضعیت موجود کشاورزی و نیاز به اصلاح الگوی کشت، گفت: برای تمام شهرستان‌ها الگوی کشت تعریف شده، ولی از سوی کشاورزان به دلایل اقتصادی و تأمین معیشت، اجرا نمی‌شود. حسین کوهستانی؛ نایب رئیس کمیسیون کشاورزی با اشاره به مباحث مطرح شده در جلسات گذشته کمیسیون در خصوص احیای دریاچه ارومیه، تغییر اقلیم، ایجاد کمربند سبز در حاشیه دریاچه ارومیه، اصلاح الگوی کشت و ضرورت استفاده از تکنولوژی‌های نوین گفت: جمع‌بندی جلسات به صورت کارشناسی شده به مسئولان استانی و کشوری اعلام شده است.

وی با اشاره به اینکه چندین دهه است که ضایعات بخش کشاورزی ۳۰ درصد بوده و تاکنون کاهش نیافته است، افزود: تجربه کشورهای دیگر نشان می‌دهد که می‌توان با انجام اقدامات ساده، مانع از ایجاد ضایعات در این بخش شد.

محمد امین حجازی، رئیس پژوهشکده بیوتکنولوژی صنایع غذایی گفت: ضایعات در مراحل مختلف تولید محصولات کشاورزی به وجود می‌آید، اما این پسماندها و ضایعات، دارای ارزش بوده و می‌توان آنها را نوعی محصولات جانبی عنوان کرد.

وی گفت: قبل از مرحله کاشت نیز اگر اقلام با کیفیت یا روش زراعی مناسب استفاده نکنیم، بخش قابل توجهی از محصولات ما در بخش‌های زراعی، باغبانی و صیفی و دامی تبدیل به ضایعات می‌شود. بنابراین ما در ابتدا باید بدانیم کدام محصول و در چه مرحله‌ای ضایعات بیشتری دارد و بعد نسبت به اصلاح فرایند اقدام کنیم.

فاخری فرد؛ استاد دانشگاه تبریز تاکید کرد: قبل از کاشت محصول در صورتی که ماشین‌آلات مناسب به کار نرود یا کودهای غیراصولی و بیش از حد به محصول تزریق شود، شاهد کاهش بهره‌وری خواهیم بود.

وی افزود: عدم اصلاح الگوی کشت، نبود کارخانه‌های تبدیلی، سیستم نامناسب حمل و نقل و تخلیه بار، نحوه نگهداری و ذخیره‌سازی، همگی به یکدیگر مرتبط هستند و تا زمانی که مشکلی در هرکدام از این مباحث وجود داشته باشد، نمی‌توانیم ضایعات را به حداقل برسانیم.

ششمین جلسه کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز با محوریت بررسی دلایل وجود ضایعات در محصولات کشاورزی و زراعی و ارائه نظرات کارشناسی در این خصوص با حضور مدیرکل امور عشایر آذربایجان شرقی، نماینده سازمان برنامه و بودجه آذربایجان شرقی، معاون توسعه و مدیریت منابع سازمان جهاد کشاورزی، نماینده اداره کل حفاظت از محیط زیست، رئیس پژوهشکده بیوتکنولوژی صنایع غذایی و جمعی از اساتید دانشگاهی برگزار شد.

در ابتدای این نشست بشیر جعفری، رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز به تشریح نتایج جلسات قبلی کمیسیون در خصوص احیای دریاچه ارومیه پرداخت.

جعفری از پیگیری مصوبات جلسات قبلی و ارسال آن به استانداری و نهادهای مربوطه استانی و کشوری خبر داد.

وی دستور جلسه ششمین کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست را بحث ضایعات بخش کشاورزی عنوان کرد و افزود: بر اساس اعلام کارشناسان ۳۰ الی ۳۵ درصد تولیدات در بخش کشاورزی تبدیل به ضایعات می‌شوند.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز با اشاره به هزینه هنگفت اجرای طرح‌های انتقال آب به دریاچه ارومیه گفت: از یکسو ما با هدررفت آب در بخش کشاورزی مواجه هستیم و از سوی دیگر مبالغ زیادی برای انجام پروژه‌های انتقال آب صرف می‌کنیم. این در حالی است که می‌توان با انجام اقدامات ساده از قبیل بهره‌گیری از تکنولوژی‌های نوین و کم‌آبر یا توسعه دامداری و جایگزین کردن آن با کشت محصولات کم‌آبر، هم جلوی مهاجرت را گرفت و هم در حفظ کسب‌وکار اهالی منطقه موثر بود.

سید محمدحسن آل‌هاشم؛ مدیرکل امور عشایر آذربایجان شرقی گفت: مبحث ضایعات در کشور ما موضوع جدیدی نیست، ما در محصولات مختلف باغی، میوه‌های تازه، غلات، حبوبات، مرکبات و ... پسماند داریم و باید تمرکز اصلی خود را به این قضیه معطوف کنیم که چرا با وجود مراکز تحقیقاتی، دانشگاه‌ها و پژوهشکده بیوتکنولوژی در استان این میزان ضایعات ایجاد می‌شود، یا چرا تولید محصولات کم‌آبر تاکنون تحقق نیافته است.

وی بر لزوم ورود بخش خصوصی به این حوزه تاکید کرد.

با مشارکت اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد؛

تجلیل از صادرکنندگان برتر منطقه آزاد ارس

سرمایه‌گذاران به راحتی بتوانند به کشور و مردم خدمت کنند. سرپرست ناظر گمرکات استان آذربایجان شرقی در این مراسم با بیان اینکه آمار صادرات استان، با توجه به ظرفیت بالای این استان، زینده‌ی این دیار نیست، گفت: ما در گمرک‌های استان به دلیل نبود آزمایشگاه سیار، زمان را از دست می‌دهیم، به همین دلیل تجار برای صادرات به سایر استان‌ها مراجعه می‌کنند، لذا امروز شاهد راه‌اندازی آزمایشگاه سیار در گمرک جلفا بودیم.

صادق نامدار همچنین از راه‌اندازی یک دستگاه «ایکس ری» در منطقه طی هفته‌ی آتی خبر داد و افزود: باید از ظرفیت‌های منطقه آزاد شده قریباً استفاده کنیم و زیرساخت‌های لازم برای افزایش صادرات را به این مناطق فراهم سازیم. گفتنی است در پایان این مراسم، واحدهای تولیدی «فولاد آذربادگان ارس» تولیدکننده انواع شمش فولادی، «ارس تارلا امیر» تولیدکننده محصولات گلخانه‌ای، «آیچین تجارت ارس» تولیدکننده خشکبار، «پاراپلاستیک جلفا ارس» تولیدکننده گونی و نایلون، «نگین فخر آذربایجان» تولیدکننده قیر در حوزه صنعت و کشاورزی به عنوان واحدهای صادرکننده نمونه در سال ۱۴۰۱ در منطقه آزاد ارس مورد تجلیل قرار گرفتند. همچنین شرکت «آذر تیر ارس» در حوزه ترانزیت مجدد و شرکت «الیاف کائولن ارس» در حوزه دانش‌بنیان نیز مجموعه‌هایی بودند که بیشترین صادرات قطعی را داشتند و از آن‌ها تقدیر شد.

طی مراسمی از پیشگامان تولید و صادرات منطقه آزاد ارس در سالن حکیم نباتی منطقه آزاد ارس تجلیل شد.

طی مراسمی با حضور معاون وزیر صمت، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس، دبیر اتاق بازرگانی تبریز، مشاور ریاست اتاق بازرگانی تبریز در امور منطقه آزاد ارس، تولیدکنندگان منطقه آزاد ارس و سایر مسئولان دستگاه‌های اجرایی، نظامی و انتظامی شهرستان جلفا، ویژه برنامه پیشگامان تولید و صادرات ارس برگزار و از صادرکنندگان برتر منطقه تجلیل شد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس گفت: کشور در تامین ارز باید راهکاری اتخاذ کند تا به تقاضای ارز پاسخ داده شود، البته ما نیز در پی حل این مشکل هستیم. مجید کیانی با بیان اینکه پیگیر بازگشایی راه آهن ارمنستان-آذربایجان-روسیه هستیم، خاطرنشان کرد: باید سعی کنیم محدودیت‌های کریدوری را رفع کنیم. وی از اتاق بازرگانی تبریز و یونس ژائله؛ رئیس اتاق به دلیل تعامل بسیار مناسب با منطقه آزاد ارس قدردانی کرد و ادامه داد: راه‌اندازی شعبه جلفا اتاق تبریز اتفاقی میمون بود و باید سعی کنیم با تلاش این شعبه را هرچه بیشتر پویا سازیم.

الهوردی محمدزاده، مشاور ریاست اتاق بازرگانی تبریز در امور منطقه آزاد ارس نیز ضمن تقدیر از گمرک تبریز و جلفا در تسهیل صادرات و کاهش صف کامیون‌ها گفت: باید شرایط صادرات در کنار واردات فراهم شود تا چرخ کارخانه‌ها بچرخد و بازرگانان و

بررسی چالش‌های اقتصادی استان با حضور مشاور فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرمانده سپاه عاشورا

کشور انجام می‌دهد و قطعاً همراهی دولت می‌تواند راهگشای بسیاری از چالش‌ها در این زمینه باشد.

صالحی با اشاره به فعالیت کمیسیون‌های مختلف در اتاق بازرگانی تبریز و شناسایی مشکلات و ارائه راهکارها به صورت کارشناسی شده در این جلسات و به دنبال آن طرح دغدغه‌های بخش خصوصی در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی افزود: از زمان آغاز به کار کمیسیون‌ها در دور جدید هیئت نمایندگان اتاق تاکنون ۳۷ جلسه برگزار شده است که خروجی آن‌ها ۲۱۸ مصوبه است.

نشست فعالان اقتصادی استان با سردار مقدم‌فر، مشاور فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و سردار عباسقلیزاده فرمانده سپاه عاشورا با محوریت «بررسی چالش‌های اقتصادی استان» در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

محمدجعفر صالحی؛ مسئول بسیج تجار اتاق بازرگانی تبریز در ابتدای این نشست هدف از برگزاری این دیدار را طرح مسائل و دغدغه‌های بخش خصوصی و انتقال آن به مسئولان کشوری عنوان کرد.

وی با اشاره به فرمایش مقام معظم رهبری در راستای مهار تورم و رشد تولید گفت: بخش خصوصی تمام توان خود را در راستای رفع چالش‌های اقتصادی

آذربایجان شرقی استانی فرهیخته و دغدغه‌مند است

سردار مقدم‌فر؛ مشاور فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی گفت: همگی ما ایران را دوست داریم و می‌خواهیم هر روز شاهد بالندگی آن باشیم. وی با تأکید بر جایگاه ویژه آذربایجان شرقی از نظر صنعتی در کشور گفت: آذربایجان شرقی استانی فرهیخته و دغدغه‌مند است که در حوزه تولید کم‌نظیر بوده ویژگی‌های خاص به خود را دارد.

سردار مقدم‌فر با تأکید بر وجود برخی مشکلات اقتصادی در کشور گفت: برای رفع این چالش‌های یکسری وظایف بر عهده دولت و یکسری بر عهده بخش خصوصی است و دستگاه‌های دولتی موظف هستند با شتابدهی به فرایندها دغدغه بخش خصوصی را تا حدودی کاهش دهند.

وی گفت: برخی افراد نمی‌خواهند مشکلات ایران حل شود، اما علیرغم تمام محدودیت‌ها، اقتصاد ایران رو به جلو بوده و شاهد افزایش سرمایه‌گذاری هستیم.

مشاور فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از زحمات بخش خصوصی قدردانی کرد و ادامه داد: اینکه سرمایه‌گذار در کشور مانده تا به مردم خود خدمت کند، قابل ستایش است. قطعاً سرمایه‌گذاری در حوزه‌هایی از قبیل طلا، سکه و زمین، در کوتاه مدت سود بیشتری به همراه دارد، اما باید اذعان کرد، تولیدکنندگان با سرمایه‌گذاری بلند مدت، علاوه بر سود، برکت را نیز به سفره‌های مردم جاری خواهند کرد.

وی با اشاره به نفوذ عواملی در بدنه دولت و دستگاه‌ها تصریح کرد: برخی‌ها به صورت عمد با تحمیل بروکراسی اداری سعی در مانع‌تراشی برای رشد اقتصادی کشور دارند. سردار مقدم‌فر از اهتمام دولت سیزدهم در راستای رفع دغدغه اقتصادی، مبارزه با فساد و مهار تورم خبر داد و افزود: باید برای به ثمر رسیدن این اقدامات صبر کنیم، ما اکنون در پیچ بزرگ تاریخ هستیم و در مسیر شتاب عظیم قرار داریم.

اتاق بازرگانی تبریز از فعال‌ترین اتاق‌های ایران

جمشید برزگر؛ نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به جایگاه ویژه آذربایجان شرقی و تبریز در طول تاریخ در حوزه تجارت، بازرگانی و ارتباطات جهانی گفت: آذربایجان شرقی هم در دوران جنگ تحمیلی و هم در شرایط تحریم یکی از مراکز اقتصادی و پل ارتباطی بین ایران و سایر کشورها بوده است. برزگر با اشاره به قدمت ۱۲۰ ساله اتاق بازرگانی تبریز، این اتاق را یکی از فعال‌ترین اتاق‌ها در تمامی زمینه‌ها دانست.

نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به فعالیت گسترده کمیسیون‌ها در اتاق تبریز گفت: تمامی مسائل و مشکلات بخش خصوصی به صورت تخصصی در این جلسات مطرح می‌شود و این گام مهمی در راستای کاهش مشکلات صنعت استان به‌شمار می‌رود.

وی با بیان اینکه ۹۰ درصد اقتصاد آذربایجان شرقی توسط بخش خصوصی اداره می‌شود، افزود: با توجه به نقش چشمگیر بخش خصوصی در چرخه اقتصادی استان، باید برای تأمین مالی سرمایه‌گذاران اهتمام ویژه‌ای صورت بگیرد. برزگر همچنین بر لزوم انتصاب مدیران بومی و شایسته در پست‌های مدیریتی تأکید کرد. سرهنگ پاسدار حسن صفدری؛ فرمانده بسیج اقشار سپاه استان ضمن اشاره به

فرصت‌ها و ظرفیت فوق‌العاده استان، چالش‌ها و موانع پیش روی توسعه اقتصادی اشاره کرده و به تشریح راهکارهای رفع موانع تولید و بهره‌وری پرداخت. وی با اشاره به وجود ذخایر بی‌نظیر معادن راهبردی مس و سایر مشتقات آن بالغ بر پنجاه نوع ماده معدنی در استان ادامه داد: ملی کردن معادن و پیشگیری از خام‌فروشی، زمینه‌ساز فعال کردن صنایع پایین دستی و در نهایت اشتغال‌زایی پایدار خواهد بود.

صفدری در ادامه خواستار تخصیص ۱۵ درصد حق استان از معادن و یک درصد آلاینده و همچنین توجه جدی به زیرساخت صنعت استان در تراز صنایع راهبردی شد. وی همچنین رفع مسائل و مشکلات در بخش کشاورزی اعم از مشکل آب و حامل‌های انرژی را مهم برشمرد.

صفدری نسبت به نقش بانک‌ها به‌عنوان پشتیبان رشد تولید و نه قریب تولید تأکید کرد. مهدی امینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز و رئیس خانه صمت استان منشأ بسیاری از مشکلات بخش خصوصی را برخی قوانین و بخشنامه‌های خلق الساعه عنوان کرد و بر لزوم اجرای اصل ۴۴ و کوچک‌سازی بدنه دولت تأکید کرد.

سختگیری‌ها باعث فرار مغزها و فرار سرمایه‌ها از کشور خواهد شد

سید باقر شریف‌زاده، رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز به تشریح فعالیت‌های این مرکز پرداخت و گفت: طی پنج ماه فعالیت مرکز پژوهش‌های اتاق، پنج گزارش کارشناسی شده با محوریت بررسی برنامه هفتم توسعه، ارائه راهکارهای کاربردی برای بهبود برنامه هفتم توسعه، بحران آب و احیای دریاچه ارومیه و مباحث انرژی تدوین شده است و گزارش مفصلی نیز در خصوص طرح مشکلات صادراتی که عمدتاً مرتبط با نرخ ارز هستند، در حال انجام است. وی اضافه کرد: برخی از افراد در کشور به صورت عمدی یا سهوی چوب لای چرخ صنعت می‌گذارند. شریف‌زاده بروکراسی اداری و پیمان‌سپاری را یکی از چالش‌های بخش صنعت عنوان کرد و افزود: نمی‌توان با ارز آزاد محصولی را تولید کرد، اما با عرض نیمایی تحویل سیستم داد.

وی با اشاره به نقش مهم تولید در ایجاد اشتغال و GDP تأکید کرد: سختگیری‌ها باعث فرار مغزها و فرار سرمایه‌ها از کشور خواهد شد، بنابراین باید به صورت عمیق و جدی به این قضیه ورود کنیم و این امر نیازمند عزم و اراده ملی است.

شریف‌زاده در خاتمه خواستار توجه به مزیت رقابتی در کشور شد. بشیر جعفری در این دیدار اهمیت امنیت غذایی را برابر با امنیت دفاعی دانست و بر لزوم تدوین استراتژی برای رفع چالش‌ها در این حوزه شد.

وی با اشاره به ضرورت احیای دریاچه ارومیه افزود: تاکنون چندین جلسه با محوریت ارائه راهکارهای احیای دریاچه ارومیه در کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز برگزار شده است و مواردی از قبیل انتقال آب از سایر حوزه‌ها، بارور کردن ابرها، کشت فراسرزیمینی، جایگزینی دامداری سنتی و صنعتی با کشاورزی در حوزه دریاچه ارومیه و ایجاد کمربند سبز طرح شده است.

لازم به ذکر است در پایان این دیدار فعالان اقتصادی استان به بیان دغدغه‌های خود پرداخته و خواستار طرح آنها در نهادهای بالادستی شدند.

در جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی مطرح شد:

بررسی مشکلات طرح‌های سرمایه‌گذاری شهری استان

برای حل پروژه‌های سرمایه‌گذاری راکد و فریز شده در استان استفاده کرد. رضا خلیلی؛ مدیرعامل سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری تبریز در این نشست ضمن قدردانی از شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در ایجاد گفت‌وگوهای سرمایه‌گذاری شهری در استان گفت: آسیب‌شناسی موانع توسعه طرح‌های سرمایه‌گذاری و ارائه راهکار در قالب نشست‌های تخصصی تا حد زیادی می‌تواند چالش‌های موجود در این حوزه را رفع کند. وی با اشاره به برگزاری همایش فرصت‌های سرمایه‌گذاری گفت: در قالب این همایش ظرفیتی باز شده است تا برای تعدادی از پروژه‌های سرمایه‌گذاری مجوز اخذ شود.

خلیلی با تأکید بر اینکه در کشور ۳۹ سازمان در حوزه مدیریت شهری دخیل هستند، افزود: در بسیاری از مواقع مشکلات سرمایه‌گذاران در حوزه‌های سایر ادارات است و شهرداری در این زمینه نمی‌تواند کاری انجام دهد. در ادامه این جلسه مشکلات چندین پروژه به صورت موردی مطرح شد و مواردی از قبیل عدم اعطای پیش‌پروانه برای جذب سرمایه‌گذار، تغییر پروانه، مشکلات ماده ۱۰۰ و... در حضور مسئولان شهری مطرح و راهکارهای پیشنهادی در این زمینه ارائه شد.

جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با محوریت بررسی مشکلات طرح‌های سرمایه‌گذاری شهری استان با حضور نمایندگان از شهرداری، سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری تبریز، سازمان نظام مهندسی، اداره کل راه و شهرسازی استان و سرمایه‌گذاران شهری در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در ابتدای این نشست نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی، هدف از برگزاری این نشست را بررسی مشکلات و موانع مرتبط با سرمایه‌گذاران شهری مرتبط با حوزه شهرداری، نظام مهندسی و راه و شهرسازی عنوان کرد.

وی با اشاره به اهمیت تسهیل فرایند سرمایه‌گذاری در استان، خواستار مشارکت بیشتر مجموعه‌های مرتبط در خصوص تمام پروژه‌های راکد در استان شد.

درخشانی تصریح کرد: با عنایت به اینکه منابع بسیاری در پروژه‌های راکد و بلا تکلیف هزینه شده است، بهتر است اولویت تسهیل‌گری در پروژه‌های سرمایه‌گذاری مدیریت شهری به این پروژه‌ها اختصاص یابد تا طرح‌های جدید در این رستا می‌توان از ظرفیت شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان

بازدید نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز از کارگاه‌های اشتغال زندان‌های استان

با هماهنگی اتاق تبریز و اداره کل زندان‌های استان، نسبت به جذب نیروی کار از بین زندانیان کم‌خطر، در داخل زندان یا خارج از آن، به‌عنوان زندان باز اقدام کنند. وی دو هدف اصلی از این اقدام را از حمایت از زندانیان از لحاظ معیشتی و تأمین نیروی انسانی برای واحدهای تولیدی عنوان کرد.

نائب رئیس اتاق تبریز خاطرنشان کرد: با این اقدام هم مشکل کمبود نیروی کار در واحدهای تولیدی استان تا حدودی برطرف می‌شود و هم زندانیان پس از اتمام دوره حبس، علاوه بر کسب سرمایه اندوخته، در صورت دارا بودن کارایی‌های لازم می‌توانند به کار خود در واحدهای تولیدی ادامه داده و دغدغه اشتغال نداشته باشند.

نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز طی دیدار با بابک محبوب علیلو؛ دادستان آذربایجان شرقی، محمد جوادی؛ مدیرکل زندان‌های استان آذربایجان شرقی و ابوتراب لطفی؛ رئیس بنیاد تعاون انجمن حمایت از زندانیان استان از کارگاه‌های اشتغال زندانیان بازدید کرد.

مسعود بناییان در جریان بازدید از کارگاه‌های اشتغال زندانیان از اعلام آمادگی اتاق تبریز در راستای توسعه کارگاه‌های تولیدی زندانیان و بازاریابی محصولاتشان خبر داد.

نائب رئیس اتاق تبریز با تأکید بر اینکه واحدهای تولیدی در صورت تمایل می‌توانند

میز تجاری ترکیه در اتاق بازرگانی تبریز تشکیل شد

مدتی به دست فراموشی سپرده می‌شوند. وی ادامه داد: آخرین موافقتنامه ما با کشور ترکیه ساخت شهرک‌های مشترک مرزی بود که متأسفانه عقیم ماند.

کامی عدم وجود شرکت‌های حرفه‌ای در حوزه صادرات در کشور را یکی از معضلات موجود دانست و افزود: نحوه نگرش ما با تجارت و اقتصاد روز همگام نیست. زمانی که راینان بازرگانی و اقتصادی ما در کشورهای دیگر فعال، آشنا به مسائل اقتصادی و دارای روابط عمومی قوی بودند، ما در تجارت قوی بودیم. وی از فعالان اقتصادی خواست تا هنگام معامله با ترکیه در تنظیم قراردادهای اولیه دقت کنند تا بعدها با مشکلات حقوقی مواجه نشوند.

رحیم رویی؛ نماینده معاونت اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی در این نشست از انجام اقدامات خوبی در خصوص حل مسئله پیمان‌سپاری در آینده نزدیک خبر داد. وی با اشاره به پیشنهاد احداث شهرک‌های مشترک در کمسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی دو کشور، بر ضرورت راه‌اندازی شرکت‌های حمل و نقل مشترک تأکید کرد.

روایی با بیان اینکه در حوزه حمل و نقل زمینی، هوایی و ریلی مشکل داریم، بر ضرورت پای کار آمدن منطقه آزاد ارس در این زمینه تأکید کرد.

موسوی؛ نماینده وزارت امور خارجه گفت: حجم تجاری ما به کشور ترکیه در حال حاضر با هدف‌گذاری ۳۰ میلیارد دلاری فاصله دارد. وی از اعلام آمادگی برای رفع مشکلات از طریق رایزنی با وزارت امور خارجه و سفارت ترکیه خبر داد.

صالحی؛ مسئول بسیج تجار اتاق بازرگانی تبریز در این نشست گفت: برخی از مشکلات مربوط به صادرات بین آذربایجان شرقی و ترکیه، داخلی و برخی خارجی است.

وی با بیان اینکه شاهد هستیم ترکیه همکاری خوبی در زمینه صادرات به کشور خود ندارد، افزود: ترکیه از مرز ما برای صادرات به سایر کشورها استفاده کرده و به تمام ممالک دست یافته است، با این حال با سختگیری برای تجار ما مشکل‌آفرینی می‌کند.

صالحی تأکید کرد: بیشترین صادرات آذربایجان شرقی به کشور ترکیه است و بزرگترین سرمایه‌گذاری‌های ما در این کشور استقرار یافته‌اند، بنابراین باید برای حل مسائل چاره‌ای اندیشیده شود.

صالحی مسائل مرتبط با گمرک و لجستیک را از مشکلات اساسی صادرات به این کشور دانست و بر ضرورت رفع آن تأکید کرد.

در ادامه این نشست نمایندگان بخش خصوصی به بیان مشکلات خود در زمینه تجارت با ترکیه از جمله وجود مشکلات متعدد در حوزه حقوقی، بحث تعرفه ترجیحی، عدم تطابق ساعات کاری گمرک کشور با ترکیه، لزوم ایجاد بانک مشترک بین ایران و ترکیه (علیرغم وجود تفاهم‌نامه) و... پرداختند.

اولین جلسه میز تجاری ترکیه با حضور نمایندگان از بخش دولتی و خصوصی با هدف احصاء مشکلات تجارت و تسهیل شرایط صادرات به این کشور در اتاق بازرگانی تبریز تشکیل شد.

مسئول امور بین‌الملل اتاق تبریز در ابتدای این نشست شناسایی دغدغه‌ها و چالش‌های مرتبط با حوزه تجارت با کشور ترکیه را هدف اصلی تشکیل میز تجاری ترکیه عنوان کرد.

شهپازی ضمن قدردانی از زحمات سال‌های گذشته توسط رضا کامی؛ به‌عنوان رئیس اتاق مشترک ایران و ترکیه و میرابوالفضل حسینی؛ به‌عنوان دبیر میز تجاری ترکیه، ابراز امیدواری کرد: با استقرار میز تجاری ترکیه در استان، شاهد افزایش مبادلات تجاری با این کشور باشیم.

وی از همکاری معاونت اقتصادی استانداری، اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان، اداره کل گمرکات استان و نمایندگی وزارت امور خارجه در استان در پیگیری و حل مشکلات تجار قدردانی کرد.

شهپازی در خاتمه از اعضای میز ترکیه خواست تا ضمن بیان مشکلات خود، پیشنهادهای کاربردی در رابطه با رفع موانع موجود با کشور ترکیه را به‌صورت کتبی به دبیرخانه میزهای تجاری اعلام کنند.

محمدنقی هنریر؛ رئیس اداره بازرگانی خارجی اداره کل صمت آذربایجان شرقی از برگزاری جلسات متعدد در سازمان توسعه تجارت و همچنین میز ملی ترکیه در رابطه با تسهیل شرایط تجارت با این کشور خبر داد.

وی با اشاره به آمار صادرات از آذربایجان شرقی به ترکیه گفت: در شش ماهه اول سال جاری، ۱۹۸ میلیون دلار صادرات از استان ما به کشور ترکیه صورت گرفته است. هنریر به بحث تعرفه ترجیحی نیز اشاره کرد و گفت: در خصوص تعرفه ترجیحی، موافقتنامه‌ای بین ایران و ترکیه وجود دارد، اما با توجه به اینکه تجارت رابطه دو طرفه است، هنگامی که ما واردات برخی از کالاهای ترک از جمله لوازم خانگی و پوشاک را به کشور ممنوع می‌کنیم، آنها نیز در برابر ما سختگیری خواهند کرد.

وی در خصوص مشکل اخذ مبالغ مازاد بر تعرفه گمرکی توسط دولت ترکیه از کالاهای صادراتی ایران نیز گفت: باید سعی کنیم تا این مشکل را رفع کنیم. هنریر بر لزوم استفاده از ظرفیت‌های صندوق ضمانت صادرات برای تجارت با کشور ترکیه تأکید کرد.

بشیر جعفری؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز گفت: ترکیه دروازه ورود ما به اروپا بوده و در طول تاریخ نیز نقش موثری در این زمینه داشته است.

وی بر ضرورت بازنگری در صادرات محصولات کشاورزی به قیمت واقعی به کشورهای دیگر از جمله ترکیه تأکید کرد.

رضا کامی؛ رئیس انجمن کارگزاران گمرکی استان آذربایجان شرقی گفت: برخی از مشکلات در زمینه تجارت با ترکیه به تصمیمات دولت‌ها باز می‌گردد و علیرغم وجود تفاهم‌نامه‌ها و موافقت‌نامه‌ها، متأسفانه موارد مطرح‌شده در این تفاهم‌نامه‌ها پس از

طی کرده و پس از اتمام تحصیلات به ایران بازگشت تا اندوخته‌های ارزشمند علمی خود را در دیار خود نشر دهد. او بنیانگذار همایش ملی توسعه صادرات غیر نفتی تبریز بود و سال‌ها به‌عنوان دبیر، عهده‌دار این مسئولیت بوده و نقش پررنگی در توسعه صادرات و رفع موانع تولید داشت. شخصیت والای مرحوم صدری را نمی‌توان در وجهه علمی خلاصه کرد، چرا که وی دارای روحی بزرگ و انسانی متواضع، اخلاق‌گرا و اخلاق‌مدار بود. یقیناً نام او همیشه به‌نیکی در اذهان مردم ایران و فعالان اقتصادی کشور و تاریخ پر افتخار آذربایجان حک خواهد شد. روحش شاد و یادش گرامی

یونس ژانله؛ رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز طی پیامی درگذشت محمدباقر صدری، عضو اسبق هیئت نمایندگان اتاق تبریز را تسلیت گفت. متن پیام بدین شرح است: دکتر محمدباقر صدری، اقتصاددان برجسته کشورمان، عضو اسبق هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز، دبیر علمی ادوار همایش توسعه صادرات غیرنفتی و اولین شهردار کلانشهر تبریز پس از انقلاب اسلامی، انسانی وارسته و رستگار بود که زندگی خود را صرف تعالی اجتماع کرد. مرحوم صدری فردی وطن‌پرست و صاحب‌نظر در حوزه علم بود و تحصیلات آکادمیک خود در علم اقتصاد را در دانشگاه گراتز اتریش

در جلسه مشترک کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی با انجمن‌های کارفرمایی عضو کانون کارفرمایی استان مطرح شد؛

لزوم اشراف نمایندگان کارفرمایان به حوزه قوانین

اینکه قصوری نکرده‌اند، در هیئت‌های حل اختلاف و تجدید نظر محکوم می‌شوند، اما به دلیل عدم ارائه مستندات کافی نمی‌توانند از حق خود دفاع کنند. امینی با اشاره به اینکه جلسه در دو بخش اعطای احکام اعضای کمیسیون و نشست مشترک با روسای انجمن‌های عضو کانون انجمن‌های صنفی و

جلسه مشترک کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی با انجمن‌های کارفرمایی عضو کانون کارفرمایی استان برگزار شد. مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق تبریز، در ابتدای این نشست ضمن تاکید بر رعایت حقوق کامل کارگران در واحدهای تولیدی گفت: در بسیاری از مواقع شاهد هستیم کارفرمایان علیرغم

کارفرمایی برگزار می‌شود، گفت: اتاق بازرگانی مطابق بند ۳ ماده ۲۴۴ قانون مالیات‌های مستقیم نمایندگان را از رشته‌های مختلف فعالیت‌های تولیدی، صنعتی، بازرگانی و خدماتی جهت حضور در هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی استان و دفاع از حقوق کارفرمایان معرفی می‌کند.

وی ادامه داد: همچنین، مطابق ماده ۴۳ قانون تأمین اجتماعی، نمایندگان را به شرح مذکور جهت حضور در هیئت‌های تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی استان و دفاع از حقوق کارفرمایان معرفی می‌کند. البته باید در نظر داشت که تخصصی بودن هیئت‌ها به این مفهوم است که نماینده کارفرما که در مراجع شبه قضایی مذکور و همچنین هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف کار، دفاع از حقوق کارفرما را متعهد می‌شود، اما فعلاً این امر به شکل کامل و مطلوب اتفاق نیفتاده است و باید در راستای تحقق این مهم حرکت کنیم. علی‌نواد: دبیر انجمن فولاد آذربایجان نیز در این جلسه گفت: عملکرد اتاق بازرگانی تبریز در این دوره نسبت به دوره‌های قبل متفاوت است و خروجی آن در کمیسیون‌های اتاق مشاهده می‌شود.

وی از کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق تبریز به دلیل فعالیت‌های اثر بخش در حوزه کارفرمایی قدردانی کرد. امیر نراقی، رئیس قانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان گفت: اعضای کمیسیون ترکیبی از پیشکسوتان جامعه اقتصادی استان و جوانان است و این یک نقطه قوت محسوب می‌شود. نراقی از برگزاری انتخابات هیئت حل اختلاف اداره کار در آینده نزدیک خبر داد و به تشریح شرایط ثبت نام پرداخت.

وی با اشاره به اینکه این قانون و کمیسیون بانک، مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق تبریز در جهت هم‌افزایی در ارائه خدمت به تشکلهای کارفرمایی حرکت می‌کنند، گفت: ماحصل این هم‌افزایی را اکنون می‌توانیم در این نشست مشاهده کنیم که برای اولین بار روسای تمامی انجمن‌های استان دعوت شده‌اند.

نراقی ادامه داد: انجمن‌های فعال کارفرمایی، عضو این قانون هستند که تعداد آنها هم اکنون ۴۲ انجمن است و با تشکیل این جلسه، در جهت شناخت و آشنایی انجمن‌های کارفرمایی از همدیگر و احصاء، پیگیری و رفع مشکلات محیط کسب و کار اقدام می‌کنیم.

وی افزود: درخواست‌های زیادی از طرف انجمن‌های کارفرمایی از قانون به‌عمل آمده که باید پیگیری کنیم. هیئت‌های حل اختلاف مالیاتی، تشخیص مطالبات تأمین اجتماعی و تشخیص و حل اختلاف اداره کار باید به صورت تخصصی تشکیل شود تا نمایندگان این انجمن‌ها در جهت دفاع موثر از حقوق کارفرمایان تشکلهای متبوعشان اقدام کنند و ما هم از این موضوع استقبال می‌کنیم و به محض وصول نامه معرفی انجمن، نسبت به معرفی نمایندگان هر انجمن به هیئت‌های مذکور اقدام خواهیم کرد.

نراقی در مورد تغییر مقررات شرکت در انتخابات هیئت‌های حل اختلاف کار گفت مطابق مقررات جدید، نظارت قانون کشوری و قانون‌های استانی کارفرمایی بر انتخابات این هیئت‌ها مصوب شده است و قانون‌ها در کنار ادارات کار که اجرای انتخابات را بر عهده دارند، به عنوان ناظر اصلی نقش ایفا خواهند کرد و شروط چندگانه‌ای برای نامزدها مصوب شده است از جمله می‌توان به داشتن چهار سال سابقه کارفرما بودن و محرر شدن آن در کمیسیونی ویژه در قانون اشاره کرد.

محمد جعفر صالحی، دبیر قانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان با تأکید بر اهمیت ایفای نقش نمایندگی کارفرما توسط کارفرمایان گفت: بعضاً مشاهده می‌شود فردی که خود کارفرماست و به عنوان نماینده کارفرما در هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف کار حضور دارد، در انجام وظیفه نمایندگی خود سهل‌انگاری می‌کند اما در قانون نسبت به پایش عملکرد این نمایندگان اقدام و در صورت غیبت در ۳ جلسه هیئت، نسبت به لغو اعتبارنامه اقدام می‌کنیم. صالحی افزود: بخش عمده محکومیت‌ها در هیئت‌های کار مربوط به کارفرمایان است که آن هم ناشی از عدم آگاهی کارفرمایان از انجام تکالیف قانونی حوزه کار و تأمین اجتماعی و عدم تنظیم اسناد مربوطه از جمله قراردادهای کار و اسناد مرتبط با حقوق و دستمزد و ... است.

وی تأکید کرد: نمایندگان کارفرمایان باید با آگاهی کامل و اشراف به قوانین در جلسات حضور داشته باشند و سپس رای صادره را امضا کنند، چرا که نسبت به آرای که صادر می‌کنند، مصونیتی ندارند.

گفتنی است در پایان این جلسه، روسای انجمن‌های کارفرمایی استان به معرفی انجمن و بیان مشکلات عمومی و اختصاصی فعالیت اعضای انجمن متبوع خود پرداختند.

در دوره آموزشی «حقوق معادن و تحلیل‌های موضوعی» در اتاق تبریز مطرح شد؛

آذربایجان شرقی باید به الگوی بزرگ معادن کشور تبدیل شود

با اشاره به اهمیت معادن در توسعه اقتصادی کشور گفت: ۱۱ درصد ظرفیت معادن کشور در آذربایجان شرقی قرار دارد که دو الی سه برابر جمعیت استان است و این یک مزیت برای استان محسوب می‌شود.

نایب رئیس اتاق ایران با اشاره به کم‌لطفی‌ها در حوزه معادن مس و ورزقان و سایر معادن در استان تأکید کرد: باید زمینه‌ای فراهم شود تا بتوانیم از این مزیت بهره‌مند شویم، البته به‌تازگی به‌همت استاندار آذربایجان شرقی و مسئولان، درآمد کمی از محل درآمد مس سونگون در اختیار استان ما قرار گرفته است، اما این کافی نیست و ما باید شاهد تولید کاتد و صنایع پایین دستی

دوره آموزشی «حقوق معادن و تحلیل‌های موضوعی» با حضور رئیس هیئت مدیره انجمن مدیریت جهادی کشور، رئیس کل دادگستری استان آذربایجان شرقی، رئیس خانه معدن ایران، نواب و هیئت نمایندگان اتاق تبریز و جمعی از قضات کشوری و استانی در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

لزوم ایجاد وحدت رویه در قوانین موجود در حوزه معادن و اصلاح قوانین متناسب با نیازهای روز جامعه

صمد حسن‌زاده، عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز در ابتدای این نشست

مس در استان باشیم.

عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز همچنین خواستار فعال‌سازی مجدد نفلین‌سینیت سراب شد و افزود: علیرغم سرمایه‌گذاری‌ها در این حوزه، همچنان این ظرفیت به‌صورت راکد باقی مانده است و باید برای راه‌اندازی آن اقدامات اساسی صورت گیرد.

حسن‌زاده تصریح کرد: معادن متعددی در استان وجود دارد که هنوز شناسایی نشده و متأسفانه به‌دلیل عدم فراهم بودن امکانات لازم در حوزه شناسایی، این معادن بلااستفاده باقی مانده‌اند. وی در پایان بر لزوم ارتقای قوانین و مقررات معادن در کشور تأکید کرد.

قوانین معادن، پاسخگوی نیازهای روز نیست

موسی خلیل‌اللهی، رئیس کل دادگستری استان آذربایجان‌شرقی با تأکید بر اینکه ثروت بزرگی به نام معادن در اختیار ما ایرانیان قرار دارد، گفت: از این ثروت باید برای اشتغال‌زایی و ایجاد رفاه نسبی بهره گرفت. وی با بیان اینکه گاهی معادن زمینه‌ساز بروز مشکلاتی می‌شوند، افزود: علل متعددی در این زمینه وجود دارد که بخش عمده آن به ناکارآمدی قانون در حوزه معادن مربوط می‌شود.

خلیل‌اللهی تشریح کرد: قوانین مرتبط با حوزه‌ی معادن اکنون پاسخگوی نیازهای روز نیست و ما برای مقابله با اعمال سلاقی و تفسیرهای متفاوت از قانون، نیازمند اجماع و وحدت رویه هستیم. وی از قضات استان خواست تا قبل از صدور رای با بازدید میدانی از معادن، واقعیت‌های موجود را مشاهده کرده و بر اساس آن رای صادر کنند.

آذربایجان شرقی باید به الگوی بزرگ معادن کشور تبدیل شود

سردار محمد حسین سپهر؛ رئیس هیئت مدیره انجمن مدیریت جهادی کشور با اشاره به وجود معادن متعدد در استان گفت: آذربایجان شرقی باید به الگوی بزرگ معادن کشور تبدیل شود. بر اساس سند چشم‌انداز ایران در افق ۱۴۰۴، ایران باید اقتصاد اول خاورمیانه باشد، با این حال این امر تاکنون محقق نشده است.

وی ادامه داد: درست است که اکنون ما در تحریم هستیم و این امر اثر مخربی بر زیرساخت‌های ما در حوزه تولید، صنعت و کارآفرینی داشته است، اما باید قبول کنیم آسیب اصلی درون کشور رخ می‌دهد که از آن جمله می‌توان به نقص قوانین و آیین‌نامه‌ها، قصور مسئولان، فقدان سرمایه برای امنیت و فقدان امنیت برای سرمایه‌گذاری، عدم حضور شرکت‌های دانش‌بنیان و دانشگاهیان در حوزه صنعت، معدن و تجارت و کوتاهی دستگاه‌های امنیتی و قضایی در دفاع از سرمایه‌گذاران اشاره کرد.

سردار سپهر اذعان کرد: همه ما کوتاهی کرده‌ایم و اگر دولت‌ها وظایف

خود را به‌درستی انجام می‌دادند، اکنون در این شرایط نبودیم.

وی آخرین بسته‌ی سیاستی آمریکا برای بی‌خاصیت کردن اقتصاد ایران را مسدود کردن کریدور بزرگ شرق به غرب دانست و ادامه داد: ایران در بهترین نقطه‌ی جغرافیای طبیعی، اقتصادی و سیاسی قرار دارد و راه ارتباطی، مزیت بزرگی برای کشور به‌شمار می‌رود، اما اکنون دشمن ما را در محاصره‌ی کامل ۳۶۰ درجه‌ای قرار داده است تا نتوانیم تحرکی انجام دهیم.

رئیس هیئت مدیره انجمن مدیریت جهادی کشور گفت: ما باید عقب‌ماندگی‌ها را به‌سرعت جبران کنیم.

وی بر لزوم شناسایی موانع و ارائه‌ی راهکارها در بخش معادن تأکید کرد و گفت: توسعه‌ی اقتصاد نیازمند ایجاد امنیت است، در این صورت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی با خیال آسوده می‌توانند به این حوزه ورود کنند.

سردار سپهر تصریح کرد: بدون بخش خصوصی امکان تحقق رشد ۸ درصدی در کشور و اجرای اصل ۴۴ ممکن نیست. ما نیز باید انعطاف لازم را برای تولید ثروت داشته باشیم و مسئولان باید همیشه در دسترس باشند.

ما نباید به خام‌فروشی و تولید کنسانتره قناعت کنیم

محمدرضا بهرامن؛ رئیس خانه معدن ایران، برگزاری چنین دوره‌هایی را در راستای افزایش تعامل و همکاری بین قضات ضروری دانست. وی گفت: آذربایجان شرقی استانی معدن‌خیز است و سهم بزرگی در اقتصاد کشور دارد، بنابراین زمانی که خداوند نعمتی در اختیار ما قرار داده است، باید از آن بهره ببریم.

بهرامن با تأکید بر اینکه معادن جزو انفال به‌شمار می‌روند، افزود: باید با اصلاح نگرش‌ها و ایجاد امنیت برای سرمایه‌گذاران، سعی در فعال‌سازی ظرفیت معادن کشور داشته باشیم و در این بین قضات نقش اساسی بر عهده دارند.

وی با اشاره به ماده ۱۹ قانون در حوزه‌ی معادن افزود: تفسیر متعددی از این قانون انجام می‌شود و خروجی این دوره‌ی آموزشی باید اجماع در این زمینه باشد.

بهرامن بر لزوم هوشمندسازی و آینده‌نگری در بخش معدن تأکید کرد و گفت: ما نباید به خام‌فروشی و تولید کنسانتره قناعت کنیم، بلکه ضروری است تا در خصوص استخراج عناصر کمیاب معدنی نیز به‌صورت جدی وارد شویم. گفتنی است در این دوره آموزشی مباحثی در خصوص تاریخچه قانون‌گذاری در حوزه معادن ایران، آشنایی با ضوابط و مقررات در حوزه معادن، آشنایی با سازمان‌های مرتبط در حوزه معادن کشور و ماده ۱۹ که یکی از حساس‌ترین مسائل در بخش معدن است، با حضور رئیس هیئت مدیره انجمن مدیریت جهادی کشور، رئیس کل دادگستری استان آذربایجان شرقی، رئیس خانه معدن ایران، نواب و هیئت نمایندگان اتاق تبریز و جمعی از قضات کشوری و استانی مطرح شد.

بررسی و شناسایی قوانین و مقررات مخل کسب و کار در اتاق بازرگانی تبریز

رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود محیط کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز از بررسی و شناسایی قوانین و مقررات مخل کسب و کار در اتاق بازرگانی تبریز خبر داد.

نوبت امجد؛ رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود محیط کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به دیدگاه این کمیسیون مبنی بر لزوم تشکیل گروه کاری حقوقی گفت: ایجاد گروه کاری حقوقی در کمیسیون به منظور بررسی مسایل حقوقی فضای کسب و کار در اولویت این کمیسیون بوده است. از این رو این گروه کاری، با هدف بررسی و شناسایی قوانین و مقررات مخل کسب و کار و ارائه پیشنهادات کاربردی تشکیل شده است.

وی در ادامه گفت: تمام امور در جامعه نیازمند بستر قانونی بوده و محیط کسب و کار نیز از این قاعده مستثنی نیست.

امجد افزود: فرهنگ استفاده از حقوقدان در بخش خصوصی جایگاهی نداشته و فعالان اقتصادی در مواجهه با مسایل حقوقی صرفاً به وجود یک وکیل بسنده می کنند، این در حالی است که استفاده از ظرفیت مشاوران حقوقی در تمام مراحل ایجاد تا انحلال یک کسب و کار ضروری است.

رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز؛

ارائه راهکار تامین سوخت دوم برای صنایع، اولویت نخست کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز

رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز از تشکیل جلسات متعدد به منظور ارزیابی و ارائه راهکاری در راستای تامین سوخت دوم برای صنایع خبر داد.

یونس اکبرپور پادار با بیان این مطلب افزود: بررسی مشکلات صنایع در خصوص تامین و ذخیره سازی سوخت در فصل سرما، بررسی ظرفیت های مورد نیاز نیروگاه های سیکل ترکیبی صنایع و پیش بینی های مربوطه و ارائه راهکارهای بهینه سازی و افزایش بهره وری مصرف گاز صنایع از اولویت های کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز به شمار می رود.

وی با تاکید بر اینکه مشکلات ناترازی انرژی برق و گاز صنایع را درگیر خود کرده است، گفت: صنایع ما در تابستان با مشکل کمبود برق و در زمستان با کمبود گاز مواجه هستند، به همین دلیل برخی از صنایع به دلیل هزینه های بالای سرمایه گذاری در این حوزه دچار کاهش تولید شده یا مشکلات متعددی را تجربه می کنند.

عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز بر لزوم برنامه ریزی توسط اداره گاز تبریز، به منظور تامین انرژی واحدهای صنعتی در سال های آتی تاکید کرد. در این راستا باید برنامه هایی جهت بهینه سازی مصرف سوخت انجام شود تا ناترازی به حداقل برسد.

پادار، نقش فرهنگ سازی در زمینه مصرف انرژی و سوخت را در راستای مصرف بهینه انرژی ضروری دانست و افزود: کمیته انرژی اتاق تبریز در راستای کمک تامین انرژی صنایع، به دنبال روش های آموزش و بهینه سازی است و در حال حاضر ارائه راهکار برای تامین سوخت دوم صنایع، از اولویت های اصلی کمیسیون صنایع محسوب می شود.

رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز؛

در نشست مشترک رؤسای کمیسیون‌های اتاق بازرگانی تبریز با هیئت رئیسه کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی اصفهان طرح شد؛

تشکیل کمیته رفع موانع و بررسی قوانین محل در حوزه کسب و کار، بین اتاق‌های تبریز و اصفهان

اتاق بازرگانی تبریز، خانه صنعت و معدن استان، ستاد تسهیل و رفع موانع تولید و... در آذربایجان شرقی، همراه و همدل در پیشبرد اهداف بخش خصوصی گام برمی‌دارند.

سید یوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز از کاهش شدید صادرات کشور طی سال‌های اخیر خبر داد. وی با بیان اینکه رفع تعهد ارزی کمر تولید و صادر کننده را شکسته است، ابراز امیدواری کرد: با همراهی و مطالبه‌گری تمامی اتاق‌های بازرگانی، موانع به‌مرور برطرف شود.

یوسف محمدزاده، معاون مدیرکل دفتر سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری آذربایجان شرقی نیز بر لزوم تعامل و همکاری بین اتاق‌های بازرگانی تاکید کرد. وی شناخت صحیح، کافی و جامع از موضوعات و آسیب‌شناسی را لازمه تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی درست عنوان کرد و اصلاح قوانین بازدارنده را از ضرورت‌های اساسی در راستای بهبود فضای کسب و کار دانست.

عباس بشیری؛ رئیس گروه سرمایه‌گذاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان شرقی در این نشست از کاهش کارایی سرمایه در استان خبر داد و افزود: این روند در کل کشور نیز صادق است.

وی حذف واسطه‌ها را یکی از عوامل تاثیرگذار در افزایش کارایی سرمایه دانست و گفت: ما باید به دنبال ابزارهای نوین تامین مالی باشیم. بشیری بر نقش اتاق‌های بازرگانی در خصوص فرایندسازی و تعریف فرایندهای سرمایه‌گذاری تاکید کرد.

در ادامه این نشست، هیئت رئیسه کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق اصفهان با بیان اینکه طی سال‌های گذشته میزان سرمایه‌گذاری در استان اصفهان کاهش یافته است، خواستار بهره‌مندی از تجربیات اتاق بازرگانی تبریز و همچنین تبادل تجربیات در حوزه توسعه کسب و کارها به‌منظور افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری شدند.

لزوم برگزاری نشست‌های تخصصی و مشترک با اتاق بازرگانی تبریز در راستای شناسایی مشکلات و رفع موانع و همچنین تبادل تجربیات و ضرورت مطالبه‌گری به‌صورت مشترک بین اتاق تبریز و اصفهان از دیگر مباحث مطرح شده در این جلسه بود.

در پایان این نشست مقرر شد کمیته رفع موانع و بررسی قوانین محل در حوزه کسب و کار، بین اتاق‌های بازرگانی تبریز و اصفهان تشکیل شود.

نشست مشترک رؤسای کمیسیون‌های اتاق بازرگانی تبریز با هیئت رئیسه کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی اتاق اصفهان، با محوریت نحوه بهبود محیط سرمایه‌گذاری و نقش اتاق‌ها در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. این نشست با حضور رؤسای کمیسیون‌های اتاق تبریز و اعضای هیئت رئیسه کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق اصفهان برگزار شد.

مسعود بنایان؛ نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در ابتدای این نشست ضمن استقبال از برگزاری جلسات مشترک بین رؤسای کمیسیون‌های اتاق‌های کشور، گفت: تعامل بین کمیسیون‌ها می‌تواند زمینه‌ساز توسعه سرمایه‌گذاری در کشور باشد.

وی بر لزوم بهره‌گیری از روش‌های نوین تامین مالی از طریق برگزاری جلسات مشترک بین اتاق‌های بازرگانی تاکید کرد.

سید احمد فتاح‌زاده؛ رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز در این نشست، مشکل رفع تعهد ارزی را یکی از چالش‌های اساسی صادرکنندگان عنوان کرد.

وی تاکید کرد: این منطقی نیست که تولیدکننده یا صادرکننده مواد مورد نیاز خود را با قیمت دلار آزاد خریداری کند، اما با قیمت دلار نیمایی به دولت تحویل دهد.

یونس اکبریور پایداری؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز با بیان اینکه شهرهای اصفهان و تبریز همواره با هم همراه بوده‌اند، افزود: اتاق‌های بازرگانی این دو شهر می‌توانند با مشارکت یکدیگر مشکلات و موانع سرمایه‌گذاری را عارضه‌یابی و جهت رفع موانع گام‌های موثری بردارند.

وی یکی از دلایل عدم سرمایه‌گذاری در کشور را وضع قوانین خلق الساعه عنوان کرد و ادامه داد: این امر باعث سردرگمی سرمایه‌گذاران شده و اگر فرایند فعلی در صدور بخشنامه‌ها اصلاح نشود، نفع‌ها جذب سرمایه‌گذار خارجی کاهش می‌یابد، بلکه قطعاً منجر به شتاب فرار سرمایه از کشور نیز خواهد شد. مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق تبریز، مشکل تنظیم دفاتر را از چالش‌های اساسی واحدهای تولیدی عنوان کرد.

وی بر لزوم تامین مالی واحدهای تولیدی از طریق روش‌های نوین تاکید کرد. امینی گفت: خوشبختانه تمامی نهادهای مرتبط در حوزه اقتصادی از جمله

توسط دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی صورت گرفت؛

بررسی چالش‌های صنایع در حوزه سرمایه‌گذاری انرژی خورشیدی

که اقتصاد آن توسط سرمایه‌گذاران بخش خصوصی می‌چرخد و حمایت‌های خاص واحدهای دولتی و خصوصی را ندارند، لذا تصمیم‌گیری در چنین طرح‌هایی مستلزم بررسی و تحقیق بیشتر فعالان بخش خصوصی است. وحید کوچه‌مشکی؛ مسئول گروه کاری انرژی کمیسیون صنایع با اشاره به مشکل تامین انرژی برق در فصول گرم و انرژی گاز در فصول سرد، بر ضرورت فرهنگسازی در راستای مصرف بهینه انرژی تاکید کرد و افزود: در این کمیته اقدامات کاربردی و عملی از جمله استفاده از پنل‌های خورشیدی، برای تامین انرژی پایدار صنایع در نظر گرفته شده است.

وی بحث تامین انرژی را در دو حوزه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی عدم‌التفع و سرمایه‌گذاری صنایع عنوان کرد و ادامه داد: صنایع به‌منظور تامین انرژی پایدار برق ملزم به ورود به این حوزه هستند و با توجه به اینکه دولت واحدهای صنعتی بالای یک مگاوات را ملزم به تامین برق کرده است، اگر اکنون اقدام به نصب پنل‌های خورشیدی نکنند، ملزم به پرداخت جریمه خواهند شد.

نوبت نواده ابادز؛ رئیس انجمن فولاد آذربایجان شرقی نیز در این نشست با اشاره به تجربه سرمایه‌گذاری در حوزه تامین انرژی برق گفت: متأسفانه دولت علیرغم وعده‌هایی که می‌دهد، همکاری‌های لازم را انجام نمی‌دهد.

در ادامه این نشست نمایندگان برق منطقه‌ای آذربایجان شرقی و توزیع برق استان بر ضرورت تامین برق توسط واحدهای تولیدی استان تاکید کرده و افزودند: صنایع با مصرف بالای از یک مگاوات موظف هستند، معادل یک درصد از برق مورد نیاز سالانه خود را از طریق احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر تامین کنند و این میزان تا پایان پنج سال به ۵ درصد خواهد رسید و در صورت عدم تحقق موضوع مذکور وزارت نیرو موظف است، درصد ذکر شده از برق مصرفی این صنایع را با تعرفه برق تجدیدپذیر محاسبه و از صنایع اخذ کند.

نمایندگان برق منطقه‌ای و توزیع برق استان اختصاص زمین رایگان، اعطای تسهیلات بانکی و حمایت‌های مالی، نصب شبکه و خرید تضمینی برق را از جمله امتیازات و حمایت‌های دولت از واحدهای تولیدی در این زمینه عنوان کرد.

کارگروه بررسی چالش‌های سرمایه‌گذاری صنایع در حوزه تامین برق از طریق نصب پنل‌های خورشیدی توسط دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی در اتاق تبریز برگزار شد.

یونس اکبرپور پایدار؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز در این جلسه با تاکید بر اینکه تامین انرژی برای واحدهای تولیدی تبدیل به چالش جدی شده است، گفت: به دلیل ناترازی انرژی در کشور واحدهای تولیدی مجبور به تامین برق و گاز مورد نیاز هستند.

وی با اشاره به برگزاری چندین جلسه و نشست در راستای بررسی جوانب ورود صنایع به تامین برق پایدار گفت: بر اساس بازخوردهای صورت‌گرفته طی این جلسات، مشخص شده است که صاحبان صنایع، تمایل چندانی برای نصب پنل‌های خورشیدی ندارند و هدف از برگزاری این جلسه را پاسخ به چرایی عدم استقبال سرمایه‌گذاری در این حوزه و همچنین دغدغه‌های فعالان بخش خصوصی در این خصوص عنوان کرد.

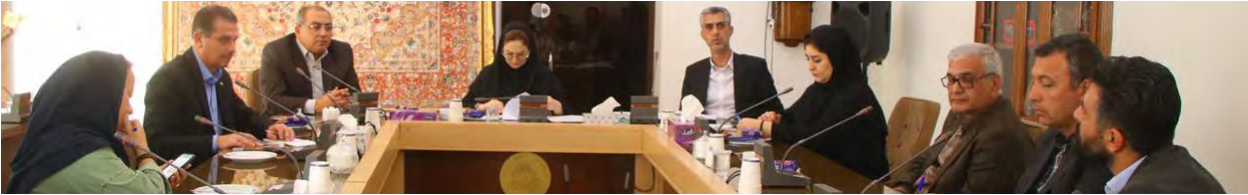
پایدار با اشاره به صدور بخشنامه‌های خلق‌الساعه از سوی دولت گفت: عدم ثبات در تصمیم‌گیری‌ها منجر به بروز بی‌اعتمادی بخش خصوصی به طرح‌ها و برنامه‌های دولت شده است. به همین دلیل ضرورت دارد تا دولت برای جلب مشارکت فعالان اقتصادی، تمهیدات خاصی بیندیشد.

نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان، هدف از برگزاری این نشست را بررسی چالش‌های سرمایه‌گذاری واحدهای صنعتی در انرژی‌های تجدیدپذیر و ارائه راهکارهای مناسب برای ورود صنایع استان به این حوزه بیان کرد و تعامل بین بخش خصوصی و دولتی را در رفع مشکلات این حوزه راهگشا دانست.

وی در ادامه گفت: با عنایت به اینکه سرمایه‌گذاری نیروگاه‌های با مقیاس کوچک در سال‌های گذشته برای بخش خصوصی تجربه خوبی نبوده و با مشکلات بسیاری مواجه بوده‌اند، گفت: لذا بی‌اعتمادی به برخی از تصمیمات دولتی در اذهان بخش خصوصی شکل گرفته است که یکی از دلایل عدم استقبال بخش خصوصی از این طرح است.

همچنین با توجه به اینکه استان آذربایجان شرقی در زمره استان‌هایی است

بررسی چالش‌های معادن در دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی

در ادامه بحث ماده ۱۹ قانون معادن طرح شد که بر اساس آن هر شخصی که بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره‌برداری یا اجازه برداشت اقدام به حفاری‌های اکتشافی، استخراج، برداشت و بهره‌برداری مواد معدنی کند، در حکم متصرف اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود و باید با او برابر قوانین و مقررات مربوط رفتار شود. با این حال و ضمن صراحت قانونی، هنگام مشاهده و گزارش چنین مواردی، متاسفانه مأموران انتظامی به صورت مستقیم وارد عمل نمی‌شوند و خواهان طی مراحل اداری و صدور حکم و سپس اقدام به بازداشت و دستگیری سارقان هستند. این در صورتی است که بر اساس تبصره ۲ و ۳ ماده ۱۹ قانون معادن، هرگونه تصرف اشخاص حقیقی یا حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی بدون داشتن حکم از مراجع قضایی، تصرف عدوانی محسوب می‌شود.

مبحث مهم دیگری که در این جلسه از سوی معدن کاران طرح شد، الزام قانونی به استقرار تمام وقت مسئول فنی در معادن بود، در این زمینه چنین طرح شد که معادن بخش خصوصی توان مالی و موقعیت استقرار تمام وقت برای جذب تمام وقت مسئول فنی را ندارند، بنابراین خواستار ارائه راهکاری برای فعالیت نیمه وقت مسئولان فنی در معادن کوچک و متوسط شدند.

انصاری؛ معاون امور معادن صنایع معدنی اداره کل صمت پس از طرح مشکلات بخش خصوصی در این جلسه، عمده مشکلات به وجود آمده را ناشی از عدم تسلط معدن کاران به قانون معادن دانست.

وی با بیان اینکه اداره کل صمت هیچ نقشی در تأخیر دریافت پاسخ اعلام‌های صورت گرفته ندارد، گفت: علیرغم اینکه از نظر قانونی معدن کاران پس از دو ماه در صورت عدم اخذ پاسخ از سوی نهادهای مربوطه، می‌توانند نسبت به اکتشاف یا بهره‌برداری اقدام کنند، پیشنهاد ما این است که چنین کاری را انجام ندهند، چرا که بعدها به مشکل برخورد خواهند.

انصاری، اخذ نرخ متفاوت از معادن را بر حسب معیارهای مختلف، قابل انجام ندانست و افزود: معیار ما فاکتور فروش و قیمت فروش نهایی مواد معدنی است. وی از معدن کاران خواست تا در پیگیری امور و بخشنامه‌های صادره، کم کاری نکرده و در موعد مقرر خواسته‌های خود را مطرح کنند.

ناصر امامی، کارشناس حقوقی در خصوص دریافت حقوق دولتی گفت: بر اساس تبصره ۱ ماده ۶۰ آیین‌نامه قانون معادن، میزان اخذ حقوق دولتی باید بر اساس معیارهای مختلف، افزایش یا کاهش یابد، چرا که شاید در ظاهر قیمت فروش چند نوع مواد معدنی یکسان باشد، اما قطعاً حاشیه سود در هر شرکت متفاوت است.

امامی در پایان گفت: در صورتی که پاسخ اعلام‌ها ظرف دو ماه محقق نشود، از نظر قانونی به منزله موافقت تلقی می‌شود، با این حال در پاره‌ای موارد در ادارات از این رویه سوء استفاده می‌شود. به این معنی که کارمندان دولتی با اعلام پاسخ منفی (بدون مرجعیت یا ارائه اسناد) به اعلام‌ها کار خود را راحت‌تر می‌کنند. این در حالی است که این امر تبعات قانونی برای کارمندان به همراه دارد.

در پایان این نشست مقرر شد موضوع صحن اصلی شورای گفتگوی استان طرح موضوع شود.

کارگروه بررسی چالش‌ها و موانع معادن استان توسط دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی در اتاق تبریز با حضور نمایندگان بخش خصوصی و دولتی برگزار شد.

نسرین درخشانی؛ مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان، هدف از برگزاری این نشست را بررسی چالش‌های معادن استان و ارائه راهکارهای مناسب برای تسهیل فرایندها عنوان کرد.

وی با اشاره به اینکه آذربایجان شرقی پتانسیل بالایی در حوزه معادن دارد، گفت: متاسفانه موانعی نظیر معارضان محلی، محاسبه حقوق دولتی، وجود بخشنامه‌های غیر شفاف و همچنین بروکراسی اداری مشکلات متعددی برای این قشر ایجاد کرده است که همین امر باعث عدم استفاده بهینه از پتانسیل‌های موجود در استان شده است. به همین دلیل جلسه مذکور برای طرح دغدغه‌های مربوط به این حوزه برگزار شد تا در صورت لزوم در صحن شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی طرح موضوع شود.

در ادامه این نشست نمایندگان معادن استان به بیان چالش‌های اصلی خود در حوزه معادن پرداختند.

تعارض منافع با دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۲۴ قانون معادن از جمله موارد طرح شده در این جلسه بود که بر اساس آن صاحبان معادن اذعان کردند که تداخل وظایف و عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی از جمله محیط زیست، منابع طبیعی، راه و شهرسازی و... موجب افزایش مدت اخذ مجوز و همچنین بروز تعارضات حین بهره‌برداری معادن می‌شود. بحث دیگر در این زمینه این است که بر اساس قانون اداره کل صمت استان موظف است، ظرف دو ماه، پاسخ درخواست‌ها و اعلام اولیه معادن باشد و در صورت عدم پاسخگویی در موعد مقرر، واحد درخواست کننده می‌تواند عملیات مورد درخواست خود را اجرایی کند. با این حال تأخیر در جواب اعلام‌ها موجب سردرگمی فعالان حوزه معدن می‌شود.

نحوه محاسبه حقوق دولتی معادن نیز از دیگر چالش‌های فعالان حوزه معدن استان بود. حاضران در این نشست ضمن انتقاد از نحوه محاسبه حقوق دولتی تأکید کردند: نرخ تعرفه حقوق دولتی باید با توجه به مواد معدنی مختلف، موقعیت مکانی و سایر عوامل متفاوت باشد، نه اینکه نرخ ثابتی برای تمامی مواد معدنی اعمال شود، چرا که حاشیه سود در مواد معدنی مختلف، با یکدیگر برابر نیست.

نمایندگان بخش خصوصی در ادامه به بررسی ماده ۱۴ قانون معادن پرداختند و با اشاره به وضعیت اقتصادی کشور و مشکلات در خصوص تأمین ماشین‌آلات به‌روز و افزایش هزینه‌های استخراج مواد معدنی، خواستار برخورد انعطاف‌پذیرتر در وصول مطالبات شدند.

مورد دیگر طرح شده در این نشست، بحث معارضان محلی بود که به اذعان حاضران باعث تعطیلی برخی معادن در استان شده است. در این زمینه چنین مطرح شد که در صورت بازگشت ۱۵ درصد حقوق دولتی به استان و محل اکتشاف و بهره‌برداری معادن، اهالی بومی شاهد تزریق سود معادن در محل زندگی خود بوده و دیگر تعارضی بین مردم روستا و صاحبان معادن به وجود نمی‌آید.

در ششمین جلسه کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز مطرح شد؛

لزوم انجام صفر تا صد عملیات تولید فرش توسط فعالان این حوزه

صنعت فرش کشور است و جایگاه این هنر - صنعت را از بین می‌برد. یونس فاتح؛ فرماندار شهرستان تبریز، صنعت فرش را مجزا از سایر صنایع استان عنوان کرد و گفت: فرش به‌نوعی با تاریخ آذربایجان عجین شده است و به‌دلیل اشتغال‌زایی برای اقشار مختلف در جامعه از اهمیت بالایی برخوردار است.

وی ادامه داد: صنایع فرش، تابلو فرش، کیف، کفش و چرم از جایگاه ویژه‌ای در آذربایجان شرقی برخوردار هستند و مزیت نسبی استان محسوب می‌شوند، بنابراین باید در راستای توسعه این صنایع اقدامات اساسی انجام شود. محمدجعفر عظمایی؛ مدیر کل صمت آذربایجان شرقی نیز در این نشست، رفع دغدغه‌های فعالان حوزه فرش و توسعه این صنعت را از اولویت‌های کاری این اداره کل عنوان کرد.

وی عدم وجود دستگاه سیاستگذاری واحد را از آفت‌های این حوزه دانست و افزود: تمام دنیا فرش را با نام تبریز می‌شناسند و ما نباید اجازه بدهیم این هویت جهانی از دست ما خارج شود.

مدیر کل صمت استان همچنین گفت: مشکل کمبود ایرلاین‌ها و رزرواسیون بلیت در استان، می‌تواند در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شود تا با نظر کارشناسان مربوطه، تصمیم مناسبی در این حوزه اتخاذ گردد. در ادامه نشست، فعالان حوزه فرش، صنایع دستی و گردشگری استان به بیان دیدگاه‌ها و نظرات خود در موارد مربوط به دستور جلسات پرداختند.

در ششمین جلسه کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق بازرگانی تبریز بر لزوم انجام صفر تا صد عملیات تولید فرش توسط فعالان این حوزه تاکید شد.

در ابتدای این نشست، عباسی؛ دبیر کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز به تشریح محورهای جلسات قبلی از جمله استفاده از ظرفیت هوش مصنوعی در حوزه تولید فرش، آسیب‌شناسی نمایشگاه فرش در تهران، بررسی مشکلات صنایع دستی استان، پیاده‌سازی گردشگری سلامت، بررسی موانع و مشکلات رزرواسیون بلیت هواپیما و قطار در حوزه گردشگری، پیگیری موضوع حذف پیمان‌سپاری ارزی صادرات فرش بیمه قالی بافان، راهکارهای سرمایه‌گذاری در حوزه گردشگری و... پرداخت.

احد عظیم‌زاده؛ رئیس کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تبریز در این نشست با تاکید بر لزوم به‌روز شدن صنعت فرش دستباف گفت: متأسفانه ما عادت کرده‌ایم همواره گلایه کنیم، اما در عمل هیچ اقدامی انجام نمی‌دهیم.

وی با اشاره به رکود سنگین در بازار فرش دستباف گفت: کمتر کسی از تولیدکنندگان فرش، به بحث واردات مواد اولیه روی آورده است، این در حالی است که سود مواد اولیه بیشتر از تولید فرش است.

عظیم‌زاده تصریح کرد: واردکنندگان مواد اولیه باید جنس مرغوب آورده و محصولات خود را به قیمت خوب به‌فروش برسانند، نه اینکه با جنس نامرغوب، فرش تولید کرده و به قیمت گزاف بفروشند، این خیانت بزرگی به

نشست هماهنگی رفع موانع حمل و نقل بین‌المللی استان برگزار شد

تبریز، نسبت به هماهنگی‌های لازم جهت برگزاری جلسه مشترک بین گمرک، اتاق بازرگانی و اداره کل راه‌آهن آذربایجان اقدام کنند.

همچنین مقرر شد با هماهنگی اتاق بازرگانی تبریز، جلسه مشترک بین اتاق بازرگانی و شرکت هواپیمایی، به منظور راه‌اندازی بار تجاری کارگوی هوایی در فرودگاه بین‌المللی شهید مدنی تبریز برگزار شده و نتیجه آن جهت طرح در جلسه بعدی با محوریت «فعال‌سازی رویه مذکور در فرودگاه بین‌المللی شهید مدنی تبریز» طرح شود.

در این جلسه مشکلات مرتبط با محموله‌های صادراتی از جمله صادرکنندگان خرما و کشمش به کشورهای ثالث از طریق حمل‌ناوگان حمل و نقل خارجی از جمله عدم وجود ناوگان یخچالدار به حد کافی، مشکلات صدور ویزای اروپایی برای رانندگان ایرانی به دلیل تحریم مطرح شد.

نشست هماهنگی رفع موانع حمل و نقل بین‌المللی استان با حضور صادق نامدار؛ سرپرست حوزه نظارت گمرکات استان آذربایجان شرقی، سید احمد فتاح‌زاده؛ رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز و نمایندگان انجمن کارگزاران گمرکی و شرکت‌ها حمل و نقل بین‌المللی استان در سالن کنفرانس حوزه نظارت گمرکات استان برگزار شد.

رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز در این نشست که با هدف احصاء و رفع موانع حمل و نقل بین‌المللی استان برگزار شده بود، بر لزوم کاهش دغدغه‌های فعالان اقتصادی استان در حوزه حمل و نقل و گمرک تأکید کرد.

در ادامه این دیدار، پس از بیان نظرات و جمع‌بندی پیشنهادات حاضران، مقرر شد حوزه نظارت گمرکات استان در راستای استفاده از ظرفیت ریلی گمرک

در دیدار هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز با مدیر عامل بیمه ایران طرح شد؛

لزوم چابک‌سازی و تسریع فرایندهای بیمه‌ای

کارگران خود را بیمه تکمیلی کنند، افزود: باید راهکاری در این زمینه اندیشیده شود تا واحدهایی که نیروی کار کمتری دارند، نیز بتوانند کادر خود را تحت پوشش بیمه تکمیلی قرار دهند.

رضا جعفری؛ دبیر و عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز در این نشست با اشاره به اینکه تبریز شهری صنعتی است، گفت: ادعا داریم این استان، خصوصی‌ترین بخش صنعتی کشور است، به طوری که بخش قابل توجهی از صنایع استان توسط بخش خصوصی واقعی اداره می‌شود.

وی با اشاره به قدمت و سابقه بیمه ایران در زمینه ارائه خدمات بیمه‌ای افزود: در حال حاضر با توسعه بی‌رویه شرکت‌های بیمه خصوصی مواجه هستیم، این امر در سایر حوزه‌ها از جمله بانک‌های خصوصی، موسسات آموزش عالی و... نیز وجود دارد، با این حال خوشبختانه بیمه ایران توانسته است همانند گذشته با قدرت به فعالیت خود ادامه دهد.

جعفری ادامه داد: بیمه ایران در استان ما جایگاه ویژه‌ای دارد و همواره حامی بخش خصوصی و صنعت بوده است.

وی با تأکید بر اینکه، نگاه ما به بیمه‌ها همانند شریک کاری است، از فعالان بیمه‌ای خواست تا با واحدهای تولیدی، به‌عنوان شریک تجاری رفتار کرده و اعتبار

در دیدار مشترک هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز با مدیر عامل بیمه ایران بر لزوم تسریع در فرایندهای بیمه‌ای تأکید شد.

جمشید برزگر؛ نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در این نشست با اشاره به قدمت اتاق بازرگانی تبریز و سابقه تجارت در آذربایجان شرقی گفت: برخی مشکلات در حوزه بیمه درمانی، به‌خصوص بیمه تکمیلی وجود دارد که فعالان اقتصادی را به چالش کشیده است.

وی بروکراسی اداری بیمه‌ها را اصلی‌ترین مشکل و دغدغه فعالان اقتصادی در حوزه بیمه و درمان عنوان کرد و افزود: طولانی شدن فرایند رسیدگی به پرونده‌ها به‌خصوص در مواردی همچون خسارت ناشی از کار، باعث تحمیل هزینه‌ی اضافی به واحدهای تولیدی می‌شود.

نائب رئیس اتاق تبریز با تأکید بر لزوم مشتری‌مداری در تمامی حوزه‌ها گفت: بازار به‌سمت مشتری‌مداری در حال حرکت است و هر کسی که خدمات بهتر به قیمت مناسب‌تر ارائه دهد، موفق‌تر خواهد بود.

وی خواستار تفویض اختیارات بیشتر به مدیران استانی به نمایندگان بیمه ایران، به‌منظور تسهیل و تسریع ارائه خدمات به بیمه‌شدگان شد.

برزگر با بیان اینکه در حال حاضر واحدهای تولیدی کمتر از ۵۰ نفر نمی‌توانند

در این زمینه سامانه‌ای طراحی شده است و بسیاری از خدمات در حوزه‌ی درمان، می‌تواند بدون مراجعه‌ی حضوری و از طریق این سامانه انجام شود.

مراحل رسیدگی به خسارات و حوادث ناشی از کار کاهش یابد

مهدی امینی؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز و رئیس خانه صمت آذربایجان شرقی در این نشست ضمن ابراز ناکرسانی از نبود راهنمایی‌های دقیق، به‌هنگام صدور بیمه‌ها افزود: نبود اطلاعات کافی در این زمینه بسیاری از کارفرمایان را با مشکل مواجه ساخته است.

وی همچنین به ماده ۶۶ قانون بیمه اشاره کرد و گفت: یکی از مشکلات اساسی کارفرمایان در این زمینه طولانی بودن مراحل رسیدگی به خسارات و حوادث ناشی از کار برای کارگران است که کارفرما موظف می‌شود، پس از طی مدت طولانی و بر اساس آخرین نرخ، هزینه را پرداخت کند.

وی همچنین گفت: فرانشیز در حوزه درمان معنی ندارد و خواستار لغو اخذ فرانشیز توسط بیمه‌ها هستیم.

یونس اکبرپور پایدار؛ عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز، بیمه ایران را قدیمی‌ترین بیمه کشور معرفی کرد و گفت: بسیاری از صنعتگران قدیمی با این بیمه همکاری می‌کنند، با این حال مشکل ما این است که هزینه درمانی بیمه ایران ۳۰ تا ۴۰ درصد نسبت به سایر بیمه‌ها بیشتر است و اگر این مبالغ کاهش یابد، همکاری‌ها با این بیمه افزایش خواهد یافت.

ویژه‌ای برای صاحبان صنایع در نظر بگیرند.

لزوم چابک‌سازی بخش دولتی

حسن شریفی؛ مدیرعامل بیمه ایران با تأکید بر اینکه شرکت‌های دولتی به اندازه کافی چابک نیستند، رمز موفقیت شرکت‌های دولتی را همکاری مستقیم با بخش خصوصی دانست و افزود: یکی از برنامه‌های ما تلاش برای نهادینه کردن تفکر چابک‌سازی در بخش دولتی است.

وی گفت: در حال حاضر ۴۱ شرکت خصوصی و دولتی با بیش از ۱۰۰ هزار نمایندگی در حوزه‌ی بیمه‌ای در کشور فعالیت می‌کنند.

شریفی تأکید کرد: علیرغم اینکه بیمه‌های خصوصی در ظاهر شرایط و خدمات بیشتری برای بیمه‌شدگان در نظر گرفته‌اند، اما در میانه راه با مشکلات عدیده‌ای مواجه می‌شوند. اعتقاد ما این است برای بهتر شدن حال بیمه‌شدگان، باید بر انجام بهتر خدمات پس از فروش تأکید کنیم.

مدیرعامل بیمه ایران ادامه داد: ما در پرداخت مطالبات به‌خوبی عمل کرده‌ایم، به طوری که تنها طی ۷ ماه نخست سال جاری، ۲۰ همت از بابت خسارات در بیمه ایران پرداخت شده است.

وی گفت: ما ابزارهای لازم برای چابک‌سازی را در اختیار داریم و در حال حاضر سعی داریم تفویض اختیارات در حوزه‌ی استانی را افزایش دهیم.

شریفی در پایان با تأکید بر اهمیت ارائه‌ی خدمات به‌صورت الکترونیکی گفت:

دیدار رئیس اتاق بازرگانی تبریز با سفیر ایران در جمهوری آذربایجان

و توقف کامیون‌ها در مرز جمهوری آذربایجان و همچنین فعالیت محدود راه‌آهن آستارا- آذربایجان گفت: اگر موانع موجود برطرف شود، شاهد توسعه تبادلات تجاری و بازرگانی خواهیم بود.

سید عباس موسوی؛ سفیر ایران در کشور جمهوری آذربایجان با تأکید بر ضرورت بهره‌مندی از ظرفیت‌های استان‌های همجوار با جمهوری آذربایجان افزود: می‌توان از پتانسیل‌های آذربایجان شرقی به‌خصوص در حوزه شهری و مهندسی در رابطه با توسعه روابط اقتصادی و همچنین بازسازی مناطق آزاد شده قره‌باغ استفاده کرد.

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز به اتفاق هیئت نمایندگان اتاق تبریز با سید عباس موسوی؛ سفیر ایران در کشور جمهوری آذربایجان دیدار کرد.

ژائله در این نشست بر لزوم افزایش مبادلات تجاری بین تجار آذربایجان شرقی و کشور جمهوری آذربایجان تأکید کرد و افزود: ظرفیت‌های مناسبی برای همکاری‌های تجاری چه در حوزه واردات و چه در حوزه صادرات، بین استان ما و این کشور وجود دارد.

وی با اشاره به وجود برخی مشکلات در حوزه مرز از جمله صرف زمان طولانی

کلنگ ساختمان جدید اتاق بازرگانی تبریز به زمین زده شد

مراسم کلنگ‌زنی ساختمان جدید اتاق بازرگانی تبریز با حضور جمعی از مسئولان استانی و کشوری، رئیس اتاق بازرگانی تبریز و هیئت نمایندگان اتاق تبریز در حاشیه بیست و هفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیر نفتی برگزار شد.

ساختمان جدید اتاق تبریز که در بلوار استاد شهریار، جنب ساختمان نظام مهندسی آذربایجان شرقی واقع شده است، بالغ بر ۲۵ هزار متر مربع مساحت داشته و قرار است در ۱۴ طبقه (۴ طبقه زیرزمین و پارکینگ و ۱۰ طبقه اداری) احداث شود.

گفتنی است، پس از اتمام عملیات ساخت و ساز ساختمان جدید، ساختمان فعلی اتاق تبریز تبدیل به موزه خواهد شد.

مراسم کلنگ‌زنی ساختمان جدید اتاق بازرگانی تبریز با حضور جمعی از مسئولان استانی و کشوری، رئیس اتاق بازرگانی تبریز و هیئت نمایندگان اتاق تبریز در حاشیه بیست و هفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیر نفتی برگزار شد.

ساختمان جدید اتاق تبریز که در بلوار استاد شهریار، جنب ساختمان نظام

در چهارمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز مطرح شد؛ لزوم بازنگری در قوانین و الزام به تعهدات

چهارمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق بازرگانی تبریز با حضور مسعود بناییان؛ نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز، سید یوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز، جمعی از هیئت نمایندگان اتاق تبریز، نرگس باقری؛ مدیرکل دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ایران، ناهید دشتدار؛ مدیر کل دفتر خدمات ارزی و مالی سازمان توسعه تجارت ایران و جمعی از فعالان اقتصادی استان برگزار شد.

در ابتدای این نشست نائب رئیس اتاق تبریز گفت: همه کشورهای دنیا به دنبال مثبت کردن تراز تجاری خود هستند و صرفاً نمی‌شود به صادرات به عنوان یک راه حل برای نیل به این هدف تمرکز کرد.

مسعود بناییان با انتقاد از چند نرخ بودی ارز در کشور گفت: اینکه ارز ۵۰ هزار تومانی را به قیمت ۳۷ هزار تومان به دولت بدهیم، منجر به بروز سوداگری می‌شود.

وی تصریح کرد: حقیقت این است که این کار تنها به نفع دلالتان بوده و شمار

صادرکنندگان را کاهش داده و به نفع واردکنندگان است.

نائب رئیس اتاق تبریز خاطر نشان کرد: مشکل در برگشت ارز یا پیمان‌سپاری ارزی نیست، بلکه مشکل واقعی در تعیین قیمت دستوری برای ارز برگشتی است که صادرکننده را موظف می‌کند، ارز را ۲۰ درصد زیر قیمت بازار به سامانه‌های مختلف واردکنندگان واگذار کند. این امر علاوه بر ایجاد چرخه معیوب اقتصادی موجب ایجاد دلسردی بین فعالان اقتصادی و در نهایت بی‌ربطی به صادرات شده است.

وی تاکید کرد: تلاش دولت برای پایین نگه داشتن قیمت ارز نتیجه منفی بر بازار و فرایند صادرات داشته و خواهد داشت.

بناییان ابراز امیدواری کرد: با تدابیر اتخاذ شده و رویکرد جدید شرایط بهتر شود.

رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز در این نشست با اشاره به سرگردانی برخی از تجار در رفع تعهد ارزی گفت: در حال حاضر بحث

باقری با اشاره به مشکلات موجود در حوزه صادرات گفت: ما معتقدیم حق صادرکنندگان بسیار بالا است، ولی متأسفانه بضاعت ما اندک است و نمی‌توانیم پاسخگوی آنها باشیم.

وی تأکید کرد: سعی ما شناخت و حمایت از فعالان اقتصادی واقعی است و در این راستا امسال، آیین‌نامه‌ای را اصلاح کردیم تا صدور و اخذ کارت بازرگانی تسهیل شود.

باقری گفت: هنر فعالان اقتصادی به‌عنوان تولیدکننده و صادرکننده این است که با کمترین هزینه، بیشترین کار را در بخش تولید و بازارهای جهانی انجام دهند.

مدیرکل دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ایران با بیان اینکه یکسری اتفاقات در دوره‌های گذشته افتاده و ما امروز شاهد پس‌لرزه‌های آن هستیم، ادامه داد: حقیقت این است که منابع ملی دچار آسیب شده است، چرا که بازگشت ارز آنگونه که مورد انتظار بود تحقق نیافته است. لازم است تا فعالان بخش تولید و صادرات با الزام خود به تعهدات، مانع از تشدید شرایط شوند.

پیمان‌سپاری از اساسی‌ترین دغدغه‌های فعالان اقتصادی محسوب می‌شود، به‌طوری‌که بر اساس نظرسنجی کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق نزدیک به نیمی از صادرکنندگان اتاق تبریز با این قضیه درگیر هستند. سید یوسف حسینی ادامه داد: با پیگیری‌های اتاق بازرگانی تبریز اقدامات مثبتی در خصوص طرح و انتقال این مشکل به نهادهای بالادستی و تصمیم‌گیرنده انجام شده است.

وی ابراز امیدواری کرد: با به‌ثمر رسیدن اقدامات اتاق تبریز و طرح موارد مورد بحث در این جلسه، خبرهای خوشی در رابطه با رفع تعهد ارزی بشنویم.

در صدد بهبود شرایط برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان هستیم

نرگس باقری، مدیرکل دفتر مقررات صادرات و واردات سازمان توسعه تجارت ایران در این نشست از تلاش برای بهبود شرایط تولیدکنندگان و صادرکنندگان خبر داد.

وی با اشاره به فعال شدن درگاه پرداخت در آینده نزدیک، افزود: امیدواریم با فعال شدن درگاه پرداخت، بخشی از مشکلات بخش خصوصی کاهش یابد.

در هشتمین جلسه کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز طرح شد

**تامین گاز صنایع در اولویت
شرکت گاز استان آذربایجان شرقی باشد**

وی ضمن قدردانی از فعالیت گسترده و کارشناسانه گروه کاری انرژی کمیسیون صنایع اتاق تبریز گفت: این کمیسیون با انجام پژوهش‌های علمی، سعی در رفع چالش تامین انرژی در استان را دارد.

یونس اکبری‌پور پایدار، رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز در ابتدای این نشست با تأکید بر اهمیت بهینه‌سازی مصرف گاز هم در بخش خانگی و هم صنایع تأکید کرد: صنایع استان در فصول گرم با چالش کمبود برق و در فصول سرد با چالش کمبود گاز مواجه هستند.

هشتمین جلسه کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی تبریز با محوریت بهینه‌سازی مدیریت مصرف گاز در زمستان، با حضور مدیرعامل شرکت گاز آذربایجان شرقی، رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز و جمعی از فعالان اقتصادی استان برگزار شد.

رضا جعفری، دبیر و عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز در این نشست بر لزوم همدلی و همراهی بخش خصوصی و دولتی جهت مدیریت بهینه مصرف گاز گفت: اتاق بازرگانی تبریز هرآنچه در توان دارد، در این زمینه انجام خواهد داد.

و تنظیم موتورخانه‌های منازل کرده است و با این اقدام شاهد کاهش ۲۰ تا ۳۰ درصدی در مصرف گاز خواهیم بود.

کمالی با اشاره به اینکه نزدیک به ۷۰ درصد مصرف گاز در زمان اوج، مربوط به بخش خانگی است، گفت: تنها راه مدیریت پیک بار مصرف گاز در زمستان راه، همراهی و مصرف درست در بخش خانگی و صنایع دانست.

وی با بیان اینکه در حال حاضر ۱۶ میلیون متر مکعب کمبود روزانه گاز در استان داریم، افزود: باید راهکاری برای افزایش میزان ذخیره گاز مصرفی اندیشیده شود، تا در دوران اوج مصرف گاز با مشکل مواجه نشویم.

کمالی از ساخت بخاری‌های هرموتیک با رده مصرف انرژی A و B بین خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد در روستای اسبفروشان شهرستان سراب، به صورت آزمایشی خبر داد و افزود: با نصب این بخاری‌ها مصرف انرژی بین ۶۰ تا ۷۰ درصد کاهش می‌یابد.

در پایان این جلسه نمایندگان بخش خصوصی به بیان نظرات خود در خصوص نحوه ذخیره‌سازی گاز و چالش‌های آن و همچنین بحث قیمت‌گذاری پرداختند.

وی ادامه داد: نگرانی اصلی ما این است که قطع گاز صنایع نیز به مرور زمان، همانند برق به یک روال عادی تبدیل شود.

پایدار با بیان اینکه در کشورهای دیگر، اولویت تامین گاز در زمستان به صنایع اختصاص می‌یابد، افزود: متأسفانه در ایران، اولین اقدامی که در این زمینه صورت می‌گیرد، قطع یا محدود کردن برق صنایع است.

رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز گفت: باید تمهیداتی اندیشیده شود که صنایع بدون هیچ نگرانی به فعالیت خود ادامه دهند و قطعاً در صورت تداوم شرایط فعلی، شاهد کاهش واحدهای تولیدی در استان خواهیم بود.

پایدار تصریح کرد: شرکت گاز در پایان هر سال اقدام به افزایش قیمت گاز مصرفی می‌کند و هزینه و ضرر این رفتار را صنایع می‌دهند،

نادر کمالی؛ مدیر عامل شرکت گاز استان آذربایجان شرقی نیز در این دیدار بر لزوم فرهنگ‌سازی و مصرف بهینه گاز تأکید کرد.

وی از انجام اقداماتی در راستای کاهش میزان مصرف برق خانگی در استان خبر داد و افزود: این شرکت با صرف هزینه ۳۰ میلیارد تومانی اقدام به بهسازی

در نشست مشترک پنجمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات و چهارمین جلسه کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز طرح شد

آثار مثبت حضور ایران در اتحادیه اقتصادی اوراسیا

عام و تجارت با فدراسیون روسیه به طور خاص، گفت: تحریم‌های اعمال شده علیه روسیه، باعث تغییر در نگرش تجاری فعالان اقتصادی این کشور شده است و این بهترین فرصت برای تجار و صنعتگران کشور و بخصوص استان آذربایجان شرقی است.

اهمیت موافقتنامه تجارت آزاد برای توسعه صادرات

در ادامه این نشست میرهادی سیدی؛ مشاور امور بین‌الملل سازمان توسعه تجارت ایران با اشاره به شرایط موجود در جامعه گفت: جامعه امروز با تغییرات دوران‌سازی از قبیل پایان جنگ سرد و رفع موانع سیاسی، پیشرفت‌های چشمگیر فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات و حمل و نقل، و افزایش گرایش کشورها به اقتصاد بازار روبرو است.

وی به تشریح مزایای آزادسازی تجاری کشورها در زمینه تجارت کالا و خدمات از جمله کاهش موانع تعرفه‌ای و مشوق سرمایه‌گذاری خارجی، انگیزه کاهش هزینه‌ها، افزایش کارایی و رقابت‌پذیری، شکل‌گیری زنجیره‌های جهانی پرداخت و گفت: در قالب این موافقتنامه ابتدا شاهد کاهش بخشی از تعرفه‌های گمرکی در حوزه قلمرو تجارت ترجیحی بوده‌ایم و با اجرایی شدن

نشست مشترک پنجمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات و چهارمین جلسه کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز با حضور سید یوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز و اعضای دو کمیسیون مذکور برگزار شد.

شهبازی؛ دبیر کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز به تشریح دستور جلسه این نشست پرداخت و افزود: موضوع منطقه‌گرایی برای ایران اهمیت بالایی دارد و با توجه به قرار گرفتن جمهوری اسلامی ایران تحت شدیدترین نظام تحریمی آمریکا و غرب و همچنین با نبود چشم‌انداز مثبت برای رفع این تحریم‌ها، ایران در صدد است با بهره‌گیری از ظرفیت پیوندهای منطقه‌ای و توسعه روابط با کشورهای همسایه، اثرات تحریم‌ها را کمرنگ کند.

وی ادامه داد: اتحادیه اقتصادی اوراسیا یکی از مهم‌ترین پیوندهای منطقه‌ای در این زمینه است. موافقتنامه موجود از ۸ آبان ۱۳۹۸ به مدت ۴ سال به شکل موافقتنامه تجارت ترجیحی اجرا شده است و حالا با گذشت ۴ سال از اجرایی شدن این موافقتنامه، امیدواریم شاهد تحقق موافقتنامه تجارت آزاد شویم.

سید یوسف حسینی؛ رئیس کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز با اشاره به اهمیت تجارت با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا به طور

ایران در اتحادیه اقتصادی اوراسیا می‌تواند نقش مهمی در توسعه اقتصادی استان داشته باشد. وی همچنین پیشنهاداتی در خصوص موارد مرتبط با حوزه حمل و نقل در اجرای این موافقتنامه ارائه داد.

سهم ناچیز ایران در بازار اوراسیا

سخت‌وخت خیرخواه؛ نائب رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به آمار واردات و صادرات در ایران گفت: میزان صادرات ایران نسبت به ۱۰ سال گذشته دو میلیارد دلار افزایش یافته است. این در حالی است که صادرات کشور ترکیه در سه سال اخیر نزدیک ۱۰ میلیارد دلار، فرانسه ۳۰۰ میلیارد دلار، آمریکا ۴۰۰ میلیارد دلار و چین یک هزار و ۲۰۰ میلیارد دلار افزایش داشته است.

وی با تأکید بر اهمیت ورود به بازار کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا گفت: ما در حال حاضر تنها ۱۱ صدم درصد از نیازهای کشور روسیه و شش درصد نیازهای کشور ارمنستان را تأمین می‌کنیم که در عمل بسیار ناچیز است.

خیرخواه در پایان ابراز امیدواری کرد: با اصلاح سیاست‌های کلی نظام و حرکت به سمت جهانی شدن، سهم خود را در بازارهای جهانی از دست ندهیم.

موافقتنامه تجارت آزاد، شاهد حذف اکثر تعرفه‌های گمرکی خواهیم بود. وی ادامه داد: مهمترین فرصت‌های پیش رو با اجرایی شدن موافقتنامه تجارت آزاد، دسترسی به بازار از طریق کاهش تعرفه‌ها، حذف موانع غیرتعرفه‌ای، انضباط تجاری، ایجاد فضای با ثبات در روابط، افزایش فرصت‌های سرمایه‌گذاری و انتقال فناوری و کسب تجربه و کار با سایر کشورها است.

سیدی با اشاره به رشد کمی و کیفی موافقتنامه‌های تجاری در جهان گفت: گزارش تجارت جهانی سال ۲۰۱۱ نشان می‌دهد که در سال ۱۹۹۰ فقط ۷۰ مورد موافقتنامه تجاری در دنیا اجرایی بود، در حالی که در سال ۲۰۱۷ این رقم به ۶۴۵ مورد و هم اکنون به حدود ۸۰۰ مورد افزایش یافته است.

وی گفت: روند موافقتنامه تجاری ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا در دی ماه ۱۳۹۴ با مذاکرات بین ایران و پنج کشور عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا آغاز شد، در اردیبهشت سال ۱۳۹۷ موافقتنامه امضا و در آبان سال ۱۳۹۸ موافقتنامه اجرایی شد. همچنین در ۵ آبان ۱۳۹۹ مذاکرات تجارت آزاد آغاز شد و اکنون پس از امضا و تصویب آن اجرایی خواهد شد.

صادق نامدار؛ سرپرست حوزه نظارت گمرکات آذربایجان شرقی گفت: حضور

در میزگرد «راه‌های رفع موانع گردشگری در استان آذربایجان شرقی» مطرح شد؛

**تعریف صنعت گردشگری به عنوان
گذرنامه توسعه در بسیاری از کشورها**

که این امر به دلیل سبک زندگی انسان در راستای حذف فیزیکی انسان از حضور در محل کار است.

وی با تأکید بر اینکه ۷۴۴ شغل مستقیماً با سفر درگیر هستند و هیچ شغلی وجود ندارد که مستقیماً و یا غیرمستقیماً با توریسم در ارتباط نباشد، اظهار کرد: هیچ صنعتی مثل گردشگری نمی‌تواند در کوتاه مدت باعث درآمدزایی در یک منطقه شود.

حیدری در تشریح وضعیت گردشگری در کشورمان گفت: تهران به تنهایی یک چهارم درآمد گردشگری کشور را در دست داشته و مشهد در رتبه بعدی است.

وی اذعان کرد: متأسفانه گردشگری در کشور ما نه تنها نتوانسته به رفع نابرابری ناحیه‌ای کمک کند بلکه به آن دامن زده است که این امر ناشی از الگوی سفر است.

وی ادامه داد: برابر آمارها، ۹۶ درصد گردشگرانی که به ایران آمده‌اند، فکر می‌کردند که ایران امن نیست. دیپلماسی گردشگری در این راستا می‌تواند ابزاری برای معرفی چهره اصلی ایران به دنیا و توسعه گردشگری کشورمان باشد. باقی چهار درصد گردشگران نیز کسانی هستند که قبلاً به ایران آمده‌اند.

میزگرد «راه‌های رفع موانع گردشگری در استان آذربایجان شرقی» به همت خانه توسعه آذربایجان در محل اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

رحیم حیدری؛ دبیر میزگرد «راه‌های رفع موانع گردشگری در استان آذربایجان شرقی» در ابتدای این نشست با بیان اینکه گردشگری به عنوان یک صنعت و خدمات، ویژگی‌هایی دارد که هیچ یک از صنایع ندارند و بسیاری از کشورها از آن به عنوان گذرنامه توسعه یاد می‌کنند.

وی جایگزین ناپذیری سفر، صادرات نامرئی، نرخ تولید شغل، صنعت صلح، بزرگترین صنعت دنیا، صنعت حامی فقر، تنها مزیت نسبی ایران و تنها گذرنامه رشد و توسعه ایران را از جمله ویژگی‌های منحصر به فرد اقتصاد گردشگری در کشورمان دانست.

حیدری با بیان اینکه اقتصاد گردشگری همواره دو تا سه برابر اقتصاد جهانی بوده است، ادامه داد: بحران‌هایی چون کرونا ممکن است که این شاخص را تغییر دهند، اما در عرض یکسال پس از رفع این بحران، گردشگری باز هم به جایگاه خود بازمی‌گردد.

مختاری با بیان اینکه اکنون تعداد ۱۹۵ ژئوپارک در دنیا و سه مورد در کشورمان از جمله ژئوپارک ارس داریم، افزود: در ژئوپارک ارس قطعاً صدها مورد ناشناخته دیگر داریم.

وی با بیان این که امروزه طبیعت‌گردی جزو علایق نسل جدید است، افزود: سه مولفه شامل تنوع زیست‌شناختی، زمین‌شناختی و فرهنگی سه زیرساخت اصلی طبیعت‌گردی هستند. جاذبه‌هایی چون آسیاب خرابه، دریاچه ارومیه، کوه میشو، جنگل‌های قره داغ، روستاهای بی نظیر، قلل آتش نشانی، گردنه‌ها و ... هر یک کلکسیون از گنجینه‌های طبیعی استان هستند.

این استاد دانشگاه با اشاره به ویژگی‌های تبریز در عرصه ژئوتوریسم شهری، افزود: مناطقی چون میدان ساعت، چهارراه آبرسان، اولین منبع آب و قنات‌های دانشگاه تبریز از جمله ژئوتوریسم شهری تبریز هستند که متأسفانه ما از آن‌ها غافل هستیم. وی شناسایی ژئوسایت‌های جدید، معرفی مسیرهای ژئوتوریستی و درگیر کردن جوامع محلی را از جمله مولفه‌های طرح‌های توسعه طبیعت‌گردی عنوان کرد.

تهنانه نکته مثبت ایران در بحث گردشگری، رقابت‌پذیری قیمتی است

ابوالفضل قنبری؛ استاد دانشگاه در ادامه این نشست اظهار کرد: ما جزو ۱۰ کشور اول جهان از نظر جاذبه‌های گردشگری و پنج کشور اول جهان از نظر جاذبه‌های طبیعی هستیم، اما در زمینه جذب توریست همواره در میانه‌ها یا پایین جدول قرار گرفته‌ایم.

وی افزود: ما برای توسعه باید چرخش و گردش آزاد اطلاعات داشته باشیم و تصمیم‌گیرها باید نوع نگرش خود را در بسیاری از مسائل تغییر بدهند. ما باید تعامل خود را با کشورهای همجوار افزایش داده و همچنین با تجهیز زیرساخت‌ها به عنوان یکی از فاکتورهای اصلی توسعه گردشگری، شرایط را مساعدتر کنیم.

قنبری با بیان این که استان آذربایجان شرقی و ایران از نظر کمی و کیفی در زمینه زیرساخت‌ها و توزیع مقارن با مشکل مواجه است، اظهار کرد: رابطه معنی‌داری بین زیرساخت‌های گردشگری و توسعه یافتگی شهرستان‌ها وجود دارد.

وی در مقایسه تعداد امکان اقامتی تبریز با استانبول افزود: مهمانپذیرهای فعال تبریز ۳۰ باب (۵۶۱ اتاق با ۱۵۱۸ تخت) و ۴۵ هتل و هتل آپارتمان (۵۰۲۱ تخت) است، در حالی که حدود ۹۰۰ هتل (۵۶ هزار و ۵۰۰ اتاق) در استانبول وجود دارد. بر این اساس اگر ما بخواهیم گردشگر دعوت کنیم، جایی برای پذیرش آن‌ها نداریم. این استاد دانشگاه گفت: فرودگاه استانبول سالانه به بیش از ۶۴ میلیون مسافر خدمات‌رسانی کرده و پر رفت و آمدترین فرودگاه اروپا و هفتمین فرودگاه جهان است. قنبری با اشاره به آمارهای سال ۲۰۱۹ مجمع جهانی اقتصاد گفت: در این آمار که آمارترین کشورها برای جذب گردشگر خارجی با بررسی ۹۰ شاخص و ۱۴۰ کشور از جمله ایران را بررسی کرده است، اسپانیا رتبه اول و فرانسه و آلمان دوم و سوم در این زمینه هستند. ایران نیز رتبه ۸۹ را به دست آورده است. کشورهای امارات و قطر نیز در رتبه ۳۳ و ۵۱ آمارترین کشورها برای جذب گردشگر خارجی هستند.

وی با بیان این که رتبه ایران در زیرساخت‌های حمل و نقل زمینی ۷۹، سلامت

این استاد دانشگاه گفت: ویژگی‌هایی چون هنر، معماری، صنایع دستی، ادبیات و موسیقی از جمله ویژگی‌های مشترک سازنده مقصد تبریز و سایر مقاصد همسان همچون اصفهان و شیراز است که تبریز یک سر و گردن در این موارد غنی‌تر است اما در دو بحث زیرساخت‌ها و میزبانی، مقصد اصفهان و شیراز برتر از تبریز است. وی در خصوص دلیل پایین بودن رتبه تبریز به عنوان اولویت گردشگران، افزود: تبریز، مرکزیت نسبی ندارد و مواردی چون اثرات منفی فصلی بودن، بازار اقتصادی سنتی و میزبانی (فقدان آموزش عمومی) نیز از جمله چالش‌های مقصد تبریز است. حیدری ادامه داد: بالغ بر ۵۳ درصد گردشگران از طریق گردشگران قبلی با مقصد آشنایی شوند و اگر دیدگاه گردشگرانی که از تبریز بازدید می‌کنند، منفی باشد بالغ بر ۶۴ درصد بازار آینده از دست می‌رود.

وی خاطرنشان کرد: شهرهای تبریز و شیراز از گذشته مقصد گردشگری پزشکی در کشورمان بودند که شیراز توانسته این ویژگی را به راحتی حفظ و آن را رشد دهد اما تبریز این ویژگی را از دست داده است، زیرا دیدگاه گردشگران نسبت به شخصیت مقصد تبریز برای ما مهم نبوده است.

حیدری موقعیت ممتاز در بازار خارجی، موقعیت ممتاز بین‌المللی در صنایع دستی، برتری و غنای مولفه‌های سازنده شخصیت در مقایسه با مقصد همسان، بازاربایی دیجیتال و تأسیس نهادهای تخصصی علمی، صنفی و سازمانی ملی و بین‌المللی را از جمله فرصت‌های توسعه و بازاربایی منحصر به گردشگری تبریز عنوان کرد و گفت: با چند ساعت رانندگی از تبریز می‌توان به چند کشور مطرح منطقه سفر کرد.

وی با اشاره به گردشگری ترکیه و مقایسه آن با ایران گفت: سالانه شش میلیون ایرانی به ترکیه سفر می‌کنند، در حالی که کمتر از ۱۰ هزار شهروند ترکیه‌ای آن هم به دلایل بی‌زیستی به ایران می‌آیند. قطعاً اگر شهروندان ترکیه‌ای نسبت به ایران، شناخت بهتری داشته و زمینه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی مشترک را بدانند، سفر به ایران برایشان جذاب خواهد بود. حیدری، برگزاری تور گردشگری با سه مقصد تبریز، استانبول و باکو و تشکیل اتحادیه‌های تشابهات فرهنگی و زبانی میان کشورهای منطقه را از جمله راه‌های توسعه گردشگری در تبریز دانست.

طبیعت‌گردی در بحث گردشگری جامعه مغفول مانده است

داوود مختاری؛ استاد دانشگاه در این نشست با بیان اینکه طبیعت‌گردی در بحث گردشگری جامعه مغفول مانده است، اظهار کرد: طبیعت‌گردی، شکلی از گردشگری با هدف لذت بردن از نواحی طبیعی و بکر بر مبنای منابع طبیعت پایه (منابع زنده و غیرزنده) است که به سه نوع ژئوتوریسم (مبتنی بر ویژگی‌های زمین‌شناسی)، اکوتوریسم (مبتنی بر حفظ ویژگی‌های اجتماعی و اقتصادی) و گردشگری حیات وحش تقسیم می‌شود.

وی خاطرنشان کرد: اهمیت موضوع طبیعت‌گردی به قدری زیاد است که سازمان‌هایی چون سازمان ملل و یونسکو اقدام به شناسایی ذخیره‌گاه‌های طبیعی و ژئوپارک‌ها در صنعت گردشگری دنیا کرده و استان ما نیز حرف‌هایی برای گفتن در این زمینه دارد.

گردشگری شهری در ایران مغفول مانده است

محمدعلی سالکی؛ استاد دانشگاه در این نشست از مغفول ماندن گردشگری شهری در ایران انتقاد کرد.

وی با بیان اینکه در حوزه صنعت گردشگری دو رویکرد مدرنیسم و پست مدرنیسم مطرح است، در نگاه پست مدرنیسم توجه ویژه‌ای به گردشگری شهری می‌شود. این نوع گردشگری با توجه به شرایط منحصر به فرد فرهنگی، تاریخی و سیاسی می‌تواند برای گردشگران پست مدرن بسیار جذاب باشد، با این حال در هیچ یک از اسناد توسعه توجهی به این حوزه نشده است.

سالکی با اشاره به مزایای گردشگری شهری گفت: عدم پایداری به فصل و امکان سفرهای کوتاه از جمله مزایای این نوع گردشگری است.

وی گردشگری ادبی، نوستالژی، آیینی، میراث یا فضای شهری را از جمله انواع گردشگری شهری عنوان کرد و افزود: متأسفانه علیرغم تنوع این حوزه و دارا بودن پتانسیل‌های زیاد در تبریز، نه در طرح جامع شهر تبریز و نه در طرح تفصیلی، اشاره‌ای به بخش گردشگری شهری نشده است.

و بهداشت رتبه ۸۹ و محیط کسب و کار ۱۲۱ است، گفت: ایران دارای رتبه ۱۰۸ دنیا در زیرساخت گردشگری است. تنها نکته مثبت ایران در بحث اقتصاد گردشگری و رقابت‌پذیری قیمتی به دلیل پایین بودن ارزش پول است که رتبه یک را در این خصوص دارد.

قنبری ادامه داد: کشور ترکیه ۹۰ میلیون گردشگر خارجی برای ۲۰۲۸ افق خود قرار داده و این کشور ۵۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ درآمد داشته که این رقم را می‌خواهد در سال ۲۰۲۸ به ۱۰۰ میلیارد دلار رساند. در حالی که مجموع فروش نفت ایران در سال ۲۰۲۲ مبلغ ۴۰ میلیارد دلار بوده است.

وی تأسیس هنرستان‌های فنی گردشگری و آموزش سه زبان به دانش‌آموزان را از جمله ویژگی‌های توسعه گردشگری در ترکیه عنوان کرد و افزود: علیرغم افزایش تورم در کشور ترکیه اما توانسته به این پیشرفت‌ها برسد که یکی از دلایل آن نیز تبلیغ گردشگری در کشورهایی است که گردشگر کمتری به ترکیه می‌آیند.

در هفتمین کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز طرح شد؛

لزوم مدیریت منابع آبی در بخش کشاورزی برای احیای دریاچه ارومیه

در ابتدای این نشست بشیر جعفری؛ رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز، با تأکید بر اهمیت و جایگاه ویژه دانشگاه‌ها و اساتید در جهت توسعه بخش کشاورزی، از دانشگاه مراغه به‌عنوان یکی از باسابقه‌ترین و فعال‌ترین دانشگاه‌ها در این زمینه یاد کرد.

وی در ادامه به تشریح سه محور اصلی این نشست تحت عناوین احیا و نجات

هفتمین جلسه کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز با محوریت پیگیری اجرای شدن احساس دریاچه ارومیه و تأمین امنیت غذایی با حضور مدیرکل امور عشایر آذربایجان شرقی، مشاور فرماندار تبریز، رئیس پژوهشکده بیوتکنولوژی صنایع غذایی، مسئول بسیج تجار اتاق تبریز و جمعی از اساتید دانشگاهی به میزبانی دانشگاه مراغه برگزار شد.

دریاچه ارومیه، بحث امنیت غذایی و توسعه پایدار روستایی در استان پرداخت. جعفری با اشاره به اینکه جلسات متعددی در کمیسیون کشاورزی اتاق تبریز در حوزه نجات دریاچه ارومیه تشکیل شده است، افزود: تاکنون ۱۳ طرح در راستای احیای دریاچه ارومیه مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است که از آن جمله می‌توان به ایجاد کمربند سبز در حاشیه دریاچه ارومیه اشاره کرد.

وی تصریح کرد: یافته‌های کارشناسی شده، علمی و قابل اجرا در حوزه دریاچه ارومیه اکنون در دسترس است و لازم است با تفکیک مسئولیت‌ها بین بخش‌های مختلف و مرتبط با این حوزه اجرایی شود.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز، بحث امنیت غذایی را از دیگر موضوعات مهم مورد توجه در این کمیسیون عنوان کرد.

وی بر لزوم توسعه پایدار روستایی در استان تأکید کرد و افزود: بنده چندین سال است به‌صورت جدی در این زمینه و همچنین اشتغال زنان روستایی تحصیل کرده و ایجاد کسب و کارهای کوچک فعالیت دارم.

جعفری از فعالیت سه صندوق فعال زنان در بخش کشاورزی در استان خبر داد و افزود: این صندوق‌ها در حال حاضر در بیش از ۷۰ روستای استان فعالیت دارند و دوهزار و ۱۰۰ نفر در قالب آن مشغول فعالیت هستند.

ماموریت دانشگاه مراغه در تامین امنیت غذایی

محمد زادشکوریان، رئیس دانشگاه مراغه در ابتدای نشست ضمن قدردانی از حضور رئیس و اعضای کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی تبریز و اساتید دانشگاهی گفت: دانشگاه مراغه رسالت اصلی خود را در تربیت دانشجویان آماده ورود به بازار کار می‌داند.

وی افزود: تلاش ما در این دانشگاه این است که دانشجویان را به سمت مهارت‌افزایی و کارآفرینی هدایت کنیم. در این رابطه ۲۴ مهارت مهم به عنوان واحد کارآموزی در حوزه‌های مختلف بازاریابی، حقوقی، فنون تجارت، تدوین طرح‌های کسب و کار و... تعریف شده است.

وی با بیان اینکه دانشکده کشاورزی مراغه دارای ۳۸ عضو هیئت علمی، ۶ آزمایشگاه علمی و ۱۰ آزمایشگاه پژوهشی است، از فعالیت پلی‌کلینیک کشاورزی و گلخانه‌های آموزشی و تحقیقاتی در حوزه کشاورزی در این دانشگاه خبر داد.

زادشکوریان با اشاره به اهمیت مسئله امنیت غذایی گفت: دانشگاه مراغه طی یک سال و نیم گذشته در این خصوص ورود کرده است و طرح‌های کلانی در رابطه با توسعه روستاها در حال انجام است.

وی در ادامه به چالش‌ها، راهبردها و برنامه‌های اجرایی در چهار حوزه فراهمی غذا، دسترسی غذا، مصرف و سلامت غذا و در نهایت ثبات و پایداری غذا اشاره کرد و افزود: در این چهار حوزه اقدامات مهمی در این دانشگاه صورت می‌گیرد.

حسین کوهستانی، نایب رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز، گفت: شهرستان مراغه، اولین شهرستان کشور بود که اصلاحات ارزی

کشور را آغاز کرد و با توجه به پتانسیل‌های بالایی که در زمینه کشاورزی دارد، می‌تواند نقش موثری در ارائه راهکارهای علمی و عملی در خصوص احیای دریاچه ارومیه، تامین امنیت غذایی و توسعه پایدار روستایی ایفا کند.

وی گفت: در هر سه حوزه مطرح شده به اندازه کافی مشکلات، طرح و راهکارها ارائه شده است و اکنون مهمترین وظیفه ما پیگیری اجرایی شدن طرح‌های موجود است.

محمد امین حجازی، رئیس پژوهشکده بیوتکنولوژی صنایع غذایی گفت: شهرستان مراغه از دو جهت حائز اهمیت است، از یک‌سو قرارگیری در حاشیه دریاچه ارومیه و از سوی دیگر یکی از قطب‌های مهم کشاورزی و محصولات باغی استان.

وی با بیان اینکه شهرستان مراغه با تولید محصولات کشاورزی و باغبانی، نقش مهمی در امنیت غذایی کشور و استان دارد، تشریح کرد: این شهرستان مستقیماً با تبعات خشک شدن دریاچه ارومیه درگیر است.

تامین خوراک تخمیری برای تغذیه دام برای اولین بار در کشور در دانشگاه مراغه

اکبر تقی‌زاده، معاون اداری و مالی دانشگاه مراغه از انجام تحقیقات متعدد در حوزه تامین امنیت غذایی در این دانشگاه خبر داد و افزود: یکی از اقدامات صورت گرفته در این زمینه تامین خوراک تخمیری برای تغذیه دام برای اولین بار در سطح کشور در این دانشگاه است که علاوه بر کاهش هزینه‌های تولید خوراک دام، کاهش هزینه درمان دام به واسطه تغذیه مناسب و قطع وابستگی به نهاده‌های وارداتی و جلوگیری از خروج ارز در کشور، به دلیل ارزش غذایی بسیار بالا، بهترین گزینه برای جایگزینی نهاده‌های دامی است.

وی یکی دیگر از مزایای این محصول را کاهش مصرف آب برای تولید خوراک دام دانست و افزود: تولید این محصول به دلیل مصرف پایین آب (کاهش مصرف آب به یک هزارم)، در احیای دریاچه ارومیه نیز موثر است.

تقی‌زاده با اشاره به اهمیت مدیریت منابع آبی در استان و کشور، بر لزوم توجه به خاک تأکید کرد.

ساری صراف: استاد دانشگاه تبریز در این نشست اقلیم ایران را به‌صورت ذاتی خشک عنوان کرد و افزود: ما باید بر اساس این حقیقت برنامه‌ریزی کنیم.

وی ضمن انتقاد از برنامه هفتم توسعه گفت: متأسفانه سیاست‌های کلان کشور متناسب با شرایط آبی نیست.

ساری صراف ادامه داد: در این برنامه بر لزوم تامین حداقل ۹۰ درصدی کالاهای اساسی و محصولات کشاورزی و تامین امنیت غذایی در داخل کشور تأکید شده است، این در حالی است که ما با کمبود منابع آبی مواجه هستیم.

گفتنی است، در پایان این نشست اساتید دانشگاهی و متخصصان حوزه کشاورزی به بیان نظرات خود پرداختند.

دیدار سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در نخجوان با نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز

عنوان دستگاه اجرایی و دولتی باید در خدمت منافع ملی و بخش خصوصی باشیم و بتوانیم با تسهیل گری، راه را برای حضور فعالان اقتصادی کشور در بازارهای جهانی باز کنیم.

اهمیت دادن به بخش خصوصی اهمیت دادن به توسعه است

جمشید برزگر؛ نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز در این دیدار ضمن قدردانی از زحمات سرکنسول قبلی ایران در نخجوان ابراز امیدواری کرد: با حضور سرکنسول جدید، شاهد گشایش‌هایی در رابطه با فعالیت اقتصادی در این کشور باشیم. وی به اهمیت فعال سازی کریدور جدیدی که به موازات رود ارس در خاک ایران احداث خواهد شد، تاکید کرد و گفت: فعال سازی این ظرفیت، یک وظیفه ملی است، چرا که با راه اندازی این کریدور شاهد رشد و توسعه شمال غرب و کشور خواهیم بود.

برزگر با بیان اینکه متأسفانه دیپلماسی ضعیف اقتصادی باعث شده است، ایران نتواند جایگاه خوبی در بازارهای اوراسیا به دست بیاورد، تصریح کرد: دیپلماسی سیاسی ما همواره بر دیپلماسی اقتصادی غلبه کرده است. وی با بیان اینکه بخش خصوصی آذربایجان شرقی حرف اول را در اقتصاد استان می‌زند، گفت: آذربایجان شرقی یکی از مراکز استان‌هایی است که در حوزه اشتغال زایی به خوبی عمل کرده است و با دارا بودن بخش خصوصی توانمند و توسعه یافته، قابلیت‌های زیادی دارد.

برزگر در پایان گفت: علی‌رغم اینکه در زمان شیوع ویروس کرونا تمامی مرزهای بین ایران و آذربایجان بسته شده بود، با تلاش و پیگیری سرکنسول وقت نخجوان، این مرز بسته نشد.

سیاست غلط دولت در خودکفایی، کمر اقتصاد ایران را شکسته است

شریف زاده؛ رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز در این دیدار خواستار ارائه برنامه مدون در رابطه با افزایش مراودات تجاری بین ایران با سایر کشورها شد و افزود: برنامه‌های ما باید تبدیل به شاخص‌های قابل اندازه‌گیری شود.

وی با تاکید بر نقش دیپلماسی سیاسی در تضعیف یا توسعه دیپلماسی اقتصادی کشور گفت: هر اندازه تعامل کشورها با یکدیگر افزایش یابد، رشد و رونق اقتصادی آنها نیز افزایش خواهد یافت.

شریف زاده تاکید کرد: سیاست غلط دولت در زمینه خودکفایی، کمر اقتصاد ایران را شکسته است، این در حالی است که ما باید به مزیت رقابتی توجه کنیم و با رعایت موازنه تجاری معقول و تمرکز بر روی مزیت‌های نسبی، به بحث صادرات و واردات ورود کنیم.

عزیز منصوری؛ سرکنسول جدید ایران در نخجوان با حضور در اتاق بازرگانی تبریز با نائب رئیس اتاق تبریز، دبیر اتاق تبریز و رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز دیدار و به تبادل نظر پرداخت.

عزیز منصوری در این نشست از نهایه شدن مذاکرات موافقتنامه تجارت آزاد ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا خبر داد.

وی تشریح کرد: ایران به مدت سه سال در قالب موافقتنامه تجارت ترجیحی با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا فعالیت می‌کرد، اما اکنون خوشبختانه شاهد تحقق موافقتنامه تجارت آزاد خواهیم بود که در نوع خود اولین موافقتنامه تجاری آزاد ایران است که عملیاتی خواهد شد. در قالب موافقتنامه تجارت ترجیحی، امکان تجارت ۸۶۲ قلم کالا با تعرفه ترجیحی با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا وجود داشت، اما در قالب توافقنامه جدید به جز کالاهای حساس، هیچ محدودیتی در تجارت بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا وجود نخواهد داشت.

منصوری با بیان اینکه حجم تجارت ایران با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا قبلاً دو و نیم میلیارد دلار بود، افزود: طی سه سال گذشته با اجرای موافقتنامه تجارت ترجیحی این میزان به پنج میلیارد دلار افزایش یافت و قطعاً با ورود به موافقتنامه تجارت آزاد، شاهد افزایش چندین برابری حجم مبادلات خواهیم بود. با این حال باید در این زمینه موازنه تجاری به عنوان اصل اساسی در نظر گرفته شود.

وی از عضویت رسمی ایران از ابتدای سال ۲۰۲۴ میلادی در گروه بریکس خبر داد و افزود: گروه بریکس، یک گروه تجاری نیست، بلکه ساختاری بین‌المللی برای هماهنگی‌های بیشتر در راستای پیشبرد اهداف اقتصادی قدرتهای نوظهور اقتصادی جهان است.

سرکنسول جدید ایران در نخجوان در ادامه بر لزوم توسعه زیرساخت‌های مبادلات ترانزیتی و حمل و نقل ریلی با کشورهای منطقه تاکید کرد و گفت: آذربایجان شرقی به لحاظ موقعیت جغرافیایی و نزدیکی به مرز روسیه و هم‌مرزی با چندین کشور، می‌تواند جایگاه ویژه‌ای در این زمینه داشته باشد. تلاش ما این است تا با فعال سازی کریدورها که مزیت رقابتی در کشور ما محسوب می‌شوند، شرایط را برای فعالان اقتصادی مهیاتر کنیم.

وی با اشاره به نقش پررنگ بخش خصوصی در روابط بین‌الملل و دوجانبه افزود: اهمیت بخش خصوصی در اقتصاد کشور بر هیچکس پوشیده نیست، خصوصاً در زمان اعمال تحریم‌ها که بخش دولتی با محدودیت‌های بیشتری مواجه است، شاهد نقش آفرینی ویژه بخش خصوصی بودیم و طبیعتاً ما به

بیست و یکمین نشست سراسری فن بازارهای منطقه‌ای و تخصصی کشور در اتاق تبریز برگزار شد

محرم‌پور از اعلام آمادگی اتاق تبریز در راستای حمایت از فعالیت‌های دانش‌بنیان خبر داد و افزود: یکی از وظایف اتاق، کمک به افزایش کیفیت در حوزه صادرات است و در این راستا قطعا شرکت‌های فن‌آور و دانش‌بنیان می‌توانند نقش موثری ایفا کنند. به همین منظور طی هفته گذشته چندین رویداد مرتبط از جمله در زمینه بوت کمپ صادراتی در اتاق تبریز برگزار شده است، همچنین به‌زودی مرکز شتاب‌آلایین کسب و کارهای صادراتی اتاق تبریز راه‌اندازی می‌شود که گام مهمی در بهبود و تسریع فرایندها به‌شمار می‌رود.

وی تصریح کرد: بدون فناوری، کیفیت یک طنز محسوب می‌شود، چرا که نمی‌توان با ماشین‌آلات و تجهیزات قدیمی، پاسخگوی نیاز بازارهای جهانی امروز بود.

۹۶ درصد اقتصاد آذربایجان شرقی دست‌بخش خصوصی است

عبدالرضا فلاح؛ مشاور استاندار آذربایجان شرقی در حوزه فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان در این نشست با بیان اینکه ۹۶ درصد اقتصاد آذربایجان شرقی دست‌بخش خصوصی است، از فعالیت گسترده شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه‌های مختلف محصولات شیمیایی، برق و الکترونیک، قطعه‌سازی و... در استان خبر داد. وی گفت: فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان طی یک سال گذشته در آذربایجان شرقی رشد زیادی داشته است و در تلاش هستیم با تقویت شرکت‌ها در برخی حوزه‌ها که با کمبود مواجه هستیم، شاهد رشد چشمگیر فعالیت‌های نوآوران در استان باشیم. فلاح با بیان اینکه صنایع تبریز فرسوده شده‌اند و نیاز به بازسازی دارند، نقش شرکت‌های دانش‌بنیان را در این خصوص پررنگ عنوان کرد.

ضرورت تامین نیازهای صنایع توسط شرکت‌های فناور در شرایط تحریمی

سرپرست شرکت شهرک‌های صنعتی آذربایجان شرقی نیز در این نشست با اشاره به اعمال تحریم‌ها علیه ایران گفت: در این شرایط لزوم رفع نیازهای فناورانه از طریق کارگزاری‌های فن بازار داخلی ضروری است. سجاد مطلبی با بیان اینکه کلمه «تولید» جزو جدایی‌ناپذیر شعارهای مطرح شده از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی طی سال‌های اخیر است، گفت: توسعه فعالیت‌های فن بازار و دانش‌بنیان نقش مهمی در تحقق شعار سال دارند. وی ضمن ابراز خرسندی از برگزاری چنین نشست‌هایی گفت: این جلسات فرصت خوبی برای تبادل تجربیات کارگزاری‌ها و شناسایی نیازهای فناورانه شرکت‌ها و واحدهای تولیدی است و ما باید با شناسایی نیازهای بازار و انتقال آن به شرکت‌های دانش‌بنیان، این حلقه مفقوده را از بین ببریم.

بیست و یکمین نشست سراسری فن بازارهای منطقه‌ای و تخصصی کشور با حضور معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی، مشاور استاندار آذربایجان شرقی در حوزه فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان، دبیر اتاق تبریز و سرپرست شرکت شهرک‌های صنعتی آذربایجان شرقی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی در ابتدای این نشست، حلقه مفقوده اقتصاد کشور را نبود ارتباط موثر بین نیروهای نخبه، شرکت‌های دانش‌بنیان و صنایع عنوان کرد و افزود: اولویت اصلی کارگزاران فن بازارها به عنوان حلقه اتصال باید رفع نیازهای فناورانه صنایع باشد.

وی با تأکید بر وجود نیروی انسانی خبره در کشور افزود: کشور ما دارای نخبه‌های فراوانی در حوزه تولید دانش و فناوری است، اما نخبه‌های ما عموماً توسط کشورهای پیشرفته جذب می‌شوند و این ظلم بزرگی هم در حق اقتصاد کشور، هم نخبگان و هم بخش خصوصی است.

کلامی با بیان اینکه فعالان اقتصادی و مدیران صنایع بزرگ استان آشنایی چندانی با فن بازار ندارند، گفت: زمانی که مدیران صنایع شناختی از فن بازار ندارند، قطعاً برای دریافت خدمات به کارگزاران فن بازارها مراجعه نخواهند کرد و برای رفع نیازهای خود نزد کشورهای درجه ۲ و ۳ تکنولوژیکی خواهند رفت.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی گفت: واحدهای تولیدی کوچک و متوسط با دو مشکل فرسودگی ماشین‌آلات و کمبود نقدینگی مواجه هستند و همین امر مانع از توسعه فعالیت آن‌ها می‌شود، اما با توجه به اینکه اقتصاد کشور ما بانک محور است و واحدهای صنعتی کوچک و متوسط توان تامین نقدینگی را ندارند. معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی با بیان اینکه ۹۶ درصد اقتصاد استان در دست بخش خصوصی است، گفت: این استان الگوی خوبی برای سپردن امور به دست مردم و بخش خصوصی است.

بدون فناوری، کیفیت یک طنز محسوب می‌شود

جعفر محرم‌پور؛ دبیر اتاق تبریز با تأکید بر اینکه شبکه فن بازار تاکنون نتوانسته است به اهداف پیش‌بینی شده خود برسد، گفت: حساس‌سازی، اعتمادسازی و نقشه راه، سه پارامتر اصلی در بحث توسعه فن بازارها محسوب می‌شوند که هر یک از این سه شاخص با مشکل مواجه باشد، در فرایند کلی اثر گذاشته و خروجی قابل انتظار محقق نمی‌شود.

وی ادامه داد: ضریب نفوذ فن بازار در شرکت‌های کوچک و متوسط چندان محسوس نیست، بنابراین تمرکز بر روی حساس‌سازی و اعتمادسازی به عنوان دو اصل اساسی در توسعه شبکه فن بازارها ضروری است.

در نهمین جلسه کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز مطرح شد؛

اخذ هزینه‌های غیرمتعارف از کالاهای اساسی در انبارهای عمومی تخلف است

ادامه داد: گمرک سهران از نظر تجهیزات با کمبود مواجه است و همین امر باعث طولانی شدن فرایند ترخیص کالا از این گمرک شده است. ایرانی ادامه داد: بحث دیگری که باید به آن توجه شود، اخذ هزینه نگهداری در انبارها است، مطابق قانون کالاها تا ۱۰ روز معاف از پرداخت هزینه به گمرک هستند، با این حال ما شاهدیم از همان روز اول در این گمرک بابت نگهداری اجناس، هزینه دریافت می‌شود که این امر یک تخلف آشکار است. سید روح‌اله قریشی؛ سرپرست شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی منطقه ویژه اقتصادی سهران در این دیدار گفت: اصلی‌ترین دلیل بالا بودن هزینه‌های انبارهای عمومی در گمرک سهران نسبت به انبارهای خصوصی، بحث بیمه اجباری کالاها است که در انبارهای خصوصی رعایت نمی‌شود. بر اساس قانون هر کالای گمرکی باید در محل انبارداری بیمه شود، اما شرکت‌های خصوصی از این امر امتناع می‌کنند و به همین دلیل هزینه آنها نسبت به انبارهای عمومی کمتر است. وی با بیان اینکه یکسری کمبودها در گمرک سهران از نظر تجهیزات وجود دارد، افزود: تلاش ما خرید تجهیزات و ماشین‌آلات بیشتر برای تسریع فرایند تخلیه و بارگیری کالاها است، با این حال با محدودیت‌هایی در این زمینه مواجه هستیم. قریشی گفت: ظرفیت انبارهای عمومی گمرک سهران ۶۰ میلیون تن است، با این حال در مواقعی تا ۸۵ میلیون تن بار نیز در این انبارها جاسازی شده است. در ادامه این جلسه حاضرین به بیان نکته نظرات خود در خصوص انبارهای عمومی و خدمات گمرکی و گمرک سهران مطرح و مقرر شد جلسه بعدی در انبارهای عمومی با حضور اعضای برگزار شود.

نهمین جلسه کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق بازرگانی تبریز با حضور «سید روح‌اله قریشی» سرپرست شرکت انبارهای عمومی و خدمات گمرکی منطقه ویژه اقتصادی سهران، اعضای انجمن شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی و انجمن کارگزاران گمرکی، رئیس کمیسیون حمل و نقل و لجستیک اتاق تبریز و جمعی از فعالان اقتصادی استان برگزار شد. سید احمد فتاح‌زاده؛ رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز محور این نشست را طرح مشکلات فعالان اقتصادی در حوزه انبارهای عمومی به‌خصوص انبارهای عمومی گمرک سهران اعلام کرد. وی با بیان اینکه هزینه انبارداری در برخی از گمرکات به طرز نامعقولی افزایش یافته است، گفت: همین امر باعث شده است تا صاحبان کالاها تمایلی به مراجعه به گمرکات استان از جمله گمرک تبریز و سهران نداشته و به گمرکات سایر شهرها مراجعه کنند. فتاح‌زاده، خواستار بررسی این مشکل و ارائه راهکاری برای حل آن شد. مهرداد ایرانی؛ عضو هیئت مدیره انجمن کارگزاران و مشاوران امور گمرکی استان در این نشست خواستار اجرای درست قانون در حوزه انبارهای عمومی شد. وی با اشاره به دریافت هزینه‌های غیر متعارف انبارداری در گمرک سهران از کالاهای اساسی افزود: متأسفانه تعرفه‌های سنگین انبارداری در گمرک سهران و افزایش چند برابری هزینه‌ها باعث فرار صاحبان کالا از این گمرک شده است. ایرانی افزود: دریافت هزینه انبارداری بالاتر از نرخ اعلامی سازمان حمایت، توسط مراکز نگهداری اعم از انبارهای گمرکات و انبارهای عمومی تخلف به‌شمار می‌رود. وی بر لزوم تحویل کالا در اسرع وقت به صاحبان کالا و ترخیص آن تأکید کرد و

در پنجمین جلسه کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب‌وکار اتاق تبریز طرح شد؛

تحقق اقتصاد دانش‌بنیان بدون فراهم ساختن زیرساخت‌ها ممکن نیست

کسب‌وکار اتاق تبریز در این نشست با اشاره به محور جلسه بررسی سند استراتژیک دانش‌بنیان شدن اقتصاد گفت: این سند اکنون در حال بازبینی است و در این مرحله می‌توان نظرات کارشناسی را مطرح کرد. وی با تأکید بر اینکه هیچ تردیدی در لزوم دانش‌بنیان شدن اقتصاد کشور نیست،

پنجمین جلسه کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب‌وکار اتاق تبریز، به منظور بررسی نقشه راه دانش‌بنیان شدن اقتصاد و ارائه پیشنهادات با حضور نمایندگان از بخش دولتی و شرکت‌های دانش‌بنیان برگزار شد. نوید امجد رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای

صفحه‌ای دانش بنیان شدن اقتصاد پرداخت و گفت: در این سند بر گذار از اقتصاد نفتی به اقتصاد دانش بنیان الزام شده است، اما باید گفت، این امر در عمل، شدنی نیست و بیشتر نوعی نگاه آرمانی است.

وی ادامه داد: این سند فاقد جهت‌گیری جامع و کامل در خصوص اجرایی شدن و تحقق اقتصاد دانش بنیان است و به دلیل نگرش تک‌جانبه، نادیده گرفتن اقتصاد دیجیتال، نبود نظام تنظیم‌گری اقتصاد به صورت قاعده‌مند و... با ایرادات اساسی مواجه است.

خبرخواه گفت: در حال حاضر اقتصاد دانش بنیان به عنوان نسل چهارم توسعه کشور طرح شده است، اما با مطالعه جزئیات آن، مشهود است که این سند بیشتر تئوریک است تا عملیاتی.

وی اضافه کرد: اعدادی که برای توسعه و رشد شرکت‌های دانش بنیان در حوزه صادرات و... در نظر گرفته شده است، ارقام بزرگ و غیر منطقی بوده و قابل تحقق نیست.

خبرخواه گفت: یکی از مهمترین و کلیدی‌ترین موارد طرح شده در این برنامه، تحقق اقتصاد دانش بنیان در افق سال ۱۴۰۷ است، این در حالی است که هنوز زیرساخت‌های لازم در این زمینه وجود ندارد.

در ادامه این نشست شرکت‌کنندگان به بیان نظرات تخصصی در خصوص بندهای مرتبط با حوزه دانش بنیان پرداختند و مقرر شد موارد مرتبط با حوزه دانش بنیان به صورت مکتوب ظرف دو هفته آینده تدوین و به عنوان نظرات کارشناسی به نهادهای مربوطه ارائه شود.

افزود: در برنامه هفتم توسعه، محل و منبع درآمد دانش بنیان شدن اقتصاد، از طریق وضع مالیات‌های جدید یا اعمال عوارض برای برخی اقلام ذکر شده است. امجد بر لزوم همکاری سه قوه قضائیه، مقننه و مجریه در راستای تحقق اقتصاد دانش بنیان تاکید کرد و گفت: خوشبختانه در سند حاضر، استقبال خوبی از این قضیه شده است، اما این سند همگن نبوده و ما به جای برنامه جامع، با خرده برنامه‌ها مواجه هستیم. به عبارتی در این سند چه به لحاظ ساختاری و چه انشایی نواقصی وجود دارد.

رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق تبریز ادامه داد: هنگام مطالعه سند مشخص می‌شود که در نگارش آن، از نظرات نخبگان و اهل فن در این حوزه بهره برده شده است، اما هیچ مشورتی با اتاق‌های بازرگانی که یکی از مراجع رسمی بخش خصوصی هستند، صورت نگرفته و نقش اتاق‌ها نادیده گرفته شده است.

امجد، عدم شفافیت در خصوص تکالیف نهادهای حاکمیتی را یکی دیگر از ایرادات برنامه هفتم توسعه در حوزه دانش بنیان عنوان کرد و افزود: در این برنامه نقش دولت و شرکت‌ها تابعه دولتی بدون اشاره به جزئیات طرح شده است.

رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق تبریز در پایان خواستار ارائه نظرات کارشناسی شده و انتقال آن به نهادهای بالادستی از سوی اعضا در این کمیسیون شد.

خبرخواه؛ نائب رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق تبریز در این نشست به تشریح جزئیات پیش‌نویس سند ۴۲

به همت کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق تبریز برگزار شد

دوره آموزشی روش‌های توسعه تفکر سیستمی

دانشنامه دکترای مدیریت راهبردی از دانشگاه دفاع ملی، دارای دانشنامه فوق دکترای مدیریت راهبردی از دانشگاه تربیت مدرس و دارای دانشنامه دکترای DBA طرح تجاری از دانشگاه بین‌المللی مالزی است.

وی همچنین سابقه تدریس در دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی، علامه طباطبائی، صنعتی اصفهان، شهید چمران اهواز، استاد دوره‌های دکترای مدیریت در دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات و پیام‌نور، استاد دوره‌های عالی MBA و DBA در دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران، آکادمی برند ایران، دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران و موسسات آموزش عالی معتبر را در کارنامه کاری خود دارد.

دوره آموزشی روش‌های توسعه تفکر سیستمی به همت کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق تبریز در محل اتاق تبریز برگزار شد.

در این دوره آموزشی، علیرضا یوسفی؛ مدرس برجسته و مدیر مرکز مطالعات استراتژیک دانشگاه تهران به بیان مباحثی در خصوص تعریف و لزوم تفکر سیستمی با ذکر مثال‌های عینی پرداخت.

گفتنی است، علیرضا یوسفی دارای دانشنامه دکترای مدیریت راهبردی از دانشگاه دفاع ملی دارای دانشنامه دکترای DBA از دانشگاه بین‌المللی مالزی، دارای

در دومین نشست هم‌اندیشی هیئت نمایندگان با تشکل‌های اتاق تبریز مطرح شد

تشکل‌ها برنامه محور حرکت کنند

وی بر لزوم حضور مداوم در نمایشگاه‌های بین‌المللی، بازارهای جهانی و... تاکید کرد.

رضا جعفری، دبیر و عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز هم در این نشست از اعلام آمادگی اتاق تبریز در برگزاری دوره‌های آموزشی در راستای افزایش سطح آگاهی و مهارت فعالان اقتصادی خبر داد.

وی با بیان اینکه آموزش، از محورهای اصلی و مورد تاکید هیئت رئیسه و هیئت نمایندگان اتاق تبریز به‌شمار می‌رود، از روسای تشکل‌ها و انجمن‌ها خواست تا نیازهای آموزشی خود را طرح کنند و اتاق تبریز با توجه به موارد ذکر شده، اقدام به برگزاری این دوره‌های تخصصی کند. در ادامه این جلسه روسای تشکل‌ها و انجمن‌ها، ضمن ارائه گزارشی از عملکرد خود، به بیان موانع و چالش‌های موجود از جمله مشکل استرداد ارز حاصل از صادرات، ناترازی در انرژی، تحریم، مهاجرت نیروهای متخصص، عدم تخصیص اعتبارات و تسهیلات بانکی و... پرداختند.

دومین نشست هم‌اندیشی هیئت نمایندگان با تشکل‌های اتاق تبریز به‌منظور طرح دغدغه‌ها، ارائه عملکرد و نقشه راه و افزایش تعامل با حضور جمعی از روسای تشکل‌ها، اتحادیه و انجمن‌های وابسته به اتاق برگزار شد.

یونس ژائله، رئیس اتاق تبریز در ابتدای این نشست بر لزوم افزایش تعامل و ارتباط با تشکل‌ها و انجمن‌های مرتبط با اتاق تاکید کرد و خواستار برگزاری جلسات منظم ماهانه در راستای ارائه عملکردها از یکسو و بیان خواسته‌ها و مشکلات از سوی دیگر شد.

وی افزود: انجمن‌ها و تشکل‌ها باید برنامه‌محور و بر اساس نقشه راه حرکت کنند.

ژائله با اشاره به اهتمام اتاق تبریز در حمایت و بارورسازی تشکل‌ها به‌عنوان ارکان اصلی اتاق تبریز گفت: اتحاد، تعامل و گفتگو از شروط اصلی موفقیت محسوب می‌شوند، اما در کنار آن باید از الگوهای مناسب توسعه در کشورهای موفق بهره بگیرند.

در نود و نهمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی بررسی شد؛

چالش‌های سرمایه‌گذاری شهری و مشکلات معادن استان

در ادامه اظهار کرد: از شرکت‌های فولادی استان خواشمندیم در دام شرکت‌های صوری نیفتند. زمانی دولت می‌تواند استرداد مالیات داشته باشد که بتواند مالیات دریافت کند.

وی خاطرنشان کرد: متأسفانه تعدادی از پرونده‌های فولادی داریم که گرفتار این شرکت‌ها شده‌اند که در این حالت نه ما می‌توانیم کاری کنیم و نه شرکت‌ها، کاری از دستشان برمی‌آید.

محمدجعفر عظمایی؛ مدیر کل صمت آذربایجان شرقی در این نشست با بیان اینکه بخش فولاد از جایگاه و رتبه ویژه‌ای در اقتصاد کشور برخوردار است، بر لزوم تسریع در انجام فرایندهای مرتبط به این حوزه تأکید کرد.

وی با بیان اینکه بازگشت ارز بخش فولاد به صورت نیمایی است، افزود: برای ادامه فعالیت و تداوم گردش مالی این بخش، باید به‌نحوی برنامه‌ریزی شود که فرایندها کارآفرینی شده و بازگشت ارزش افزوده تسریع شود.

عیسی اروج‌زاده؛ مدیر کل امور مالیاتی آذربایجان شرقی در این نشست با اشاره به وجود برخی مشکلات در خصوص استرداد ارز حاصل از صادرات گفت: در سال ۱۳۹۸، میزان استرداد ارز ۵۱ میلیارد ریال بود که این میزان در سال ۱۴۰۱ به ۵۶۳ میلیارد ریال رسید و در ۹ ماهه اول سال ۱۴۰۲ این مبلغ ۵۸۰ میلیارد ریال است.

وی با اشاره به اهمیت استرداد ارز حاصل از صادرات گفت: در این راستا کارگروه ویژه‌ای تشکیل شده که بازخورد مثبتی داشته است و در حال حاضر چندین پرونده

نود و نهمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگان بخش خصوصی و دولتی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

جمشید برزگر؛ نایب رئیس اتاق تبریز در ابتدای جلسه به تشریح محورهای این نشست پرداخت و گفت: در ادامه دستور جلسه قبلی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان موضوع «استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات شرکت‌های فولادی استان» در این نشست مورد بحث قرار می‌گیرد. همچنین مشکلات طرح‌های سرمایه‌گذاری شهری استان و مشکلات معدن کاران استان طرح خواهد شد.

وی در رابطه با موضوع استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات شرکت‌های فولادی استان افزود: متأسفانه علیرغم اینکه شرکت‌های حوزه فولادی، مالیات ارزش افزوده خود را پرداخت کرده‌اند، اما استرداد این ارزش افزوده تعیین تکلیف نشده است.

نوبید نواده‌اباذر، رئیس انجمن فولاد استان آذربایجان شرقی با بیان اینکه بحث ارزش افزوده در شرکت‌های فولادی به‌خصوص با افزایش تولید بسیار مهم است و حتی گاه از سود شرکت‌ها نیز بیشتر می‌شود، مشکلات این حوزه را برشمرد.

وی، دیرکرد در رسیدگی و پرداخت و مشکلات پذیرش گواهی شرکت‌ها برای استرداد مالیات ارزش افزوده را از جمله مشکلات مرتبط با این حوزه عنوان کرد. محمد کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار آذربایجان شرقی نیز

پروژه‌های نیمه‌تمام و تشکیل نهادی مستقل مانند شهرداری ثامن مشهد در این حوزه را با توجه به این که ۳۹ واحد در بحث پروژه‌های سرمایه‌گذاری دخیل هستند، پیشنهاد داد.

پایین بودن نرخ سرمایه‌گذاری در بخش عمران شهری

رضا خلیلی؛ مدیرعامل سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری تبریز در ادامه اظهار کرد: سرمایه‌گذاری شهری همواره اولویت شورا و کارگروه‌های اتاق بازرگانی بوده است. در این راستا از دستگاه‌های نظارتی درخواست حمایت داریم.

وی با بیان اینکه سرمایه‌گذاری، پدیده تازه‌ای بوده و در دهه گذشته نیز مشکلاتی برای این بخش ایجاد شده و پروژه‌های بسیاری به مشکل افتاده‌اند، گفت: سال قبل قانون درآمد پایدار شهرداری‌ها ابلاغ شد که ماده یک آن در بحث سرمایه‌گذاری و مشارکت بود. رویکردی که دولت و مجلس دارد، این است که شهرداری‌ها به سمت جذب سرمایه حرکت کنند.

وی با اشاره به پایین بودن نرخ سرمایه‌گذاری در بخش عمران شهری در کشور، گفت: باید با اهتمام جدی به این سمت حرکت کنیم. اهتمام ویژه مدیریت شهری نیز به سمت جذب سرمایه‌گذاری است.

خلیلی با اشاره به بررسی مشکلات حدود ۸۰ پروژه سرمایه‌گذاری شهرداری افزود: تعدادی از مشکلات، حل و تعدادی نیاز به کمک دارند. اکنون حوزه مشکلات سرمایه‌گذاری باید بیش از گذشته بررسی و حمایت از سرمایه‌گذاران داشته باشیم. از مدیران شهری و استانی درخواست داریم که ضمن شفافیت و حرکت قانونمند در این راستا، ریسک‌پذیر نیز باشند.

شهرام دبیری؛ رئیس شورای اسلامی استان آذربایجان شرقی نیز در خصوص مشکلات دو پروژه مطرح شده در این جلسه، اظهار کرد: در مورد پروژه‌ای که هنوز پروانه ندارد، می‌توان مصوبه جدیدی را تصویب کرد.

وی افزود: البته این موارد می‌تواند به کمیسیون ماده ۷۷ که مختص بررسی این موضوعات است نیز برود.

دبیری خاطرنشان کرد: می‌توانیم در حوزه پروژه‌های ناتمام بررسی کنیم و مشکلات را احصا کرده و سپس با تصویب سیاست‌های تشویقی، مشکلات را حل کنیم. این موضوع را در صحن شورا هم مطرح می‌کنیم.

محمد کلامی نیز در ادامه گفت: مباحث گفته شده در دستور جلسه نخست می‌تواند در ستاد تسهیل استان نیز مطرح شود تا به نتیجه مشخصی برسیم.

وی افزود: دستگاه‌های نظارتی استان در حوزه فعالیت‌های اقتصادی در کنار ما بوده و هر موقع که در حوزه اقتصادی، نیازمند مشاوره بودیم، از هیچ کمکی دریغ نکردند.

خلیل اللهی، رئیس دادگستری آذربایجان شرقی نیز در ادامه اظهار کرد: معتقد هستیم که شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، مرجع سیاست‌گذاری است و نباید مصادیق در آن مطرح شود. مثلاً کمیسیون ماده ۳۸ و ۷۷ مربوط به این موضوعات است و می‌توان از آن طریق نیز پیگیری کرد.

در آن در دست بررسی است.

اروج‌زاده همچنین بر لزوم ثبت اطلاعات و صحت‌سنجی در سامانه مودیان مالیاتی که از ابتدای سال ۱۴۰۲ راه‌اندازی شده است، تأکید کرد. وی افزود: کار با این سامانه نیازمند آموزش است و تاکنون چندین بار چه در اتاق تبریز و چه در سایر نهادها اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی در خصوص سامانه مودیان مالیاتی کرده‌ایم، اما چندان مورد استقبال قرار نگرفته است.

اتاق تبریز همواره حامی بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران است

در ادامه، دستور جلسه اول نود و نهمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان با موضوع «بررسی مشکلات طرح‌های سرمایه‌گذاری شهری استان» مورد بررسی قرار گرفت.

جمشید برزگر، نائب رئیس اتاق تبریز در ابتدا بر لزوم حمایت از سرمایه‌گذاران و اهمیت سرمایه‌گذاری در بخش شهری اشاره کرد و گفت: وقتی سرمایه‌ای در یک واحد را کد بماند، در واقع خود واحد، را کد مانده است.

وی تأکید کرد: اتاق تبریز همواره حامی بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران است.

برزگر با اشاره به مشکلات پروژه‌های سرمایه‌گذاری شهری در تبریز، افزود: با توجه به این که اقتصاد، موتور محرکه جامعه است، باید در این راستا اهتمام ویژه داشته باشیم.

به‌نیا؛ مشاور شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان در ادامه اظهار کرد: سرمایه‌گذاری در حوزه عمران شهری از جمله مواردی است که در جلسات و کارگروه‌های مختلف اتاق بازرگانی مطرح می‌شود. با توجه به کاهش منابع مالی دولت و درآمد پایدار شهری، تنها راه برای سرمایه‌گذاری استفاده از ساختار مشارکتی است.

وی با بیان این که در حوزه عمرانی شهری، در دو قالب پروژه‌های مشارکت بخش خصوصی و شهرداری و پروژه‌های بخش خصوصی به صورت مستقیم سرمایه‌گذاری انجام می‌شود، افزود: در حوزه تسهیل فرایند سرمایه‌گذاری از جمله مباحث اداری و همچنین مبانی قانون مشارکت، ضعف داریم. ما این موضوعات را در جلسات متعدد بررسی کردیم، ولی چون تاکنون به نتیجه نرسیده است، تصمیم بر این شد تا پروژه‌های نیمه‌تمام شهری به صورت موردی و مصداقی بررسی شود.

وی ادامه داد: دو پروژه شاخص شامل برج ترلان در قالب مشارکت شهرداری و بخش خصوصی و دیگری رویال پارک به صورت سرمایه‌گذاری مستقیم بخش خصوصی را در دستور جلسه امروز مطرح کردیم. به خاطر نیمه‌تمام بودن این پروژه‌ها و تحمیل هزینه به جامعه، خواهشمندیم که تعیین تکلیف این پروژه‌ها تسریع شود، تا بتوان در امر اشتغال‌زایی و چرخه اقتصاد مردمی گام برداشت.

به‌نیا در ادامه تشکیل کارگروهی به ریاست استاندار، اتاق تبریز، شهرداری، شورای شهر، نظام مهندسی و ادارات زیربنایی برای حل ماهانه مشکلات

هر شخصی که بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره‌برداری یا اجازه برداشت اقدام به حفاری‌های اکتشافی، استخراج، برداشت و بهره‌برداری مواد معدنی کند، در حکم متصرف اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود و باید با او برابر قوانین و مقررات مربوط رفتار شود، اما علیرغم صراحت قانونی، هنگام مشاهده و گزارش چنین مواردی، متاسفانه مأموران انتظامی به‌صورت مستقیم وارد عمل نمی‌شوند و خواهان طی مراحل اداری و صدور حکم و سپس اقدام به بازداشت و دستگیری سارقان هستند. این در صورتی است که بر اساس تبصره ۲ و ۳ ماده ۱۹ قانون معادن، هرگونه تصرف اشخاص حقیقی یا حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی بدون داشتن حکم از مراجع قضایی، تصرف عدوانی محسوب می‌شود.

وی الزام قانونی به استقرار تمام وقت مسئول فنی در معادن را از دیگر چالش‌های موجود دانست و گفت: بیشتر معادن ما در مقیاس کوچک فعالیت می‌کنند، و الزامی به حضور تمام وقت مسئولان فنی در معادن وجود ندارد، بنابراین ما خواستار ارائه راهکاری برای فعالیت نیمه‌وقت مسئولان فنی در معادن کوچک و متوسط هستیم.

عزیزامن‌الهی؛ رئیس مرکز داورى اتاق تبریز در این نشست خواستار حمایت‌های جدی از معدن‌کاران استان شد و گفت: نباید وجود معارضان محلی و سایر مشکلات باعث تعطیلی معادن استان شود.

فرهنگ حمایت از معدن‌کاران شکل نگرفته است

محمد جعفر عظمایی؛ مدیر کل صمت آذربایجان شرقی نیز در خصوص ماده ۲۴ معادن گفت: تاکنون از این ابزار در استان استفاده نشده است، اما ما در رسیدگی به پرونده‌ها سعی کرده‌ایم، با تعامل این مشکلات را حل کنیم. وی با اشاره به وجود معارضان محلی گفت: متاسفانه معدن‌کاران علیرغم اخذ مجوز از نهادهای مربوطه از هیچ حمایت قانونی در برابر معارضان محلی برخوردار نیستند و در حالی که استان ما رتبه اول از نظر ذخایر و تنوع در معادن را دارا است، هنوز از لحاظ فرهنگی با مشکل مواجه است و فرهنگ حمایت از معدن‌کاران شکل نگرفته است.

وی با اشاره به مشکلات متعدد معدن‌کاران از جمله تامین نیروی کار، تامین و تجهیز ماشین‌آلات و فروش فرآورده‌ها گفت: معدن‌کاران تحت فشار زیادی هستند و اگر ما بیشتر از این به آنها سختگیری کنیم، قطعاً منجر به تعطیلی معادن خواهد شد.

محمد کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی گفت: استارت ماده ۲۵ قانون معادن زده شده است، همچنین تلاش ما این است تا با تغییر رویه، پرونده‌ها و فرایندها در این حوزه تسریع شود.

محبوب علیلو؛ دادستان تبریز بر لزوم حمایت از معدن‌کاران استان تاکید کرد و گفت: دستگاه قضایی و استانداری به جد پیگیر رسیدگی به مشکلات این بخش هستند.

وی در ادامه در خصوص نقش دستگاه‌های نظارتی در رفع مشکلات نیز اظهار کرد: دستگاه‌های نظارتی خواهان حل مشکلات هستند و هدف و فلسفه تشکیل آن‌ها نیز تسهیل امور مردم در دولت و بخش خصوصی است.

وی تاکید کرد: اطمینان می‌دهیم که دولت و بخش خصوصی، کارهای خود را انجام دهند و هیچ نگرانی نداشته باشند، مگر این که فردی قصد نقض مقررات داشته و دنبال منافع خصوصی باشد. با این حال در کنار کسانی که در جهت تسهیل امور مردم کار می‌کنند، هستیم.

خلیل‌اللهی گفت: دستگاه‌های نظارتی به دنبال صیانت از مدیران و پیشگیری هستند.

امن‌اللهی؛ رئیس مرکز داورى اتاق تبریز نیز در ادامه عدم پیش‌بینی مشکلات تنظیم قراردادهای و ضمانت اجرایی برای اجرای تعهدات را از جمله مشکلات حوزه سرمایه‌گذاری شهری عنوان کرد.

مشکلات معدن‌کاران استان بررسی شد

در ادامه این نشست دستور جلسه دوم با موضوع «بررسی مشکلات معدن‌کاران استان» طرح شد.

سلیمان نوروزی؛ رئیس خانه معدن آذربایجان شرقی در این نشست به بحث تعارض منافع با دستگاه‌های اجرایی از جمله موضوع ماده ۲۴ قانون معادن اشاره کرد و گفت: صاحبان معادن اذعان دارند که تداخل وظایف و عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی از جمله محیط زیست، منابع طبیعی، راه و شهرسازی و ... موجب افزایش مدت اخذ مجوز و همچنین بروز تعارضات حین بهره‌برداری معادن می‌شود. بحث دیگر در این زمینه این است که بر اساس قانون اداره کل صمت استان موظف است، ظرف دو ماه، پاسخ درخواست‌ها و استعلام اولیه معادن باشد و در صورت عدم پاسخگویی در موعد مقرر، واحد درخواست‌کننده می‌تواند عملیات مورد درخواست خود را اجرایی کند. با این حال تاخیر در جواب استعلام‌ها موجب سردرگمی فعالان حوزه معدن می‌شود.

وی نحوه محاسبه حقوق دولتی معادن را از دیگر چالش‌های فعالان حوزه معدن استان دانست و گفت: نرخ تعرفه حقوق دولتی باید با توجه به مواد معدنی مختلف، موقعیت مکانی و سایر عوامل متفاوت باشد، نه اینکه نرخ ثابتی برای تمامی مواد معدنی اعمال شود، چرا که حاشیه سود در مواد معدنی مختلف، با یکدیگر برابر نیست.

نوروزی در ادامه به ماده ۱۴ قانون معادن اشاره کرد و ادامه داد: با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و مشکلات در خصوص تامین ماشین‌آلات به‌روز و افزایش هزینه‌های استخراج مواد معدنی، خواستار برخورد انعطاف‌پذیرتر در وصول مطالبات هستیم.

وی معارضان محلی را از دیگر مشکلات معدن‌کاران عنوان کرد و گفت: این امر در برخی موارد باعث تعطیلی برخی معادن در استان شده است.

نوروزی در ادامه بحث ماده ۱۹ قانون معادن را طرح کرد و افزود: بر این اساس

در کارگروه دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شد؛

بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان

ملی استاندارد، وزارت نفت و وزارت صنعت، معدن و تجارت است، به منظور بررسی پرونده‌های صادراتی و اطمینان از استفاده نشدن فرآورده نفتی یارانه‌ای یا منشاء غیر مجاز در کالای صادراتی تشکیل می‌شود و دبیرخانه این کارگروه در سازمان ملی استاندارد مستقر و مسئولیت تصمیمات بر عهده کارگروه اعضای سه دستگاه است.

در ادامه نمایندگان اداره کل استاندارد استان با تاکید بر اینکه فرآورده‌های نفتی، از یارانه دولتی برخوردار هستند و به‌عنوان بیت‌المال محسوب می‌شوند، سختگیری در اعطای مجوزها و انجام چندین باره آزمایش و نمونه‌برداری را امری ضروری تلقی کرده و گفتند: تصویب و تایید هر کد استاندارد نیازمند طی مراحل مشخصی است، به‌همین منظور بازه زمانی مشخص شش ماهه تعیین شده است که در ابتدا نمونه‌گیری در استان انجام شده و پس از انجام آزمایشات لازم، برای بررسی و دریافت کد به تهران ارجاع داده می‌شود، البته باتوجه به ازدیاد درخواست‌ها از یکسو و کمبود نیروهای کاری در سازمان ملی استاندارد، اغلب فرایند استانداردسازی محصولات صادراتی طولانی‌تر می‌شود. با این حال باید اذعان کرد، این مراحل به دلیل جلوگیری از بروز جرم و قاچاق محصولات نفتی یارانه‌ای تعیین شده است.

به گفته نمایندگان این اداره کل، در صورتی که کارگروه تعیین ماهیت پس از انجام یک آزمون از محصول نفتی نتواند به نتیجه قطعی برسد بنا به تشخیص خود، از آزمون‌های تکمیلی استفاده می‌کند، اما اگر نتیجه آزمون از نظر کارشناسی برای کارگروه تعیین ماهیت مسجل شود، تست‌های بیشتری انجام نمی‌شود. همچنین زمانی که ترکیب‌های جدید از فرآورده‌های نفتی به‌وجود می‌آید، باید برای هر کدام به‌صورت جداگانه کد دریافت شود.

دیگر نمایندگان بخش دولتی در خصوص نمونه‌برداری مجدد در گمرکات چنین مطرح کردند که سازمان ملی استاندارد ایران موظف است نسبت به نمونه‌گیری از نفت خام، میعانات گازی، فرآورده‌های نفتی، محصولات پتروشیمی و مشتقات نفتی عبوری، مطابق رویه اجرایی مربوطه اقدام و نمونه‌های مربوطه را برای آنالیز به آزمایشگاه‌های همکار خود ارسال کند، تا مانع از بروز هرگونه تقلب و قاچاق از مبادی ورودی و خروجی کشور شود.

در پایان این جلسه مقرر شد، مشکل طولانی بودن فرایند دریافت کد استاندارد و همچنین تقیض اختیارات استانی، در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی طرح شود.

کارگروه دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با محوریت بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان با حضور نمایندگان بخش خصوصی و نمایندگانی از اداره کل استاندارد آذربایجان شرقی در اتاق تبریز برگزار شد.

درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان در ابتدای این نشست به تشریح دغدغه‌های فعالان اقتصادی استان در رابطه با دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع پرداخت و گفت: بر اساس اعلام انجمن صنفی تولیدکنندگان و صادرکنندگان هیدروکربن، تینر و رنگ رزین، پروسه طولانی اخذ کد استاندارد محصولات صادراتی، موجب نارضایتی فعالان این حوزه شده است. به نحوی که طولانی شدن دریافت این کد باعث شده، فعالان این حوزه نتوانند به تعهدات خود در معاملات عمل کنند و در نتیجه بازارهای بین‌المللی را از دست می‌دهند. از این رو موضوع مربوطه در دستور کار دبیرخانه شورای استان قرار گرفته تا با حضور کارشناسان سازمان استاندارد استان و دیگر دستگاه‌های مربوطه موضوع بررسی و در شورای گفتگوی استان طرح شود. در ادامه نمایندگان بخش خصوصی به بیان چالش‌های خود در این زمینه پرداختند.

طولانی بودن فرایند استانداردسازی فرآورده‌های نفتی پس از ارسال نمونه از استان به تهران، به دلیل عدم تقویض اختیار به استان‌ها و نمونه‌برداری مجدد از محصولات صادراتی دارای پروانه استاندارد از چالش‌های فعالان این حوزه است که منجر به از دست دادن مشتریان خارجی شده است.

به گفته نمایندگان بخش خصوصی این مسئله که تنها دریافت گواهی استاندارد برای محصولات و فرآورده‌های نفتی، کافی نیست و برای صادرات باید چندین مجوز دیگر نیز اخذ شود، برای فعالان مشکل‌ساز شده است، این در حالی است که دریافت گواهی استاندارد باید برای ورود به هر حوزه‌ای کافی باشد.

در این جلسه تشریح شد که «کارگروه کدگذاری» متشکل از نمایندگان سازمان ملی استاندارد، وزارت نفت و وزارت صنعت، معدن و تجارت با مسئولیت سازمان ملی استاندارد است که به منظور بررسی تقاضاهای واحدهای تولیدی برای صحت‌گذاری فرایند و توانایی تولید، تایید مشخصات فنی مواد اولیه و محصول تولیدی، تعیین عنوان محصول، ظرفیت تولید، تعیین ضریب مصرف و ضایعات مواد اولیه و اختصاص کد شناسایی به محصول تولیدی تشکیل شده است. همچنین «کارگروه تعیین ماهیت» که متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار سازمان

در جلسه کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی طرح شد؛

اشراف به قانون، لازمه دفاع موثر کارفرما در مراجع شبه قضایی

و هیئت های تشخیص تامین اجتماعی ملزم به پذیرش آن هستند و ... پرداختند. غلامرضا شریفی؛ مشاور امور مالیاتی کمیسیون در این نشست یکی از بزرگترین چالش های کارفرمایان را عدم آشنایی آن ها با نمایندگانشان با قوانین عنوان کرد. وی در خصوص بحث استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات گفت: در قانون، هم برای سازمان امور مالیاتی و هم برای مؤدی، ضمانت اجرایی جهت عدم تضییع حقوق هر دو طرف مصوب شده است و صادرکننده در صورت تاخیر در استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات خود، می تواند مبلغ معین شده در قانون را به عنوان ضرر و زیان از سازمان دریافت کند، همچنانکه سازمان این کار را انجام می دهد.

شریفی در خصوص حق اعتراض مؤدی به برگ تشخیص مالیات گفت: بر اساس ماده ۲۳۸ قانون مالیات های مستقیم، در مواردی که برگ تشخیص مالیات صادر و به مؤدی ابلاغ می شود، چنانچه مؤدی نسبت به آن معترض باشد می تواند ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً از اداره امور مالیاتی تقاضای رسیدگی مجدد کند. مشاور امور مالیاتی کمیسیون در خصوص حق مودی جهت اطلاع از نحوه محاسبه مالیات خود گفت: ماده ۲۳۷ قانون مالیاتی، اجازه و اختیار لازم به فرد مالیات دهنده یا فرد شاکی از مالیات را برای بررسی برگ مالیات خود می دهد. طبق این ماده، برگ تشخیص مالیات باید طبق منبع و مرجعی صحیح و با اطلاعات کامل و کافی تنظیم شود. همچنین باید به نحوی باشد که تمامی فعالیت های مربوط به امور مالیاتی فرد و درآمدهای حاصله فرد، به طور واضح و دقیق در آن قید شده باشد تا فرد مودی، بتواند آن را به روشنی بررسی و مطالعه کند.

جعفر سمساری؛ مشاور امور تامین اجتماعی کمیسیون ضمن انتقاد از عدم افزایش سن بازنشستگی برای مشاغل سخت و زیان آور گفت: در حالی که در این قانون، میزان سنوات جهت بازنشستگی برای مشاغل عادی افزایش یافته است، اما برای مشاغل سخت و زیان آور لزوم افزایش سابقه برای بازنشستگی در نظر گرفته نشده و همین امر در آینده مشکل ساز خواهد بود، چرا که بخش عظیمی از نیروی کار به یکباره بازنشسته خواهند شد، آنهم در شرایطی که با کمبود نیروی انسانی متخصص در واحدهای تولیدی مواجه هستیم.

وی مغایرت در تعریف عناوین شغلی برای مشاغل سخت و زیان آور را از دیگر موارد چالش از عنوان کرد و افزود: واحدهای تولیدی موظف به پرداخت

جلسه کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق تبریز با محوریت بررسی مشکلات واحدهای صنعتی در حوزه های تخصصی کمیسیون برگزار شد. مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی در ابتدای این نشست به تشریح محوریت این نشست پرداخت و هدف از تشکیل جلسه را بررسی مشکلات واحدهای تولیدی در رابطه با امور مالیاتی، تامین اجتماعی، اداره کار و بانک عنوان کرد.

وی اظهار کرد: واحدهای صنعتی با مشکلات متعددی مواجه هستند و فعالیت در این شرایط بسیار سخت است و واحدهای تولیدی نه از یک جهت، بلکه از جهات مختلف درگیر هستند.

امینی با اشاره به وجود مشکل در برخی قوانین در رابطه با حوزه کارفرمایی، تعدد و عدم ثبات بخشنامه ها را از دیگر چالش های این حوزه دانست و افزود: به محض اینکه کارفرمایان یا نمایندگان کارفرمایان، انجام به تعهدات ابلاغی در بخشنامه ای می کنند، دوباره بخشنامه دیگری توسط سازمان ها از جمله سازمان تامین اجتماعی صادر می شود.

رئیس کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق تبریز عدم پرداخت تسهیلات از سوی بانک ها به واحدهای صنعتی و برخورد های سلیقه ای را از دیگر مشکلات این حوزه عنوان کرد.

وی با انتقاد از برخی آرای هیئت های تشخیص کار گفت: اینکه پس از ترک کار توسط کارگر که پیش از موعد اتمام قرارداد انجام می شود، آرای مبنی بر پرداخت حق پایان کار مربوط به ایامی که کارنکرده است صادر می شود امر درستی نیست و باید اصلاح شود، همچنین این مسئله قابل درک نیست که چرا کارفرما باید در قبال پرداخت مزایا و تشویق (بیش از یکبار در سال) که به کارکنان و کارگران می دهد، ملزم به پرداخت حق بیمه باشد.

در ادامه این نشست نمایندگان بخش خصوصی به بیان مشکلات خود از جمله وضع مالیات های سنگین، برخورد سلیقه ای بانک ها در پرداخت تسهیلات، به روز نبودن قوانین مرتبط با حوزه کار، مهاجرت نیروی کار متخصص، لزوم افزایش توجه به حقوق کارفرمایان، مشکلات ناشی از مالیات ستانی و استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات، بازرسی های سازمان تامین اجتماعی و دریافت حق بیمه از فاکتورهای خرید، اخذ هزینه ای تحت عنوان بالاسری از فاکتورها توسط تامین اجتماعی، الزام غیرقانونی به درج کد کارگاه فروشنده در فاکتور و مسائل ناشی از ادعاهای سابقه کار و ماده ۱۴۸ قانون کار که در هیئت های تشخیص کار، مصوب

مابه‌التفاوت حق بیمه در صورت اصلاح عناوین کارگر ساده و کارگر تولید هستند، و متحمل هزینه و زیان از این محل می‌شوند.

حسین نوری زاده، مشاور امور بانکی کمیسیون در خصوص انتقاداتی که به عملکرد بانک‌ها می‌شود، گفت: در ۷ ماهه نخست سال جاری بالغ بر ۸۳ درصد منابع بانک‌های دولتی مصرف و به صورت تسهیلات پرداخت شده است و اینگونه نیست که هیچ‌گونه تسهیلاتی به واحدهای تولیدی اختصاص نیافته باشد، با این حال می‌توان گفت، در نحوه توزیع منابع، مشکلاتی وجود دارد و اعطای تسهیلات بانکی، بیشتر بخش خدمات و مصارف شخصی را شامل بوده

است. وی در رابطه با مباحث ارزی نیز گفت: بانک‌ها در موارد ارزی هیچ نقش فعالی ندارند و صرفاً عاملیت بانک مرکزی را عهده‌دار هستند، بنابراین در این زمینه هیچ رفتار سلیقه‌ای یا سخت‌گیری بیش از حد صورت نمی‌گیرد. حیدر علی همائی‌راد، مشاور امور کار کمیسیون، خواستار بازنگری در قانون کار شد و افزود: قانون کار فعلی کشور، در سال ۱۳۶۹ تصویب شده است و طی این مدت شرایط بسیار با گذشته تفاوت پیدا کرده است، بنابراین باید قوانین این حوزه اصلاح و به‌روز شود.

در رویداد حقوق بانکی کاربردی با محوریت بهبود فضای کسب و کار مطرح شد؛

کاهش مشکلات حقوقی فعالان اقتصادی با برگزاری رویدادهای تخصصی بانکی

رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود محیط کسب و کار از اهتمام اتاق بازرگانی تبریز در راستای برگزاری رویدادهای آموزشی خبر داد و افزود: کمیته حقوقی این کمیسیون نیز در تلاش است تا با برگزاری رویدادهای تخصصی، در راستای رسالت اتاق، به‌منظور افزایش آگاهی واحدهای کسب‌وکار و کاهش این مشکلات و مسائل حقوقی و قضایی گام بردارد.

نوید امجد در حاشیه رویداد «حقوق بانکی کاربردی با محوریت بهبود فضای کسب و کار» که به همت کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود محیط کسب و کار اتاق تبریز برگزار شد، با بیان این مطلب گفت: از ۱۰ شاخص اصلی بانک جهانی در خصوص کسب و کار، پنج مورد به‌طور مستقیم به موارد حقوقی مربوط است و پنج شاخص دیگر نیز به‌نوعی با این حوزه در ارتباط است. امجد، مباحث حقوقی و زیرساخت‌های این حوزه را از اصول و ارکان فضای کسب و کار عنوان کرد و افزود: باتوجه به اهمیت مسائل حقوقی و نیاز به آموزش در این زمینه، اتاق تبریز و کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود محیط کسب و کار، در تلاش است تا با برگزاری جلسات و برپایی رویدادهای تخصصی، ضمن پایش قوانین، مصوبات و آیین‌نامه‌ها در صورت وجود مغایرت‌های قانونی

از حقوق فعالان اقتصادی دفاع کند. رئیس کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش‌بنیان و بهبود فضای کسب و کار اتاق تبریز ضمن ابراز خرسندی از فعالیت گسترده مرکز داورى اتاق تبریز، از اهتمام این بخش در راستای تسریع و تسهیل فرایندهای مرتبط با این حوزه خبر داد.

در ادامه عزیز امن‌الهی؛ رئیس مرکز داورى اتاق تبریز به تشریح برنامه‌ها و نحوه فعالیت این مرکز پرداخت و گفت: مرکز داورى اتاق بازرگانی، تنها مرجع رسمی است که در قانون برای داورى پیش‌بینی شده است.

وی بر لزوم پیش‌بینی مرکز داورى به‌عنوان پیش‌شرط در تمامی قراردادهای تاکید کرد و افزود: با انجام این کار هم هزینه و هم مدت زمان رسیدگی به پرونده‌ها نسبت به محاکم قضایی کمتر می‌شود.

گفتنی است، در ادامه این رویداد، یاسر مرادی؛ مدیر اندیشکده حقوق بانکی دانشگاه امام صادق (ع) و عضو هیئت مدیره بانک صادرات ایران به بیان نکات مهمی در خصوص تامین مالی، اسناد تجاری و قراردادهای بانکی و دعاوی به شرکت‌کنندگان در این رویداد پرداخت.

در نشست تخصصی دولت و بخش خصوصی با محوریت تامین مالی نیروگاه‌های خورشیدی طرح شد؛

لزوم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر

نجفی با اشاره به وجود ناترازی در تولید و مصرف گاز در کشور ادامه داد: مصرف گاز در کشور در ۱۵ سال اخیر ۱۴۰ درصد افزایش یافته است، اما علیرغم تمام کاستی‌ها، تاکنون هیچ اقدام موثری از سوی دولت چه در افزایش تولید گاز و چه مدیریت بهینه مصرف مشاهده نمی‌شود.

وی با تاکید بر اینکه اولین متضرر ناترازی انرژی، صنعت بی ادعای کشور است اضافه کرد: مقدار مصرف برق کشور بین سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۱، ۱۲۰ درصد افزایش یافته است.

رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران با اشاره به اینکه مصرف گاز در بخش خانگی در سال ۱۴۰۱ به ۱۲۳ میلیارد مترمکعب رسیده است، تصریح کرد: این در حالی است که میزان مصرف صنایع طی سال‌های اخیر به‌صورت جزئی افزایش داشته است.

نجفی با تاکید بر اهتمام دولت سیزدهم در راستای افزایش ظرفیت انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور، از انجام اقدامات حمایتی و تشویقی از سوی دولت در این زمینه خبر داد و افزود: کمیسیون انرژی اتاق ایران در حال رایزنی برای اخذ برخی امتیازات و تسهیلات در راستای صادرات برق مازاد تولیدی نیروگاه‌های انرژی تجدیدپذیر در ۸ ماهه غیر پیک مصرف است.

وی گفت: بیشتر محصولات تولیدی کشور، به‌دلیل عدم بهره‌گیری از تکنولوژی‌های جدید، از کیفیت روز جهانی برخوردار نیستند، اما به‌دلیل پایین بودن قیمت حامل‌های انرژی، می‌توانند از نظر قیمتی در بازارهای جهانی رقابت کنند. به‌عبارت دیگر ما محصول صادر نمی‌کنیم، بلکه انرژی ارزانی که تبدیل به کالا شده است را صادر می‌کنیم.

نجفی با اشاره به توجه ویژه کشورهای مختلف از جمله امارات متحده عربی، عربستان، آلمان، اسپانیا و... به استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر گفت: کشورهای دنیا در حال تغییر ذائقه هستند و به‌دلیل مزایای زیادی که این نوع انرژی دارد، سرمایه‌گذاری‌های هنگفتی در این زمینه انجام می‌دهند.

وی با اشاره به آمار تولید و مصرف انرژی برق و گاز در کشور تشریح کرد: از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱، تولید سرانه برق کشور ۳۵ درصد و مصرف سرانه برق ۴۵ درصد افزایش داشته است. همچنین تولید گاز در کشور ۵۴ درصد و مصرف آن ۶۵ درصد افزایش داشته است که این آمار به‌خوبی بیانگر ناترازی در حوزه انرژی در کشور است. این در حالیست که در همین بازه زمانی جمعیت کشور

نشست تخصصی دولت و بخش خصوصی با محوریت موارد فنی، اقتصادی و تامین مالی نیروگاه‌های خورشیدی به‌همت کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز، با حضور نایب رئیس اتاق ایران، رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی اتاق ایران، رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی، مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان آذربایجان شرقی و جمعی از فعالان اقتصادی استان برگزار شد.

صمد حسن‌زاده؛ نایب رئیس اتاق ایران در این نشست گفت: اکنون در شرایطی هستیم که دولت توان توسعه زیرساخت‌های کشور را ندارد و ما در بسیاری از امور از جمله حوزه انرژی با ناترازی مواجه هستیم.

وی ادامه داد: روزبه روز صنایع کشور در حال توسعه است و تقاضای انرژی افزایشی است، اما تاکنون دولت و وزارت نیرو نتوانسته‌اند گام‌های موثری در این زمینه بردارند.

حسن‌زاده با بیان این مطلب افزود: اهمیت ورود بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر بر کسی پوشیده نیست، اما متأسفانه برخی رفتارهای دولت در گذشته باعث شده است تا اعتماد مردم به سیاست‌های دولت سلب شود، به‌همین دلیل فعالان اقتصادی نمی‌توانند با خیال آسوده به این حوزه وارد شوند.

نایب رئیس اتاق ایران در پایان گفت: بحث انرژی تجدیدپذیر یک مسئله زیربنایی است و نیاز است تا در این زمینه کار کارشناسی شده انجام شود و دولت نیز مشوق‌هایی برای سرمایه‌گذاران در نظر بگیرد.

صنعت زیر آسباب ناترازی انرژی در حال له شدن است

آرش نجفی؛ رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران ضمن انتقاد از ناترازی در حوزه انرژی در کشور گفت: بخش صنعت زیر آسباب ناترازی انرژی در حال له شدن است.

وی با بیان اینکه مشکل ناترازی دامن کشور را گرفته است، گفت: در سال ۱۳۸۹ اگر دولت یارانه انرژی را به‌جای تخصیص به مردم، در اختیار حوزه‌های زیربنایی و صنعت کشور قرار می‌داد، اکنون تا ۵۰ درصد می‌توانستیم الگوی مصرف انرژی در کشور را بهبود ببخشیم.

۱۲ درصد رشد داشته است. بنابراین دولت باید اهتمام جدی در زمینه کاهش شدت مصرف انرژی با به کارگیری روش های متعدد از جمله بهینه سازی مصرف انرژی داشته باشد.

احداث شرکت های بزرگ یا تعاونی در حوزه سرمایه گذاری انرژی های تجدیدپذیر

فرشید شکرخدایی؛ رئیس کمیسیون سرمایه گذاری و تامین مالی اتاق ایران بر لزوم تامین زیرساخت ها و شرایط لازم از سوی دولت برای سرمایه گذاری بخش خصوصی در حوزه انرژی های تجدیدپذیر تاکید کرد. وی با اشاره به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر گفت: فعالان بخش خصوصی می توانند با سرمایه گذاری در حوزه انرژی های تجدیدپذیر، انرژی صرفه جویی شده از این محل را صرف توسعه فعالیت خود کنند. شکرخدایی ادامه داد: چندین راه برای ورود بخش خصوصی به این حوزه وجود دارد که از آن جمله می توان به ظرفیت اوراق اشاره کرد، که در این راستا اقداماتی نیز انجام شده است. وی احداث شرکت های بزرگ یا تعاونی ها در حوزه سرمایه گذاری در انرژی های تجدیدپذیر را از دیگر شیوه های ممکن عنوان کرد و بر لزوم بهره گیری از ظرفیت اتاق های بازرگانی، به عنوان اتاق فکر بخش خصوصی تاکید کرد. شکرخدایی استفاده از ظرفیت بازار سرمایه، لیزینگ، اعطای مجوز صادرات انرژی و صندوق توسعه ملی را از دیگر فرصت های ممکن برای ورود فعالان اقتصادی به این حوزه اعلام کرد.

صنایع استان هر چه زودتر در حوزه انرژی های تجدیدپذیر سرمایه گذاری کنند

محمد کلامی؛ معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری آذربایجان شرقی گفت: با تاکید بر اینکه ناترازی انرژی باعث بروز مشکلات عدیده ای برای صنایع استان شده است، گفت: دولت و وزارت نیرو، تمهیدات ویژه ای برای سرمایه گذاران در این حوزه اندیشیده است. کلامی با تاکید بر اینکه در استان با معضل جدی در حوزه زیرساخت ها از جمله زمین، مواجه هستیم، افزود: فرصت برای بهره گیری بخش خصوصی از این امتیازات همواره مهیا نیست و بهتر است صنایع استان در اسرع وقت اقدام کنند. کلامی گفت: آذربایجان شرقی یک استان صنعتی است و از مزیت نسبی در این زمینه برخوردار است، بنابراین باید در تمامی حوزه های جدید صنعتی ورود کند، تا از دیگر استان ها عقب نماند. وی از تعیین چهار ساختگاه در استان در شهرک صنعتی بعثت، شهرک سرمایه گذاری خارجی، شهرک صنعتی هشتگرد و چاراویماق خبر داد.

بهره وری نیروگاه های تولید برق کشور پایین است

یونس اکبریور پایداری؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز، ناترازی انرژی را یکی از چالش های اساسی صنایع استان عنوان کرد و افزود: صنایع برای بهبود ناترازی انرژی، مجبور به ورود به بحث سرمایه گذاری در حوزه انرژی هستند. وی با تاکید بر اینکه بهره وری نیروگاه های تولید برق در کشور پایین است، گفت: در حال حاضر برای تولید هر یک مگاوات انرژی برق، سه واحد گاز مصرف می شود. وی ادامه داد: نیروگاه های ما فرسوده شده اند و همین امر از کارایی آنها

کاسته است. رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز گفت: ۱۵ درصد مصرف برق صنایع پرت می شود و اگر تجهیزات کارخانه ها به روز شود، عملاً مصرف نیروگاه ها ۱۵ درصد کاهش می یابد. وی با تاکید بر لزوم سرمایه گذاری در بخش انرژی های تجدیدپذیر گفت: بازگشت سرمایه در این بخش شش سال زمان می برد، اما با حمایت های دولت این زمان به سه سال و نیم رسیده است. پایداری با اشاره به وجود ناترازی در حوزه انرژی تصریح کرد: صنایع برای تداوم فعالیت های خود، مجبور به ورود به این حوزه هستند و ما نیز در کمیسیون انرژی در تلاش هستیم تا با عارضه یابی، بهترین روش را به فعالان بخش خصوصی عرضه کنیم.

دولت به دنبال ترغیب بخش خصوصی برای سرمایه گذاری در حوزه انرژی است

اکبر فرج نیا؛ مدیرعامل برق شرکت توزیع نیروی برق آذربایجان شرقی ضمن قدردانی از فعالیت گسترده اتاق بازرگانی تبریز در راستای رفع چالش های حوزه انرژی گفت: در حال حاضر ۲۰۰ واحد صنعتی بالای یک مگاوات مصرف در استان داریم و همین امر اهمیت سرمایه گذاری در خصوص انرژی های تجدیدپذیر را افزایش می دهد. وی با اشاره به اهتمام دولت سیزدهم در رابطه با کاهش ناترازی انرژی در کشور گفت: در حال حاضر چندین بسته در این زمینه تنظیم شده است و دولت و وزارت نیرو در تلاش هستند تا با ارائه پیشنهادات متنوع، بخش خصوصی را به سرمایه گذاری در این زمینه ترغیب کنند. فرج نیا از تصویب طرحی برای صادرات مازاد برق تولیدشده در واحدهای صنعتی به سایر کشورها خبر داد.

کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز به دنبال فرهنگ سازی است

کوجه مشکی؛ رئیس گروه کاری انرژی کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز نیز گفت: این کمیسیون درصدد است تا با شناسایی ضوابط، قوانین، فرصت ها، چالش ها و پیشنهادات در خصوص سرمایه گذاری در حوزه انرژی های تجدیدپذیر فرهنگ سازی کند. وی با تاکید بر اینکه انرژی قلب صنعت است، افزود: تداوم فعالیت صنایع منوط به تامین انرژی است و همین امر اهمیت ورود به بحث سرمایه گذاری در حوزه انرژی های تجدیدپذیر را افزایش می دهد. کوجه مشکی از وجود چندین قانون در راستای حمایت از سرمایه گذاران در این حوزه از جمله تسهیلات صندوق ملی محیط زیست، تسهیلات ماده ۱۶ و... خبر داد. وی از آمادگی کمیسیون انرژی اتاق تبریز در راستای رفع ناترازی برق در واحدهای صنعتی استان خبر داد.

عرفان افاضلی؛ دبیر کل فدراسیون نفت نیز گفت: کمیسیون انرژی اتاق ایران در تلاش است تا با انجام مکاتبات و اقداماتی، شرایط برای سرمایه گذاری بخش خصوصی در حوزه انرژی های تجدیدپذیر تسهیل شود. وی با اشاره به ماده ۱۲ قانون بهبود فضای کسب و کار گفت: این قانون امتیازات ویژه ای برای بخش خصوصی در نظر گرفته است. گفتنی است در این نشست ۵ مدیر و کارشناس از شرکت های برق منطقه ای آذربایجان، توزیع نیروی برق استان آذربایجان شرقی و شهرک های صنعتی استان آذربایجان شرقی به تشریح موارد فنی، اقتصادی و تامین مالی نیروگاه های خورشیدی پرداختند.

در ششمین کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز مطرح شد؛

لزوم توجه به فرآوری محصولات معدنی استان

تبریز در این نشست تامین انرژی را دغدغه اصلی واحدهای صنعتی استان دانست و تاکید کرد: توسعه تولید، وابسته به انرژی است و این امر به خصوص در صنایع معدنی و فلزات محسوس تر است.

وی با اشاره به برگزاری بیش از ۳۵ جلسه در گروه کاری انرژی کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز در خصوص راهکارهای استفاده از انرژی های تجدیدپذیر گفت: باتوجه به افزایش مصرف انرژی در کشور و توسعه بخش خصوصی، اگر امروز برای تامین انرژی پایدار چاره ای اندیشیده نشود، طی سال های آینده ناترازی انرژی در کشور چندین برابر خواهد شد. این در حالی است که دولت باتوجه به منابع محدود خود نمی تواند در این زمینه سرمایه گذاری کند.

رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز در ادامه بر لزوم اعلام هرگونه تغییرات قیمتی در حوزه انرژی، حداقل از شش ماه قبل تاکید کرد.

نبود زنجیره تکمیل ارزش در بخش معدن چالش اول و آخر معادن استان

حیدر فتح زاده؛ سرپرست سازمان برنامه و بودجه آذربایجان شرقی، نبود زنجیره تکمیل ارزش در بخش معدن را چالش اول و آخر معادن استان عنوان کرد.

وی ضمن انتقاد از نبود نگاه آینده نگر در این حوزه گفت: ما باید بر اساس آمایش سرزمین، طرز نگرش و تفکر خود را در حوزه معادن تغییر داده و با رسیدن به فهم و زبان مشترک، در کنار توجه به مسائل زیست محیطی، این بخش را توسعه دهیم.

فتح زاده بر لزوم استفاده از تکنولوژی های نوین، افزایش دانش و مدیریت معادن بر مبنای فناوری تاکید کرد.

وی با تاکید بر لزوم بهره گیری از روش های مدرن گفت: ما نباید به

ششمین کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز با حضور نمایندگانی از بخش خصوصی و دولتی در راستای طرح و بررسی مشکلات عمده فعالان این حوزه برگزار شد.

امید اسمعیل ظفر؛ رئیس کمیسیون معادن و فلزات اتاق تبریز در ابتدای این نشست به تشریح دستور جلسه پرداخت و گفت: این نشست با هدف ارائه گزارشی از نود و نهمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان در خصوص مشکلات معدن کاران، مشکلات مربوط به رفع تعهدات ارزی و مشکلات مربوط به افزایش قیمت بهای گاز مصرفی واحدهای تولیدی و صنایع برگزار شد.

وی بر لزوم احقاق حقوق فعالان حوزه معدن و فلزات در تمامی زمینه ها تاکید کرد و گفت: تاکنون جلسات متعددی در کمیسیون معادن و فلزات برگزار شده و مشکلاتی از قبیل ناترازی انرژی، معارضات محلی، افزایش نامتعارف حقوق دولتی و... چه در این کمیسیون و چه در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی طرح شده و موارد متعددی نیز به تصویب رسیده است، ما نیز پیگیر اجرایی شدن مصوبات این جلسات هستیم.

ظفر کمبود انرژی را یکی از عوامل منفی اثرگذار در کاهش ظرفیت تولیدی واحدها دانست و افزود: صنایع از این شرایط خسارات جبران ناپذیری می بینند، لذا دولت باید در این زمینه اقدامات اساسی انجام دهد، با این حال کمیسیون صنایع و انرژی اتاق تبریز هم به صورت جدی پیگیر ارائه راهکارهای مناسب برای تامین انرژی برق و گاز صنایع است.

وی گفت: در حال حاضر صاحبان معادن با افزایش نامتعارف حقوق دولتی مواجه هستند که فعالان این حوزه را درگیر کرده است.

تامین انرژی دغدغه اصلی واحدهای صنعتی استان

یونس اکبرپور پایدار؛ رئیس کمیسیون صنایع و انرژی اتاق بازرگانی

گفتگو در اتاق تبریز صورت گرفت، مقرر شد در این خصوص تمهیداتی اندیشیده شود.

نوروزی در پایان خواستار تخصیص ۱۵ درصد حقوق معادن به مناطق مورد نظر و اهالی بومی در استان شد و افزود: با این اقدام بخشی از دغدغه معدن کاران با معارضان محلی رفع می شود.

علی نواداد: دبیر انجمن فولاد آذربایجان به مشکلات ناشی از استرداد مالیات بر ارزش افزوده حاصل از صادرات واحدهای فولادی اشاره کرد و گفت: طی ماههای اخیر، مشکلات فعالان این بخش به خصوص در رابطه با بحث استرداد مالیات بر ارزش افزوده افزایش یافته است.

وی با اشاره به طرح این موضوع در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی گفت: ماحصل این جلسات این بود که واحدهای دچار مشکل در این زمینه به صورت موردی، دغدغه های خود را با مسئولان اداره کل امور مالیاتی استان طرح کنند.

ابوالفضل رنجبر: رئیس سازمان نظام مهندسی معدن استان نیز بر لزوم ایجاد دپارتمان فرآوری محصولات معدنی در استان تاکید کرد و گفت: استان ما با دارا بودن ۵۲ نوع ماده معدنی، رتبه نخست کشوری را در اختیار دارد، با این حال ما تنها به استخراج و فروش مواد خام معدنی اکتفا کرده ایم.

چراغی: معاون امور مالیاتی آذربایجان شرقی در این نشست از تلاش برای رفع چالش های فعالان حوزه معدن و فلزات در زمینه استرداد مالیات بر ارزش افزوده تاکید کرد و افزود: در حال حاضر وضع استرداد مالیات بر ارزش افزوده، نسبت به سال گذشته بهتر شده است و تقریباً به نقطه مطلوبی رسیده ایم، اما همچنان با شرایط ایده آل فاصله داریم.

وی دریافت جریمه استرداد را حق قانونی تمامی فعالان این حوزه دانست.

خام فروشی اکتفا کنیم، بلکه باید محصولات را فرآوری و سپس با برندسازی در بازارها عرضه کنیم.

فتح زاده از تلاش برای جذب سهم ۱۵ درصدی معادن استان از حقوق دولتی برای توسعه این بخش خبر داد.

افزایش نامتعارف حقوق دولتی قابل قبول نیست

سلیمان نوروزی: نائب رئیس کمیسیون معادن و فلزات و رئیس خانه معدن استان با بیان اینکه مشکلات متعددی در حوزه معدن در استان وجود دارد، تشریح کرد: از جمله افزایش نامتعارف حقوق دولتی باعث شده بهای محصول تمام شده بیشتر شود و همین امر فشار مضاعفی را به معدن کاران تحمیل کرده است. نرخ تعرفه حقوق دولتی باید با توجه به مواد معدنی مختلف، موقعیت مکانی و سایر عوامل متفاوت باشد، نه اینکه نرخ ثابتی برای تمامی مواد معدنی اعمال شود، چرا که حاشیه سود در مواد معدنی مختلف، با یکدیگر برابر نیست.

وی کمبود کارگر در حوزه معدن، مشکلات نگهداری تجهیزات، هزینه سنگین جایگزینی تجهیزات جدید و معارضان محلی را از دیگر مشکلات فعالان این بخش عنوان کرد.

رئیس خانه معدن ادامه داد: بر اساس قانون حقوق دولتی بر مبنای میزان استخراج واقعی مشخص می شود، اما ما شاهد افزایش غیر منطقی و نامتعارف حقوق دولتی هستیم که باعث تحمیل هزینه های سنگین به این قشر شده است.

نوروزی الزام قانونی به استقرار تمام وقت مسئول فنی در معادن را از دیگر چالش های موجود دانست و گفت: بیشتر معادن ما در مقیاس کوچک فعالیت می کنند، و الزامی به حضور تمام وقت مسئولان فنی در معادن وجود ندارد. البته بر اساس مصوباتی که در آخرین نشست شورای

مهر

سمینار «تامین مالی از طریق بازار سرمایه»

اهدای ۴۲۰ پک لوازم تحریر توسط اتاق بازرگانی تبریز به دانش‌آموزان کم‌بضاعت

دوره آموزشی «آشنایی با ثبت سفارش کالا و خرید و فروش ارز در سامانه نیما»

دوره جامع ۷۲ ساعته تجارت بین‌الملل

چهارمین نشست مجمع تشکل‌های صادراتی فرش دستباف کشور در اتاق تبریز

قدردانی خانه مطبوعات و رسانه‌های آذربایجان شرقی از رئیس اتاق بازرگانی تبریز

دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس

حضور مدیران تشکل‌های صادراتی فرش دستباف کشور در تبریز

مهر

پنجمین جلسه کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق بازرگانی تبریز

نشست انجمن تخصصی صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه سازان خودرو کشور

تقدیر ناظر سابق امور گمرکات استان آذربایجان شرقی از اتاق بازرگانی تبریز

نود و هشتمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی

بازدید اعضای کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز از منطقه مرزی نوردوز

درخشش صادرکنندگان آذربایجان شرقی در همایش ملی توسعه صادرات غیرنفتی

آبان

بازدید مدیرعامل منطقه آزاد ارس از شعبه جلفا اتاق بازرگانی تبریز

تجلیل از صادرکنندگان برتر منطقه آزاد ارس

آبان

بازدید رئیس کمیسیون حمل و نقل، گمرک و لجستیک اتاق تبریز و سرپرست گمرکات استان از مرز جلفا

بررسی چالش‌های اقتصادی استان با حضور مشاور فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

بازدید نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز از کارگاه‌های اشتغال زندان‌های استان

سمینار آموزشی ارائه تجارب برتر بهره‌وری پیاده‌سازی‌شده در استان آذربایجان شرقی

اولین جلسه میز تجاری ترکیه

دوره آموزشی مهندسی فروش در اتاق بازرگانی تبریز

دوره آموزشی مشتری‌یابی خارج از کشور

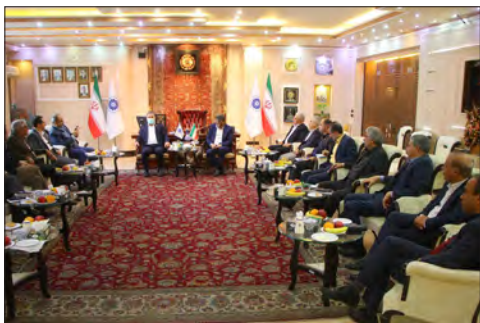

دوره آموزشی «حقوق معادن و تحلیل‌های موضوعی»

آبان

دیدار رئیس اتاق بازرگانی تبریز با سفیر ایران در جمهوری آذربایجان

دیدار هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تبریز با مدیر عامل بیمه ایران

دوره آموزشی حمل کالای خطرناک (ADR) و رانندگان حرفه ای (CPC)

سومین جلسه میز کشوری توسعه صنعت و مصنوعات طلا، نقره و جواهر

آذر

بیست و هفتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران

بیست و هفتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران

بیست و هفتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران

بیست و هفتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران

آذر

بیست و هفتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران

بیست و هفتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران

نشست هم اندیشی هیئت نمایندگان اتاق های
شمالغرب کشور

بیست و هفتمین همایش توسعه صادرات غیرنفتی ایران

چهارمین جلسه کمیسیون صادرات و
مدیریت واردات اتاق تبریز

مراسم کلنگ‌زنی ساختمان جدید اتاق بازرگانی تبریز

نشست مشترک کمیسیون صادرات و مدیریت واردات
با کمیسیون کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود
فضای کسب و کار

هشتمین جلسه کمیسیون صنایع اتاق بازرگانی تبریز

آذر

دیدار سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در نخجوان با نائب رئیس اتاق بازرگانی تبریز

میزگرد «راههای رفع موانع گردشگری در استان آذربایجان شرقی»

دومین نشست هم‌اندیشی هیئت نمایندگان با تشکلهای اتاق تبریز

بیست و یکمین نشست سراسری فن بازارهای منطقه‌ای و تخصصی کشور در اتاق تبریز

نود و نهمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی

نود و نهمین نشست شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی

نشست تخصصی دولت و بخش خصوصی با محوریت تامین مالی نیروگاههای خورشیدی

نشست تخصصی دولت و بخش خصوصی با محوریت تامین مالی نیروگاههای خورشیدی

عملکرد اتاق

بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

پاییز ۱۴۰۲

عملکرد واحد امور بین الملل اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

رصد آخرین اخبار سایت سازمان توسعه تجارت ایران، سایت کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی، سایت معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه و بخش بین الملل سایت خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی (همه روزه).
تهیه خبر جهت درج در وبسایت و کانال اطلاع رسانی تلگرامی اتاق تبریز (۳۵ مورد).
بررسی، طبقه بندی و پاسخگویی به ایمیل های وارده (۱۱۳ مورد).
پاسخگویی و ارائه مشاوره و راهنمایی به ارباب رجوع به شکل حضوری و تلفنی (۴۴۵ مورد).
انجام مکاتبات جاری و اقدامات لازم برای نامه های ارجاع شده به این واحد.
حضور در جلسات: جلسه دوم هماهنگی برگزاری میز کشوری طلا، نقره، جواهر و صنایع وابسته (اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان)، جلسه سوم هماهنگی برگزاری میز کشوری طلا، نقره، جواهر و صنایع وابسته (استانداری)، جلسه با سفیر جمهوری اسلامی ایران در باکو و سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در نخجوان (سازمان منطقه آزاد ارس)، جلسه بررسی مسائل و مشکلات تجارت با عراق (وزارت امور اقتصادی و دارایی)، جلسه با رایزنان بازرگانی ایران در خارج از کشور (اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان).
اقدامات لازم در خصوص تشکیل میز تجاری عراق در اتاق تبریز و برگزاری اولین جلسه آن.
اقدامات لازم در خصوص تشکیل میز تجاری ترکیه در اتاق تبریز و برگزاری اولین جلسه آن.
برگزاری جلسه دوم میز تجاری فدراسیون روسیه.
برگزاری سومین، چهارمین و پنجمین جلسه کمیسیون صادرات و مدیریت واردات اتاق تبریز.
برگزاری سومین نشست میز کشوری طلا، نقره، جواهر و صنایع وابسته.
تهیه مطالب مورد نیاز مرکز شتابدهی اتاق.
همکاری در تهیه محتوای علمی برای ارائه در همایش توسعه صادرات غیر نفتی.

سرکنسول ج.ا.ایران در نخجوان (جمهوری آذربایجان) و هیات همراه (۱۴۰۲/۰۹/۱۲): تحکیم روابط اتاق تبریز با سرکنسولگری ایران در نخجوان / معرفی توانمندی های استان آذربایجان شرقی و اتاق تبریز در خصوص تجارت با جمهوری آذربایجان و جمهوری خودمختار نخجوان / بررسی مشکلات موجود در ارتباط با تجارت استان آذربایجان شرقی با جمهوری آذربایجان و جمهوری خودمختار نخجوان / طرح و بررسی دقیق مسائل مرتبط با مرزهای زمینی مشترک استان آذربایجان شرقی با جمهوری خودمختار نخجوان.

هیئت های پذیرشی:
سفیر جمهوری اسلامی ایران در باکو (جمهوری آذربایجان) و هیئت همراه (۱۴۰۲/۰۸/۲۵): تحکیم روابط اتاق تبریز با سفارت ایران در باکو / معرفی توانمندی های استان آذربایجان شرقی و اتاق تبریز در خصوص تجارت با جمهوری آذربایجان / بررسی مشکلات موجود در ارتباط با تجارت استان آذربایجان شرقی با جمهوری آذربایجان / طرح و بررسی دقیق مسائل مرتبط با مرزهای زمینی و مسائل مرتبط با لجستیک.

عملکرد شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

کارگروه: بررسی چالش‌های دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع استان ۱۴۰۲/۰۹/۲۰

استفاده نشدن فرآورده نفتی یارانه‌ای با منشاء غیر مجاز در کالای صادراتی تشکیل می‌شود و دبیرخانه این کارگروه در سازمان ملی استاندارد مستقر و مسئولیت تصمیمات بر عهده کارگروه اعضای سه دستگاه است. به گفته نمایندگان این اداره کل، در صورتی که کارگروه تعیین ماهیت پس از انجام یک آزمون از محصول نفتی نتواند به نتیجه قطعی برسد یا بنا به تشخیص خود، از آزمون‌های تکمیلی استفاده می‌کند، اما اگر نتیجه آزمون از نظر کارشناسی برای کارگروه تعیین ماهیت مسجل شود، تست‌های بیشتری انجام نمی‌شود. همچنین زمانی که ترکیب‌های جدید از فرآورده‌های نفتی به وجود می‌آید، باید برای هر کدام به صورت جداگانه کد دریافت شود در پایان این جلسه مقرر شد، مشکل طولانی بودن فرایند دریافت کد استاندارد و همچنین تفویض اختیارات استانی، در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی طرح شود

نود و نهمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش
خصوصی آذربایجان شرقی
چالش‌های سرمایه‌گذاری
شهری و مشکلات معادن استان
۱۴۰۲/۰۹/۱۸

در ابتدای این نشست دستور جلسه قبلی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان موضوع «استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات شرکت‌های فولادی استان متأسفانه علیرغم اینکه شرکت‌های حوزه فولادی، مالیات ارزش افزوده خود را پرداخت کرده‌اند، اما استرداد این ارزش افزوده تعیین تکلیف نشده است. دیرکرد در رسیدگی و پرداخت و مشکلات پذیرش گواهی شرکت‌ها برای استرداد مالیات ارزش افزوده از جمله مشکلات مرتبط با این حوزه است. با توجه به اینکه بخش فولاد از جایگاه و رتبه ویژه‌ای در اقتصاد کشور برخوردار است، بر لزوم تسریع در انجام فرایندهای مرتبط به این حوزه تأکید شد. بازگشت ارز بخش فولاد به صورت نیمایی و برای ادامه فعالیت

در این نشست به تشریح دغدغه‌های فعالان اقتصادی استان در رابطه با دریافت کد استاندارد فرآورده‌های نفتی صادراتی صنایع پرداخته شد. بر اساس اعلام انجمن صنفی تولیدکنندگان و صادرکنندگان هیدروکربن، تینر و رنگ رزین، پروسه طولانی اخذ کد استاندارد محصولات صادراتی، موجبات نارضایتی فعالان این حوزه شده است. به نحوی که طولانی شدن دریافت این کد باعث شده، فعالان این حوزه نتوانند به تعهدات خود در معاملات عمل نمایند و نتیجه بازارهای بین‌المللی را از دست بدهند.

طولانی بودن فرایند استانداردسازی فرآورده‌های نفتی پس از ارسال نمونه از استان به تهران، به دلیل عدم تقویم اختیار به استان‌ها و نمونه‌برداری مجدد از محصولات صادراتی دارای پروانه استاندارد از چالش‌های فعالان این حوزه است که منجر به از دست دادن مشتریان خارجی شده است.

به گفته نمایندگان بخش خصوصی تنها دریافت گواهی استاندارد برای محصولات و فرآورده‌های نفتی، کافی نیست و برای صادرات باید چندین مجوز دیگر نیز اخذ شود، برای فعالان مشکل ساز شده است، این در حالی است که دریافت گواهی استاندارد باید برای ورود به هر حوزه‌ای کافی باشد.

در این جلسه چنین تشریح شد «کارگروه کدگذاری» متشکل از نمایندگان سازمان ملی استاندارد، وزارت نفت و وزارت صنعت، معدن و تجارت با مسئولیت سازمان ملی استاندارد است که به منظور بررسی تقاضاهای واحدهای تولیدی برای صحت‌گذاری فرایند و توانایی تولید، تأیید مشخصات فنی مواد اولیه و محصول تولیدی، تعیین عنوان محصول، ظرفیت تولید، تعیین ضریب مصرف و ضایعات مواد اولیه و اختصاص کد شناسایی به محصول تولیدی تشکیل شده است. همچنین «کارگروه تعیین ماهیت» که متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار سازمان ملی استاندارد، وزارت نفت و وزارت صنعت، معدن و تجارت است، به منظور بررسی پرونده‌های صادراتی و اطمینان از

و تداوم گردش مالی این بخش، باید به نحوی برنامه ریزی شود که فرایندها کارآفرینی شده و بازگشت ارزش افزوده تسریع شود.

بر اساس آمار ارز حاصل از صادرات در سال ۱۳۹۸، میزان استرداد ارز ۵۱ میلیارد ریال بود که این میزان در سال ۱۴۰۱ به ۵۶۳ میلیارد ریال رسید و در ۹ ماهه اول سال ۱۴۰۲ این مبلغ ۵۸۰ میلیارد ریال است. در این راستا کارگروه ویژه‌ای تشکیل شده که بازخورد مثبتی داشته است و در حال حاضر چندین پرونده در آن در دست بررسی است. در این نشست بر لزوم ثبت اطلاعات و صحت‌سنجی در سامانه مؤدیان مالیاتی که از ابتدای سال ۱۴۰۲ راه‌اندازی شده است، تاکید شد.

مشکلات طرح‌های سرمایه‌گذاری شهری استان

پایین بودن نرخ سرمایه‌گذاری در بخش عمران شهری در کشور و از طرفی کاهش منابع مالی دولت و درآمد پایدار شهری، تنها راه برای سرمایه‌گذاری استفاده از ساختار مشارکتی است و باید با اهتمام جدی به این سمت حرکت کرد.

سرمایه‌گذاری در حوزه عمرانی شهری در دو قالب پروژه‌های مشارکت بخش خصوصی و شهرداری و پروژه‌های بخش خصوصی به صورت مستقیم سرمایه‌گذاری انجام می‌شود. در حوزه تسهیل فرایند سرمایه‌گذاری از جمله مباحث اداری و همچنین مبانی قانون مشارکت ضعف داریم. در این جلسه دو مورد از پروژه‌های نیمه‌تمام شهری به صورت موردی و مصداقی بررسی شد. پروژه برج ترلان در قالب مشارکت شهرداری و بخش خصوصی و دیگری روبال پارک به صورت سرمایه‌گذاری مستقیم بخش خصوصی مطرح شد. با توجه به نیمه‌تمام بودن این پروژه‌ها و تحمیل هزینه به جامعه، درخواست شد که تعیین تکلیف این پروژه‌ها تسریع شود، تا بتوان در امر اشتغال‌زایی و چرخه اقتصاد مردمی گام برداشت.

در ادامه پیشنهاد تشکیل کارگروهی به ریاست استاندار، اتاق تبریز، شهرداری، شورای شهر، نظام مهندسی و ادارات زیربنایی برای حل ماهانه مشکلات پروژه‌های نیمه‌تمام و تشکیل نهادی مستقل مانند شهرداری ثامن مشهد در این حوزه با توجه به این که ۳۹ واحد در بحث پروژه‌های سرمایه‌گذاری دخیل هستند، داده شد.

در ادامه این نشست دستور جلسه دوم با موضوع «بررسی مشکلات معدن کاران استان» طرح شد.

با توجه به بحث تعارض منافع با دستگاه‌های اجرایی از جمله موضوع ماده ۲۴ قانون معدن، صاحبان معدن اذعان کردند که تداخل وظایف و عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی از جمله محیط زیست، منابع طبیعی، راه و شهرسازی و ... موجب افزایش مدت اخذ مجوز و همچنین بروز تعارضات حین بهره‌برداری معدن می‌شود. بحث دیگر در این زمینه این است که بر اساس قانون اداره کل صمت استان موظف است، ظرف دو ماه، پاسخ درخواست‌ها و استعلام اولیه معدن باشد و در صورت عدم پاسخگویی در موعد مقرر، واحد درخواست کننده می‌تواند عملیات مورد درخواست خود را اجرایی کند. با این حال تاخیر در جواب استعلام‌ها موجب سردرگمی فعالان حوزه معدن می‌شود.

نحوه محاسبه حقوق دولتی معدن را از دیگر چالش‌های فعالان حوزه معدن استان به این صورت است که نرخ تعرفه حقوق دولتی باید با توجه به مواد معدنی مختلف، موقعیت مکانی و سایر عوامل متفاوت باشد، نه اینکه نرخ ثابتی برای تمامی مواد معدنی اعمال

شود، چرا که حاشیه سود در مواد معدنی مختلف، با یکدیگر برابر نیست.

در این جلسه درخواست شد که با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و مشکلات در خصوص تامین ماشین‌آلات به‌روز و افزایش هزینه‌های استخراج مواد معدنی، در وصول مطالبات منعطف برخورد شود.

همچنین معارضان محلی از دیگر مشکلات معدن کاران است که در برخی موارد باعث تعطیلی برخی معادن در استان شده است. بر اساس ماده ۱۹ قانون معدن هر شخصی که بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره‌برداری یا اجازه برداشت اقدام به حفاری‌های اکتشافی، استخراج، برداشت و بهره‌برداری مواد معدنی کند، در حکم متصرف اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود و باید با او برابر قوانین و مقررات مربوط رفتار شود، اما علیرغم صراحت قانونی، هنگام مشاهده و گزارش چنین مواردی، متأسفانه مأموران انتظامی به‌صورت مستقیم وارد عمل نمی‌شوند و خواهان طی مراحل اداری و صدور حکم و سپس اقدام به بازداشت و دستگیری سارقان هستند. این در صورتی است که بر اساس تبصره ۲ و ۳ ماده ۱۹ قانون معدن، هرگونه تصرف اشخاص حقیقی یا حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی بدون داشتن حکم از مراجع قضایی، تصرف عدوانی محسوب می‌شود.

در انتهای جلسه اعلام شد استارت ماده ۲۵ قانون معدن زده شده تا با تغییر رویه، پرونده‌ها و فرایندهای این حوزه تسریع شود. همچنین اعلام شد دستگاه قضایی و استانداری به جد پیگیر رسیدگی به مشکلات این بخش شوند.

کارگروه بررسی چالش‌های معدن

۱۴۰۲/۰۸/۱۷

با توجه به اینکه آذربایجان شرقی پتانسیل بالایی در حوزه معدن دارد متأسفانه موانعی نظیر معارضان محلی، محاسبه حقوق دولتی، وجود بخشنامه‌های غیر شفاف و همچنین بروکراسی اداری مشکلات متعددی برای این قشر ایجاد کرده است که همین امر باعث عدم استفاده بهینه از پتانسیل‌های موجود در استان شده است.

تعارض منافع با دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۲۴ قانون معدن از جمله موارد طرح شده در این جلسه بود که بر اساس آن صاحبان معدن اذعان کردند که تداخل وظایف و عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی از جمله محیط زیست، منابع طبیعی، راه و شهرسازی و ... موجب افزایش مدت اخذ مجوز و همچنین بروز تعارضات حین بهره‌برداری معدن می‌شود. بحث دیگر در این زمینه این است که بر اساس قانون اداره کل صمت استان موظف است، ظرف دو ماه، پاسخ درخواست‌ها و استعلام اولیه معدن باشد و در صورت عدم پاسخگویی در موعد مقرر، واحد درخواست کننده می‌تواند عملیات مورد درخواست خود را اجرایی کند. با این حال تأخیر در جواب استعلام‌ها موجب سردرگمی فعالان حوزه معدن می‌شود.

نحوه محاسبه حقوق دولتی معدن نیز از دیگر چالش‌های فعالان حوزه معدن استان بود. حاضران در این نشست ضمن انتقاد

از این رویه سوء استفاده می‌شود. به این معنی که کارمندان دولتی با اعلام پاسخ منفی (بدون مرجعیت یا ارائه اسناد) به استعلام‌ها کار خود را راحت‌تر می‌کنند. این در حالی است که این امر تبعات قانونی برای کارمندان به‌همراه دارد.

بررسی چالش‌های صنایع در حوزه سرمایه‌گذاری انرژی خورشیدی ۱۴۰۲/۰۸/۱۶

هدف از برگزاری این نشست، بررسی چالش‌های سرمایه‌گذاری واحدهای صنعتی در انرژی‌های تجدیدپذیر و ارائه راهکارهای مناسب برای ورود صنایع استان به این حوزه بوده و مطمئناً تعامل بین بخش خصوصی و دولتی در رفع مشکلات این حوزه راهگشا بود.

به دلیل ناترازی انرژی در کشور واحدهای تولیدی مجبور به تأمین برق و گاز مورد نیاز هستند. از این رو تأمین انرژی برای واحدهای تولیدی تبدیل به چالش جدی شده است.

بر اساس بازخوردهای صورت‌گرفته طی جلساتی که برگزار شده است، مشخص شد که صاحبان صنایع، تمایل چندانی برای نصب پانل‌های خورشیدی ندارند و هدف از برگزاری این جلسه یافتن پاسخ به چرایی عدم استقبال سرمایه‌گذاری در این حوزه و همچنین دغدغه‌های فعالان بخش خصوصی در این خصوص است.

با توجه به صدور بخشنامه‌های خلق الساعه از سوی دولت و عدم ثبات در تصمیم‌گیری‌ها، منجر به بروز بی‌اعتمادی بخش خصوصی به طرح‌ها و برنامه‌های دولت شده است. به همین دلیل ضرورت دارد تا دولت برای جلب مشارکت فعالان اقتصادی، تمهیدات خاصی بیندیشد.

در این نشست به مشکل تأمین انرژی برق در فصول گرم و انرژی گاز در فصول سرد، بر ضرورت فرهنگسازی در راستای مصرف بهینه انرژی تأکید شد. بر این اساس در این کمیته اقدامات کاربردی و عملی از جمله استفاده از پنل‌های خورشیدی، برای تأمین انرژی پایدار صنایع در نظر گرفته شده است.

تأمین انرژی در دو حوزه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی عدم‌النفع و سرمایه‌گذاری صنایع بوده و صنایع به‌منظور تأمین انرژی پایدار برق ملزم به ورود به این حوزه هستند و با توجه به اینکه دولت واحدهای صنعتی بالای یک مگاوات را ملزم به تأمین برق کرده است، اگر اکنون اقدام به نصب پانل‌های خورشیدی نکنند، ملزم به پرداخت جریمه خواهند شد.

در باب ضرورت تأمین برق توسط واحدهای تولیدی استان، صنایع با مصرف بالای از یک مگاوات موظف هستند، معادل یک

از نحوه محاسبه حقوق دولتی تأکید کردند: نرخ تعرفه حقوق دولتی باید با توجه به مواد معدنی مختلف، موقعیت مکانی و سایر عوامل متفاوت باشد، نه اینکه نرخ ثابتی برای تمامی مواد معدنی اعمال شود، چرا که حاشیه سود در مواد معدنی مختلف، بایکدیگر برابر نیست.

نمایندگان بخش خصوصی در ادامه به ماده ۱۴ قانون معادن پرداختند و با اشاره به وضعیت اقتصادی کشور و مشکلات در خصوص تأمین ماشین‌آلات به‌روز و افزایش هزینه‌های استخراج مواد معدنی، خواستار برخورد انعطاف‌پذیرتر در وصول مطالبات شدند. مورد دیگر طرح‌شده در این نشست، بحث معارضات محلی بود که به اذعان حاضران باعث تعطیلی برخی معادن در استان شده است. در این زمینه چنین مطرح شد که در صورت بازگشت ۱۵ درصد حقوق دولتی به استان و محل اکتشاف و بهره‌برداری معادن، اهالی بومی شاهد تزریق سود معادن در محل زندگی خود بوده و دیگر تعارضی بین مردم روستا و صاحبان معادن به‌وجود نمی‌آید.

در ادامه بحث ماده ۱۹ قانون معادن طرح شد که بر اساس آن هر شخصی که بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره‌برداری یا اجازه برداشت اقدام به حفاری‌های اکتشافی، استخراج، برداشت و بهره‌برداری مواد معدنی کند، در حکم متصرف اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود و باید با او برابر قوانین و مقررات مربوط رفتار شود. با این حال و ضمن صراحت قانونی، هنگام مشاهده و گزارش چنین مواردی، متأسفانه مأموران انتظامی به‌صورت مستقیم وارد عمل نمی‌شوند و خواهان طی مراحل اداری و صدور حکم و سپس اقدام به بازداشت و دستگیری سارقان هستند. این در صورتی است که بر اساس تبصره ۲ و ۳ ماده ۱۹ قانون معادن، هرگونه تصرف اشخاص حقیقی یا حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی بدون داشتن حکم از مراجع قضایی، تصرف عدوانی محسوب می‌شود.

مبحث مهم دیگری که در این جلسه از سوی معدن‌کاران طرح شد، الزام قانونی به استقرار تمام وقت مسئول فنی در معادن بود، در این زمینه چنین طرح شد که معادن بخش خصوصی توان مالی و موقعیت استقرار تمام وقت برای جذب تمام وقت مسئول فنی را ندارند، بنابراین خواستار ارائه راهکاری برای فعالیت نیمه‌وقت مسئولان فنی در معادن کوچک و متوسط شدند.

بر اساس تبصره ۱ ماده ۶۰ آیین‌نامه قانون معادن، میزان اخذ حقوق دولتی باید بر اساس معیارهای مختلف، افزایش یا کاهش یابد، چرا که شاید در ظاهر قیمت فروش چند نوع مواد معدنی یکسان باشد، اما قطعاً حاشیه سود در هر شرکت متفاوت است. در صورتی که پاسخ استعلام‌ها ظرف دو ماه محقق نشود، از نظر قانونی به‌منزله موافقت تلقی می‌شود، با این حال در پاره‌ای موارد در ادارات

آذربایجان شرقی و کشور

با توجه به اینکه سیستم حمل و نقل کشور، راننده محور است، وظیفه شرکت‌های حمل و نقل بین‌المللی صدور بارنامه در قبال مبالغ ناچیز بوده و برای رفع این مشکل دریافت مبلغ ثابت پیشنهاد شده است.

کاهش صادرات به دلیل وجود قوانین سختگیرانه در کشور باعث استفاده از کارت‌های بازرگانی یکبار مصرف یا کارت‌هایی که به نام خود صادرکنندگان نیست، شده است.

در این جلسه با اشاره به اینکه مالیات برای تمامی فعالان اقتصادی یک چالش اساسی است پیشنهاد شد مالیات باید بر اساس معیار واقعی سود اخذ شود. تا زمانی که شرکت‌ها دفاتر مالیاتی دقیق، درست و قابل اتکا نداشته باشند، ادارات مالیاتی نمی‌توانند به‌صورت قانونمند رفتار کنند.

مشکل رفع تعهدات ارزی یک دغدغه ملی است و باید پیشنهادات کاربردی و مکتوب برای رفع این معضل ارائه شود. متأسفانه این موضوع به دفعات از سوی فعالان اقتصادی مطرح شده و متأسفانه راهکار اساسی در خصوص نحوه بازگشت ارز که مشکلی برای واحدهای تولیدی ایجاد نکند، ارائه نشده است. نتیجه‌ی سختگیری‌ها، رواج استفاده از کارت‌های بازرگانی غیر است که به ضرر دولت است، چرا که پس از گذشت یکسال، دولت هیچ دسترسی به این افراد یا دفاتر آنها نخواهد داشت.

تراز تجاری استان، افزایش جزئی داشته است.

بر اساس تبصره ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، تمامی صادرکنندگان پس از انجام صادرات باید برابر با میزان ارز اظهاری شده، ارز به کشور وارد کنند. در حال حاضر بسیاری از شرکت‌ها آماده رفع تعهد ارزی هستند، اما ساز و کار اجرایی برای تعهد ارزی صادرات بین سال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ تعریف نشده است، البته این امر در دستور کار وزیران قرار دارد و در صورت تحقق، ۵۰ درصد مشکل صادرکنندگان و کارت‌های تعلیقی حل می‌شود. برخی از شرکت‌ها به‌دلیل رفع مشکل تعهد ارزی، صادرات ریالی انجام می‌دهند.

با توجه به اینکه تراز تجاری کشور در ۶ ماهه نخست سال جاری منفی بوده است، خوشبختانه تراز تجاری استان طی این مدت نسبت به مدت مشابه افزایش جزئی نیز داشته است و این امر به همت بخش خصوصی فعال استان میسر شده است.

در این نشست به اهمیت هزینه و زمان به عنوان دو اصل مهم در تجارت اشاره شد و نبود آزمایشگاه سیار در گمرک‌های استان باعث اتلاف وقت می‌شود. به همین دلیل تجار برای صادرات به سایر استان‌ها مراجعه می‌کنند.

درصد از برق مورد نیاز سالانه خود را از طریق احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر تامین کنند و این میزان تا پایان پنج سال به ۵ درصد خواهد رسید و در صورت عدم تحقق موضوع مذکور وزارت نیرو موظف است، درصد ذکر شده از برق مصرفی این صنایع را با تعرفه برق تجدیدپذیر محاسبه و از صنایع اخذ کند.

کارگروه بررسی مشکلات طرح‌های

سرمایه‌گذاری شهری استان

۱۴۰۲/۰۷/۰۴

هدف از این نشست بررسی مشکلات و موانع مرتبط با سرمایه‌گذاران شهری مرتبط با حوزه شهرداری، نظام مهندسی و راه و شهرسازی است.

با توجه به اهمیت تسهیل فرایند سرمایه‌گذاری در استان، مشارکت بیشتر مجموعه‌های مرتبط در خصوص تمام پروژه‌های راکد در استان باید افزایش یابد. با عنایت به اینکه منابع بسیاری در پروژه‌های راکد و بالاترکلیف هزینه شده است، بهتر است اولویت تسهیل‌گری در پروژه‌های سرمایه‌گذاری مدیریت شهری به این پروژه‌ها اختصاص یابد تا طرح‌های جدید در این راستا می‌توان از ظرفیت شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان برای حل پروژه‌های سرمایه‌گذاری راکد و فریز شده در استان استفاده کرد. در این جلسه به آسیب‌شناسی موانع توسعه طرح‌های سرمایه‌گذاری و ارائه راهکار در قالب نشست‌های تخصصی که تا حد زیادی می‌تواند چالش‌های موجود در این حوزه را رفع کند، اشاره شد.

با توجه اینکه در کشور ۳۹ سازمان در حوزه مدیریت شهری دخیل هستند در بسیاری از مواقع مشکلات سرمایه‌گذاران در حوزه‌های سایر ادارات است و شهرداری در این زمینه نمی‌تواند کاری انجام دهد.

در ادامه این جلسه مشکلات چندین پروژه به صورت موردی مطرح شد و مواردی از قبیل عدم اعطای پیش‌پروانه برای جذب سرمایه‌گذار، تغییر پروانه، مشکلات ماده ۱۰۰ و... در حضور مسئولان شهری مطرح و راهکارهای پیشنهادی در این زمینه ارائه شد.

نود و هشتمین جلسه شورای گفتگوی

دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی

۱۴۰۲/۰۷/۲۷

رفع تعهدات ارزی، مشکل بزرگ صادرکنندگان

گزارش عملکرد مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

صادراتی و رکود اقتصادی کاملاً از بین رفته و اثرات مخرب و منفی بر اقتصاد بر جای نگذارد. این گزارش نشان می‌دهد که برای تقویت صادرات، رشد اقتصادی و کنترل تورم باید ضمن حل بحران تحریم‌ها، نرخ ارز به سمت تک‌نرخ واقعی حرکت کند.

دومین گزارش مرکز پژوهش در راستای همایش ملی صادرات غیر نفتی، به بررسی امنیت غذایی در کشور و بررسی نقش کریدورهای بین‌المللی در تقویت امنیت غذایی می‌پردازد. این گزارش نشان می‌دهد که نوسانات آب و هوایی در کشور ایران به شدت بالا بوده و با افزایش دما و کاهش بارش میزان تولید غلات در کشور کاهش یافته و نیاز به واردات غلات را افزایش می‌دهد. افزایش واردات غلات ضمن آنکه سبب فشار بر مقدار ارز و سبب انحراف در مصارف ارزی می‌شود، تأمین نشدن آن می‌تواند مشکلات غذایی در کشور را افزایش دهد. یکی از فرصت‌های مناسب که بهره‌برداری و توجه چندانی به آن نمی‌شود، همسایگی ایران با دو کشور هند و روسیه که جزو تأمین‌کنندگان اصلی جهان هستند اما به دلیل وجود مشکلات زیر ساختی و ترانزیتی امکان تجارت با این دو کشور فراهم نمی‌شود.

گزارش مرکز پژوهش‌ها نشان می‌دهد که اگر کریدور شمال جنوب در کشور راه‌اندازی شود، نه تنها به راحتی می‌توان واردات غلات انجام داد بلکه با استفاده از پتانسیل صنعت غذایی و استفاده از صنایع تبدیلی غذایی، توانایی تبدیل کشور به هاب غلات و محصولات غذایی منطقه را فراهم می‌سازد.

ادامه فعالیت‌های مرکز پژوهش‌ها در ماه سوم پاییز سال ۱۴۰۲ با ارائه لایحه بودجه سالانه ۱۴۰۳ توسط دولت به مجلس شورای اسلامی مصادف شد. مرکز پژوهش با برگزاری جلسات متعدد با کارشناسان این حوزه و بررسی روند گذشته اقتصاد به نقد و ارائه توصیه‌های سیاستی در این زمینه پرداخته و گزارشی تحت عنوان نقدی بر لایحه بودجه سالانه ۱۴۰۳ تدوین شد. یکی از مواردی که مرکز پژوهش‌ها به بررسی دقیق آن

فعالیت مرکز پژوهش اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۳ با برگزاری همایش ملی صادرات غیر نفتی مصادف شد. از آنجایی که محور اصلی همایش ملی صادرات غیر نفتی، بررسی تأثیر نرخ ارز واقعی بر صادرات و محور فرعی بررسی امنیت غذایی و کریدورهای شمال جنوب بود، مرکز پژوهش‌ها به بررسی هر دو موضوع پرداخته و دو گزارش در راستای برگزاری همایش تهیه کرد. گزارش اول تحت عنوان پایش عوامل مؤثر بر صادرات غیر نفتی با تأکید بر نرخ ارز واقعی تدوین شد. این گزارش با انجام تحقیقاتی میدانی و انجام مصاحبه با صادرکنندگان استان آذربایجان شرقی، ۵ مانع مهم در تقویت صادرات غیر نفتی را شناسایی کرد.

طبق نتایج این مصاحبه، تحریم‌های تجاری، عدم تعامل با جهان، نحوه اجرای پیمان سپاری ارزی، عدم دیدگاه صحیح در مورد تجارت خارجی و عدم تحلیل صحیح از ژئوپلیتیک منطقه به ترتیب مهمترین موانع در تقویت صادرات غیر نفتی شناسایی شدند. در مرحله بعد و با بررسی آمارهای ثبت شده نشان داده شد که تحریم‌های تجاری هزینه‌های صادرات را به شدت افزایش داده و سبب شده است که صادرکنندگان با مشکلات فراوانی در این زمینه مواجه شوند.

همچنین بررسی روند تحریم‌های ایران نشان می‌دهد که در هر مرحله که تحریم بر ایران اعمال شده است، میزان تورم به شدت افزایش یافته و رشد اقتصادی به شدت کاهش داشته است. از آنجایی که این گزارش با محوریت نرخ ارز تدوین شده بود، به بررسی فرآیند تعیین نرخ ارز و چگونگی اثرگذاری آن بر صادرات غیر نفتی پرداخته شد.

این گزارش نشان داد که ثبات ارزی عامل مهم در تقویت صادرات غیر نفتی و رشد اقتصادی است؛ با این حال وجود تورم شدید در ایران و بالا بودن تورم اقتصاد نسبت به شرکای تجاری سبب شده قدرت رقابت پذیری صادرکنندگان در طول زمان کاهش یابد. این امر سبب شده است تا مزایای ثابت نگه داشتن نرخ ارز در راستای کنترل تورم با از دست رفتن مزیت

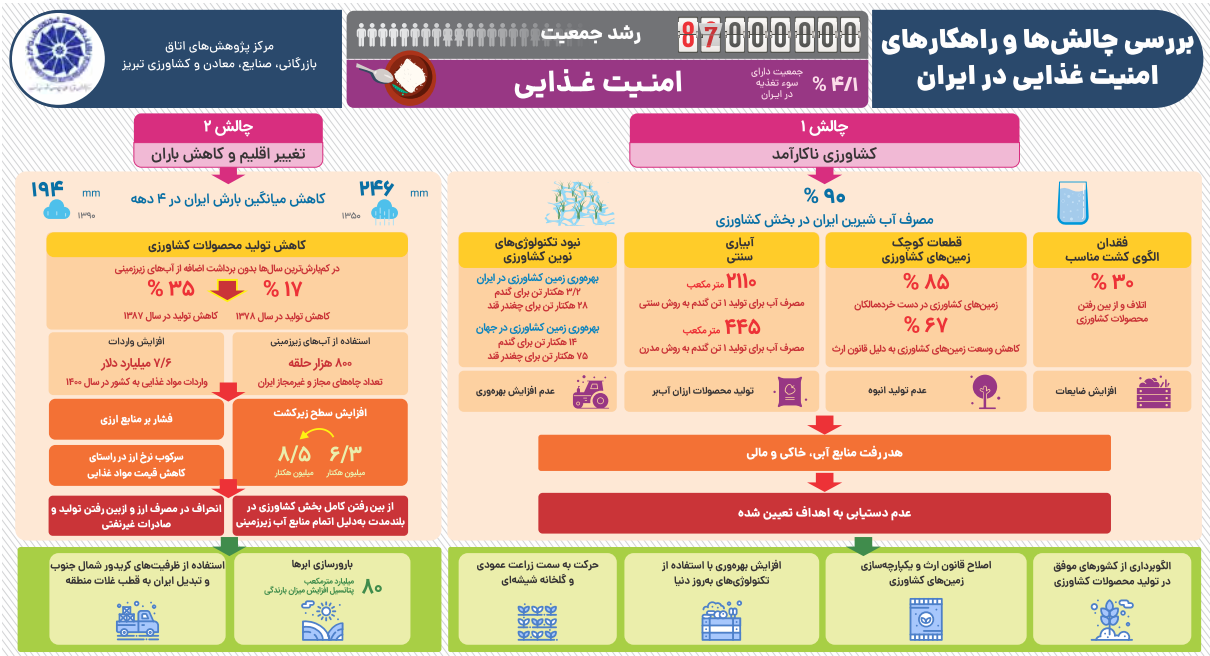
پرداخته است بحث مالیات‌ها و پیش‌بینی افزایش درآمد مالیاتی برای سال ۱۴۰۳ است. این گزارش نشان می‌دهد که سیاست وزارت اقتصاد و سازمان برنامه و بودجه مغایر با اهداف تعیین شده در برنامه هفتم توسعه اقتصادی بوده و لازم است بازنگری‌های کلی در لایحه بودجه مدنظر قرار گیرد. یکی از موارد بسیار مهمی که سازمان برنامه و بودجه مد نظر قرار نداده است، تبعیت درآمد مالیاتی از وضعیت تولید کشور است. برای تحقق درآمد مالیاتی باید وضعیت تولید و رشد اقتصادی کشور در وضعیت مناسبی قرار داشته باشد تا این امر حاصل شود. برآوردها نشان می‌دهد که اگر تورم سال آینده ۲۵ درصد باشد، بخش شفاف اقتصاد باید ۲۸۱ همت مالیات به تورم بپردازد و این در حالی است که خود تورم و مالیات به تنهایی و به اندازه کافی هزینه قابل توجهی را بر بخش تولید وارد می‌سازد. مالیات‌ستانی از تورم سبب خواهد شد که تولیدکنندگان متضرر شده و نتیجه آن کاهش تولید و درآمد مالیاتی دولت باشد.

همچنین یکی از مهمترین بحث‌هایی که در لایحه بودجه سالانه مورد توجه قرار گرفته است، استراتژی‌های مختلف درباره صادرات نفت و گاز است. اقتصاد کشور دچار تحریم‌های اقتصادی است و میزان فروش نفت در زمان تحریم و غیر تحریم کاملاً متفاوت است و لازم است چند استراتژی در این زمینه تدوین شود. به عبارت بهتر، روند گذشته حکایت از آن دارد که در دوران بدون تحریم دولت توانسته است ۱/۵ میلیون بشکه نفت بفروشد و اگر تحریم‌های اقتصادی رفع شود، دولت چه استراتژی در ارتباط با مازاد ارز خواهد داشت؟ از سوی دیگر، میزان قیمت فروش نفت ۷۱ دلار تعیین شده است و حتی اگر چنین نرخ در سال آینده تحقق یابد کشور ایران به دلیل مسائل تحریمی احتمال دارد با چنین نرخ نتواند نفت خود را به فروش برساند. بنابراین در نظر گرفتن یک استراتژی در مورد صادرات نفتی و گازی می‌تواند بودجه دولت را دچار نوسان کرده و مشکلات

اقتصادی بیشتری را به همراه داشته باشد. یکی دیگر از مهمترین مسائلی که چندان مورد توجه قرار نگرفته است، نرخ ارز رسمی (دولتی) است. استفاده از یک نرخ ارز کاملاً میخکوب شده و ثابت برای درآمدی که همواره با نوسان مواجه است نمی‌تواند منطقی باشد. نرخ ارز باید به نحوی تعیین شود که انعطاف پذیری لازم برای تعدیل شوک‌های درآمدهای نفتی و گازی را داشته باشد و به نحوی تعدیل شود که سلطه سیاست مالی بر سیاست پولی را به حداقل برساند.

این گزارش نشان می‌دهد که هرگونه نوسان که سبب شود تا درآمدهای ارزی دولت از لایحه پیش‌بینی شده کمتر شود، نرخ ارز ثابت در نظر گرفته شده منجر به چاپ پول توسط دولت شده و اقتصاد را در معرض تورم قرار خواهد داد. گزارش تهیه شده در سایر حوزه‌ها مانند تسهیلات قرض الحسنه اختصاص داده شده، یارانه‌ها و ... بررسی و راهکار ارائه داده است. مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی تبریز در راستای انجام رسالت پژوهشی و شناسایی و ارائه راه‌حل برای مشکلات اقتصادی کشور، در همایش ملی «مسئله تورم در ایران؛ ریشه‌ها، آثار و سیاست‌ها» مقاله‌ای تحت عنوان اثرات نامتقارن درجه باز بودن اقتصاد بر تورم ایران را تدوین کرده و پذیرش جهت ارائه و چاپ در این همایش را کسب کرده است.

این مقاله نشان می‌دهد که افزایش حجم تجارت خارجی از عوامل کاهنده تورم در کشور است و بسترسازی در راستای تعامل تجاری با اقتصاد سایر کشورها سبب خواهد شد تا میزان تورم کشور کاهش یابد. نکته بسیار مهم این مقاله که بسیار قابل توجه است آن است که اثرات تورمی زیاد کاهش باز بودن اقتصاد در مقایسه با افزایش باز بودن اقتصاد به مراتب بالا بوده و کاهش حجم تجارت سبب تغییر وضعیت در رژیم‌های تورمی شده و میانگین تورم در کشور را به شدت افزایش می‌دهد.

عملکرد کمیسیون های مشورتی اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

رئیس کمیسیون: مهدی امینی

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون بانک، مالیات، کار و تامین اجتماعی

تشکیل جلسه تعاملی با مدیرکل و ۳۷ نفر از مدیران اداره کل تامین اجتماعی استان (مدیرکل، مدیران شعب و مدیران وصول حق بیمه شعب) با موضوع طرح مسائل جاری هیئت های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی و تصویب بررسی مشترک مشکلات جاری توسط اداره کل و کمیسیون جهت ایجاد وحدت رویه در آرای صادره در شعب (آرای مشابه برای دعاوی مشابه) و استفاده از ظرفیت استان در اصلاح قوانین و مقررات محل کسب و کار در حوزه تامین اجتماعی. اهم موارد مطروحه از طرف نمایندگان اتاق در این جلسه:

- موضوع اعمال حق بیمه بر هزینه های نصب و راه اندازی دستگاه ها و ماشین آلات در کارخانجات.
- موضوع شمول حق بیمه بر حمل.
- شمول حق بیمه قراردادهای کارفرمایان با صدا و سیما یا ارتش و وزارت دفاع که کارکنان این سازمان ها مشمول قراردادهای خاص می باشند.
- شمول حق بیمه بر سند افتتاحیه ساختمان.
- حق بیمه تامین اجتماعی کارگران ساختمانی و لزوم اجرای بخشنامه جدید.
- حق بیمه پرداختی از بابت ساختمان و لزوم رعایت تفاوت ارزش مناطق مختلف.
- موضوع ماده ۱۴۸ قانون کار طرح و ادعای سابقه کار توسط پرسنل شاغل یا سابقاً شاغل و نحوه محاسبه حق بیمه مربوطه.
- لزوم اعلام بدهی به کارفرما در دو نوبت و عدم تعجیل در محاسبه حق بیمه توسط سازمان.
- موضوع زوج بودن تعداد اعضای هیئت های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی و حضور دو نفر از دولت و در اقلیت بودن نماینده کارفرما.
- لزوم تعامل سازمان با کارفرمایان در قراردادهای پیمان که لیست نفرات باید به تایید و گذارنده برسد.
- شمول ماده ۳۸ قانون تامین اجتماعی بر واحدهای تولیدی و پیمانکاری تلقی شدن آنها.
- لزوم حضور همه اعضای هیئت مدیره شرکت ها پیمانکاری در لیست بیمه (با توجه به حضورشان در پروژه).
- لزوم حضور اسامی کارکنان ثابت شرکت ها پیمانکاری در لیست بیمه.
- لزوم پذیرش فاکتورهای الکترونیکی سامانه مودیان توسط هیئت ها.
- لزوم استناد به نامه و گذارنده کار در قراردادهای کار به تنهایی و قبول آن توسط هیئت ها.
- لزوم تعامل مدیران تامین اجتماعی در بررسی پرونده هایی که نیاز به وقت بیشتری دارند.
- طراحی شیوه نامه ای در خصوص بازرسی از دفاتر توسط اداره کل تامین اجتماعی برای راهنمایی کارفرمایان.
- و برگزاری کلاس های آموزشی برای کارفرمایان در خصوص نحوه تحریر دفتر جهت پیشگیری از مشکلات در بازرسی دفاتر.

تشکیل جلسه مشترک کمیسیون با تشکلات کارفرمایی (کانون انجمن های صنفی کارفرمایی استان و روسای انجمن های کارفرمایی) با موضوع هم اندیشی در خصوص نحوه تعیین نمایندگان انجمن ها جهت حضور در مراجع شبه قضایی (هیئت های حل اختلاف مالیاتی، هیئت های تشخیص مطالبات تامین اجتماعی و هیئت های حل اختلاف کار)

تشکیل جلسه تعاملی با مسئولان تشکلات کارگری استان (کانون شوراهای اسلامی کار استان و شوراهای اسلامی کار کارخانجات) با موضوع تلاش در راستای همگرایی بین تشکلات کارگری و کارفرمایی و تبدیل تقابل به تعامل و احقاق حقوق قانونی هر دو طرف در مراجع شبه قضایی (هیئت های تشخیص مطالبات و حل اختلاف)

بررسی مشکلات موجود و بروکراسی های زائد در ارائه خدمات بانکی واردات و صادرات

بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه کشور و ارائه پیشنهاد های اصلاحی

برنامه ریزی و تشکیل جلسات آموزشی و توجیه و تبیین نمایندگان کارفرمایان در مراجع شبه قضایی در خصوص آخرین مقررات و آموزش موارد لازم الرعایه

برگزاری سمینار تامین مالی از بازار سرمایه

تعداد مصوبات: ۵

تعداد جلسه: ۴

رئیس کمیسیون: سید یوسف حسینی

چکیده اقدامات و محوریت جلسات
کمیسیون صادرات و مدیریت واردات

تشکیل جلسه با مسئولان سازمان توسعه تجارت ایران در اتاق تبریز و محل سازمان و ارائه پیشنهادهای کمیسیون در ارتباط با مشکلات رفع تعهد ارزی:

- تک نرخی شدن ارز.
- تدوین ساز و کار برای ایفای تعهد ارزی صادرات ریالی.
- پیشنهاد تعیین ساز و کار جهت تفکیک مواد اولیه داخلی و خارجی و لغو تعهد ارزی برای مواد اولیه خارجی استفاده شده در تولیدات مناطق آزاد در راستای بند قبل.
- ارائه پیشنهاد به دادگستری و نهادهای نظارتی جهت عدم تعلیق کارت بازرگانی تا تعیین تکلیف موضوع.
- فعال کردن سامانه بانک مرکزی برای رفع تعهدات ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰.
- ایجاد امکان واردات در مقابل صادرات برای واحدهای تولیدی جهت رفع تعهد ارزی.
- عدم دریافت مالیات از صادرات ریالی و تدوین سازوکاری برای ثبت اطلاعات کامل این معاملات در رفع تعهدات ارزی صادراتی به شیوه واردات در مقابل صادرات.
- معافیت تعهدات پیمان سپاری ارزی تا سقف ۱۰۰ هزار یورو یا معادل آن به سایر ارزها به شکل سالانه (برای هر سال به شکل مجزا).

بررسی موارد و مسائل مرتبط با صندوق ضمانت صادرات ایران با حضور نمایندگان صندوق

تدوین پیشنهادهای مرتبط با اعزام هیاتهای تجاری و مقاصد هیئت هابه اتاق تبریز بادر نظر گرفتن نظر صادرکنندگان و اعضای کمیسیون

بررسی موافقت نامه تجارت ترجیحی بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (جلسه مشترک با کمیسیون کارآفرینی با حضور مشاور امور بین الملل و توافق های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران)
مصوبه جلسه: اتاق تبریز کالاهای دارای تعرفه صفر در این توافق نامه را بررسی و برنامه ریزی لازم را جهت آموزش صادرکنندگان برای بهره مندی از مزایای توافقنامه انجام دهد. (پس از امضای توافق نامه)

تعداد مصوبات: ۱۲

تعداد جلسه: ۳

رئیس کمیسیون: احد عظیم زاده

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون
فرش، صنایع دستی و گردشگری

پیگیری موضوع حذف پیمان سپاری ارزی جهت افزایش صادرات فرش و صنایع دستی

آسیب شناسی نمایشگاه فرش تهران و برنامه ریزی کمیسیون جهت هماهنگی با مشارکت کنندگان استان در نمایشگاه و پربار نمودن خروجی نمایشگاه

بررسی مشکلات صنایع دستی در استان

برنامه ریزی کمیسیون جهت برگزاری آموزش های مرتبط در راستای تبلیغات فرش دستباف از حالت سنتی به حالت مدرن و تغییر روش های مربوطه

تصویب اختصاص مکانی در راه آهن استان به عنوان نمایشگاه دائمی صنایع دستی

برنامه ریزی برای احصای موانع توسعه صنعت گردشگری استان و پیگیری از مسئولان امر

ارجاع موضوع آسیب شناسی و بررسی افزایش بی رویه قیمت مواد اولیه فرش دستباف به مرکز پژوهش های اتاق تبریز

بررسی موانع و مشکلات رزرواسیون بلیت هواپیما و قطار و پیگیری پروازهای داخلی و خارجی و فوق العاده از مبدأ تبریز به مقصد کشورهای همسایه و حوزه خلیج فارس و ارجاع آن به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان

انعکاس مراتب اعتراض کمیسیون به وزارت صمت در خصوص ادغام مرکز ملی فرش با اداره صنایع خلاق و ورزشی این وزارتخانه و صدمات جبران ناپذیر آن بر صنعت فرش دستباف

تعداد پیشنهادهای: ۱۰

تعداد جلسه: ۳

رئیس کمیسیون: بشیر جعفری

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست

بررسی وضعیت ضایعات محصولات کشاورزی در استان آذربایجان شرقی و راهکارهای کاهش آن جهت احیای دریاچه ارومیه (از پیش کاشت تا پسارداشت)

- برنامه ریزی برگزاری رویداد با صندوق پژوهش و فناوری و شرکت‌ها دانش بنیان در این خصوص.
- مذاکره با شهرداری جهت ایجاد بازارچه‌های توزیع محصولات کشاورزی در سطح شهر جهت جلوگیری از ضایعات.
- برنامه ریزی تدوین پیشنهادها مرتبط با ترویج کشاورزی هوشمند و ارائه آن به سازمان جهاد کشاورزی استان.
- تدوین پیشنهادها مرتبط با لزوم اضافه کردن درس: بررسی راه‌های کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، هیدروپلیتیک، دیپلماسی آب و امنیت غذایی به درس دانشکده مربوطه در دانشگاه تبریز و سایر دانشگاه‌های کشور.

تشکیل کارگروه تخصصی بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه و ارائه پیشنهادهای اصلاحی و الحاقی در ۳۰ بند

تشکیل جلسه مشترک کمیسیون با دانشگاه مراغه در خصوص احیای دریاچه ارومیه، امنیت غذایی و سرمایه‌گذاری‌های مربوطه با اجماع بر پیگیری پیشنهادهای زیر از مراجع حاکمیتی:

- تأکید مجدد بر مصوبات قبلی کمیسیون در راستای احیای دریاچه ارومیه (ایجاد کمربند سبز، بارورسازی ابرها، ایجاد صندوق بین‌المللی ویژه نجات دریاچه ارومیه، هوشمندسازی کشاورزی، استفاده از آخرین فن‌آوری‌ها همچون هوش مصنوعی، اصلاح الگوی کشت و ترویج آبیاری نوین، لزوم گفت‌وگو سازی در باره مدیریت مصرف بهینه آب با محوریت صدا و سیما، لزوم درگیری جدی دانشگاه‌های حوزه در روند احیای دریاچه ارومیه).
- لزوم توجه به آمایش سرزمین جهت مدیریت خشکی در کشور
- لزوم تغییر رویکرد مدیریتی از حالت عادی به حالت اضطراری و حاکمیت الگوی جهادی
- پیشنهاد ایجاد نهاد تلفیق در جهت مدیریت یکپارچه و به هم پیوسته آب
- لزوم اقدام جهت احیای پایدار دریاچه ارومیه؛ لزوم تصویب طرح‌های اضطراری نجات دریاچه در برنامه هفتم توسعه؛ مشارکت حداکثری همه استان‌های حوزه در احیای دریاچه
- دولت در مصرف بهینه آب پیشقدم شود.
- لزوم توجه به استفاده چند منظوره از آب
- توسعه کشت پروتئین‌های گیاهی جهت کاهش فشار مصرف آب در بخش دامپروری
- تأمین منابع مالی از محل‌های غیر دولتی جهت احیای دریاچه؛ تشکیل هیأت نظارت اجرای مصوبات احیای دریاچه
- اجباری کردن روش‌های آبیاری نوین
- تدریس درس مدیریت منابع آب و امنیت غذایی در دانشگاه‌های منطقه
- الزامی شدن کشت عمودی در منطقه
- لزوم توجه به معیشت‌های جایگزین کشاورزی
- لایروبی رودها
- دامداری گونه‌های سازگار با شرایط جدید؛ توسعه گونه‌های گیاهی شورپسند جهت مقابله با ریزگردها؛ لزوم حفاظت از پوشش گیاهی دامنه‌های سهند
- اجرایی کردن یافته‌ها و نتایج طرح‌های تحقیقاتی کشاورزی نوین

تشکیل جلسه مشترک با معاون عمرانی استاندار و فرماندار تبریز و ارائه درخواست‌های زیر:

- مدیریت یکپارچه استانداری و تقسیم کار مشخص بین نهادهای متولی در راستای احیای دریاچه ارومیه؛ اختصاص ردیف بودجه‌های اختصاصی جهت توسعه آبیاری قطره‌ای، کاشت گیاهان کم آب بر، آبخیزداری و آب‌خوان‌داری و احیای جنگل‌های ارسباران و مراتع دامنه‌های سهند؛ لزوم حفظ و تقویت اولویت و جایگاه امنیت غذایی در برنامه‌ریزی‌های استان؛ مدیریت نجات دریاچه از قالب محلی خارج و در سطح ملی دنبال شود.
- یافتن و اجرایی کردن الگوی کشت سازگار با شرایط نوین در منطقه؛ اجرای الگوی کشت توأم با جبران زیان و مابه‌التفاوت‌های ناشی از تغییر کشت برای کشاورز؛ توجه به طرح‌های انتقال آب از خارج از حوزه همچون انتقال ابرها از خارج از حوزه؛ تجمع اراضی خرد نه به صورت فیزیکی بلکه در قالب سهامی‌های تعاونی در راستای حمایت از کشاورزان خرده‌پا.
- لزوم توجه به مدیریت مشارکتی و استفاده از حداکثر توان مردم و سازمان‌های مردم‌نهاد جهت نجات دریاچه ارومیه؛ لزوم انعکاس موفقیت طرح‌های کشاورزی بزرگ و نوینی که در سال‌های اخیر در استان اجرا شده است جهت تشویق به مشارکت مردمی؛ لزوم ایجاد محدودیت برای صادرات دام سبک استان در راستای کاهش فشار به منابع آب و مراتع حوزه دریاچه ارومیه؛ لزوم استفاده از گونه‌های مقاوم به کم‌آبی در طرح کمربند سبز دریاچه ارومیه؛ توسعه آبی‌ری‌پروری و استفاده چند منظوره از آب؛ استفاده از طرح‌های هادی روستایی جهت ارائه معیشت جایگزین برای روستائیان اطراف دریاچه ارومیه.

تعداد پیشنهادهای: ۷۲

تعداد جلسه: ۴

رئیس کمیسیون: نوید امجد

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون
کارآفرینی، اقتصاد دانش بنیان و بهبود محیط کسب و کار

تشکیل کمیته حقوقی کمیسیون در ارتباط با موضوع نحوه فرهنگ سازی حضور مشاور حقوقی در بخش خصوصی و بررسی موارد مرتبط
با بخش خصوصی و حقوق مالکیت معنوی و صنعتی

برنامه ریزی برگزاری دوره های آموزشی ترویج فرهنگ استفاده از کارشناس حقوقی (با توجه به اینکه عدم استفاده از مشاور حقوقی در امور تجاری از جمله قراردادها باعث بروز مشکل هم برای طرفین قرارداد و هم برای دستگاه های قضایی می شود و مشتریان به دلیل عدم اشرافیت به قوانین و مقررات، با مشکلات تعزیراتی مواجه می شوند).

بررسی پیش نویس "سند نقشه راه دانش بنیان شدن اقتصاد" و تدوین بسته پیشنهادی و ارسال آن به معاونت علمی و فناوری ریاست
جمهوری. عناوین محورهای پیشنهادی در این بسته:

- لزوم همکاری هر ۳ قوه در تدوین سند استراتژیک نقشه راه دانش بنیان شدن اقتصاد و مشخص شدن برنامه و اهداف و نقش و وظیفه هر قوه جهت امکان سنجش و ارزیابی عملکرد آنها در راستای دانش بنیان شدن اقتصاد.
- لزوم استفاده از نظر اتاق بازرگانی به عنوان تنها مرجع رسمی و قانونی مشاور ۳ قوه.
- لزوم بیان شفاف تکالیف و شرح وظایف نهادهای حاکمیتی که از دیدگاه بخش خصوصی، تهدیدی برای سند خواهد بود.
- لزوم بیان جزئیات نقش دولت و شرکت های تابع دولتی در راستای قابلیت رصد و کنترل فعالیت ها و میزان اثر بخشی فعالیت ها.
- لزوم قاعده مند شدن نظام تامین مالی، زیرساخت ها و نظام تنظیم گری اقتصاد دانش بنیان.
- لزوم توجه به اقتصاد دیجیتال در این سند.
- لزوم کاهش رقم فروش شرکت ها دانش بنیان که مبنای سطح حمایتی از این شرکت ها خواهد بود از ۱۰ هزار میلیارد ریال به ۵ هزار میلیارد ریال.
- اجتناب از تشکیل بانک توسعه اقتصاد دانش بنیان و محول کردن توسعه اقتصاد دانش بنیان به بانک صنعت و معدن یا اقتصاد نوین.
- تغییر پیش بینی زمان دانش بنیان شدن اقتصاد در افق ۱۴۰۷ و تغییر آن به سال ۱۴۲۰ با توجه به شرایط موجود و ساختار اقتصاد کشور.
- لزوم تغییر جدول نشانگرهای سنجش اقتصاد دانش بنیان در افق ۵ ساله، پیش بینی ها با توجه به عدم امکان رشد ۵ برابری ارقام مذکور.
- پیشنهاد اصلاح رقم پیش بینی رشد سالانه ۳۰ درصدی صادرات محصولات دانش بنیان و کاهش آن.
- پیشنهادی می شود گمرک سهلان نیز همانند ۱۰ گمرک اشاره شده در این سند به تجهیزات پیشرفته و هوشمند با استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان در راستای توسعه اقتصاد دیجیتال و توسعه کسب و کارهای مرتبط تجهیز شود.
- اصلاح نرخ مالیات شرکت ها دانش بنیان از ۵ درصد به ۲ درصد.
- مغایرت موضوع مولدسازی ۲۰ درصد از حجم کل دارایی های شناسایی شده با استفاده از ظرفیت شرکت ها دانش بنیان و شرکت ها پیشران نوآور و همچنین اختصاص ۲۰ درصد از زیرساخت آزمایشگاه ها و فضاهای کارگاهی شناسایی شده به استقرار فعالیت های دانش بنیان با ماده ۱۵ آیین نامه مولد سازی.

بررسی موافقت نامه تجارت ترجیحی بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا (جلسه مشترک کمیسیون با کمیسیون صادرات و مدیریت واردات با حضور مشاور امور بین الملل و توافق های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران)
مصوبه جلسه: اتاق تبریز کالاهای دارای تعرفه صفر در این توافق نامه را بررسی و برنامه ریزی لازم را جهت آموزش صادرکنندگان برای بهره مندی از مزایای توافقنامه انجام دهد. (پس از امضای توافق نامه)

برگزاری سمینار «راهنمای عملی بنیانگذاران استارت آپ ها برای مذاکره با سرمایه گذاران» در قالب سلسله رویدادهای فناوریانه رینوتکس

برگزاری رویداد بوت کمپ صادراتی از سلسله رویدادهای فناوریانه رینوتکس ۲۰۲۳، از پنجم الی نهم آذرماه سال ۱۴۰۲

برگزاری دوره آموزشی روش های توسعه تفکر سیستمی

برگزاری رویداد «حقوق بانکی کار بردی با محوریت بهبود فضای کسب و کار»

تعداد جلسه: ۳ تعداد پیشنهادها: ۱۶

رئیس کمیسیون: سید احمد فتاحزاده

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون گمرک، حمل و نقل و لجستیک

بازدید میدانی از پایانه مرزی نوردوز با حضور اعضای کمیسیون، سرپرست حوزه نظارت گمرکات استان و مسئولان گمرک نوردوز و بررسی مشکلات جاری با مصوبات زیر:

- ساماندهی تیرپارک سیه رود در بحث نوبت دهی، نظارت بر عملیات صورت گیرد و نظارت توسط سازمان پایانه ها با همکاری بخشداری و سازمان های نظامی و انتظامی انجام شود.
- استقرار پمپ گازوئیل سیار در تیرپارک سیه رود
- در صورت رعایت بند اول، گمرک از ارائه خدمات به افراد بدون اخذ نوبت خودداری کند.
- با توجه به مشکلات پیش آمده در باسکول، گمرک نوردوز مکلف شد ظرف دو هفته، نسبت به کالیبراسیون توسط اداره استاندارد اقدام و نتیجه به حوزه نظارت گمرک اعلام شود.
- مقرر شد برای ساماندهی خروج کامیون ها از نوردوز، گمرک نسبت به تنظیم دستورالعمل ترانشیپ در رویه ترانزیت و صادرات اقدام کند.
- در خصوص رویه صادرات، ضمن اطلاع رسانی به بازرگانان و کارگزاران گمرکی مقرر شد تخلیه و بارگیری با همکاری منطقه آزاد ارس، ساماندهی و از حضور افراد غیر، ممانعت بعمل آید.
- در خصوص عدم پذیرش گمرک ارمنستان و هماهنگی ساعات انجام کار در مرز، ملاقات مرزی فی مابین، صورت پذیرد و نسبت به حل مشکل اقدام شود.
- مقرر شد جلسه هماهنگی با حضور کلیه سازمان ها در خصوص طرح جامع مرزی نوردوز برگزار و سازمان راهداری در خصوص جانمایی طرح، نظریه کارشناسی، ارائه کرده و با مشاور طرح، بررسی صورت پذیرد.
- مقرر شد دو نفر از یگان حفاظت گمرک و نیروی انتظامی نسبت به ساماندهی محوطه گمرک حضور داشته باشند.
- مقرر شد در صورت نیاز به دعوت از کمیسیون گمرک، حمل و نقل و لجستیک اتاق تبریز در جهت شرکت در جلسه شورای ساماندهی دعوت بعمل آید.

بازدید میدانی از گمرک چوبی جلفا با حضور اعضای کمیسیون، سرپرست حوزه نظارت گمرکات استان و مسئولان گمرک جلفا و بررسی مشکلات و مسائل این گمرک چوبی و مصوبات به شرح زیر:

- هماهنگی بانماینده اداره کل توسعه و تجهیز گمرک ایران، ناظر گمرکات استان، مدیرکل گمرک جلفا و مدیرکل سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای استان به همراه مشاورین در خصوص محل جانمایی XTY و عملیاتی کردن اجرای طرح از طریق پیمانکار سازمان حمل و نقل راهداری.
- برای خروج کالاهای مانند قیر و مواد آتش زا و فساد پذیر مقرر شد ساعات مشخصی در اوقات غیر فعال گمرک حتی تا پاسی از شب تعیین و خروج کالاهای مذکور با هماهنگی های لازم انجام گیرد.
- جهت کاهش ترافیک کامیون های خروجی در گمرک جلفا مقرر شد مراتب ضمن طرح در شورای ساماندهی مرزی نسبت به استفاده از ۱۵ هکتار محوطه اماکن گمرکی جلفا در خصوص ارائه خدمات ترانشیپمنت و محموله های صادراتی اقدام لازم بعمل آید.
- مقرر شد جلسات بصورت مستمر هر سه ماه یکبار در نقطه صفر مرزی (گمرک جلفا) برگزار شود.

تشکیل جلسه مشترک کمیسیون گمرک، حمل و نقل و ترانزیت با سرپرست حوزه نظارت گمرکات استان با موضوع احصاء و رفع موانع حمل و نقل بین المللی استان و مصوبات جلسه به شرح زیر:

- مقرر شد حوزه نظارت گمرکات استان در راستای استفاده از ظرفیت ریلی گمرک تبریز، نسبت به هماهنگی های لازم جهت برگزاری جلسه مشترک بین گمرک، اتاق بازرگانی و اداره کل راه آهن آذربایجان اقدام کند.
- مقرر شد با هماهنگی اتاق بازرگانی تبریز، جلسه مشترک بین اتاق بازرگانی و شرکت هواپیمایی، به منظور راه اندازی بار تجاری کارگوی هوایی در فرودگاه بین المللی شهید مدنی تبریز برگزار شده و نتیجه آن جهت طرح در جلسه بعدی با محوریت «فعال سازی رویه مذکور در فرودگاه بین المللی شهید مدنی تبریز» طرح شود.

تشکیل جلسه مشترک کمیسیون با مدیرعامل انبارهای عمومی منطقه ویژه اقتصادی سهلان با مصوبات زیر:

- گمرکات استان مصوبه قانونی مرتبط با معافیت ۱۰ روزه هزینه انبارها (با توجه به تاریخ قبض انبار و همچنین بارنامه) را اجرا کنند.
- مقرر شد کمیسیون، کارگروه کارشناسی با موضوع بررسی مشکلات بیمه های گمرکی و باربری را تشکیل و عنداللزوم موضوع را به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان ارجاع دهد.
- مقرر شد کمیسیون، کارگروه کارشناسی با موضوع مشکل درخواست هزینه های نامتعرف انبارداری در سایر گمرکات (علی الخصوص گمرکات دریایی) را تشکیل و عنداللزوم موضوع را به شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان ارجاع دهد.

تعداد مصوبات: ۲۰

تعداد جلسه: ۵

رئيس كميسيون: يونس اكبرپور پايدار

چكیده اقدامات و محوریت جلسات كميسيون صنایع و انرژی

تشکیل جلسه با تشکل های مرتبط با صنعت کفش استان و بررسی راه های توسعه بازار کفش	
تشکیل جلسه مشترک با کانون عالی قطعه سازان خودروی کشور (روسای انجمن های قطعه سازی استان ها) و بررسی چالش های استانی و فراگیر این صنعت	
برنامه ریزی بازدید میدانی از کارخانه های مختلف با حضور روسای انجمن های صنعتی استان جهت شناسایی نیازمندی های مختلف صنایع از همدیگر	
برگزاری جلسه مشترک کمیسیون صنایع و کمیسیون معادن و فلزات با موضوع بررسی روش های تامین انرژی پایدار واحدهای صنعتی و افزایش بهره وری و ممیزی های مربوطه و اتفاق نظر در خصوص اعلام آمادگی صنایع استان به شرکت گاز استان برای احداث نیروگاه های سیکل ترکیبی با رویکرد تشکیل کنسرسیوم و استعمال ظرفیت های گاز تخصیصی به صنایع استان جهت احداث نیروگاه	
پیگیری امورات اداری مربوط به ۴ واحد فولادی سرمایه گذار در حوزه انرژی پاک و نیروگاه سیکل ترکیبی	
تشکیل جلسه با نمایندگان دانشگاه های استان جهت تشکیل کمیته ارتباط صنعت با دانشگاه	
پیشنهاد ایجاد سامانه ارتباطی صنایع با دانشگاه توسط اتاق تبریز (این سامانه به عنوان پل ارتباطی میان صنایع استان و دانشگاه ها پیاده سازی شود تا صنایع درخواست های خود را از دانشگاه ها در سامانه مطرح کرده و این ارتباط موثر شکل بگیرد).	
بررسی مشکلات صنایع در خصوص تامین و ذخیره سازی سوخت در فصل سرما - بررسی ظرفیت های مورد نیاز نیروگاه های سیکل ترکیبی صنایع و پیش بینی های مربوطه و ارائه راهکارهای بهینه سازی و افزایش بهره وری مصرف گاز صنایع	
بررسی علل کمبود گاز صنایع استان و نحوه تامین سوخت دوم	
بررسی برنامه شرکت گاز استان برای پیک تابستان و زمستان و ناترازی های مربوطه	
بررسی بهینه سازی و افزایش بهره وری و ذخیره سازی در مصرف سوخت	
برنامه ریزی انجام مطالعات در راستای اصلاح الگوی مصرف انرژی؛ مدیریت عرضه انرژی، افزایش ظرفیت گازی و استفاده از منابع جایگزین	
برنامه ریزی برای تدوین طرحی با محوریت ذخیره سازی طبیعی گاز توسط متخصصان دانشگاه تبریز جهت بهره برداری در کمیسیون	
بررسی وضعیت فعلی صنایع نساجی استان و مشکلات و نیازهای آن به همراه ارائه راهکارهای حفظ، ارتقاء و توسعه این صنایع	
تلاش در راستای ایجاد حلقه ارتباطی میان انجمن ها و اتحادیه های نساجی و پوشاک استان	
بررسی مسائل فنی و اقتصادی نیروگاه های خورشیدی و استفاده از ظرفیت تسهیلات مندرج در ماده ۵ آیین نامه اجرایی ماده ۱۶ قانون جهش تولید دانش بنیان	
برگزاری دومین نشست تخصصی نمایندگان دولتی و نمایندگان صنایع با مصرف برق بالاتر از یک مگاوات و آموزش و توجیه موارد فنی، اقتصادی و تامین مالی احداث نیروگاه های خورشیدی برای این صنایع (در راستای اجرای ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش بنیان)	
تشکیل جلسه با نمایندگان دانشگاه های استان با موضوع بررسی راه های عقد تفاهم نامه بورسیه بین صنعت و دانشگاه. (با توجه به نیاز به اصلاح شیوه نامه فعلی، دانشگاه های استان، پیش نویس شیوه نامه پیشنهادی بورسیه صنعت را تهیه و به کمیسیون ارائه دهند تا کمیسیون نظر صنایع استان را لحاظ و متن نهایی شیوه نامه پیشنهادی هم توسط اتاق بازرگانی تبریز و هم توسط دانشگاه های استان از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت تایید و تصویب، پیگیری شود.	
تعداد جلسه : ۱۴	تعداد پیشنهادها: ۲۷

رئیس کمیسیون: امید اسمعیل ظفر

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون معادن و فلزات

پیگیری مشکلات مربوط به رفع تعهد ارزی واحدهای فولادی و معدنی	
بررسی مشکلات مربوط به افزایش قیمت بهای گاز مصرفی واحدهای صنایع و تولیدی	
طرح مشکلات معدن کاران در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان	
برنامه ریزی برگزاری نشست مشترک با سرپرست سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان آذربایجان شرقی در راستای بررسی نحوه ارتقای بهره‌وری معدن کاران در استان	
برنامه ریزی برگزاری نشست کمیسیون با اداره کل منابع طبیعی استان و سازمان نظام مهندسی معدن استان در خصوص آمار مربوط به اراضی تحت پوشش عملیات معدن کاران در استان	
تهیه طرحی جهت تعیین اولویت ها و برنامه های بخش معدن کمیسیون	
درخواست بررسی پژوهشی مربوط به حاشیه سود صنعت فولاد در استان آذربایجان شرقی از مرکز پژوهش های اتاق تبریز	
پیگیری حذف موضوع پرداخت مابه التفاوت گاز مصرفی ماه های قبل صنایع	
پیگیری از شرکت گاز استان در خصوص اعلام برنامه احتمالی قطعی گاز جهت امکان برنامه ریزی برای واحدهای فولادی	
برنامه ریزی تشکیل جلسه مشترک کمیسیون معادن و فلزات و کمیسیون صنایع اتاق تبریز با نمایندگان محترم مجلس در خصوص نحوه نرخ گذاری گاز مصرفی واحدهای صنعتی	
پیگیری پیشنهاد تهاثر طلب ارزش افزوده واحدهای فولادی از اداره کل امور مالیاتی با بدهی مالیاتی این واحدها	
برگزاری جلسه مشترک با کمیسیون صنایع اتاق تبریز و بررسی روش های تامین انرژی پایدار واحدهای صنعتی و افزایش بهره وری و ممیزی های مربوطه	
مکاتبه با اداره گاز استان در خصوص عدم افزایش قیمت گاز صنایع تا پایان سال	
پاسخ به نظر خواهی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان در خصوص ارائه پیشنهادها در مورد تفویض اختیار به شورای معادن استان ها و راهکارهای اجرایی حل مسائل و مشکلات معدنی	
اعلام نظر کارشناسی کمیسیون در خصوص لایحه برنامه هفتم توسعه جهت درج در نشریه اتاق تبریز	
ارسال نظرات و پیشنهاد های کمیسیون در خصوص لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ به مرکز پژوهش های اتاق تبریز جهت تجمیع با نظرات دیگر کمیسیون ها و ارسال به اتاق ایران	
تعداد جلسات: ۲	تعداد مصوبات: ۹

چکیده اقدامات و محوریت جلسات کمیسیون های اتاق تبریز با کمیسیون های متناظر سایر اتاق ها

تشکیل جلسه مشترک روسای کمیسیون های اتاق بازرگانی تبریز با هیئت رئیسه کمیسیون سرمایه گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی اصفهان (با موضوع: بررسی نحوه بهبود محیط سرمایه گذاری و نقش اتاق ها در این خصوص) و مصوبات جلسه:	
- پیشنهاد تشکیل کارگروه مشترک شناسایی قوانین و مقررات محل تولید و سرمایه گذاری مابین دو اتاق تبریز و اصفهان	
- تشکیل وب کنفرانس بین کمیسیون سرمایه گذاری و تامین مالی اتاق اصفهان و مرکز خدمات سرمایه گذاری استان آذربایجان شرقی جهت تبادل نظر و به اشتراک گذاری تجربیات	
تعداد جلسات: ۱	تعداد مصوبات: ۲

عملکرد پنجره واحد کسب و کار اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

پنجره واحد کسب و کار در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲، تعداد ۵۶ شرکت به ثبت رسانده است که از این تعداد ۱۴ شرکت سهامی خاص و ۴۲ شرکت با مسئولیت محدود را شامل می شود.

تعداد کل شرکت های ثبت شده	تعداد شرکت سهامی خاص	تعداد شرکت با مسئولیت محدود	تعداد پلمپ دفاتر
۵۶	۱۴	۴۲	۳۰

آمار عملکرد امور کارنه تیر اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

امور کارنه تیر در ۳ ماهه سوم سال ۱۴۰۲، اقدام به صدور ۲۳۸ مورد گواهی کرده است.

ماه	شورا	تمدید گواهی	ابطال گواهی	صدور گواهی	عودت	ثبت صادرات	ثبت واردات	خرید
مهر	۷۲	۷۸	۶۴	۶۸	۱۹۰۰	۶۸۹	۱۱۹۸	۱۹۵۱
آبان	۹۳	۶۱	۸۸	۹۲	۲۱۷۲	۸۱۳	۱۳۵۰	۱۹۲۲
آذر	۷۶	۵۱	۶۰	۷۸	۲۴۰۰	۹۶۶	۱۴۲۲	۱۹۷۳
جمع کل	۲۴۱	۱۹۰	۲۱۲	۲۳۸	۶۴۷۲	۲۴۶۸	۳۹۷۰	۵۸۴۶

آمار صدور و تمدید کارت بازرگانی اتاق تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز در راستای عمل به وظایف خود در سه ماهه سوم سال جاری، اقدام به صدور و تمدید ۵۴۸ فقره کارت بازرگانی و ۳۸ فقره کارت عضویت کرده است.

کارت های بازرگانی		کارت های عضویت	
حقیقی صدور	۵۱	حقیقی صدور	۵
حقوقی صدور	۱۰۰	حقوقی صدور	۵
حقیقی تمدیدی	۱۰۹	حقیقی تمدیدی	۱۵
حقوقی تمدیدی	۲۸۸	حقوقی تمدیدی	۱۳
جمع کل	۵۴۸	جمع کل	۳۸

آمار صدور گواهی مبدأ اتاق بازرگانی تبریز در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲

گواهی مبدأ صادر شده		ارزش کالاهای صادراتی (دلار)	وزن ناخالص کالاهای صادره (کیلوگرم)
مرکز خدمات صادرات	۴۹۱۶	۱۴۵,۲۲۱,۰۱۳	۱۶۳,۰۵۰,۲۰۴
گمرک سهلان	۱۸۳		
جلفا	۲۰		
بناب	۱۳۵		
جمع	۵۲۵۴		

۱۱ هزار نفر ساعت آموزش
عملکرد واحد آموزش اتاق بازرگانی تبریز
در ۳ ماهه سوم سال ۱۴۰۲

ردیف	نام دوره	نفر	ساعت	نفرساعت
۱	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۲	تأمین سرمایه از بازارهای مالی	۵۰	۴	۲۰۰
۳	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۴	کلاس آموزش نحوه تکمیل پروفرما اینویس	۷۰	۴	۲۸۰
۵	آشنایی با ثبت سفارش کالا و خرید و فروش ارز در سامانه نیما	۶۵	۸	۵۲۰
۶	آشنایی با قوانین و مقررات مناطق آزاد و ویژه	۷۵	۴	۳۰۰
۷	کلاس آموزش کیف صادرات	۸۰	۵	۴۰۰
۸	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز اول	۸۰	۶	۴۸۰
۹	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز دوم	۸۰	۶	۴۸۰
۱۰	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز سوم	۸۰	۶	۴۸۰
۱۱	کلاس آموزشی برای متقاضیان کارت بازرگانی	۳۴	۶	۲۰۴
۱۲	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز چهارم	۸۰	۶	۴۸۰
۱۳	دوره آموزشی بهره وری	۴۰	۴	۲۴۰
۱۴	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۱۵	حقوق معادن ویژه قضات دادگستری استان آذربایجان شرقی	۶۰	۵	۳۰۰
۱۶	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۱۷	مشتري يابی خارج از کشور	۱۲۰	۴	۴۸۰
۱۸	کلاس آموزشی برای متقاضیان کارت بازرگانی	۴۵	۶	۲۷۰
۱۹	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۲۰	دوره آموزشی بین المللی رانندگان حرفه ای (CPC) دوره سوم	۴۴	۱۵	۶۶۰
۲۱	دوره آموزشی بین المللی حمل کالاهای خطرناک (ADR) دوره سوم	۴۴	۱۵	۶۶۰
۲۲	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۲۳	کلاس آموزشی زبان روسی	۱۸	۲	۳۶
۲۴	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز اول	۷۰	۶	۴۲۰
۲۵	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز دوم	۷۰	۶	۴۲۰
۲۶	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز سوم	۷۰	۶	۴۲۰
۲۷	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز چهارم	۷۰	۶	۴۲۰
۲۸	دوره آموزشی ابزارهای تحلیل بازار با ارائه گواهینامه از ITC کشور سوئیس روز پنجم	۷۰	۶	۴۲۰
۲۹	آموزش راهنمای عملیاتی بنیان گذاران استارت آپ	۴۰	۴	۱۶۰
۳۰	رویداد آموزشی فن بازار	۵۰	۹	۴۵۰
۳۱	کلاس آموزشی برای متقاضیان کارت بازرگانی	۵۰	۶	۳۰۰
۳۲	دوره آموزشی تفکر سیستمی	۵۰	۴	۲۰۰
۳۳	رویداد آموزشی حقوق بانکی کاربردی	۵۰	۴	۲۰۰
۳۴	آشنایی با قوانین و مقررات پایانه های فروشگاهي، سامانه مودیان برای اشخاص حقوقی (۳ دوره)	۲۵۰	۴	۱۰۰۰

عملکرد روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز در ۳ ماهه سوم سال ۱۴۰۲

این مدت بوده است.

حضور فعال استودیو کسب و کار اتاق تبریز و ضبط و پخش ۱۰ برنامه و گفتگو با فعالان بخش خصوصی، مدیران ارشد استانی مربوط به حوزه‌های اقتصاد و صنعت و اساتید اقتصاد دانشگاه از دیگر اقدامات روابط عمومی بوده است.

انتشار چهاردهمین شماره نشریه اتاق تبریز با موضوع انرژی صنایع، انتشار ویژه‌نامه بیست‌وهفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیرنفتی، طراحی و چاپ نزدیک به ۴۰ استند و بنر اطلاع‌رسانی و آموزشی، و ارسال نزدیک به ۳۵ هزار پیامک در حوزه اطلاع‌رسانی و آموزش از دیگر فعالیت‌های دفتر روابط عمومی اتاق بوده است.

واحد روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، به عنوان حلقه واصل و رابط بین دفاتر، امور مختلف اتاق، سازمان‌های دولتی و اعضای اتاق، وظیفه هماهنگی، اطلاع‌رسانی و فرهنگسازی را بر عهده دارد. این واحد طی سه ماهه سوم سال ۱۴۰۲ فعالیت‌های عمده زیر را انجام داده است. طی این سه ماه ۱۳۸ مورد خبر و گزارش مربوط به جلسات و رویدادهای مهم اتاق را تولید کرده است. همچنین ۸۷ مورد اعلان مربوط به آخرین اتفاقات حوزه بخش خصوصی از قبیل برگزاری نمایشگاه‌های داخلی و بین‌المللی قوانین، بخشنامه‌ها و اطلاعیه‌ها منتشر کرده است. ۲۴۳ مورد تولید محتوا در شبکه‌های اجتماعی اتاق شامل تلگرام و واتس‌آپ و تولید ۶۸ پست و ۶۰ استوری در شبکه اجتماعی اینستاگرام از دیگر اقدامات روابط عمومی طی

ردیف	عملکرد	مهر	آبان	آذر	مجموع
۱	خبر و اعلان منتشر شده در سایت	۸۰	۷۱	۷۴	۲۲۵
۲	تولید محتوای کانال تلگرام	۸۲	۷۳	۸۸	۲۴۳
۳	تولید محتوای کانال واتس‌آپ	۸۲	۷۳	۸۸	۲۴۳
۴	تولید محتوای اینستاگرام	۲۲ پست ۳۰ استوری	۲۰ پست ۱۲ استوری	۲۶ پست ۱۸ استوری	۱۲۸
۵	استودیو و کلیپ و تیزر	۱۳	۱	۸	۲۲
۶	چاپ و انتشارات	انتشار شماره چهاردهم نشریه اتاق بازرگانی		انتشار ویژه‌نامه بیست و هفتمین همایش ملی توسعه صادرات غیرنفتی	

گروه خودرویی نصیراللهی

نمایندگی رسمی مدیران خودرو در تبریز - کد ۴۸۳

آدرس شوروم MVM

میدان ساعت، روبروی موزه آذربایجان | ۰۴۱-۹۱۰۰۸۰۰۸

آدرس شوروم Fownix

میدان ساعت، روبروی کانون وکلا | ۰۴۱-۹۱۰۰۹۰۰۹

آدرس خدمات پس از فروش

کیلومتر ۵ جاده تهران، ۵۰۰ متر مانده به سه راهی اهر | ۰۴۱-۳۶۳۷۲۸۱۸

نصیراللهی

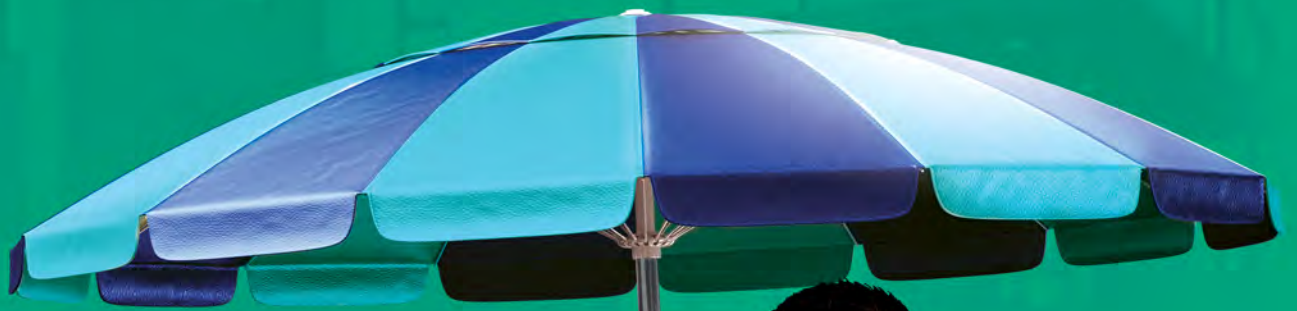
FOWNIX

مدیران خودرو

پانل فولاد غرب

انواع ساندویچ پانل های مدرن پلی یورتان

SANDWICH PANELS

ISO 45001:2018
ISO 14001:2015
ISO 9001:2015

IMS

Company
**FOOLAD
GHARB**

fooladgharb.com

۰۴۱ ۶۲ ۰۶ ۰۰۰۰